Expositiones super tractatum de urinis et Fen XXII tertii Canonis Avicennae / [Giovanni Matteo Ferrari da Grado].

Contributors

Ferrari de Gradi, Giovanni Matteo, -1472.
Avicenna, 980-1037. De urinis.
Avicenna, 980-1037. Canon.

Publication/Creation

Milan : J. de Sancto Nazario de Ripa, 1494.

Persistent URL

https://wellcomecollection.org/works/wyzzm3kz

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
https://wellcomecollection.org

Case 3.c.15.

I
M.1
1
94

15

Agradi
Gradibus (Matthæus de)

Expositiones super tractatum de urinis
et Fen xxii tertii Canonis Avicennae
Jacobus de Sancto Nazario de Rupia [Part II]

Milan
17 November, 1494

Hain *7840
Not in Proctor
Pellechet 5286
B.M. VI, 783

49.F.9

28092

Payne 1977/11

Matthei de Agradi Ung.

Expositum

Expositiones preclarissimi ⁊ subtilissimi Magistri Jo. Mathei ex ferrarijs ō gradi. sup vigesimamsecūdā Fen. tertij canonis .d. Auic. ad Illustrissimum Ducem Mli Franciscum Sfortiam Uicecomitem. feliciter Incipiunt.

Am sepe mecuz

animo cogitarem Illustrissime princeps. q̄ non ea mihi esset vel fortune conditio. vel rerum copia. quibus Reipu. gubernationez tuaz multum iuuare possem. me ad īmortalē ⁊ inexhaustū nobis a summo medicorum principe Auic. thesaurum relictuz. pro meo in te amore ⁊ sūma veneratione cōuerti. Ut vel psonas ⁊ eorum corpora. quite ad tantam prouidentiam adiuuant. qui tibi vtiter ⁊ sūma diligentia assistunt. ab eis in quas plerunq̄z incidere solent egritudinibus. qō fieri possz liberarez. vel potius ne in illas venirent prospicerem. Ideirco eius tertij voluminis ptem vltimaz. quam arabes uocant fen. qō perobscura eēt. aut plerunq̄z minus intelligi soleat. exponendam assumpsi. Ut qō assistēdi tibi studio eis bone valitudinis auferebat tuo munere. ex labore meo illis restitueretur. Nam cum in ea nulli etiam eorum qui cōi omniuz hominum iudicio doctissimi. ⁊ in medicina eruditi habiti sūt. vel rei difficultate vl negligentia. nescio quomodo elaborauerint. q̄ in ea parte de egrotationibus quibusdam potissime agatur: i quas pleriq̄z eorum. maxime vt dixi. qui principibus assistunt. saltu in equū vel aliquo corporis difficili aut violēto motu. rupturas siue alio noie hernias incurrunt. Alij longa in pedes statōe siue iuestigio elefantiam. quaz ribiarum tumorē uidemus. Alij a principibus suis emissi. longa nimis peregrinatione uaricez. hoc est uenarum in tibijs grossitiē. Alij dum muros in castris ut murali corona uetusto ⁊ ut usitato more coronentur. uel probitatis nomē reportent. ab duriter resistentibus hostibus in tergum ita percutiuntur ut dorsum in tergo et gibbositas quedam maneat. Alij ⁊ quidem uiri consulares longo causarum publicarum ocio. ⁊ acri studio. pingui tm̄ ⁊ molli dieta arthecam ⁊ sepe podagram incurrunt. Digna mihi sane uisa res est. quam licet difficilē prouinciam mihi assumerem ⁊ ita publice tractarem. vt tu in primis ⁊ omnes intelligerent mihi ingenij uires potiusq̄z erga te uoluntatem uel diligentiam defuisse. Nam cum viderem que theorice a doctoribus tradita sunt. eleganter ordinate multum ac copiose esse pscripta. Et de his que ad practicam attinent nihil vtilius tradi posse. q̄z diuinissimi Auicene sententias elucidare ⁊ clarificare. Sunt enim plerecq̄z graues ⁊ obscure quod auctoris grauitatem arguit. Et quoniam in singulas fen. tertij canonis. pterquam in vltima. p eminentissimum doctorem Gentil de fulgenio vtilissime perscriptum est. super ea ergo ⁊ difficili ⁊ vtilissima. ingenij vires omnes. intendere instituī. vt grauia leuia ⁊ obscura clara quoad possem perficerem. Ueruz q̄z multos fore non ambigo. qui honestissimū hunc laborez meū potius audaciaz q̄z industriam appellēt nō aduertētes quātū. Jl. D. tue me debere semper putauerim. sed aliorum studijs inuidentes potius detrahere quaz sua laudari conantur librum hunc multis vigilijs ⁊ labore meo lucubratum tuo nomini dedicaui. vt exinde illustrari ⁊ nullas inuidentium tenebras formidare posset. si a te tali ac tanto principe. qui nō minus rerum gerendarum sūma prudentia quā fortune successib⁹. quibus vndiq̄z irradiatus es. probatus fuerit. Neo certe erit qui qō ipse pbaueris sūme collaudare non compellatur. ⁊ me ad huius modi munera alacriorem efficies. Tu eternū vale. ego ad institutam expositionem pergam

De Forma Sipbac Mirach ⁊ Sirbi.

Oportet ut scias

⁊c. Jsta ē quinta ⁊ vltima pe principalis huius totius tertij can. dñi Auic. q̄ sic ordinat ad pcedētia. Nā postquā. d. Auic. prio determinauit de dispositionibus membrorum animatorum ⁊ annexoruz eis vt a principio prime Fen. vsq̄z ad nonam exclusiue. Secundo determinauit de dispositōib⁹ membrorum spiritualium ⁊ annexorum vt a nona vsq̄z ad decimātertiā. Tertio determinauit ō dispositionibus membrorum trium principaliū naturaliū vt stomaci epatis ⁊ splenis ⁊ annexorum a tertiadecima vsq̄z ad sextādecimā. Determinauit etiam in illa parte principali ō dispositōib⁹ membrorum que sunt receptiua supfluitatum dictoruz membrorū vt ō intestinis ano renibus ⁊ vesica a sextadecima vsq̄z ad vigesimā. Cōsequenter. q̄r to determinauit de dispositionibus membrorum generationis in viris ⁊ mulieribus et in .20. ⁊ .21. Jam hic ultimo pro complemento doctrine dispositionum membrorum instrumentaliū quorūdaz cōium ⁊ aiatis ⁊ spūalib⁹ ⁊ naturalibus ⁊ reperto rum in ventribus cōibus illorum membrorum in differenter fecit spālem fen. de eorum membroruz dispositionibus vt de dispositionibus paniculoruz venarum ⁊ artariarum spondilium ⁊ aliaruz iuncturarū. Nam in capite pectore ⁊ ventre inferiore ꝟ oia reperiūtur. Nō fuit igit cōueniens ō eis magis determinare simul cum dispositionibus mēbrorum aiatorum q̄z spiritualium vel naturaliuz Et sic de his facta est ꝟuenienter doctrina spālis. Et ex hoc patet clarificatio rubrice difficilis vt q̄ hec est fen. 22. de egritudinibus apparētibus in extremitatibus membroruū. i. de egritudinib⁹ pricipaliter. sed generaliter de dispositionibus apparentibus i extremitatibus membrorum. i. dispositionibus membrorum apparētium et indifferenter repertoruz in manifestis ꝟcauitatibus membrorum extremorum. i, notabiliter differentiuz, nec est hic

specialis determinatio de dispositionibus membrorum extrinsecorum t apparentium ut communiter dicitur q2 de oculis in tertia tertij determinatur. que tamen sunt membra extrinseca t apparetia uel alr possumus intelligere hoc modo.s.q3 hic determinatur de dispositionibus apparentibus i extremitatibus membrorum.i. dispositionib9 membrorum extremitatibus participantium.s.natura consimilium t organicorum uel instrumentaliuz Hec autem membra quedam sunt huiusmodi. Pro cuius intelligentia est aduertendum.q3 membrorum quedam uere sunt simplicia . ut quorum partes cōmunicant nomine t diffinitione cum toto t cuz hoc nullius opatōis organice uel principalis sunt istrumēta,ut caro t ossa q̄dā uere orgāica quorum partes a toto disconueniunt in noie t diffinitione t sunt anime propria instrumenta ad cōplendum motus t principales operationes anime ut manus oculus t huiusmodi. Decizco dcā sunt etiāmembra formalia q2 forma que est aia maxime in eis existit t eis mediātibus operatur t manifestatur t ex opposito.alia simplicia dicta sunt naturalia q2 in ipsorum creatione non sunt de intentione nature nisi propter formalia que ex eis componuntur. Quedam sunt nature media inter hec ut neruus corda artazia panicul9 spinalis medula t huiusmodi. Nam talia pro quanto sicse habent q3 partes cum toto cōmunicāt in nomine uidentur natura simplicium participare pro quāto tamen sunt certarum operationum aie ppria organa participant natura organicorum.q2 neru9 est instrumentum delationis spirituum ad membra t sensationis proprium organum t ita uene sunt ad differendū sanguinem t panicul9 maxime principalis dictus siphac ad continēdum spondilles ēt t iuncture quodāmodo uidentur utraq3 natura participare. Inter hec tamē media membra existit differentia.quoniam quedam magis natura consimiliū attinent ut panicul9 t nucha quedam magis nature organicorum ,ut spondilles t iuncture maxime deseruientis i motu uolūtario quedam magis media ut nerui t uene.

Et hec est doctrina Alberti alamani in suo de animalib9. Et primo de generatione t corruptione cap'o 44 ad pricipiū cap'i. Ad propositum igitur i hac sen determinatur de dispositionibus membrorum extremitatibus participañ.s.natura consimilium t organicorum ut dispositionibus paniculi maxime principalis ut siphac t q2 eius officium ut infra magis declarabitur maxime est continere interiora membra secundum debitum situz cuius operatio maxime leditur per ruptura t ad cuius rupturam precipue sequitur exitus itestinorum a situ conuenienti t zirbi propter ipsoruz minus fortem uel debilem alligationem.t dictorum membrorum lubricitatem que dicuntur principales hernie esse. Ideo in hac sen vna intētio erit de hernijs determinare determinabitur etiam de dispositionibus accidentibus spondilibus. t quia vnum precipuum nocumentum sequens spondiliū malum situ est dolor dorsi t gibbositas.de eis fiet mentio specialis de dispositionibus etiam uenaruz erit determinatio ut de uaricibus. Et postremo q2 iuncture sunt membra media.maxime attinentia organicis membris potissimum.q3 obediunt virtuti uoluntarie motiue.quales sunt iuncture manuum pedum t ancharum. Fiet specialis tractatus de dolore iuncturarum t maxime haruz vt podagra pedum siaticha scie uel anche t ciragza manū. Iste tamen secundus modus declarandi difficilior est q̄ primus contra quem stant alique difficultates. Et tamen ex hijs patere potest consideranti totius rubrice intellectus que sic iacet. Fen.xxij.de egritudinibus apparentibus in extremitatibus membrorum extremorum t vno modo exponendo de egritudinibus membrorum apparētium t repertorum in concauitatibus membruz extremorum.i.extremaliter vel notabiliter distātium ut animatorum spiritualium t naturalium. uel aliter de egritudinibus membrorum extremorum.i.de egritudinibus membrorum extremitatibus participantium ut natura consimilium t organicorum etiam sunt duo tractatus.primus de eo q3 accidit illis membris.i. propter illa membra uel aliqua illorum de nocumētis quātitat t situs aliorum membroū. Nam per id quod accidit de ruptura siphac sequitur nocumentum t egritudo quātitatis vt situs zirbi t intestinorum tc. Et ideo q2 sequi potest nocumentuz zirbi per ruptura siphac fiet mentio de forma zirbi t duorū siphac. Et hoc est quod dicit de tota rubrica .scōs tractatus erit de doloribus iuncturarum principaliter propter quarum conuenientiam in dolore cum dorso etiā in illo de dolore dorsi determinabitur. Sed circa vtrunq3 modum superius dictū exponendi apō intellectum cadit breuis difficultas q2.s.i hac fen non determinauit.d Auic.de dispositionibus neruorum sicut fecit de huiusmodi membris ex quo nerui ita reperiuntur in concauitatibus membrorum extremorum ut in capite pectore t uentre inferiore sicut paniculi q̄ etiam nerui sunt mēbra nature medie inter consimilia t officialia sicut t paniculi.ut dictum est prius . Ad hoc dicatur q3 non sic fuit conueniens.hic postremo de dispositionibus neruorum determinare tc. Imo de ipsis determinasse.scōa tertij fuit conueniens quia nerui plurimo seruitio famulantur cerebro ita ut dixit Hal.vi. affo .in ꝯmento illius affo. Quibuscum q3 cerebrum sursum conuertitur q3 nerui sunt initium cerebri . Hoc intelligitur non inchoatiue . sed quo ad operationes q2 pio manifestantur operationes eius per neruos. Ad habendam clarā notitiam iuuamentorum cerebri fuit expediēs ponere anotbomiam neruorum t utilitat t nocumēta.quorum iuuamenta t lesiones sunt in animali singularia.erat ergo de eis fienda mentio special' in particulari Fen t maxime imediate sequente Fen de dispositionibus cerebri cui principaliter famulant'. Hz tu obicies idez esse dicendū de uenis q2 erat determinandum uel in 14 uel in 15 .Cū

ita famulẽtur epati sicut nerui cerebro dicat' q̃ nõ est simile qz maiora videtur sequi nocumẽta in to to ex mala dispositione neruoꝝ q̃ dispositõe vena rum ẽt pluribus modis cõtingit ledi totũ lesione neruoꝝ q̃ venaꝝ. qz vltra lesionẽ i via vel recepta culo cõtingit totũ ledi propter indebitã nerui cõ plexionẽ. ꝛ nõ sic est de venis. ẽt dicatur q̃ p quã to vene oriunt' ab epate ꝛ sibi famulãtur ꝛ cõicãt' in opatõe cũ eo vt in digestione ꝛc. Sic de eis de terminat' i. xiij. tertij fz qz ipsis euenire põt vnũ spe ciale nocumẽtũ nõ vt epati famulant'. vt ipaꝝ ma nifesta tumefactio corp⁹ reddẽs ide turpe ꝺueniẽ ter alibi ꝺ hoc accidẽti fieri potuit mẽtio spetialis Ista tñ sũt magis pluasiua q̃ ömõstratiua neqz ꝺ hijs adduci põt rõ demostratiua hec tamen sicut probabilia diligenter cõsiderabis qz pro hac intel ligenda rubrica subtilius inuestigare non potui.

Diuiditur aũt hec totalis sen in duos principa les tractatus. Nam in pmo determinat de dispos tionibus quibusdã' siphac ꝛ venarũ ꝛ spondilium quorũdã ut dorsi. In so de doloribus principali ter iunctur arum. sa pars incipit ibi dolor dorsi fit in lateribus ꝛc. Prima pars adhuc diuiditur in quattuor partes principales. qñ primo determinat de dispositõibus egritudinalibus euenientibus ex nocumento in siphac determinando ẽt de quibus dam alijs egritudinibus predictis similibus secun do determinat de uno nocumẽto euenientex ma la dispositõe partiũ dorsi vt spondiliuz eius. s. de gi bositate. tertio determinat ꝺ varicibus. quarto de ellefantia. sa pars incipit ibi. Bibositas est re motio spondilium ꝛc. Tertia ibi est dillatatio ve narum i crure ꝛ pede ꝛc. Quarta ibi est aditus in pedibus ꝛc. Prima pars adhuc diuiditur in duas partes. quoniaz primo pro clariori doctrĩa de rup tura siphac ponit anothomiã siphac. ꝛ quorũdam aliorũ panniculorũ. secũdo prosequitur de ruptura huius siphac. ꝛ dispositiõibus sequentibus ad eã. ꝛ dispositõibus que eis assimilãtur. Scõa pars in cipit in principio sequentis capituli ibi ruptura fit pp solutionẽ ꝛc. pñs capitulũ ẽt prima diuisione di uiditur in quattuor ptes. quoniã primo dat nobis aliqualẽ euidentiam de ipso mirach. Secũdo po nit anothomiã siphac ppie sumpti. Tertio ponit anothomiã zirbi adipini. Quarto ipse colligit nu merum partiũ quãtum ad propositũ suum partiũ ꝺtinentum ventrem inferiorem ponendo cuz hoc ordinem earuz. secũda pars incipit ibi. Et secũda est iterior. tertia ibi. Et sub duobus uelaminibus est zirbus ꝛc. quarta ibi i fine capituli. Primũ ergo q̃ occurrit ꝛc. de prima igitur parte dicit bre uiter q̃ tu debes scire quod sup ventrẽ post cutim sunt duo pannicul' quorũ vnus notatur siphac ꝛ cõ phẽdit itestina ꝛ calefacit ea sua spissitudine ꝛ un ctuositate ꝛ pphẽdit lacertos. Pro cuius itelli gentia est primo notãdũ q̃ apud auctores iste ter minus venter sumitur quadrupliciter cõiter ppie magis proprie ꝛ propriissime. cõiter idem dicit q̃ ois naturalis siue innaturalis cõcauitas ꝺtinens ꝛ hoc modo sumitur. sexto affor. illo affor. si in ventrem sanguis effundatur ꝛc. proprie vero sumi tur pro magna ꝺcauitate naturali ꝺtinente diuer sa mẽbra similis specifice nature vel generice. ꝛ hoc modo diuiserũt corpus humanũ in tres ven tres. in ventrem superiorẽ vt animatorũ quod ẽ ca put. ꝛ ventrez mediuz spiritualiũ quod est pectus ꝛ inferiorem naturaliũ ꝺtentiuũ. tertio modo su mitur venter magis proprie pro concauitate om ni in quã est apta fieri digestio in proposito. vt pri ma pticula affor. vẽtres vere ꝛ yeme ꝛc. Quaz to pprissime pro ipso stomaco vt secũdo tegni vẽ tris cognitões ꝛc. ꝛ aliquãdo pro cõcauitate conti nenti oia mẽbra dicta principaliter naturalia. vt stomacũ ꝛc. ꝛ sumit' hic vt ẽt pro regimis acuto ruz textu cõmẽti 3 3 Est ergo sensus q̃ sup uentrẽ .i. super ꝺcauitatẽ cõtinẽtez mẽbra nãlia ꝛc. secũ do notandũ q̃ ẽt cutis sumitur dupliciter vno mõ pro extremo mẽbrorum coopimento. ꝛ sic est idez q̃ pellis exterior ꝛ hoc mõ appellatur igmen ab auctoribus. ꝛ sic nõ sumitur i ppposito. secũdo mõ sumitur cutis p mẽbro aiato. q̃ secũdũ. A. prima primi cap. de cõplexionibus ẽ i quo refrangũtur ꝛ coalterãtur uel coalternãt' qualitates extremo rum mẽbrorũ ut calidorũ sicut cor figidorũ sicut cerebrũ humidorũ sicut epar. ꝛ siccorũ sicut ossa. ꝛ sic de cuti dicebat. A. loco allegato. Et. B. scõo ꝺplexionũ q̃ ipsa in hoie est mẽbrũ equalle ꝛ gra dualiter tẽperatum uel huic certe equalitati ppin quissimuz ꝛ sic est uere sentiẽs ꝛ spisse notabiliter substantie ꝛ hoc modo sumitur i proposito. tertio nota de mente cõciliatoris. ꝺca .47. describendo panniculum quod panniculus est corpus expansuz tenue cõtextũ ex filis neruei nõ sensu perceptis ꝛ hoc ẽ oi panniculo cõis colligitur etiã hec descrip tio a dño. A. prima primi doc. quarta de membris

Quarto aduertendũ q̃ panniculorũ magna est adinuicem disconuenientia ꝛ i cõpositiõe ꝛ gratia finis in cõpositione. qz quidã magis ẽ carnosus q dam minus qdã nullo mõ. qdã nerueus tantũ. q dam ligamẽtalis q̃ nerueus. ꝛ qdã ecõtra. gratia finis ẽt multũ diuersificantur. qz quidã principali ter factus est vt formã ꝛ figuram mẽbrorũ custo diat ne labantur. vt de panniculo cerebri ꝛ epatis aliqs factus principaliter ut diuersa membra coli gãtiã hẽant adinuicẽ ꝛ ipsa anectant. vt panicu lus renum ad suspendendum dorso et talis est ma xime ligamentalis aliquis ut membra sensu ca rentia per panniculum sentiant ut panniculus pul monis. ꝛ in extremo cordis existens ꝛ talis est tã tum nerueus uel saltẽ a dominio neruei aliud iuuamentũ panniculi ut sepet inter unũ mẽbrum ꝛ aliud ut nocumẽtum uni cõmunicatum alteri nõ cõmunicetur ut de mediastino dicitur aliud iuua mentũ aliquãdo fit ad deffensionẽ nocumentoꝝ principaliũ mẽbrorũ ꝛ aliquãdo ad uigorationẽ digestiue uirtutis dictorum mẽbrorũ. ꝛ hoc per se calefaciẽdo. ut ꝺ panniculo carnoso uel pingui uel ẽt reuerberãdo ut de zirbo adipino. In propo sito aũt dñi. A. manifestabit nobis iuuamenta pri mi panniculi uentris q̃ continere intestina in debi

to situ ⁊ per confortationē caloris dictorū mēbro
rum ut patet in lr̄a .Alia plura iuuamenta ponen
tur iferius cū determinabitur ō iuuamētis secūdi
paniculi.hoc aduertendū quod ēt auctores mul
tum equiuoce utūtur isto termio sipbac ⁊ mirach
aliquādo cōmuniter sumitur sipbac pro quolibet
paniculo cōtinente ⁊ sic paniculos cerebri ⁊ chisti
felis appellamus sipbac . aliquando proprie sumi
tur ut cōtra dicatur ad paniculum determinatū
⁊ sic sumendo solent auctores sipbac intelligere
paniculum.secundum dicendum in parte sequēti
appellatum chiteron ⁊ ita per mirach aliquando
intelligunt agregatum ex omnibus mēbris uel ali
quibus eorum ipsius uentris supra sipbac proprie
acceptum aliquando per mirach intellIgunt pro
prie auctores unum paniculum ⁊ supra sipbac . ⁊
supra musculos uentris existentem ipsos muscu
los continentem. Et hic est quē.d.Auic.hic ap
pellauit sipbac pro cuius situs clariori intelligen
tia est ultimo circa hanc partem sciendum.ut tra
dunt anothomiste quod totus uenter supra inte
stina componitur ex quinq; substantiis realiter ⁊
specie distinctis .Nam primum quod occurrit de
scendendo est cutis de qua dictum est supra.secū
do occurrit pinguedo uel melius lardo. Tertio
currit paniculus grossus carnosus qui est proprie
mirach.de quo hic est principalis sermo quarto
occurrunt musculi octo secundum Hal . sexto de
iuuamentis capitulo penultimo longitudinales
duo a sursum in deorsum in directum protracti ⁊
quattuor transuersales.duo incipientes sursuz ab
extremis costarum mendosarum protracti in op
positos angulos uersus anchas. ⁊ duo incipientes
a deorsum a locis ubi primi terminantur ⁊ protra
huntur in oppositos terminos ad illos .s. unde pri
mi inceperunt.unde icipiens sursum a dextris ter
minatur deorsum .i finistro ⁊ econtra.ita q; in me
dio vētris se cruciant.postea sunt vltimi duo mus
culi latitudinales manifeste grossi ⁊ carnosi iuxta
dorsum.uersus superius.qui tandez in costas ter
minantur circa medium uentris. Et isti cū lon
gitudinalibus peruenerunt se intersecantes ad an
gulos rectos post istos ē paniculus dictus proprie
sipbac.cuius anothomia paulopost ponetur . Cā
autem situs ⁊ ordinis talium membrorum ⁊ preci
pue muscbulorum fuit propter plurima singula
ria iuuamenta inuenta a natura que perficiuntur
cum tali situ ⁊ positione membrorum que in pīs
adducere nō intendo quia non facit ad nostri tex
tus intelligentiam. Sed si quis uoluerit curiosius
intelligere legat Ha.sexto de iuuamētis capitu
lo ut supra . Et ex his sic declaratis patere po
test intellectus littere presentis.quia dominus .A.
in littera presenti declarat paniculuz primum dic
tum proprie mirach per duo.s. per situm eius ⁊ fi
nem per situm cum dicit super uentrem post cutē
et per hoc q; dixit comprehendit lacertos et inte
stina ex quo innuit q; mediat inter cutim ⁊ lacer
tos uel intestina . declarat etiam ex fine per hoc
quod dixit q; calefacit intestina sua spissitudine ⁊
unctuositate ⁊ sic in mirach duplicem moduz ca
lefaciendi.s.reuerberando per hoc quod dicit spi
situdine . ⁊ etiam caliditatem multiplicando per
hoc quod dicit unctuositate ⁊ supra carnositate
⁊c.lego litteram. Oz vt scias supple ad debi
te intelligendum ea de quibus est hic principalis
intentio quod per uentrem .i. concauitatem infe
riorem naturalium contentiuā post cutem supple
⁊ lardonem.sunt duo paniculi.s.uerum mirach ⁊
uerū sipbac.quoruz unus.i. primus descendendo
nominatur sipbac.supple largo uocabulo sicut et
quilibet alius paniculus continens . sz proprie ap
pellatur mirach.⁊ comprehendit intestina. supple
mediantibus musculis.Et calefacit ea sua spissitu
dine ⁊ unctuositate ad modum supra expositum .
Et comprehendit lacertos supple immediatius cz̄
intestina.Sed circa istam litteram posset cadere
in mente alicuius litteralis dubitatio.Nam dixit
d.Auic . q; post cutem sunt duo paniculi ⁊ tamen
inferius de tribus facit specialem mentionem .s.
de paniculo mirach ⁊ sipbac ⁊ zirbo adipino se
cundo quia post cutem etiam preter hos panicu
los sunt plures alii ut paniculus dictus suspēsoris
epatis ⁊ renum ⁊ splenis ⁊ huiusmodi dicatur pri
mo notando quod post cutez esse duos paniculos
uel plures possumus dupliciter itelligere uel.s.du
os continentes ⁊ contentos uel continentes tamū
si primo intelligatur sic dico.ut secundum motiuū
concluditur quod multo plur̄ cz̄ duo sunt panicu
li post cutem .Et hoc modo non loquebatur dñs
Auic.sed secundo modo.s. quod post cutem sunt
duo paniculi tantum continentes . ⁊ quod hec sit
mens domini Auic.pz inspicienti textuz cum sapo
re.nam dixit super uentrem post cutem ⁊ expone
batur.i.super concauitatem continentem ⁊c.⁊ ex
hoc patet ad secundum.Sz adhuc stat prima dif
ficultas . quia preter primos duos ut mirach ⁊ si
phac est etiam tertius paniculus continens ut zir
bus adipinus.Ad hoc dicatur quod dominus.A.
loquitur de paniculis super totum uentrem.i.to
tam concauitatem continentibus anterius latera
liter ⁊ posterius ⁊ sic tantum duo sunt super uen
trem post cutem paniculi.s.mirach ⁊ sipbac quo
niam ut ipse dixit in proxima sequenti parte quod
sipbac cum singulis fit.i.separatur ab aliis mem
bris est sicut spera.i.quoddam rotunduz unaque
q; continens . non sic autem continet zirbus adi
pinus sed continet intestina circa anterius tantuz
ut patet⁊ ideo de eo postremo determinauit et ea
minus principaliter ut patet i textu presentis capi
tuli ⁊ hoc de ista tota parte sed alia pars.

Et secundus est interior

Nunc consequenter in ista pte determinat de
anothomia secūdi paniculi . ut sipbac ⁊ diuiditur
p̄sens ps in duas quoniam primo facit quod dictū
est.secundo ipe colligit sumatim iuuamenta . mē
brorum paniculorum ibi secunda.Et ista duo uel
lamina ⁊c.prima adhuc in duas quoniam primo

ponit intentionem suam .de anothomia ipsius si
phac,secundo de ipso siphac ponit opinionez quo
rundam ibi secundo.Quidam vero dicunt ꝛc. pri
ma adhuc in duas,quoniã primo ponit ipsius ano
thomiam quantum ad formam ipsius ꝛ colligan
tiam cum alijs membris ꝛ ipsius originem secun
do ponit ipsius iuuamenta secunda ibi. Et iuua
mentuz ipsius siphac est replere ꝛc.de prima par
te dicit quattuor principaliter dicit primo ꝙ iste pa
niculus interior nominatur beriteron .ꝛ nominat
rotundus. Et adducit rationem quia nominatur
rotundus.ꝛ dicit quoniam cum singulis fit ab eo
quod tegit ipsum.est tunc sicut spera.ideo supple
dicitur rotundus sicut spera. super quẽ sunt sume
ꝛ additiones molles ꝛ foramina.i.super quez vel
in quo sunt quedam eminentie ꝛ dispositiones vel
foramina secundum apparentiam secunduz que
fit non apparens.vt spera vt statim declarabitur
dicit secundo quo ad intelligentiam eius.ꝙ conti
nuatur de super vellamie .i.diafragmati ꝛ proces
sio eius.i.origo eius.est ex supremo.i. parte supe
riore.ꝛ est subtilis sub cute ventris.i.in directo
ventris.i.versus partez anteriorez magis q̃ poste
riorem.Et paniculo eius.i.sub mirach qui ẽ pani
culus proximior cuti ꝛ addit ꝙ adherent ei.i.ime
diate duo ex lacertis ventris.i.latitudinales.dex
ter ꝛ sinister adherentia vehementi.i.nõ alio me
diante deinde continuatur post eos ambos lacer
tos.i.super eos'vellamini.i.diafragmati.ꝛ pribus
eius carnosis.i.versus dorsum vbi carnosior ẽ dia
fragma.cõtinuatione vicinantibus post cõtinua
tionem suam cum stomaco.i.post illam quaz pri
mo habuit versus stomacuz.Et post confirmatio
nem ꝛ soliditatez substantie eius.i.vbi fuit initiũ
eius.ex illis duabus partibus.Et illa continuatio
.s.siphac ꝛ diafragmaẽ est versus dorsum. conti
nuatio dillatata.s.a dextris ꝛ sinistris. Tertio po
nendo distinctionem partium eius in subtilitate ꝛ
grossitie.dixit ꝙ ipse paniculus siphac. cum conti
nuatur epati.i.a parte dextra est subtilis valde.i.
subtilior q̃ a sinistris.ratione quia ab illa parte se
parãtur ab hoc paniculo.plures pãiculi.s. splenis
ꝛ paniculus.epar suspendens.Et ẽ ei in elleuatio
ne sua.ad stomacuz.i.versus anterius.etiam sup
ple magna subtilitas ꝛ in reflexione sua descendẽ
do.i.posterius versus dorsum.firmando.i. spisan
do respectu partis anteriozis cum oppositione ve
narum ꝛ artarie magnarũ.i.propter id quod spar
git cum hoc paniculo posterius de ramis venarũ
ꝛ artarie extensarum per dorsum cuz oppositione
ergo.i.obuiatione dictarum venarum posterius ꝛ
non anterius. Et descendit subtus ꝛ fit zirbum.i.
ab hoc paniculo ibidẽ originatur zirbus adipinus
Addit quarto ꝙ currit super plurimuz albiteron
.i.super magnam partem.ipsius paniculi.hoc est
versus anterius.de subtilibus lacertis dillatatis
super ventrẽ.quia subtiliores fiunt plurimi lacer
torum circa mediuz ventris quia villos nerueos
terminantur.tunica vna ꝛ forsitan existimatur ꝙ
fit pars eius.s.siphac propter continuationez eius
cum eo.ꝛ similitudinem suam.cuz supple siphac
nerusitate.Et addit cuz singularis ergo fit ab eo
paniculo vel ab ea tunica.albiteron.i.cuz separa
tur ꝛ bene sequestratur siphac ab hac tunica ꝛ ẽ
subtilis texture valde.i.discernitur ꝙ albiterõ.i.si
phac est subtilis texture valde.i.multo subtilioz
saltem hic anterius .q̃ sit ista tunica supra pani
culum existens. dicit consequenter replicando.ꝙ
subtilius et purius.i.pars subtilior et minꝰ imixta
uenis uel artariis huius siphac est apud epiglota
lem.i.partem supra os stomaci et ortum paniculi
intrinsici costarum.i.pleure ex hoc paniculo.i.q̃
absolute mirach est subtilior in parte anteriori in
perius ad dextreaz a qua parte oritur pleuresia a
siphac ꝛc.ꝛ hoc tantum dicit in littera. Pro in
telligentia omnium harum partium qz artificiosa
fuit expositio data. Primo est notandum genera
liter ꝙ de anothomia huius paniculi.d.Auic. xiij
tertij capi. primo uersus medium ponit quedam
que ꝛ si uideantur a bene intelligente ad eundem
sensum posse retorqueri cum dictis hic.tamen qz
ibi quedam clarius posita sunt de isto paniculo q̃
in presenti parte. Ideo ad habendam comple
tam notitiaz anothomie huius paniculi laudo ut
que ibi posita sunt cum hic scriptis coniungantur
ꝛ ista cum illis.qz etiam hic sunt quedam posita
que ibidem sunt recitata ꝛ ista bene mente colli
gantur qz inter uolumina illustriũ medicorum ut
Haliẽi.Au. Rasis.ꝛ alioruz non inueni aliquod
clarum ad cognoscendum istius paniculi compo
sitionem ꝛ colligantiam qui tantum inter panicu
los in corpore humano preter mirach dicitur esse
maximus.ꝛ si via originis nõ dicatur esse primus
quia vterqz paniculus dictus originatur a panicu
lo diafragmate vt statim videbitur reliqui tamen
paniculi membrorum nutritiuorum ab hoc origi
nem sumunt.Secundo pro specialiori doctrina di
ctorum in prima parte est aduertenduz pro remo
tione dubitationis que oriri posset ꝙ licet mirach
sit paniculus.qui si a membris circũstãtibus sepa
raretur esset sicut spera.tamen ille non est dictus
rotundus sicut iste propter duas causas. prima ẽ
quia iste est primus.i.immediatus qui omnia cõ
tinet membra nutritiua.quia ꝛ si zirbus adipius
immediatius adhereat intestinis q̃ siphac. non
tamen omnia cõtinet membra nutritiua vt supra
dictum est ꝛ inferius de anothomia ipsius dicetur
Et hoc ꝙ dicebat dominus Au.iz. tertij loco alle
gato cum dixit.Et siphac quidem ex suma horuz
est paniculus primus qui comprehẽdit viscera nu
tritiua omnia.meruit igitur quia primus magis
nominari rotundus q̃ mirach.secunda causa esse
potest quia est melius separabilis ꝛ distinguibilis
siphac a reliquis q̃ mirach ꝛ ideo dixit textus cũ
singulis fit ꝛc.non sic autẽ dixit de mirach. imo
mirach plurimam habet inhesionẽ ꝛ adherẽtiaz
cum muschulis intra ipsum ꝛ pinguedinem supra
ipsum ꝛ hec fuit causa vt existimo erroris multo
rum doctorũ medicine.qui arbitrati sunt mirach
solum dici de agregato ex cute pinguedine ꝛ mus

culis ⁊ non de paniculo distincto ab eis. cuz tamē dominus. Aui. in capitulo presenti ponat hunc paniculum expresse in principio capituli. cum dixit post cutem sunt duo paniculi ⁊c. ⁊ in fine capituli expressius ⁊ etiam. iz. tertij loco allegato cum dixit q̄ supra siphac est mirach. et lacerti ventris ecce q̄ posuit differentiaz inter mirach ⁊ musculos verū est tamen q̄ auctores aliquando per mirach totum intelligunt vt supra dictum est. Et hoc notat Aui. in fine capituli presentis. ⁊ hoc singulariter tenete contra communem errorem ⁊c. Tertio vero pro itelligētia illius partis supra quā vel in qua sunt summe ⁊ additiones moles ⁊c. Q̄ causa huius iequalitē siphac potest in duobus potissimum comprehendi. primo propter equalitatez membroruz vicinorum superiorum ⁊ inferiorū vñ continuo cum tactu membrorum inequalium factus est inequalis natura primo ē iequalitas mēbrorum supra ipsum vt musculorum ipsius ventris. quia in aliqua parte coniunguntur musculi latitudinales cum longitudinalibus ⁊ transuersalibus vt patet intelligenti situm ipsorum vt supra dictum est ⁊ in aliqua etiam parte grossiores sunt musculi latitudinales vt apud originē versus dorsum ⁊ in aliqua minus grossi propter istā inequalitatem membrorum comprimentiū siphac fit ipe habens depressiones ⁊ elleuationes. Merito etiā membrorum inferiorum inequalium aliquando comprimentium siphac surſuz vt in extensione intestinorum a fecibus vel ventositate redditur inequalis nam infra siphac est zirbus adipinus multum inequalis. vt constat ⁊ infra. zirbum vt etiaz dixit dominus. Aui. iz. tertij in miſenterio inter venas meseraicas sunt quedaz carnes glandose quarum vtilitas fuit ad aliquando humectandum intestina indigentia humiditate quod patz per hoc q̄ aliquando dura comedētes egerūt molia sicut etiam est de amigdolis circa radicem lingue existentibus. huiusmodi ergo carnes reddunt zirbū inequalem ⁊ consequenter etiaz siphac remanet inequalis. Alia causa pricipalis summi potest ratione finis. Nam si siphac fuisset tensus nō habēs elleuationes ⁊ depressiones cum intestina fuissēt repleta ⁊ extensa a ventositate nisi fuissz obediēs siphac ad certas dimensiones extendi fuissz i qualibet debili extensione itestinorū facta extēsio violenta ipsius siphac. ⁊ sic distensio ipsius partiū ad inuicem ⁊ solutio continui ⁊ consequenter dolor fuit ergo conueniens ipsum habere additiōes vel elleuationes quasdam molles. i. aptas extensioni ⁊ consequenter depressiones vel concauitates que etiaz appellari possunt foramina impropie. ⁊ ista causa multum mihi placet. Consequenter aduertendum circa secundum dictum q̄ notanter dominus Aui. dixit q̄ supra siphac sunt duo musculi latitudinales ⁊c. ⁊ non fecit mentionem de alijs. cū tamen supra ipsum sint octo vt supra dictum est. Et sic ē expresse de mente. H. vltimo capitulo sexto de iuuamentis hoc ideo fecit quia mediātibus his muschulis principaliter perficitur operatio intestinoruz tutamine quoꝝ principaliter factus est siphac huiusmodi. Nam principalissima intestinorum operatione est expulsio vt. xvi. tertij ad principiū. Et qz latitudinales muschuli maxime ad hoc iuuant de mente. H. loco allegato ⁊ Aui. .iz. tertij capitulo primo i principio ideo de his principalem fecit mentionem ⁊ istos natura ordinauit imediate siphac adherere vt melior fieret siphac compressio intestinorum ⁊ exinde secuz expressio ⁊ expulsio. Secundo pro spetialiori intelligentia originis ipsius siphac. est primo supponendū illud q̄ dicit dominus. Aui. de ipso. iz. tertij loco sepe allegato dicit enim. Q̄ quando continuatur vellamini ⁊ obuiāt due extremitates eius apud dorsuz tunc ligatur illis exinde est eius. initium eius nāqz initiuz est superfluitas descendens ex vellamīe ad os stomaci ⁊ obuiat ei superfluitas eius. qō ex ipo ascendit ad dorsum. Ex quibus verbis nobis insignauit dominus Aui. modum originis siphac taliter. Naz postq̄ formatus fuit paniculus diafragma qui dictus est vellamen tunc ex materia que superfluit formationi eius fit siphac hoc modo. s. q̄ illud superfluum diuiditur in duas partes vnaz que vadit versus stomacum anterius aliam que descendit ad dorsum. ⁊ illa que descēdit reflectit se. et obuiat illi que vadit ad stomacum et exinde fit siphac. Et huic siphac secundum istum moduz generato. Addit Aui. loco allegato fiunt reflexiones. s. ad dextrum et sinistrum. sursum et deorsum terminando ad dorsuz et in dorso vniuntur et ibidem fit spissius. propter secum multum ibidem comisceri de ramis vene magne et artarie adorti extensarum per dorsuz. Et ex his patet. quomodo iste paniculus continuatur desuper vellamini. i. diafragmati et quomodo ei⁹ pcessio .i. modus originis est ex supremo. quia ex superfluo ipsius diafragmatis et quomodo continuatur partibus eius carnosis continuatione vnitionis. quia terminantur eius reflexiones ad dorsum vbi diafragma est carnosius. et ibidem vniuntur iste reflexiones post q̄ fuit cōtinuata pars. que transiuit versus dorsuz et fuit reflexa sursum ad partem circa stomacum. existentem vbi fuit confirmata. et solidata substātia siphac. et tunc fuit illa dillatata continuatio .s. ad dextrum et sinistrum versus dorsum reliqua sunt clara. vsqz ad illā partē et currit sup pleura.

Sed circa istam partem potest dubitari nam ex hoc sequitur oppositum quod dixit do. Auic. prima primi doctrina de membris ubi voluit omnes paniculos in concauitatibus naturaliuz mēbrorum repertos originari a siphac cooperiente muschulos. i. apud mirach et omnes paniculos i uentre spiritualium contentos originari a pleura ita quod etiam diafragma habet inde originem ut patet ibidem in textu et tamen ibi colligitur ⁊ xiii. tertij expressius q̄ siphac uere originatur a

diafragmate et pleura originatur a siphac mazi me circa dextrum eius ideo circa illam partem ē subtilior. Ad hoc dicatur quod vnum membrum ab alio originari est duplex uno modo uere quan do scilicet ex superfluo generationis unius aliud generatur quomodo dicimus nuchā originari a cerebro secundo unū dicimus originari ab alio talitez quia cum alio habet colligantiam ita ut vnum et minus alio dicatur egredi a maiore. et secundum primum modum est sententia Auic. hic et xiii. tertii et secundum secundū modum lo quebatur in doctrina de membris quia ita pani culus mirach maior est q̄z siphac et q̄z aligs ali⁹ dicim⁹ oēm paniculū ide oriri ita dicat de pleura

Circa quam partem est aduertendum q̄ ex cō simili textu huic posito a. d. Auic. loco allegato i maginatus est speculator eximius Bentilis de ful genio super illa parte qō ex subtiliori parte huius siphac fit tunica quedaz que imediatius adheret lacertis q̄z siphac. Et ista tunica uel paniculus q̄ stat in medio inter siphac z substantiam carnosā muschulorum dicitur recte siphac z iste est beriteron. dicit ipse de quo imaginatur. d. Auic. q̄ sit p̄z cipium pleure z aliorum paniculorum ut pectoris z aliorum sit ex origine istius paniculi beriteron. superfluit etiam zirbus ꝛc. Sed salua tanti uiri re uerentia non uideo vnde hec sua imaginatio ha beat necessitatem z contra istam stat primo cōis doctrina medicorum ex expressione Auer. primo col. cap. de anothomia mirach dicentium q̄ post muschulos uentris uersus intestina duo tantū me diant paniculi. s. siphac z zirbus ubi secundū hanc imaginationem essent tres. secundo contra hoc ē experientia anothomistarum qui tantuz duos nu merant paniculos post muschulos uentris. Neqz obstat textus super quo fundatur. Nam post q̄ po suerat loco allegato Auic. modum generationis si phac addidit. Et est ei tunica ex subtiliato lacer to uentris cooperiens ꝛc. quam ipse. Bal. appella uit uerum siphac q̄z paulo post addit Auic. Et sub ipsa est subtile eius quod est uere siphac debet er go intelligi. Et est ei tunica subtiliato lacerto nō quidem uera sed secundum apparentiam tantum p̄o quo bene intelligendo aduertendum q̄z lacer ti latitudinales maxime circa medium uentris in cordas z uillos nerueos termiantur z ita etiā trās uersales ex comixtione illarum cordarum uel uil lorum ipsarum connexione adinuicem uidetur pa niculus quidam generari non quidem totū coope riens sicut facit siphac sed nobilem tantum partē uentris qui tantuz non est uere paniculus. Et hoc est iudicio meo quod dicit textus noster cuz dixit Et curet super plurimum albiteron notāter dixit plurimum. i. magnam partem de subtilibus lacer tis dillatatis. i. de lacertis subtiliatis z dillatatis su per uentrem tunica una. i. apparenter quod mani festatur per hoc qō addidit. Et forsitan existima tur q̄ sit pars eius. s. siphac p̄opter continuationē eius. i. adherentiam magnam cum eo. z similitudi nem magnam cum eo i neruositate ut imaginaba tur. H. loco allegato z tamen supple non est aerus paniculus quod declaratur per hoc quod subdit. Cum ergo singulis fit. i. separatur ab eo paniculo apparente albiteron. i. siphac est subtilis texture ualde respectu. s. illorum uillorum neruozum sic comixtozum z ille est albiterō uere. Et hoc modo legendo hec sententia. A. expresse ꝺdicit iudicio imagiatō gētilis utz reliq̄ sunt clara. Legatur tota littera secundum expositionem ut supra. Sequi tur alia pars.

Etiuuamentum

In hac parte post q̄ꝫ. d. Auic. ponit anothomiam siphac iam i presenti parte po nit eius utilitatem z iuuamenta. Et dixit quatuoz principaliter. prio dixit q̄ iuuamēta huius siphac est replere quod est inter lacertos uentris z intesti na z stringere locum z prohibere superfluitates. ne cadant in locis uacuis cū adiutorio diafragma tis quod est posterius dicit secundo quod ipsius iu uamentum est comprimere post eius intestina. z uiscera euacuantia superfluitat̄ cum proxime sūt ad exp ellendū qō in eis est de fece z aqua ul' ipis ydropi fis z urinā. Tertio dixit quod ipsius iuua mentum est prohibere inflationem uehementem Dicit quarto qō ligat uiscera ligamento forti z ē in dorso sicut res una z lacerti omnes posterius su per carnem glandosam quasi substēratam eis z uenis magnis z meatibus continuatis inter inte stina z stomacum. Que littera et si quo ad maxi mam eius partem uideatur satis clara tamē pro manifestatiori intelligentia. primo circa primum dictum est animaduertenduz qō ex illa littera ui detur posse colligi qō inter muschulos et intestina non cadit alius paniculus preter siphac et omnia intestina cooperiens ut supra dictum est replet er go medium uel concauitatem omnem existentem inter muschulos et intestina preterq̄ꝫ a parte an teriori ubi est zirbus adipinus ut post declarabit̄ hic est igitur paniculus qui adheret intestinis la teraliter et circa dorsum et ideo dr̄ stringere locū quia replet sicut etiam solemus dicere sachum re pletum esse strictuz ita ut nihil ultra recipi possit ita est de illa concauitate nam paniculo repletur et ita stringitur locus et adducit causam principa lem huius imediate adherentie ad intestina per hoc quod addit et prohibere superfluitat̄. i. prop ter prohibitōm supple membrozum superiorum. ne cadant in locis uacuis quia uacuitas est causa receptionis superfluitatum. ut inferius tractatu secundo huius ad hoc etiam adiuuat diafragma quod est posterius quia non sic immediate adhe ret intestinis sicut siphac est tamen defensaculum superfluitatum membrorum spiritualium et ani matozum ne in cōcauitatem naturaliū recipiātur

Circa secundum dictum est considerandum q̄ licet isti termini uiscera ⁊ intestina aliquando ab auctoribus sumantur ut sunt termini omnes ⁊ sinonimi ad omnia membra organica interiora ⁊ occulta. tamen in proposito per uiscera intellexit propie membra organica in concauitate naturaliuz contēta. ut stomacus epar renes uesica ⁊c. Et per intestina intellexit illa membra que solemus intestina appellare que. s. sunt membra deputata ad receptionem superfluitatum grossarum prime digestionis. tertio notādum q̄ licet comprimere huiusmōi mēbra posterius ⁊c. sit propie officiū muschulorum latitudinalium uentris ut dixit Hal. vi. de iuuamentis ultio. c. ⁊ alibi pluries tamen. d Auic. h ⁊ xiij. tertij h iuuamtū attribuit huic paniculo. Et hoc est q̄ mediante hoc paniculo dicti muschuli perfectissime complent officium suum. q̄ enim iste paniculus immediate attingit uiscera ⁊ intestina ⁊ vniquaq̄ circūuoluitur per compressionem ergo dictorum muschulorum uersus posterius comprimitur iste paniculus q̄ attingens est omnia uiscera ⁊ maxime deputata expulsioni ut intestina ⁊ uesicam. ad que non attingerent dicti muschuli. q̄ neq̄ superiores intestino recto neq̄ uesice iuuat principaliter iste paniculus ad huiusmodi expulsionem. Ulterius aduertendum q̄ iste paniculus licet de intentione. d. Auic. iuuet ēt ad expulsionem uentositatis interdum agregate i testinis. ⁊ aliquando ad partam perficiendum de his tamen non facit mentionem. d. Auic. uel quia relinquens has operationes notas ex his que hic ponuntur uel q̄liste sunt principaliores operationes de quibus hic facit mentionē. q̄ operatio partus non conuenit nisi mulieribus. ⁊ ad euacuationem uentositatis non sic necessaria est talis compressio sicut ad alias superfluitates expellendas q̄ sola euaporatiua forte sufficerent. Circa tertiū dictum aduertendum quod notanter dixit inflationem uehementem propter id quod supradictum super illa parte quod iste paniculus habet depressiones ⁊ additiones. q̄ naturale est huic paniculo ut aliquando extendatur. ⁊ certam inflationez nō prohibeat. ut eaz. s. que cōmuniter sequitur repletionem intestinorum a fecibus sed bene prohibet inflationem uehementem que aliquando contingeret in intestinis. vnde causaretur dolor accutissimus nisi esset iste paniculus obuiās intestinis cuz elleuantur ⁊ tumescunt. ⁊ sic huiuehementi inflationi resistit. Circa quartum dictuz. sunt omnia clara ex superius dictis de anothomia ipsius p̄ter id quod dicitur ⁊ lacerti omnes posterius ⁊c. vbi reperitur duplex littera. Naz dicit littera exterior ⁊ fit totum super carnem glandosam ⁊c. i. ⁊ totus iste paniculus sustentatur super carne glandosa ō qua dictum est supra sustentatur etiam maxime uersus dorsum uenis ⁊ artarijs ⁊ meatibus continuatis ⁊c. i. mesaraicis super quibus omnibus sustentatur ⁊ sic est littera clara alia littera reperit in textu ⁊ lacerti omnes ⁊c. i. q̄ō iste paniculus cū carne glandosa sustētatur lacertis qui omnes sūt posterius. i. post paniculum. s. supra paniculum ⁊ uenis magnis ⁊c. lego totam litteram. Et iuuamentum eius sipbac est replere quod est. i. concauitate existente inter lacertos ⁊ intestina ⁊ stringere locuz. i. vñ sit strictura concauitat̄. Et prohibere superfluitat̄. i. ⁊ hoc factum est principaliter a natura propter prohibere ⁊c. ne dicatur in locis uacuis cum adiutorio diafragmate. i. hoc etiaz iuuamentum afferret diafragma quod est posteri⁹ supple quam paniculus ad contangendum. Aliud iuuamentum est comprimere posterius intestina. i. adiuuare compressionem fiendam a muschulis latitudinalibus circa intestina propie sumpta. Et uiscera euacuantia superfluitatez. i. principaliter deputata ad euacuandum ⁊c. cum proxima sunt ad expellendum. i. cum natura intēdit expulsionē ipsorum membrorum eius quod in eis est de fece ⁊ aqua idropisis ⁊ urina q̄ per compressionem sipbac circa intestina aqua in asclite contenta i cō cauitate inter sipbac ⁊ intestina comprimitur. ⁊ p poros uenarum mesaraicaruz ⁊ ramorū uene chilis reingreditur in uenas ⁊ aliquando tandez mouetur ad renes ⁊ uesicam ⁊ aliquādo aliqua ipsi⁹ pars mouetur per concauum epatis ad intestia ⁊ aliquando imediate in intestina ⁊ per secessum educitur iuuant etiam ad prohibendum inflationem uehementem secundum q̄ō dictum est. Et ligat uiscera ligamento folti ⁊ est in dorso sicut rena ut supra expositum est. Et fit totum secunduz unam litteram. i. fit totus paniculus quasi sustentatus uenis ⁊ carne glandosa ⁊c. uel secundum q̄ō littera manet sustentatur lacertis qui omnes sunt post eius ⁊c. Sequitur alia pars.

Quidam uero dicunt In hac parte. d. Auic. ponit sententiam quorumdaz de comixtione uillorum in ipso sipbac et duo facit. primo ponit opinionem ipsorum satis generalem de comixtione uillorum in membris paniculosis. Secūdo ipse remouet iudicium istorum propter quedā specialia membra secunda pars ibi proxime. Et isti quidem non ē possibile etc. de his duabus partibus dixit primo. Quidam uero dicunt q̄ non pertransit ut dicatur. i. uerum ē q̄ in sipbac. i. in quolibet membro paniculoso continente. sunt genera uillorum contextorum secundum partes notas uillorum que sunt instrumenta uirtutum trium naturalium. s. ministrantium ut attractiue retentiue ⁊ expulsiue. dixit secundo istud dictuz generale mūdificatio. Isti quidem non est possibile ut dicant. i. istud non est uerum in tunicis uenarum uesice ⁊ matricis nisi de aliquo paniculo. ymo est corp⁹ singulare. Circa intelligentiam quarum partium satis intrinsicarum ⁊ obscurarum est considerandum quod quidam sunt arbitrati q̄ omnia mēbra paniculosa ⁊ maxime aliquoz ptentiua obiecti ut sūt stomac⁹ ⁊ intestia ponāt ex duob⁹ tunicis

uel paniculus in uno quorum esset principaliter unum genus uillorum ut in extrinseco genus uillorum latitudinalium.et i intrinseco essent comixti uilli transuersales cum longitudinalibus per uillos intelligendo partes membrorum ad modum fillorum protensas per membra que filla quando qz incedunt scom diametrū longitudinis mēbri et dicuntur longitudinales.quandoqz secundum diametrum latitudinis ꝛ dicuntur latitudinales quādoqz protenduntur per membruz taliter ut capiāt aliquod de diametro latitudinis ꝛ longitudinis ꝛ uocātur transuersales.Notādū fo de mente do. Auic.prima primi de membris.q; huiusmodi genera uillorum sunt instrumenta uirtutum naturaliū anime ministrantium differenē.Nam mediātibus uillis longitudinalib⁹ perficitur operatio uirtutis atractiue que est atractio ꝛ mediantibus latitudinalibus perficitur operatio expulsiue ꝛ mediantibus transuersalibus perficitur operatio retentiue ꝛ maxime hoc intelligendo de membris habentibus operatiōes toti cōmunes.qz membra particularia pro operationibus propriis non necessario indiguerunt huiusmodi uillis saltem manifestis sed ad has operationes perficiendas sola sufficit ipsorum membrorum propria complexio ut expresse colligitur in doctrina de virtutibus ideo bene dictum suum intelligebant de membris paniculosis. alia coram obiecta continentibus. Tertio aduertendum ꝛ est declaratio primi notati q; cā propter quam fuerunt isti moti ad hoc ponendum.s.q; omnia talia membra habent duas tunicas in quaruz una exteriore essent maxime uilli latitudiales ꝛ i interioze longitudinales cum transuersalibus fuit satis apparens.qz atractio unius obiecti ꝛ expulsio eiusdem sunt motus satis contrarij.ne ergo horum instrumenta sese mutuo impedizent.ut.s.motus longitudinalium impediret motum latitudinalium non fuit conueniens huiusmodi uillos in eadem tunica esse contextos.sed melius fuit istos in diuersis tunicis foze situatos.vnde satis utile fuit ut uilli atrahendi ꝛ retinendi essent simul. Causa autem qr̄ constituti sunt uilli latitudinales in tunica exterioi ꝛ longitudinales in iterioi fuit ꝓpter hoc.qz attrahens melius attrahit dum imediate attrahibile ꝺtīgit. Vtez qz qō attrahit sub rone cō uenīēt attrahit Jō fuit ꝺueniēs mēbz attrahēs ꝑz instrumenta attrahenda ꝺtingere attrahibile. Et per idem patet q; fuit conueniēs uillos trāsuersales in eadem tunica esse contextos . Et propter oppositas causas patet quare conueniens fuit uillos latitudinales in tunica exteriore esse cōtextos Jstud fuit motiuz istoz̄.Et hoc est iudicio meo qō uoluit in p̄ima parte.legatur ergo sic littera. Quidam dicunt non pertransit ut dicatur.i.ueruz est qō in siphac.i.in quolibet paniculoso membro continente ꝛ operante operationem cōmunē.sunt omnia genera uillorum contextoruz.scom partes notas.i.secundum partes sensibiliter differentes in duabus tunicis ipsius membri.i.intrinfica ꝛ extrinfica.Et addit declarando supple dico uilloruz qui sunt instrumenta trium uirtutum naturalium ut supra expositum est. Et hoc dixit quodāmodo tacite reddendo causam motiuam istorum. qz isti uilli sunt instrumenta uirtutum operationum contrariarum.ne ergo sese impediant. fuit conueniēs ut supra ꝛc.Q; dictum.d.Auic.modificans dixit. Et isti quidem non est possibile dicant istud in tunicis uenarum.ꝛ uesice ꝛ matricis quasi dicat licz uerum sit .hoc .s. in membris habentibus duas ꝛc.ut plurimum uilli sint secundum ordinem ꝛ situ suprapositum situati tamen non est verum generaliter qō omnia membra neruosa uł paniculosa cō tentiua ꝛc.habeant uillos contextos in diuersis tunicis qz hoc fallit in his primis de quibus i littera et hoc.quia nullum primorum duorum membrorum est compositum ex duabus tunicis. non hoc est uerum de matrice ex duobus paniculis composita.de qua tamē panicul⁹ interior est corpus vnū singulare paniculosum.ꝛ tamen in eo sunt omnia uillorum genera contexta q; autem uene ꝛ uesica sint ex vnica tunica tantum cōstituta est expresse de mente.d.Auic.prima primi doctrina de membris ꝛ q; matrix ex duabus tunicis componatur.ꝛ tamen in intrinfica tunica sint contexta omnia uillorum genera.est de mente eiusdem scōa tertii.c. .i.infra a principio per unam columnam.Neqz cōcludit motiuum eorum.qz licet uilli latitudinales ꝛ longitudinales sint ad diuersas operationes .ut ad attractionē ꝛ expulsionē ꝛ vna operatio uideatur aliam impedire non propterea est concludendum.qō oporteat istos uillos in diuersis tunicis ēē contextos quia possunt taliter disponi in una tunica ut uilli longitudinales non impedient latitudinales ꝛ hoc p̄cipue quādo illa tunica erit spisse et sollide substantie.ut est intrinsica tunica matricis multum uenosa . nam in pte magis intrinseca situātur longitudinales ꝛ in pte magis extrinsica situantur latitudinales. Et hoc est quod dicit textus.Et istud quidem non est possibile ut dicāt.i. non est hoc generaliter uerum ut patet in tunicis uenarū et uesica que.s.ex unica tunica tm̄ cōstituuntur.ꝛ tm̄ sunt mēbra paniculosa ꝺtinētia ꝛc.nō est ēt uerū de matrice habente duas tunicas . et si littera dicat ubi de quo paniculoꝝm falsificat qō dictū est ut de paniculo intrinfico ꝛ sic est littera clara.Et si litteza iacet nisi debet sic exponi . Et matricis in quibus falsificatur ut dictum est.ꝛ supple non est uerum qō dicit nisi de aliquo paniculorum uel de aliquo membro paniculoso ut stomaco intestinis ꝛc.prima littera mihi magis placet ut dicat ubi de aliquo et non dicat nisi quomo docūqz reperiatur habes litteram claram ad eundem tamen sensum retorquendo ꝛc . Sed circa unum hic suppositum . cadit una leuis dubitatio quoniam supponitur uesicam habere tantum unicam tunicam et .d. Auic.tamen . xix .tertij capitulo primo ponit eam habere duas tunicas.Vdez dixit aueroys primo colliget . Ad hoc potest dici duplex respōsio prima est qō uerū ē quod hz duas tunicas secundum ueritatez.sed unicam tantuz

habet. secundum apparentiam quia sunt occulte et inseparabiles. uel aliter etiam melius dicatur quō uesica non habet nisi unicam tunicam totam eius capacitatem ambientem secundum partem autem ipsius habet duas. s. secundum partem illam secundum quam ad uesicam pertingunt pori uritides. ut secundum partem superiorem ipsius. Si enim unica fuisset tunica solum repleta uesica potuisset urina regurgitare uersus renes aut etiam comprimēdo partes pectinis debuisset sursum ascendere urina cuius oppositum manifestat experimentum fuit ergo expediens ibidē esse duas tunicas perforatas foraminibus non directe sibi appositis per que deferat urina in uesicam. Uñ cum intrat primam tunicaz labitur supra superficiem secūdo usqz dum occurrat foraminibus in secunda tunica ⁊ ibi ingreditur in concauitatez uesice et sic impleta uesica et extensa tunica ipsa quo ad partem superiorem tunc occurrunt foramina interioris tunice. tunice superiori ⁊ sibi inherēt ⁊ proinde quātomagis vesica repletur ⁊ extenditur tāromagis prohibetur exitus urine vt loco eodē. Ad ppositum itaqz nr̄m. qz pars supior uesice fuit i creatiōe tenuis preter alias utilitates fuit cōueniens uesicā quo ad illā partē habere duas tunicas. ut potuissent uilli q̄ sunt instrumēta uirtutū cōuenienter disponi. qz in unica tantum non potuissent secus esse de parte inferiore ipsius uesice que creata fuit spisse substātie. qz super fundum ipsius residet aquositas modicatiua potuerunt ergo genera uillorū in eadē taliter disponi ut sese nō impedirent in operatiōibus ⁊ hoc sufficit dño. Auic. ad probādū contra illos ⁊c. Sequitur alia pars. Et ista duo sunt ⁊c. In ista parte postq̄ specialiter diuisiz superius posuit anothomiaz mirach ⁊ sipbac ponēdo cū hoc ipsoz utilitates iam sumatim colligit ipsorum amborū simul iuuamētum quoddā generale. ⁊ duo facit nā primo facit q̄ dictū est. secūdo ipse ponit quēdam modū cōpositionis ⁊ terminatōis ipsorū apud pectinē. secūda ibi Cūqz peruenīūt ad pectinē dicit primo q̄ ista duo uellamina. i. isti duo paniculi tutamina sunt uiscerum cōcauitatis inferioris. i. organicorū mēbrorum cōtentorum in cōcauitate inferiori. ⁊ clara est lr̄a. dicit secō. s. descendendo qz ipsorū origo ut supra dictū est versus diafragma. Et iunt in eis duo foramina stricta quasi ambo sint per que trāsit lombare dextrum ⁊ sinistrum in eis inseparabilia donec fiāt sicut due kistes duorū ouorū pro intelligentia cuius secūdi dicti sunt quedā notanda maxime ad intelligentiā. terminorū qz talis recta intelligentia multum proficiet sequētibus prio ergo aduertēdum q̄ per pectinē debemus itelligere partem illā uentris que est circa os femoris in fine illiorum ⁊ circa radicem virge in uiris ⁊ circa os extrinsicū vulue i mulieribus. secundo aduertēdū quod per lombare intelligunt hic medici suspensoriū uel suspensoria testiculorum non dico bursam testiculos suspendentem quia talis a medicis appellatur osseum ⁊ aliquādo eā appellauit H. pudendum aliquādo uerile. Sed per lōbaria intelligere debemus uasa seminaria dicta que tāntum sunt duplicia quoniā quedā super testiculos sunt posita ⁊ ad eos terminatur ad extrema superiora testiculorum deinde descēdūt ad aliud extremum inferius deinde iterato sursum ad eadez extrema reuoluūtur. unde talia dicta sunt inuoluta ⁊ uocātur preparatoria qz mām spermatis testiculis defferendo disponūt ⁊ preparant ⁊ huiusmodi uoluit. Ari. sperma generari ⁊ nō in testiculis q̄dam seruiūt testiculis seruitio dellatorio tantum defferendo ipsuz uerū sperma uersus radicē uirge deorsum prius descēdendo uersus anuz ⁊ collum uesice deinde ascendendo ad radicem uirge ut tādē per canales proprios uirge defferatur in locuz debitū cōceptionis hoc dictū est in uiris similiter ēt ⁊ in mulieribus reperiuntur ⁊c. tñ multuz differenter quorū diuersitas ad pñs adducere nō cōuenit unū tamen non tacebo qō est de mente. H. 14. de utilitate particularum quod foratis in opere utilitatem afferet. s. qō huiusmodi uasa ut in fen patebit in uiris non circūuoluūtur testiculis ne ipsis immediate adhereant ⁊ cōtāgāt sz inter ipsa ⁊ testiculos cadit una caro media glandolosa non sic autē est in mulieribus sed imediate testiculos tangunt mulierum. Et hoc propter laxitatez testiculorum uirorum respectu uasorum suorum solidorum ⁊ durorum respectu vasorū in mulieribus cōparatione suorum testiculorum modus autem originis horū uasorum ē dextro ⁊ sinistro in aligbus cōis ⁊ in aliquibus differunt conueniunt quidē qz quodlibet illorum originatur supra renes et eodē modo contexuntur et eisdem consustentantur. sed differunt quoniam lombare dextrum originatur superius a uena kilis. ⁊ artaria adorti imediate in directo renis dextri lombare uero sinistrum non originat sic sursuz ab artaria uel uena kilis p deorsum ptēsis sz imediate originat a uena emulgente ad renem sinistrum terminata. Modus autem specialis originis talis est. quoniam a dextra corporis parte coram rene dextro a corpore artarie et uene kilis per deorsum descendentium originantur rami plurimi fere per totum et pauciſſimi ab artariis et uenis emulgentibus tendentibus in renem dextrum qua siquidem rami multipliciter contexuntur unde in vnum corpus sunt protensi infra renem ipsum dextrū. In parte uero sinistra a uenis et artariis emulgentibus tantum originātur plurimi rami qui tandem ēt per fortem adinuicem comixtionem infra renem sinistrum in unum corpus protenduntur et tanta est istoruz anfractuum ramorum facta uehemens inuolutio et comistio quod si uelles unum istorum ramorum incidere non posses sine alio uel aliis. Et hoc est qō dicit. d. Auic. fo tertii capitulo. i. cū dixit Et i meatib⁹ qdē ueniētibus ad duo oua. i. de istis uasis ueniētibus ad testiculos. Est ō uenis pulsatilibus et quietis plurimū ramificatis ex uena pulsatilli et uena quieta que sunt due radices ramificantes plurimorum anfractuum et inuolutionum. que tā

diu ramificantur. supple et cõmiscentur donec incisio tua quam in una illarum duarum facis supple uel facere intendis sit similis icisioni tue quã facis supple uel facere intendis in pluribus uenis ꝛc. Sũt ẽt huiusmõi corpora sustẽtata carne glãdosa quadã. Et ex his dictis patet clare uerbum. d. H. xiiii. de utilitate ꝓcularꝝ cum dixit. Adinuenit natura uasis spermaticis longum quoddam corpus ꝛ uaricosum ꝛ cõcauum amplians ꝛ dillatãs usque plurimum undique sicut possibile erat ad susceptionem copiosam multi spermatis ꝛc. Et ex hijs omnibus corolarie patet primo veritas dicentium quod uasa predicta ortum habent a corde ꝛ epate ꝙ uerum est mediante qꝛ mediãtibus uena kili ꝛ artaria magna patet secundo quod substantia istorum uasorum est ad rubeum declinans ꝛ maxime circa ipsorum ꝓncipium. est enim uenosa. patet tertio qꝰ uas dextrum est deferens sanguinem calidiorem ꝛ magis spirituosum sinistro. Et ex hoc ultimo patet. quare rustici uolentes generare maschulos stringunt sinistrum testiculũ tauri. ut effũ datur semen ex dextro tantum qõ est calidius fa tertii de signis masculinitaꝫ. Et quando talia uasa ut supra dictum est sunt delatiua materie spermatice ad testiculos fuit expediens a natura i siphac ordinari duo foramia. qm̃ talia uasa ad testiculos uenientia uidẽt siphac pforare i suo descẽsu i duobus locis ut a dextris ꝛ a sinistris i fine illoꝝ. s. os pectinis per hũc ergo paniculũ sic perforatũ descendunt dicta uasa usque ad contactum testiculorum ut supra dictum est. Paniculus autez talis perforatus dicitur tanquaꝫ defensaculum ꝛ cooꝑtorium talium uasorum. licet rationabile ꝛ credibile sit. preter dictum paniculum esse appropriatus paniculo huiusmodi uasa immediate circundantia sicut etiam quelibet uene ultra substantiã uenosam ponuntur habere paniculum cooperientem. quod manifestatur per hoc. quia apostematibus membrorum paniculosorum maxime pleurie apparet pulsus serinus ꝛ tensus quod nõ esset nisi quia uene ultra substantiam propriam haberent paniculum cooperientem habentem cum alijs paniculis colligantiam. ꝓ hoc etiam alie possent rationes adduci. Sed hic diligenter obsecto attendatis quia in hoc sepe fallũtur medici ꝓcipue cirugici. quod non secundum communem doctrinam auctorum ille paniculus siphac ab illis locis ubi ꝑforatur inferius descendens cooperiẽs dicta uasa in principio sui scõm naturam est sicut clausus immediate ferre attingens uasa ꝙuis possit dilatari ꝛ frangi per accidens. Cumqꝫ a principio perforationis pertransiuerunt uasa. tunc incipit dilatari ꝛ allongari. ꝛ non cessat eius elongatio augeri usqꝫ ad testiculos ad quos cum peruenit dillatatur dillatatõe multa. ut cõtineat dictos testiculos. demũ uersus finem testiculorum iterato constringitur. ꝛ ex hoc paniculo siphac taliter situato ꝛ alio paniculo spissiore ꝛ grossiore talem habentem ad ipsũ siphac habitudinem qualem habet mirach. ꝓprium. uentris simul cum cuti ad siphac uerum cõstituitur bursa testiculorum siue osseum constituitur ergo osseum ex duabus tunicis tunica scilicet intrinsica que est ipse paniculus siphac sic distensus. ꝛ tunica extrinsica habente ortum ex parte femoris continuata retro apud collum uesice. ante uero ad ipsam virgam. ꝛ a lateribus ambobus inguinibus. Et dictus paniculus interior siphac a principio perforationis eius oꝫ comunitez a medicis didimus. licet Jnueniam conciliatorez in differentia xxxvii. didimuz appellare uasa seminaria superiora ꝛ non ipsum paniculum. Jn hac etiam sententia inuen. Ebirardum in suis glosulis super uiatico. Reliquos omnes inuenio uno uerbo sentientes quod ipse siphac perforatus ꝛ inferius distensus appellatur didimus Et sic de comuni doctrina teneamus ne equiuocare contingeret cũ inferius de ruptura ꝛ dillatatione didimi tractabitur. Et hoc bene menti teneatis ꝓpter equinocationes euitandas. Et ex his bene intellectis habitis optimam intelligentiam ad futura. Ad ueritatem postremo ꝓ intelligentia unius particularis textus. quod ipse siphac uel didimus non est unus continens in una concauitate ambos testiculos. sz ex eo paniculo fiunt due concauitates duobus testiculis apꝛopriate. ꝛ hoc fecit natura ne unus testiculorum alium contangeret. ꝛ consequenter ne unius nocumentum facile alteri comunicaretur Et ex his omnibus clara est littera lego ipsaz. Cũ qꝫ perueniunt ad pectinem. s. tales paniculi descendẽdo. Siũt in eis duo foramina stricta supple a natura stricta. i. fere adequate continentia ipsa uasa in ipso principio. quasi ipsa ambo sint ꝙ que transit lombare dextruz ꝛ sinistrũ dixit quasi ꝓpter paniculum superiorem per quem non ꝓprie dicuntur pertransire. sed per inferiorem tantum. tamen immit. quod etiam paniculus superior ita formatur ita ut. s. a principio sue aꝑtionis sit multum strictum orifficium deide dillatatur ad compositionem ossei sicut etiã inferioꝝ. lombare. i. uas seminarium dextrum ꝛ sinistrum q̃ quo modo conueniant ꝛ differant dictuz est supra in eis orificijs iseparabilia. i. per nãz adepte cõtẽta in eis orificijs quia non sunt naturaliter latiora quam grossiora fint talia uasa. licet accidentaliter possint dillatari ꝓpter quorũ dillatationẽ fiunt diuerse speties hernie. ut infra uidebitur capꝰ sequenti donec. fiant due kistes duorum ouorum. quia tunc huius modi orificia cum inferius descẽdunt paniculi dillatantur. ad plus continendum quam ipsa uasa tãtum quia ad continendum ipsa oua uel ipsos testiculos. ꝛ hoc est quod dixit illa pars. Et sub duobus uellaminibus ꝛc. Jn ista parte post doctrinã anothoie primorũ duoꝝ paniculoruz ut mirach ꝛ siphac iaz dat nobis notitiã tertij paniculi immediati viscera maxime quo ad partẽ anteriorẽ cõtangentez vt zirbi adipini ꝛ tria facit nã primo dat notitiam cõpositionis eius secũdo ipsius figure ꝛ colligantie. tertio ipsius originis secunda ibi ꝛ figura eius tertia ibi ꝛ eius processio primo ergo ponendo ꝓius ordinem situs eius dixit. Et sub duob⁹

uellaminibus est zirbus ꝛ continuando ipsius cō
positionem addit ꝛ zirbum quidem est compositū
ex duobus paniculis quorum unus cooperit aliuz
inter quos.s. paniculos sunt arterie plurime ꝛ ue
ne pauciores eis.s. arterijs dixit scōo ꝛ figura ei⁹
est sicut chistis addit consequenter ℚz est ligatū
cum stomaco ꝛ meseraicis ꝛ cuz collon. dixit ter
tio principaliter quātum ad ipsius originem .ℚz
eius processio.i. origo est ex eo quod descendit ex
superfluitate beriteron.i. sipbac apud stomacum
in duodenum ꝛ in eo ascendit ex superfluitate
eius inferius ꝛ apud pectinem. ℙro intellectu
quarum partium est primo considerandum q⁹.d.
Auic.in declarando anothomiam istius panicu
li non posuit ipsius iuuamenta sicut fecit in aliis.
ꝛ hoc est qz in multis cōicat cum alijs. primo qz
comprehēdit intestina maxime quo ad partē an
teriorē.ꝛ ligat ipsa.ꝛ iuuat ad expussionē fecuz
ꝛ aliarū supfluitatū.cōprimendo posterius sicut
sipbac.ꝛ prohibet iflationē vehemētē ꝛ nimiā
distensionē intestinorū pp ventositatē ꝛc. Cō
municat ēt.in precipuo iuuamento cū mirach in
boc.s.q⁹ iuuat digestionē calefaciēdo sua spissi
tudine ꝛ vnctuositate ꝛ hanc vtilitatē maxie in
nuit.d.A.ex mō cōpositōis ipsius cū dixit.q⁹ i cō
positione eius intrāt plurime artarie ꝛ vene pau
ciores nō explicuit de piguedie qz boc notissimū
extat.dubiū aūt erat nunquid esset vnus panicu
lus tm̄ vel essent duo.dubiū ēt esse poterat nūqd
vene appenī pp ipsi⁹ substātiā deseminate essent
proprie vene vel artarie. Iccirco hoc totū de
clarauit vtz in littera.Scōo nōndum principl'r.
q⁹ qz zirbus vel omentū qō idē ē datuz ē aiali ad
calefaciēdū vt.Gal.v.de iuuamētis. Iccirco
fuit ꝺuēiēs ipsum esse talismodi cōpositionis ne
cessaria eniz sibi fuit spissitudo.vt phiberet disso
lutionē caloris naturalis ymo vigoraret reuerbe
rando.fuit ēt necessaria leuitas.ne sua grauita
te stomacū cobartaret vel intestina.Et qm̄ vtrū
qz.nō bene fieri potuisset p vnicā tunicā ꝺueniēs
fuit: vt ex duabus cōponeretur tunicis tenuibus
ꝛ non granātibus.vt ipsis duabus mediantibus
opportuna fuerit caloris reuerberatō.qō per vni
cam tunicā fieri nō potuisset.Et qm̄ vt idem.H.
addidit res que est creata ad calefaciendū opoz
tet qō sit calida in virtute indiguit vt p eius sub
stantiā multe vene pulsatiles ꝛ non pulsatiles fo
rent seminate.ꝛ ēt multa piguedo ipsuz esset cir
cūdans quā quidē piguedinē voluit.H.ibidē esse
in corpore humano calide cōplexionis q⁹ probat
per vellocitatē accēsionis eius ꝛ ipsius propinqui
tatē ad naturam ignis. Et exinde videtur velle.
q⁹ nō solum calefacit reuerberādo sed ēt potissi
me caliditatē multiplicando.pro incidēti igitur
aduertatis.q⁹ nisi foret auctoritas.d.A.i .pri. de
cōplexionibus mēbrorū qui iter frigida cōicauit
piguedinē .probabilius mihi videretur ipsaz pin
guedinē esse calide cōplexionis q̄z frigide.Ad H
enim videntur motiua deducere. maxie qz extra
corpus humanū ponitur calide complexionis.ēt
qz vt oēs testantur. materia illius ē vnctuositas
sanguis ꝛ ipsius pars calidioz.cū ergo generetur
maxime circa mēbra calida vt coz ꝛ renes. quo
rū caliditas plus facit ad calefaciēdū q̄z aer ispi
satus ad infrigidandum.pp quā cām dixerūt qui
dam q⁹ neruus cordis calidioz est carne pedis: vi
detur posse concludi.q⁹ ipsa sit calide complexio
nis.pro hoc ēt fiat motiuuz de lardene qui gene
ratur inter cutim ꝛ musculos.ad quē locū licet
ibi non terminatur aeris atractio sine forti ipsi⁹
alteratiōe ꝛ licet ibi sit paniculus mirach ipse est
multum carnosus calefaciens ꝛc. Et p hac par
te vr̄ esse clara ſnia Ari.fo de partib⁹ c.i. circa
finē ꝛ tertio.c. adducere ēt p̄ p̄ alia motiua.q̄
a questionatoribus adduci solent. ad quorū ali
qua male ſm rei veritatem respōderi potest vt
mēini alias me dixisse cum legerē illaz materiā.
qz non apparet modus quomodo circa coz possit
a frigido supra cutē coagulari.cū vt dicunt.doc.
nerui qdā cōporis quoad cōplexionē quā habēt
ſm distantiam vel propinquitatē ad fontē calo
ris.vt ad coz sunt calidi respectu cutis.Et ppter
hoc dixit.H.primo cōp'onuz.c.vltimo versus fi
nē.Et neqz quidem possibile est .q⁹ pinguedo i ciz
cuitu epatis coaguletur neqz in circuitu cordis
neqz in circuitu alicuius membrorū vehemētis
caliditatis ꝛc.Cui⁹tm̄ oppositū manifestat expiē
tia cū circa coz generetur.Et hoc dixit qz suppo
nebat.q⁹ a dñante frigore supra cutim coagula
retur.qz vt ipse ibidē refert. videtur esse pingue
do simil'olo ispisato.ꝛ ēt qz a calido liquefit.ꝛ ex
inde uisus est multum dubie loqui .ymo cū sua
pace ℑ sensum.ꝛ hoc fecit qz supponebat.q⁹ a fri
gido supra cutiz coaguleretur ꝛ ex alia parte sen
tiebat.vt re uera sentiendū est.q⁹ partes ppique
cordi quātum naturaliter frigide tm̄ merito situs
sunt actualiter cutī calidiores.Et pp idez funda
mentum coactus est ɔciliator.v. particula pro
blemaē pblemate.v.i fine dicere q⁹ piguedo cir
ca coz generata est alterius nature ab alia pigue
dine vel q⁹ considerata complexione cordis tm̄
non possit ibidem pinguedo generari sed hoc fit
a nā pp finem.cum tm̄ vt manifestum est preter
finem requiratur agens.pp hec itaqz mihi vt pri
cipio apparuit salua semper auctoritate maiorū
q⁹ ipsa pinguedo sit calide complexionis.ꝛ q⁹ ipa
a frigido coaguletur vel aliquo modo. inspisef
nō quidē ab agēte.frigido.respectu cutis.sz a di
minuto calido .respectu illius vnctuose ꝛ vapo
rose materie sanguinee ex qua generat .que ma
teria pp eius possibilitatē a debili calido per fri
giditatem in ipsam materiā agentem inspisatur
ꝛ quodāmodo coagulatur ꝛ non congelatur.vt
aliqui existimabāt.neqz necesse fuit vt quodcū
qz.hoc modo inspisatum inspisetur ab agente fri
gido neqz quod ipsum sic inspisatum sit formaliē
frigidum.vt de plumbo liquefacto in aere libero
tempore estatis posito tenet quod tamē ibi coba
gulatur a satis intenso calido debili tamen ꝛ re
misso respectu materie coagulande permanēte

etiam cum eo post coagulationē formali calidita te notabiliter intensa ymo ustiua ⁊ cum isto mo do imaginationis soluet quilibet exercitatus faci le hincinde difficultates que i ista materia orīun tur substentando etiam cum his dicta auctoꝝ ut q̄ a frigido coagulatur ⁊c. posset ēt probabiliter quis dicere si placeret q̄ ipsa pinguedo generatur a calido dominante sic terminante ⁊ inipissante si cut ēt ē de generatione epatis que generatio lar go uocabulo dicitur coagulatio uel congellatio cum dicitur q̄ epar est sanguis ꝯgellatus ita dici posset de tali generatione pinguedinis ⁊ iste mo dus uidetur magis consonus dictis Aristotil .lo cis supra allegatis cuꝫ hoc tamen dicerē si placet q̄ id qō remanet post generationē est minus cali dum quā materia ex qua generatur licet hec di gestio fiat a calido nec hoc est inconueniēs sicut dicitur de epate respectu sanguinis qō est minus calidū q̄ sanguis ut patet cap. de ꝯplexionibus membroꝝ. Et hoc q̄ per digestionē fit in sanguie resolutio partiū caliduꝫ sicut ēt dicimus de gene ratione lactis que fit a calido ex materia multo calidiore q̄ sit ipsum lac. ⁊ qui habebit modū su stentandi de lacte ēt habebit modū ad hoc sustē tandū. Et specialiter hic non obstat qō obiicitur. q̄ liquefit a calido ergo coagulatur a frigido di catur breuiter q̄ illa auctoritas indiget multa li mitatōe quā ad presens adducere non ꝯuenit .ſz sufficiat pro nunc dicere q̄ illa auctoritas non ha bet vniuersalitatē sic absolute intellecta q̄ scōm hoc fere probari posset omnia metalla a frigido congellari q̄ a calido liquefiunt ⁊ sic ola ponerē tur ꝯplexionis frigide ⁊ sic auruꝫ esset frigide cō plexionis q̄ non ē uerum. Īn sumaligitur tenerē probabilius q̄ ipsa pinguedo sit calide ꝯplexiōis q̄ frigide respectu cutis ⁊ sic intrans in ꝯpositōe zirbi positiue iuuat ad digestionē. Et pro hac sen tentia ēt ē auctoritas expressa Auerois .6o colli get de iuuamentis sepi. Et licet fecerim aliquali ter digressionē a principali q̄ tū fantasie sic ad p̄ sens occurrit uolui que occurrebant ī presens ad ducere. Et alias fortassis istaꝫ determinabo ma teriaꝫ. Et ex hac utilitate ꝯpositionis ipsius zirbi reddi possunt cause quarūdam apparentiaꝝ .pri mo q̄ natura ordinauit ut ipse zirbus cooperiret in homine tantū ola intestina cum in reliquis ani malibus hoc non appareat cuius causa assignat per hoc q̄ cum homo inter cetera aialia sit debil lissimum aialium indigestioꝝ ut uoluit .d. Ē. v. de iuuamentis per hoc .ſ. q̄ eius cutis tenuior est ⁊ plus priuata pillis. Fuit conueniens ad uigoran dam digestionē membroꝝ naturalium ipsum zir bum omnia cooperire intestina. Posset etiam p̄ hoc alia assignari ratio que pōt colligi de mente Aristotilis. x. problematū problemate .5i. q̄ ho mo inter cetera aialia est recte state ⁊ plus ap tum recipere occasiones ad nocendū circa uentrē q̄ alia aialia propter quā causam dixit Aristo. lo co allegato q̄ homo inter alia aialia magis ha bundat pillis circa uentrem q̄ circa dorsuꝫ ex es dem cā dicere possumus q̄ ad deffensionē ordina uit natura ut zirbus supra totum extenderetur. pōt ēt ex victis reddi ratō apparētie quā adduxit Hal. v. de ingenio sanitatis ⁊ in libro de iuuamē to anbellitus .6o cap. ſ. q̄ quidam miles fuit in bel lo vulneratus in uentre cui epiles. i. zirbus fuit abscisus qui cum ex vulnere sanatus fuisset escaꝫ tamen digerere non potuit causa est clara q̄ ab sciſuꝫ est membrū digestionē plurimā coadiuuās Tertio principaliter aduertendū super illo uerbo q̄ eius figura ē sicut christis hoc pōt dupliciter ue rificari vno modo sic. ſ. q̄ eius ꝯpositio ē ex duo bus paniculis ut supra dictum est fit ut sit sicut sa chus in quo si aliq̄d poneretur retineret id ⁊ hūc sensum expressit. d. Auic. xiij. tertij primo. c. alius sensus ē ut sic intelligatur q̄ ist e zirbus in homie in figura est sicut christis non sic est in alijs anima libus quoniam in homine cooperit omnia intestia ⁊ ita cooperit. vt in fine ipsius reflectatur inteti us versus posterius ⁊ sic in fundo videtur sicut sa chus intestina continens. Et secundum hanc ima ginatam fantasiam manifestum fuit id de quo se pe dubitaui. quomō. ſ. ex ruptura siphac vel dilla tatōe didimi zirbus descendit ad bursam. quoniā ego imaginoꝝ .q̄ cum zirbus cooperit intestina. non solum extremaliter peruenit ad contactum si phac i fundo ventris sed ēt uersus posterius refle ctitur ⁊ sic iacet uelud planus sup orificia siphac supra os femoris ⁊ circa hoc bene ꝯsiderate quia hec intelligentia plurimū coadiuuat in ueram co gnitionem rupture zirbalis ⁊ sine hac male dari pōt modus illius rupture. Ultimo pro intelligētia sequentis littere de modo ꝯtinuationis ⁊ originis ipsius zirbi recurrendū est ad quod supra scriptuꝫ est de origine beziteron uel siphac quoniā siphac originatur ab eo quod superfluit generationi dia fragmatis scōm modum suprapositū ita ēt iste zir bus oziginatur ab eo qō superfluit generatiōis ip sius siphac. vnde id superfluū diuidit̄ur ī duas par tes vna uersus stomacum ⁊ alia uersus pectinem ⁊ huiusmodi superfluitates in quanto taliter ab ī formatiua uirtute diriguntur ut vna altezi obuiet ita ut comisceantur ad ꝯpositionem zirbi. Et hoc est quod dicit textus cum dicit .Et eius processio .i. origo est ex eo quod descendit ex parte superio re hoc ē apud stomacum ⁊ duodenum quod ē pri mum de gracilibus. Et eo quod ascendit ex super fluitate eius. i. siphac ab inferiorī ut apud pectinē ⁊c. Et ex his patet clarificatio littere superius de ꝯtinua rōe ipsius ⁊ alligātia quando ꝯtinuatur cū stomaco ⁊ colon ⁊ multis meseraicis ⁊ hic notat q̄ non dixit ipsum ꝯtinuari cuꝫ dorso sicut p̄cipue dixit de siphac q̄ non circūuoluitur ambiens totū uentrem sicut facit siphac sed solum cooperit ver sus anterius ⁊ aliquando lateraliter nō peruenieꝫ usqꝫ ad dorsum. Sed posset aliquis dicere quare fecit solum mentionē numerando ipsius alligātiā de intestino colon ⁊ nō de alijs intestinis Ad hoc primo dici pōt q̄ ēt dedit itelligere alligātiam cū aliis p̄ hoc qō ponit alligantiam cū meseraicis q̄

ɔtinuantur ipſis intestinis uel aliter ⁊ forte melio dicatur q̄ numerauit collon .vt nobis innuezet.q̄ cum ipſo precipuam ⁊ maximam habet colligan tiam eo quia collon equitat ipſum ſtomacum.et ipſi supereminet vt anothomiſte tradunt. ⁊ ſic cū eo facta fuit vehemens alligatio.vt etiam ſtoma co notabiliter alligaret.Fuit autem conueniens vt natura ſic ordinauerit ſitum collon precipue ꝓpter duas cauſas.prima fuit quia natura fecit de iſto inteſtino plurimas concauitates vel mul ta colla vnde dicitur collum ad longo tempore fe ces continendum.que niſi continuo callefierent ⁊ humectarentur non poſſent ibidem debite fo mari.ordinauit ergo natura vt collon poneretur in medio inter ſtomacum ex parte inferiori ⁊ zir bum ex parte ſuperiori.vt ipſis vtriſq; ſimul cale fierent feces ⁊ humectarētur ſecunda cauſa aſſi gnare poteſt.q̄ hoc quia ꝓpter dictas cellulas ⁊ inuolutiones ipſius collon.difficilius expellūtur dicte ſuperfluitates q̄ ab alijs inteſtinis. Fuit er go conueniens vt ita ſituaretur .q̄ non ſoluz vir tus ipſius expulſiua ſtimularetur ꝑ tranſmiſſam colleram ad intra ipſius concauitatem quod etiā eſt alijs commune.ſed etiaz vt quo ad partez ipſi us extrinſecam cōtangatur a chiſti felis ⁊ ꝓpter hoc fuit ita ſituatum ſupra ſtomacuz ⁊ circa par tem dextram contangaſ a tertia penula epatis ſub qua locata eſt ipſa chiſtis ⁊ propterea ad ſen ſum apparet. q̄ tale inteſtinum in tali loco ap paret citrinum.hec tamen ratio eſt minus proba bilis q̄ prima ſed ex his duabus fiat vna integra reſponſio ⁊c.lego litteram. Et ſub duobus vella minibus.ſ. mirach ⁊ ſiphac. eſt zirbus. Et decla rat ipſius compoſitōm dicens. Et zirbum quidem eſt compoſitum ex duobus paniculis.quoz vnus cooperit aliuz .Et fuit hoc conueniens vt dictū eſt.primo quia creatus eſt pro parte ad reuerbe randū calorem q̄ fieri cōuenienter non potuiſſet per vnum paniculum.quia ſua ſpiſſitudine nimis grauaſſet inteſtina.Inter quos artarie ſunt pluri me ⁊ vene pauciores eis.Et ſupple multa p̄digue do ad poſitionem calefactionis ⁊ digeſtiuū confor tanduz.Et figura eius eſt ſicut chiſtis.dupliciter legendo vel.ſ.q̄ illi duo paniculi ſic adinuicez diſ ponuntur q̄ ſi inter eos aliquid poneretur ita con tineretur ſicut ſacbus continens vel aliter q̄ ip ſum zirbum in extremitate verſus pectinez refle ctitur interius ad poſterius ⁊ ſic inteſtina ſubſti net.⁊ iſte modus mihi placuit ꝓpter rationem adductā ɔnē explicans alligantiam ⁊ originem dixit.Et eſt ligatum cum dorſo ⁊ meſeraicis ⁊ col lon ⁊ ibi dictū eſt q̄ ſpecialiter dixit cum collon ⁊ ſunt prout adducte due cauſe ut audiſtis. Et ad dit quod eius proceſſio eſt ex eo quod deſcēdit ex ſuperfluitate beriteron.i.ſiphac ſupple in parte ſu periori ut apud ſtomacum ⁊ duodenū ⁊ ex eo q̄ aſcendit ex ſuperfluitate eius.i.ſibi occurrit aſcē dendo ex parte inferiori apud pectinem. Sequtur alia pars. Nunc ultimo in hac parte prius diuiſa que fuit quarta pars principalis capituli ipſe enu merat partes ipſum uentrem inferiorē ɔtinentes ponendo ēt ordinem in eis in ſitu ⁊ ē clara littera lego eam. Primū ergo ſupple recapitulando q̄ occurzit de uentre.i.de ɔtinentibus uentrem .i. ɔcauitatem inferiorē ſupple incipiēdo ab exterio ribus deſcendēdo in cutis ſupple propie ſumpta que eſt organum tactus.deinde ſub ipſa eſt pani culus primus ſupple dictum ueruz mirach.Et ad dit quod notatur agregatio eorum mirach.ſ. ſecū dum quēdam modum accipiēdo mirach includē do ēt cum dictis partibus lardenem quem tamē non notauit q̄z ſm cōm modum ipſe lardo non eſt membrū uerum deinde ſunt lacerti.ſ.primo duo ſunt longitudinales poſtea quatuor tranſuerſales poſtremo duo longitudinales ut ſupra dictum eſt ⁊ ēt agregatio oium iſtoz cuz ſuperioribus cōi ac ceptione dē mirach ut ſupra dictum ē. Poſtea ē beriteron.i.uerum ſiphac deinde zirbus. deinde ſunt inteſtina.que non ɔnumerātur inter ɔtinen tia ɔcauitatem cum ipſa ſint in ipſa ɔcauitate cō tenta ut patet ſed ipſa hic numerauit tāq̄ illa ad que iſta deriuantur uel gratia quorum iſta ſupe rioza ſic diſponūtur ⁊c. Et ſic finis primi capituli Deo laudem ⁊ gratias infinitas ago.

Ego Matheus ex Ferraziis de Bradi.

De Ruptura.

Expedito capitulo primo de ana thomia paniculorum ⁊ precipue ſiphac. Sequitur rubrica ſe quentis capituli que eſt de ruptura ⁊ q̄ ei aſſimilantur pro ɔtinuatione eius ⁊ ſpecialiori intelligentia eſt ɔſiderandū ut quoddāmodo dic tum eſt circa principiū Q.d.Auic. uolens in hac ſen ſpecialiter de diſpoſitionibus quozdam mem brozum determinare ut paniculoz uenoz ⁊ iſtu rarum propter cauſas ibidem circa rubricam al legatas ⁊ ſpecialiter uolens determinare de diſpo ſitionibus ſiphac tanq̄ paniculi pricipalioris cuiꝰ precipuū officium eſt inteſtina in debito ſitu con tinere ut dictum eſt in capitulo ſuperiore. Et cuz impediatur huiuſmodi operatio maxime propter rupturam ipſius paniculi ad quā plerūq̄ ſequitur tumefactio oſſei uel burſe teſticulorū propter de ſcenſum zirbi uel inteſtinoz in ipſam. Et queniaz in hac tumefactione cōica tur apparēter tume factio pendens cum aquoſitate uentoſitaz uel car noxitate in ipſa burſa repertis ⁊ cum hac ēt ɔue nire uidetur tumefactio pendens ex repletione uł diſtenſione uenarum uel arteriaz teſticulos cingū uoluentiū que diſpoſitiones ⁊ ſi ēt ſine ruptura pa niculi fiant quātum aſſimilantur diſpoſitioni ſcīn ti rupturam ut dictum eſt. Ideo ɔueniens fuit ꝑ integra ⁊ perfecta notitia ſimul facere tractatum de ruptura uel diſpoſitionibus ſequentibus ruptu ram ⁊ de aliis diſpoſitionibus que eis aſſimilātur maxime de eis que vna cōi denominatione nūcu pantur ⁊ de omnibus ſpeciebus hernie ⁊ hoc eſt q̄ dicit rubrica lego eam de ruptura uel ſupple

dispositionibus ad eam sequẽtibus erit iferius determinatio ⁊ que ei similãtur. i. ẽt doctrina erit de dispõnibus alijs que ei. i. tumefactioni sequẽti rupturam assimilantur. Et ex intellectu huius rubrice patet qõ hec est generalis rubrica ad sequẽtia omnia capitula usq; ad capitulũ de gibbositate. Cum tractatur ad hoc aũt speciale capi. si addantur quedam ut statim tangetur introducendo capitulũ determinãdo de ruptura principaliter ipsi⁹ siphac ⁊ dispõnibus que ei assimilantur ẽm modũ supradictũ. Auctor principali. er duo facit. nã prio determinat de ruptura plerũq; ꝯtingeñ ut de ea q̃ fit circa osseum uel bursam testiculoꝝ ⁊ dispositionibus similibus scõo determiat de ruptura minus cõiter ꝯtingẽte ⁊ dispõnib⁹ similib⁹ ut de ea q̃ fit ꝑ. sumẽ ⁊ circa ptes umblicales scõa pars incipit ibi. Cunq; accidit i umblico ꝛc. prima adhuc in tres. Nam primo determinat de causis rupture ⁊ dispõnum eam sequentiũ ⁊ ẽt dispositionũ eis similium determinãdo cũ hoc de diuersitatibus earumdẽ. scõo de signis. tertio õ cura. scõa ibi signũ aũt tertia ibi. Regimen quidez ꝛl'e. Et ex hac introductione patere põt qũo rubrica superioz generalis debeat ꝯtrahi ad hoc speciale capitulum ut sic legatur de ruptura utpluzimũ ꝯtingente. i. facta circa inguina erit determinatio spãlis ponẽ do cãs eius intrinsicas ⁊ extrinsecas ⁊ ẽt de causis dispositis sequentis ad rupturam. s. tumefactionis ossei ẽt ⁊ de causis dispõnum isti similiũ ut de cãis aliaꝝ põꝝ hernie determinando ẽt de diuersitatibus earumdẽ ruptuꝝ ⁊ hoc facit in toto capitulo. Diuiditur ẽt prĩs capitulũ principali diuisione i tres partes. Nam primo ponit causas generales rupture. i. augmenti uel tumefactionis ossei de suz sum uenientis. scõo inquirit cãs magis speciales rupture ipsius paniculi ⁊ dispõnis ad eam sequẽẽ adducendo ẽt cãs dispõnum isti similiũ ut aliaruz herniaꝝ. tertio ipe ꝯparat quasdam spẽs rupture adiuicem. scõa pars incipit ibi. Et duricies quidẽ foliculi. tertia ibi. Et qñq; accidit ruptura supra testiculos. Prima adhuc in duas naz primo facit quod dictum est. scõo ipa appropriat diuersa noia dictis dispõnibus scõa ibi. Et cum accidit id taliter. De prĩa ꝑte dixit Ruptura fit ꝑ solutionẽ paniculi a singularitate sua ⁊ cassum scisure in eo quem penetrat corpus qõ fuit ꝯprehensum in eo ante sciſuram aut ꝑ dilatationẽ stricture in meatu aut solutionẽ. Pro intelligentia huius partis est. primo notandũ qõ hic terminus ruptura sumitur dupliciter primo proprie ut eũ accipit. d. Aui. scõa primi quarto cap. de egritudinibus solutõis ꝯinuitaẽ ⁊ sic idem dicit qõ solutio paniculi ⁊ ꝑ modo distinguitur ꝯtra plagam que est solutio in carne ⁊ ꝯtra alias speciales solutiones ꝯinuitaẽ aliozꝝ spẽalium membrozꝝ ut ibidem ostendit. A. ⁊ hoc modo non sumitur hic ut patet ex principio textus cum dixit q̃ ruptura fit ꝑ solutionem paniculi si igitur fuit ꝑ solutionẽ non ergo est ipa solũmodo paniculi. scõo modo sumitur cõiter de mẽte auctoꝝ ut est ibidem ut crepatura uel hernia ⁊ hoc modo idem est qõ augmentum uel eminentia apparens utplurimũ uersus inguina uel in ipa bursa testiculoꝝ. Et scõm hoc solent auctores aliquãdo intitulare cap. istud cap. de ruptura aliqñ de crepatura aliqñ de hernia que oia sumũtur ut sinonima ⁊ hoc modo sumitur in proposito dicituz aũt hec eminentia ruptura q̃ plerunq; sequitur rupturam ꝓprie sumptam ut solutionẽ in paniculo siphac ut uidebitur. Dicitur ẽt crepatura ꝑ eã dem cãm dicitur aũt hernia scõm aliquos quia ẽ dispõ non berens q̃ intestina non debite inherent paniculo facta ipius solutione uel aliter ego intelligo ut dicatur hernia q̃ est dispositio berens uel inberens ut denotet ipius difficilem curationem. Constantinus aũt libro vi. in uiaticho appellabat capi. istud cap. de intezcellicis ⁊ exponebat Ebherardus in glosulis. i. de intecioliacis ab inteziori q̃ est intestinũ ⁊ cilion quod est uẽter. i. utplurimũ descensus intestinoꝝ ꝑ solutionẽ in paniculis uẽtris ꝯtingens. scõo notandũ qõ de huiusmodi eminentia quãtum ꝓposito pertinet due fieri possunt ꝑncipales ꝯsiderationes. qñq; ꝯsideratur meritо situs in quo est ⁊ ꝑ istam ꝯsiderationem distinxerunt quidam herniam in tres species q̃ quedam ẽ hernia burse uel ossei ut cum est tumoz in bursa ⁊ est dicta bursalis uel ossealis quedaz est hernia inguis ut cum est emũentia in iguen ad modum glandule uel ad quantitatem castanee ⁊ uocatur hernia iguinalis quedam ẽ hernia circa partẽ umbilici ut cum est in illis partibus tumoz uel eminẽtia ⁊ dicitur hernia umbilicalis scõo ꝑncipaliter ꝯsiderari põt talis eminentia merito materie ipsã causantis ⁊ scõm hanc ꝯsiderationẽ quidã distinxerunt herniam i quinq; spẽs in huius materia. s. in testinalem zirbalẽ aquosam uentosam ⁊ uaricosã qñ talis augmenti uel eminẽtie causa aliqñ ẽ descensus intestinoꝝ aliqñ zirbi. nõunq̃ tumefactio uasoꝝ seminaliũ uel uenaꝝ ⁊ arteriaꝝ ipoꝝ testiculozũ ad modũ uaricum in tibijs apparenẽ ⁊ aliquando aquositas ẽ cã ⁊ aliqñ uẽtositas. ꝑter has tamen duas principales ꝯsiderationes ex quibus sumuntur quedã spẽs eius accidentales nam esse põt ꝯsideratio de quantitate ipsius. vnde quedam est magna. quedã parua. quedã mediocris. põt ẽt esse ꝯsiderandũ de tpre eius ut quedã fit a natiuitate. quedam nouiter apparens. quedã medio modo ⁊ alia põt esse de ipa ꝯsideratõe sumpta ab ea in relatõe ad corpus patiẽter ⁊ in ꝯplexione ⁊ etate ipius corporis. quoniã quedã essent duris ut melanconicis. quedã hũidis ut flaticis ita ẽt quedaz euenit in etate tenera. quedã in senectute quedaz in media ⁊ scõm has diuersitates sumitur diffl'as uel facilitas curationis ut in fen magis dr̃. Et quidam ultra has spẽs addiderũt humoralẽ. i. ab aliquo humoꝝ icõcauitate burse reptoꝝ non naturaliter pendentẽ qdã aliqñ addiderunt carnosam ⁊ alij ultra has oẽs aposteõssaz cõiter tñ auctores posuerunt solum quinq;. Cuius cãm arbitroz esse q̃ ipsi solum posuerũt illas esse proprias spẽs hernie. q̃ utplurimũ ꝯsequentur ad rupturam ipsius

siphac. vel ad dillatationē ipsi⁹ vidimi vel vt vno verbo dicatur solum illas eminentias ⁊ maxime bursales appellant speties hernie. que fiunt tales per causam de sursum descendentem. Cuius sunt quinq; partes dicte vt patet consideranti. non sic autez eueniunt apostemossa vel carnosa. vel etiā humoralis quia tales vt multum generantur per viaz paulatine congestionis in ipsa bursa testiculorum vel circa testiculos propter debilitatez naturalis cōplexionis illorum membrorum vel malignam complexionis eorūdem nō est tamen negādum quin etiam ventosa vel aquosa generentur hoc modo sed vt plurimum per viam rupture vel dilatationis producuntur iccirco dicuntur species hernie vel rupture que sunt nomina synonima vt supra dictum est. Et ex hoc apparet causa diuersitatis in dictis antiquorum circa hoc. tertio principaliter aduertendū q⁹ huiusmodi eminētia bursalis de qua hic est principalis sermo. quia de vmblicali vel inguiali fere eandem faciant apparentiam. inferius erit sermo aliquo trium modorum. cātur. aūt .s. ruptura ex ruptura paniculi siphac per quam rupturaz penetrat corpus quod fuit cō prehensum in eo paniculo. ante sciſuram. s. intestinuz vel zirbus. qui vt supra in alio capitulo visuz est iacet cum sua substantia supra siphac i fundo vel ambo exeunt. ⁊ exinde fit tumor magnus. Et talis sciſura a duabus causis in genere contingere potest. s. vel a causa intrinseca qualis eēt vētositas vel a causa extrinseca qualis esset saltus magnus vel aliqua alia de causis tangendis. vel secundo euenire potest talis eminentia per aperitionem ⁊ dillatationem vidimorum. q; si estis bene memores dictorū superius. non sunt nisi duo foramina facta in siphac. per que pertranserunt vassa seminaria testiculis. que duo foramina videntur adequate ⁊ precisse continere dicta vassa ne inferius aliqd descendat. q; qdez meatus transeūt supra ossa femoris ⁊ iferius dillatātur. ad cōtinendū nō solū vassa dicta. sed ēt testiculos vnde tandē ex eis fit pellicula interior burse testiculoz. Si igitur contingat tales meatus vel vidimos dillatari ⁊ ampliari tunc poterūt deorsum penetrare p eos intestina. vel zirbus vel aquositas ⁊c. ⁊ vsqz ad testiculos puenire. sicut ēt ex ruptura ipsius siphac. Sz ex ruptura siphac descēdūt iferi⁹ decurrendo supra os femoris inter ipsum. s. ⁊ miracb in descensu aūt ex aperitione meatus vel meatuum descēdūt p ītra dictos vidimos vel meatus dilatatos. quorum notitia tradita est superius. pōt etiā tertio iferius aliqō ītra bursaz testiculorū descendere facta sola rellassatione ⁊ molificatione ⁊ cō sequenter amplificaē ipsius siphac vnde sic molificatus paniculus ⁊ amplificatus nō tamē ruptus poterit tāq; sachus descēdere decurrēdo supra os femoris i bursam. ⁊ sic enim cōsequēter zirbus vel intestina vel alie humiditates que tamē sic defluxe nō ptingēt ipsos testiculos ymo semp ⁊tinebūtur in ipso paniculo siphac sic dilatato ⁊ mollificato ymo nec etiā ipse paniculus ⁊tāget dictos testiculos sed ipse recipitur i cōcauitate media iter pelliculā iteriorē ipsius burse ⁊ pelliculā exteriorē. Et ex hoc etiā apparet q; si zirbus vel intestina descendāt i bursaz ex ruptura siphac decurrēdo supra os femoris q; talia nō cōtangēt ipsos testiculos sz solum iter duas burse pelliculas recipientur. Et ex hoc vlterius apparet q; solū modo zirbus vel intestia descēdētia p dilatationē meatuū vl vidimoz ptingere possunt ad substātiā testiculorū. Et hoc bene mēti tenete. quia ex hoc segtur vnū vtilissimū i practica cōtra cōmunes huiusmodi misterij magistros. q; icurrēdo herniā zirbalē vel intestinalē puenientes ex ruptura siphac vel ex relassatōe eiusdē ēt cū ferro nō expedire extrahi testiculum secus aūt ē de ea que puenit ex dilatatione meatuū. ⁊ ꝓpter illa que ē varicalis si sit longi tēporis male aliter curari pōt qz tales varices quodāmodo imediate testiculos attingūt dico notāter quodāmodo ꝓpter aliqua dicta superius cum sermo fuit de vassis seminarijs. In sūma ergo cōcludendo dico q; omnis talis hernia bursalis ꝓpie sūpta vel causatur ex aperitione meatuū vel vidimoruz vel relassatione paniculi siphac ⁊ amplificatione eius. vel ex solutione cōtinuitat i eo ⁊ hoc dupliciter vel solutione facta a causa ītrinsica vel a cā extrinsica nō apparēt alie cause si considerabis ⁊ has omnes tetigit dns Aui. i textu. ⁊ sic clarus ē textus lego litteraz. Ruptura fit. i. crepatura vel hernia ⁊ maxie bursalis fit pp solutionē paniculi siphac a singularitate sua. i. sua cōtinuitate. supple a cā ītrinsica aut cāuz sciſure i eo pāiculo ⁊ sic innuit solutionē a cā extrinsica. p hoc qō dixit cāuz quā. s. sciſurā. penetrat corpus qō fuit cōphensum i eo aut sciſurā. s. zirbus vel intestina vel aliud corpus aut supple fuit hernia pp dilatatōm stricture i meatu. i. vidim⁹ ⁊ supple descēdit ⁊c. aut tertio fit pp solutionē. i. relassat supple ipi⁹ paniculi ⁊c.

Et cum accidit ⁊c. Nūc ꝺnē ipe appro ꝓriat aliquib⁹ istaruz herniarū nomē speciale dicēs. q; cū accidit id taliter q; qñ icedit penetrās puenit ad testiculos nominat ramex ⁊ hernia. Q; aūt ē ꝓter hoc uocat noie cōitatis hernia testiculi ⁊ uarices ⁊ durities ipius. Pro declaratōe huiusmōi ē notādū. q; qdā auctores ipropꝛie vtūtur hoc vbo ramex idē volētes denotari p istum terminū ramex ⁊ hernia ita q; ēt herniā iguinalē ramicē appellāt. ⁊ ex istoz numero fuit Serapio. v. breuiarij capitulo ꝓpio Aui. aūt volēs vti termīs fm eoz ꝓpriā significationē posuit istā differētiā iter herniā ⁊ ramicem vt q; hernia sit tāq; gen⁹ ⁊ ramex tāq; species. vñ ois ramex sit hernia ⁊ nō ecōtra ita vt illa solum hernia dicat ramex fm quā id qō descendit penetrās pueniat vsqz ad testiculos. i. ad cōtactū testiculoz alie aūt hernie buzsales cū qbus ramex vera cōicare videt dicit absolute ⁊ noie cōitatis. i. cōi noie hernia testiculoz vel duricies ipius dixit igit tria ꝓio iceder. ⁊ sic innuit descēsum. secundo penetrans. tertio puenit ad testiculos. Ex his pz ꝓio q; nulla hernia fcā p viā paulatine cōgestiōis

debet dici ramex ex quo nō icedit ꝑ secūdo q̄ nulla hernia iguinalis vel ymblicalis dici pōt ꝓ prie ramex. Sequit tertio q̄ nulla ruptura mulierū appellari pōt ramex uere quarto sequit q̄ nulla hernia pendēs ex relaxatiōe siphac uel ex rupura eius. dz appellari ꝓprie ramex ex quo ut dictū ē supra i nulla tali id qō descēdit uel nō ē penetrās uel nō puenit ad cōtactū testiculorū. Nā illa que p relaxatiōz nō ē ꝓprie icedēs penetrās vtz alia. ⁊ si penetret nō tū puenit ⁊c. ió notāter ponit duas cl'as vt ly penetrās ⁊ p hoc excludit illa que ex relaxatiōe. ⁊ p hoc qō dixit puenit ad cōtactū exclusit factū ex ruptura panniculi uz. Seqt̄. q̄ solū illa dz dici ramex q̄ fit ꝑ descēsuz ex apitiōe vel ꝛ̄plificatiōe didimorū vel alteri⁹ eorū. ⁊ qm̄ talis vtplurimū ē. iteſtinalis zirbalis vel aquosa. p tāto. A. istas solas tres hernias appelluit raices i ca. varicossa aūt nō appellat rames lz mā illa facies tumefactionē venarū sequat dillatationē ip sorū didimorū. ⁊ hoc ē ꝓpterea q̄ talis mā nō pōt imediate ꝓtāgere ad substātiā testiculor cū semp cōtineat̄ i illis vassis vēros̄a aūt cāta ex descensu vēros̄itatis ꝑ dillatationē ipōrū didimorū posset recte appellari ramex. verū q̄ vēros̄itatis nō ē cōi sermōe cōtāgere ipos testiculos q̄ nō ē corp⁹ notabilit̄ sensibille sicut ē iteſtinū zirb⁹ vel aquositas inde ē q̄ uētosaz herniā nō appellauit raicē sicut fecit de alijs trib⁹ quorū sensibiliū corporū ē ꝑpus cōtact⁹ cū testiculis. Et ſz̄ clara ē lr̄a. Lego eā. Et cum accidit. i. eminētia burſalis taliter. i. tali mō q̄ q̄ñ icidit penetrās. i. q̄ñ id qō descēdit penetrādo iferi⁹ puenit ad testiculos. i. ad verū contactū testiculorū nōiat̄ ramex ⁊ hernia. i. nō solū vocat̄ hernia qō ē sicut qōdā gen⁹ ymo specialit̄ cuz hoc vocat̄ ramex. Q̄ aūt ē ꝓter hoc. i. eminentia q̄ nō sic fit igit̄ q̄ id qō nō descēdit vel icedit. ⁊ si descēdit nō puenit ad cōtactū ipōrū testiculor vocat̄ uel nōie cōitatis. i. generali uocabulo tātū. i. a ul'go heria testiculi ⁊ uarices ⁊ durities ei⁹. ⁊ notāter explicuit spēm hernie uaricalis. ⁊ nō alias q̄ nō sunt vere ramex q̄ magis dubiū erat nunqd uaricalis dēret dici ramex q̄ fit ut maxime ex dillatatiōe didimorū nō erat aūt sic dubiū de eis que fiūt ex ruptura uel relaxatiōe siphac. q̄ non recipiūtur illa corpora intra pelliculā itrinsicā imediate testiculos cōtinēte sicut cōtinētur uarices tū dixit q̄ et varicalis de qua erat rōnabiliter dubiuz nō dz dici ramex ⁊c. dixit et notāt̄ ⁊ durities. quoniā pēdēs a carnositate vel apostemate nō dz dici ramex. Et si cōtingat testiculos q̄ñ quelibz talis nō ē icedēs ſz fit ꝑ paulatinā cōgestionē ibidē ⁊c.

Et durities ⁊c. In hac secunda ꝑte ꝑncipali cal'i. dñs. A. iquirēs cās spetiales vere rupture ⁊ dispositionū ei simili uz duo facit ꝓncipaliter. quoniā ꝓio ipe inquirit cās verarū rupturarū vel dispositionē sequentiū ad ruptura sifacis vl' apitionez didimi vel didimoruz. secundo ipe pōit causas dispositionū istis similium. Fa ps icipit ibi aut generat̄ apud eos. de prima ꝑte iqrendo cās rupturaruz. ꝓmittit ꝓio vnū s. q̄ aliq̄ fit durities vel tumor ossei ꝑ descēsuz zirbi ⁊ dicit. Et durities qdem foliculi testiculor cadit in zirbo. i. aliq̄ fit tumor burſalis vel augumentum ei⁹ ꝑ descensuz zirbi. ꝑ quo declarādo ipe adducit etiā mōz hernie humoralis vel aquose hoc tū faciendo duo facit. q̄ñ ꝓio simul oñdit mōz hernie euenientis ex ruptura siphac ⁊ apitione didimoruz. secundo oñdit mōz hernie eucnientis a relaxatiōe. secunda ibi inferi⁹ ꝑ secundo lineas. Et q̄ñz molificat ⁊c. dixit igit̄ ꝓmo accidit enim q̄ñz vt dillatent̄ duo foramina ꝓdicta. i. duo didimi ꝑ debilitatem eorum. i. nām̄ vtplrimum. s. sequentem malitiā cōplexionis humide vñ. s. faciliter ex oi cā dillatātur aut dirūpent̄. s. panniculi vt supple zirbus ⁊ siphac ꝓpter aliquā cōz de qui b⁹ statim dicem̄ ⁊ sequit̄. Et egrediat̄ qō sequit̄ ea. i. foramina ꝓpter ipōruz debilitatem. aut aliē cā. i. mēbra dirupta. s. zirbuz ⁊ sifacez. de humiditate glutinosa aut humorosa. aut molificatiua. Et huiusmōi declarat cām hernie humoralis vel aquose secundū tres gradus hūiditatū. vt hūiditatis satis grosse. ⁊ satis cōpacte quā dedit itelligi p ly. glutinosa. i. sili glutinū pissiū uel carte. secundo inuit aliū gradū hūiditatis mediocris i substantia per hoc qō dixit aut humorosa inuit tertio gradū humiditatis subtilis ⁊ tenuis substātie per hoc qō dixit aut molificatiua ab oi tali fieri pōt. hernia humoralis uel aquosa q̄ cōtingit quālibz talē repiri i fundo uentris. ē. zirbuz ⁊ siphac iacentia supra ossa femoris unde ruptis illis uel ꝛ̄pliatis illis orificijs uel didimis talis deorsum ꝑcipitabit̄ ⁊c. Sequit̄ lr̄a adducendo causā talis rupture uel dillatatiōis qō hoc contingit aut ꝓpter adiutoriū ex percussione. i. qō percussio ad hoc adiuuat̄ uer bi gr̄a cum quis percutit uz cum pedibus circa illas partes ut̄ fieri solet ab armigeris contra famulos suos aut supplecontingit motu. s. forti ⁊ laborioso uel saltari uel egtatione ordinata. aut casu maxime ab alto sicut aliq̄ ꝓtingit i saltantib⁹ ab alto. ad notanduz ꝑcipue cū tenent apertas tibias. aut si cadant supra aliqua frustra arborum uel lignoruz. Et addit hoc posse contingere. A retentione spermatis moti ⁊ phibiti ab expulsione. aut ascensione mulieris super uirū. Pro itellectu huiusmodi partis est breuiter notandum qō lz in actu coitus mā ꝓprie spermatica. q̄ extra ducituz non transeat i plrimuz per illa uassa semiaria. q̄ sunt cooperta didim⁹ cum dicta uassa sint dicta ꝑparatoria ⁊ non subseruientia expulsiue testiculoruz ymo ipa mā uel erat ꝑconcauitatis testiculoruz uel in uassis inuolutis uel medijs scōz uarias operationes tū cum expellit̄ mā spermatica ꝓi⁹ in dictis locis retenta ordinauit nā ut ꝑfiter materia spermatica uel in sperma conuertenda ad testiculos trabat̄ per dicta uassa ꝑparatoria unde si contingat māz q̄ erat in uia expulsionis non expelli q̄ tamen in remota a situ suo succedens mā occurēs non recipit̄ intra testiculos ſz soluz in dictis uassis remanet ⁊ ibi super calefacta ⁊ spumosa m'tum maxime q̄ñ antecessit uehemens ymotio et desiderium. tunc spumando dillatat dicta vassa ⁊ ꝑfiter ipos didimos ꝛ̄plificat vltra ipōrū

nālē amplitudinez.ꝛ tandez in ꝓcessu euacuata
ipa mā vl' saltez detumefacta.ꝛ attenuatis dictis
vasibus remanent didimi dilatati vñ ꝑ eos ꝑt
ɔñter decurrere deorsuz māz in osseū fo notādu z
ꝓ sequētē lrāz q ipa patīt duas expositiones pri
ma ē vt sit qdām expositiua ꝓcedentis lre.s. qō
talis dillatatio cōtingere pōt retētionem spmatis
moti ꝛ phibiti ꝛc.aut.i.expositiue ut i ascēsione
mulieris supra uirū.s.hora coit⁹.qñ.s. talis ipso
be cōiūgat uir ꝛ mulier ut aliq faciūt bestiales
tūc ɔtingit nō totaliē expelli spma motū i matricē
ꝛ sic ipm retentū erit cā nocumēti ut supra uel ali
ter legat lra ꝛ teneat ly aut aduersatiue.ꝛ sic de
notabit aliā cāz dillatatiōis meatuū uel ruptiōis
paniculoꝝ.ut ē i ascensione mulieris supra uiruz
qñ ꝛ molleꝛ pōderositate corporis mlieris ꝓmi
tur deorsuz mirach uiri ꝛ ɔñter sipbac ꝛ sic ītestīa
ꝛ būiditates cōtēte ītra zirbū cōptimūt deorsum
uñ ꝑ uiz ipelli pōt in ipos didimos.ꝛ exinde didi
mi dillatabūt uel igit cōptimi possunt dicte mate
rie supra sipbac i fundo uētris ut ɔpssione fortiter
facta supra sipbac ꝛ ipz ipellēte rūpat ipz siphac
ꝛc. Et ex hoc imaginari possum⁹ in muliere dilla
tari siphac uel rūpi cū.s.fit uehemēs cōpssio utri
usqz mirach ut in forti amplexu cōtingit qñ ita
conant ut un⁹ uehemētissime alteri ihereat. Et
ꝑ eādē cāz fiūt rupture ēt i ludētib⁹ ad brachia.
Et iste ē sensus magis ad mentē.d.A utz i sequē
ti lra cōtinuādo cās huiusmōi rupture.uñ genera
liter ois uiolētia cōpssiōis ipius mirach ꝛ sipbac
siue fiat ab extrinsico siue ab intrinsico ē cā dicte
apture vl' rupture ꝑ mōz dictū ab itrinsico ꝛ a dia
fragmate nālia deorsuz cōptimēte vt fit i forti vo
ciferatione ꝛ plāctu maxie puerorū ꝛ i rubicinato
rib⁹.ꝛ forti fecū expssione vel fet⁹ aut i ptu conti
git hoc ēt cōtingit ꝛ violēter anbellituz continēti
b⁹. Et ex hoc verificat text⁹ seqns vt ꝑ laborem
anbellit⁹ i coytu.ꝛ ꝑprie sup repletione .ꝑē ma
gis laboriosaz fieri cōpssionē deorsuz. Et similiter
coitu sup satietatē nausatiuā ꝛ hoc supple cōtin
git a cā extrifica cōptimēdo vt supra dictuz ē.ꝛ si
cut fieret ex strictura lōbaris siue diploidis vt fa
ciūt gallātes adolescentuli aut fieret ꝑ difficulta
tē ꝛ cōpssionē i anbellitu multo maiorē eē i coi
tu stante repletiōe q̄ inanitione ꝛ sicut sup nau
satiuā satietatē tutā.i.stāte ad summū repleto sto
maco hoc cōtingit hoc ēt euenit ꝛ sup eādē cām
vt dicit text⁹ seqns.ꝑ aggregationē ventositatis ꝛ
egestiōis i vētre.i.i ītestinis. Et vniuersaliī oia ea
q̄ mouent siphac cōtinentē viscera motu fortiſūt
cā huiusmōi ꝛ maxie cū ē substātie tenuis ꝛ tene
re ꝛ ꝑpter iō plerūqz accidit ifātibus. Et ɔñter cō
tinuādo addit quomō ꝑpter istas cās fit talis emi
nētia bursalis ꝛ dixit. Quare descēdit aut zirbuz
aut vellamē.i.siphac aut ītestina ꝛ ꝑprie mono
culū. Et adducit cāz.qr magis monoculuz q̄ alia
ītestina descendit ꝛdixit q hoc est qñ ipz ē solutū
ꝛ non ligatū.supple mediātib⁹ mesaraicis vel mi
senterio cū epate ꝛ dorso sicut aligata sūt alia ite
stina.ymo vt dixit.d.A.xvi.tertij i.c.in vltis vbis
anothomie monoculi.nō aduenit ei ex mesaraica
res q̄ bēat magnitudinē.i.nō bñ ligat mediātib⁹
mesaraicis.ꝛ hoc ꝑpter mlra iuuamēta q̄ ibidem
tangūt ꝛ ꝑpterea paulo añ posuit sentētiam huic
sil'em cū dixit. Et hoc ītestinū ē digni⁹ aliis ītestīs
vt descēdat in ruptura iguinis.qñ nō ē ligatū ꝛc.
Et hoc bñ notate qr cū sit descensus ei⁹ ītestini in
bursa testiculoꝝ sepe imminet piculū vite.qñ rara
ꝛ difficilis fit reductio huius intestini propter ex
tensionem factā a fecib⁹ vel aliqñ a vermib⁹ i eo
ɔtentis a qb⁹ raro euacuat. Et ꝑpterea ex mltis
cāis fiunt accutissimi dolores ꝛ pducunt plerūqz
ad collicā ꝛ phibitionē fecum per iferi⁹ ꝛ earum
euacuationē per superi⁹. Et ego vidi mltos colli
cos q ꝙdā verecundia.nolentes se accusare ō cre
patura male curati aliquot dieb⁹ fuerunt egri la
borātes. Et postq̄ cāus inotuit post reductionem
ītestini i ꝓprias regiones facile conualuerunt. vñ
laudo q medicus cuz occurrit laborāti ex collica
iter reliquas iquisitiones de hoc ꝑcipuaz faciat in
uestigationem. Continuando textum adducendo
causas talis eminentie ꝑter eam q̄ fit ex descensu
zirbi aut intestini dixit q būiditates de qb⁹ supra
dictū est q̄ sunt triuz modoꝝ.etiam effundunt ad
eos.s.testiculos stante dillatatiōe didimorum vel
ruptura sifacis.ꝛ hoc ex expulsione nature se ex
honerante ꝛ supple intelligat etiam idem de ven
tositate.qz apertis didimis vel soluto siphac fieri
poterit ipi⁹ descensus ventositatis.ex qua fiet bur
salis eminentia.lege lram ꝛ ꝑz vsqz ad illā partē.

Aut generantur.Apud eos ꝛc. Et notate hic q suē
zoar.38.Theisir immaginat⁹ ē vnā nouā causaz
dillatationis didimoꝝ.quā nō ponit.d.A.s.exica
tionē vassoꝝ spermaticoruz ab annositate ꝛ sene
ctute vel alia cā exicāte.ꝛ ex hoc vt dixit ampliā
tur foramina accidētaliter.tamen dicet aliter.q
etiam a tali causa.exicante ɔbūt dicta foramina
ꝛc. In hac parte supra diuisa ɔsequēt adducit cau
sas dispositionum similium dispositionibus ruptu
rarum vt tumefactionis ossey euenientis non ex
ruptura vel relassatione sifacis vel apertura didi
morum vel aliter pōt itroduci lra vt in hac parte
do.A.vellit remouere dubium qō oriri posset. Nā
dictum ē supra q tumefactio bursalis euenit ꝑē
descēsum ei⁹ qō fuit contentuz supra siphac ante
solutionem vel relassationem ei⁹ posset aliqs dice
re.puenit ne ab alia cā q̄ ab istis ꝛ respondet q
sic.qz ailqñ puenire pōt.nō ꝑ descēsum alicui⁹ coꝛ
poris qō recipiat i ipsa bursa sz ꝑ mām ibidē pau
latine cōgestaz aut aliam cām nō.de sursuz fluētē
Et posset sc̄ōm hoc diuidi ista pars in qnqz pticu
las sc̄ōm qnqz spāles cās quas adducit in textu.
Sz legēdo lram cōtinuā dixit ꝓio q supple būidi
tates generant apud eos.s.testiculos ꝑpter frig⁹
ipoꝝ ꝛ conuersationē sanguinis ad aquositatē.i.
qō ꝑpter debilitatē cōplexionis testiculoꝝ a fri
giditate vnde sanguis ad testiculos trāsmissus to
tus nō cōuertit i substatiā ipoꝝ.sz aliqua ꝑs ifri
gidat ad nāz flegmatice būdatis cūq vñ mltū cō
uenire.vl' saltē ꝛ forte meli⁹ id supfluū aq̄uz q sup
fluit digestioni testiculoꝝ ꝓ ipoꝝ nutricatione ꝑp
frigiditatē cōplexiōis eoꝝ nō isensibiliter resolui
tur sicut i cōplexiōe tēpata vel calida testiculoꝝ

ymo ibi paulatine p viā cōgestionis multiplicat & inde fit eminētia aquosa & cuz isto mō glosandi nō stant difficultates q̄ stant cū primo mō vtz intelligēti lz prim⁹ mod⁹ cōformior sit textui. Et addit textus.

Et fortasse accidit Pro cuius dicti clarificatione ē notādū q̄ iste text⁹ dupliciter patit mōz itelligeñ Primus ē q̄ iste hūiditates i osseo reperte p viā paulatine cōgestionis fortassis nō generant apud ipos testiculos nec i paniculo intrinsico imediate ipos ōtinēti sz fortasse generāt i paniculo extrinsico. i. i cōcauitate media iter extrinsicuz & intrinsicū vt iter paniculū mirach & siphac & sic reperiūtur circūdate i paniculo ppio receptiōes supfluitatū ad differētiā paniculi interioris. q̄ vocat pm⁹ testicul⁹ ex quo nāliter dillatat & magnificat ad q̄ntitatē testiculorū tm̄. fortasse igit accidit eis paniculus ppri⁹. i. generat i paniculo extrinsico &c. vel alit itelligatur. vt q̄ talis eminentia bursalis aquosa lz generet apud eos testiculos pp frigus ipoz̄ & cōuersationē sanguinis ad aquositatē nō tñ necessario tangit ipos testiculos ymo fortasse accidit eis hūiditatib⁹. panicul⁹ ppri⁹. i. vt recōdant i siphac vel chisti ppio. ita q̄ nā fm q̄ pau latine multiplicat talis aquositas sic cōtinuo eaz coopit quodā paniculo sicut ēt fit de glandulis hēntib⁹ ppriū siphac vel ppriā chisti lz. n. ōtinuatur hec aquositas itra paniculū imediate tāgentē testiculos. nō tamē ipos cōtāgit q̄ iter ipz panicu lū ē ali⁹ panicul⁹ iclusus i quo ipa claudit. & hoc satis ē possibile. Et hoc ē q̄ dixit fortasse accidit eis paniculus ppri⁹ deinde cōtinuādo pōt aliam cām talis eminētie nō p viā defluxus dicēs.

Et q̄nandoq̄ &c. Pro intelligētia hui⁹ ptis aduertatis q̄ ista lr̄a pōt dupliciter legi secūdum q̄ duplex lr̄a reperit nā vna hz vbi ē cā &c. alia hz nisi est cā &c. Primo mō legēdo ē sensus q̄ ppter cāuz vel pcussionē factā circa ptes ossei defluxa pte grossiozi & feculēta ipi⁹ sanguinis ad ɔcauū ipius burse fiet hernia talis hūiditat sāguinee ad fuscū declinātis & tādē fiet hernia saniosa sine defluxu. & sic ē lr̄a clara. & scōm hūc mōz posset fieri. ēt hernia talis apparētie p viā defluxus facto cāu vel percussione circa partes īguinis vtz. Sz q̄ntuz ad pīs legatur vt dictuz ē. Si vo lr̄a iaceat nisi ē sensus q̄ ēt nisi causa sit pcussio aut casus a q̄b⁹ sepe fit hernia talis mōi p viā defluxus tamē scōm mōz dictuz supra de hernia aquosa p viā paulatine cōgestiōis & etiā scōm eundē fieri pōt hernia pp hūiditatez sanguineā & feculētā q̄ statē debili cōplexiōe testiculoz a frigiditate illa ps sanguinis feculēta q̄ ressecat a digestione mebroz̄ q̄ vt plurimū transit i sozditiē cutis a cōplexione ipoz̄ testiculorum nō expellit ad cutē ymo ibidē paulatine agzegatur vt tādē fiet eminētia manifesta bursalis & appellari poterit hernia feculēta vel mellencōica & scōm hūc sensum ēt stat clara lr̄a & iste mod⁹ mihi magis placet q̄ hernia sanguinea facta a cāu vel pcussiōe vt plurimū ē p viā defluxus & nō per viā paulatine cōgestionis de qua ē i ppōsito fmo Sequitur.

Aut uentositas &c. Intendit q̄ ēt fieri pōt hernia a vē tositate iflatiua si p viā defluxus lz p mōz q̄ dict⁹ ē q̄n statē debili digestiua testiculorū certa hūiditas p viā diminute digestionis vētositatur q̄ non resoluitur ab ipotentia vtutis. & sic paulatine congregatur i altero paniculorū ossei & fit eminentia & distensio &c. Et addit qōdā apparēter ipertinēs curatiuū dicens q̄. Q̄nq̄z ɔfert curatio cuz ferro. Q̄ & si videat ipertinens tñ recte cōsideranti hz ad principale itentū ptinentiā. Quia ad declarandū q̄ q̄libz talis hernia ō qua pauloañ dictuz est fieri possit per viaz paulatine ɔgestionis dixit qō q̄nq̄z conferret curatio cuz ferro; i. curā sufficit p foratio ossei cum ferro. vnde euacuata mā ɔtenta siue sit aquositas siue ventositas imediate & p nām fit vera curatio qō non esset si talis cōtentia penderet a mā defluxa vel aptione vidimozuz vl ruptura paniculi &c. q̄ vltra perforationez cum ferro & euacuata mā ɔiuncta adhuc ad cure perfectionez multe restāt ītentiones curatiue vt infe rius latius declarabitur et sic intelligenti pz q̄ B dicēn est medium probandum id qō supra dixerat uel si placet dici pōt qō notāter istum textum posuit ut declararet unum cui⁹ opposituz cōīt cze ditur ut. s. qō non ois hernia uentosa est curabil per plura resoluentia uel exicantia interius ul exterius applicata cui⁹ opposituz cōiter creditur nā ut ipse dixit q̄nq̄z ɔferīt curatio cuz ferro. i. ad curam est necessaria perforatio cū ferro & hoc ē uerum in uirtute debili ubi natura non potest bene actuare medicinas. quo casu illa medicamina non sufficiunt & tunc est necessaria perforatio & tunc iste text⁹ non refertur nisi ad ventosā magis tamen mihi plz qō prio dixi. deide adducēdo aliā cām apparentie silis hernie ex descensu dixit qō quādoq̄ nascitur illic caro addita. i. q̄ recipitur i ɔcauitate media iter mirach pellículā extrinsecā & siphac pelliculā intrinsecā adherēdo. s. alteri pellicularū vel iter siphac & testículos etiā alteri eorū iherendo qō aūt ibidē possit caro generari manifestum est cum ex superfluo alimenti i oi concauitate possit caro addita generari dixit ɔsiter explicando al's cās igrossationis ossei qō q̄nq̄z ingrossatur osseum. aut induratur ex apostemate. aut pinguedine q̄ assīlatur ramici & noiatur hernia carnis p intellectu hui⁹ particule est aduertēd qō ppie dicimus osseuz ingrossari ex apostemate q̄n ipa substātia pellicularis apostematur siue intrinsica siue extrinsica sicut et reliqua simplicia membza apostemātur et hec distingui pōt ab illa eminentia q̄ fit p carnez additā q̄ illa secernitur distincta a substātia bursali nō sic aūt secernitur ista apostemosa ex pinguedine etiā iherēte substantie pelliculari pōt tumefieri bursa et hec plurimā hz cōuenientiā cū hernia zirbali q̄ ita tactus huius ē molis & aliqualiter equalis pp equalitatē pinguedinis sicut etiā in zirbali vel intestinali quorū vtraq̄z proprie dicitur vel dici potest ramex vt ā.

uisum ē ⁊ ideo dixit qz assimilatur ramici. Secundo notādū qꝫ ex ista particula notatur hernia carnis inuit. d. A. qō non solū illa q̄ pēdet a carne addita appellat hernia carnosa sꝫ ēt illa q̄ pēdet a pinguedine ⁊ apostemate ꝓpter similitudinem quā habet cum eadem. Tertio nō. ut clarius infra uidebitur in cap. signoꝝ uersus finem qō nō solum appellatur hernia carnosa illa q̄ fit per additionez carnis ipi burse sꝫ ēt ꝓ additionē carnis testiculis ⁊ nō solū tales sꝫ ēt q̄ fiūt ex magnificatione dictoꝝ mēbroꝝ ex ipotentia positiue uirtutis sicut fit in ypostatica aliox membroꝝ sed solū hic explicuit cām utplurimū eueniēte uidebis inferi⁹. Ponit ꝟiter unam oclusionē generalē qō. s. sic dictū est posse generari tumefactōm in osseo non ꝓ descensum alicui⁹ materie deorsum sꝫ ꝓ solam ibidē paulatinā materie ogestionē ita similiter euenire pōt ⁊ inguinibus qz i illis locis uacuis euenire pōt eminentia ⁊ tumefactio ꝓ uerā ruptura ⁊ descensum alicui⁹ rei uel materie desuper siue fit zirbal' siue humoralis uel alia huiusmodi. Et uenire pōt ēt talis eminentia nō ꝓ descensum materie deorsū sꝫ per paulatinā ibdem ogestionez siue fit apostemans siue nō apostemās sicut ⁊ supra dictum est. de bursali cā toti⁹ pꝫ qz eadē uel similes cāe ꝟtigere pōt ad tumefactōm iducendam in talibus locis ut in osseo ut pꝫ intelligenti hoc est qō dixit in ista parua lr̄a. Et qñqz ⁊c. Deinde ipe appropriat nomen alteri speciei tumefactiōis apparentis circa osseū ⁊ breuiter dicit qꝫ.

Quandoqz inflantur. Circa hanc ptē primo aduertendū qꝫ. d. A. quodāmō sepatim manifestauit hanc herniā uaricosam ab alijs spēbus hernie ut ꝓcessus lr̄e manifestat qz hec hernia sapit nām mediā inter herniam ueraz pendentē ex descensu materie deorsum ut est zirbalis uel intestinalis ⁊ herniam non ueram .s. tumefactionem ossei pendentem ex mā ibidem paulatine ogestā ut est carnosa uel apostemosa q̄ etiam saltē utplurimum fit per uiam paulatine ogestionis qz talis hernia fere idifferenter pōt ꝓuenire extumefactione illaz uenaz ꝓ materiā desursum uenientem. ⁊ ꝓ mām ibidē paulatine ogestam ut pꝫ. Scōo etiam de tali hernia fecit specialē mentionez post herniaz ueram ⁊ non ueram. qz ista quodāmodo diuersa est ab utrisqz illaz. Jn hoc enī ille cōicāt ut intestinal' ⁊ zirbal' ex una pte ⁊ carnosa ⁊ apostemosa ex alia ꝓ utroqz eaz fieri pōt ꝓ pūtiaz talis materie in utroqz paniculoz ut in sipbac interiore appellato didimo ⁊ i paniculo exteriore. Nā ꝓ dilatationē didimi intra ossa femoris recipi pōt in paniculo ītꝫiore zirbus uel intestinū per rupturam aūt sipbac recipi possunt in paniculo exteriore zirbus uel intestina vnde non deuenient ad otactum testiculoz. Jn hoc ēt cōicant hernie ut plurimū non uere ut carnosa uel apostema qz eq̄liter fieri possunt in paniculo interiore ⁊ exteriore secus aūt est in hac hernia uenali uel uaricosa qz hoc solum fit per pūtiam materie otente i paniculo interiore ut ad intra uenas otētas intra didimū ⁊ paniculū interiorē ⁊ sic diuersa est ab illis. Pūt hic ēt alia speculari sꝫ ista sufficiūt. Fo ꝟsideraduz qꝫ non solū tumefactio uenaz sed ēt artariaruz facit hanc herniā uaricosam equaliter enim apparere pōt tumefactio ex repletione uenaz̄ ⁊. arteriarum. per hoc ergo qꝫ dixit replentur uene intellexit uene uel artarie. Et hoc ipse manifestat in fine cap. de signis ubi ponit signa istarū distinctiaz lego lr̄am. Et qñz iflantur uene eius. i. testiculi.

Et quandoqz molifi. Dec ꝓs fm diuisionē. ā. factam in illa pte. Et durities qdem foliculi ⁊c. Sic cōtinuatur ad p̄cedētia. Nā postq̄ dix Aui. posuerat tres cās igenere ꝟñ fit ꝟa hernia bursalis ꝓ uiā descēsus materie ꝟt ꝓ apturā didimoz̄ ⁊ rupturā paniculoz̄ ⁊ molificationez eoz̄ dē ꝟt ī ꝓcipio capituli ⁊ ꝟiter declarauit modos quib⁹ ad apturā didimoz̄ ⁊ ad ruptionē paniculoz̄ sequitur. hoc hernia bursalis ponēdo etiā cās harum rupturaz̄. iaz̄ hac ꝓte ꝓ cōplemēto doctrine. sequit' declarādo mōz. quo ꝓ relassationez paniculi tātū fit ēt hernia vel dispositio ei⁹ fil'is ⁊ dicit qꝫ qñqz molificatur supple panicul⁹ sipbac molificatione vehemēti absqz ruptura qz plongatur ⁊c. Pro declaratione ptis. ꝓio notādū qꝫ notanē supra simul determinauit de heria ꝓ apturā didimorū ⁊ rupturā paniculi ⁊ m'ra itermiscēdo tādē seperatiz ō hac determinauit ⁊ iō ē qz ab eisdē cāis pendēt vel pēdere possunt aptura didimorū ⁊ ruptura sipbac vt a vētositate ipellēte ad planctū ⁊ fortī vociferatiōe ⁊ ab oi vētris cōpssiōe ⁊ multa alia q̄ equaliter cē ponit cause apture ⁊ ruptioni paniculi ⁊ iō cōsequēter de eisdē determinatū est. cāe aūt mollificationis ⁊ rellassationis m'tū ōrie sunt cāis rupture qz humectatio q̄ ē cā mollificationis paniculi ē idispositiua cā solutionis eiusdez vt pꝫ iō cōueniēter de ea sepatim determinatū. vl' aliter ꝓ illas duas spēs vt aptura didimoz̄ ⁊ ruptura zirbi i fūdo possunt fieri hernia ⁊ ramex. ⁊ talis nō pōt fieri ꝓ relassationē paniculi vt considerāti patebit. he tamē cāe sunt pluasiue. Secūdo notādū qꝫ ꝓ molificationē paniculi ex mā paniculū cōprimēte pōt notabiliter paniculus āplificari ⁊ distēdi cōprimētib⁹ ꝑ zirbo ⁊ itestinis paniculū sipbac i fundo vētris supra ossa femoris ⁊ ipo existēte molificatio distēdet' ifra panicul⁹ ⁊ amplificabil' ⁊ cōsequētur zirbus vel itestina vel vtroqz ⁊ recipient' hec oia in bursa testiculoruz intra miracb ⁊ sipbac. i. itra paniculū intrinsicū ⁊ extrinsicū cum qr̄ ꝟiter plōgabitur osseū ⁊ itumescet ⁊ sic assimilabit' ve hernie dicte ramex. de qua vt supra dictū ē descēdentia deorsum ueniunt ad otactum testiculoz̄ ad quem otactū talia descendētia deuenire non possunt ⁊ iō eis apparētia tm̄ assimilatur ⁊ hoc ē qō dixit text⁹ uel si placet pōt aliter legi lr̄am ut hec lr̄a otinuetur cū satis imediate ꝓ

cedenti quoniã supra manifestãs cãs vñ fiũt sñles apparẽtie ueris hernijs p uiãdescensus q̃ tantũ ñ fiũt p viam descẽsus ut ex apostemate uel carno sitate ibidẽ genita facientib⁹ apparẽtiã ꝛc. ꝛ dixit q⁹ q̃z molificatur supple bursa uel osseũ tantum absq; ruptura ꝛ supple absq; descensu alicui⁹ rei desursum ꝛ tñ prolongatur. ſ. osseũ ab humiditate intrinsica ipi et assimilatur hernie iterum ꝛ sic ẽ lr̃a clara magis tamen placet prima sententia

Et quandoq; accidit ꝛc. Dec ẽ tertia pars principalis cap. in qua. d. A. ⁹parat quasdaz spẽs rupturaꝝ adinuicem ꝛ duo facit principaliter, quoniã primo ipe ⁹parat aliq̃s spẽs rupture in facilitate⁹ ꝛ difficultate curationis ex pte ei⁹ gõ descẽdit ſa ps incipit ibi in fine. Et scias q⁹ ramex inte stinoꝝ ꝛc. prima adhuc in duas. quoniã ipe prio ⁹parat rupturas supra testiculos. i. eminentias siue sint circa sumẽ siue supra ipz ad illas rupturas uel eminentias q̃ utplurimũ fiunt circa testiculos uel osseum. ſo ⁹parat rupturas supra testiculos factas inter se ſa ibi. Et illa q̃ accidit supra sumẽ ꝛc. Dicit in primo ⁹pendio rupturas super testiculos factas ad eas q̃ circa osseum fiunt in malitia Q⁹ quãdoq; accidit ruptura supra testiculos ꝛ p uenit apud inguina ꝛ qõ est supra ea in sumine ꝛ est malorum accidentiũ ꝛ in duobus emontoriis

⁊Pro intellectu partis primo intelligendum qõ hic ut etiã alias supra notatũ est per rupturas intelligit eminentias ita ut hic ⁹paret eminentias q̃ supra testiculos fiunt ad eas q̃ circa osseum ꝛc. Est ergo sñia. d. A ꝟ q⁹ tales eminentie supra testiculos utplurimum sunt malox accidentiũ respectu illarum que circa testiculos fiunt. ⁊Pro declaratione ei⁹ ẽ. ſo aduertendum qõ lz eq̃liter euenire possit augmẽtuz i mirach. s̃. testiculos vſus umbilicũ ꝛ i ipo ũbilico pp mãm ibidez paulatie ⁹gestã siue sit aquositas siue ventositas siue ali⁹ humor vl̃ apostema sit etiã ꝛ i osseo vt manifestũ est intelligẽti vt ifra patebit in capitulo de augumento vmbilici tamen eminentia vel augumentũ factuz subito ex receptione noue materie i quodaz receptaculo vt zirbi vel intestinoꝝ pp exitũ eorũ a ꝓprio situ supra quã eminentiã vel augumentũ ꝓprie cadit nomen rupture vt supra dictuz est talis nõ equalitas euenit in mirach supra testiculos ꝛ in osseo testiculorũ qm̃ tal̃ eminentia testiculoꝝ i bursa euenire põt ꝓpter rupturaz siphac ꝛ ꝓpter dillatationẽ didimorũ ꝛ ꝓpter molificationez ꝛ relaſſationem siphac deorſuz vt supra visum est. Eminẽtia aũt q̃ fit in mirach supra testiculos subito vt in sumẽ vel circa nõ bene fieri põt nisi per rupturã ipſius siphac vt cõsiderãti diligenter manifestum erit ꝛ iõ eminentia ossei ex aptione didimorũ vel relaſſatione paniculi fieri põt sine mãifesto dolore eminentia aũt facta ex ruptura paniculi nõ fit sine dolore. neq; sine aliquali dolore cõſeruaꝝ reliq̃ autẽ sic. Jnde ẽ q⁹ eminẽtie supra osseũ facte sũt vt plrimũ malorũ accidentiũ qz dolorose respectu eminẽtie bursalis dico notãter vt plrimũ qz ẽt eminẽtia bursalis facta ex ruptura paniculi ẽ cũ dolore sic ꝛ illa q̃ supra sumen et forte maioꝛi. Dz q̃ñ vt plurimũ fit talis eminẽtia bursalis ex dillatatiõe didimorũ vel relaſaꝝ paniculi ꝛc. Jdeo cõclusio do. A. apparet ꝛa. Tertio notãdũ p ꝛtellectu illi⁹ termini sumẽ. q⁹ scõm. d. A. i ſinonimis. Sumẽ est caro vl̃ pinguedo femoris. Femur aũt ẽ ps vẽtris terminata supius ad radicez virge in viris. Et ex his pz lr̃a clara lego eã. Et q̃ñq; accidit ruptura .i. eminentia supra testiculos ꝛ puenit supple dcã ruptura apud iguina. ſ. fit circa loca dicta vacua vel emõtoria cõiter notata ꝛ qõ ẽ supra i sumie. i. ẽt euenit q̃ñq; ipa ruptura. i. eminentia ꝓpter rupturã nõ circa iguina tãtũ ſz ẽt supra i sumẽ ꝛ supple i ptibus vẽtris supra sumẽ. qz ẽt i partib⁹ vmbilicalib⁹ ſegtur ẽ malorum accidẽtiũ ꝛ in duob⁹ emõtoriis sic ordinet lr̃a vt ps posterior precedat vt sic legaꝛ nõ solũ fit dcã ruptura circa iguina ꝛ loca vacua ꝛ i sumẽ ꝛ supra sumẽ. ſz ẽt i ipis duob⁹ emõtoriis. Et ẽ malorũ accidẽtiũ. i. q̃libz talis supra testiculos ẽ malorũ accidentiũ vtplurimuz respectu eminentie bursalis vt supra lectũ est ꝛc.

Et illaque ꝛc. Nũc ipe cõparat rupturas vel eminentias supra testiculos fcãs iter se. ꝛ primo i eo qõ magis vel min⁹ eueniũt. ſecũdo i accidentib⁹. ſecũdaibiꝛ oẽ qõ est ex ruptura de ꝓria pte dicit. q⁹ illa ruptura. i. eminentia vt supra q̃ accidit supra sumẽ ẽ paꝛũp raro p cõpationẽ ad alias. supple q̃ fiũt circa iguina ꝛ adducit rõem dicens qm̃ ille loc⁹. i. supra sumẽ sustentat⁹ ẽ lacertis. Et qõ sub eo. ſ. sumie. i. circa iguina est tenetur extremitatib⁹ lacertoꝝ. Lõſcq̃nter rñdetur tacite dubitationi posset aliq̃s dicere ꝛ tu tãtũ ⁹pias rupturas supra sumẽ fcãs ad eas q̃ circa iguina põt nei ipo sumine eẽ ruptura õ q̃ possit cũ alijs fieri ⁹patio ꝛ rñdet q⁹ sic dicens. Et q̃ñq; accidit sumini augumentũ ꝛ est õ genere rupture ꝛterũ q̃. ſ. etiaz raro fit respectu earũ q̃ circa iguina ꝛ ꝓpter eandez cãm. Notandũ p ꝛtellectu ptis q⁹ corpulentia muſchuloꝝ ventris est cã vt ſ pbac nõ nimis extendi possit vt supra visuz est in capitulo supiore sunt ergo muſchuli cã sua carno sitate ꝛ corpulentia cã impeditiua rupturze panicu li ſiphac et ex ⁹ñti tenuitas muſchuloꝝ et extremitates eius vt corde minus prohibent solutionez ipſius paniculi et rupturam cuz igitur i directum ventris versus sumen per totum extendantur muſchuli longitudinales versus vero iguina terminarentur muſchuli transuersales ad cordas a superioribus oppositis angl'is descendentes et aliqui inferioribus originem summũt supra inguina magis originantur vt patet sciẽti situm muſchuloꝝ vt est etiã dictuz supra õ anothomia ipſoꝝ. Et hoc inuit dominus Aui. sequitur qõ facilius fit ruptura circa inguina quaz supra sumen vel in sumine.

⁊Pro hoc ẽt facit qz ireſtia magis grauitant i fũdo

uentris scõm ꝺmunem situm hominis cum sit rec te statute circa medium uentris .et ideo faci lius rũpitur ſiphac inferius q̃z circa mediũ ⁊ sic ra ro fit ruptura ſupra ſumẽ reſpectu eiꝰ q̃ circa igui na qz ẽt magis grauitãt inteſtina circa emontoria q̃z in ſumẽ cũ ſint magis decliuia ꝑpter ẽt diſpoſi tionẽ muſculoꝝ ſegtur tota ꝺcluſio. Et hoc eſt qꝺ uoluit in toto textu lego lr̃am. Et illa q̃ accidit .ſ. ſumẽ eſt parũper raro idẽ eſt per ꝺparationez ad alias ſupple q̃ fiunt circa inguina uel in ipis emõ toriis ⁊ adducit rõnem de hoc dicens qõ hoc ẽ iõ qz ille locus .ſ.ſ. ſumẽ ſuſtentatus eſt lacertis .i. muſchulis .ſ. longitudinalibus ⁊ ideo ſupple diffi ciliter rũpitur. ſiphac ⁊ qõ ſub eo ꝺtinetur extremi tatibus lacertoꝝ .i. locus circa inguina nõ ſuſten tatur muſchulis ſed ſolũ cordis muſchuloꝝ iter quas cordas non eſt caro media ⁊ ideo facilit̃ ibidem põt rumpi ſiphac deinde rñdens tacite q̃ ſtioni dixit. Et qñq̃ accidit ſumini augumẽtum ⁊ eſt de genere rupture iterum quaſi uelit qꝺ talis ruptura ẽt rarius fit q̃z circa inguina ꝑpter cãm ſupradictã ẽt ꝑpter minorem ibi eſſe grauitatem inteſtinoꝝ q̃z circa loca inferiora.

Et omne quod eſt ⁊c. Nunc ipe ꝺparat dcãs rup turas ſupra oſſeũ factas inter ſe in accidentibus Et dicit qõ oĩs ruptura ſupra ſumẽ .ſ. uerſus ptes umbilicales eſt malorũ accidentiũ ⁊ parue addi tionis ⁊ non dolet in principio .i. non eſt intẽſi do loris in ꝓncipio reſpectu .ſ. illarum que fiunt cir ca inguina ⁊ adducit rõnem dicens quoniã expul ſum in ea .ſ. ruptura facta ſurſum .i. receptum in orificio rupture facte in ſiphac ſurſuz ſunt inteſti na minuta .i. gracilia ⁊ ſunt ꝺpreſſa coartata ⁊ co artant fecem. Et ſupple ſic patiens euomit eam .ſ. fecem ⁊ eſt ex genere Illeos .i. ad hanc diſpõnez utplurimũ ſequitur illeos ⁊ accidentia eiꝰ ſequũt ut ex inquietudine eius ⁊ angustia eius .ſ. illeos uerum illa .ſ. ruptura que eſt ſubtus .i. fit circa in guina eſt magis ſuſceptibilis dilatationis ⁊ magiſ incedeñ in additione .i. facilius dilatatur ⁊ magis ꝺtinuo augetur dilatatio ⁊ non dolet in principio ſupple tãtũ quãtũ in ꝓceſſu. Notandũ qõ ex hoc textu non intendit .d. A. niſi probare qõ ruptu ra uerſus umbilicũ eſt magis ſuſpecta qz ad eam ſequũtur prauiora accidentia q̃z illa que ẽ uerſus inguina licet dicta ruptura circa inguina ſit dif ficilius curabilis q̃z alia que eſt circa umbilicum ⁊ totum hoc probat per idẽ mediũ ꝑ hoc .ſ. qz expulſum in ruptura ſuperiora ſunt inteſtina mi nuta ⁊ ſunt ꝺphenſa coartata ⁊ coartant fecez ⁊ ſupple in ruptura inferiore expulſum .i. propter qõ expulſum fuit ruptura in ſiphac ſunt inteſtina groſſa non ſic ꝺpreſſa nec coartata coartantia fe cem ⁊ ideo ex hoc ſequitur prio qõ ruptura ſupioz fit parua reſpectu inferioris ⁊ ẽt fit parue additio nis .i. poſt q̃z incipit non multũ magnificatur quia ipſa inteſtina minuta non ſic ſunt apta multũ dil latari ſicut groſſa ⁊ ꝺſequẽter ad eoꝝ extenſionẽ ut puta a uentoſitate non tanta fit ruptura qz ⁊ ſi aliquãdo fiat ruptura ipſa tamen fit parua ꝑpter non poſſe multum inteſtina intumeſcere nec dila tari per hoc ẽt qõ ſunt ꝺpreſſa .i. fortiter dorſo al ligata non poſſunt ultra ꝓprium ſitum multum .i pelli ⁊ ꝺſequẽter fm ipoꝝ multas partes non pñt recipi intra orificium rupture ⁊ ideo ruptura ipa non eſt multũ dilatabilis e contra uero eſt de rup tura inferiori qz inteſtina ſunt groſſiora ⁊ latiora Multum ergo poſſunt dilatari ⁊ extendi a cã ali qua intrinſica ut puta a uentoſitate .ideo ad ipoꝝ magnam dilatatõm magna põt fieri i ſiphac rup tura non ſunt ẽt coartata .i. fortiter dorſo alliga ta ſicut ſuperiora ut .ſ. dictum ẽ de monoculo , iõ facta ruptura faciliter quo ad ipozuz multas par tes recipi poſſunt in ruptura ⁊ ꝺſequẽter dilatabi lis eſt multum ruptura ideo eſt multe additionis reſpectu ſuperioris que fit. Et ex hoc ſequitur pri mo clarum uerbũ .d. A. cum dixit Qꝺ ſuperior ru ptura non dolet in principio ſupple reſpectu ruptu re inferioris. Et hoc eſt qz parua fit ruptura . qñ expulſum in ea ſunt inteſtina minuta. Segtur ſo alia principalis ꝺcluſio quã intendit .ſ. de rup tura ſuperioz eſt facilius curabilis q̃z ⁊c. Et infe rioz difficilius qz ſuperioz eſt parue additionis qz i teſtina minuta ſunt coartanda ⁊ inferior magne additionis ꝑpter oppoſitam cãm etiã pro hoc fa cit qz ut .ſ. dictum eſt inteſtina magis grauitant deorſum uerſus inguina q̃z uerſus ſurſum. Se quitur tertio qõ qz ipſa inteſtina minuta ſunt ſtric tioza et minus extenſibilia qõ ideo magis coartãt fecem in eis ꝺtentam. vnde inteſtina talia in rup tura recepta ita fecẽ coartãt ut perfecta fiet clau ſio ⁊ oppillatio ipoꝝ inteſtinoꝝ maxime qz ut ſupra dictũ eſt talis ruptura eſt parue additionis Et ex hoc ꝺcluditur qõ licet ſit parue additionis. eſt tamen magis ſuſpecta ⁊ prauoꝝ accidentium reſpectu inferioris qõ principaliſſime in toto textu intendebatur et ſic ꝑpter fortez oppillatiõem ha bens eam euomit fecem. et eſt hec paſſio ex ge nere illeos qr̃ eſt una cã illeos. ſicut etiã ruptura inguinis aliquãdo ꝓducit ad collicã ⁊ ſic ad eã ſeg tur iꝑetudo ⁊ angustia ſicut i illeos. Et ex his ap paret totꝰ textꝰ clarus Legolr̃am. Et omne qõ eſt ex ruptura .ſ. ſumez .i. oĩs ruptura circa umbilicũ eſt maloꝝ accidentiũ et ſupple ualde ſuſpecta re ſpectu rupture inferioris quis ſit pue additõis .et ſupple exinde faciliꝰ curabilꝰ q̃z inferior. Et nõ do let in principio ſupple reſpectu iferioris qz parua fit ſolutio et adducẽs cãm huiꝰ tociꝰ dixit. Quoniã expulſuz ſunt in ea inteſtina minuta .i. receptũ in ea .ſ. ruptura ſuperiore ꝑ expulſionẽ et extenſio nem ſunt ⁊c. Et ſunt ꝺpſa coartata ad mõm .ſ. expoſituz iõ coartãt fecem ⁊ ſupple uehemens fit oppillatio et euomit ſupple ſic patiẽs eã .ſ. fecem et eſt de genere illeos et iꝑetudinẽ eiꝰ .et ãguſtiã eiꝰ .uez illa q̃ eſt ſubtꝰ .et ſupple ſi nõ ſic ſuſpecta eſt magis ſuſceptibil dilatationis et magis icedẽs in additione .ideo ſupple difficilius curabilis et ſi dolet in principio ſupple ſic in proceſſu qz in pro ceſſu multum dilatatur.

Et ſcias quod ramex In hac ul tima parti

cula hui⁹ cap. d. A. ꝓparat q̄ſdā ſpēs rupture uel hernie inter ſe in facilitate uel difficultate curatio nis ex pte ei⁹ qō ꝺtinetur uel deſcēdit poſtq̄ in pte ſupiore ꝓdauit quaſdā ſpēs iſtaꝝ in malitia ex pte fit⁹ dcāꝝ rupturaꝝ ⁊ breuiter dixit i textu. Et ſcias q⁹ ramex iteſtinoꝝ ⁊ zirbi ē egritudo fortis difficil' q̄uis ſit pua ramex aq̄ ē egritudo facil' ⁊ ſi ſit ma gna. Pro itellectu ptis aduertēdū q⁹ d. A. i hac pte accipit iſtū terminū ramex ꝑprie q ut .ſ. dice batur ſolū dr̄ de hernia in q̄ qō deſcēdit deorſum uenit ad ꝺtactū teſticulorū ⁊ illi⁹ cā ut ſupra dcm eſt fuit ſola dilatatio didimorū ⁊ nō ruptio panicu li uel relaſſatio ei⁹ ⁊ iō ſolū inteſtinalē zirbalem ⁊ aquoſaꝝ appellauit ramicē ut ibidē fuit notatuꝝ ⁊ ad illū locū recurre. Eſt ergo ſenſus lr̄e q⁹ magna eminētia burſal' ab aquoſitate pendēs ē facili⁹ cu rabil' q̄s pua eminētia zirbal' uel inteſtinal' quarū q̄libet pendeat ex dilatatōe didimorū ⁊ iō hoc eſt Primo q⁹ ex certa dilatatione didimorū ē parua puenire pōt magna eminētia ab aquoſitate ex q̄ dilatatōe tū non fieri poterit eminētia burſal' uel i teſtinal'. cū facili⁹ ſit multā aquoſitatē ꝑ aliq̄ō re ceptaculū uel uiā deſcēdere q̄s ſubſtātiā inteſtini uł zirbi igitur apparēte eminētia zirbali uel iteſti nali ⁊ ſi ſit pua maioꝝ ē tū facta dilatatio didimoꝝ q̄s in certa eminentia burſali aquoſa magna ideo difficili⁹ curabitur zirbalis cū maior ſit dilatatio ⁊c. Fa cā hui⁹ dicti eſſe pōt q⁹ curatio tal' hernie aquoſe aliq̄n ꝑficitur unica ītentōe medicinali ut cū exicatiuis q⁹ ſimul exicabitur hūiditas ⁊ didi mus parū dilatat⁹ ꝺſtringet. In curatiōe aūt ber nie zirbal' uel inteſtinal' ut infra uidebitur duplex intentio neceſſario regritur una ē reductio bozuꝝ mēbroꝝ in ſitū ꝓpriū ut intra ſiphac alia ē ꝺſtric tio dicte dilatationis didimorū ⁊ he intentiōes ut plurimū ꝺriis pfitiūtur q⁹ intentio ad reductioneꝫ ꝑficitur cū molificātib⁹ ⁊ humectātib⁹ alia aūt ut ꝺſtrictio dilatatōis ꝑficitur cū ſtipticis ꝺſtringen tibus utꝫ iō difficilioꝛ erit iſtoꝝ curatio utꝫ .tertia cā eſſe pōt ⁊ ē declaratiua p̄e q⁹ hernia tal' aquo ſa utplurimū curari pōt cū medicinis localib⁹ ex trinſec⁹ appoſitis q⁹ pua ē didimorū dilatatio in il la q⁹ ſi magna foret dilatatio ēt ꝺiungeretur zirba lis uel inteſtinal'. In zirbali aūt uel inteſtinali tā ta utplurimū ē dilatatio ad cure pfectōm nō ſuffi cit applicatio extrinſecoꝝ remedioꝝ ꝺſtringen tium cū tal' dilatatio ꝺtinue maioꝛetur ita ut tra dant ꝺdc. q⁹ aliq̄n trāſit de uno latere ad aliud ꝑ ꝺtinuū deſcenſuꝫ ipoꝝ inteſtinoꝝ ymo oꝫ uti ope ratione manuali cuꝫ ligatura didimi ut infra uide bitur qō multo difficili⁹ ⁊ ꝑiculoſiꝫ extat. dictum eſt aūt in principio hic ſolū ꝓparate tales hernias ex aptūra didimoꝝ pendentes q⁹ non inconueniet certaꝫ herniaꝫ uel inteſtinalē eſſe facili⁹ curabilē q̄s certa data aquoſa ut hernia zirbal' ab relaſſat' paniculi ſiphacis. ſ. os femoris ꝺpata hernie aquo ſe ex ruptura paniculi uel aptura didimoꝝ ut ma nifeſtum eſt ꝺſidezanti ⁊ inferi⁹ magis manifeſta bitur ſed illa hernia zirbalis non pōt dici uere ra mex ut .ſ. uiſum iō dixi hic ꝑprie ſumi iſtum ter minum ramex. Et ſic ē lr̄a clara. Fo intelligenduꝫ ꝑ ꝺpleme̅to doc. q⁹ ꝑpter has ſpēs hernie quas. d. Auic. ꝓparauit in malitia accidētiū ⁊ curationis ut ſumptas ex pte ſit⁹ ⁊ ex parte ei⁹ qō deſcendit uł recipitur penes alios auctores etiam de ipis her niis. alie fiunt ꝺſiderationes ſm quas ſumitur fa cilitas ſiue difficultas curationis q̄ tū oēs p̄incipa liter attributionē habēt ad hernīā ex ruptura pē dentem. Nā q̄dam fit de ea ꝺſideratio ſumpta ex quantitate ei⁹ ut ſi ſit magna uel parua ruptura. Alia fit ꝺſideratio ex tp̄re ei⁹ ut ſi diuturna uł mo dici tp̄ris. Alia ſumitur in relaſſatione ipius ad in firmū ⁊ ex parte ꝺplexionis ipi⁹ nālis uł ex parte etatis ut .ſ. ſi ifirm⁹ ſit calide ⁊ humide ꝺplexionis uel frigide ⁊ ficce melanconice uł ſi ſit i etate pue ritie uel ſenectutis uel medie ⁊ he ꝺſiderationes apud auctores dicte ſunt accidentales. Ꝟceirco ō bis non fecit. d. A. mentionē ſꝫ bas tū ſumitur fa cilitas ⁊c. Nam q̄ eſt magna antiqua in corpore duro uel melanconico in etate ſenectutis nunq̄s p medicinas ſanatur ⁊ forte nō ſanatur per manua lem operatōm. Que aūt ē pua modici tp̄ris in cor pore ſanguineo in etate puerili non ſolū p manua lem opationem ſꝫ etiā p medicinas ſanatur q̄ ue ro eſt inter p̄dictas media mediocriter ſe bꝫ ut q⁹ curabil' eſt p manualeꝫ opationem ⁊ non per me dicinas utplurimū ⁊ ſi ſit magna in corpore molli uel ſi ſit parua ⁊ antiquata ita ut labia ſint obſtre cata ⁊ hoc dico de uera ruptura rupto ſphac ⁊ ita intelligātur oēs auctores cū dicunt qō nulla ruptu ra curabil' eſt per medicinas intelligatur de uera ruptura ⁊ poſt etatē puerītie ⁊ maxime in corpore non notabiliter humido q⁹ de ruptura ex relaſſat' paniculi multi ēt ſenum curati ſunt per medicinas Et curaui ego unuꝫ affinē meum ſexagenariuꝫ cū medicinis tātum ⁊ cum debito ordine diete ⁊ qui ſteterat multiſ annis ſic diſpoſit⁹ ſꝫ fuit ex relaſſa tione q̄ facile curatur per medicinas ut dixit Alie bas ⁊ addit. Et hanc curātes qdā cū medicis ꝟaꝫ ſiphac diſruptōm curaſſe putant ⁊ errant ⁊ ꝑ totū peruenit pp nō diſtinguere recte iter eaꝫ q̄ fit ex re laſſatōe ⁊ eaꝫ q̄ fit ex ruptura. Eſt tū aduertēduꝫ q⁹ ſi ruptura ēt ſit ſatis recens i corpore puerili ſed ſit corp⁹ melāconicū duꝫ ex pte ꝺplexionis uix ēt ſanatur p medicinas pp debilitatē nutritiē in tali bus. Et iō i hoc debent medici eſſe multū curioſi ⁊ diligentes anteq̄ curaꝫ alicui⁹ taliū ſuſcipiāt po terit. n. ſcire recte ꝺſiderās facta ſolutiōe i ſiphac q⁹ patientiū ſit p medicinas curād⁹ ⁊ q⁹ reliq̄nd⁹. qō nō aduertūt cōiē hui⁹ miniſterii magri. iccirco ſepe fallūtur. Sꝫ iā poſtq̄ aliq̄liter diſgreſſi ſum⁹ venio ad lr̄am ⁊ lego eā. Et ſcias qō ramex iteſti noꝝ ⁊ zirbi. i. eminētia burſal' ex deſcēſu aliquoꝝ iſtorū ꝑ apitōm didimorū. Eſt egritudo fortis di ficil'. ſupple ad curā. Quāuis ſit egritudo parua. ſ. eminentia ſit parua. Et ramex aqua eſt egritudo. facilis ⁊ ſcilicet ſit magna ideſt eminentia burſa lis ab aquoſitate ueniente deorſuꝫ per dilatatio nem didimoꝝum eſt egritudo facil' ſupple cura tiōis et ſi ſit magna tal' eminētia pp cās i prio nōto ad ductas. Et ſic ad laudē altiſſimi ſniata ē lr̄a. c. ſꝫ reſtat pp facili⁹ memorie ꝺmendare ut capitu lum. Epilogem⁹. d. igitur. A. in cap. q⁹ ei⁹ pricipal' intentio i hoc cap. fuit deteriare de hernia burſali

uera per uiam descensus materie desuper ponit. prio causas talis descensus reducens eas ad tres in genere dicens qō talis hernia que large appellari potest ruptura ut ibidem dictum est fit uel fieri potest aut ruptura paniculi aut secundo ab aperitione uel dilatatione didimorum aut tertio a relassatione ⁊ amplificatione ipsi⁹ siphac continent naturaliter membra quedam supius precipue in ꝓprio situ. uñ p quālibet istaꝝ cāꝝ fluūt deorsum ⁊ ibi i bursa eminētiā manifestāt. tres ergo sūt cāe i genere descēsus deorsuꝫ. Et qñ descēdēdo aliqñ descēdēs puenit ad ꝯactū testiculoꝝ ⁊ aliqñ non ⁊ hec uarietas facit uarietatē in noie herniaꝝ ꝯtinuādo addidit q⁹ qdā istaꝝ ē appellata ramex ut illa q̄ puenit ad ꝯactū testiculoꝝ alia appellatur solū hernia mē cōitaē ꝫ mōm ibi expositū ⁊ ibi i ferebātur pulchra correlaria. ꝯnter declarat materiā descendētē deorsuꝫ aliq̄ explicando ⁊ aliq̄ supple itelligēdo explicādo zirbalē ⁊ humoralem supple itelligēdo itestinalē dicēs q⁹ talis eminētia uel duricies cadit i zirbo. i. pp zirbū ⁊c. ꝯnter pōit cās descēsi alicui⁹ materie deorsum p uiaꝫ dilatatiōis didimoꝝ uel rupture paniculi dicēs q⁹ aliqñ fit ex ꝓcussione aut casu motu discurrēdo usqꝫ ad aliā pticulā aut gnātur quas ⁊ si nō figillatim ponam tu tñ eas collige mēte. ꝯnter ipe ponit cās apparētie fil'is hernie ut eminētie circa osseū nō per uiā descēsus materie ꝫ p uiā paulatie ꝯgestionis explicādo spēs taliū apparentiaꝝ ut qō quedā est aquosa quedā uentosa. qdā apostemosa ⁊c. discurrendo usqꝫ ad illā ptem. Et qiqꝫ ē sil'is ⁊c. In q̄ post q̄ in genere declarauit q⁹ eminentia bursalis a duplici cā pendere pōt. ſ. aut p uiā descēsus uel p uiā paulatie ꝯgestionis uniuersaliʒat ⁊ hoc apparere posse ⁊ i inguinalibus ⁊ supple. ō. sumē uez sus umbilicū sil'r. Cōsequnter ponit cām hernie uaricose sic sepatim qꝫ ē uelud qdā materie iter eā q̄ fit p uiā defluxus ⁊ q̄ fit p uiā paulatie ꝯgestionis ſm modū uobis supradictū. Tandē qꝫ non explerat nisi cās hernie uere p uiā rupture uel apitionis didimoꝝ explicat ꝯnter cās dicte hernie per uiā relassationis paniculi ⁊c. ꝯnter qꝫ pauloante posuerat qō tales eminētie fieri possūt circa osseū ⁊ circa inguina ⁊. ō. sumē ut in lr̄a pua sequēti cōparat has spēs adinuicem ⁊ prio in hoc. qō magis uel minus eueniūt ꝯnter in facultate ⁊ difficultate curationis ⁊ piculositate merito accidētium. dicens prio qō raro fit ruptura. ō. sumē respectu illaruꝫ q̄ fiūt circa iguina uel osseum ⁊ adducta ē cā circa textuꝫ ꝯnter dixit q⁹ ruptura. supra sumez ē malor accidentiuꝫ respectu ei⁹ q̄ est infra lʒ fit minus dilatabilis ⁊ ꝯnter magis susceptibil' cure adducendo cās ⁊c. ꝯnter ultimo ꝯparat aliqs speciel uere hernie de qbus est principalis sermo in hoc cap. diceus qō zirbalis uel intestinalis ⁊ si pua sit est deterior uel difficilioris curationis q̄ aquosa. ⁊ si sit magna ⁊ adduxi cās legendo. Et sic habet in modicis uerbis ꝯtinuatio ptium cap. cum intentione eaꝝ tanq̄ in Epilogo. Posset autem in tali mā ordinate magis ⁊ strictiue ꝯcludi ut. ſ. sic discurratur eminentiaruꝫ circa miracb apparentiuꝫ q̄dam est bursalis q̄dam est inguinalis q̄dam umbilicalis ⁊ q̄libet talis pōt esse duplex uel per uiaꝫ paulatine ꝯgestionis materie uel per uiaꝫ aliunde receptionis materie ⁊ quoniaꝫ plurib⁹ modis pōt recipi materia aliunde in osseo q̄ circa iguina ul' umbilicuꝫ qꝫ a q̄cunq; recipi potest circa inguina uel supra sumez etiaꝫ ab eadem recipi potest in osseo ⁊ ñ eꝫ ideo sufficiet nobis ponere cās tal' eminentie in osseo per uiam defluxus tal' igr eminentia bursalis p uiam defluxꝰ aut fit pp rupturā paniculi aut pp dilatationeꝫ didimorum in q̄ cause alie non pñt ꝯuenire aut fit pp relassationem paniculi illa autem q̄ taliter fit ut descendens ueniat ad ꝯactum testiculorum illa sola dr̄ hernia ⁊ ramex stricte. ⁊ quoniaꝫ tantuꝫ illa q̄ fit per aperitionem didimorum ē huiusmodi. Segruꝫ qō q̄libet alia ut q̄ fit uel ex ruptura paniculi uel relassatōe dꝫ solū dici hernia ⁊ hoc ē qō dixit de prima parte Et quoniā descendēs aliquorū dcōrū moderuꝫ cē pōt intestinū marie monuchulū uel zirbꝰ siue paniculꝰ uel aquositas uel uētositas inde ē qō quedā dicta est zirbalis q̄dā intestinalis. q̄dā aquosa q̄dā uentosa reducens quālibet humoralē ad aquosaꝫ qꝫ tñ tal' humor esse pōt subtil' grossus ⁊ medie substantie pōt ēt fieri diuisio de humorali ſm modos dictos. Cause aūt dicte rupture paniculi uel dilatationis didimorū esse possunt itrinsice uel extrinsice ut uentositas ipellens uel ꝯpssio ex ꝑgnatione ⁊ huiusmodi ⁊ ita de extrinsicis dicatur. Intrinsice autem sunt duplices qꝫ q̄dam sunt dispositiue. q̄dam effectiue magis ꝯcurrentes dispositie autez uidētur ꝯrie qꝫ ad dilatationē didimoꝝ potentissime iuuat humiditaē ⁊ ad rupturā autem paniculi magis seruit sicitas. effectiue uero ꝯcurrē ē sunt sic'es ut saltus clamor risus ímoderatus. plant⁹ maxime pueroꝝ cassus percussio ⁊ talia oīa de qbus supra. Et q̄libet tal' aut est de recenti facta aut multo ꝛpre aut magna aut parua aut in corpore puerili aut senili uel mediocri aut melanconico uel sanguineo uel mediocri ⁊ ſm has uarietates sumitur difficultas uel facilitas curationis. ut supra uisum est. Causa autem relassationis paniculi principal'r est būditas. babūdās ⁊ hec aut est intrinsica ⁊ ascedens aut extrinsica ut balneum ⁊ humectantia reliq̄ lʒ cause impellētes quodāmodo necessario ꝯcurrāt ad distendendū dictū paniculū ō. os femoris intra ipm osseū facta āt p uiam paulatine ꝯgestiōis. esse potest aut humoral'. aut carnosa aut aquosa. aut apostemosa. secundū q⁹ ⁊ in quolibet alio receptaculo quelibet talis dispositio generari potest. harum autem cause possunt esse intrinsice ⁊ extrinsice ⁊ de intrinsicis quodlibꝫ genus malitie complexionis potest esse causa. vt notum est intelligenti. ꝓpter autē has duas differentias eminentiarum in genere est vna tertia dicta varicossa. medie cuiusdā nature inter factas per uiam descensus ⁊ factas per uiam paulatine ꝯgestionis ut supra declaratū ē de ꝯparatiōe eminentiarū aliaꝝ non bursaliū inter se sicut ꝯparuit. d. A. neqꝫ pñtis est propositi cum sub hoc nr̄o ordine non ꝯueniēter cadant. cum ēt satis supra

de eis dictum sit.

De Signis.

Signum autem ꝛc. Istud est capitulum de signis rupturarū in quo .d. Auic. sic procedit. quoniā primo ipse ponit signa quedā cōia ipis rupturis. scōo ipe ponit signa specialia ꝺueniētia spālibus rupturis taꝫ ex parte spālium satis tñ cōium cāꝫ descensus q̄ ex parte materie ipaꝫ rupturaꝫ. scōa pars incipit ibi Et eius que est pp dillatationē ꝛc. In prima igit parte ipe ponit quedā signa cōia significātia rupturam absolute. Et dicit .d. Aui. q̄ signuꝫ cōe rupturis est additio apparēs ꝛ sensitur inter siphac intrinsecū ꝛ inter mirach ꝛ creditur eius apparitio apud motū ꝛ ꝺpressionē anhelitus. Pro itellectu partis notandū q̄ licet .d. Auic. hic promitat se nobis daturū signa cōia in rupturis. i. que in oībus speciebus herniarū apparent non tñ fuit mēs sua q̄ oia hic signa posita ꝺuenire possint oībus spēb⁹ hernie qꝛ in hernia apostemosa bursali in siphac interiore per uiam paulatine ꝺgestionis non pōt ꝺuenire illa particula q̄ additur eius apparitio. apud motum uel uociferatōe ex quo suppono nō esse factam rupturā paniculi uel relassationeꝫ ul' fozaminis ita ꝛ de multis aliis dici pōt ut patet posuit tamen vnum in omnibus cōe signum ꝛ est primum s. additio apparēs. i. aliquo modo ut aliquo tp̄re sensibiles qꝛ ꝛ si non sit in qualibet hernia tumefactio uisu ꝺprehensionis uel saltem non omni tp̄re qꝛ in ossea defluxa aliqua parte zirbi uel in grossat aliqualiter uenis uel artariis ut in uncali nō semper ad uisū manifestatur tumefactio ossei tñ a medico bene exercitato tactu erit ꝺprehensibilis ꝛ in isto modo est apparens qꝛ aliquo modo sensibilis ita dicerem de hernia inguinali uel umblicali ex ruptura paniculi qꝛ homine iacente re supino eminentia que uisu ꝺprehendebatur dum erat stans iam uisu occultatur ꝛ ideo ꝛ si pro eo tē pore non sit apparens saltim i aliquo tp̄re fit ꝺpbē sibilis ut homine facto recto. Secundo notanduꝫ q̄. d. Auic. in hac parte capituli principaliter intēdit ponere signa cōia herniis per uiam defluxam. ut puta cōia hernijs ex rupture paniculi uel relassationi uel ēt apiē meatus ꝛ hoc ideo pricipaliter intendit qꝛ talium rupturarū signa aliqñ uisui occultantur ut supra uisum est. ꝛ precipue de inguinalibus ꝛ umbilicalibus non sic aut occultantur signa herniarū paulatie ꝺgestaꝫ ut patet. Primū igitur signum clarum est intelligendo scōm modū supra positum qꝛ ꝛ apparens additio. i. aliquo modo uel aliquo tp̄re sensibilis. Et quoniā non semp uisu ꝺprehēditur ut supra dictuꝫ est ideo addidit ꝛ sentitur inter siphac intrinsicuꝫ ꝛ mirach. i. a medico expto sentitur aliqualis eminentia per tactū inter siphac intrinsicum ꝛ mirach supple ꝛ si mirach uideatur equaliter se habens in omnes suas partes ꝛ istud manifestatur tusiendo ꝛ hoc potissimum dixit de ruptura inguinali uel umbilicali ō quibus aliquotiens ē magis dubium. tertio principaliter ꝺsiderandum q̄ licet illa ultima particula ꝛ additur ei⁹ apparitio apud motū ꝛ ꝺpbēssionē anhelit⁹ potissimū uerificetur de uera ruptura facta p̄ solutōm paniculi. s. zirbali uel itestinali uel alia huiusmōi. Et hoc siue sit bursalis siue iguinal' tñ ēt hoc cōe ē ut i hernia p̄ relassatōm ꝛ apitōm meat⁹ qꝛ p motū mouētur materie deorsum ꝛ gratiāt magis itestina ꝛ zirb⁹ ō. siphac. vñ facta ruptura descēdūt p ruptura ꝛ aliqñ magnificat ruptura ꝛ p idē dilatatio meatu didimi p grauitatez mēbroꝝ supioꝝ p motū descēdūt p meatū ꝛ aliqñ ulteri⁹ dilatatur fil'r molificato paniculo p motuꝫ ēt bilitat descēsus paniculi grauitātib⁹ magis mē bris supioribꝫ. ō. paniculū. Sil'r ꝛ pp eādē cāꝫ additur ei⁹ aparitio apud ꝺpssionē anhelit⁹ qꝛ ꝺpsso diafragmate. ō. stomacū ꝛ naturalia ꝺprimūtur ipa deorsum ꝛ sic manifestatur ipa eminētia scōꝫ aliquē modoꝝ dcōrū supius. Et ex hoc p̄z error quorūdā q̄ ad distigueñ herniā ex solutōe paniculi ab ea q̄ ex relassatōe dicūt sz ponatur patiēs resupin⁹ ꝛ cū manu ītromittatur tumoꝝ ꝛ ꝺprimatur deiñ Eger errigatur ꝛ p̄cipiatur ut tusiat aut aliē deorsiuꝫ anhelitū ipellat si cadāt itestina ruptura ē panicul⁹ ut dicūt ꝛ sic nō ē relassat⁹ p̄z. n. q̄ i pura relassatōe ꝛ ēt i dilatatōe meat⁹ cadere possūt ut dictū ē. Sz quō ꝓprie distinguāt uidebitur i pticula seq̄nti aſq̄ tñ ipam exponam⁹. Ponā vnū signū cōe bis oīb⁹ hernijs positū a quodā illustri doc. Anglico q̄ tū mihi empticū vr̄. neqꝫ i manifestā scio reducere cām dicit sic. Si ex lignis sambuci fiat ignis cū ille q̄ ē hernioſus senserit fumū illius ignis uel lignorū stati descēdūt intestina ꝛ habebit patiēs tortiones itollerabiles ꝛ rugitū i uētre et itestinis cū sono q̄ audietur ab oīb⁹ i domo circūstātib⁹ qd sit de hoc nos ipe expiamur. Secuar ego i p̄te diui. i. scti Tome iudiciū lego lr̄am Signū aūt cōe rupturis p̄cipue. s. p uiā descēsus ē additio apparēs. i. aliquo mō uel aliquo tp̄re sensu ꝺpbēsibilis et sentitur siphac itrinsecū et inter mirach. i. a medico ēt exercitato dū occultatur uisu maxime inguinalis ꝛc. sentitur etc. Et additur eius apparitio apud motū et ꝺpbēssionē anhelit⁹. i. addit ul' manifestatur scōꝫ expositiōeꝫ ut. ō

Et eius que est ꝛc. In hac scōa pte pricipali .d. Auic. ponit q̄dā signa mīa cōia significātia spāles rupturas sumpta et ex pte cāe descēsus et ex pte materie et prīo ponit signa diuersarū ex pte cāe descensus scōa ex pte materie scōa ibi. Et signū eius q̄ ē ex itestinis. Et ponēdo signa ex pte cāe descensus ēt prīo ponit signa ex pte dilatationis meatus scōo ex pte rupture paniculi scōa ibi. Que autem ē pp illud ꝛc. legēdo lr̄am ꝺtinuā de ambab⁹ primis partib⁹ ꝺicit prīo q̄ ei⁹ q̄ ē ꝓpter dilatationem meat⁹ signū ē q̄ apparet paulati i osseo absq; motu laboriōso etuociferatōe et aliis et ē zamex testiculi dicit ꝺñc. Queūt ē ꝓpter id qō ē. ō. ē pp disruptionem ꝑculdubio et non confert ei exicatio.

Pro intelligentia partis pro communi introductorio. primo notandum q̄ sicut signa posita i precedenti particula principaliter conueniunt hernijs iguinalibus vel vmblicalibus vt supra declarabatur. ita ex opposito signa hic posita principaliter debētur hernijs bursalibus quia hernia bursalis per viam dillatatiōis. i. meatus potest i iguinali. sed solum bursali conuenit vt patet. z hoc artificiose fecit. quia superius erant inuestiganda. Signa communia rupturis absolute z quoniam bursales fere semper sunt manifeste. siue homo iaceat siue stet siue anhelitum comprimat siue nō hernie aut iguiales plerūq̄ occultātur. ideo fuit conueniēs. ponere signa precipue declarantia iguiales. z ponendo signa communia absolute in distinguendo autē speciales hernias ex parte cause descensus non erat necessarium ponere signa cōuenientia rupturis iguialibus quia tales vtplurimum fiunt ex ruptura paniculi nunq̄ ex apertione meatus. rarissime ex rellassatione paniculi bursales vero equaliter ex omnibus his causis fieri possunt vt patet. ideo conueniēs fuit z. secūdo pro speciali intellectu partis nōn. q̄ hernia propter dillatatiōz meatus fit paulatim apparens i osseo etiaz nō concurente motu supple laborioso. neqz vociferatione vel supple itelligatur. saltu. cantu. percussione vel alia causa simili de quibus superius illa autem que subito apparet precipue concurrente aliqua de dictis causis. proculdubio fit a ruptura paniculi causa prima summitur ex hoc quia facta ex apertione didimorum potissimuz fit ab humiditate molificante vnde supra grauitantibus membris paulatine dillatatur meatus. z sic paulatine descendunt zirbus vel intestina i osseo maxime cum ad talem descensum non iuuent aliqua de dictis causis. tunc satis euidenter cōcludere possumus. q̄ talis descensus non fit ex apertione. sicut ex opposito. vt est ratio secundi dicti concurrente aliqua de dictis causis. z subito facto descensu dictorū membrorum concludere possumus de ruptura. quoniam ipsa apta est. vt multum induci ab aliqua talis causa. maxime si. cuz hoc sequatur dolor. non esset tamen inconueniēs. quoniam concinente aliqua tali causa. vt forti motu vel saltu humectatis didimis' notabiliter subito dillatarentur z sic subito fieret casus illorum. z forte propter hoc remouetur ad distinguendum illā que fit ex ruptura ab illa que fit ex apertione. quoniam vtrobiq̄ concurrere potest causa primitiua de dictis supra z subito apparebit. dixit z non confert ei exicatio. i. i illa que fit ex ruptura. ad curationem non sufficit exicatio. i. vtplurimum. ymo propter exicationem vt infra videbitur. requiruntur etiā medicine glutinatiōe. vbi in alijs vtpluriuz conferet. i. sufficit. s. in facta ex apertione vt videbit z sic distinguetur. Sed dubitabis quoniā dominus Aui. non ponit signa illius que fit ex rellassatione paniculi. que alia est. z ab ea que fit ex ruptura. z ab ea que fit. ex operatiōe meatus ze. Ad hoc breuiter dicatur q̄ quia ab eisdez causis fiunt rellassatio paniculi z descensus a rellassatione. z dillatatio meatus. z descensus a dillatat igitur illa que distinguūt herniā factā ex ruptura ab illa q̄ fit ex aperitiōe didimor ēt distinguūt ab illa que fit ex rellassatōe. quoniā talis fit paulatim ēt non ꝯcurrente motu laborioso uel uociferat vl' alia cā ze. z sine dolore sed qūo ille inter se distinguantur apparet manifeste ex sensu quoniā in illa que fit ex rellassatione paniculi apparet quedam dillatatio' mirach ab osse femoris. Et ibi incipit tumor z aliquādo notabiliter sic durat anteq̄ descendat in osseum z cum descendit recipitur materia descensus inter fiphac z mirach in osseo simul cum paniculo z ideo ingrossatur bursa in illa aūt que fit ex apertione didimi non apparet illa dillatatio uel eminentia supra os femoris. quoniā illa descendit per intra os femoris z recipitur i fiphac interior z peruenit ad ꝯactum testiculor. z ideo maior erit tumefactio i bursa facta ex rellassatiōe q̄ similis cum zirbo uel intestinis descendit paniculus z non ita ad profundum descendit z sic non multum bursa elongatur z hoc sciet distinguere medicus expertus z forte ꝓpter hanc cām ad declarandū dixit in textu in illa que ē propter dillatationē est ramex testiculi z sic distinguitur ab ea que ē a rellassatōe. Et ex his ꝯbus apparet clarificatio textus lego lfam. Et eiꝰ que ē propter dillatationē meatus. i. didimi signū ē q̄ apparet paulatim in osseo. i. vtplurimū absq̄ motu laborioso z uociferatione z aliis z in alia multuz elongatur z parum tumescit. i fit sepe non ꝯcurrente aliqua tali cā z ita dicatur de illa que fit ex rellassatione z est ramex testiculi z per hoc distinguitur ab alia que fit ex rellassatione q̄ que fit ex rellassatione ñ peruenit ad ꝯactum testiculor ideo non ē uera ramex. Que aūt est ꝓp idem qō est supra. i. que subito apparet est ꝓp dīruptionē proculdubio. i. fracturam paniculi intelligatur hoc ut in pluribus q̄ ut dictum est non inconuenit qō. Et fiat hernia ex aperitione meatus uel rellassationis subito ab aliq̄ de dictis causis z iō addidit ad distinguendū z nō ꝯfert ei exicatio. i. in ista que fit ex ruptura ad curationem non sufficit applicatio medicinaruz exicantiū. que plerunq̄ sufficit in aliis.

Et signum eius que fit ze

In ista parte. d. A. ponit signa spālia per que declarantur spāles hernie ex parte materie ipsarū siue fit per uiam descensus siue per uiam paulatie ꝯgestionis. prius tamen de his que per uiaz descēsus ꝯuenit de his que ēt fiunt per uiam paulatine ꝯgestionis in illa parte z ramex quidem aque. potest tamen diuidi pīs pars in partes septem sz septem speciales hernias in textu memoratas ponendo signa appropriata cuiuslibet earum. scōa pars incipit ibi. Illam uero que fit ex zirbo. tertia ibi. Et ramex quidem aque. quarta ibi. Et hernie uētose. quinta ibi. Et carnose signum. sexta ibi. Et qñq̄ est exlapideitate. septima z ultima ibi. Hernia uero uaricosa. De pria parte dicit. Et signū

eius que est ex intestinis penetrãtibus ⁊ in scisurã .i. per paniculuz fractum ẽ reductio eius cuz velocitate cum resupinat ⁊ sensibilitas rugitus ⁊ proprie cũ cõprimitur. pro clariori itellectu ẽ notãdũ qõ hic signa posita de hernia itestinali ex ruptura paniculi sunt etiã cõia hernie itestinali ex aptione meatus quoniam equaliter in vtriqz verificãtur ſz per hec signa distinguitur a facta per relaxatio nem paniculi ratio predicta sumitur ex hoc qz si cut hernia fit subito ⁊ non paulatine ex parte ip sorum mẽbrorꝝ lubricantium ⁊ deorsum grauiter ẽt cuz parua alligatione maxime monuchuli ita resupiato corpore ⁊ subleuatis aliq̃tisper crurib⁹ stante libero meatu facilis fit ipsorũ reductio ipsis existentibus lubricis ⁊ ad receptaculum ppzium merito talis situs grauitantibus dixi notanter stã te libero meatu ita in reditione sicut fuit i descen su quoniam cõtingit ⁊ sepe euenire solet vt postq̃ itestina vacua vel semiuacua defluxa sunt i osseũ per nouũ descensuz fecis vel alicuius alterius hũi ditatis vel ventositatis ipsa intestina replentur ⁊ extenduntur ⁊ tunc difficulter reducitur etiã cum ministerio ⁊ hoc ẽ qz non ita est liberum orificiũ siue ex parte rupture siue aptionis didimi ad redi tionẽ sicut fuit ad descensum. Sed stante equali ter libero meatu ꝛc. q⁹ est non tumefactis ampli⁹ itestinis q̃ pri⁹ eque faciliter fiet reditio sicut fcũs est descensus non sic autẽ fit in descensu intestino rum cum paniculo relaxato qz vt supra dicebatur talis hernia utplurimũ paulatine fit ⁊ sic paulati no facto descensu paniculi cũ quo intestina descẽ derunt etiam resupinato hõie paulatine fit redu ctio. Et si forte ipsa intestina facile redirent qz tamen paniculus dictus relaxatus facile nõ red dibit ideo non clare distinguetur de reductione ip sorum intestinorum in osseo qz etiã i osseo appare bit eminentia. secus erit si descendant intestina p rupturam vel aptionem qz cito reducentur ⁊ cito reducta apparebunt. Et per idem manifestari põt cã secundi dicti .s. q⁹ sentitur rugitus cum itestina redducuntur si ipsa fluxerint per apertionẽ meat⁹ vel rupturam paniculi ⁊ proprie cum cõprimitur supple manibus a cirugico in reductione ⁊ non sic cum descendunt simul cuz relaxatione paniculi qz ppter primã cãm magis distendũtur itestina deor sum ⁊ malum inter ipsorũ partes situm acquirunt ⁊ ideo cum reducuntur ⁊ secundũ debitũ situm disponũtur ventositas in eis iclusa a qua secunduz partẽ nunq̃ euacuantur diuerso modo mouetur per ea ⁊ ideo sonitus vel rugitus quidam sentitur si autẽ cũ paniculo descendant semper fere eũdez situm seruant quẽ hẽnt i ventre qz descendunt cõ tinuo assistentia supra paniculũ. ⁊ cum paniculus reducitur simul cum eo itestina reducũtur semp in partibus eius eũdem situm obseruantia non er go expedit ventositatẽ diuerso modo per ipsa mo ueri ⁊ sic sonitus vel rugitus nõ sentitur per hanc etiã particulã distinguitur ab alijs spẽbus de qui bus infra videbitur sed hic non soluz uoluit distin guere intestinalem ab aliis sed etiã itestinales iter se vt factam per rupturam paniculi vel apertiõez meatus ex vna parte ⁊ intestinalem ex relaxatiõe paniculi vt dictum est lego litteram. Et signũ ei⁹ que est ex itestinis penetrantibus i scisurã .i. descẽ dentibus per scisuram vel supple aptionem meat⁹ Est redductio ei⁹ cũ velocitate cũ resupinatur. sup ple egri elleuatis aliq̃r crurib⁹ respectu .s. illi⁹ q̃ fit per relaxationẽ paniculi ⁊ hoc stãte equaliter libe ro orifficio vt supra dictuz est. Et sensibilitas rugi tus ⁊ proprie cũ cõprimitur supple a cirugico inten dente reducere ⁊ per hoc distinguit ab alijs spẽ bus ⁊ ab ea que ẽ itestinalis per relaxationez vt su pra dictũ est deinde cũ dicit.

Illam uero que fit ꝛc. Nunc ipse ponit signa facte ex zirbo ⁊ primo facte cũ paniculo ex relaxat⁹ ei⁹ secundo zirbalis ex ruptura paniculi uel apertiõe meatus secunda ibi. Et quandoqz egreditur tota liter ꝛc. Et de prima parte dicit. Q̃ illa que fit ex zirbo ⁊ sipbac .i. simul cũ sipbac per relaxat⁹ ei⁹ qz ⁊ ipse descendit significat euentus eius paulatim ⁊ est ad profundum uel ut dicit littera exterior ⁊ est ad ipressionem cum equalitate in situ. ⁊ nõ sen titur in illa ramice rugitus ⁊ secundum plurimuz est q̃titat parue in quantitate profunditat ꝛc. ad uertenꝺ qz ex supra dictis in particula superiore hẽ tur clara notitia dictorum in ista particula primo quidem manifestuz est ex dictis q⁹ talis descensus zirbi cum paniculo descendente ẽ paulatim qz pa niculus ex relaxatione utplurimum paulatim des cendit. dixit ꝺñter secundũ unã litteram. ⁊ est ad profundum cuz equalitate i situ. ut per hoc distin guatur ab intestinali etiaz per relaxat⁹ paniculi. q̃ etiã paulatim fit ut supra dicebatur quoniã ⁊ si in intestinali cum paniculo in tactu superficiali non pcipiatur nisi equalitas ipsius paniculi tamen tan genti i profundo pcipit⁹ iequalitas in situz pro pter inequalitatem partium ipsius intestini. in zir bali aũt etiam in profundo apud tangentem nõ p cipitur dicta inequalitas ⁊ hoc clarius manifesta bat alia littera exteriorũ cuz dixit ⁊ est ad impres sionem supple fortiter factã cum equalit⁹ i situ sup ple respectu intestinalis. dixit ꝺñter. Q̃ nõ sentit⁹ in ista ramice. large sumẽdo hic ramicem rugit⁹ ⁊ sic distinguitur ab intestinali cum aptura i qua manifeste sentitur rugitus ⁊ forte. q⁹ etiam in illa que fit per relaxationem. ⁊ si non notabilis senti tur rugitus a quibus tamen sentitur maxime cuz cõprimitur in reducendo. in hac autez zirbali nul lus fit absente rugitus. qz in eo non includitur ven tositas apta per cõpressionẽ in diuersas partes pel li sicut fit i itestinali addidit ꝺñter. Et secundum plurimũ ẽ q̃titat parue in q̃titate ꝓfunditatis .i. nõ descẽdit vsqz ad fundũ burse vnde nõ elõgat⁹ bur sa sicut supple elõgatur descẽdẽtibus itestinis ex aptione vel ruptura cui⁹ ratio ẽt colligit⁹ ex dictis supra qz paniculꝰ phibet ne vsqz ad fundũ deueni at zirb⁹ qz ipe vtplurimũ nõ tñ descẽdit cũ fitma gis ⁊ forti⁹ alligat⁹ q̃ itestinũ vel zirb⁹ ẽt qz moles paniculi fil⁹ cũ iclusso pp ei⁹ ãplitudinẽ nõ ita faci

lic descēdit intra pelliculā iteriorē ⁊ exteriorē burse sicut si solum zirbus vel intestina descendant sicut fit stante apertione didimi vel rupture paniculi.

Et quandoqz egreditur ⁊c. to talē nūc ꝯnter ponit signa zirbalis ex apertione meat⁹ vel ruptura paniculi ⁊ quoniā talis hernia pluri mū cōicat cū hernia intestinali ex simili causa ꝓ cedēte. ideo .d.A. duo facit quoniam primo facit q̄ dictum est. secundo ponit signa distictiua inter zirbalem ⁊ intestinalem eodem modo prouenien tes secunda ibi uerā eius tactū ⁊c. dixit primo. Et qñqz egreditur totaliter. supple zirbus. i. quo ad notabilē eius partem. Et habet q̄titatez magnā .i. tumefactio in osseo ⁊ etiam dispensio ⁊ ellonga tio est magna in osseo supple sicut etiam fit in in testinali ex simili causa. Et est difficilis sanationis sicut hernia intestinalis. ꝓ clariori itellectu pri mo notādū q̄ ista littera pōt dupliciter introduci primo vt ista littera sit remotiua dubitatiōis quo niam supra erat dictū q̄ talis hernia zirbalis se cundū plurimū est quantitatis parue secunduz ꝓ fundum ossei ita q̄ non multum extenditur bursa testiculorū propter cās eductas. posset aliquis di cere est ne hoc sēper verū ⁊ hic respondet q̄ non imo qñqz egreditur totaliter .i. quo ad notabilem partem simul cū paniculo ⁊ ita multū plongatur bursa ⁊c. Et supple hoc cōtingere pōt propter plu rimā hūiditatē dictarū partium molificantem si phac ⁊ zirbū ita vt multū distendi ⁊ infra ellūga ri possit molificantē etiam bursaz. vt faciliter pos sit dillatari nz multuz resistat descēsui paniculi ⁊ zirbi deorsum vsqz ad fundū burse ⁊ tunc legatur sequens littera secundum cōtinuationē dictā ⁊ ē clara pōt etiā introduci littera secundū q̄ a prin cipio introducebatur ⁊ placet mihi magis. s. q̄ in hac parte ipse ponat signa zirbalis ex ruptura pa niculi vel apertione didimi. Et tunc sic legat litte ra ⁊ qñqz egreditur totaliter zirbus. i. egreditur si tum propriū. vt cū rumpitur siphac vel descendit propter dillatatē meatus ⁊c. quoniaz cū descendit cū paniculo per relaxationem tunc non egreditur totaliter situm proprium. qz cōtinuo manet intra siphac qui est sibi locus cōueniens ad denotandū igitur descensum zirbi non cū paniculo dixit q̄ qñ qz egreditur totaliter ⁊c. ⁊ habet magnā q̄titatē .i. q̄ osseuz multū dilongatur qz zirbus peruenit vsqz ad fundum ossei ⁊c. Et est difficilis sanatio nis sicut hernia intestini. Ista vltima pars potest dupliciter legi vno modo vt hec pars referatur ad totuz precedens. i. q̄ zirbalis quandoqz egreditur totaliter secundum mōz vltimū dictū sicut ⁊ inte stinalis habet ⁊ quātitatē magnā. i. osseū sicut ēt intestinalis ⁊ est difficilis sanationis ⁊c. vel potest ista pars tamen referri ad ly. difficilis sanationis sicut iacet littera ⁊ tunc ratio huius sumit ex hoc qz eadem curatione intentiones debētur in zirba li ⁊ intestinali pendētibus ex ruptura paniculi vl apertione meatus. saluo q̄ interdum difficilioz fit reductio intestinorū propter ipsorū impletionem ex ventositate vel fecibus q̄ nō fit in zirbali. verū qz ⁊ secundum hoc pōt esse remotio difficultatis litteralis inter difficultates curationis hec parua est ⁊ maioz multo est difficultas cōsolidationis in qua iste due hernie cōicant ideo dicitur q̄ ista ē difficilis sanationis sicut ⁊ intestinalis vel aliter di catur q̄ intentio curatiua que sumitur a cā descē sus est eadem siue fit dillatatio didimorum siue fit ruptura paniculi. ideo dixit ⁊ est difficilis ⁊c. Sz oritur dubitatio quomodo possit descendere zirbꝰ vsqz ad funduz burse sicut ⁊ intestina cuz ipse zir bus sit creatus tātum ad coopimentū intestinorū non propter q̄ quantūcūqz rūpatur paniculus vl dillatētur didimi quomodo pōt distendi deorsum nisi dicatur q̄ ab hūiditate pōt ⁊plificari ⁊ sic dor sum distendi hec tamen solutio patitur instantiā qz sepe apparet q̄ a casu vel percussione rupto pa niculo descendit deorsum in mente zirbus ⁊ tamē nō pro tunc ita subito videtur zirbus ab hūidita te mole fieri ⁊ amplificari. Ideo aliter dici potest vt etiam alias dixi cū esset sermo de anothomia zirbi q̄ ipse zirbus non solum peruenit coheriē do intestina vsqz ad cōtactuz idirectū ossis femo ris sed etiam versus posterius reflectitur ita q̄ in testina infezius cōtinet ⁊ super eo ipsa resident in fundo vnde rupto paniculo vel dillatato didimus descendere pōt deorsum cū tota illa parte secūdū quā reflectebat posterius ⁊ sic secundum eam be ne pertingere pōt vsqz ad fundū burse et sic pote rit bursa amplificari ⁊ distendi verum est tamen qō non ad tantam quātitatē peruenire pōt tume factio i osseo ex solo descensu zirbi sic aliquando fit ex descensu intestinorū quoniā intantū aliquā do descendūt intestina in osseo vt amplificetur ad quantitatē vnius quartarij sicut ego vidi i paupe re quodam mēdicante tantū aūt extendi non pos sunt ex solo descensu zirbi ⁊ propter hoc fortassis illa vltima particula sicut hernia intestini meli⁹ referetur ad particulā imediate precedentē tātuz q̄tū ad totū vt patet posset tamen ad bonū intelle ctū saluari si etiam ad totū referatur. Et sic clara est littera lego eaz. Et qñqz egreditur totaliter. i. secundum vnū mōz exponēdi quo ad notabilem eius partem etiā ꝓ relaxatione tantuz ⁊ supple proinde habet osseus quantitatē magnā. i. multū ingrossatur ⁊ ellongatur ipse osseus ⁊ est difficilis sanationis sicut hernia itestinalis referendo ly si cut hernia intestinalis vel ad totū precedens vel tantū ad ly difficilis sanatiōis uel aliter. Et qñqz egreditur totaliter .i. extra proprium situm ita vt exeat descendēdo propter rupturam paniculi vbi zirbus non totaliter egreditur vt supra visum est reliqua legantur vt supra. verū tactus eius nō est diuersus ⁊c. hec littera reperitur affirmatiua ⁊ ne gatiua quomōcūqz trī i hac parte itendit dns An. ponere differētiaz iter herniā itestinalē ⁊ zirbalē totaliter descendū ⁊ etiam ventosam quoniā ta les oēs i pria aprehēsione vt usu ⁊ superficiali ta ctu multū cōueniūt. Si igitur littera sit negatiua vt iacet qō tactus zirbalis nō est diuersus a tactu

hernie iteſtini ⁊ vẽtoſitat᷑ itelligat᷑ i prima aphẽ
ſiõe q᷒ q᷑ibꝫ illa᷒ ẽ leuis tact⁹ ſꝫ ſupple tñ i alijs
diſtiguũt᷑ iteſtialis ⁊ zirbal᷑ iter ſe vt ſtati videbit᷑
⁊ vtreqꝫ diſtiguũtur a vẽtoſa i reditiõe vt iacet lit
tera. Sꝫ ſi littera ſtet affirmatiua. vt credo ſtare
dꝫ tũc ſic legatur littera q᷒ ſupra dicebat᷑ q᷒ zirba
lis cõicat cũ iteſtinali q᷑qꝫ vt cũ egreditur totali
ter ⁊ tũc bꝫ q᷑titatẽ magnã ſicut iteſtialis ⁊ ẽ dif
ficilis ſanatiõis ſicut illa ꝛc. tamẽ diſtinguũt᷑ quo
niã tactus eius. ſ. zirbalis ẽ diuerſus ab iteſtinali
debite cõprehẽdẽti. q᷒ i iteſtinali maior percipit᷑
diuerſitas i leuitate tactus q᷑ i zirbali ẽt maior vl᷑
minor elleuatio ſecundũ diuerſas partes eminen
tie q᷑ i zirbali ⁊ hoc ꝓpter maiorẽ iequalitatez in
partibus iteſtini q᷑ zirbi. in hoc tamẽ requirit me
dicus diligenter exercitatus diſtinguit᷑ etiã ſecũ
dum quoſdã q᷒ que ẽ ex zirbo ẽ ſine dolore in inte
ſtinali aũt aſſociat᷑ dolor quidã. hoc itelligatur ni
ſi ſit dolor ex ſolutione paniculi qui etiã in zirbali
eẽ poſſet differet etiã ex facili reditu ad interiora
magis i zirbali q᷑ i iteſtinali cuꝫ ꝺprimitur manu
cã patet ꝺſideráti. Differũt aũt he due ſpẽs a vẽ
toſa cũ qua apparenter cõicare vident᷑. q᷒ diſtin
cte ipſimenti nulla ꝑcipitur i tactu iequalitas ſiue
diuerſitas ſicut i illis ẽt vt dixit textus facilior eſt
reditio ventoſe q᷑ illarũ ẽt ſepe cũ ſacellatiõibus
tantũ ⁊ euaporationib⁹ diſſoluit᷑ vẽtoſa nõ ſic ille
ẽt q᷒ he due magnificãtur ꝑ balneuꝫ ⁊ humecta
tionẽ ⁊ motũ non ſic vẽtoſa imo cũ eis ſepe mino
ratur. ⁊ ſic ꝑ quomõ clare diſtinguãtur. Lego lit
teram que clara eſt.

Et ramex quidem ꝛc. Poſtq̃ .do. A. po
ſuit ſigna diſtinctiua herniarũ eueniẽtiũ ex deſcẽ
ſu mẽbrorũ deorſum in burſam teſticulorũ. Jam
ꝺñter ipſe ponit ſigna herniarũ per viã paulatine
cõgeſtionis ꝓductarũ indifferẽter ⁊ ꝑ viã deſcen
ſus determinat igitur hic de tertia ſpẽ hernie ut õ
aquoſa dicit ergo circa litterã q᷒ ramex aque co
gnoſcitur ꝑ tactum ⁊ tenſionẽ oſſei ⁊ per ſplendo
rẽ ⁊ leuitatẽ ⁊ ipſa iteruꝫ nõ redit nꝫ ingredit᷑ ꝛc.
Pro intellectu littere primo itelligeñ q̃ õ pticulas
in littera poſitas manifeſte diſtingui põt iter talẽ
herniã aquoſam ⁊ alias ſpẽs primo quidẽ dixit q̃
cognoſcit᷑ per tactũ quoniã i tactu ẽ leuis propter
ſubſtantiã aquoſam ⁊ equalis ⁊ per hoc diſtingui
tur ab iteſtinali ⁊ zirbali quarũ tactus ẽ iequalis
vt dictũ ẽ in tactu etiã faciliter cedit tãgenti ⁊ ſic
diſtinguit᷑ ab apoſtemoſa vel carnoſa. Jn tactu
etiã ſi premat᷑ cũ duobus digitis duarũ manuum
ſentietur inũdatio aque nõ ſic aũt in vẽtoſa diſtin
guit᷑ etiã ex ſplẽdore ab ipſa vẽtoſa carnoſa ⁊ ali
is precipue ſi i obſcuro cũ candella lateraliter iſpi
ciatur licet etiam i vẽtoſa aliqualis luciditas ap
paret ſed ab ea potiſſimũ diſtinguit᷑ ex pondero
ſitat᷑ ab eadez ẽt diſtinguitur per hoc q̃ non faci
le zedit cũ eſt reſoluta nꝫ faciliter diſſoluit᷑ ſicut
ventoſa per hãc etiã pticulam diſtinguit᷑ ab inte
ſtinali i qua aliquãdo cõiũgitur aquoſitas i iteſti
nis q᷒ talis inteſtinalis ꝑ elleuat᷑ cruriũ cuꝫ ali
quali cõpreſſione digitorũ facile igreditur i ſitũ ꝑ
priũ poſtea i motu vel ſaltu facilit᷑ redit nõ ſic aũt
aquoſa q᷒ aquoſitas nõ habet illã allígantiã cum
mẽbris ſupiorib⁹ etiã q᷒ quo ad magnã partem
eius per paulatinam cõgeſtionẽ ibidẽ generatur
⁊ nõ deſcẽdit per rupturam vel dillatat᷑ ſicut inte
ſtinalis. Et hoc notauit do. Alui. in vltimis verbis
textus dicebat debent igit᷑ magiſtri huius artis
oia hec ſigna ſimul colligere ⁊ ꝺñter cõcludere ⁊
non ex vno vel duobus tantũ ⁊ etiam erit timor i
iudicando. Et ego vidi in vno notabili ciue pa
penſi do. Andrea de becharia qui patiebat᷑ her
niam aquoſaꝫ duobus vel tribus annis ⁊ fuit ſub
regimine meo ⁊ vnius alterius doc. cirugici ⁊ cre
debamus nos firmiter q̃ eſſet hernia carnoſa q᷒
tanta erat extenſio oſſei vt materia tactui nõ ce
deret nꝫ aparebat notabilis inũdatio ꝓpter ma
gnam extenſionẽ ipſius oſſei tandẽ vnus empicus
magiſter huius artificij euꝫ viſitauit ⁊ iudicauit
ibi eſſe icluſam aquoſitatẽ tamẽ cũ timore ⁊ debi
libus euidẽtijs illud iudicabat vltimate facta in
fundo burſe leui ꝓcurat᷑ cũ raſorio ſtricto exiuit
aquoſitas citria i ſubſtãtia ⁊ coloze leſtuij ad quã
titatẽ vnius bocbalis ita vt fuerit impleta vna ta
zia magna ⁊ magna pars eſſꝫ ⁊ ſupra pãnos ⁊ ter
ram effuſa tandem cũ cõſtrictiuis tantũ totaꝫ bur
ſam circũuoluentibus in decem diebus remanſit
perfecte ſanus. Do quem gratuꝫ mihi fuit vidiſ
ſe iſtum caſum. debent igit᷑ medici oia ſigna dili
genter cõtẽplari ⁊ tunc iudicare ⁊ cuꝫ timore ſem
per recoligeñ mente dictum veteris iudiciuꝫ diffi
cile. lego litterã. Et ramex quidem aque cognoſci
tur per tactuꝫ. ſ. q᷒ tactus eſt leuis ⁊ equalis et ex
hoc diſtinguitur a zirbali inteſtinali et apoſtemo
ſa et tenſionẽ oſſei. ſupple cuꝫ grauitate et ex hoc
diſtinguitur a ventoſa et ſplendore artificialiter
vt dictũ eſt. et ex hoc diſtinguitur a carnoſa et le
uitatem. et ex hoc diſtinguit᷑ vt ſupra ab iteſtina
li ⁊ zirbali ⁊ ipſa iterũ nõ redit. ⁊ ſcõm hoc diſtin
gui põt a vẽtoſa q̃ facile reſoluit᷑ ⁊ facile redit vl᷑
legat᷑ lra cõtinua. Et ipa iterũ nõ redit nꝫ igredit᷑
vt ꝑ has ꝓticulas diſtinguat᷑ ab inteſtinali i qua
aliq̃ ꝺñgit᷑ aquoſitas i iteſtinis q̃ talis facile i
gredit᷑ reſupinato corpore ꝛc. Et facile redit deor
ſuꝫ ꝑ motũ vel ſaltũ nõ ſic aũt talis aquoſa oñ vt
plrimũ quo ad magnã ꝑtez ꝑ paulatinã ꝺgeſtiõez
ibidẽ ẽ genita ꝛc.

Et hernie ventoſe ꝛc. Nũc ꝺñt declarat per
ſigna quartã ſpẽz hernie vt vẽtoſe ⁊ duo facit q̃
ipe primo eã mãifeſtat ex ſigno ſatis cõi ſcõo ma
gis ſpẽalit᷑ declarat ꝑ ſigna magis apropriata her
nijs ibi ſcõa. Et ventoſa. de prima ꝑte dixit. Q᷒
herie vẽtoſe cognitio ẽ ſupple mãifeſta ⁊ adducit
rõem ſatis cõem quoniã iflatio ventoſa mãifeſta
ẽ. vt arguat ſic. ꝺ. A. oẽs iflatio vẽtoſa ſenſu ꝑcepti
bilis ẽ manifeſta ſꝫ hernia vẽtoſa ẽ iflatio vẽtoſa
ſẽſu ꝑceptibil᷑ igit᷑ ẽ mãifeſta aſſũptũ ſuppõit notũ
q᷒ accidẽtia iflatiõis vẽtoſe ſũt ſatis clara vt dolor
extẽſiu⁹ ſi fuerit incluſa in membro ſenſitiuo ſine
grauitate cũ facilitate diſſolutiõis niſi fuerit n.lra
cã fouẽs ⁊ virtus nõ ſit multũ proſtrata ⁊ facilita

te reditus ⁊ maxie post cibos ventosos ⁊ ꝑpter ioꝛ dinationem regiminis ⁊c. Et sic patꝫ ꝓma littera dixit ꝯnter spāliter magis declarādo. Et ventosa gdeꝫ redit absqꝫ cōpssione pꝛime ⁊ doloꝛe. pp abreuiare cā huius est clara qꝛ aliqñ a virtute tāꝫ dissoluitur ⁊ sic sine cōpressiōe redit burſa ad dispositionem naturalem ⁊ aliqñ redit tumefactio burse sine doloꝛe. i. iguinis ⁊ p hoc distinguitur ab intestinali ⁊ zirbali que plurimū nō reducūtur sine cōpressione ⁊ ꝯnter sepe cū redeūt aliqualis fit doloꝛ inguinis ⁊ maxie si descendāt p rupturā panicu li vt pꝫ addidit. Et qñqꝫ redit i dispositione. i. subito etiā nō ꝓcedēte sensibili cā. cā pꝫ qꝛ ꝙlibꝫ passio alalis vel influxus celestis debilitans vel quecūqꝫ alia cā debilitās occulte imprimens esse pōt cā reditus talis eminentie ꝑpter debilitari digestiuaꝫ ⁊ expulstuā membꝛi. Et hoc est forte signū qñ per hoc distinguit satis sufficienter a qualibꝫ alia spē quomā nulla earū facta vera reductōe. i. curatiōe subito redit nō cōcurrēte aliqua cā manifeste ipꝛi mēte vt motu saltu vl aliqua huiusmōi addit. Et resupinatio nō facit eam velociꝛis reditus ꝙ hoꝛa alia. s. ꝙ statio cā clara ē ⁊ per hāc etiā distinguitur a zirbali vel intestinali. vtꝫ. ⁊ declarat dicens iudiciū nāqꝫ eius in resupinatione ⁊ nō-resupinatē fiēe est. s. ad resoluendū vl redeūdū. Et subdit cāꝫ huius cum dixit. Luꝫ non sit grauitas ei nꝫ lubꝛici tas supple ꝓpter quā cāꝫ facilius reducanꝫ in resupinatione ⁊ difficilius in statione ⁊ ꝑp hoc distinguit ab ea que ē ex intestinis ē diuersum. i. nō sic ē. quoniā ē apud resupinationē facilioꝛ. supple reductio paꝛ dixit notāter parū vt iuuat qꝛ non sola resupinatio sufficit ad reductionē sꝫ etiā regꝛitur reductio cū digitis sꝫ bñ iuuat ad reductiōm intestinalis ⁊ non ventose. Cōsequenter remouet dubitationeꝫ qꝛ supꝛa dictū ē qꝛ talis ventosa reddit absqꝫ cōpssione ⁊ doloꝛe posset aliqs dicere in ventosa cōiūgit ne aliqñ doloꝛ rñdet qꝛ sic ⁊ dixit. Et qñqꝫ accidūt ex ea doloꝛes vehementes. ⁊ adducit cāꝫ dicens ꝑ pterea qꝛ extendit osseum. supple ipa ventositas ⁊ sic fit solutio cōtinui ⁊ qñqꝫ ꝯprimit testiculū ⁊ sic etiā distenduntur lateraliter ptes testiculi ⁊c. ⁊ iō supꝛa cū exponebatur illa ꝑs reddit sine doloꝛe exponebatur sine doloꝛe inguinis ad differentiā intestinalis p rupturā paniculi. Et sic est tota ista lꝛa clara lege eam scōm mōꝫ expositum.

Et carnose ⁊c. In hac quinta ꝓticula ipe pōit signa qnte spēi hernie .s. carnose ⁊ breuiter dixit qꝛ eius signū est in ipso osseo ⁊ ñ intra ipꝫ ⁊ est cū duritie ⁊ grossitie ⁊ diuersitate vie. Pro intellectu ptis est aduertēdū qꝛ eo mō generaꝫ vel generari pōt hernia carnosa quo mō generatur in toto ypocarea qꝛ. s. pp indispositionez i sanguine ⁊ debilitatē in appositiua vel nutritiua virtute vñ nō ꝯueniēter sanguis vnitur membꝛo iō tumescit burſa aliqñ ꝑpter aliquā dictaruꝫ cārū ex quo segtur qꝛ talis tumefactio ē i ipo osseo .i. in ipa substātia pelliculaꝛi ⁊ nō intra ipꝫ sicut dixit textꝰ ad differentiā hernie aquose zirbalis vel intestinalis ⁊ p istū eundē mōꝫ nō ꝯuenit etiā tumefieri testiculū ⁊ erit similiter appellanda carnosa cū etiā testiculus sit nature carnose qꝛ glādulose dixit ñ textus solū qꝛ est in ipo osseo intellixit vt plurimū qꝛ raro euenit i testiculo respectu eiꝰ qō euenit in burſa ⁊ si euenit in testiculo priꝰ vt plꝛimum manifestatur in burſa ⁊ iō est qꝛ fortioꝛ est virtus nutritiua testiculi ꝙ burse ꝙ est substātia paniculꝫ quo ad magnā ꝓtem etiam nā maioꝛez hꝫ solicitudinem de debita restauraē testiculi ꝙ burse tanꝙ membꝛi principalioꝛis. ñ pōt etiaꝫ circa testiculū caro generari etiam circa burſam caro interiꝰ generari ⁊ circa paniculū extrinsecū tantū et intrinsecū tātū ⁊ ꝙlibꝫ talis dicitur carnosa. Et inē istas distinguere est difficultas ab alijs ñ spetieb⁹ p signa i textu posita possunt ab alijs distingui quoniaꝫ in talib⁹ ad tactū nō ꝓcipiꝫ nisi tumefactio in ipso osseo vel testiculo vel circa osseū vel circa testiculū et nō ꝓcipitur i ꝯcauitate aliqō tumefaciens sicut fit in aquosa vel zirbali vel intestinali in ꝙbus ꝓcipitur substantia testicularis libera non magnificata neqꝫ circa ipm aliqd adherens et ita est de burſa que potest seoꝛsum tangi non tumefacta ne qꝫ circa eam aliqd adherens sꝫ in ꝯcauitate tantum ꝓcipitur illud implens et tumefaciens qōcū qꝫ illud fuerit et hoc est qō dixit textꝰ. Et carnose signuꝫ qꝛ est in ipso osseo. supple tumefactio vel supple circa ipm vel supple in ipo testiculo vl circa ipm et non intra ipm. s. osseum .i. non in concauitate continente testiculum et est cum duritie ⁊ grossitie. s. ipius ossei vl testiculi de grossitie manifestuꝫ ē de duritie ēt maxime si fit carnosa ꝑ additionez carnis circūuolute ad aliquod istorum qꝛ minoꝛ esset durities ingenita ꝑp defectū in oppositiuā ⁊c. Et diuersitate uie. i. diuersitate receptaculi uel cōcauitaē in tangēn a tactu testiculi vl burse qꝛ illa ꝯcauitas repitur uacua ⁊ libera non p inclusionē alicui⁹ ibidē ꝓter nāle ꝯtenti nisi sit testicul⁹ tumefactꝰ uel adherēs testiculo uel burse ⁊ iō diuersus est tactꝰ uie. s. ipi⁹ ꝯcauitatis a tactu dcōꝝ mēbroꝝ qñ illa mēbra uel aliqō eoꝝ in tali carnosa ꝓcipiūtur male dispositi uel in se uel per adherētiā in tactu uia aūt uel receptaculū i tactu ꝓcipitur ꝯueniēter se habēs uel aliter ⁊ clariꝰ. Et diuersitate uie in tactu i hac carnosa respectu tactus i zirbali uel intestinali uel humorali in quibus illa uia uel receptaculum reperitur egra p iclusionem materie ꝓter nāle ꝯtente non sic aūt i carnosa ut dictū ē ad idē ñ uenit i sinia. Et sic pꝫ qūo carnosa distinguaē ab illis difficile aūt est tales carnosas inter se distinguere maxime que sūt per adherentiaꝫ carnis in una pellicula ⁊ nō in alia facile aūt distinguetur si fuerit ꝑp adherentiā carnis burse qꝛ tangens potezit ꝓcipere burſaꝫ bene dispositaꝫ ⁊ ñ testiculos magnificatos uel dura carne circumuolutos ⁊ ꝯtra testiculos bene dispositos ⁊ burſam ipinguataꝫ uel carne circūdatā vl circūuolutā pōt ēt cuꝫ animaduertentia tāgens distinguere inter ipas burſales difficilius ñ ē Et sic in suma redditur clara littera lego eaꝫ. Et carnose signuꝫ ē qꝛ est in ipo osseo supple tumefacto uel durities uel testiculo uel circa ea ⁊ non in

tra ipm osseum .i. nō in via vel cōcauitate . Et est cuz duritie ꝛ grossitie. ꝛ diuersitate vie .i. recepta culi i tactu vl' respcū tact⁹ burse l' testicl'i vl' respectu tactus i testicl'is vl' zirbal' fm mōuz expositū.

Et quandoqz Ponit ꝟiter de sexta specie .s. de apostemoso fz mōuz diuisiōis supradictā dicēs. Qō aliqñ fit spālis hernia .i. ossei tūefactō. ex apostēate duroꝛ vocatur buris. vel si placz dici posset. qō. d. A. sicut ōclarādo signa carnose dixit cū duritie ꝛ grossitie ꝛ diuersitate vie ꝛc. Scōm mōum expositū ex adictōe carnis ita fit aliqñ ex apostemate duro fil'icē nōnter dixit duro: qz lz possint ēt illa signa cōiūgi i apostemate nō duro. qz tamen in nō duro plerūqz ꝟcomittat' vehemēs doloꝛ pp hoc manifeste dicer nitur a carnosa in qua doloꝛ nō manifestat i duro ät ēt nō fit manifestus doloꝛ ꝛ sic cū carnosa vr multū cū signis cōuenire ꝛ sic ꝺz legi cōtinua lra vt sic legat' ꝛ dcā carnosa ē cū duritie ꝛ grossitie ꝛ diuersitate vie fm mōuz expositū ꝛ cōtinuet'. Et qñqz ē supple talis apparētia i accidentib⁹ ex lapideitate apostematis duri ꝛc. Si vero velimus facere qō sit ps spālis possum⁹ dicere qō h pōit signa apostemose ꝛ sunt illa que dicta sunt de carnosa ꝛ ista nō solū sunt signa apostematis duri ſz etiā molis a quo fieri pt talis tumefactio de apostemate tamen duro explicuit qz a carnosa min⁹ differet qz in aliquo nō duro pp doloꝛē distinguit' manifeste ꝛc. sequitur alia pars.

Hernia uero Dec ē septia ꝛ vltia pticula huius ptis principalis in qua .d. A. determinat de hernia varicosa ponendo ipsi⁹ signa ꝛ pōt esse ps satis pricipalis sic continuādo nā postquā determinauit primo de signis vere herniaꝛ vt earū que fiunt per viā descē sus vt zirbalis ꝛ itestinalis ꝛc. Et ſo determinauit de signis herniarū fm apparētiā vt illaꝛ q̄ vt multum fiūt per viā paulatine cōgestiōis vt de signis aquose carnose ꝛ apostemose. Jam determinat. Tertio pricipalr de signis hernie cuiusdā nature medie inter eas puta varicose vel venalis que vt dictū i. c. cārū cuz de ipsa determinant' hz naturā mediā iter eas que fiunt per viā descēsus ꝛ illas q̄ fiūt p viā paulatie cōgestiōis pp cās ibidem adductas recurras ad illā partē ꝛ sic ē pars satis pricipalis duo facit prio ponit signa cōia eius. scdo magis spālia ibi scda. Et illa q̄ ēde ambab⁹ ptib⁹ dicē qō varicosa cognoscit ex venis repletis ꝛ cōtorsione venali in ea cū molificatione testiculorū ꝛ phibitione a curſib⁹ ꝛ motib⁹. dicit ſo q illā que ē in artarijs tact⁹ digitis comprehendit ꝛ illa que non est i eis ymo in venis nutrientib⁹ illa mēbra non comprehēdit tact⁹. Pro itellectu partiū prio notā dū q istī termini reperiūtur sinonimi hernia varicosa hernia venalis ꝛ vinealis idē iportantes nā ꝛ si ꝓprie varices dicant' de dilatationibus venaꝛ in crure ꝛ pede in infra in. c. ꝓprio tū lōge cadit istō vocabulum supra amplificationē ꝛ dilata. venaꝛ sensu perceptibiliū vel artariaruz ꝛ dicunt' venales vel vineales qz tales vene vel artarie ex repletione manifestant' contorte fm ipsarum icessuz sicut ꝛ stipites vinearū vñ dicunt' vineales sicut ēt i eadē vna sunt diuersi racemi minores ꝛ maiores. ita ēt ipotēsione venaruz cuz remeficari videant' minoꝝ ex maioꝝ facta extēsione ipsaruz venarum apparēt sicut racemi vuā integrātes qz ēt vtpluri mū sanguis extēdēs est feculent⁹ ꝛ melancolic⁹ ad fuscū declinās in nigrū quo coloꝛe vue colorificantur inde est q ꝓp hāc sil'itudinez vineales dici possunt. Secundo notandū q istē vene vel artarie quaruz extensiōe ꝛ dilata. fit hernia ꝛ tumefactio varicosa sunt vene ꝛ artarie cōstituentes vasa seminaria maxime ꝓparatoria que infra didimuz protensa aligātur testiculis ꝛ circa eos inuoluūtur. vnde suspensoria ꝛ inuoluta vasa dicuntur de quoruz origine ꝛ compoſit' satis dictuz ē i prio. c. supra ꝛ ibi recuratur vtiliter ad hāc partem itelligendā mediantibus ät istis venis ꝛ artarijs nō solū defertur mā scōuz medicos ꝓ generatione spermatis prolifici intesticulis sed ēt mā ꝓprie nutricationis eoruz vnde existēn repleꝛ ꝛ extensiōe istoꝝ meatuū a sanguine vtplurimū feculēto facta ꝟiter in istis oppillaꝛ phibeꝛ vel minoraꝛ transitus māe nutrimentalis ipsoruz testiculoruz ꝛ etiā materie ꝓ generatione spmatis necessarie ꝛpinde istoruz testiculi debilitant' minoraꝛ ꝛ molificaꝛ. Et hoc est quod dicit textus nr quod hernia talis cognoscitur ex venis repletis ꝛc. cū molificatiōe testiculoruz .i. minoratione debilitate eoruz ꝛ phibitione i. ex prohibitione a curſib⁹ ꝛ motib⁹. s. materie nutrimentalis ꝓpter oppilaꝛ. Et ex hoc etiaz apparet qđo tales n sunt habiles ad generādū ꝛ ex hoc iferaꝛ quod hec hernia non est negligenda ymo iter al's precipue idicat de ipsius curatione ꝛ i hoc vidi multos laborare ꝛ multos reduci ꝛ secunduz hoc apparet clara lra ꝓt etiā al'r intell'i ista pars s. hec hernia cognoscit' ex molificatione testiculoruz .i. distensione eoꝝ ꝛ elongaꝛ a radice virge ꝓpter illas venas vl' artarias esse repletas sanguine feculento vnde deoꝛsum trahunt ꝛ ex ꝺsequēti prohibent' dicti testiculi a curſibus ꝛ motib⁹. i. vt non apte mouentur surſuz ad radicez virge ꝓpter illas venas vl' artarias esse repletas sanguine feculento vnde deoꝛsum trahunt' ꝛ ex ꝺsequenti prohibentur dicti testiculi a curſibus ꝛ a motibus. i. vt non apte mouentur surſum ad radicez virge ꝓ cōtractionē fiendā a uasis spmaticis delatiuis hoza expulsionis spmatis quōlibet iretl'atur est ſnia bona ꝛ lra clara vſqz ad illā particulā. Et illā ꝛc. vbi dixit quod talis tumefactio artariaꝝ manifesta tur qz tactus comprehendit digitis differēter a plenitudine venarū qz p tactum in artarijs ꝓcipit' pulsatio ꝛ non in venis notate tamen quod istud est difficile comprehēdere qz vt dixit .d. A. supra fen xx. c. i. satis ad principiuz huiusmodi vene ꝛ artarie ad ipsius vasis compositionem venientes talez adinuicem habent ynionem ꝛ contexturā ut uix sensu discerni possint separate ita ut incisio tua quā in una illarum duarum facis uel supple eē itēdis sit fil's icisioni tue quā facis in pluribus. q. d. tan tam hñt adinuicē nexionē vt non possit vna simili sine alia ꝛ ita male sentiri pōt ꝛc. lego lram. Der

nia vero varicosa ex venis cognoscitur repletis. i. dillatatis ꝛ contorsione vineali .i. torsis ad moduꝫ stipitū vineaꝝ in ea cū molificatione testiculoꝝ .i. ipsoꝝ puitate ꝛ debilitate ꝛ phibitiõe. i. ex phibitione a curſibus ꝛ motib⁹. ſ. nutrimenti .ſ. pp oppillat ꝛc. vel ex molificatione testiculoꝝ. i. relaſat vel diſtenſione eoꝝ. ſ. pp repletionē dcārū venarū ꝛ phibitõe a curſib⁹ ꝛ motib⁹. i. ñ habili motu ꝛ eleuatione eoꝝ hr̃e. i. ꝛ illā ꝛc. eſt clarū. Sū mo cap. In iſto. c. primo poſuit ſignū quoddā cõe oibus hernijs ꝛ ẽ additio vl̃ ſupple tumefactio apparens maxime ſupple maxime circa inguina vel vmbilicū vel oſſeū apparẽs. i. ſenſibilis aliquo tpe vl̃ aliquo ſenū q⁹ dr̃ notāt pp aliquas debiles hernias quaꝝ tamefactio viſu nõ comprehēdit ſed tactu ab experto medico vel ẽt qz certo tpe i ruptura inguinis ex ruptura paniculi non apparet tumefactio ut diſtenſo corpore ſupra dorſum ſed ſi corp⁹ eleuetur tūc tumefactio manifeſtat. poſuit ꝑter aliud ſignū cõe non oibus ſed precipue illis que ex defluxu fiũt in oſſeū ſiue ſit ex ruptura paniculi ſiue apertura didimi ꝛ eſt q⁹ magis manifeſtat apud motū uel uociferationē cā clara ẽ.

Cõſequẽter ponit ſigna ſpālia ꝺueniẽtia rupturis ex parte ẽt deſcenſus. ſ. ex parte dillatatiõis didimi ex parte rupture paniculi cū hoc ẽt includit ſigna ex parte relaſat paniculi qz fere eadē ſunt ſicut que fiunt ꝛ aptione didimi cum ex eadeꝫ cauſa utplurimuꝫ fiant. ſ. ab būitate relaxāte dic⁹ q⁹ tales fiunt paulatim non concurrente motu ul̃ uociferat̃ tñ ſupple differenter. qñ i fcā p relaſat paniculi apparet eminentia exterior per tps ſupra os femoris in alia non in facta ãt ex ruptura paniculi illa fit ſubito ꝛ ſupple cuꝫ dolore ꝛ maxime ãte ceſſit aliqua de cauſis primitiuis utplurimum ꝛ hec i prima pte ca. In ſcõa pte ipſe ponit ſigna herniarum ex parte materie ipſaruꝫ ꝛ primo illaruꝫ que fiunt p uiã deſcenſus deinde earuꝫ que p uiã paulatine congeſtionis ꝛ ꝺnter illaruꝫ q̃ ſunt quodãmodo medie nature in fine ca. dicit primo de intestinali p rupturaꝫ paniculi q⁹ ſigna ſunt uelox reductio ipſoꝝ ad ſitum ꝓpr̃ium cum horꝛa reſupinat̃ ꝛ ſenſibilitas rugitus ꝛ iſta eadeꝫ ẽt cõtingunt in intestinali ex apertione didimi intell̃at̃ ut dicebatur ſtante libero meatu ꝛc. Et p hoc differet a facta p relaxationeꝫ paniculi qz talis intestina ſm ſe faciliter redeant ad ſitum ꝓpr̃iū. tñ ille paniculus non eque faciliter redit ut declarabat̃ ꝛ p hoc q⁹ dr̃ de rugitu diſtinguitur a zirbali. Conſequenter ponit ſigna zirbalis ꝛ primo a relaxat̃. ſcõo ex ruptura dicit primo qõ i primo ꝺ ſcenſus fit paulatim ꝛ ſcõuꝫ hoc diſtinguit̃ ab illa que fit p rupturam uel apertõneꝫ meatus ꝛ eſt in impreſſione ad pfundū cū equalitate in ſitu ad dr̃iaꝫ intestinalis in qua diligenter tãgendo percipitur in tactu inequalitas aliud ſignum non ſentitur rugit⁹. ſ. ſicut i intestinali ꝛ eſt quantitatis pue ſcõuꝫ plurimuꝫ ſcõm pfunduꝫ .i. non multuꝫ elongatur in pfundo ꝛ ſic diſtinguitur ab alia que fit p rupturā paniculi vel aptione meat⁹ quoniã i tali fit deſcenſus uſq; ad funduꝫ ꝛ ſubito ipſi⁹ oſſei ꝛ diſtinguitur ab intestinali in tactu pp equalit̃ vt dcuꝫ ẽ ꝛ ẽ facilioris curatõis q̃tū. ſ. ad reductõꝫ qz i intestiali pp vēroſitatez extẽdētez pp feces aliqñ difficilis fit reductio lz cõl̃ ſit difficultas curationis uera. ſ. ꝺſolidationis vulneris vel ſtricture aperture qz iſtaruꝫ multo maior eſt difficultas i curatõe q̃ in ventoſa vtz ꝛ hoc eſt qõ dixit vſqz ad illā partē. Et ramex aque vbi ponit ſigna hernie ex parte materie p uiã ꝺgeſtiõis vtplurimuꝫ facte. Et dicit qõ iſta cognoſcit̃ p tactū qz eſt cū lis ẽt diſtinguit̃ a zirbali ꝛ intestinali ꝛ aliqualr mollis niſi ſupple ſit multū extenſa ꝛ tunc cognoſcit̃ p ſplendoreꝫ qz apprehenſa candella in obſcuro manifeſtat̃ aquoſitas ꝛ ipſa non reddit ſupple eque facilr neqz ſupple remouet̃ facilr ſicut vētoſa cuꝫ qua magnā hz ꝺueniẽtiā ꝛ ſupple magis grauitat ꝛ propter hoc ponit ſigna ventoſe ꝺicit primo ventoſe cognitio eſt manifeſta quia ſupple eſt equalitas ꝛ tenſio ſine grauitate et aliquãdo cito remouetur ymo abſqz compreſſione vel ſupple alio medici exercitio quia fortificata virtute reſolutiua ꝛc. Et quandoqz redit indiſpoſitiue. i. ſubito. ſ. per paſſiones animales vel alias cauſas debilitantes vel propter vſum regiminis ventoſanē ꝛ reſupinat̃ non facit eam facilius remoueri quia ſupple ſtatio. Et ſecundum hoc diſtinguitur a zirbali ꝛ intestinali ꝛ addit rationem. qz ſimile eſt ad reſolutionem ventoſitatis ſiue ſtet ſiue non ſtet addit etiam rationem huius quia grauitas neqz lubricitas ad hoc iuuant ſicut iuuant in aliquibus alijs puta in intestinali addit aliud ſignum quod eſt vehementiſſimus dolor propter extenſionem non ſic in ceteris. Conſequenter ponit ſigna carnoſe ſicut ypoſarce in oſſeo vel teſticulo vel carnoſe. i. carnis addire ꝛ dixit q⁹ talis tumefactio eſt in ipſo oſſeo et non intra ipſum ad differentiam aliarum que ſunt intra vel in pellicula intrinſica vel extrinſica ſupple ſeparata ab ipſo oſſeo vel teſticulo et eſt cum duritie et groſſitie cum duritie maxime in tangeñ ꝛc. differẽter ab alijs. Et addit q⁹ talis apparentia eſt in lapideitate apoſtematis duri i non duro autem prꝫeter hoc etiam eſt dolor vt forte febris dixit ultimate de hernia nature medie ut de uaricoſa. q⁹ ipſius ſigna ſunt uene uel ſupple artarie cum torſione uineali earum et molificat̃ teſticuloꝝ .i. paruitate uel debilitate ipſoꝝ propter prohibitionem uel minoratiõnē nutrimẽti ex oppillat̃ in curſibus ipſius nutrimenti .i. in ipſis uenis a ſanguine uel ut multum feculente ꝛc. Et q⁹ illa que eſt artariarum diſtinguit ſenſus per tactum .qz per pulſationem ab illa que eſt uenarum ꝛc. Et ſic finis cap. cum laude domini. Quando igit̃ uobis occurrat caſus poteritis imediate ſcientifice diſcurrere per ſigna hic poſita ad inueſtigandum ipſum principalem morbum et conſequẽter ad cauſas eius per ea que ſũt notanda i fine. ca. precedentis. De Lura

Egimen Expeditis i ſuperioribus. c. de anothomia ſiphac et aliorum paniculorum et

de cāis rupture ipsi⁹ et dispositionū sibi sil'iuz ut aliarū herniarū circa iguina ul' burs3 appentiū def miatū est ēt de signis dcāruz herniaruz et dif ferētiis ipsarū iter se.iā ꝺixit pfeq̄r de cura ha ruz dispositōuz et duo facit pncipal'r.qñ pmo pōit curam satis generalez fo spālez ꝺhēdo ad spāles hernias fa ps incipit in principio cap. sequentis. Si ē amboꝝ ꝛc. Pmo cap.principali diuisione diuiditur in tres ptes qñ pmo ponit q̄da3 cōia ad dictā ptinētia euitāda i ruptura fo ipe pōit itentio nes reductiuas in vā ruptura .tertio ꝺixit ponit cōia instra gb⁹ mediātib⁹ dicte intētōes pficiūtur fa ibi.Et scias q⁹ intentio ꝛc.tertia ibi. Amplius ꝺsolidatio ꝛc.de prima pte dicit q⁹ vl'e reginē ha bentib⁹ ruptura ē dimittere repletionē ꝛ dimitter motū plurimū ꝛ saltus ꝛ incessum subitū ꝛ coitu3 ꝛ deteriot haꝝ dispōnū est illa q̄ ē.ꝺ.repletionem Dicit fo principaliter Quoꝝ ut dimittat cibos ista tiuos ꝛ nō multū utatur potu aque.tertio dicit q⁹ supple oꝝ ut dimittat oēs res molificantes ita gō ēt balnea.q̄to dicit ostēdet debitū mōm se bsidi in opationib⁹ suis.Et cū comedit resupinetur ꝛ sic cū sedet ꝺstrict⁹ ruptura ꝛ apud coitu ꝑprie ꝛ fit coitus ei⁹ sup leuitatē uētris ei⁹. Pro intelligē tia oium haꝝ pticulaꝝ simul aduertēdū ut supra dictū est.d.A.in B tractatu principaliter intēdit determinare de ruptura vā sipbac tāq̄ de morbo uel plurimū huic paniculo ꝺtingente q est prim⁹ paniculorū ut supra uisum ē ꝛ ꝺixit de cāis signis ꝛ cura ipius rupture ve tū ꝑpter ꝺueniētia in ap parētia aliaꝝ herniaꝝ cū ista ruptura de illis cō sequēter determinat iō pp hāc cām pncipaliter hic ponit ista cōia euitāda maxime in vā ruptura q3 ista eadē adaptari possūt ad oēm herniā ut ui debitur fo aduertēdū circa primū dictuz q⁹ reple tio est mala in ruptura ita ꝛ mot⁹ plurim⁹ ꝛ inten siue ut saltus et uenies glibet mot⁹ uel ēt extensi ue ut longus nā per repletōm p se ꝛ motum ēt per se et maxie sup repletionē ꝑhibetur ꝺsolidatio sci sure paniculi cū repletōm stomaci et intestinoꝝ fiat destensio sipbac supra quē grauitāt et residēt intestina vñ elongātur labia uulneris et sic prohi betur ꝺsolidatio hoc idē efficit mot⁹ plurim⁹ qūoli bet intelligatur cū p talē motū incesus grauitant magis intestina supra sipbac ꝛc.utz ꝛ hoc maxie fit cū motus segtur repletionē et ꝑp eādē cām ēt coitus nocet qñ ut supra uisum est in de cāis rup ture ad quē locū ꝑ intellectu haꝝ partiū recurza tis in coitu ꝺprimitur uenter ꝛ iō intestina ꝑp cō pressionē deorsum ꝺprimunt ꝛ sic labia uulneris dillatārur ꝛc.et maxie stante repletōe stomaci et intestinoꝝ hoc ꝺtingit ut ps ꝺsiderāti. Hoc ēt eidē uerificari pōt in ruptura facta ex dillatatōe didimoꝝ et relaxatōe ipius paniculi quoniam fcā ꝺpssione uel distēsione zirbi uel intestinorū deor sum magis didimus dillatatur et panicul⁹ relassa tus magis deorsum distenditur utz pōt ēt decla rari qūo talia sint cā augmēti aliarū herniarū ut aquose uentose aposteniose uinealis tā ꝑ uiaz de fluxus ibidem q̄s ēt per uiā paulatine ꝺgestionis nam in eis q̄ per uiam defluxus manifestū est qō ex uehementi motu uentositas supfluum deorsuz mouetur ita etiā aquositas ꝛ materia q̄libet apo stemans ꝛ etiā sanguis melancolicus ꝛ ex ꝺsūē q̄li bet talis est apta augeri in illis etiā q̄ fiunt ꝑ uiaz paulatine ꝺgestionis istud declaratur quoniā ex uehementi motu et superfluo et maxime super re ceptionem et coitu vtus nālis debilitatur et maxi me membrorū pri⁹ lesoꝝ et iō apta est aquositas uel uentositas uel q̄libet alia materia apostema tionis generari et augeri. Et ꝑ ꝺueniens ul'e re gimen habētib⁹ ruptura.i.oibus rupturis cōe est dimittere repletōm et motū plurimum ꝛc. ut dic̄ textus.dico tū q⁹ principalissime ista lra uerifica tur in uera ruptura et sciſura paniculi. Et hoc est precipuū et singulare in curatione talis ruptu re dimittere motū ꝛc. Sz obijcies non apparet qūo motus noceat i ruptura sipbac umbilicali cū per motum grauitet intestina deorsuz ꝛ remouea tur a loco rupture etiā apparet q⁹ coitus in isto ca su non noceat et maxime in mulieribus gb⁹ tales umbilicales magis ꝺueniunt q̄s uiris ꝑpter ꝑgna tiones cum in coitu aliqualiter ꝺprimatur ps um bilicalis mulieris et sic si zirbus uel intestina sint extra situm proprium ꝑpter ruptuzaz ibidē sipbac uidentur per talem ꝺpressionē in situm proprium reduci etiā sequitur in iuuamentum et non nocu mentum. Dicatur primo q⁹ motus laboriosus i hoc casu nocet nam licet intestina uel zirbus di strahi uideātur a loco rupture per motuz ex alia parte extendētib⁹ ipis deorsum ip'm paniculuz in fundo.ꝺ.quem resident ꝺsūē labia uulneris elōgāt maxime si uuln⁹ sit rotundum uel scōm transūsuz sit incedens ut plerūq̄ euenit. Si ēt ꝼm longum stet sciſura tū ꝑhibetur ꝺsolidatio q⁹ per tensionē panicul⁹ deorsum fit ut panicul⁹ inhereat zirbo ul' intestinis uel ab eis ꝺprimatur ꝛc. Quomō ēt coitus noceat manifestum est qñ p talem ꝺpssio nem uentris mulieris ut manifeste ꝑz elongātur labia uulneris ipius sipbac ēt si esset ruptura i ui ro hoc idez ꝺtingeret. Tertio aduertenduz pri cipaliter circa scōm dictum q⁹ cibi inflatiui i casu nro ualde nocent q⁹ pp iꝫ eorum exhibitōm multi plicata uentositate i intestinis intumescunt inte stina et ꝺsūē ampliatur ruptura utz tales ēt cibi i flatiui in q̄libet alia uidentur nocere cum sint ta liter inflatiui uel q⁹ supflua hūdent hūiditate et sic in aquosa per se nocent ul' sint terrestris et sub stantie melancolice ut sunt pluria genera legumi num et talia generādo sanguinez melancolicum sunt de per se cā augmenti uaricose et per accīs uel mediate sunt aliaꝝ oium hernioꝝ cā augmen ti debilitādo digestiuā et ad corruptōm digestiue ꝑparando scōm multos mōs positos a.d.A.iz. ter tij tertio cap.ij.et.iiij.ubi ista lati⁹ debent declara ri et per idem ꝑz quō pot⁹ aq̄.s.fontis uel supple cuiuslibet alteri⁹ uehementis frigiditatē et humi ditatis est noci⁹ et plurie uentositatis multiplica tiu⁹ cuz uentositates ꝺtigant et generentur ex di minutione et puitate calidi radical' et elemental' ut dixit. Aū.ij.canticoruz diuisiōe pīa cap. de ze gimie cibi et pot⁹ ꝺmento.Ꝼ.ꝺsūē attēdeñ circa

tertiū dictum q̄ lz in ruptura aliquādo ad curā
sint necessarie res molificantes ꝛ etiam balnea.
ut infra uidebitur ubi .s. esset intētio reduct̄ intesti
noꝝ in bursa existētiū fecib⁹ repletoꝝ ꝛ extensoꝝ
tū indicatōe sumpta a ꝯsolidat. q̄ de directo oppo
nitur rupture paniculi talia humectātia nocēt cū
medicine ꝯsolidatiue ut infra uidebitur siccitate
ꝛ ꝯfortatiōe p̄cipēt Circa q̄rtū dcūm ubi ostē
dit debitū mōm se hūdi dixit q⁹ cū comedit resupi
netur ubi adūtatis ut q⁹ly comedit pōt teneri in p̄
senti ꝛ i p̄terito fm q̄ pōt ꝓduci uel breuiari ꝛ fz
oēm sensum ē clara lr̄a q̄ hoīe stāte ꝛ comedente
uel postq̄ comedit iam grauatur fund⁹ stomaci ꝛ
sic ꝯtinent intestina deponit ꝛc. resupinetur igitur illo
tp̄re. tp̄re vo ibanitionis tunc sedeat uel stet ita tñ
ut addit text⁹ q⁹ sit ꝯstrict⁹ ruptur̄ā. i. teneat tunc
maxime cingulū uel bracale de quo ifra⁹ tangetur
bñ ordinatū s̄. locū rupture ut ꝓhibeat descensuz
mēbroꝝ infra rupturā ꝛ sic ꝓhibeat a dilatatōe
scisure ꝛ addit maxie apud coitū supple sit ꝯstric
tus ꝓp cām supra dictā q̄ ꝯprimūtur tūc maxime
deorsuz intestina ꝛ ita amplietur istud dictū ēt ad
alios uiuēdi modos i quib⁹ dispōnūtur intestia ad
motū deorsuz ut i actu asselādi quoniā i illo actu
ꝯcoitatur plerūq̄z ꝯpssio faciēs ꝛc. ꝓ tunc ergo fit
maxia cautella ut brachale sit deceter strictum.

Et nōte q⁹ ꝓp negligētiā hui⁹ canonis i ope mul
te taliū dispōnū uel nūq̄ reducūtur ul̄ difficilime
reducātur ubi tñ cū istis obseruātijs ꝛ alijs appli
catis remedijs reduceretur. Tota lr̄a ē clara lege
eā totā usqz ad illam partem.

Et scias ꝛc. In hac ſa pte cap. d. A. po
nit itētiones oēs q̄ hēri p̄nt.
uel debēt i reducēdo ruptur̄ā maxie puā. Pro
itelligētia cui⁹ ptis ē aduertēn ut colligitur de mē
te. d. Azi. fo phicoꝝ tractū prio de cāis q⁹ q̄cunqz
cāe sunt medie iter agēs ꝛ finē mouētur ab agēte
ꝓp finē ꝛ ex ꝯsti finis ē primū i itētione ꝛ ultimū
in executōe iō. d. A. numerādo itētiones hūdas i
curatōe rupture paniculi cū descēsu intestinoꝝ ul̄
zirbi ꝛ cū agregatōe materie uentose uel aquose
ieis directe ꝛ multū mistice numerauit has inten
tiones hūdas fm ordinē intētōis q⁹ ōri⁹ est directe
ordini executōis q̄ i executōe retrogrado sumun
tur idicationes ab ordine hic posito primū ergo in
tali cāu q⁹ insurgit i mēte medici ē scisure ꝯsolida
tio ex quo hic ē sermo pricipalis de fractura ip̄ius
q̄ si nō sit possibilis ut aliq̄ ꝯtingit in antiquata ꝛ
i etate puecta ꝛ i corpore melācolico ut. s̄. uisum
ē tūc surgit itentio ad ꝓhibitōm dillarationis.
Et q̄ intētio q̄ ē ꝯsolidatio pfici nō pōt sine exica
tione uulneris quoniā i oi digestione mēbri repit̄
duplex hūiditas. s. subtilis ꝛ grossa quaꝝ q̄libet in
diget exicatōe ꝛ ꝯsolidatione ut dixit Auerois. v.
colīget vi. cap. ꝛ. A. scōo can. in canonibus genera
libus cap. iiij. dixit q̄ ꝯsolidatiua medicina ē que
exicat ꝛ inspissat hūiditatē stantē inter duas sup
ficies uulneris ꝓpinquas ꝛc. iō tertia principalis
intētio ē exicatio ei⁹ q̄ molificatū ē ꝛ dillatatum
ꝛ quoniā talis dillatatio uel scisura paniculi cōso
lidari non pōt nisi labia uulneris adiuicem unian
tur ut tertio tegi non p̄nt aūt uniri stante descēsu
zirbi uel intestini nisi primū facta reductione ip̄o
rum i sipbac ꝓpriū iō insurgit alia intentio q̄ ē re
ductio ei⁹ q̄ō descēdit si ē zirbū uel intestinū ꝛ q̄m
talis reductio aliq̄n fieri nō pōt pp ipletionē itesti
noꝝ ab aquositate uel uentositate q̄ sic dillatata
intestina non possunt recipi itra scisurā iō ꝓ redu
ctōe fiēda insurgit alia itentio q̄ ē resolutio ei⁹ q̄ō
agregatū ē i ea. s. itestiali q⁹. s. ē aq̄ul̄ uētositas ul̄
cū resolutiuis uel cū extractōe maxie. s. dicte ma
terie i ip̄o osseo sint recepte. Et q̄ facta reductio
ne itestinoꝝ in locū ꝓpriū cū fit consolidatio q̄ ut
multū ꝓhibetur ꝓ humiditatē ꝛ aliq̄n ꝓ uentosita
tem. Accirco ad ꝓhibitionē remouēdā consolida
tionis uel ad ꝓhibitionē ēt future rupture insur
git alia intētio q̄ ē ꝓhibitio materiei q̄ extēdit ul̄
supple apta ē extēdere ꝛc. Et hoc supple cū dicta
ꝛ potione ut uidebitur in ꝑte seq̄nti. Et ex his pz
lr̄a clara lego eā. Et scias q⁹ intentio supple pn
cipalissima curatōe rupture ē cōsolidatio scisure
si possibil̄ ē. Ecce q̄ō principaliter logtur de solu
tione paniculi siphac aut si nō ē supple possibilis
intētio ē cōseruatio ei⁹. s. scisure ne addatur ꝛ exi
catio ei⁹ q⁹ molificatū est ꝛ dillatatū. i. q̄ intentio
cōsolidationis uel ꝓhibitōis dillatatōis ꝯplet̄ exi
cādo id q̄ō molificatū ē sup. ꝛ ruptū aut dillatatū
Et reductio ei⁹ q̄ō descendit i ip̄a siue sit zirbū aut
intestinuz q̄n talis ꝯsolidatio etiā fieri non pōt ni
si prio facta reductione itestini uel zirbi ut labia
vulneris imediari possint. Et resolutio ei⁹ q̄ō agre
gatum ē i ea si est aqua uel uentositas q̄ talis re
ductio intestinoꝝ fieri sepe nō pōt nisi resoluatur
id q̄ō agregatū est in ea ruptura siue sit aqua uel
uētositas fouetur a cā ascendēte iō oz ei⁹ multipli
catiōe ꝓhibere. Et addit ꝛ si nō resoluitur ꝑpa
ratio fiat in ei⁹ extractione. Ecce uidetis mira
bilem ordinē. d. A. in intentionibus habēdis in cu
ra scōm ꝓximā cōsideratōm ubi tñ fm operationem
actualē esset de directo mō retrogrado opando
q̄ oz intēdere cū dieta ꝛ medicinis ad materiā an
tecedētē digerēdo equādo euacuādo ne deorsum
fluat ꝯsiter resoluere q⁹ agregatū est in bursa ut
fiat ip̄oꝝ intestinoꝝ reductio tādē ipa reducatur
ꝯsiter adhibeātur q̄ ꝓhibent reditū deorsum ꝛ dil
latatōm cū brachali ꝛc. ꝛ ꝯsiter ad cōsolidātia sci
surā ultio deueniendū est q̄ tamen executio fuit
prima in uia intentionis ut patet.

Amplius consolidatio In hac tertia p
te principali cap. ip̄e ponit ꝙbusdā cōib⁹ instr̄is in
tentiōis dicte ꝑficiātur. Et directe ponit ordinem
i his istr̄is scōm ordinez itentionū pri⁹ in lr̄a posita
rum prio ponēdo q̄ habeat uiametū i ꝯsolidatiōe
scōo i ꝓhibitione dillatationis tertio in reductōe
ei⁹ quod descendit q̄rto i resolutōe ei⁹ q̄ō agregatū
ē de aquositate uel uentositate. q̄nto i ꝓhibitione
materie ascedēti. Et sic posset diuidi ps i q̄nq̄z p
tes patebūt ꝛ ptes legēdo lr̄az ꝛtinuā dicit prio de
ptimis duab⁹ Qz ꝯsolidato scisure ꝛ ꝯseruatio ei⁹
ut si addat̄ fit cū a medicis glutinatiōm faciētib⁹
ꝯfortātibus in q̄bus est stipticitas ꝛ quātomagis

est scisura breuior ē ꝺsolidatio facilior ⁊ qñqz fit iuuamentum in ea cuz cauterio. dicit ēt ꝙ ei⁹ exi catio fit cum medicinis resolutiuis de tertio dicit ꝙ reductio ei⁹ qō descēdit fit cum strictura ⁊ liga tura de q̄rto dicit uex eius resolutio qō agregatū est fit cum ēplis facieñ i ydropisi ⁊ q̄ sunt eis silia de ultimo dicit qō prohibitio materiei fit cuz eua cuatione ⁊ eq̄tione cibi. Et qz supius dixerat i resolnē ei⁹qō agregatum est non semp sufficit re solutio sz aliqñ ē necessaria extractio pro ꝺplemē to dixit qō extractio fit cum medicinis adhurenti bus cum fortitudine ⁊ opatione ferri. Pro itel ligentia quaꝝ partium primo notādum circa dic ta in primis duab⁹ ad ꝺsolidationē. prima intētio generalis est vnitio ex quo ꝺsolidatio opponitur solutioni vnitatis. Hanc aūt vnitionem labiorum vulneris non manifeste directe ⁊ fere imediate respiciunt tria p̄cipalia ⁊ opa nr̄a. s. primo duce re ptes distantes ⁊ ꝺ seruare sic ꝺductas ⁊ tertio substātiā. i. ꝺplexionē ptis sanā ꝺseruare. Per hec enim tāq̄ p opa nr̄a adiuuatur nā q̄ ē princi pale agens ad ꝺsolidationē. primo qdem oz addu cere labia in vnū quoniā vnitio ptiū distantiū nō fit nisi ptes ille ꝺtangāt se talis aūt ꝺtact⁹ p ꝺduc tionē fit labioꝝ in vnum ⁊ qz ipsa opatio q̄ est vni tio fienda a nā regrit tps ꝺueniens cum actio in tpre fiat p̄ter id qō labia sic in unū ꝺducātur expe dit sic ipa ꝺducta seruare tpre sufficienti qz etiaz nā non ꝺuenienter actionē opatur nisi ei⁹ ꝺplexio uel substātia qō idem est in ꝓposito sit sana ió ex pedit substātiā sanā ptis seruare. Et hoc ē qō exp̄s se dixit. H. tertio teg. textu ꝺmenti. io7. cum dixit Conglutinat ergo distātia ⁊ cā q̄ ex principio uni tionem reddit nā. nostrum uero opus primū. i. ad medicū p̄tinens idem ut dictū est ꝺducere in id ip sum distantia. fm uero seruare in quo ꝺducta sūt ⁊ tertiū nl intercidatur inter labia ꝓuidere. ⁊ q̄r tum ipam ptis substantiā seruare. Istud autem tertiuz nō posui tāq̄ ab extrinseco magis sumptū ⁊ ꝙ non in omni uulnere est necessariuz sz in dis copto. ⁊ manifesto tātum in quo casu non sumus nos hec igit̄ tria sunt q̄ directe ⁊ imediate unitio nem uel ꝺsolidatōm recipiunt q̄dam ēt alia sunt q̄ mediate ⁊ magis idirecte ꝺsolidatōm respiciūt ⁊ talia sunt q̄ uulneri nō debentur rōne ip̄i⁹ uulne ris tantū sz rōne alicui⁹ ꝙponitur cū uulnere⁹ ut ꝙ timetur ꝺponi cum uulnere cui⁹ tamen ꝺpositō phibet fieri sanationez uulneris nisi phibeatur si cut uerbi gr̄a esset fluxus materie uel materia flu xa uel apostema q̄ omnia curationez uulneris im pedirent nisi admouerentur uel ꝓhiberentur cue nire uel ēt molificatio ptis lese. p B enim ꝙ mem brum solutum est debilitatū non pōt nutrimentū sibi aduenies pfecte digeri ex quo remanet sup fluit̄ humida indigesta in membro ⁊ maxie qz ex pulsiua mēbri est facta debilis non sufficiens etiā illud supfluū qō naturaliter deberet p digestionē resecari expellere. Et p̄ B. d. A. habens ꝺsidera tionē ad has cās ipeditiuas dixit q̄rta primi cap. 28. Intentio āt, in medicādo solū ꝺtinuit q̄ i mē bris. accidit molib⁹ est triuz principioꝝ curā babe re primuz eoꝝ ē quoniā si cā fuerit fixa. i. nō fue rit uuln⁹ multuz puum ⁊ supficiale qz talia p se cu rantur. Est retinere illud qō fluit ⁊ ꝺstringere il lius materiā si ipa fuerit currens ⁊ fm est scisuraz ꝺsolidare cum medicinis ⁊ cibis cōuenientibus. Et in hac bū intelligēti includuntur intentiones H. supradicte ⁊ tertiuz est putrefactōm ꝓhibere quanto plus possibile fuerit ⁊c. Ecce ꝙ. d. A. non solum habuit cōsideraciones de ea q̄ imediate uul neris respiciunt sz etiam ad ea q̄ utplurimū ipsum cōsequūtur pōt ēt uidere meo alia breuis ⁊ gene ralis fieri diuisio has atrasqz cōp̄hēdens. s. ꝙ intē tio curatiua uulneris aut sumitur ab eis q̄ phib̄ēt ipedientia cōsolidatōm aut ab eis q̄ iuuāt ⁊ B du pliciter qz aut iuuat instrumentaliter mediāte qz nature offerendo cōuenientia positiue ad opatōm ipsi⁹ aut ipam uirtutez imediate cōfortando q̄ ali qualiter est ex resolue debilitata ut fit sufficiens ad opatōm unitionis si sumatur indicatio ab eis q̄ ꝓhibent impedientia sic hēt̄ intentio ad dilla tandm labioꝝ ad mouendā q̄ pficitur p ipoꝝ i unū cōductionē ⁊ cōseruationē ⁊c. ⁊ ne aliqd interci dat extrinsic⁹ fm hanc indicationē sumitur inten tio ad ꝓhibitionez fluxus ⁊ apostematis cū diꝝ tentib⁹ ur floboromia potione dieta subtili et silib⁹ Si aūt sumatur indicatio ab eis q̄ nature offerū tur q̄ ipam instr̄aliter in ꝺsolidādo iuuāt sic hēt̄ intentio de exhibitione medicinaꝝ glutinationem facientium et exicantium nā p medicinas exica tiuas humidū accidentale consumitur qō in unl nerib⁹ ꝺiungitur ut. ā. diccbatur. p medicinas vo glutinat̄ hūiditate q̄dā uiscosa labiū cū labio inui scatur et unitur Si vo sumatur idicatio ab eis q̄ vtutē ipam debilitatā cōfortāt sic hēt̄ intentio ad medicinas cōfortatiuas et stipticas cū p stipticita tē uniātur ptes mēbri et sic ip̄ius robur uigorat̄ p stipticitatē ēt ꝺfortatur mēbꝝ ne recipiat. Et B ē ꝙ dixit text⁹ nr̄ cū dixit. Ampli⁹ ꝺsolidatio scisur̄ aut ꝺseruatio ei⁹ ne addatur fit cū medicinis gl u tinationē faciēti⁹ ⁊ ꝺfortātib⁹ i qb⁹ē stipticitas. ⁊ addit. Et quā⁹ o scisura ē minor tāto est ꝺsolidatio facilior B itelligatur ceteris paribꝰ ex pte etatis cō plexiōis diuturnitatis qñ i corpore melancolico se nilli ⁊ ruptura antiq̄ difficilior est ꝺsolidatio-q̄ ⁊ si pua sit ruptura q̄ i cerna maiore ruptura opposit̄ ꝺdictionib⁹ ut. ā. dictū ē. fo attēdeñ ꝙ hic duplex repitur lr̄a vna dicit qñq̄ iuuamētū i ea cū caute rio fa lr̄a exterior dicit cū uomitu credo ꝙ pria sit sanior. nā lz uomit⁹ ꝺferat p B qō ad oppositū diꝝ tit qz tñ ē mot⁹ satis laboriosus saltē ut i plurib⁹ du biū ē ne i uehemēti comotōe fiat vl̄nis dilatatio ⁊c. Cauteriū vo i uulnere ad ꝺsolidar̄ ualet per B qō cauterium sua forti siccitate exicat per se hu miditatem extraneā per caliditatez etiā p accidēs exicat p B qō resoluit ꝺdempsat ēt ptes membri ⁊ ꝺstringit eas ⁊ sic prohibet receptionē materie i mēbro ⁊ membrū ꝺfortat q̄ oia p̄cipaliter faciūt ad ꝺsolidatōm ut dictū ē. ā. de modo aūt ⁊ forma ⁊ applicatione cauterij dicetur inferi⁹. Sz dubita tur nā ex supradictis ad ꝺsolidatōm p̄cipue regrī tur medicina exicatiua ut ēt exp̄sse colligitur q̄rta

ārti tractu primo ⁊ ārta primi cap. supi⁹ allegato ⁊ tū. d. A. in textu de ipis nullā fecit mentionem. Sed solū dixit q⁹ ꝺsolidatio sciſure fit cū medicis glutinationē faciētibus ⁊ ꝺfortantibus in quib⁹ ē ſtipticitas ⁊c. Ad hoc dicatur primo q⁹ hoc tanq̄ notum ⁊ famoſum relinqt uel maxie cū in particula ſupiore cū ponit generales intentões in curatõe pro vna principali intentione dixit. Et exicatio ei⁹ qō mollificatū eſt ſupple ē neceſſaria qz ut ſupra ibidem exponebatur ꝺpletur intentio ꝺſolidatõis exicādo id mēbrum qō molificatū eſt pp. ſ. leſionē eius. ut ſ. exponebatur. Manifeſtauit ēt hoc in p̄ma lr̄a inferiore cū dixit. Et ei⁹ exicatio fit cum medicinis reſolutiuis ⁊ hoc ſi p accidens humiduz euaporare faciēdo. Et ſic inuebatur non ſolum ea q̄ per ſe exicant ſz ēt per accidens in hoc caſu eſſe neceſſaria maxime cum membz cui⁹ ꝺſolidatio q̄ritur ut paniculi ſit nāliter ſitum. Si igitur in ꝺſolidatione membroz abſolute debeat medicia eſſe in primo gradu uel q̄ſi exicatiua ut de mente. d. A. quarta primi loco allegato ⁊ tertio de ingeio ſanitatis ⁊ ārta q̄rti loco allegato colligitur ſeq̄t manifeſte q⁹ ſi in membris molibus medicina exicatiua ē neceſſaria in ꝺſolidatione paniculi ē ma xime neceſſaria cum exicatiua in primo reſpectu humidi non eſſet exicatiua in p̄io reſpectu ſicci ut patet intelligenti uel dicatur ſcō ⁊ notate dictuz ſingulare qō ut. ſ. dictum eſt obſeruauit ordiez re trogradum q debet haberi in exicatiõe ⁊ iō intẽ tio ſua eſt qō in exicatiõe primū apponãtur ſupra locum ruptuze medicine reſolutiue ⁊ exicatiue q̄ medicine iuuant ꝺſolidationez p hoc qō remouẽt ipediens ipam etiã medicine iuuāt poſitiue ut ſa tim uidebitur deinde apponãtur ea q̄ imediate ad ꝺſolidationē faciunt ut medicine glutinatiue ⁊ cō fortantes in quibus eſt ſtipticitas ut ſupza in ordi ne lr̄e poſuit ⁊ qō hec ſit mens ſua. patet etiam cū ſapoze inſpicienti lr̄am in cap. inferiore cum dicet Et oz ut adminiſtrentur in ea ēpl̄a q̄ ſupez ſciſurā adminiſtrāt̄ur poſtq̄ agregata ſunt labia ſciſure. Ex his uerbis inuebat primo debeze apponi medi cinas reſoluẽ ⁊ exicatiuas deinde ꝺglutinatiuas ꝺfortantes ſtipticas. Et ratio huius eſt qz ꝺſoli datio fieri non p̄ōt ut. ſ. dictum ē niſi labia elonga ta ⁊ diſtenſa adinuicem proxima fiant medicine aūt glutinoſe ad hanc perfectionē ducere non p̄ñt ergo primo offerende ſunt medicine reſolutiue ali qualiter ⁊ ſtiptice qz hax uirtute medicinax mino rato per reſolutõm humido accidentali horuz mē broꝝ ⁊ exicato fit ut ꝺueniēter talia membra proxima fiant ⁊ ſic per medicinas glutinaẽ ꝺſolida tioni fiunt parata. Et hoc diligenter mente ꝺſerua te qz eſt tanq̄ clauis in curatione in applicatione medicaminū ⁊ iſtum ordinem ſeruauit. A. i capi. ut uidebitis. Circa dicta in tertia ⁊ quarta par te oia ſunt clara ſi lr̄a exponatur. Exponatur ergo ſic. Et reductio ei⁹ qō deſcendit. i. ꝺſeruatio reduc ti qō deſcendit. i. deſcendebat uel ē aptum deſcen dere ⁊ ſupple p̄hibitio eius a deſcēſu fit cū ſtrictu ra ⁊ ligatura decēter ꝺſtrictiua. ſ. brachali õ quo in cap. inferiore erit ſermo ſpāliſ. Et addebat pro exequēda alia intentione qō reſolutio ei⁹ qō agre gatum eſt ſupple in inteſtinis uel in burſa fit. i. per ficitur cū ēpl̄is facieñ i ydropiſi. i. iuuātibus i ydro piſi aſchte. ſ. uel tympanice qz aquoſitas uel uēto ſitas plerūq̄z ibidē ꝺgr̄egatur. Idē intelligatur de ynguentis ſaſeclationibus ⁊ ſimilib⁹ de quib⁹ dictū ē. 14. bui⁹ ⁊ ſpāliter dicetur in capitulis iferioꝝ.

Circa qntam ptem dixit p̄o executiõe alteri⁹ intentiõis qō p̄hibitio materiei ſupple q̄ habetur ad cām aſcedentē fit cū euacuatõe ſupple ⁊ dige ſtione materie aſcedeñ ⁊ equatione cibi. i. debita dieta in oīb⁹ de q̄bus ēt ſpāliter iferi⁹ erit ſermo in illa pte ſatis ad pricipiū Q⁹ ſi addatur ruptura ⁊c. ⁊ in alia pte ſequēte. Quod dixit i ultia pte Q⁹ ſi ſupple nō ſufficiūt ad exicationē medicie lau date in ydropiſi tunc extractio aquoſitatis ⁊ uēto ſitatis maxie aquoſitatis fit cū medicinis adhuzen tib⁹ cū fo[illegible]ndine ⁊ opatione ferri. Iſta lr̄a ha bere p̄ōt duplicē ſenſum. p̄io qō fiat talis extrac tio inſenſibiliter cū medicinis uehemētioꝝ calidi tatis ⁊ exicatõis q̄z ſint ille q̄ ut plerūq̄z laudātur i ydropiſi qz ſi in ydropiſi laudantur medicine cale factiue ⁊ exicatiue in ſo ibi exhibeātur q̄ ſunt ta les in tertio et uocātur ſicut adhurēt reſpectu illa rum uel fiat extractio ſenſibilis p̄forādo cū ferro ipm oſſeum qz plerūq̄z reſudat ad intra oſſeuz hu miditas multiplicata in inteſtis ⁊ iſte ē mod⁹ cōis quo utūtur cirugici de quo modo ut. ſ. dixi uidi ſin gularē caſum. Ali⁹ ſenſus ē q⁹ extractio fiat cū medicinis adhurētib⁹ cuz fortitudine. i. cuz meris cauſticis q̄ ut dixit Auerois. ſ. colliget debēt eſſe ſine caliditate cuz ſubſtātie groſſitudie ⁊ aliqſi cū opatiõe ferri. ſ. cū cauterio actuali talia. n. caute ria maxime laudātur in mēbris humidis et laxis ad exicādum ut teſtebatur. d. A. ſo canticoꝝ pre fa textu ꝺmēti. i 7. uteꝝ ſenſus bon⁹ ē magis tañ placet prim⁹ q̄z ſus Et ſic pz exp̄ō oiuz hax p̄icu lax et ꝺñē toti⁹ cap. p uos legatis lr̄am. In ſum ma igitur quātum ad curā in vli primo hētis de bitū regimē in dieta numerādo a qb⁹ cauēdum ē ſcipue ut a repletõe motu plurio ſaltu ⁊c. in cibis ēt ab inflatiuis oīb⁹ potu aque et ab alijs oīb⁹ mul tum molificātib⁹ in debito ēt ordine ſe hābi ſm ſi tum coꝝpoꝝis ut reſupinetuz et ſedeat ſtrictus ⁊c.

Dētis ꝺñter intentões oēs q̄ haberi debent i re ducēdo ruptuzam maxime paruā ⁊ ꝺñter multo magis ad alias minus paruas. ſ. ad ueram ruptu rā inteſtinalē q̄ ſunt in ordine ſex. p̄ria ē ꝺſolidatio ſi eſt paſſibilis. ſcōa ſi non eſt paſſibilis ꝺſeruatio ne maioꝝetur. tertia exicatio membri debilitati ⁊ molificati qz ſine hac non p̄ōt fieri ꝺſolidatio. ārta reductio eius qō ſtat deſcendēs in burſa. quita reſolutio eius quod ꝺtinetur in eo quod eſt ſic de ſcendens ſi ſit aqua uel uentoſitas qz aliter nō poſ ſet fieri apta reductio. ſexta p̄hibitio materiei aſcedeñ ⁊ fouenē ⁊ ſicut dictum eſt licet iſte cões intentiones optimum habeāt ordinē ſm uiam in tentionis tamen ſm modum executionis qui ſunt modo retrogrado ordināde. Habetis tertio ea quibus dicte intentiones perficiuntur. prima que eſt ꝺſolidatio perficitur cum glutinationē facient

ibus exicantibus ⁊ ꝯfortantibus .Fa etiam pficitur cum his.tertia que est exicatio membri debilitati cū resolutiuis.quarta que est reductio eius ⁊c.fit supple cum magna leuitate ꝯprimente supinato homine ⁊ tandem prohibetur descensus cuz ligatura ⁊ strictura.quinta que est resolutio eius quod ꝯtinetur ⁊c. perficitur cū ualentibus in idzope ⁊ si non cum ferro perforando uel cauterizādo ut dictum est.sexta que est probibitio materiei antecedentis ꝯpletur cum digestione euacuatione materie ⁊ equatione cibi.s.ordinatione diete .Ecce uidetis hunc mirabilem ordinem in hoc capitulo. Sequitur aliud capitulū:

De Cura.

Jest amborum descensio. posita cura rupturaz in generali. Jam spālius p sequitur de cura dictarum herniarum. Et qñ hernie maxime pricipales sunt sex.s.zirbalis uel intestinalis aquosa uentosa carnosa uaricalis ⁊ apostemosa ⁊ iter has carnosa uarical' ⁊ apostemosa magnā ad inuicem habent ꝯformitatez ēt in cura de carnosa ⁊ uaricosa vnicum facit capitulum ad quod ēt reduci potest de apostemosa diuiditur igitur tota ista ps principalis in quatuor partes qñ primo determinat de curatione intestinalis ⁊ zirbalis ꝯ de cura zupture aque.tertio de cura uentose.quarto de aliis duabus simul.Fa ps ibi in principio sequentis cap.qñqz euacuatur ⁊c. tertia ibi regimen in hoc ⁊c.quarta ibi Curatio hoz est ⁊c. Presens etiā capitulū principali diuisione diuiditur in duas partes quoniā primo ponit regimen obseruādum in reductione talium membroz in situm proprium et ꝯseruatione ipoz in tali debito sicu ꝯ ipse ponit medicinas ꝯuenientes ad ꝯsolidationem Fa pars incipit ibi.Et medicie que bibuntur.prima adhuc diuidi pōt i duas partes quoniā primo ipse ponit ꝯparationē in facilitate reductionis istaz herniarū bursalium et non bursaliū ponendo ēt quandā cām pro ꝯsolidaē superius dictū ꝯ dat nobis modum i reductione Fa ibi. Et cum fit ⁊c.de prima dicit si est amboz .s.intestini et zirbi descēsio i osseum possibilis est ipoz reductio uez est difficilis ſm ꝯparationem reductionis amboz ipoz que in ruptura q̄ est desuper. Ratio huius partis ē satis manifesta per rationē suā seq̄ntem quoniā ruptura desupez ut inguinal' uel umbilicalis facile cum resupinatione corporis reducitur cum uel aliqua breui ꝯpressione cū manu illa aūt q̄ ē bursalis aliqñ multum difficiliter i mo cum grandi studio ut uidebitur in particulaꝝ ferioꝛe nā propter id.s.qꝛ utplurimū i intestinali cōtinetur uentositas ⁊ aliqñ feces extēdentes intestina difficulter ualde aliqñ intza orificiū rupture recipiuntur.Addit ꝯiter vnum cuius iō habita ē superius in capi.superiore dixit. Si addatuz ruptura incipiatur indeficando qō dilatatum est ꝓpter humiditatē .s.accidentaliter multiplicatā.Et adunando quod scisum est.hoc est qz exicādo adiuuatuz quod scisum ē ⁊ igeictur in ꝯsolidaē eius.s.supple cum medicinis glutinationem facieñ ꝯfortantibus ⁊c.ut.ē.dicebatuz dixit notantez si addatur ruptura.s.sipbac nōbilis qz leuis ruptura de recēti facta plerūqz stante hoie suppino ⁊ cū bono regimine a natura per se curatur lego litteram. Si ē ⁊c.Et cum fit iobediens ⁊c. Jam ꝯiter dat nobis modum in reductione que facilitez nō fit reductio ⁊ modum cōseruationis ⁊ dixit. Et cum sit in obediens ad reducndū.fac vt eger sedeat in aqua calida.⁊ iplastretur ruptura cum lentiuis aut uapozetur cuz panno calido tam diu donec redeat dixit secundo facta.s.tali reductione ad cōseruādum ne de nouo fluant deorsuz deinde stringatur suppositis medicinis agregationem facientibus ⁊ dimittatur tribus diebus.Et dando ordinem i strictura dixit.Et sit strictura cuz inuolutiōibus quadratis ⁊ in uolutibus preparatis ad agregandum labia scisure. Et qddit qō qñqz cauterizatur secūdum banc strictūraz ⁊ preparationē.Et ad remotionem cuiusdam erroꝛis contingentis in actu practico de figura plumazoli dixit. Et non administrētur inuolutiones sperice quoniam ipse dilatāt rupturam maxime aūt in casu est neccssaria consolidatio.Addit ultimo circa hoc unū casum.Et nō oportz ut approximet medicus.s.huic rupture ferrum oio. Pro intelligentia istoꝝ dictoꝝ ē primo aduertendum.ut supra dictum est.qō aliqñ ruptura intestinalis uel zirbalis facile reducitur. .s.cum est inguinalis uel etiam aliqualiter bursalis non multum distensa deorsum.nam tunc soluz resupinato corpore ⁊ ad se aerem atrahēte occultatur eminentia.aliquādo uero distēsis intestinis multa et elongato osseo replentur ipa aquositate fecibus interdum uel uētositate et tunc ē diligēter laborandum in reductione ⁊ i hac doctrina nobis insinuat.o.A.i presenti parte. In hoc igitur hebeatur ordo ut reductio cuz facilitate fiat quoniam si uiolenta fieret fortassis ipsius sifacis maioꝛ fieret apertura. Laudo igitur ut nisi uenter sit mollis ⁊ intestina sint uacua anteq̄ corpus ponatur in balneo ut christe ponatur linitiuum tantum et non attractiuū qz i atrahendo sequeretur nocumentum ut cōstat.Et in emissione cristeris habeat cautellā ut patiens nō surgat i emissiōe eius sed ipso iacente ⁊ supra altero latezum declinante leuiter cristere emittatur postea euacuatis superfluitatibus ponatur in balneo non cōi totus sed tantum stet in concha balnei ita ut partes genitales vsqz ad vmbilicū balneo madefiant ⁊ i ipso sic situato minister cōtinuo atractendo ⁊ leuiter sursum cōprimēdo reducat voluit tamē Rasis in diuisionibus qꝛ moꝛetur in aqua calida per horā ⁊ postea prematur ad reductionē ⁊ si prima vice nō reducantur iterato ponatur in aqua calida. ⁊ sic ꝯiter continuetur vsqz ad reductionem verū ego laudarē vt videtur textui nr̄o ꝯformari vt primū ponat' patiēs supius ⁊ leuiter manib⁹ ptract' vt si possibile ē hoc mō reducat'.Et si nō sic sufficiat

cuz aliquando sola ventositas sit in causa phibẽs reditum tunc fiat vaporatio cum panno calido tamdiu vt dicit textus donec redeat supple stante ventositate in causa sed si feces dure cõiungantur vt aliquando fit in colica. tunc etiam ante balneum laudo fieri fomẽtationẽ cum filtro ifuso in aqua decoctionis altee maluarũ mercurialis florũ camomile feni greci ⁊ semis lini addẽdo bonã quãtitatem butiri ad molificationẽ. vel sumere pãnũ lineũ duplicatum ⁊ infundere in oleo oliuaruz maturarum oleo amigdol' dul' cũ pinguedie galie ⁊ butiro. ⁊ cõtinuare aliquam talium fomẽtationũ vsqz ad debitam reductionem. ℚ si pur ista nõ suffecerint tunc ego postremo laudo positionez in aqua tepida vel calida balnei etiã i cãu humectatiui artificialiter cuz eis que supra ponebant' ponẽdo in balneo. Et si cõiũgatur ventositas vt plerũqz euenire solet in balneo ponantur aliqua resolutiua vt anetũ ruta feniculus ⁊ semina horũ cuz modico vini albi istũ ordinẽ nobis posuit dñs Au. sed nõ retrogrado ratio cuius ordinis sumitur in hoc qz licet humectantia ⁊ molificantia ad reductionem interduz sunt necessaria ⁊ sic utiliter seruant i cura rupture tamen ex parte qua humectatur accidentaliter membrum scisum. Et cuius notabilis exicatio ẽ necessaria ad cõsolidationem ut supra dictum est ideo ex parte ista nocent si igitur cõpleri põt intentio reductionis p euaporationem cum panno calido melius est q̃ cum euaporat humectantium. Et qz balneum actuale certis paribus magis humectat etiam partes quarum humectatio non est necessaria q̃ fomentatio ex eo ⁊ magis debilitat. ideo si ꝯpleri põt ꝯfomẽtatione decoctõis uel cũ embrocatiõibus etiã ex oleis uel alijs humectantibus ⁊ resoluentibus magis eius cõueniẽs q̃ formale balneum. Et sic habetis ordinem in reductionem q̃tum est ex parte medicaminũ localiuz. alia pleraqz restant que ꝓudentia medici sunt regulanda ut uerbi gratia q̃ stet ifirmus cũ plumatio sub cossis ⁊ aliquando stãte ua cuitate intestinoruz ⁊ stomaci. fiat leuatio czuriũ ad superiora. ⁊ cum illo situ minister operet' reducẽdo exhibitio tenuis diete maxime in quanto fricationes membrorũ superiorũ ⁊ non inferiorũ hec omnia omitto propter causas manifestas ⁊ exptus medicus de similibus cõsiderabit. Et sic habetis clarã primam litteram que sic legitur. Et cũ fit inobediens ad redeundũ. s. qz sit necessaria diligentia in reductione aut euaporetur cũ panno calido tam diu donec redeat supple si est possibile. Et i hoc mãifestat primũ modũ esse electiorẽ ⁊ si non implastretur ruptura cum lenitiuis ⁊ in hoc i telligantur fomitationes embrocationes ⁊ similia ⁊ si non sufficiat fiat ut eger sedeat i aqua calida nõte dixit nõnter sedeat ⁊c. Circa dicta in scõa parte est aduertendũ q̃. d. A. in illis uerbis primo inuit qõ facta reductione primũ fiendũ est probibere ne denuo descendat zirb⁹ uel intestina ⁊ hoc sit · cũ strictura uex qz ꝑter hoc ẽt stat intentio cõsolidationis paniculi scisi que ꝯsolidatio fieri non põt nisi per adunationẽ labioꝝ distantiũ ipsius paniculi que ꝯpletur per medicinas agregationẽ facieñ ideo oz ante strictũrã. s. cum brachali primũ superponi medicinas agregationẽ facientes .s. labioꝝ ⁊ iste sunt medicine resoluentẽ ⁊ exicantes ut supra uisum est que notabiliter differ' a ꝯsolidantibus ⁊ dimittãtur sic tribus diebus qz uerisimile est in tribus diebus resoluto humido extraneo ⁊ exicato membꝝ ita corugari ut labia vulneris ad inuicem propinqua fiant. Et tunc supple in istos tres dies apponi debent medicine ꝯsolidatiue facta noua ligatura que tunc magis necessaria ẽ q̃ a principio quoniã a principio intentio adunatiõis labiorum. aliquando perficitur cum fomentationibus aliquãdo cuz unctionibus ut infra uidebitur deinde in tali casu forte non esset inc̃ueniens semel in die renouare medicamina ⁊ sic ligatura non ẽ tantum necessaria homine tñ semper imobilitato ⁊ super dorsum existente sed in pcessu ubi intentio est maxime ad ꝯglutinationem que potissimum cum gumi ⁊ glutine ⁊ uischosis perficitur ⁊ que ad ꝯpositionẽ cerotoꝝ maxime ꝯuẽiũt quorum actio est tarda ⁊ ipsoruz uirtutes longiori cõseruãt' tp̃re iõi i pcessu strictura magis firma ⁊ lõga ẽ necessaria. Et pp hoc nõte p ꝯcordia auctoꝝ de rligatura qz alig iubẽt ñ rnouari ligaturã nisi post decem dies aliqui post septẽ alig post duos vl' tres dies. dicatur q̃ primi loquũtur i casu quo medicine consolidatiue sunt applicate ⁊ alii qui de breuiori termino intelligunt appositis medicis adunationem facieñ tantuz verum est tamen q̃ Gentilis in consilio suo famoso ad rupturam. dixit de his medicis intelligens que ad cõsolidationem faciunt. quia varietate dictarũ medicinaruz non cõsiderauit. In cõseruatione adherentie ligaminis supra locum. ⁊ in administratione antidoti .i. medicaminis secundũ processuz dierũ debitus ordo ẽ seruandus. vt neqz breuitate hore intercidatur eius actio nec proxilitate euanescat supple virtus medicaminis. Sed per quartã vnã quãq̃ die vel quinta demũ periodica fiat eius inouatio vbi tamen ligatura esset decenter facta ⁊ ifirmũ non grauaret ⁊ tẽpore frigido laudarez tardari ligaturã vsqz ad septẽ dies in hoc magis cõsonant dicta auctorũ nec hoc tẽpore fiet harũ medicinarum i virtute euanescentia. Addit etiaz textus ad debitam formationẽ illius ligature. ℚ sit strictura cum inuolutionibus quadratis ⁊ inuolutionibus preparatis ad agregandũ labia scisure. Ecce quomodo voluit in alia ⁊ alia ruptura fieri debere aliã ⁊ aliã ligaturã qui oio ex omni plumazolo verbi gratia equaliter agregantur labia vulneris facti secundũ longum ⁊ secundũ latum. In hoc igitur stet bona cõsideratio medici ad ꝓpehendendũ formaz vulneris que tactu ab experto ꝓpehendi põt medico ⁊ secunduz labia vulneris ita formare plumazoluz aliquando quadratũ aliquando triangularem vt sit sufficiens ad agregãdũ labia scisure. ⁊ ipsa sic conseruare et cuiuscũqz figure fiat ita disponatur vt notat textus qõ nõ sit

spirice figure quoniaz per spiricitatem ꝛ accutiue quandã supez plano subintzat in sciſuram ꝛ ſic cõ ſequentez ipam dillatat cum tamen neceſſaria ſit conſolidatio.

Forma autem plumazoli quantũ ad figuraz ut dictum eſt non põt bene dari ſed in cõi hoie fiat. ſm hanc ꝯpoſitionẽ ipe plumazol⁹ ut ſit.ſ.iiij.digi tis amplus ꝛ ſit de tella lini multis plicabus ordi nata intez quas ponatuz totum ꝛ ſit plane figure ꝛ aligetur brachali ſm cõem morem facto ꝛ fiat la mina facta ferrea ſcõm quãtitatẽ rupture uel paz maioz ꝛ eſt melius que ẽt tota panis ꝛ modico cor ti inuoluatuz non tñ rotunda remaneat imo plana ꝛ tunc ſupza locum rupture ſupponatur ĩmediate medicamen ſiue ẽpl̃m ſiue cezotum uel unguentũ ſed cerotum magis laudatur ad ꝯſolidatõm ut di cebatur ſuper corium igituz ẽxtenſum ita ut loco firmiter adhereat ſupponendo ꝯſiter dictã laĩnaz ꝛ ſupza ipam plumazolũ ꝛ tunc ſtringatur cũ bra chali facto decenter ꝯphẽdẽdo labia unlueris ad agregationem ut dictum eſt.ẽ. Ex hoc uidetur magnus erroz pꝛaticantiũ cõiter q cum eadem fi gura ꝛ forma brachalis vnũqõq; ligant ꝛ ſtringãt cuz tamẽ non poſſint cuiuslibet uulneris labia elõ gata equaliter in unum adducere ꝛ cã erroꝛis iſto rum fuit qz exiſtimant q brachale nihil operetur niſi ſuſtinere membra ſurſum ne deſcendant cum tñ.d.A.hic ut uidetis ad aliam principalem intẽ tionem ipm ordinauerit.ſ.ad agzegandum labia ſciſure ꝛ ipa ſit agzegata ꝯtinere que eſt magna pars cure.Et ꝓpterea ſeq̃tur textus ꝛ qñq; caute rizatur ſcõm hanc ſtrictur̃ preparatõm quaſi di cat q ſi medicamina reſolutiua ꝛ exicatiua nõ ſuf ficiunt ad hanc u nitionez labioꝝ qñq; cauteriza mus ad hãc intentionem principaliter quoniaz ut dixit Aliebas 8.pratice cap.iij.Cauterium enim humiditatem diſicat reducitq; ultia meatuum.i: labia uulneris alongata ꝛ adinuicez arcet. Ec ce qũo magna intentio eſt ad uniõem labiorũ ꝛc. poſſet tamen iſte textus aliter induci ut ſit mens .d.A.Q; licet facta ſit adunatio labiorum p bra chale cum medicamine reſolutiuo uel exicatiuo. dubium tamen eſt ſi ſuperponantur medicine con ſolidatiue ne fiat conſolidatio cum multo maioꝛẽ uim in conſolidatione habeat cauterium q̃ tales medicine ideo dixit qñ qñq; cauterizatur ſecũdũ hanc ſtricturam ꝛ preparationem.i. poſtq̃ facta eſt preparatio per ſtrictur̃.primus tamen ſenſus mihi magis placet.Aduertendũ primo propter ul timum uerbum cum dixit.Et nõ oportet ut appro ximet huic rupture ferrum oĩno. Ladit dubita tio non parua de pp hoc ſniam uariã auctoꝝ.Nã Serapio qnto breuiarij cap.i.in principio cure ta lis rupture laudat in corporibus duris curam cum ferro ꝛ adducit hoc eſſe de conſuetudine aliptum Idem ſenſit Aliebas 8.pratice in principio dixit ſic ad lr̃am Intestinoꝝ eruptiõe que ex ſciſura ſiphacis fit medicantibus medicaminibus curabi lis non ẽ ſupple hernia de qua ẽ rubrica capi.ſed eius cura ferrum ẽ ꝛ coctura ꝛc.Et huius curam cum ferro tradidit 6.pratice cap.5. Et in hac ſnia ſunt aliqui moderniores in oppoſitam partez ẽ ſnia.d.A.hic Rasis ẽt in al.ꝛ diuiſionibus in cu ra huius non appoſuit ferrum. Idem Auenzoar in hac hernia non ponit ferrum licet in aquoſa ſi cut ẽt.d.A.inferius. Dec auctorum contradic tio facit me in hoc ad loquendum ſuſpectum ꝛ du bium uerum ut non cadam ſub repreñſione conſi liatoris iz.8.differentia qui cũ reprehendebat ba ly falſe interꝑtantẽ.5.tertio tegni circa illũ paſſũ calidioza calidioribus ꝛc.dixit ille nãq; perfectus iudicatur expoſitor qui mentem iuſte interꝑtatur dictis ſiue uerum dicat aut falſum ut ſcribitur pri mo pronoſticoꝝ ideo conabor ego uerba.d.A.ꝛ ſi forte apud aliquos dubia eſſent ad clarum ſen ſum reducere. Pro declaratõe ꝛ ꝯcordia auctoꝛ rum.Et primo ꝯmemorando q; ut.ẽ.dicebatur in cap.de cãis q; tribus modis in genere cõtingit zir bum uel inteſtina deſcendere intra oſſeum aut.ſ. primo per ruptur̃ ipius ſiphac ſo dillatatis didi miſ per amplificatõm eoꝝ poſſunt diſcurrez zir bus uel inteſtina ſo per rupturam ipius ſiphacis. tertio per relaſſationẽ ꝛ molificatõem eiuſdem ſi phacis põt igitur fieri deſcenſio membroꝝ.ſ.zir bi uel inteſtinoꝝ aliquo trium modoꝝ ſupradicto rum tñ differentez ut ibidem dicebatur ꝛ ad diuer ſum ſitum deſcendunt talia membra per unaz.cãz ꝛ ꝓpter alias quoniã ſi deſcẽdant ex apertione di dimoꝝ tunc perueniunt ad contactum teſticu li uel teſticuloꝝ ꝛ appellatur uera ramex ut ibi dem dicebatur ſed ſi ex ruptura paniculi fiat de ſcenſus uel ẽt ex relaſſatõe tunc zirbus. uel inte ſtina non poſſunt peruenire ad ꝯtactum teſticulo rum ſed aut recipiuntur inter unã pelliculã ꝛ aliã burſe ut ex ruptura ꝯtingit aut in ipo ſiphac cõ tinentur ſicut in ſacho ut.ẽ.loco illo declaratum ẽ. Et ex hoc fundamento cum alio addito.ſ.q; .d.A.hic loquitur de deſcenſu hoꝝ membroꝝ ex ruptura ſiphacis in textu habebimus prio unum modum ꝯcordie ut.ſ.uellit.d .A.q; non oportet ut appꝛoximet huic rupture ferrum oĩno.ſ.ad ex tractionẽ teſticuli ut facere ſolent miniſtri huius artis ſtante hac ruptura in qua nullum teſticulis cõicatur nocumẽtum cũ non poſſint talia mẽbra ad ꝯtactum uenire teſticuloꝝ extrahũt teſticulũ cum hoc tamen ſtat ut ad curationẽ ꝯueniat fer rum.ſ.ſcindendo miracb in loco rupture ꝛ ꝯſiter ſumẽdo ſiphac ꝛ tandem ſi expedit cauterizando ut uidebitur hunc ſm ſenſum ſequebãtur Sera pio ꝛ Aliebas primũ aũt ſenſum.d.A.cuz ceteris ſequacibus aliter imaginari poſſumus ꝛ forte cre do magis ad mentem illoꝝ diſtinguẽdo de rup tura quoniã alia ẽ magna alia parua alia recens alia antiqua alia in puero alia in ſene ſanguineo uel melancolico.Et ſm hoc credit.d.A.cũ Auen zoar ꝛ reliquis q; ruptura in iuuene maxime non multum antiquata poſſit cum medicinis reduci. ut expreſſe Auẽzor dixit in pueris difficiliter pp ter plantum ꝛ inordinatõm in ſenib⁹ ꝛ difficiliter ꝓpter duriciem paniculi.Et in his non eſt tutum

cū ferro laborare qñ pueri ex dolore facillime dis
soluerētur ēt nō possent regimini ꝺueniēter subici
si eis aliqō diuerium occurreret accidēs senes ēt
pp debilitatē non sunt tanto labori ꝛ timori expo
nendi maxime in eis supersit modicū ſpris ad uirā
iuuenes aūt qui tollerare possent per hoc qō sunt
fortis uirtutis ꝛ patiēter tollerant quietem ꝛ ociū
ꝛ non sic pueri ꝛ regimini per medicinas ꝺuenien
ter subiciūtur tales p medicinas ꝺueniēter curari
possunt. uannū esset igitur per cirogiā curā atten
tare. Fundamētū igitur suum fuit q ois homines
uel apti sunt sine graui mortis periculo ferrū tolle
rare ē uel nō si sic ut iuuenes tales curari possunt
per medicinas sit ergo per operatōm cum ferro
nec non ꝺsilium suū est q non approximet ferro
ꝓpter timorē ꝛc. Et hec ſnia. d. A. fuit arbitraria
ꝛ multū rōnalis. Aliebas aūt Serapio nolue
runt obsequi illis qui cum senes essent adhuc ob
stinate uolebant uerā talis rupture curationez
q̄ qz medicinis fieri non posset. Laudabant isti fie
ri debere cum ferro ꝛ q hoc sit uer ps inspicienti
seriem lre Serapionis que laudabat hoc i corpo
ribus duris. i. seibus sed ꝺsuetudinē aliptum non
q hoc faceret de principali cōsilio sed ut uolunta
ti illoꝝ obsequeretur melius ergo est blanditine
curare ꝛ clausam sustinere rupturam q̄ꝫ tali se pe
riculo ꝺmittere maxime cū per tales ruptura ob
seruato debito regimine ꝛ ligatura possit homo
uelut sanus usq ad terminū prefixum etatiue de
currere ꝛ ad ꝺseruaē spēi sufficienter se exercere.

Non sic aūt ē in aquosa uel uaricosa qz in aquo
sa leuis ē cum ferro curatio et sine timore que si re
deat curatio reiteretur. Ugricosa aūt aliqñ ta
lis ē in iuuene ut per medicinas curari non possit.
q̄ nisi curetur debilitatur testiculus uel forte ꝺrū
petur ita ut ille non reddatur ad generationē apt⁹
et ideo in iuuene aliqñ laudatur opatio cuz ferro
notate ista ꝺia. Non tñ. ꝺ. A. Laudauit lego lit
teram ꝺtinuando ad primā postq̄ꝫ sunt reducta il
la membra deinde stringatur suppositū. i. prius po
sitis medicinis agregationē facien ꝛ dimittat sup
ple bis tribus diebus ꝛ stet supinus ꝛ addens for
mam ad ꝺpositionē lombaris maxime plumazoli
dixit. Et sit strictura. i. id quo fit strictura ꝛ ꝺserua
tur supple factā cū iuolutiōib⁹ q̄draē ꝛ iuolutōib⁹
ꝓparaē ad agregādū. i. ita dispōaē ut sic faciēs ad
agregādū labia sciſur fz qō dicebat ꝛ addidit. Et
qñqz cauterizatur fm hāc strictura ꝛ preparatio
nem uel qz cauteriū facit ad hanc intentionē cō
plendam. s. ad agragandū ꝛ sic ꝺseruādum uē qz
facta p medicinas ꝛ lombare agregatione tūc ad
pfectam ꝺsolidatōm fiat cauterium ꝛ addit ēt de
clarando de forma plumazoli ne ꝺtigat error. Et
non administrentur iuolutōes sperice quoniam
ipe dillatant maxime aūt necessaria est ꝺsolidatō
Postremo addit cañ in ope obseruādo pro ꝺsilio
Et non oz approximetur. s. medicus ferrum ꝺno
supple ad ꝺsolidatōm qō quo itelligatur satis dic
tum est De medicinis.

Et medicine Sequitur pars de me
dicinis in qua. d. A. princi
paliter duo facit quoniā primo ponit medicinas
que ad agregatōm magis faciunt fo que ad ꝺsoli
dationē fa ibi. Et de ēpl'is ꝺuenientie ꝛ in prima
pte primo ponit ea q̄ per interius fo per exterius
ibi. Et oz ut administrētur ꝛc. primo ēt ponit qui
bus uteñ est per superius fo ponit cañ in apposit
empl'ast. ibi fa Et oz de prima parte dixit Et me
dicine que bibūtur quibus iuuantur habētes rup
turam sunt sagenea ꝛ decoctio nuchū cypressi ꝛ p
pzie in qua dissoluta sunt sagenea ꝛ diaciminum

Notate q usus hoꝝ medicinaliū non solum cō
uenit in hernia intestinali ex ruptura paniculi sz
ēt in facta ex dillatatione didimoꝝ ꝛ in relassaē.
In oibus enim talibus intendimus resolutioni ꝛ
exicationi nam relassatio paniculi pendet ad sup
flua humiditate similiter ꝛ dillatatio didimoꝝ ut
plurimū. In facta uero ex ruptura primum in
tendimus ꝓparationi labioꝝ que perficitur cum
resoluentibus ꝛ exicātibus ut supe dictum ē talia
aūt oia sunt huiusmodi. Nam sanguinea est ꝺsec
tio magna que scribitur ab. A. v. cañ. tractatu pri
mo ualens ut ibidez scribitur ad oēs passiones fri
gidas ꝛ uentositates grossas ꝛ ad frigus ꝛ ad simi
lia ꝛ in sūma est resolutiua ꝛ exicatiua corminati
ua uentositatū quaꝝ resolutōm maxime intēdim⁹
in curatione cuiuslibet rupture utz ispiciēti descri
ptionē eius. In nuce cipressi ut fo cañ cap. de ci
presso est uirtus calefactiua siue atractione ꝛ in
hoc ut ibidem differt ab alijs calefactiuis ꝛ resol
uit humiditates ꝛ in ipa ē uirtus adherere faciēs
qō ē precipuū in casu nro. Ideo dixit in cap. de nu
ce cipressi qō ē empl'm rupture ꝛ aliud non dixit
decoctio igitur eius maxime ualet precipue si mi
sceatur cū alio in hoc ēt habēte ꝓprietatē ut ut ā
de sagenea. Et si coquatur in uino medij coloris
cum modico aque cisterne erit ꝺueniēter diacimi
num ē ꝺfectio nota cuius ē resoluere carminare ꝛ
exicare In hoc ualerent alie ꝺfect. magis ut tria
ca mitridatū ꝛ relique ꝺfectiones ut dionixum cō
fectio de seibus propzie Triffera. B. posita a Me
sue fa pte prime distinctōis ꝛ similes exhibendo
cum decoctē ꝓdicta in mane fm doses eaꝝ debitas
quas ab. A. ꝛ Mesue locis propriis requiratur

Et oportet ut administrentur in ea sup
ple ruptura. ꝺñs ponit cañ.
dicens empl'a que super sciſurā administrantur.
postq̄ꝫ agregata sunt labia sciſure. i. administren
tur empl'a q̄ ualent ad sciſuram principaliter ꝛ ta
lia sunt ꝺsolidatiua q̄ ut. ē. uisum ē cum glutinosis
ꝛ stipticis pficiūtur postq̄ꝫ apposita sunt illa q̄ fa
ciūt ad ꝺgregatōm labioꝝ ut supe dictū ē. Et post
q̄ꝫ tracta sunt duo ova. i. testiculi ad supiora ꝛ ex
pleta est reductio eius quod descendit. i. descen
debat quasi dicat facta reductione pp q̄ꝫ contra
huntur sursum testiculi qui elongabātur ppilla
membra decorsum fluxa ꝛ appositā consequenter
empl'is facientibus ad agregationem labioꝝ tūc
ꝓponant empl'a que ualent ad sciſuram. i. ꝺso

lidantia Et sic uidetis ipitiam illorum q' semper cum eodem emplo curant ꝛ cū eisdem medicis de quoꝝ nūero fuit haly tercio tegni ꝯmēto. igō. q i totalli curatione applicabat tñ exicātia cum cauterizantibus ut folia cipressi aloē calcē ꝛ acatiaz ꝛc. nullam facies mentionez ad cōglutinatibus q̄ tñ sunt necessaria. Et istis emplis ꝛc. iam secūdo ipe applicat empl'm conueniens ēt ad hanc itētionem. s. ad adunationē ꝛc. dixit q' empl'm ꝯueniēs est id q' fit ex sauīa nuce cipressi ꝛ folijs eius ipsa eiz sunt radices emploꝝ super plurimū iuuamēti quoꝝ ē ꝯueniētia supple medicoꝝ .i. aūc. veteres conueniūt in exibitione huius empl'i ad hanc intē tionem ꝛ hec est veritas q̄ Rapio quinto breuiari loco allegato istas medicinas uerificat i casu isto quoniā nux cipressi ꝛ folia eius notabiliter exicāt ꝛ sauīna resoluit ꝛ effugat uentositates ita ꝛ alij plures de nuce cipressi. A. Fo can. cap. de nuce cipressi q̄ō est aliud e ca. ō cipresso dixit hec uerba tñ. Est empl'm ruptuze quasi p anotēmasiaz sic singularissimū in ruptura ꝛ ca. ō cipsso dixit an barcola uulneꝝ folia eius recentia ꝛ nux ipsius cō solidant uulnera que sunt in membris duris ut in casu nr̄o licet: hic principaliter non ponatur ad cō solidatōm sed ad adunationē ꝛ exicatōm de sauīna de qua scribitur ēt Fo can. in ca. de Abel. licet A exponat Abel est fructus iuniperi tamē re uera est sauīna ut patet per Serapionē ca. i. de simplicibus ubi ēt ꝯcordat cum d. A. in qualitatibus ꝛ proprietatibus eius ipa est uehemētis resoluē ꝛ ē exicatio ꝛ stipticitas. Et dixit Simō Januēsis q' in illo ca. defficit auriola membroꝝ capē sup aureola expulsionis ubi dixit q' opaē iuniperi ꝛ sauīe ꝯueniunt sed sauine opaē sunt fortiozes ualēt mirabiliter in prouocādo uzinā mestrua ꝛ fetuz ita ut dixerit i de simplicib⁹ Serapio ca. i. Et pp cañ sue subtilitatis ꝓuocat mestrua plus omni medicina ꝛc. In sāma igitur tales medicine p̄cipue sūt in casu nr̄o de modo ꝯpositionis ꝛ applicationis dicam in fine capituli

Et de emplastris Nūc expedita prima intentione p sequitur aliam. s. ordinationē emploꝝ que pficiūt ꝯsolidatōm ꝛ posset diuidi pars in ptes nouem ſm nouem ponit descriptōes. Et inspiciēti primā compositionē patet q' in ipa intrant primo glutinantia postea exicantia stiptica ꝛ confortantia ꝛ in his est intentio perfecta. ponuntur enī primo genera gumi que sunt glutinosa cum aliquali stipticitate ꝛ exicatione ut scō cañ. cap. de gumi. Et ibi est fortis textus q' oēs spēs gumi sunt calide licet de dragaganto dixerit q̄ ipm ē frigidū ad aliq̄lē stipticitatē declinās sed sufficit nobis q̄ ē iuiscatiuū cum aliquali exicatione de bedelio non est dubitatio q̄ sit uiscosum ē ēt frigidū ꝛ stipticū saltē nuchū glutē. i. colla piscium ē q̄dam uiscosum ꝛ glutinosum q' absoluitur a pisce quodā magno ut dixit Serapio ſm Simonē ab iteſtinis pisciū ꝛ ē ēt aliud glutē coriozū quadrupedū sil'r multū uiscosū. Tubera sunt gen⁹ fungoꝝ ꝛ ē id q̄ dr̄ Tartufere ꝛ sunt ꝯplexiōis terree sed hz admixtā paruā substātiā subtilē iuuatē ad penetrandum ꝛ ideo scisitate iuuat ꝛ maxime ficca quoniaz recens collecta participāt grossa humiditate maxime laudantur arenosa in hoc casu. Carnes cancroz̄ participāt notabili uisc̄ositate ꝛ si cū hoc intēdamus exicatōni possumus totum sumere cū testa vel facere adustionem coꝝ m. edū adustiōis posuit Serapio ca. i. de cācro. Et ibi habē singularem medicinam ad morsuz canis rabidi ita vt dixit. B. q̄ō nunquā vidit aliq̄ē mori cū illa medicina. Et dixit q' cancrus fluuiat'l sibi debeā cū tota sua natura q' rose ēt cū suis capitib⁹ ꝛ alia stipticа ꝛ virtus maxime ficca talia omnia sunt stipti ca sequīt in libro meo ꝛ mes. excorticaē nō r epio apud aucto. mes. sed bene reperio m ēsce ꝛ sunt pisse vel robilie que sunt genera leguminū ad melancolicum declināt ꝛ stipticū ꝛ maxime si excoꝛticētur ꝛ ita credo velit iacere littera ꝛ addit illi⁹ ꝫcte folia altee. i. maluisci de mecba illius ꝫcte sunt notabiliē exicatiua ꝛ radix ꝛ sc̄mē eius ꝛ stipticitate pticipant vt dixit serapio ca. proprio notate pp illos qui ipsa vtuntur ad humectanduz ꝛ molefaciendus ꝛ est vsus cōis medicoꝝ licet. A. ea posuerit maturatiua molificatiua ca. proprio Alumē iameni est notabiliter stipticū ꝛ exicatiuū ꝛ est alumē scisū q̄ō a vulgo de pluuia dr̄ ita stipticū ē ut p hibeat fluxū humiditatū accidēt alii. dz ipsius poni modica quantitas in compositione sumac sunt genera notabilitaē stiptica tamaraſcus est arbor satis vō in ea est stipcitas cum exicatione sed eius fructus vehementis stipcitaē vt ca. proprio scōum. A. magra est terra quedam rubea in ipsa est glutinatio ꝛ stipticitas ꝛ est fortioz i cō structōe ꝛ dixit. ō. A. q' est lutū sigillatum centaura est calida ꝛ ficca vsq̄z in tertio ꝛ est exicatiua sine mordicatione sigillat ꝛ ꝯsolidat vulnera mala ymo scribit' q' si quoquat' cum carne incisa coniungit eam. Ecce mirabilē virtutem in cō solidando de Aloes manifestuz est quod ē calidū et siccum stipticū extra positum et confortatiuū propter virtutem stipticitat' que est in eo cuz aromaticitate iam ista omnia videtis notabiliter in casu nostro conuenire. Ponit consequēter aliā descriptionē que talis est. R. armoniaci ipsuz est gumi quo auruz adheret vnde libri ꝛ pgameana eo deaurātur glutinosum ergo est calidum ꝛ ei⁹ exicatio est fortis Turis in hoc non est dubitatio sua glutinositate ꝛ aromaticitate quod conuenit aloes a sanguīe ꝛ dabat. i. illarū ẑtax de hoc dictum est quō ꝯueniat oium añ. ʒ. iij bedelij. ʒ .ij. dictum est supra ponitur in tali dosſi ad refrāgeñ caliditatem superiozum accatie ꝛ sacracolle amborum añ ʒ. i. de accatia auctores uarie loquūt' quidam dicūt quod est fructus arboris ut diascorides. A. dixit quod est sucus cuiusdam arboris appellate alcbarchi serapio dixit quod est spina barbarica ꝛ ex suco fructus ꝛ foliorū aliquando fit quicquid sit frigida stiptica et multum inuisca tiua nos autem ut dixit simon tali proprio acatia

carentes ex suco prunellorum siluestrium expresso et decocto ad spissitudinem faciamus sarcacolla est genus gumi mirabile in casu nostro. Est enim ut dixit .d.A. glutinatiua propter hoc consolidat et cre at carnem et administratur in emplis et in ipsa est uirtus adherere faciens etc. Et quia ossa sunt fere gu mi dixit ad compositionem terrantur in mortario et ma deficiant in principio noctis in aceto et supple sic p noctem dimittatur deinde terrantur in mane cū aliquātulo sauine et inbibatur ex eis .i. eis coctū et ponatur sup locum. Ecce quo utitur hoc uoca bulo Emplm H. ponit inter aliud emplm ei⁹ de scriptio talis ē. R. masticis sacracolle et thuris p tes equales et agregentur in uino de passis .f. dul ci uel cocto ad maiorē inuiscationē et leniatur .i. extendatur super pergamenū de pāno ad dūam pergameni quo utebātur ueteres constricte ex utris uel inuitis quibus utuntur mulieres ad ponendū intus machagnanos cōis usus ē ut exsidatur sup pāno uel fustaneo ossa hic posita sunt supra decla rata preter q̄s de mastice maxime gumi notū ca lefactiuū aliqualiter et stipticum minus tū thure sed ēt est inuischarū addit aliud et dixit aliud sile illi .f. in effectu ē id quod fit ex aloe et glutīe et thu re notū ē per dicta. Loscquēter ponit illam de scriptōm mihi magis gratam cum in ea perfecte cōprehendantur omnes intentiones quas querimus Cuius descriptio sumatur. Nux cipressi Thus et acatia et balaustie notabiliter ossa sunt stiptica. Sacracolla sanguis drac̄ est sucus rubeus not⁹ est constrictiuus et conglutinat ulcera et plagas licij liciū est sucus siue sit arboris siue fructus ipm est in actiuis fere tēperatū sed dificat usq; in tertio. unde restringit et congregat et sic maxime conuenīet in medicinis adunationem facien in casu tū nro maxime conuenit exicādo ex eo fiunt suppositoria de licio ad tenasmonē notata apothecarijs et sunt opiata mirra et galle et sauina equali mensura ter rantur bene et sufficienter cum gumi prius .f. disso luto cum uino cocto et fiat ut adhereātur ouo .f. parti proxime ouo .i. testiculo aut in quocunq; lo co fuerit ruptura q̄ plerūq; ibi est eminentia ut ouum donec cadāt quasi uideatur iuuare q̄ cum hoc medicamine sic multo tpre curetur et re uera est egregiū ut patet consideranti diligēter non est aliquid dictum de mirra et gallis. Sed mirra est guma calida et ē fm aliquos ficca usq; ad tertiū resolutiua uentositatū et in ipa ē stipticitas et adhe rentia et consolidat ulcera et sibi pcipuum ē phibeā a putrefactione ita q̄ ēt mortuū cōsequat a fetore etc. Ecce quo multipliciter ualet in casu nro gal le maxime si colligātur imature habet substātiā multū terreā et constrictio eaq̄ ē uehemens et forti ficant membra lassa debilia etc. Ponit inter aliud emplm bonum q̄ q̄q; consolidat rupturam infantiū ut. R. corticū granatoq̄ .3.x. gallarum i maturarū .3.v. decoquātur ℥.vi. uini stiptici de coctione uehemēti cortices granatorū uehemēt sunt stiptice et maxime grauitati muzi licet balā tie magis exicent que ēt uulnera coberere faciūt capita tū ipoq̄ sunt magis stiptica reliquis parti bus addidit. Q̄ reducantur intestina ad superio ra et embrocetur locus cuz aqua frigida et misce tur hoc emplm et non soluatur nisi trāsacta ebdo moda aut in ossibus decez diebus semel. In his uerbis ēt inuit .d.A. q̄ ruptura i puero aliq̄n ut cū ē recens facile per medicinas curatur facta .f. re ductione intestinorū que aliq̄n fit cuz embrocatio ne cuz aqua frigida q̄ illa membra sensibilia per cepto nocumento contrahūtur uel si cum operatio ne manuali necessaria reductio fiat et tunc inter facta embrocatiōe cum aqua ueri frigoris labia uulneris adunantur in puero pp ipsorum grādem passibilitatē. Et ex hoc haberi pōt clarificatio apparentie q̄ ad miraculū deducebatur de aqua fontis in territorio Carouazii ducatus Mli ubi multi propter introitum in aqua frigida laborātes descensu intestinor obiectis brachalibus se ipsos existimabant curatos cum tamen re uera consoli datio facta non esset et ideo post parū tpris recidi nabant pluſ lz forte aliqui denotōe et fide sanaren tur quibus reductis emplm ibi appositum solum aliq̄n est sufficiens qō si non sufficiat ad consolida tionem q̄ ibi non apponitur aliquod conglutinans addidit propter hoc et iuiscetur hoc emplm supple cum aliquo conglutinio uel cum gumi uel dragagā to resoluto in uino etc. aliud emplm mirabile fm eum. R. masticis corticum thuris nucis cipressi et mirre ad exicandū stipticandum adherens fa ciendum et confortandum glutinis pisciū et sarcacol le ad inuiscādum oium pres equales dissoluatur glutē in aceto uini et agregentur cum eo medici ne et fiat ex eis emplm addit. Et forsasse sufficit emplm infantibus q̄ fit ex balaustis et psilio et ra dice lilij siluestris de balaustijs dictum est quo conueniant exicando et stipticādo de psilio magnā apud auctores reperio discordiā. Nam .d.A. fo cañ ponit ipm frigidū et humidum i fo i.iz. tertij ca. de uomitu ponit iustificando unum descriptio nem q̄ psilium ē stupefactiuū Serapio ca. propio ponit q̄ ē frigidum in fo sed temperatū i passiuis Idem Auerois quito colliget et tamen experiētia patet q̄ disrūpit exituras et ulcerat in fine. Credo in ista difficultate esse dicendum sicut idem dixit .d.A. fo can. in canonibus generalibus cap. i. ul tra prohemiū ubi posq̄ posuit q̄ in medicis sunt quedam in quibus sunt due substantie diuerse se cundū naturam absq; pmixtione oio dixit q̄ ex eis sunt que sunt sensu sic apparentes diuerse sic partes citri et ex eis sunt que sunt magis occulte uidetur enim ut dixit ipe q̄ cortex psilij et loqmur de granis q̄ de istis utimur in medicinis et q̄ ē su per eius corticem sit fortis infrigidationis et medu la et farina que ē in ipo ē fortis calefactionis .ita ut sit medicina rubificans et ulcerans et cortex eius ē sicut uelamen distinguens inter eo hec .A.

Et ideo practici cum uolunt uti psilio ad infrigi dandum infundunt in aqua tepida et ab eo educi tur in aqua mucilago que lotebat supra corticē secundum quam partem est frigidum et redditur

humidam saltem per infuxionem ⁊ fit ut aliquando sit stupefactum maxime si infundatur in aqua lactuce ul' semperuiue ⁊c. Substantia uero intrinseca est notabiliter calefactiua ⁊ exicatiua ⁊ ideo si rumpatur uel terratur operatur ita ut disrūpat exituras per hoc q̄ penetrat uirtus medule eius que calida ē ⁊ exicatiua ita ut sit ulcerans ⁊ id q̄ ō ē crudum ex eo facit etiā cruda magis ⁊ refrenat eam ⁊ hoc ē q̄ non actuatur nisi pars superficial' frigida tātum quando autem rumpit̄ ⁊ infundi tur in aqua ꝓm quem modum utimur eo in ēpl'is ad rupturam ⁊ maxime ad ramicem intestini ifantium ⁊ eminentia umbilici ut Serapio in ca. proprio de pſilio tunc restangitur intensa caliditē que ē in substantia per infuxionē ⁊ permixtionem cuꝫ parte mucilaginossa quelatebat in superficie ⁊ sic redditur totum aliqualiter uiscosum cum aliqua li confortatione ⁊ sic in casu nostro ualet taliter igitur eo utamur ⁊ istum modum posuit Serapio loco allegato Radix lilij siluestris albi que quantum ad substantiam terream ē deficatiua ⁊ ē calidum ꝺfortatiuū yreos tamen ē in omnib⁹ illis fortior ⁊ ē cum hoc Aſtipticum ⁊ forte de illo loquitur .d.A.b̄ addit ⁊ fortasse sufficit nisi ut facias ēpl'm ex lenticula aque. Istam eandem sententiā posuit Serapio q̄ confert crepature intestinali infantium ⁊ forte a tota substantia ē ipa herba quedam que notat supra superficiem aque maxime paludibus multum uiridis ⁊ ē rotunda sil'is i figura lenticule. Et fortasse sufficit ut leniantur eorum rupture cum bedelio dissoluto in uino ⁊ oleo sambucino ⁊ castoreo de bedelio dictum ē oleuꝫ sambucinum habet uirtutem deficatiuam ⁊ conglutinatiuam resolutiuam temperate dixit. H. In sambuco uirtus eius prima ē que deficat fa ē que incarnat ⁊ resoluit temperate castoreum ē notabiliter resolutiuū ⁊ exicatiuū ideo maxime ualet q̄si ē aquosa ut dixit textus addit ⁊ fortasse sufficit si ad curam cum sanich ⁊ ordeo uel pultibus ordei in quibus ē uiscositas ⁊ glutinatio maxime si reducantur ad spissitudinez empl'i ⁊ sic habemus expositionem totius cap. Consequenter sumendum ē cap. ⁊ deinde ponendus ē modus magis ordinarius domesticus ⁊ clarus in opere apponendo ēt electas magis medicinas in isto casu. In cap. igitur primo posuit ꝺparationem in facilitate reductionis hernie intestinalis bursalis ⁊ inguinalis ⁊ in summa dixit q̄ facilius reducit̄ inguinalis. ⁊ que ē desuper q̄s bursalis deinde ipe fecit memoriam cuiusdam singl'is in ista materia ut quod ad consolidationem primo preueniāt deficāda humiditatem accidentalem membri dillatāti ad aduna tionem labiorum faciendam deinde principaliter ipe ponit modum in reductiōe si ē aliqualiter difficilis ⁊ ibi ut. ā. dixi modo retrogrado insinuauit q̄ primo uideatur si pertractando tātum manib⁹ reducatur ⁊ si nō ponatur pānus calidus ad euaporationem uentositatis que ē aliquando in causa. Et si non sufficit q̄ ibi forte sit alia materia impediens tunc ponatur filtrum in balneo infussum. uel decoctione que fomentatio si fortassis nō sufficiat tunc ponatur in balneo ⁊ hoc signanter fecit propter cām necessariam ut. ā. dictum ē. Consequenter facta reductione dedit nobis modum cō seruandi debitum ipozum situm cum ligatura ⁊ strictura manifestando formam stricture ⁊ maxime plumazoli in hoc q̄ non sit sperice figure ⁊ in ceteris non dedit formam nz dari pōt q̄ talis ligatura fit etiā propter preparare agregationem labiorum uulneris que aliter ⁊ alio modo fit scōm diuersitatem scisure ut idem dicebatur. Et dixit q̄ō si oportet ut tali rupture approximet ferrum oio q̄ō q̄uo intelligatur dictum ē ibidem. Consequenter ipe ponit medicinas ⁊ primo agregationem facien̄ fo consolidantee ⁊ prius eas que per interius sumuntur ⁊ ꝺsequenter que per exterius usq3 ad illam partez ⁊ de ēpl'is ꝺueniētie ⁊c. ubi ponit medicinas facientes ad consolidationem ⁊ prio cōes fo ꝺtrabendo ad rupturas infantium ⁊ in sumaz fuerunt viiii uidistis istarum omnium clarificationem. Jam igitur agrediōr ordinem habenduz in opere ⁊ quoniā alia intentio ē ad morbum alia ad cām alia ad accidens ⁊ non potest hic perfici cura morbi nisi sumatur primo a remotione accidentis ut a descensu intestinorum primum igitur pīsato corpore si intestina sint in osseo reducātur ꝼm modum dictum circa lr̄am ⁊ iungatur quies infirmo ymo iaceat supinus crur⁹ aliqualiter eleuatis ⁊ ordinetur dieta declinando in oibus ad regimen exicatiuū ⁊ in principio aliqualiter calefactiuū et in processu minorato exicatio tātuꝫ ad hibeantur cum stipticis aliqualiter glutinosa. ut pedes uitulorum gelatine uua grossa nigra aliq̄liter dulcia cibaria de pasta ouo surbilia recentia uel modicum cocta caseus recens modici salis ⁊ huiusmodi utentur ꝺsiter oia aperitiua humectātia lubrica icisiua subtiliatiua ⁊ acuta aperitiua ut uina alba semina calida ut anexum feniculū ⁊ talia humectantia ēt ⁊ lubrica ut brodialia rapa ficus uue cassia pruna ⁊ talia incisiua ut accetosa oia subtiliatia ēt uitentur ut spēs acute ut cinamomum. ȝȝ. macis galanga piper ⁊ similia ⁊ radices acutoꝝ calidorum ⁊ subtiliatiuoꝝ ut cepe raffani alia ⁊ talia oia uitentur quoniā talia omnia uidētur in cām relassationis uel solutionis imediate ul' saltem mediate addere. Sed ad medicinalia magis ueniendo habendo intentionem ad causaz relassationis uel prohibitionis consolidationis q̄ ē humiditas superflua prohibitio cuius ut supra dicebatur in cap. de cura in generali in fine fit cum euacuatione ⁊ equatione cibi. i. dieta de qua iam dictum est sumatim restat ut fiat euacuatio prio tamen facta ipsius digestione cum appropriatis sirupis inter quos laudo sirupum talem domesticum. ℞. mellis ꝺxati collati. ʒ. ij. sirupi de sticha dos sirupi de duabus radicibus sine acceto aā. ʒ. ʒ. cum aquis betonice melisse ⁊ mente aā. ʒ. ij. miſſ pro duabus vicibus ⁊ continuetur quiqz vel sex diebus post quem sumptum in aurora dormiatur per horam ad minus ⁊ tardetur prandium ho

ris tribus. Et si placeret facere sirupum magistra
lem habentem hanc cõmunem intentionez ꝛ in
tentionem appropriatam ẽt in exicando ꝛ prohi
bendo dillatationem vulneris ꝛ adunando labia
vulneris distensa preparando ad consolidationẽ
potest fieri sirupus vt infra. ℞. radicum anagali
ci vel anacalis secundum .d.A. secundo cañ radi
us Serpentarie ꝛ celidonie cipi Serpilij mente
melisse nepite gatarie camedreos añ M.i. õquo
quantum in aqua vsq; ad medietatez ꝛ colentur
ꝛ ad omnes duas libras istius decõis ponat libr
j. mellis vel zucbari ꝛ dequoquatur vsq; ad per
fectionem sirupi ꝛ exhibeantur ex eo. ℥.ij. cuz to
tidem aque betonice ꝛ mente ꝛ continetur vt su
pra et clarificetur aromatizãdo cum mace ꝛ lau
dano quoniam ut dicit Serapio secundum Gal.
agregant ꝛc. Quibus sic sumptis sirupis exhi
beatur medicina solutiua fl'atis in corpore cõmu
nis habitudinis ut infra. ℞. agarici electi subtili
ter triti .ʒ.i.℥.ʒʒ. ℈.i. incorporẽtur in forma trocis
corum cum oximelle. s. exicentur in umbra per
diem deinde d ssoluantur terrendo ꝛ infundantur
in aquis melisse beronice ꝛ rute ad minus per ho
ras decem deinde facta bona expressione collatu
re addatur el'i'ij idii .ʒ.ii. mellis rosati. ℥.ii. misse
ꝛ fiat potio valet hic benedicta Nicholay con
fectio de datillis valent el'i'm indii mai° precipue
confectio etiam allaf mesue hic singulariter
valet quoniam confortat uiscera molificata eua
cuando superfluit' in toto corpore ex his potest fie
ri confectum in forma bolli cum zucbaro apponẽ
do dosim conuenientem que in locis propriis per
quirantur ꝛ in forma pill'ata valent pill'e auree
dicte turbice que tamen multo fortiores sunt secũ
dum N. nec sic in proposito placent sicut pill'e me
sue valent pill'e fetide. valent singulariter pill'e
de bedelio quia preter id quod euacuant constri
gunt conueniunt etiam agregatiue maiores pp
ter bdelium ꝛ merabolanos ꝛ religua multa in
casu nostro conuenientia. Et tales medicine ma
xime proficiunt in descensu facto per relassatio
nem exhibeantur secundum modum medicinarũ
acutarum exhibendo lanatiuum ex aqua mellis
hora conuenienti ꝛc. Et post euacuatam bene
mãm ꝛsumptõe ꝺueniũt medicine triachales de
quibus supra in capitulo dicebatur ut salzanea.
mitredaf ꝛc. unde sequenti mane exhibeatur po
tio ut infra. ℞. mitridati .ʒ.i. diabugl' ℥.ʒ. cum
uino calido parum sumatur Sequentibus dieb°
duobus uel tribus in mane per duas uel tres ho
ras ante pastum sumatur morselum unum ℈ec.
de quibus supra ut dianix. diaciminum ꝛ huius
modi ad resoluendum ꝛ exicandũ. Et hoc quã
tuz ad ea que interius sumũtur intentione habita
ad causam. Sed quantum ad exterius sumen
da primum laudo ut fiat medicamen. d.A. secun
dum hanc formam ℞. sanine M.i. nucum cipssi
ꝛ foliorum eius an. ℥.ʒ. buliant in uino nigro ꝛ aq̃
equalis quantitatis bona decoctione deinde facta
collatura omnia simul bene pistentur. ꝛ cuz oleo
camõlino redigantur in forma emplastri ꝛ super
ponatur calidum super loco rupture ꝛ bis in die
mutetur. Et si apponatur parum melis ad conti
nendum erit conueniens potest etiam in decoctio
ne eadem infundi petia triplicata ꝛ loco superpo
ni ꝛ pluries in die hoc fiat epitimando ad hanc i
tentionem ualeret decoctio spice squinanti absin
thii camedreos serpilii cipi nucismusch. ꝛ similiũ
ꝛ ex pulueribus horum uel aliquorum istoruz cũ
oleo de menta costo spica ꝛ similibus ꝛ modico
cere fieri potest unguentum ad super ungendum
Et ista eadem continuentur a principio superpo
nendo laminam cum brachali ut supra dicebat
ad prohibitionem defluxis cum cõtingat aliquã
do per lectum moueri uel sedere posset ad hanc i
tentionem fieri cerotum cuz uirture medicaminũ
de quibus paulo ante dictum est. Sed non est ma
gna cura quãdo talis exicatio humiditatis ꝛ adu
natio labiorum adinuicem satis breui tẽpore fiet
In quo etiam tempore laudo ut stomachus in di
gerendo iuuetur cum aliquo unguento stõaticho
uel ciroto ne superfluitates aquee multiplicẽtur
ꝛc. Expedita hac intentione nunc ad morbum ꝛ
consolidationem restat principalis intentio que
cum stipticis ꝛ exicatiuis ꝛ glutinosis perficitur
interius ꝛ exterius per interius igitur compleri po
test cum puluerib⁹ per os in el'i'is pill'is confec
tionibus in morsellis que ꝛ si multipliciter uaria
ri possint tamen propter non multiplicare nimis
remedia unde aliquando fit ut difficultez electior
habeatur medicina ponam tantum modo exem
pli causam unam ꝛ aparere meo electionem pul
uis igitur in casu conueniens sit talis. ℞. stipi
tum Serpilii montani caude equine ꝛ radicis
eius radicis sigili Sancte Marie anna .ʒ.ij. ra
dicis ualeriane .ʒ.iij. ista sola ut refert Lafran
cbus Mediolanensis per se curauit pillorum le
poris boliaf turis ematites anna.ʒ.i. acatie mu
mie anna.ʒ.℥. misce fiat puluis subtilis de quo su
matur in mane cum modico uini rubei tribus die
bus. Sequentibus uero diebus quattuor su
mat sirupum ut in fen. ℞ omnium consolidax
corrigiole plantaginis quinqueuernie anna. ℥.i.
roxarum thuris mastichis ematitis anna .ʒ.ij. mir
tilorum sumac sanguis drag anna.ʒ.i. ꝛ decoquã
tur in aqua pluuiali ꝛ cum zucbaro sirupizetur
potest etiam exhiberi ante cenam per tres horas
stomacho uacuo cum aqua mente ꝛ plantaginis
ꝛ si cum eo posueris parum puluerис leporis uiui
in olla. combusti melius operabitur post istos dies
sumi potest ad quantitatem nucis in mane cum
uino nigro de el'io ut in fen ℞. radicum ana
galici bene decoctarum in uino nigro ꝛ postea op
time contrictarum ꝛ mellis dispumati anna libr
.ij. quoquantur lento igne usq; ad perfectionem
et postea superponatur puluis infrascriptus.
℞. sanguis drac. ℥.ʒ. masticis et pillorum leporis
incissorum anna ʒ .ij. lapis ematitis .ʒ.i. nucis ci
pressi ℈.ij. gariofolorum macis cinamomi nucis
muschate anna.ʒ.℥. ciperi ʒʒ croci an. ℈.i. et bñ

incorporentur ⁊ vsui reseruentur. In hoc etiaz valeret Ellyz gentillis sed vt promissi non intēdo remedia multiplicare ⁊ illam descripc̄ posui in cō silio meo in tali casu pro quadam nobilissima domina brogunda ibidez si placet recuratis pillc precipue in isto casu valentes sunt gentilis artifi tiose multum ⁊ singulares descriptio quarum est vt in fen. ℞. rasuꝝ vel limature ferri. ʒ. 5. pillorū lepozis minutissime incisozum. ʒ. iij. nu cis cipressi mumie sanguinis dracōis ypocistidos olibani acazie añ. ʒ. ij. nasturzij draganti mirre ci peri añ. ʒ. i. terrā̄tur ⁊ conficiantur cum supo con solide maiozis. Sed notate precipue quod nocte qua sumūtur debet patiens tenere super loco fra cture magnetem sufficientem magnitudinis lenē ⁊ aplanatam super carne nuda potest etiam fie ri confectio qua vti potest ante cenam per horas duas in hac forma. ℞. draganti gumi rabici assi foliozum roxarum siccarum ⁊ seminis eius spodij acazie ypoquistidos amillij lapis ematitis boliar meni terre sigilate corallii añ. ʒ. i. turris nucum ci pressi ciperi añ. ʒ. 5. croci ⁊ cinamōi añ. ℈. 5. pul ueriz entur ⁊ cum zucharo dissoluto in aqua men te ⁊ portulace quod sufficit ⁊ fiat confectio i moz selis. Ultimo restat ordinare ad hanc intentio nem ea que exterius sunt applicanda ⁊ talia exhi beri possunt ⁊ p viā epithimationis' empl̄i vnguē ti ⁊ ceroti licet cerotum sit conuenientius ad hāc intentionem propter causas supratractas de sin gulis tamen habeatur in opere maioz copia po nam exemplum primo epithimatis vt in fen. ℞. sanguinis pozci veteris sani libr. ij. liquefiat ⁊ cū cinere radicis caparis ⁊ pulueris nasturzij misce antur ⁊ cum petia epithimetur ⁊ si parum gumi in vino nigro dissoluatur ⁊ secum misceatur erit conuenientius Empl̄m fiat secundum hunc mo dum. ℞. picis naualis collofonie añ. ʒ. vi. sanguis drag. ematites mirre ⁊ mumie aristologie rotun de ⁊ longe añ. ʒ. i. roxa. galarum consolide maio ris ⁊ minoris añ. ʒ. 5. omnia propter gumas pulue rizentur que dissoluantur in vino ⁊ cum albumi ne oui quod sufficit ad incorporandū ⁊ fiat ēpl̄z posset ad necessitatem sine magno ministerio fic fieri. ℞. zucbari roxati ℥ ij. michlete atanasie añ ʒ. ij. omnia simul misceantur. ⁊ loco ēpl̄i superpo nantur ⁊ si non sit spisse ꝑbe addatur de diacotoni tem sine speciebus quantum sufficit. Et non mire ris si ista etiam exterius vnguentum fiat secūdū hunc modum. ℞. olei mirtilozuz. ℥. i. 5. olei roxa ti. ℥. 5. lapis ematitis turis mastricis boliaꝝ mu mie sanguinis drag. semis nasturzij añ. ʒ. 5. ponan tur in cazolla oleum super ignem ⁊ buliāt ⁊ tan dem cuz cera quod sufficit ⁊ fiat vnguentuz. fiat etiam cerotum vt in fen. ℞. glutinis piscū ⁊ glu tinis de cozijs bouum gumi arabici dragāti ma stricis boliaꝝ sanguinis drag. añ. ʒ. ij. turis ʒ. iij. pi cis grece. ℥. i. picis naualis. ℥. ij. mumie. ʒ. iij. glu tinis carpentariozum. ℥. 5. liquefiant pix naualis ⁊ greca ad ignem ⁊ cum liquefacte fuerit addan tur glutina ⁊ his liquefactis ⁊ incorporatis depo nantur ab igne ⁊ superponatur puluis supascri ptozum ⁊ bene incorporentur ⁊ cum infrigidari inceperint fiat ex eis magdaleon ⁊ reseruetur ex tendendo super cozio ⁊ in tempore renouando vt supra dictum est. Et de istis sum contentus quan tum ad localia. Quando tamen ista localia nō sufficiunt in certa hernia ad perfectionez cure cō uenit approximare cauterium vt in facta a relaf sac̄ paniculi siphacis descendētis cum intestinis inter mirac ⁊ os femoris ⁊ in facta etiam ex dilla tatione meatuum nisi fiat a ficcitate vt aliquādo fit vt̄s dicebatur secundum Anenzobar quando in complone humida naturali aqua vt multum tales pendent dispositōnes conueniunt omnes au ctoꝝ super iuuamento cum cauterio in eis exican do humiditatem superfluam ⁊ membrum confoz tando ⁊ membra adunando elongata. Sed nū quid cauterium melius sit cum medicina combu rente vel cum ferro ignito determinauit Albuca sis particula. 30. azarani capitulo primo in his verbis. Et scitote filii quod ex secuto curatiōis per cauteriū cū igne ⁊ bonitate eius super caute rium cum medicina comburente est quoniam ignis est simplex cuius actio non peruenit nisi ad membrum quod cauterizatur ⁊ non nocet mem bro alij coniuncto nisi nocumento paruo medici ne vero combureñ actio peruenit ad illud quod elungatur ex membris ⁊ forsasse facit accidere in membro egritudinez difficilis sanationis ⁊ for tasse interficit ⁊c. Et causa huius dicti vt colli gi potest ibidem ex verbis suis sumitur ex actua litate ⁊ simplicitate substantie ipsius ignis ⁊ po tentialitate ⁊ comistione substantie ipsius medici ne nam medicina quia paulatim ad actum sue operationis deducitur ⁊ dolorem praestat tempore longo facit humores currere versus loca propin qua ⁊ aliquando propter ebulitionem in humori bus factam causatur febris maxime quia tale fac macum agit putrefaciendo vt aliqualiter quin to de simplici medicina colligitur ⁊ quia longioꝛē effectum inducit quā cauterium ignis ex eis mul totiens derelinquitur malitia complexionis in membro difficilis fortioz sanationis quod non fa cit ignis cuius actio est subita est tamen doloz ignis intensiue maioz quam medicine quoniaz vt dixit Serapio de simplicibus in sermone vniuer sali de secundis virtutibus medicinarum simplic̄ can. de medicina adurente tales medicine grossi tudine substantie tarde alterāt ⁊ paulatine ideo alterazio non fic est sensibilis sicut alteratio ignis subita. Regulariter igitur eligibilioꝛ est operatō cum ferro quam cum medicina. Et potest sumi etiam ideo ex hoc quod magis i potestate nostra est vt auferamus cauterium ferzeum cum volu mus quam cauterium medicine ⁊ maxime liqui de. In aliquibus tamen casibus contingit vt eli gatur cauterium cum medicina primo vbi infir mi eēnt timidi credētes maioꝛē doloꝛē m'to ⁊ ipō tabilioꝛē ex igne c̄ medicia ita vt neq̄c̄ paterent

sibi applicari ignem tunc eligimus medicinas p
ptez quod dixit.d.A tertio cañ fen. xv. Si sple
neticus nõ tollerat ignẽ admittent cauteria cuz
medicis secundus casus est in fistula antrossa cu
ius orificium est multuz angustũ stante profundi
tate lata ubi nõ posset sine grandi ptium circũstã
tium lexione in profundũ ptingere z tunc eligim⁹
apponere medicinas tertius casus ẽ ubi locus sit
multuz neruosus uel artariosus sup que membra
amplius põt imprimere cauterium cuz igne min⁹
aũt ledit cauterium cũ medicina debite ꝺstructũ
cũ eius uirtus non sit adeo uehemẽs. In his igit
casibus eligimus cauteriuz cuz medicis de mate
ria uero cauterij actualis z si scõum aliquos mo
dernos multiplex reperiat tñ veteres duplex me
tallum acceperunt vt auruz z ferrum z qõ ipsoz
sit eligibilius in hoc multũ veteres añ albucasim
sunt diuersificati. Sz dicissio stet in hoc q de cau
terio possumus loqui duplicitez.s.secũdũ se tãtuz
alio modo in relatione ad operantez medicũ .Si
de ipso fiat ꝺsideratio fm se tñ sic manifestum ẽ
q cauteriũ auri eligibilius ẽ cũ aurũ sit metaluz
nobilius quã sit ferruz z magis tẽperatũ z huma
ne nãe magis ꝓportionatũ si autez sit ꝺsideratio
ad opantem sic cauteriuz cuz ferro ẽ laudabilius
qz in tali cauterio auri põt esse deceptio z ideo oz
vt caueatur ille erroz medicuz esse multum exer
citatum qui cognoscat z expientia sciat comẽsu
rare calozem ignis in eo ita ut nõ sic igneat vt liq̃
scat z in laminas ꝺuertat z nõ sic fiat debilis igni
tio vt infrigidetur añ cauterizatõnẽ perfectam z
qz pauci sunt tales ne igitur accidat erroz melius
ẽ vti cõiter cauterio ferri q̃ auri vt Azaranius di
xit loco supra allegato z ideo ꝺciliatoz differẽtia
ccxxvij.diuisit istam mãm in duobus verbis sic
absolute eligeñ ẽ cauteriuz auri quo ad plures ãt
ferri de tpe vero cauterizationis z qbus in corpo
ribus magis ꝺueniat hic nõ tractabo cum iam vi
deamur satis in principali digressisse ꝓposito z si
ptinenter factum sit si diligenter lector cõsidera
bit. Sed ꝓ hac tota materia ad maiorẽ copiã
z integritatem recurratis ad ꝺciliatorẽ.differẽtia
ccxxvi.z.ccxxvii.vbi clare hec hẽbitis z ad aza
raniũ loco allegato z ad ea que scribuntur cõiter
per doctores sup quarta primi ca.xxviiij. ad ꝓpo
situm aũt nostrum redeundo dicamus q in casu
nostro cauteriũ vtrũqz pt ꝺuenire vt pz ꝓ iuuamẽ
ta ipsius que colligunt a.d.A.loco allegato i pri
cip.ca.Sed vt ad opus veniamus in casibus nris
vbi sit sola relassatio paniculi vl diuisio dillatatio

Et vellimus vt cauterio potẽtiali habeatur ta
lis ordo vt primũ distẽso corpore precipue ei vt te
neat anellitũ suũ ita vt appareat locus relassatio
nis vt expresse concludere possit de dillatatiõe di
uisi quo facto signa locũ sup os femoris z appo
namus medicamẽ super loco icipiendo ab ore z
augumentando procedens donec ad debitã quãti
tatẽ perueneris z qñ locus circulariter fuerit exsi
catus ꝺueniẽter ꝓfundãdo ꝓcedas successiue di
minuendo scõm ꝓcessum augumẽti precedentis,
z cum profunda vis vsqz ad paniculuz exclusiue
tunc cura locũ cauterii facta excara cũ butiro do
nec remoueatur excara deinde cura cuz reliquis
consolidantibus donec sanet semp tñ iaceat sup
dorsum donec sigilletur vulnus. Cauteria vero
ꝺueniẽtia nõ sint sũbe grosse z terree. neqz aquee
fluxibilis sed sũbe medie in forma vnguẽti põt igi
tur fieri cauteriũ ex sapone nigro z calce viua z
cum fuco affodilozũ incorporetur. Fit ẽt bonuz
cauteriuz ex fermẽto z cantaridib⁹ absscissis alijs
z capitibus z acceto fortissimo z melle anacardi
no fit ẽt ẽplũz quod fuit Rasis in hac forma. ℞.
Sinapis piperis euforbij pulucrizatoz subtilr añ
ʒ.i.mellis anacardini qõ sufficit ad incorporañ et
fac eplum medie sũbe multa alia habentur apud
Cirugicos fortiora et minus fortiora quorum hñt
expiẽtiã et doloris et tpis quo cõiter faciũt opatõ
nẽ et sup exptis magis ẽ ꝺfidendũ vnguẽtũ ꝺue
niens ad consolidañ remota excara fiat vt i fen
℞.aristologie rotunde yreos mirre olibani sacra
colle añ.ʒ.i. ʒ.diadraganti gumi rubici sanguis
drac añ.ʒ. ʒ.ceruse lote litrigerij infuxi in ace
to per noctez añ.ʒ.ij.olei roxati. ʒ .iiij.cere quod
sufficit z fiat vnguentum vel fiat medicinas tantũ
Item vnguentum de cerusa valet z cum his vsqz
ad perfectionem curetur. Et si noluerimus vti
cauterio cum igne modum habetis cõmuniter a
praticis. Sed describam vobis modum quem po
nit albucasis particula.30.Azaranij parte prima
capitu.xlv.primum igitur precipias infirmo vt
die illo abstineat a comestione deinde sedeat in
ter manus ministri suppositio plumatio sub cossis
z ipso ligato cum bindis institis quantum ad cru
ra pectus z brachia teneat tunc anellitum suum
vt manifestetur locus hernie z signetur cum in
caustro in circunferentia z tunc habeatur instru
mentum ignitum cuius figura sit semicirculi z po
natur super signatum locum manu ministri cum
cauterio stante recta et teneat sic ipsum donec cõ
sequatur vsqz ad os et si non potuerit consequi in
vna vice secundetur cauterium quia vt dixit auc
tor si non consequeris cum cauterio vsqz ad os
non conferet operatio tua. Credo esse veruz stan
te dillatatione didimozũ et deinde circa locuz cau
terij post tres dies cum butiro donec remoueatur
excara demum curetur cum reliquis vnguentis
vt supra dicebatur verum est tamen quod Albu
casis posuit curam rupture cum cauterio rupto
paniculo z descendentibus intestinis in esseum z
est multum timorosa operatio sive sit cum caute
rio medicine sive cum cauterio actuali quia sem
per dubium est ne cum cauterizas exeat intesti
num z cum cauterio istud contangas et ipsum
comburas est igitur maximus timor neque ego
laudo fieri debere. Sed si pur operatione ma
nuali vti velimus melius conuenit incissio z sui
tio que ẽt pp dolorẽ est suspecta ita vt ꝑ dixit.d.
A. Et oportet vt non approximet huic rupture
oino ferrũ. Et ibidez ꝺcordaui sententias auctorũ
Si igitur aliquando ꝺuenit operatio manualis

sit inciſſio ⁊ hoc in ruptura leui inguinis nō deſcē dentibus inteſtinis in oſſeum ⁊ eo caſu talis ha beatur ordo vt primū facias infirmuz ambulare ⁊ ſi eſt neceſſe ſaltaꝝ vt bene manifeſtetur vbi ſit totus locus eminentie ⁊ ſigna locū deinde fac in firmū iacere ſuper dorſum ſuū inter manus tuas ⁊ percipe vt ligetur vel teneatur a miniſtris dein de incide locum rupture ꝑ latitudinem ſectione tendente ſecundū quātitatez triū digitorū deinde excoria mirac donec ſipbac appareat ⁊ ſi aliquid ex inteſtino extra ſipbac apparuerit reduce illud in locum ſuū. Et ſi nihil extra fuerit vel ſi reduxi ſti eum ſit pñs alius miniſter qui ꝓponat extremū inſtrumenti radij ſiue ſtilli ſuper ſipbac vt intus ꝓtineat inteſtinū ⁊ ꝓhibeat ipſum ab exitu dein de oportet vt ſuas vtrūqz latus ſipbac ſatura fir ma ⁊ hoc facies ꝓtinuo tenente alio miniſtro di ctuz inſtrumentum ad ꝓhibendū exitum inteſti ni cuqz ſuiſti tunc extrabe inſtrum ⁊ nō incidas ex ſipbac aliquid oīno deinde cura vulnus cura vulnerum mirac penetrātiū oportet tamen vt to to tpe curationis vt ēt ſupra dicebatur iaceat in firmus ſupius donec ſit ꝑfecte ſanatus non expe dit hic ſingulariter omnia in hoc opere pertinen tia declaraꝝ ne ponam⁹ ca. in ca. ſz ſufficit ea ap ponere que huic loco ſunt magis neceſſaria. Ad habendam aūt ꝑfectam notitiam curationis vul nerum mirac penetrantiū recurratis precipue ad d. A. iiij. quarti tractatu primo ca. vij. ⁊. viij. cum quibuſdam ſequenti. Et cum iſtis ſit finis execu tionis in opere huius ca. laus deo.

De cura hernie aquoſe

Qandoqz euacuatur

Poſita cura hernie inteſtinalis vel zir balis ꝓnter ponit curam aquoſe ⁊ duo facit principaliter in ca. quoniā primo oſtendit q bus operationibus curari pōt ſecundo ꝓſegtur ip ſas operationes ibi ſecunda. In opaē vero de pri ma dicit q qñqz euacuatur aquoſitas eius .ſ. her nie cum zebel. i. cum inſtrō ꝑforandi licet aliquā do ſumatur ꝑ ꝑforatione ydropicorū vt Serapio ca. de ydropiſi gradato. i. paulatim euacuāte. Et qñqz euacuantur cū epl'is extrabentibus aquoſi tatem ⁊ poſt id qñqz fit cum ferro ſupple ignito cum medicis acutis calefacientibus id quod ſeq tur ruptura z ex ſipbac. i. cū medicis cauſticis qr̄ ꝓſtringitur ⁊ non deſcendit aquoſitas. Pro itel lectu huius partis ē primo aduertendum q. d. A. hic tetigit in genere tres modos operationis ad curaz huius hernie primo cum bezel gradato vt videbitur ſecundo cū epl'is ſuperpoſitis burſe iſen ſibiliter reſoluentibus ⁊ exicantibus tertio cū cau ter io ⁊ b dupl'r qz aut cū igne aut cū medi. cauſti cis Cauſa aūt qr̄ ꝑforatio ⁊ euacuatio materie debet eſſe gradata ita vt primuz pars euacūetur ⁊ modica deide alia pars maioz ⁊ alia ſucceſſiue maioz vſqz quo ſit tota euacuata poteſt colligi ꝑ ſimilia his que ſcribuntur ēt. xiiij. tertij ca. de cu ra ydropiſis aſchitis vbi poſtquā dixit. d. A. de in ciſſione vero mirac ſcias q⁹ parū ꝓficit niſi in cor pore valde forti ⁊c. poſt duas lineas addidit. Et rectius quidem eſt vt non fiat vice vna ſubito ⁊ adducit rationem dicens vt ne euacuetur ſpūs ſu bito ⁊ cadat virtus. i. ꝓp illaz ſubitam euacuatio nem euacuatur ſpiritꝰ ſubito ⁊ cadit virtus ideo addidit ymo paulatim ſupple fiat euacuatio ⁊ vt ipſa non pueniat ad multum debilez. i. ⁊ caueaz vt non fiat niſi in corpore forti ⁊ ideo laudat. d. A. non fieri in puero neqz in ſene idē dixit Serapio quarto breuiarij ca. vij. Et licet non tot nocumen ta ſequerētur ex bezel burſe ſicut ex bezel mirac vētris. Si ſimul tota materia euacuaretur quia in bezel uentris vt declarat ꝺciliator dīa. ccxvij. ſequūtur febres ⁊ difficultas anellitus qz euacua ta mā tamen membra naturalia remanent ibibi ta aquoſitate vnde diſtendūt diafracma deorſuz magiſquā prius qñ igitur aquoſitate natabaꝝ pri us ⁊c. iſtud non contingeret in bezel burſe non ēt tanta aduenire reſolutio vt patet tamen pur no tabilis aduenire ideo cauenduz eſt ⁊c. vlterius ē aduertendū circa vltima verba littere q⁹ ipſa pūt habere duplicem intellectū primus eſt quod qñqz fit exicatio cum ferro. i. ignito ⁊ cum medicis ca lefaciendū id quod cōſequitur ruptura ex ſipbac i. cū medicis cauſticis calefaciētibus ſupple ⁊ exi cantibus ipſum ſipbac quod ſequitur ad rupturā i. ad apparitōnē eminētie qz poſt exicatōez aquo ſitaꝝ i burſa exiſtēn ⁊ minorata ꝓter eminentia tandē ꝑ tales medicinas exicaꝝ ipſum ſipbac ⁊ ꝺ hitur ⁊ ſic ꝓſtringitur ⁊ nō deſcendit aquoſitas vt dicit textus que ſupple deſcendebat prius uel ipo relaſſato inter mirac ⁊ os femoris uel frequenti⁹ euenit ex dillatatiōe didimi qñ talis nō ſic fit ex uera ruptura paniculi qñ ad eam ſequūtur zirb⁹ uel inteſtina ut ſupra uiſuz ē. Et iſte ſenſus bene ꝓſonat toti littere alio mō ut legatur quod talia cauſtica calefaciunt ⁊ exicant id quod ꝓſequitur ad rupturā. i. ipſam: humiditatem i burſa exiſtēn ſequētez rupturā ſipbac qz ꝑp rupturā ibidē fluxā ꝑ rupturā itelligēdo omnē relaſſatōnē uel dillata tionē ipſius ſipbac ⁊ ꝓnter fortificata uirtute mē bri unitur mēbrū ⁊ non deſcēdit aquoſitas prim⁹ modus magis placet legatis litteram ⁊ ē clara

In operatione

Cōſequēter pōit mōz in opationib⁹ ⁊ diuidi pt i tres ſicut tres ſunt ꝑncipales opatōes qñ prio ipe ponit mōuz bezael ſcō cauterij tertio medici narū ſcōa ibi. Et cauterīū tertia ibi empl'a vo ⁊c. de prima parte dicit. In operatione vo ⁊c. Pro itellectu prime parē ē notādū q⁹. do. A. in hac pte ꝑncipal'r reddidit miniſtrū cautū in ꝑforando uel flobothon. ne tāgat paniculū ſiue comiſſuram q̄ iacet diuidēs ꝑ mediū burſaz teſticulorū in duos foliculos ꝓtinentes teſticulos ꝑp ſinuamēta dicta ſuperius de anothomia ne ēt tangat teſticulos ꝑ forando uel findendo quoniā ꝓtract⁹ ipſorū mēbro rū cēt ualde nociu⁹ ⁊ nullomō in cura iuuatiuus

ꝛ hoc intellecto ꝑz littera clara lego eam in ope
ratione vero que fit cū bezel. i. cum instrumento
acuto perforante ꝛ flobothonio oportet vt eleuē
tur testiculi ad superiora ꝛ elungentur valde cuz
osseo. i. a fundo ossei postquā obliquatus est pec
ten. i. sursum prius presso pectine ꝛ. i. vt pars ei⁹
s. pectenis elungetur ab infirmo. i. a fundo ossei
quod debet esse infirmuz per scissuram supple vt
meli⁹ possint testiculi surium eleuari ꝛ vt resupi
netur supple eger super lectum aut super locum
in quo sedeant homines. s. super tabula ꝛ ipsum
teneant vel ligent cum institis. Et fiat vt sedeat
ancila a dextris eius extendens virgaz eius ad su
periora supple ne sit impedimento operanti cōue
nizet honestari vt esset scutifer vel famulus medi
ci ꝛ non ancilla deinde Flobothometur cum Flo
bothoniolato supple vel perforetur cū instrumē
to accuto i fundo ipsi⁹ ossei. Et caue ne Flobotho
mes aliquid de comissura supple vel pungas. Sz
a dextra parte vel sinistra scinde fugiendo comis
suram ꝛ stude iam diu donec descēdat tota aquo
sitas supple interpolata vicibus vt supra dicebaꝫ
ꝛ euacues eam supple etiam comprimendo quia
si etiaz modica pars remaneret debilitando mem
bra esset causa recidiue ꝛ addit consequenter de
inde tibi est electio si tinueris reuersionē ꝛ reple
tionem eius. s. ossai post tempus vt referes cura
tionem eius cum zebel. i. postquā iam incepit ad
huc buzsam in tumescere nōdum tamen est reple
ta ꝛ si volueris cauteriz abis supple ad preuisionē
ꝛ prohibitionem recidine. Et notate gͣ contra
istum cañ ꝛ precedentem cōmuniter practicāt mi
nistri huius artis vt bis vidi primo in eo qō totaz
materiam simul euacuāt secundo perforādo com
primunt omnia membra deorsum.

Et cauterium Jam ipse ponit modū operandi cū cauterio
actuali dans etiam formam illius secundo in pro
forando comprimunt omnia membra deorsum et
primo dat vnum modum secundo fm secūda ibi.
Et fortasse primo igitur dicit. Et cauteriū fit hoc
modo sume ferrum subtille in quo sunt vncini ꝛ
ignetur sicut cōmuniter ignetur cauteriū ꝛ liga te
sticulos vel supple stringe testiculos surzum quan
to longius possibile est a locis supple pforationis
hoc est a fundo burse. Et reuolue cauterium ab
osseo. i. in osseo ita vt nō inueniat testiculum ꝛ in
ueniat osseum ꝛ albiteron contangendo. s. interi⁹
ipsum albiteron. i. siphac que est pelicula intrin
sica ipsius ossei vt supra dictum est ea. de anotho
mia. Et constringit ꝛ calefaciat ipsum qꝫ non in
gredatur in ipsum aqua post id. i. sic contangēdo
interius ipsum siphac ꝛ calefaciendo exicet ita vt
constringatur ꝛ deinde ipso constricto prohibeaꝫ
effusio humiditatis que primū fluebat ꝓpter dil
latationem vel relassationem eius ꝛ supple prohi
beatur superius quod dillatet ipsum supple siue
sit ventositas siue aliud aptum dillatare. Est eni
melius deinde cura crustas scilicet removendo
excarā. cum vnctuosis ꝛ consolida supple tandē
ꝛ vltimo ista tota littera clara est ꝛ videtis si tel
ligatur causa qz voluit ipsum instrumentum esse
subtille in quo sint vncini ꝛ qꝫ iterius circūuolui
causa primi est ex quo ponitur istud cauterium
principaliter ad exicandum beriteron vel siphac
humectatum nimis si imponeretur tantum instru
mentum subtile non posset bene contangi actua
liter ipse paniculus cuius cōtactum querimus ꝛ
si esset instrumentum in principio grossum ita vt
interius multe partes possent contangi tunc labo
riosa esset perforatio ipsius ossei ꝛ suspecta propē
dolorem. Ad hoc ergo vt facilius fiat perforatio
ordinauit primo vt instrumentū sic acutum ꝛ po
stea habeat vncinos ꝛ cum vncinis facile intra
bit in foramē primo factum ꝛ cum intrauerit cū
vncinis circūuoluatur vt vncini igniti ad diuer
sas partes ipsius beriteron pertangant sed timor
restat ne acuitas istruñti pertingat ad testiculos
ꝛ ideo signanē dixit ꝛ reuolue cauterium in osseo
ita vt non inueniat testiculum sed inueniat osseū
ꝛ albiteron vt supra exponebatur forma istrumē
ti potest esse talis lego litteram.

Et cauterium Dicit consequenē dā
do alium modum cau
terij. Et fortasse incidis ex beriteron aliquid dein
de cauteriza ipsum ꝛ pone super scisuraz stiptica
ꝛ prohibe egrum potare aquam. Jn his ver
bis inuit tria primum qō facta sectione cuz flobo
thonio ꝛ excarnato mirac a siphac conuenit ali
quando de ipso siphac vel beriteron aliqd abscin
dere vt magis contrabatur ꝛ minus relaxetur vel
dillatetur ꝛ tandem ad prohibitionem fluxus san
guis ꝛ ad exicandum conuenit vt cauterizetur lo
cus absciſus ꝛ secundo super scisuram mirac vel
pelicule exteriozis ponantur stiptica ad consolidā
dum dicit tertio vnum cōmune i omni consolidaē
vt prohibeatur eger potare aquam ꝛ per aquam
intelligamus omne humectatiuū causa huius se
pe supra dicta est lego litteraz. Et fortesse supple
ad prohibitionez recidine iudicis ex beriteron vt
facta sectione cū flobothonio ꝛ excarnate mirac
vel pelle extrinfica deinde cauteriza ipsuz. s. beri
teron qui remansit scisus propter causas dictas.
Et pone super scisuram stiptica scisuram. s. mirac
Et prohibe egrum potare aquaz ꝛ supple indiffe
renter quodlibet humectatiuū ꝛc.

Emplastra vero Jn hac tertia
parte principali
capi. ipse enumerat quedam empla in casu confe
rentia ꝛ posset pars in quattuor diuidi sc̄m quod
quattuor ponit discriptiones primo ponit tamen
vnam cōmunem regulem de ipsis emplis secūdo
prosequitur ad discriptiones eorum partes pate
bunt legendo de prima parte ponit vnum cōmu
ne in curatione huius hernie ꝛ dixit empla vero
que ad ramicem aque supple conueniunt sunt ex
genere emplastroruz ydropisis asclitis ꝛ splenis
i. sunt i virtute similia emplis iuuātib⁹ ꝛ ī spesiē
te frigido ꝛ hūido splēis ꝑ cuⁿ⁹ itellcū ē aduentū.
vt dixit. o. A. i4. ttij tractatu q̄rto i fn. cal'ii cura

ydropisis aschlitis. Canon cōis i curis eorum est
exicato ꝛ extractio superfluitatuꝫ supple aquosaꝝ
primo sensibiliter pro euacuatione ꝛ puocatione
ꝛ insensibilr. ſ. calefaciēdo purificādo ꝛ resoluēdo
apostemata ēt splēis frigida ita curāt ſꝫ i ꝑ aliq̄l
differūt qz ut ipe ibidē. xv. tertij dixit ō cura mala
rū ꝯplexionū spleis. Differentia inter curatōes
splenēticas ꝛ epaticas ē i fortitudie ꝛ ōbilitate ꝛc.
voluit q; fortiores medicine debeant in curatōib⁹
splenis q̄ epatis ꝛ acutiores in penetrādo ꝯueniūt
spleni q̄ epati ymo in medicis epatis nō afferat
acetū nisi in necessitate ꝛ ꝺrario in medicis sple
nis vt ibidem in sūma in his verbis inuitur q; me
dicine in casu nostro que apponi debent localiter
debent esse exicatiue ꝛ calefactiue resolutiue vt
sunt ille que prosunt ydropesi aschlit̄ debent etiā
ptcipare nature medicinaruꝫ splenis que addūt
super dictā incisionē aliqualem ad pfundationeꝫ
medicinaruꝫ ꝛ sic habet regula in his medicinis.

Et scōm hanc regulā prō facit empl'uꝫ ex stra
fusaria que est vua passa montana cuius granuꝫ
est magnū sicut cicer nigrū est calida ꝛ sica in. ꝫ.
calefactia ymo adhustiua ꝛ ꝺsiter exicatiua accu
ta penetratiua vtitur loco piretri ꝛ ē ex ea timor
si interius sumatur propter acuitatem ꝛ vulcera
tionem ꝛ ciminū est notū cal. in tertio siccū in fo
resolutiuū ꝛ in ipo est incisio exicatio ꝛ stipticitas
ꝛ ponitur in empl'is testiculoruꝫ cū oleo tū hic mi
scentur cū vuis passis primo ad debite componen
dum in modū empl'i etiā ad prohibendū acuitatē
strafusarie ne fiat vulceratio quā cū his empl'is
non intendimus lego lr̄am primaꝫ. Emplastra
vero ad raiceꝫ aque supple valentia sunt ex gene
re emplastroruꝫ ydropisis. ſ. aschlitis ꝛ splenis. ſ.
resolutiua ꝛ exicatiua ꝛ penetratiua aliqualiter
ꝛ in hoc prō exemplo ponitur primā descriptioneꝫ
ꝺicens sicut si sumatur strafusaria ꝛ ciminū. ſ. pul
uerizata ꝛ agregētur cum passis rubeis enuclea
tis qz agregatione facta cum cōtrictione. i. facta
cōistiōe debita cū pistello in mortario ꝛ fiat sicut
vnguētū ꝛ iplastretur cum eis. ſ. bursa testiculoꝝ
superponendo pecie ꝛc. ponit ꝺsiter aliam in hac
forma. Et iterū sumatur pip̄ cal'uꝫ et siccum i ter
tio et est declinans ad quartū in ipso est vehemēs
resolutio grana lauri calida et ficca i scō in ipis
est resolutio et exicatio fortis baurach ē in opera
tionibus salis cōis sed est eo forti⁹ et maxime azi
menum quod est melius et extimatur qō sit uitꝫ
licet in eo sit aliqualis resolutio et exicatio hic tū
principalius ponitur ad incidenduꝫ et maxime qz
comiscetur cum oleo antiquo iaꝫ uiscoso aliqua
liter fiant ergo sic sumantur pipis granoruꝫ lauri
baurac añ. ʒ. ſ. puluerizēt et cuꝫ. ʒ .i. ſ. olei ve
teris et cera quod sufficit fiat vnguētū et egregiū
est. Et iterū sumatur cineris quercus et conficia
tur cum oleo ꝺfortato. i. vigorato cum decoctiōe
supple reruꝫ ꝺe quibus supra ut granoruꝫ lauri ci
num baurac ꝛc. Et emplastretur cū eo licet cinis
fici sit omni cinere fortior in absterſione ꝛ exicatō
ne tū omnes i hoc conueniunt ꝛ cum hoc cinis q̄r
cus est magis stipticus et stipticitateꝫ cum exica
tione quercus et ideo voluit ad penetrationeꝫ vi
gorare oleum cum decotione rerū ut ſ. Ponit
etiam aliud cuius verificatio iam posita est ut su
mat nitri. ʒ. ꝫ. et cere. ʒ. vij. et olei. ʒ. vi. et pipis
quoniam est bonum ne reprehēdas eum qz ipsum
supra posuit et granoruꝫ lauri ℥. viij. supple eē̄li
ter et fiat ex eis empl'uꝫ adherēs et qz ad adherē
tiam est necessariū aliquod gumi ꝺixit. Et beblīū
arabicū sanat testiculos. i. est medicina ipsis ap
propriata ad adherētiā ita vt fiat cirotum cuꝫ eo
misceatur sed oportet oleū inouare ad debitā for
mam ciroti istud tū stat i ope apothecari addidit
etiā. Et qñq; resoluit ramicē aque pueroruꝫ. i. ipm
beblium dissoluitur. ſ. i vino albo ꝛ sic ē finis ca.
huius. In sūma igitur i ca. i. posuit tres modos
generales curationis talis hernie ut cum bezel ul'
flobotonio gradato ꝛ quandoq; cū empl'is ꝛ cum
cauterio ꝛ hoc dupliciter vel cuꝫ cauterio actua
li vel cum potentiali ꝛ ꝺsequenter procedendo pri
mo ponit ordinem obseruanduꝫ in operatione cū
belzel uel flobotonio ponendo duo a quibus prin
cipaliter cauere debemus in tali opere primo ne
cum bezel contangantur testiculi secundo ne tan
gatur comisura ꝛ obseruetuꝫ vt tota aquositas in
tempore euacuetur deinde posuit modum in cau
terizando humidum cum cauterio actuali decla
rando etiam ipsius instrumenti formam vt q̄ō sit
subtille cum vncinis ꝛc. Consequenter ponen
do duos modos primum proforando tū ꝛ circun
uoluendo interius secundum abscindendo aliqd
de beriteron ꝛ postea cauterizando partem cisaꝫ
ꝺsequenter circa medicinas exterius applicādas
duo facit primo posuit vnum cōmune obseruādū
in electione ipsarum medicinaruꝫ vt q; sint in uir
tute similes medicinis ydropisis aschlitis ꝛ splenis
ut apostematibus frigis ꝛ humidis splenis ꝛ tales
sunt medicine calefactiue exicatiue ꝛ resolutiue
cum penetratiuis cōiūcte. Et de ipis posuit exem
plū in quattuor discriptionibus vt in forma empl'i
ꝛ vnguēti ꝛ ciroti ꝛ sic habetis totum capit. in sū
ma. Sed vna parua restat dubitatio quoniaꝫ
in principio posuit vnum modum curationis fieri
per medicinas cauterizatiuas ꝛ tamen de eis nō
dedit modum in usu earum neq; exēplū posuit si
cut de reliquis omnibus fecit dicatur breuiter q;
ideo non fecit primo quia ipsis medicis cauterizā
tibus min⁹ vtimur q̄ aliis quia si expedit vti cau
terio preeligimus cauterium actuale supra poten
tiale potest etiam dici q; in applicatione ipsaruꝫ
medicinaruꝫ non est artificiosa multum operario
sed sufficit vt eligatur locus vbi poni debeant ꝛ
iste est locus qui etiam est locus cauterij actua
lis vt in fundo burse non tangendo comisuram.
non fuit igitur expediens in usu istarum dare re
gulam que autem sint tales medicine supra dictū
est mihi tamen apparet sub alio ordine posse istā
colligere sententiam scilicet sub hac forma inten
tio q̄ bētur ad herniā aquosā aut est curatiꝫ aut
ē puisiua qz q̄dā ē ad ipm morbū remouēdū q̄dā

est ad prohibitionē recidiue intētio aūt curatiua que est ad ipsum morbuz maxime vertiʒ ad euacuationē aquositatis in bursa ꝓtente. Et quoniā hec euacuatio fieri potest dupliciter per medicinas locales. s. euacuando insensibiliʒ et sensibiliter primū completur hec intentio per medicinas resoluētes et exicantes et quoniam paniculus extrinsicus satis durus est et spissus iō cum illis medicinis admiscende sunt medicine ad penetrationem adiuuātes. Et hoc est quod dicebat textus cū incipit tractare de qualitate medicinarū in casu conuenieñ si vero cum his insensibiliter euacuantibꝰ non possit perfici intentio nostra tunc intendimꝰ cum euacuantibus sensibiliter. s. cum perforatōe et hoc fit uel cū instrumento accuto et cuz bezel uel cum flobotonio. qz tamen intendimus extractioni totius aque cum si aliqua pars remaneret ō bilitando membra disponeret ad recidiuaz tota autem aquositas apte euacuari non potest nisi in fundo sit uulnus uel perforatio ideo oportet i fundo perforare et qz perforādo timoz est de cōtactu testiculoruz et contactu cōmisure iō ꝓ remotōe erroris posuit cautellam habendā in reducendo sursum testiculos ꝛc. Quia ēt in extractione totiꝰ aquositatis unica uice propter multos spiritus fiʒ euacuari et subitam in natura fieri mutationem quā natura non sine notabili tollerat nocumentū cōmitteretur error ideo ꝓ remotiōe huius erroris quādoqz euacuaʒ aquositas cuz bezel uel flobotonio fiat paulatine et successiue ut etiam ipse dixit a principio fiat cuz bezel gradato ꝛc. Et hoc quo ad curatiuam intentionem sufficiunt. s. si uero timueris recidiuam et repletionem eiꝰ burse post tempus et tibi sit electio ad precisionē hec conuenientissime fit cum cauterio actuali ac potentiali fortissime imprimentibꝰ ad exicādaz humiditatem iam in membris hituatā et eiaz ad ꝓtectionem et stricturam ipsorum membroū tale autē cauterium actuale cōueniētissime fit aliquo duoraz modorū unus est perforando cum stillo accuto in quo sint uncini et circūuoluendo ifra bursaz ad ꝓtāgeñ biteron ut exicet et ꝓtrahaʒ in hoc tñ sit cautella ut non tangantur testiculi neqz comisura ut ō dicebatur alius modus est ut cum flobotonio fiat scisura in parte inferiori deinde excarnetur mirach a beriterō et ō ipso beriteron aliqō abscindetur et postea cauterizetur et ꝓfiter crustis remotis ꝓsolidetur. Si uero eligeretur cauterium potentiale propter timorem infirmi tunc composito debite cauterio superponatur parti dextre uel sinistre burse usqzquo bursa perforetur et paulatine aquositas extrahatur licet ꝓ magna parte in uigore cauterij insensibiliter consumetur postea curetur cum regimie de quo supra i alio ca. dictum est sufficienter et hoc cauterium maxime laudarem agregata ipsa aquositate per viaz paulatine congestionis et non per viam defluxus multiplicata quia isto casu maxime si ex dillatatione didimi peruenizet magis placeret vt facta cuz bezel euacuatione aquositatis scōm modū supra dictum vt apponeretur cauterium potentiale super inguine illius partis que magis est tumefacta vsqz ad os femoris profundādo ut supra dicebatur et postea curādo usqz ad perfectionē ut supra. Et ex hoc enim cauterio magis exicabiʒ et constringetur didimus dillatatus ex ipso posito in fundo burse. Et sic habetis sententiā. ca. suprascripti eisdem fere uerbis sed cuz ordine claro. Sed ueniendo ad magistralē operationem oportet multa supponere que distincte posita sunt in ca. superiore ut de dieta que similis per omnia esse debet sicut et supra etiam ficcior si possibile ē ita ut non solum in casu nostro caueñ est a potu aque et bumectantium sed etiam sit prohibitio a uisione nedū a potu vt ita dixerim vt etiam dixit. d. A. xiiii. tertij de cura aschitis. Lōfectiones ēt per interꝰ sumende sint illius nature ut supra dicebatur in cōfortatione naturalium et exicatione. Et in hoc casu maxime stante defluxu aquositatis a supioribus conuenit euacuatio materie ipa prodigesta et simliter in isto casu conuenientes sunt syr. qui positi sunt euacuationes etiam ille conueniunt nihilominꝰ i pposito possent eligi alique aque a ꝓprietate euacuātes i hoc singulariter valeret ꝓ cōmuni euacuatiōe nō debilitando membra exibitio Jere. H. s. in el'o quā posuit. vij. tarepētice dando. z. vi. in el'o cum modico zb̄i in forma boli et post valet ēt appropriate magis pill'e de mezereon et facta purgatione tunc maxime conueniūt triachales medicine et diacurcuma precipue cuz reliquis valentibus aschiti ꝓ localibus habetis medicinas positas in ca. que singulares sunt habetis ad copiam que scribuntur. xiiij. tertij cap. ꝓ prio. Sed ego pono vobis vnam singularem quā recitat azaranius ex mente. H. vtin fen. R. picis humide cotl'iū mediū lactis ficuū cotillum. i. cotillus est mensura. viiij. z. litargirij man. i. galbani auros. viij. aurus sumitur vtplurimū vt ē pondus. z. v terbentine anan. s. sepi uituli man. i. ponati aureos. viij. ollei de cherua optimi cotell' iij. aceti fortis cotillum. i. litargirium cum oll'o de cherua et sepo quoquātur deide addantur terbentina et galbanum infusum in aceto et colatum et misceātur cum eo pix et oppo. et omnia misceantur et suauiter coquantur donec inspiscētur et reponantur ꝓ vsu inquit. H. quod ipse curauit multos ēt ydropicos cum super ventrem eorum ponebatur sine alio medicamine vt refert Azararius et sic sit finis cap.

De Cura Rupture Uentose.

Egimen in hoc ꝛc.

Pro qua expedienda. do. A. duo facit principaliter quoniam primo ipse pōit ordinem in dieta a quibus est abstinendum. scō ponit ordinem i medicis et quibus est vtendū ibi. Et sumant in potu de prima parte dicit q̄ regimen in hoc. s. quantum ad dietam est ut deui

tet ſupple patiens inflatiua ex olleribus ⁊ granis ⁊ repletionē ſuperfluam perducentem ad rugitū ⁊ malitiā digeſtionis ⁊ potum uini mixti ⁊ uinuz crudū inflatiuū. ℣Pro intellectu huius partis p̄ ter alia que ſupra dicta ſunt de regimine in vl'i ba bentiū ruptura ꝯmemoranda ſunt quedam primo unum qđ ſatis generaliter ſcribitur de generatio ne uentoſitatis. iz. tertii tractatu tertio cap. i. ſ. de nocumentis digeſtiue cum dixit uerumtamē nō ꝯuertitur ſupple materia niſi ad idropeſim timpa nitem cū ſtomacus ut ipa habet ipreſſionē tante quātitatis que facit uaporationē cibi ⁊ non qz di gerat requiritur igitur ad uentoſitat' generatōm debilis actio caloris in mā ita ut faciat operatio nem mediam ſufficientē ad inflationē ⁊ nō ad cō pletam digeſtionē uel reſolutionē ⁊ ex hoc dice batur qꝺ uentoſitas generatur a calido diminuto q̄rto methau. Et pro hoc ſequitur unū qꝺ dicebat idem. d. A. eadem ſen. tractatu v. cap. i. Et quod omne a quo non accidit inflatio nō accidit ab eo inflatio niſi aut ꝓpter ſeip̄m ab illo in ſua ſubſtā tia aut ꝓpter duas res p̄eter ip̄m quaꝝ una ē do minium caliditatis ſuper ip̄m ⁊ altera frigus qđ non mouet aliquid ⁊ ex his infertur primo qꝺ ſtan te temperata caliditate ſtomaci ⁊ naturalium ſi exhibeatur cibus multa habundans humiditate extranee aut groſſe multum ſubſtantie non reſol uetur illa humiditas inſenſibiliter nec equaliter tranſmutabitur ſed ita debilitās aget ut cōuertat humiditatē uel cibum in uentoſitatē ſequitur ſo qꝺ ſi talis cibus exhibeatur corpori cui' caliditas ſtomaci ſit multum fortis uehemētis uirtutis aut ita debilis ut nullam fere ſufficiat facere in mate ria ipreſſionem non generabitur uentoſitas qz in prio corpore inſenſibiliter reſoluetur ⁊ in ſo non euaporabit. Et ex his habetis cām uerificatio nis textus nr̄i primo dicit inflatiua ex oleribus ut latucis portulacis ⁊ generis ut faſceolis ꝓpter humiditatē in ip̄is ſuperfluam uel lentibus ꝓpp ter groſſitudinez ſubſtātie generabitur eni ex his cum caloze ſatis tēperato uentoſitas uitanda eſt etiā repletio ſuperflua qz ſupra multam cibi quan titatem non habet uirtus integrum dñium ſz tm̄ ſolum ut ſufficiat impreſſionem tante quantitatis efficere que faciat cibi uaporationem ⁊ non qz di gerat ⁊ ſic ſuperflua repletio producit ad rugitū ⁊ malitiam digeſtionis ut dicit textus uel pōt le gili ⁊ cātiue. i. perducit ad rugitum ⁊ malitiā di geſtionis. i. ꝓp malitiam digeſtionis ⁊ pez idez fun damentū ſequitur qꝺ ēt uitet potum uini mixti ⁊ uinum crudum. i. naturaliter aquoſum qz laquei tas ⁊ frigiditas minuāt caliditatem naturalez ita ut ſolum habeatur ſupra cibum ſemidominiū ⁊ ñ integrum dñium ⁊c. Et ꝓp hoc fit inflatiuuz lego l'am. ℣Regimen in hoc ē ut deuitet inflatiua. i. q̄ ſunt inflatiua ſm ſe ipa tātum uel ꝓp nimiam hu miditatē uel propter modum ſubſtantie ex olleri bus ⁊ granis ⁊ repletionem ſuperfluā ⁊ ſi ſupple ēt eſſet ex cibis tēperatis produceñ ad rugitum ⁊ malitiam digeſtionis ſm duplicem intellectū da tum. Et ſupple uitet potum uini mixti ⁊ uinū cru dum. i. aquoſum inflatiuū. i. qz quodlibet tale ſit inflatiuū ⁊c.

Et ſumant in potu .do. A. ꝯſiter notificat nobiſ medicinas quibus ē utendū ⁊ diuiditur ps̄i duas quoniā primo ipſe ponit medicinas ſumendas p̄i terius ſo illas que ſunt locales exterius applican do ſa ibi. Et fiat empl'm primo ponit qualdaz no tas ⁊fecē ſo ponit unius deſcriptionē ibi. Lōfecē. dicit primo ⁊ ſumant in potu medicinas reſoluen tes uentoſitatē ſicut diaciminū ⁊ ſagenea ⁊ triſoza magna ⁊ totum id cum ꝯdictione galange ſupple maxime cum uino. ℣Pro intellectu huius par tis ⁊ ſeqnenē ⁊ in his que paulꝺante dicta ſunt cū caloz ſemidominiū tātum habet. ſ. materiam tūc generat uentoſitatē ſed cum calor primum debil' ita uigoraf' ut fiat uehemētis uirtutis poteris mo dum debite terminari tunc uentoſitatē non gene rat ⁊ ſi que ē generata ip̄am reſoluit. Ex quo ſeq tur qꝺ exhibitio ⁊fectionū gradū caliditatis inten dentium ⁊ uigorantiū ip̄m calidum naturale con uenit in reſoluendo uentoſitatē in corpore medio cris uirtutis ſufficiētis aliquā ipreſſionē facere ita ut euaporare faciat qđ dico notāter qz in corpoꝝ debilitato multū uirtutis aliqñ intenſio graduaf' caloris facit ad uentoſitatē generandā ut patet ex dictis. Et ex his ſequitur qꝺ exhibitio diaciminū cōfec. ⁊ cōfectionis ſagene ⁊ triſſoze magne que ſunt ꝯfec. note ut. ſ. dictum ē in caſu nr̄o ꝯuenit cum in his oībus ſit uirtus calefactiua ⁊ uirtutū naturaliū mēbroꝝ uigoratiua. ℣Notate tamen qꝺ aliqñ ſtante multa materia faciente uentoſita tem exhibitio iſtoꝝ uidetur addere in uentoſitatē prepazando ip̄am ſubtiliationi neqz propterea eſt deſiſteñ qz in proceſſu minuetur. Sed laudabile erit materiā antecedētem preparare digerendo ⁊ euacuā dentur cum decoctiōe galange i ieiunio ſm doſes ſuas maior tamen cautella ē habenda i ſagenea ⁊ triſſoza magna q̄ diaciminoqz opiate ſunt ſint igitur in caſu notabiliter antiquate ⁊ fer mentate galanga eſt ſimplex notū ſubſtantiale re ſolutiuū vētoſitatū eſt bonū ſtomaco ⁊ digeſtiuū cibi ⁊ odorem oris efficit bonum ponit cōf. in hac forma. ℣. floꝝ rute ſice dixit ſice qz humida ē ca lida ⁊ ſicca in ſcō tm̄ vbi tamen ſicca eſt calida ⁊ ſicca i tertio eſt ſubtiliatiua ⁊ carminatiua val de ſecundū. d. A. ea. proprio ⁊ fit ex ea ſecundum antiquos cuz folijs auri ſup teſticulos empl'aſteñ proprie in caſu noſtro yſopi eſt calidus ⁊ ſiccus ēt i. iij reſolitiu' apoſtema. Liminū ēt eſt caliduz ⁊ ſiccū in tertio maxime reſolutiuū ventoſitatuz vt ſupra eſt dictum ameos ēt calidū eſt ⁊ ſiccū in ter tio vtimur ſeie eius ſeis agni caſti ēt eſt calidū in primo ſecundum. d. A. ſed ſiccū in tertio ſcōuz ta men auero. quinto colſz ponitur calidum ⁊ ſiccuz in tertio ⁊ valet vt ipſe dixit ſicut ſemen rute ta men. ſ. rute fortioris eſt Serapio ſimiliter ca. pro prio ſecundū. H. ponit ipſum calidum ⁊ ſiccuz in tertio. Sed quicquid ſit eſt reſolutiuum ſubtilia

tiuū disgregatiuū ventositatū de baurac dictuz ē supza. Calamentū aliqui eleuant ipm usqz ad ḡr tum in caliditate iō est rubificatiuū t ulceratiuū unde ē in ipo uirtus multū resolutiua sicut ē in pulegio oīum sumātur partes equales t epitimi quātum oīa t cum melle conficantur in forma empl'i Epitimiū ēt calidū ē t sicū in tertio t sua siccitate multū exicatiuū. ponit aliud empl'm sub hac forma. Ꝛ. rute sicce cimini calamenti agni casti bachar lauri sansuci. i. maiozāe calida ē t sicca i tertio sice ē spēs ysopi vz sic ysop⁹ ate ptes eḡles t cū storace maxime humida ad debite icorporañ factis ex aliis pulueribus fiat empl'm Storax est gumi quedā que extrahatur ex decoctione corticis illius cuius ē gumi ē calida t sicca t eius calefactio ē sicut mirra de qua supza dictum ē Reliqua sunt supza declarata ponit ꝺsiter ordinem olleoz t dixit. Et sunt olea quibus fit inunctio sicut oleū de costo licet principaliter ualeat frigiditati lacer tozum t iuncturaz tamē absolute ē resolutiuum oleū sambucinū similiter ualet oleum nardinū .i. de spica ē benedictū ut dixit. M. expertoz iuuamentoz t proprie ad oēs egritudines frigiditať t uentositať. In hoc ēt ualent oleum de nucibus t oleum de cheznua pcipue tamen de oleo nardino dicam uobis unum singulare qō ponit. d. A. xiij. tertij de cura ꝺplexionis frigide t sicce q enumerando medicinas humectatiuas t calefactiuas dixit q oleū nardinū plus humectat q̄ calefaciat.

Notate hoc ponit ꝺsiter alium modū medicine localis ut fomentationes uel uapoaťs t dixit. Et fiat uapoatio cum resoluētibus uentositatē pdictis multotiens ut uerbi gra sumendo Rute Maiorane folioz lauri calamenti pullegij asseri anna M. i. Et buliant i aqua t uino equaliter usqz ad debitam ꝺsumptionē t cū spongia fiat fomentatio t si uolumus fortificare possumus addendo de semin⁹ rute annexi carni cimini ameos agni casti t similium. Cōsequenter inuit nobis aliū notabilē modū ad carminañ uentositatē quo etiā utuntur pratici in timpanite ut. s. fiat colleriū ex melle nitro serapino oppoponaco t cimino t semine rute t folijs t castorio oībus aut quibusdaz eorum ſm necessitatem qūo aūt ista proficiāt manifestum est de multis de serapino t oppoponaco t castorio de quibus nō est dictū dicatur serapinū calidū t siccū in tertio purgat flegma t ꝺfert colice t expellit uentositates grossas oppoponacū fil'r gumi calidū t siccū calefacit subtiliat t resoluit. Castoriū est medicina multū singularis ē testiculus alialis Marini ē subtilius t fortius ſm. d. A. oi qō calefacit t exicat t oportet ut sit ca. in fine tertij t siccum in ſo resoluit uentositates t precipue remouet frigus matricis t uentositatē t frig⁹ testiculi t habet ēt priuilegiū q̄ non ē aliquid magis iuuatiuū uentositati in aure q̄ ipm cum. s. ex castoreo accipiatur quātum est lens una t dissoluitur in oleo nardino t destiletur posset aūt tota liter ꝺponi colliziū. Ꝛ. seminis rute z mēte sicce ni tri anna. ʒ. ſ. oppopōaci serapini an. ℈. i. castorei ḡ. v. puluerizentur t cum melle formentur colleria longa uel posset gumi dissolui cum uino albo t cum pulueribus misceri t cū melle formari suppositoria. Sed forte diceres qūo talia colliria iuuant in casu isto cum non pertingat uirtus medicine ad locum lesum dicatur q̄ per simplicez alterationē alterato intestino recto ꝺsiter alteratur uesica que super intestinū iacet t ꝺsiter ipa altera alterantur partes ꝺuicine t sic bursa testiculoz tandem calefiet t subtiliabitur t qō interius ꝺtinetur t ꝺsiter fiet uentositas resolutio t carminatio per alium etiā modum fieri post iuuamentum si bene considerabis t sic habetis finem capituli.

In summa igitur primū habuistis ordinē i dieta a quibus. s. ē cauendū. Secundo habuistis ordinem in medicinis ptimo in exhibendis per superiora de localibus inter quas primo posuit emplastra ꝺsiter olea tertio fomentationes t ex his potestis ꝺponere unguenta epitimata t cerota

Posuit postremo unum alium medicamen curationis per colliria ut uidistis Notate q̄ ad debitam curam sunt ēt fienda que dicta sunt supra in alio cap. s. si sit aliq̄ materia flegmatica fouēs primo ut digeratur t ſo fazmaco non atrahente a remotis euacuetur ut cum pill'is de iera uel elefanginis uel iera. Ꝟ. diaffeicon t ēt non trahit a multum remotis ꝑpter dactilos intrantes ꝺpositionem eius ꝛc. Et ēt in isto casu precipue ē cō fortandus stomacus cū unguentis .uel cerotis appropriatis quādo cā generationis uentositatis maxime pendet uitio digestione stomaci ēt uobis ponam in isto casu unam descriptionē ut in fen. Ꝛ. fen. cimi caruy nitri ameos añ partem unā picis cere añ partē ij. medicinas terre diligenter picem aūt t ceram in modico liquefac oleo costino t nardino equalitez t cum eis puluerē supscriptoꝝ optime miscebis t superpone possem multa alia localia ordinare sed sufficiat ad curam maxime. q̄ iste casus satis inter alios facilis fit ad curādū.

De Cura.

Uratio earum ꝛc. Postis curis trium principaliū spēz hernia ruz iā in hoc cap. ut supra fuit diuisum determinat de tribus alijs sequentibus simul quoniam magnam adinuicem habent ꝺuenientiam in cura. s. de hernia caznosa t uaricosa ut dicit rubrica t in hac includitur de apostema ut statim dicet i principio cap. Et sumarie se expediēdo de cura dixit. Curatio eaz. s. carnose t uaricose ē cura apostematū duroz. i. cum illis ꝺpletur cum quib⁹ curantur apostemata dura t addit. Et multotiēs q̄ dem sufficit in ramice uaricosa iniunctio cum unguento baxilicon ſm. d. A. v. can. tractu. xi. cēponitur ex pice que ē maturatiua humoꝝ grossoz abstersiua t calefactiua t respiē apostemata dura intestinoꝝ matricis t testiculoꝝ ca. proprio in trat mirra de qua supza dictum est quod est cali

da subtiliatiua ⁊ resolutiua ītrat etiā rasina que ē gumi calefactiuū subtiliatiuū lenificatiuum ⁊ ē notabilis resolutionis gluten alimbat ēt intrat q̄ ē genus gumi q̄ ⁊ si sit minus calidum q̄z guma pini ⁊ q̄z gluten cipssi ñ ē tñ minoris resolutiōis ī trat cera ō q̄ scribit ſz.d.A.i c.demuz in ipsa est humectatio maturatio ⁊ aliqualis resolutio.ecce q̄o istud unguentū ꝯuenit in apostematū curatio ne duroꝝ.ſ.molificādo subtiliando resoluendo p ī trantia q̄ñ ut colligitur a .d.A.fen tertia quarti ſo tractatu de cura apostematū duroꝝ ⁊ ē canon precipuus. Non tamen curētur.ſ.apostemata dura aliqua medicina cum eo q̄ resoluit ⁊ exicat q̄ñ id producit ad uehementiā lapideitatis prop ter exicationē grossi ⁊ resolutionē subtilis ⁊ addit Et oꝫ ut ponantur curationi eiꝰ due reuolutiones .ſ.reuolutio resolutionis cum leuitate cum eo q̄ non exicat plurimū q̄r oē resolutiuū ſm plurimū exicat ⁊ humectatiuū raro resoluit ⁊c.Et reuolu tio alia lenificationis ⁊ sint iste due reuolutiones succedentes addit tñ infra q̄n ꝯpositione medici naꝝ oꝫ ut agregetur īter duas uirtutes ⁊c.ut in cō positione huius unguenti fit pro speciali tñ magiſ intelligentia cap.ē notandū q̄ hernia uaricalis ⁊ carnosa includūtur sub hernia apostemosa q̄z in uaricali fit tūefactio p̄ter nāz uēarū ul̄ artaziarū ī carnosa sil̄z saltē fit tūefactio ossei lz ñ semp apo stometur substantia ipius burse uel testiculi ubi .ſ.fiat caro addita super testiculū ut supra diceba tur in causis iō largo uocabulo quelibet ullarum appellari p̄ōt apostemosa ⁊ licet aliter fieri possit apostemosa ut infra uidebitur tamē de his deter minando ēt determiat de apostemosa. Et si tu obicias similiter ēt de apostemosa erat sermo cuz determinabatur de aquosa dicatur q̄ quātuz ad hoc uerum ē q̄ ita ꝯueniunt. Sed q̄r est magna dr̄ia in curatione aquose cum uera apostemosa q̄ non ē in curatione uaricalis ul̄ carnose ut infra cla re uidebitur. Secundo notandū ut infra uide bitur ca.de uaricibus ad principiū plurimū sāguiſ replēntis dictas uenas ē melancolicus cuius igit curatio per medicinas locales ē cum subtiliatiuis humectatiuis ⁊ resolutiuis sicut ⁊ in apostematib⁹ duris. Carnose ēt curatio per localia aliis nō p̄ōt ꝯpleri medicinis niſi cum subtiliātibus ⁊ resoluē tibus ac humectantibus magis tamen ⁊ minus si cut ⁊ apostemata dura q̄ non oia sunt equaliter ficca ut patet.Et ex his apparet clarificatio text⁹ cum dixit. Curatio eaꝝ est cura apostematum duroꝝ ⁊ perficitur in his ⁊c. Non ponit aūt.d. .A. hic modū specialē curationis apostemose her nie nz apostematū duroꝝ q̄ de curatione aposte matum duroꝝ tractabit late inferius fen tertia quarti tractatu ſo ⁊ de apostematib⁹ testiculoꝝ ⁊ burse unde dicitur hernia apostemosa clare supra determinatū ē ſa huius ſo tractatu ne igitur pri mo inutiliter prolongaretur hic de apostemosa ñ facit mentionem. Pro aliquali tamen intelligētia ⁊ sumarie talis hernie ut hic de oībus hernijs ha beatur ꝯpletus tractatus. Est notandū q̄ aliq̄ ipm apostema colligitur in substātia ipoꝝ testicu lorum aliq̄ intra pelliculas ⁊ aliq̄ intra cutem exteriozē ⁊ aliq̄ fit de materia frigida aliq̄ de ca lida et hoc per accidētia cognoscūtur q̄ñ si fit de calida materia adest rubor et fortis inflātio et do loꝝ et febris ꝓpter colligētiā hoꝝ cum corde si ue ro de frigida locus ē albus uel liuet ſz si de mlia locus decliat ad fuscū ⁊ sine dolore ul̄ modico do lore ēt si fit de sl'ate si sit iter pelliculas tūor appet maioꝝ q̄z si sit in ipso testiculo apostema uel cazo addita q̄ locus ē extensibilioꝝ per tractatū ēt per cipitur carnosa ab aquosa q̄ impressio digiti retine tur in carnosa si in cute sint exteriozi tunc ad sen sum pustille in cute apparent uel ulcera. In cura igitur taliū passionū breuiter dicatur si corpus sit plenozicū uniuersalis precedat euacuatio ſm exi gentiam materie dñiant̄ q̄ si humor calidus sit in cā fiat flobotomia de basilica que si non sufficit sequatur purgatio cum medicina lassatiua cū ap propriatis. Ad ultimū uero fiat minutio de saphe na que proprie respicit mēbra generatiōis loquor de interiozi saphena. His pactis fiant localia nā apostemate calido in principio apponantur repel cussiua. In hoc ualet inunctio cuz oleo roxato ⁊ uiolato appositis petijs infussis in aqua ⁊ aceto si materia sit multū acuta in hoc ualet fomentatio ex aqua decoctionis maluaꝝ sollatri fabaꝝ ⁊ ro xarū equaliter ⁊ sepe epitimetur locus cum petia in ea infussa. Ad hoc ualet ēt si quoquātur fabe ī aceto ⁊ in forma empli superponātur ⁊ si placet ad dere oleum roꝝ.parum non erit inutile. In augu mento quoquātur fabe in media parte uini ⁊ alia aque ⁊ superponantur in modum epli cuz oleo ro xato addendo modicū olei de camomilla.in statu autem addere conuenit in decoc̄ fabarū aliquid florū camomille melliloti ⁊c.equaliter miscendo de dictis oleis.Et declinaē plus de resolutis appo nendo ⁊c. In causa autem frigida furfur tritici in uino coctus ⁊ superposit̄ cum actuali calidita te plurimum prodest.item farina ordei cum mel le.item uua passa ab arillis mondata cum cimio ⁊ melle ⁊ farina fabarū omnibus simul cōtrictis ⁊ superpositis egregie ualet dicitur etiaz q̄ spoliū Serpentis infusum in oleo contra omnes passio nes testiculoꝝ mirabiliter prodest apostema aūt melāconicum uel indifferenter apostema quodli bet uetus testiculoꝝ magis curatur cum sectiōe facta sub osseo ubi dicebatur de aquosa facta. pri us remolitione cum de altea butiro maluis seie lini ⁊ fenugreci ⁊ similibus ⁊ materia uelud sania ta facta cum reliquis medicis uaricossa etiam cu retur primuz cum flobothomia communi si sit ali quale dominium sanguinis ⁊ postea cum particu lari flobothōia safenarū ubi ⁊ postea superponē do que subtilient ⁊ resoluant de quibus supra di ctum est addendo quedam respicia materiā me lanconiam ⁊ maxime adustum ut epitimum poli podium sene capilluz.v.flor̄ boragis ⁊ bugl'x .⁊c. Et cum his reducetur si deus uoluerit. Sed si medicie locales cum similibus nō sufficiant proce

dendū ē ad opationē manualem. quā licet de ea nō fecerit. d. A. mentionē propterea qz in ca. ō cura uaricū ⁊ elefantie infra faciet spālem mentōm seu sermonē circa opationē manualem ⁊ illi proportionalis trahi pōt hic ad curā hernie uarical' ideo ⁊c. uel dicatur q qz talis curatio nunqz fieri pōt sine tali abcissione testiculi uel testiculorum ut statim dicetur que opatio magnum afferet dubitā timorē in se ēt maxime pp̄ peritiā ministroꝝ huius artis ad effugiendū igitur istum timorem cū cautella non posuit curā de opatione manuali talis hernie aliqui tñ audatiores de ea fecerunt specialem mentionē de quoꝝ numero fuit Aliebas 6. pratice cuius modus ut breuiter stringatur. est talis. Situato primo corpore super loco alto sedendo aliqualiter inuestigabis distinguendo cutem testiū in ipm osseum a testibus ⁊ tunc depones in fundo burse testiculos ut magis manifestētur suspensoria que sunt tumefacta ⁊ tunc aphende cutem testiū ⁊ uassoꝝ que uirge proxima ē cū digitis tuis aut ministri ⁊ fortiter illaz extende ⁊ cum floboton̄o scinde lato optime icidenti icessione equali in longitudine uasis suspendētibus dei de excoriabis corpora que sub cute sunt donec uasa denudētur ⁊ tunc transibis per ea acum in qua filum sericum posueris duplū ⁊ ligabis dicta uasa in duobus locis. ſ. in pte superiore ⁊ inferiore uersus testiculū debinc in medio illa scindes ⁊ sāguinem qui adunatus ē ibidem educes deinde curabis locum incissum cura uulnerū ⁊ hoc ē cōe uaricibus uenarū pulsatiliū ⁊ nō pulsatiliū. Et addit q cum uarices in oībus acciderit uasis expedit auffere ambos testes cū uasis ⁊ postea curare

Sed notate q ex his posset aliquis mente male dispōnis uelle intelligere qō aliqñ in tali cura fit incisio unius uasis ⁊ non alterius eiusdem testiculi ⁊ sic ꝑ̄ iter possit testiculus remanere facta incisione uasis alicuius testiculi imaginādo q eiusdem testiculi multa sunt uasa substentātia. Qui sensus nequaqz ē acceptañ cū ut. ſ. habitū ē i anothomia paniculi siphac ⁊ uassoꝝ de mente .B. i4 de utilitate particulaꝝ ⁊. d. A. c. primo fortiꝫ licet originētur talia uasa a pluribus ramis arteriarū ⁊ uenaꝝ tamen dicti rami multipliciter contestūtur ⁊ in duo corpora reducūtur quorum unū protenditur ad testiculū dextrum ⁊ aliuz ad sinistruz unde talis facta ē comistio qō si uelles unū istoz̄ ramorum incidere non posses sine alio uel alijs ut ibidem dicebatur ⁊ ad aliū locuz recurratis pro intelligētia huius in sūma igitur in cura talis hernie cū ferro oz testiculū uel testiculos abscindere qz si unum tñ uassorū est lesum sufficit illum tārum admouere testiculū cuius illud uas est suspensoriū ⁊ si ambo uasa fuerint uaricata cū hac cura utroqz testiculos excidere oportebit nz dimittēdi sunt in burſa quoniā per abscisionem uasis substentā ē per qō nutrimētū ēt testiculo afferrur subtrahitur nutrimentū ab ipo ⁊ sic putre fieret ⁊ alterū fortassis putrefaceret si sanus esset

In hoc igitur casu operando debite bene contenit testiculi extractio. Sed notate q magri huius artis in oibus fere hernijs ut aquossa intestinali zirbali in quibus ut multū non ē necessaria extractio testiculi idem operantur extrahētes ut uideantur aliquid grande ⁊ nobile fecisse ultra tñ incissionē utuntur cauterio actuali ad prohibitionem superhabūdantie fluxus sanguinis. Et ego istud laudo licet Aliebas non fecerit mentionem maxime si fiat per doctum hoinē. In hac tñ opatione ut ꝑstat ꝑsideranti est maxim⁹ timor de uita. Ideo. d. A. ut supra cū cautella suterfugit hanc operationē nullam de ea faciens mentionem maxime quoniā cū tali hernia ⁊ si interdum prohibeatur actus generationis ut. ſ. uisum ē tñ non est de ea timor de morte sicut est in intestinali imo cum ea posset homo per oēm debitam etatem decurrere. Et ego pluries ex istis cognoui Satis igitur cuilibet indiuiduo uidetur posse sese ꝑseruare qꝫ sibi simile generare. unde ꝑcludo q sūia mea est ut nullus hac sola laborans passiōe huic grandi periculo se exponat. Nec sil'r i carnosa in qua aliqñ ad perfectionē cure est similis opatio necessaria. Et sic sit finis capituli quod nō sumo propter ipsius paucitatē ⁊c.

De Augumento Umbilici.

QLandoqz accidit ⁊c.

Expeditis de duabus differentijs hernigarum ⁊ dispōm ipis similium ex pte situs iparum. ſ. de bursali ⁊ in generali. Jaz tertio principaliter ipse prosequitur de tertia dr̄ia ipsoꝝ ut de umbilicali ut de augumento uel eminentia ⁊ tumefactione umbilici ⁊ diuiditur presens pars in partes tres quoniā primo ipse ponit cās talis augumēti fo signa tertio curam fa ibi. Jn eo qō ē ⁊c. tertia ibi. Ad illud augumentū prima ps potest diuidi in quatuor partes fm quatuor pricipales cās quas aducit fa ibi ⁊ qñqz ē tertia ibi ⁊ qñ fit quarta ibi ⁊ qñqz fit cā De prima parte dixit q qñqz accidit in umbilico augumentū q est fm semitam ruptuze note. ſ. per ruptura siphac iuxta umbilicū unde recipiūtur intra mirac siphac. ſ. siphac zirbus aut intestina ⁊ hec est una cā augumenti Notandū est q iō. d. A. appellat augmētū factum ex ruptura paniculi fiezi fm semitā ruptu re note qz supra herniā bursalem factam p rupturam paniculi principaliſſime cadit. hoc uocabulū ruptura ⁊ supra alias hernias cadit per uiaz similitudinis unde alie hernie dicuntur ruptuze pro quanto ad talem apparentiā ut tumefactionē adducūtur sicut ⁊ ipsa hernia facta ex ruptura quā tūcunqz in aliis nulla fuerit ruptura ⁊ ideo talis ruptura dr̄ nō. qz famosa ⁊ principaliſſima ⁊ sic ē lra clara prime partis. De secunda parte dixit assignando aliam causam.

Et quandoqz .Notandū q sicut hoc nomen principaliſſime idrodesis dr̄ de aquosa uel timpanite ut alibi est

uidenſ ꝛ non de ypoſarca ꝛ quelibet illarum fit ex multiplicatione aquoſitatis uel uentoſitatis . uel utriuſq; intra ɔcauitatem ſipbac ꝛ inteſtinoꝝ vñ facta agregatione ipſarū uel per uiam reſudatōis aliūde uel per uiā rupture porri euritidas uel alia cā alibi uidenda fit extenſio ipſius ſipbac ī ſurſum ꝛ eleuatur mirac totū ꝛ ɔſiter fit augumentū totius uentris ita ſi huiuſmodi aquoſitaſ uel uentoſitatis fiat agregatio in illo ſolo loco. ſ. in ɔcauitate umbilicali ita ut illius partis fiat extenſio ꝛ eleuatio ſicut totius uentris fit elleuatio in idropeſi dicetur augumentū umbilici ꝛ non idrops iō nōnſ dixit in illo loco ſolo qz cum elleuationeillius partis ſtare pōt aliaꝝ partiū uentris debitus ſitus qꝫ aūt alique eſſe productiue aquoſitaſ ī tota ɔcauitate media vnde fit idrops poſuit uel ſibi ſiſes p ducere aquoſitatē uel uentoſitatē in illa ſola ɔcauitate umbilici manifeſtū ē ɔſideranti ꝛ ſic eſt clara lr̄a fit ergo ſm ſemitā idropeſis ꝛc. dixit tertio adducendo aliā cām generalē huiꝰ apparētie

Et quandoqz fit Clara ē lr̄a qr p ruptur̄ uene aut artarie in illo loco ꝛ recepto ipo ſanguine in illa ɔcauitate intumeſcere pōt dictus locꝰ ꝛ ſic appellari pōt ꝓpter iſtam cām augumētū umbilici ꝛc. de ultima parte dixit.

Et quandoqz fit Notate qō etiā ex apoſtemate nō duro ut ſl'atico fieri pōt augumētū umbilici ſicut ēt ex duro ꝛ iō credo qꝫ per hoc qō dixit ex apoſtēate duro uoluit ēt intelligi apoſtema nō duruz uel dicatur qō ēt duꝝ magis aptum ē facere talem eminētiam in tanto ꝑciſſe ſitu qꝫ molle qz molle magis ē aptum ſpargi ad maiores dimenſiones qꝫ durū iō ab ipo molli non ſic debebit denominari augumētū umbilici ſicut ab ipſo duro iſte modꝰ habet inſtantias ideo magis ɔfido ī prio. Quibus aūt modis generari ibidem poſſint talia apoſtemata uel ēt caro addita dicatur qꝫ quibus modis poſſunt alibi generari ita ēt ꝛ ibi poſſunt generari ꝛ ſic patet ſnia huius parui cap. ut qꝫ ponit qꝫ tuor cās talis augumenti prima ē ruptura ſipbac vnde per exitū inteſtinoꝝ uel zirbi fit tale augumentum ſa ē multiplicatio aquoſitatis uel uentoſitatis in illo loco ſolo ſm ſemitam idropeſis tertia ē ex fluxu ſanguinis ꝛ adunatione ipſius in illo loco ꝓpter rupturā uene uel artarie quarta ē apoſtema durū ſupple aut molle aut generatio carniſ addite in illo loco ꝛc. legat per nos lr̄am ꝛc.

De Lura

Neo quod eſt In iſto cap. ponuntur ſi gna cāꝝ augumenti ipſius umbilici ꝛ diuiditur in quatuor principales ꝑtes ſm qō ponit ſigna quatuor prīncipaliū cārum que ſupra numerabātur . primo ponit ſigna augumenti facti ex ruptura ſipbac. ſo ipſe ponit ſigna facti ſm ſemitā idropeſis ut ab humiditate uel uentoſitate. tertio facti ex ſanguine ꝛc. quarto facti ex carne addita uel apoſtemate ſa ibi. Et id quod ē tertia ibi. Et quod ē ex ſanguine. quarta ibi. Et qō ē ex natiuitate de tota prima parte ponendo ſignā zirbalis ꝛ inteſtinalis per rupturam differenter ab alijs cauſis diſtinguēdo ēt inter ſe dixit.

In eo qō ē cā egreſſionis zirbi aut inteſtini ſignum ē qō color ē color corporis ipſius ꝛ fit locꝰ diuerſus ꝛ ꝓprie in ruptura ex inteſtinis dolor quidem ꝛ aſſociatur rupture ex inteſtinis dolor quidem ꝛ occultatur cum ꝓmitur ut occultetur ꝛ qñqz occultatur cum rugitu ꝛ addit ei. ſ. augumento umbilici in magnitudine adminiſtrando molificantiū ex balneis ꝛ iniunctione ꝛ motus magnitudine. Pro intellectu huius partis attendeñ q. d. A. ponit ħ quedam ſigna cōia zirbali ꝛ inteſtinali ꝛ quedam quibus diſtinguūtur primo dixit qō color ē color corporis ipſius intelligatur. ſ. corpus ipſius infirmi ꝛ hoc eſt cōe qz inteſtinali ꝛ zirbali non uariatur color cutis ipſius umbilici colore partiū circūſtātium cum eodem. colore colerificentur ſicut cutis mirac ſecus ē aliqñ in aquoſa ſanguinea uel apoſtema ut patet dixit ſo ꝛ fit locus diuerſus. ſ. i tactu qz inequalis ꝓpter inequalitatē ipoꝝ zirbi uꝫ inteſtinoꝝ ꝛ ſupple tñ leuis in tactu ꝛ hoc eſt ēt cōe per hoc qō ē leuis diſtinguitur ab apoſtemoſa ꝛ carnoſa ꝛ per hoc qō ē diuerſus diſtinguitur a ſanguinea ꝛ apendente ab humiditate uel uentoſitate ɔſiter ponendo ſigna diſtinctiua inter ſe ꝛ ſunt ēt ſupra poſita in. c. ſignoꝝ rupturaꝝ ī cōi dixit ꝛ ꝓprie in iteſtinali ſupple ē diuerſitas in tactu qz maioꝝ. ſ. qꝫ in zirbali ꝓ maioꝛ ipoꝝ inequalitatē ꝛ eminentiā ꝛ depreſſionē ꝛ aſſociatur rupture ex inteſtinis dolor quidā ꝛ ſupple non fit ī zirbali qz ſunt membra magis ſenſibilia in quibusēt utplurimū clauditur uentoſitas extendens ꝛ non ſic in zirbo uel qz cum recipiūtur intra orificium rupture ſipbac ꝛ ipoꝝ corpulentia ꝛ inequalitate maiore qꝫ in zirbo fit dillatatio ipſius orificij ꝛ ſolutio ɔtinui ſaltem maior qꝫ in zirbali ꝛ ſic fit dolor ſaltē maior ꝛ ad hoc ēt iuuat ēt uentoſitas alique quādo ipetuoſe mota p inteſtinū ꝛc. vnde in zirbali lenitate ipſius fit penetrans orificiū ſipbac ſiue ipſius dillatatione ꝛ ſic non fit dolor neqz ex ꝑte ipſius ꝓp non icludi in ipo uentoſitatē ſicut in inteſtino nz ex ꝑte dillatationis orificij paniculi ubi eſ ī iteſtinali fit duplicitez dolor ut pz. Et addit ꝛ occultatur cum ꝓmitur ut occultet ſupple eminētia umbilicalis ab iſtis cāis ꝛ iſtud ē ſignum cōe ꝑ qō iſta ruptura diſtinguitur ab alijs oſbus qz aliqñ cōpreſſiōe decēti a medico fcā illa mēbra recipiūtur intra ſipbac in ſitu ꝓprio ꝛ ſic ī totū occultat aug. nō ſic aūt occultanſ cōpreſſione apoſtema carnoſa aquoſa ſanguinea ꝛc. vt pz. Et addidit qñ qz occultat cū rugitu qz in reducēdo ꝑcipiſ ſonꝰ obtuſſus ꝛ hoc eſt ſignū ꝓpriū inteſtinalis diſtinguens a zirbali ꝓp icluſam ventoſitatē cū aquoſitate intra iteſtinū ꝛc. ɔſiter ſubdit ꝛ addit ei. ſ. augumento vmbilici in magnitudine adminiſtratio molificantium ex balneis ꝛc. Et hoc ē ſignū cōe

distinguẽs ab alijs q̃ p talia molificãtia ꝛ relaxan
tia ampliatur orificiũ uel saltẽ fit obediens dilla
tationi ut exeãt zirbus uel intestina molificantur
ẽt ligamenta talium mẽbroꝝ unde hilius possunt
extra fiphac extẽdi ꝛ sic augetur augumẽtũ umbi
lici nõ sic aũt fieri põt i alijs cãis ut ꝑz ꝟsideranti
addit ultio ꝛ motus magnitudinẽ supple efficit in
augumẽto in istis cãis nõ sic i alijs ut ꝑz saltez ap
parenter ꝛ subito põit ꝓ principaliter signa pendẽ
tis ab humiditate ꝑ modũ idropesis ibidẽ agrega
ta. Et dixit ꝛ qõ ẽ ab humiditate nõ ꝛeducit com
pressio iõ supple cũ uno digito ꝟprimitur i alia pte
eleuatur qõ nõ fit in zirbali uel intestinali q̃ i to
tũ occultatur ꝛ cã ẽ clara ꝛ addit ꝛ ẽ leue supple
i tactu respectu itestinalis ꝛ zirbalis quoꝝ tact⁹ẽ
diuersus ut .s. dicebatur addit ẽt magis declaran
do ꝙ paulo ante Dixit de ipis occultatõe ꝑ ꝟpssio
nem cui⁹quãtitatẽ .s. augumẽti nõ alterat .s. i totũ
occultãdo ꝟpssio facta cã occultationis .i. leuiter
tractãdo ꝛ ꝟprimẽdo q̃ posset ita uiolẽta fieri cõ
pressio ut ꝑ illã rũperetur fiphac irrisicũ ꝛ tũc hu
miditas tumefaciẽs ingrediretur ꝟcauitatẽ inter
fiphac ꝛ intestina quo posito totũ augumentũ oc
cultaretur sicut ẽt in zirbali uel intestinali. Sz ꝛa
lis ꝟpressio uiolẽta nõ fit cã occultatõis utz iõ no
tãter dixit facta cã occultatiõis. Et ẽ color ei⁹ co
lor corporis differẽẽ .s. ab sanguinea. Et sic ẽ lr̃a cla
ra legite lr̃am uos. Ponit ꝟnter signa uentose
dr̃nter maxime ab aquosa ꝛ hoc iõ facit q̃ cũ il
la magnã bz ꝟformitatez respectu aliarũ cõicant
enĩ in hoc ꝙ tactus est leuis ꝛ ꝑm hoc distinguũ
tur ab itestinali uel zirbali ẽt ꝑ hoc qõ nõ occultã
tur ꝟpssione ꝑm modũ expositũ in quo cõicãt disti
guũtur ẽt ab illis ꝑ hoc aũt qõ color istarũ est co
lor corporis distinguũtur a sanguinea uel forte ẽt
ab apostema ponenda igitur sunt signa quibus in
ter se distinguãtur dixit ergo ponendo ista signa.

Et qõ ẽ ex uentositate est leui⁹ ꝛ minus expel
lens q̃ qõ ex humiditate dixit primo leuius q̃ in
materia humida uerisĩr reperitur difformitas in paꝛ
tibus tãta quãta nõ reperitur in uentosa ꝛ iõ minus
leuis est tactus dixit ẽt ꝛ minus expellens .i. min⁹
extendens itelligatur quãtũ ad extensionẽ pluriũ
ptiũ q̃ pauciores ptes umbilicales extendũtur in
uentosa q̃ in humida lz forte i uentosa augumẽtũ
sit magis eleuatuz q̃ in humida q̃ humidiꝰ lubri
cando i plures ptes discurꝛit ubi uẽtositas aberea
petens exituz magis eleuat iõ dici põt satis large
ꝙ augumentuz umbilici ex uentositate est intensi
ue mai⁹ ꝛ ab humiditate extensiue addidit ponen
do signũ clarũ distinctũ. Et est ei sonus timpa
ni ꝛ uoꝛ .i. q̃si uoꝛ q̃ aliq̃ ꝑtractãdo cum digitis
in uentosa fit sonus q̃si dearticulatus ꝛ non sic in
aquosa imo si cuz uentositate ꝟiungatur humidi
tas fit sonus obtusus ꝛ nõ clar⁹ꝑ nõ sic posse uẽ
tositatẽ diuidi i puas ptes sicut si sola esꝛz de ꝟ hẽt
determinatõm a.d.A.xiij.tertij trac. v.ca. de ru
gitu ꝛ so tegni de signis carne ꝛ a doctoribꝰ ibidez
ꝛ sic est lr̃a clara legatis ipam postea ponit signa
sanguinea ꝛ uerba sunt clara lege de ultia ꝑte po
nendo signa facta natiuitate carnis uel apostema
te dixit. Et qõ ẽ ex natiuitate carnis ꝛc. Ꝑro
uerificatione partis prio attẽdendũ q̃ si uellemus
uerificare illam particulã genere respectu uento
si tãtum de quo imediate ante facta ẽ mentio qõ
lr̃a ẽ clara q̃ in uentoso non est grauitas sz extẽ
sio. Sed si debeat uerificari respectu aliaꝝ oium
ut aquose itestinalis ꝛ zirbalis oꝛ addi ceteris pa
ribus .s. stante equali eminentia uel augumento i
istis oĩbus maioꝛ est grauedo in apostemosa uel
carnea q̃ in aliq̃ aliaꝝ q̃ in istis duabus sub eq̃
li extensione plus de materia ꝟtineat grauitare fa
ciens ut patet alitez nõ esset uerũ q̃ staret oppo
situm ut ꝑz ꝟsideranti. Secundo notanduz cir
ca illud uerbum eius occultatio nõ est sicut occul
tatio alioꝝ ratio huius dicti sumitur ex hoc q̃ i in
testinali ꝛ zirbali aliquãdo in totũ fit occultatio.
ut .s. dicebatur ꝛ in istis non cum talis caro addi
ta uel apostema non recipiatuz intra fiphac nõ ẽt
in istis fit occultatio sicut in aquosa uel uentosa.
quoniã ꝟpressione facta cum digito in aliqua illa
rum quelibet illaꝛum odedit dep̃ssioni illius digi
ti ꝛ si alie partes magis ellcuentur ad dr̃iam pr̃i
marum in carnea uero uel apostema non fit talis
occultatio q̃ pars suppposita digito ꝟprimenti non
obedit dep̃ssioni q̃ dura uel si pur aliqualiter est
obedieris nõ tamen sicut aquosa uel uentosa in q̃
bus est minor resistentia ꝛ sic non fit in istis occul
tatio sicut est occultatio in alijs ut patet intelligẽ
ti ꝛ sic habetis totã lr̃am clarã per uos legite ꝛ cõ
sequenter clarum ca. Ubi in suma posuit prio
signa intestinalis ꝛ zirbalis differenꝫ ab alijs naz
ꝑ hoc ꝙ color eius est color corporis distinguitur
a sanguinea ꝛ per hoc ꝙ locus est diuersus in tac
tu distinguitur ab aquosa ꝛ uentosa ꝛ per hoc ꝙ
occultatur cũ ꝑmitur distinguitur a carnea ꝛ apo
stema posuit etiã signũ distinctiuuz itez se q̃ in i
testinali est dolor q̃ non est in zirbali ꝛ etiã cum
fit reductio in intestinali q̃q̃z fit zugitus ꝛ non in
zirbali. Posuit ꝓ signa ab humiditate primo
per hoc tactus est leuis ꝛ sic distinguituz a primis
ꝛ est color similis coloris corporis ꝛ sic distingui
tur a sanguinea cum qua in alijs maxime cõmuni
cat ꝛ ipsius non fit occultatio cuz premitur cã oc
cultationis secundum modum expositum ꝛ secun
dum hoc etiam a primis distinguitur a carnea ul̃
apostema tamen digito deprimenti cedit sc̃oum
illam partem sc̃oum quã occurit et sic distinguit̃
a carnea uel apostema. Posuit tertio signa uẽ
tose distinguendo ab humida cum qua in multis
cõicat quibus distinguit̃ ab alijs sicut in ipsa hu
mida dixit quod tale augumentũ est leuius in ta
ctu q̃ aquea ꝛ minus expellens exponebaꝫ min⁹
extendens q̃ pautiores ptes mitaꝫ eleuans lz for
te fortius eleuaretur ut dicebatur ꝛ fit ei .s. in cõ
primendo sonus tũpani ꝛ sicut uoꝛ q̃ sonus fere
dearticulatus ab animali. Dixit ponẽdo signa
sanguinee. Et quod est ex sanguinei coloꝛis ꝛ ni
gri quia ille sanguis ibidem extra uasa propria
est in uia putrefactionis ꝛ sic denigratur.

Dixit vltio de carnea vel apostema q̄ cū gra uitate respectu ventose vel ēt respectu oiuz aliaz posita equali extēsione ꝛc. vt dicebaꝯ ꝛ cū duritie ꝛ q̄ eius occultatio nō est sicut aliozuz occultatō ad modum supra posituz qz fere nō obedit cōpressioni digitorum ꝛ sic finis ca. signoruz.

De cura augumenti vmbilici.

Illud quod est ꝛc.

In hoc ca. ipse ponit curam augumenti umbilici maxime facti per rupturaz paniculi nō faciendo mētionē de augumento ab aquositate neqz ab apostemate vl' carne addita ꝛ hoc fecit qz curatio pendens ab humiditate satis haberi pōt p ea q̄ supra dicta sunt late de hernia aquosa siue cū medicis siue cū bezael de facta vo ab apostemate vel carne addita ēt nō ponit curā cum se remittat ad ea que sunt dicta supra i ca. de ramice carnis ꝛ varicose ꝛ ad illud ca. pro his recurratis. Specialiter igituz ipse facit mentō nē de tribus spēbus vt de sanguinea ventosa ꝛ zirbali uel intestinali. Et duo facit q̄n primo ipe ponit vnuz canonē quodāmodo excusatiuū a longa pertractatione de cura ꝛ vētose. Secūdo ipe ponit spēalem modū cirogicū obseruādum i cura intestinalis vel zirbalis scōa p̄cipit ibi. Reliquoruz aūt curatio ꝛc. ō prima pte dixit. Ad illud. s. aug. quod ē ex aptione. s. orificiorū vene pulsatilis aut nō pulsatilis aut ventositate curādum te nō oz laborare. Q̄ si laboraueris ad id ꝺsequit' te vt labores ad icidendū ꝛ suendū vt tenet. Notādū q̄ ista lr̄a pōt dupliciter legi vno mō vt intelligaꝯ non oz te laborare in curatione. i. vehemēter ꝺsiderare ꝛ speculari de nouo mō curatōis i augumento facto ex aptione vene ꝛc. s. sanguineo vel in vēto so q̄n supple modus ē facilis ad curandū ꝛ iā supple latus supra in ca. de cura ruptuze vētositat' qz in istis cū ēsdē medicis p̄ficiet' curatio. s. cuz subtiliantibus ꝛ resoluentibus ꝛ scōum istū modū est introducta lr̄a vt sit canon excusans a longa ꝛ exquisita ꝑtractatione de hac cura. Et addit q̄ō si laboraueris. i. si sit expediēs alius modus cure ab eo qui in loco allegato dictus ē qz. s. illa non sufficerint maxime in sanguinea sequet' te vt labores i. oportebit ad incidendum ꝛ suendū q̄n stante multo sanguine ibidē ꝯgregato fortassis remedia resolutiua nō sufficiēt ꝫ expediet incidere mirac ꝛ ipm sanguinē extrahere deinde suere ꝛ erit fcā cura sine alia exq̄sita opatione ꝛ sic nō oz multuz in hoc ca. laborare ad vandū nouū modū in cura talis augumēti alius sensus pōt esse talis vt velit ō. A. in his verbis reddere medicū cautū in ope. s. ad sibi ifinuādū vt nō laborent cū medicis localibus in cura haruz dispositionuz qz esset frustra laborare cuz medicis q̄n verisimile ē q̄ talis materia sanguinea ibidē agregata non sit medicis resolubilis ēt si ventositas fuerit tanta vt faciat manifestum augu, vmbilici iaz erit signum q̄ talia mē bza sunt multum debilitata ꝛ sic cum medicis curari nō poterit ꝛ iō nō oz te medicū laborare i cura cū medicis qz iamis esset operatio. Q̄ si laboraueris ad id. i. si intēdas laborare ad curā tūc cō sequet' te ꝛc. i. oportebit laborare ad icidenduz ꝛ suendū supple cum flobotbōio in sanguinea ꝛ cū bezel in ventosa vt dicet in fine ca. licet Alebas p bibuerit ferrum in sanguinea. primus tū modus ꝛ si videatur magis artificiosus mihi tū est magis gratus legatis lr̄az fm modū q̄ nobis magis placet ꝛ erit clara lr̄a. Consequēter ipse ponit modū cirogicū cure augumēti ex ruptura siphac pp exituz iteſtinū aut zirbi ꝛ ponit verba satis dura ad itelligendū similiter ꝛ alij Auctores qui ō hoc casu faciūt mētionē qz pauci faciūt. Sz ex verbis hic. ō. A. ꝛ Aliebatis. viiij. ca. ꝑatice pōt colligi modus sub hac forma p̄cipue infirmo vt surgat ꝛ stet rectus ꝛ extendat se in posterius quantum pōt ꝛ ꝺtineat anellitum tam diu donec bene cōp̄hendaꝯ talis eminentia q̄ cū tibi manifesta fuerit fac in circuitu eius eminentie circulū cum atramēto vt sit distictum. i. distincte cognitū ipuz augumentum deinde resupina cum supra dictum ꝛ nō super circuluz. i. non sup mirac aūrius ꝛ liga ip̄m taliter. i. totaliter cuz istintis vt se mouere nō possit cum opationē feceris aut habeas boices fortes ip̄m tenentes p caput ꝛ brachia ꝛc. Et tunc in c de cum flobotbonio per totum circulū q̄ē feci sti cū atramēto circūquaqz leuiter tū ita vt nō incidas aliqd de eo qō est sub mirac vt siphac vel aliud deinde fige in medio ipsi' mirac circūincisi vncinū ꝛ ip̄m mirac subleua ꝛ alius minister cuz teneat sic subleuatum caue tamen cum figis vncinuz ne ꝑfundes in fixione vt non tangas aliqd q̄ sit sua eo mirac. s. zirbum aut intestinum iō dixit.

Post seꝑatōez eius cum vncino super mirac soluz ꝛc. deinde accipe duas acus lōgas secū quātat' ipsi' ꝑis mirac circuncisi ꝛ plus ꝛ itromitte in vnāquāqz acum fillum duplicatum ꝛ torquz aut cordulam de sirico ꝛ intromitte vnam de ipis ex vna ꝑte mirac vicina icisioni q̄ fecisti. Et fac eam penetrare secundum rectitudinem in partez sibi oppositam deinde intromitte eodēmodo aliā acum in puncto quadrature circuli iuxta etiam incisionem ꝛ fac similiter penetrare in partem sibi oppositam ita vt ouient sibi filla earum secundum figuram crucis ꝛ intromissio ipsaꝝ accuum sit sub ipso mirac solū considerādo ne acus ouiet alicui de corporibus contentis sub mirac. s. siphac nec zirbo vel intestino ꝛ ad hunc p̄ecipuum finē fixus est incinus in mirac vt subleuetur hoza talis operationis subleua igitur eum cum vncino cum operaris ne acus perueniant ad aliquod mē bzorum inferioruz consequenter extrahe acus ex oppositis partib' ꝛ dimitte partes equales filli pē dentes vel cordulle deinde liga cum eis ligamento forti ꝛ nodabis nodo curenti vt cum velis denodare possis facile ꝛ fac ut cadat ligatio ad lacertum ideſt iuxta lacertum quanto plus fuerit possibile. Facto nodo predicto incide ex

vna parte illius partis mirac circōligate faciens scissuram tante quantitatis q̄ per eam possis intromittere digitum tuuz indicē ⁊ intromitte ipsuz per eam ⁊ quere an inueneris zirbum an intestinum cum fillo ligatum quod si inueneris illic intestinum solue ligaturam ⁊ i hoc tibi seruit quod nodus factus fuerit currēs ⁊ ipelle intestinum ad anteriora ventris deinde stringe fillum nodo firmo. Si autem inueneris zirbum non repellas ipsum inferius vel interius sed liga ipsuz ⁊ amputa quod supereminet ex eo ⁊ sue que ibi sunt vene magne aut artarie cauendo fluxum sanguinis ⁊ cauterizādo si necessarium fuerit deinde dimitte locum ligatum stricte donec mortificetur caro ipsa ligata ⁊ cadat per se ipm aut incide ipsaz q̄si subtiliatur ⁊ mortificatur deinde cura locum cuz eo q̄ oportet ex vnguentis ⁊ alijs donec cōsolidetur. Caue tamē vt itellexit textus i fine ne fiat ꝺsolidatio dum vulnus adhuc fuerit ꝺcauū ⁊ nō sufficienter repletuz ne remaneat cicatrix ꝺcaua similiter stude vt ꝺsolides antequam sit procedēs ad exteriora ne fedum remaneat supereminens reliquo uentri. Et istum modum voluit intellige f d. A. in verbis suis si diligēter ꝺsideraueris ⁊ cum his dictis legi potest ītra clare lege eam. Reliquorum aūt curatio. ſ. factorū per rupturam paniculi est vt facias egrum surgere supple si est sedens ⁊ precipias ei vt extēdat ventrē suum. ſ. declinando se. ſ. secūdum caput i posterius ⁊ retineat anellitū suum tam diu donec appareat augamētum. ſ. perfecte quia secūdum istum modum melius manifestabitur. Cum ergo apparuerit fac i circuitu eius ſ. augumēti circullum supple cuz atramēto vt sit distinctum. i. vt precisse sciatur locus rupture deinde resupina eum. ſ. infirmum non super circulū qa nō supra ventrez sed supra dorsum ⁊ supple cō sequēter ipsum ligabis secūdum modum dictum addit post seperationē eius cum vncino prepona tur ibi vero copulatōis ⁊ vt sit pars satis principalis vt ligatur sic homine sic cōstituto ⁊ ligato. Et post seperationem. i. eleuationē parē mirac circū incisse cum vncino infisso in tali parte leuiter ita ut non accipias vel tangas cum vncino quod sub ipso est de corporibus tūc itromitte in eo accū cū fillo. ſ. i parte mirac vicina icisioni taliter supple artificiose laborando ut nō obuiet. ſ. accus corpori sub ipso q̄ nec zirbo ⁊c. ⁊ supple ligabis secūdū modum dictum supra cum fillis duarū accuuz deinde perfora tali perforatōe. ſ. faciēdo icisionem partis ligate. ut discoperiatur ab eo. ſ. saltem per tromissionē digiti i sciſuraz. quod est sub mirac solum. ſ. tantum precisse fiat incisio ut manifestet quod est ⁊c. ⁊ nō plus. Si ergo est sub eo intestinum supple ligatum dissolue ligaturam ⁊ expelle intestinum ad inferiora. ſ. intra siphac. Et si ē zirbum extēde ipsum ⁊ icide lacertū. i. iuxta lacertū quā to magis ē possibile cauēdo. ſ. uenas magnas uel artarias propter timorem fluxus sanguinis deinde sue locū disruptū. i. firmiter stringe ⁊ liga ligamento forti cū fillis oppositis duris extēsis ad inuicem ecce qūo inuit modum ligatiōis supra positum ⁊ stringe ipsum super alchatim dixit littera exteriorū vētrem ⁊ est clarum ⁊ sue eum. i. noda cum firmo nodo ⁊ dimitte fillis quatuor capita. ſ. ad scidēs q̄si erit facta putrefactio partis circūscise ⁊ tūc cadent ipsa capita fillorū considerādo vt cadat ad lacertum. i. iuxta lacertum quantum est possibile supple ipse nodus tāquam circa partem firmiorē ⁊ ꝺsolidando residuū supple cuz unguent ⁊ alijs supple facta remotiōe illius parē mirac circūscisse. Et stude vt non profunde remaneat supple ipsa cicatrix propter turpitudinē cure. Et non procedēs ad exteriora. i. neq̄z etiaz fit supereminens alijs partibus uentris quia ēt esset fedum. Et sic habetis litteram claram. aliqui tñ moderniores breuibus se expediunt de hac cura dicentes q̄ signato loco ⁊ ligato patiēte i stitis ponat minister digitum suū super locum rupture tenēdo firmiter ut nō exeat itestinum aut zirbum ⁊ tunc incide cum pillo cutem mirac super loco tam equaliter donec ꝓuenias ad rupturaz sipbac ⁊ ea inuenta sunt sipbac secundum modum qui datur cōmuniter in cura vulnez mirac penetrañ ⁊ postea similiter cura illoz hec tamē sunt apud expertos cirogicos notissima ⁊ si dicta difficilia uideantur. Cōsequēter dñs. A. in vltimis uerbis ca. dixit ventesi aūt regimen supple ultra medicinas locales. Iterū est albezel. i. perforatio cum stillo accuto vel flobothonio. ⁊ incisio. i. cum rasorio ⁊ cum suitio post id secūdum modum qui dict⁹ est clara est littera ⁊ sic habetis finem ca. quem non expedit propter epilogare cum ferre in toto agatur naratiue de modo cirogico obseruādo. Et cō sequenter hēmus finem totius tractatus ō rupturis ⁊ dispositionibus eis similibus de quo in infinitum altissimo gratias ago ⁊ precoz ut futura mea apte disponat ⁊c.

De gibositate doctī ⁊ spondilium ei⁹

g Ibositas est remotio

Hec est secunda pars principalis hui⁹ primi tractat⁹ que sic ꝺtinuat ad prece dētem nā postq̄ i pria pter determinauit de egritudinib⁹ eueniētib⁹ ex nocumēto i sipbac ⁊ qbusdā alijs egritudinib⁹ pdictis filibus iā scōo determinat de vno nocumēto eueniēte ex quadā mala dispositōe ptiū doctī ⁊ spondiliū eius. ſ. de gibositate ⁊ diuidit pñs ps i tres ptes principales q̄rū prio ipse determinat de ipsa gibositate quātū ad cās secūda ibi. facte a cāis ⁊c. tertia ibi. Dumide qdez ⁊ ficce curatio pñs ca. ēt pria diuisione diuidit in tres ptes q̄rū primo declarat qd nois vere gibositaſ ⁊ sibi sil'iuz dispositōm fo pōit cās ipsarū tertio ponit quedā proprietica scōa ibi. Et cāe ei⁹ aut sunt ⁊c. tertia ibi Et gibositas qdē de prima pte dixit. Qō gibositas ē remotio spōdiliū aut ad añriora doctī aut ad añriorē ptem ⁊ idem est ⁊ est. i. vocatur gibositas

anteriozis quā quidem nominant arcuationē. Et qñq accidit cum cōmunitate ossium cassi ⁊ noiatur concauatio ⁊ arcuatio aut ad exteriora dorsi supple est remotio spondiliuz ⁊ est gibositas posteriozis. i. sic nominatur aut ad latus supple est remotio ipsozum spondiliū ⁊ dicitur contorsia. ℞ Pro iutelligentia ergo generali ca. ē primo prenotādū q̄ certi spondiles debito modo situati ⁊ ordinati ꝯstituūt quoddam membrū organicū q̄ per agregationē ipsozū cum tali ordine dicitur dorsum vnde dorsum non est nisi membrū organicuz de spōdilibus ordinaē factū dorsum igitur in se includit plura membra osseosa q̄ pluř spōdiles adinuicē p̄ ppzias iuncturas ordinatum alligata describit aūt dorsum ab illucidatore secunda pblematum xiiij. problemate sic. Est aūt dorsum pectoris posteriꝰ cuiꝰ partes sunt spatule due ⁊ spina. Et aūt spondilis os i cuius medio est foramē p quod nucha trāsit vnde nucha que ē ps cerebri transit p̄ spōdiles colli ⁊ p̄ dorsum tāquā clauis ligās spōdiles velut ligna adinuicem debite adunata vt secundo colliget de iuuamento spine. i. spinalis medulle agregat igitur dorsum spondiles omnes preter spondiles colli que sunt septem reliquе autem sunt sedacim de quibus decem spondiles pectoris ⁊. v. dicuntur spondiles alchatim que sunt vltime versus caudam suvt igitur in totū viginti tres spōdiles tñ pectoris. i. ille cū quibus coste coniungūtur ⁊ que mēbra attractorū aeris comprehendūt sunt ille remotiones quarum sit gibositas de qua est presens sermo secundo notandum p̄ verbum positum in rubrica q̄ per ventositaē gibositatez intelligere debeamꝰ gibositaē factā ex torsione spōdiliū a uapore grosso in toto eleuato percutiente ad ipsas spondiles uel ad ligamenta ipsaruz vnde p̄ vehementē impulsionem ad ante retro vel lateraliter torquentur vt dixit auenzoar. lv. thesir in ca. de epidemia. Neq̄ miranduz videtur q̄ ex vento tanē effectus qui est spondiliuz remotio a situ suo cāri possit tūi nālibꝰ ⁊ artificiosis B manifeste ꝺtigit. i nālibꝰ p̄z i terremotu i artificialibꝰ p̄z quoniā posito musto in vtre ⁊ si forti tamē sepe per ebullitionē a ventositate inclusa expellēte vel implēte rūpitur vter quod si dicatur tñ hec gibositas vētositaē sit vna spēalis gibositas de qua spialiter in ca. tractatur sicut ⁊ de reliqs ab alijs cāis quia de hac tantum in rubrica facta est mentio dicatur quod de hac. d. A. ⁊ reliqui auctores fecerunt spālem mentionem tanquam de illa cuius euentus non videbatur possibilis sicut est de alijs vt serioſe i ca. patebit. Tertio specialiter notādum quod omnes spondiles conueniunt i multis ⁊ in quibusdam differunt conueniunt primo quia vnaquaq̄ est semita nuche ⁊ p̄ illas nucha vsq̄ ad caudam descendit vt ab ea mediantibus spondilibus per quedam ipsaruz foramina exeant nerui qui a nucha originantur vt sensum ⁊ motum membris tribuant ⁊ maxime motum quoniaz ut dixit. d. A. prima primi doctria quinta sūma pria ca vi. Si nerui omnes a cerebro nascerentur esset necessarium caput multo maius esse quam sit ⁊ crescere ⁊ grauare supra totum corpus. neruo quoq̄ esset necessariū grande pertransire spatiū ⁊ longum donec ad exteriorū finem peruenirent ⁊ esset nocumentē expositum ⁊ ad incidēdum ⁊ eiꝰ quidem longitudo ipsius debiliraret fortitudinez ad atrahendum membra grauia ad sua principalia ideoq̄ deus cuius nomen sit benedictum misericorditer egit faciens partem cerebri que est nucha ad inferiora corporis incedere sicut canales a fonte quatenus ex ea neruorū diuisiones a duob⁹ suis lateribus ⁊ eius extremo secundum eius oppositionem ⁊ uicinitatem cum membris egredian tur. Et in hoc cōicat nucha cum cerebro cum ab ea. s. originantur nerui sicut a cerebro nerui tamē a cerebro orti sunt magis ad sensuz q̄ ad motum cum sint multum molles ⁊ passibiles ⁊ senti re stet in quodam pati molle autem est impressiuz facile receptiuū. Nerui uero qui a nucha maxime circa inferiorem finem eius originantur cum a nucha magis terrestre principium sumant sunt duriores ⁊ ad motum aptiores ⁊ ex consequēti qui a medio originantur ⁊ a nucha spondiliuz colli cum minus molles sint quam primi ⁊ minus duri q̄ secundi apti sunt conuenienter pro sensu ⁊ motu ⁊ hec est sententia. H. viij. de iuuamentis membrozum uerum est tamen q̄ oium neruoruz radix est a cerebro unde. A. prima primi doc. ut̄s ca. i. sūme tertie dixit. Neruorum principium est cerebrum ⁊ hoc duobus modis quoniam quorundam neruorum cerebruz est principium suum secundum sui essentiam ⁊ aliorum est principium mediante nucha. Septem autem sunt neruoruz paria que imediate a cerebro oriuntur. Nerui autem qui mediante nucha oriuntur sunt triginta ⁊ unum de paribus cōcluduntur ⁊ unus alius est neruus sine socio remanens quorum octo a spondilibus colli oriuntur ⁊. xij. a spondilibus pectoris ⁊ q̄nq̄ ab inferiori parte dorsi ⁊ tria ab osse qui renibus superponuntur ⁊ tria ab osse caude ⁊ a mediante osse illius exit fine socio unus ut dixit Aliebas expresse secundo Theorice ⁊ reliqui Auctores medicine. Et dixit. d. A. loco ibi supra.

Ex neruis qui a cerebro oriuntur non iuuant membra in sentiendo ⁊ mouendo nisi capiē ⁊ faciei membra ⁊ uiscera interiorum alia vero membra huiusmodi iuuamenta nō habent nisi ex neruis nuche. cōmanicat vero nucha cerebro quia si cut cerebrum clauditur duabus miringis vel duobus paniculis coheoperitur vno molli scilicet pia matre ut colligat talis paniculus totam cerebri substantiam mollem existenduz alio superius duriori vt custodiat a circundante craneo qui tantum distat a subtili ⁊ molli inferiore quantum sufficit suscipere ipsum cerebrum diastolando de spacio ita etiam ⁊ nucha eisdem vel proportionalibus cohoperitur propter eiusdem fines quia tamen ipsa non pulsat non manifeste dicti distant in spondilibus paniculi. Et quia vt dicit Halienus tertiodecio de utilitate particularuz. Nul

lus reperibilis existit motus in ossibus capitis.

In spondilibus vero fortis existit motus ideo in cerebro nullus vltra grossam miringam aliud circum appositum ē tegimē. In dorsali vero tunica nerosa ⁊ fortis. s. super apposita ē in qua inuoluuntur predicte due tunice vte. Addit ēt. H. visco sus humor. i. flegmatic⁹ huic tunice. s. nerose super effusus fuit sicut ei qui colligat spondiles vniuersas ⁊ articulos ⁊ lingue ⁊ lanigo vrinatiuor oibus quecūqz frequenter moueri indigentia sunt i. super ifunditur ipse flegmaticus humor ad potibendum. s. ipsorum exicationē. Dic enī est finis sumari⁹ flegma. prima primi de humoribus. Ex dictis patet qō spondiles non soluz cōicant in continendo nuchā sed ēt in ipsarum concauitate tres paniculi continentur quorum vnus otinet aliuz ⁊ supra vltimum versus ossa sup infusus est humor flegmaticus ⁊ hoc ē omnibus cōe. Cōmunicant. z. in hoc q quelibet spondilis habet ī creatione versus posterius quasdam eleuationes vnde in qualibet videntur esse sicut spine ⁊ suuenia ad modū. d. A. ⁊ hoc facit natura qz factū est dorsum ⁊ collū quo ad partem posteriorē sicut custodia ⁊ clipe⁹ membrorū nobiliū que sunt posita corā ipis ad defēsionē igitur fecit natura huiusmōi spinas posterius facte sunt etiā cuilibet spondili additiones quedā laterales que dicuntur alle preter vnam dorsi que alas nō habet ⁊ ipse ēt in omnib⁹ facte sunt ad defensionē neruorū ⁊ venaruz quarūdam que in longitudine corporis profundi⁹ q̄ ipse spondiles ingrediuntur. Sunt ēt in qualibz spondili quedā alia aditamenta ⁊ cōcauitas quorum aditamentorū aliqua aspiciunt in sursum ad spondilē superiorē ⁊ aliqua in deorsum ad spondilem iferiorē ⁊ obuiant talia aditamenta foraminibus aliarū spondilium sursum vel deorsum vt cōtinuitate iuncturali ordinentur ⁊ ideo talib⁹ aditamentis vndiqz inherent ligamenta fortiter ea ligantia sicut ⁊ i reliquis est iuncturis cōicant ēt in foraminibus a quibus nerui oriuntur quoniā hec foramina a duobus lateribus spondilis posita fuerunt ⁊ non retro pp defensionis defectum ipsorum neruorū qz i situ exteriore alterātib⁹ nimis essent expositi ⁊ percussionibus neqz anterius facta sūt hec foramina qñ cum corpus sua naturali ponderositate ⁊ suis inotibus volūtarijs ad anteriora ō clinent debilitarentur tales nerui ⁊ quodāmodo conuersione spondilium ad anterius alterarentur vnde est in vnaquaqz spondili sicut semicirculus ⁊ conuersio ad anterius. Cōmunicant ēt quia supra quālibet spondilem ad aplananduz ⁊ necaro osse duro ledatur supraposita sunt ligamenta ⁊ nerui ⁊ musculi ne dicte spondiles circa additōes posterius plane leues ⁊ lubrice addantur anteri⁹ quoqz sunt ligamenta ⁊ muschuli ad eas in debito situ continendum vnde vt dixit Auero. de mente. H. secundo coll'z de muschulis in toto qui sunt quingenti ⁊. xxviiij. sunt muschuli spondiliū. xlviij. ita habes loco allegato ca. de iuuamēt membrorum que sunt instrumēta virtutis motiue ista sūt principalia in quibus ipse spondiles cōicant licet ēt quibusdaz alijs cōicent de quibus nō facio mētionem cū hoc nō sit de principali itentione. Dicfezunt etiam in aliquibus principalibus primo ita habetis loco allegato de iuuamentis membrorum que sunt instrumenta virtutis motiue quia cuz inferiores sint sicut basses superiorū ⁊ que sunt alterum earum que pectoris ⁊ que illaruz que colli ⁊ cum id quod differtur deferente leuius esse oportet sequitur vt superiores si colli minores sint q̄ pectoris minores q̄ alchati verum quoniā vt dicebatur spondiles maxime sunt create ad continēdum spinalem nuchā que quāto propinquior ē origini vt cerebro tanto grossior existit. Fuit igit expediens vt foramina spondiliū superiorū essent latiora foraminibus inferiorū. Et qz amplitudo foraminum attenuat corpora ipsarum spondiliuz cū tamen superiores spondiles create fuerint maxime ad defensionem membrorum ad vitam sume necessariorum vt que colli propter tracheam artariam ⁊ que pectoris propter cor ⁊ pulmonem cum igitur tales spondiles propter fines dictos fuerint in creatura debiliores i se oportuit vt per alligationem essent fortiores fortioribus igitur ligamentis ligantur spondiles superiores q̄ inferiores vt correspondentur colli q̄ pectoris. pectoris q̄ alitim verumtamen vt dixit Auenzoar quia iūcture colli non sustentantur a costis sicut iuncture pectoris neqz ipsarum muschuli sunt ita fortes facilius contorquētur spondiles colli q̄ pectoris ligamenta quibus tamen ligantur diuersimode ligant quia ligamenta anterius sunt plus stricta ⁊ posterius ligamenta minus stricta vt melius obediant incuruationi ⁊ ad anterius curuari ⁊ flecti est magis necessarium q̄ posterius flecti ⁊ sic videtur hoc omnibus iuncturis cōmune.

Differunt etiam in alijs ⁊ additamentis quia quedam spondiles plures habent ⁊ quedam pauciores. Differunt etiam tales alle quoniam spōdiles ad quas coste terminantur habent allas ⁊ vnaquaqz earum sunt due vacuitates vt capita costarū gibosa in eis mirabiliter ligentur non sic est de alijs. differunt quoqz incuruatura quia se micirculus in eis est inequalis quia in aliquibus maior ⁊ in aliquibus breuior differunt etiam in alijs q̄ ad presens non aduco qz ñ necessaria sunt ⁊ si ea que dicta sunt videantur satis a ppposito remota tamen ad futura bene intelligenda proficient. Quarto principaliter aduertenduz quod notanter dixit gibositas est remotio spondiliumꝛc. quia in gibositate cuz qua stat vita non fit dislocatio spondilium sed fit aliqualis a situ suo remotio quoniam dislocatio vt dixit. d. A. cum ceteris quinta quarti cap. i. est integra egressio⁹ ossis ex loco suo que si accidat in spondilibus maxime pectoris subito sequetur mors ex quo rumperetur nucha ⁊ sic omnes nerui dantes sensum ⁊ motuz membris spūalibus ⁊ naturalibus pro maiori parte destinarentur cum nerui a spōdilibus exeūtes in confinio membra dirigantur a quib⁹ exeūt

vt dixit alb̃as ⁊ vt hz videri de anothomia ner uoꝝ ab alb̃ate.30.theorice ⁊ ab.A.prima primi doc.quinta ⁊ ab alijs.A.locis suis ẽ igitur remo tio hoc tamen intelligendum est de non remotio ne vnius tm̃ vel duaruz spondilium sed de remo tione plurium quia quando plures contingue spondiles a situ suo remouẽtur vniformiter differ mit ad modum cuiusdam barenationis tũc mani festatur ipsa gibositas non sic autem manifestare tur si vna tantum vel due curuarentur. Ultimo circa hanc partem est notanduz vt colligi potest hic ex littera q̃ hic talis gibositas sumi potest du pliciter.s.cõmuniter ⁊ proprie cõmuniter sumitur indifferenter pro omni remotione spondiliuz a re cto situ suo vt sumitur in rubrica cal̃i de gibosita te proprie vero distinguitur contra strumam ⁊ ar cuitionem que est gibositas añriozis ⁊ 5 torsionẽ que est remotio spondilium lateralit̃ facta vnde gibositas proprie est conuersio spondilium poste rius ⁊ sic intellexit textus circa finem huius parẽ lego eam. Hibositas supple cõmuniter ẽ remo tio spondilium ⁊ intelligatur causaliter.i.propter remotõnem spondilium causata potest etiam itel ligere in recto aut ad interioza dorsi.i.supple tan tum apparens depressio posterius ⁊ non eminen tia añrius aut ad añriozem partem.s.est remotio ita vt eminentia añrius appareat dixit textus.Et est gibositas añrius supple parẽ quã quidez nomi nant arcuationez.Et addit.Et quandoqz accidit in cõitate ossium cassi.i.q̃ concauantur etiã ossa pectoris añrius vt coste posterius plicãtur ad añ rius ⁊ nominatur.s.non solum arcuatio sed etiaz concauatio ⁊ hec est que struma proprie vocatur addit aũt ad exteriora dorsi supple est remotio vel plicatio spondilium.Et est gibositas posterio ris.i.est ꝓprie gibositas siue alio appropriato vo cabulo aut ad latus supple est remotio. Et dicit contorsio.s.proprie.

De causis gibositatis.

Ause eius antez sunt

In hac secunda parte principali capi. prosequitur de causis gibositat̃ ⁊ duo principaliter facit quoniam primo ipse supposita qualem diuisionem de causis ipsius de ipsis parti culariter enumerando prosequitur secũdo ipse po nit cañ vnum cõmunem dictis causis secunda ibi Et totum id aut est ꝛc.prima adhuc in duas quo niam primo faciendo quod dictum est enumerat causas satis in agendo consimile secundo multuz ab ipsis diuersas secunda ibi. Et quandoqz fit gi bositas.prima adhuc in duas quoniam .primo fa cit quod dictum est secundo etiam in causis satis similibus ponit diuersitatem in producendo ibi. Et que plurimum fit.De prima parte dixit ponẽ do diuisionez.causse eius aut sunt primitiue vt ca sus ⁊ percussio ⁊ que currunt cursu eoruz aut coꝛ poree ex humiditate aquosa salsa lubricatiua mo lificante ligamẽta aut humiditate limosa. De se cunda parte dixit.Et que plurimum fit ab humi ditate salsa est contorsio.i.declinatio ad latus nõ ad anteriora aut ad posterioꝛa. Pro intelligentia partis primo memorandũ est quod scribitur a do mino.A.secunda primi doc.secunda cap.i.quod inter causas primitiuas que sunt cause extra coꝛ poris substantiaz existeñ vel ex parte anime se te nentes differunt a coꝛporeis in hoc ab anteceden tibus primo quia inter antecedentes ⁊ egritudinẽ cadit causa media vt coniuncta a coniunctis ve ro qz inter cõiunctam ⁊ egritudinem nõ cadit me dium primitiue vero medie sunt inter has quoniã interdum inter ipsas ⁊ egritudines est mediuz vt de caliditate aberis humiditates cerebrales li quefaciente que sunt causa imediata interdum parelesis aliquando spasmi ꝛc.aliquãdo vero in ter causam ⁊ egritudinem nulla alia cadit causa media vt de cultello soluente continuum nam in ter incidentem cultellum ⁊ solutionem continui nullum cadit medium i proposito igitur percusio ⁊ casus cum sint cause primitiue aliquando sunt causa gibositat̃ imediata maxime strume propter incuruari ex percussione spondiles ad anterius idem ⁊ in alijs similibus contingere potest vt ex impulsione spondilium facta deorsum in cõmuni ludo puerozum cum donis supra dorsum alterius equitando saltat sicut mihi nouissime presentat̃ est. Filius domini Azonis de viridono ⁊ iste põt esse modus qui non solum torquentur spondiles sed etiam membra pectoris vt dixit textus prioꝛ ad anterius vt patet. Secundo notandum qõ quecunqz materia humida apta est facere cõtoꝛ sionem iuncturarum spondiliuz dupliciter primo molificando ⁊ relassando ligamenta vel muschu los quibus continentur in debito situ secundo mo do replendo concauitatem neruozum muschulo rum vnde fiat spasmus ⁊ consequentez contrahã tur ligamenta iuncturarum que cum dictis mu schulis continuantur per coꝛdam in illam partez in qua muschulus cõtrahitur vt si spasmetur mu sculus interioꝛ fiet plicatio ad anterius ⁊ si poste rioꝛ fiet plicatio posterius vt in exemplo familia ri videmus.n.q̃ cũ contrahuntur coꝛde pedum. auium mortuarum contrahuntur digiti pedum in illam partem primo etiam modo dupliciter qz vel talis materia humida molificans muschulos vel ligamenta est tante quantitat̃ vt membrum repleat ⁊ vt ipsum multum fiat ponderosum ⁊ sic sua grauitate contrahit in partem suã iuncturas quibus aligatur ⁊ si essent talia membra interi ad anterius traherent ⁊ si posterius ad posterius alio modo si talis humiditas tantum molificaret ⁊ relassaret non notabiliter grauitando ⁊ isto mo do a causa quantũlibet debili mouente ad oppos tum spondiles in partem illam plicarentur. Et hoc quia tales muschuli vel ligamenta non pos sunt contra resistere plicationi ymo obedirent vt verbi gratia molificatis muschulis anterioꝛib̃ a facili cã spondiles plicabuntur posterius ⁊ ecõtra

Et isto modo humiditas ligamentoꝝ est causa p accñs ꝺtorsionis sicut absentia naute submersiõis nauis ꝛ alio modo est causa magis p se istud no tandum colligi potest secũda primi doc. secũda de causis dislocationis ꝛ separationis a situ. Ex quo patet quod materia aquea subtilis est magis causa per accñs gibositatis q̃ per se eõ materia limosa magis causa per se ad modũ supra dictum quelibet ergo talis potest esse cã idifferenter gibositat̃ vere ꝛ est remotio ad posterius ꝛ arcuatiõis que est remotio ad anteriꝰ humiditas aũt salsa qꝫ nitrosa mordificatiua est ꝛ pungitiua per illos muscbulos discurens dolorẽ acutum casus causa est vt homo lateraliter torqueatur ꝛ sic ẽ cã torsionis saltem dispositiua ꝛ hoc est quod intẽdebat videre meo ꝺ. A. in textu lego ſꝫ quę mihi est clara cause eius aut sunt primitiue. i. nõ cõcurrente ali qua causa corporea vt percussio ꝛ casus supple ab alto vel casus rei dure supra dorsum. Et que currũt cursu eorũ sicut in exemplo dato aut corporee supple sunt cause. Ex humiditate aquosa supple vel salsa lubricatiua molificans ligamenta quia quelibet talis ẽ humectatiua relasans aut supple ꝺtingere potest ab humiditate limosa. i. grossa feculenta que efficit torsionem grauitando ꝛ trahẽdo in partem suam vt dictum est ꝛ addidit. Et q̃ plurimũ fit de remotione spondilium ab humiditate salsa cum hoc qꝺ molificat ligamenta sicut ꝛ aquosa insipida est ꝺtorsio. i. plicatio spondilium lateralis non ad anteriora aut ad posteriora.

Et quandoqꝫ ꝛc. In ista parte ipe enumerat causas satis diuersas in faciendo gibositatẽ que breuiter sunt tres qꝝ aut ẽ ventositas percutiens ꝛ implens vnde fit gibositas ventositatis vt supra dictuꝫ est circa rubricam aut est apostema siue duruꝫ comprimendo siue trahendo in partem suaꝫ aut exitura vt apostema molificatum in via saniationis ꝛ magis facit grauitando q̃ comprimẽdo vt patet ꝛ interdum cognoscitur qꝺ fuerit exitura propter sanguinẽ corruptũ egredientẽ vel per secessum vel vrinam sic ipsum natura deriuante ad vias expulsionũ aut ergo fit propter spasmum ligamentoruꝫ supple a siccitate factum qꝝ de facto a materia p repletionẽ iaꝫ dictũ ẽ tñ dixit ꝺ. A. qꝺ est pauci casus ꝛ vellocis interfectionis ꝛ causa clara est qm̃ raro deuenitur ad tantã siccitatẽ qꝺ ligamẽta spasmẽtur qꝺ si pur eueniat est difficilime reducibilis ymo plerũqꝫ mortalis vt secunda tertij ꝛ ſa affo. cõmen. xxvi. ꝛ pluries alibi lego litteram ꝛ clara est. Et qñqꝫ fit gibositas propter ventositatẽ aliq̃ percutientem facientez gibositatẽ aut apostema ſ. aquosum aut exituram extendentẽ tunicã ipar te sua sicut ꝛ de apostemate aquoso addit qꝺ supple in dubio aqua causa pendeat multociens ẽclaratur apostema per sanguinem egredientem cuꝫ solutione uentris tanquam supple per significatõnẽ significantẽ maturationẽ apostematis aut eiꝰ eruptionẽ addit ꝛ multociẽs est id apostema duꝫ supple nocens comprimendo vel etiam trahendo Et ponit tertiã cãm qñqꝫ fit pp spasmũ ligamentorũ. ſ. a siccitate ꝛ est pauci casus. i. raro ꝺtingens ꝛ velocis interfectionis.

Et totum In hac secunda parte huius parẽ principalis ipe ponit vnũ cõmunez canonẽ dictis causis ꝛ dicit qꝺ totũ id. ſ. de istis causis producentibus ad remotionem spõdiliũ siue sint primitiue siue corporee aut ẽ causa spondiliũ plurium numero ꝛ secundũ gradationẽ aut non est ita. ſ. ille cause aut ita occurrũt qꝺ remouentur plures ꝺtigue spondiles ꝛ curuãtur ad antez retro vel lateraliter ad modum semicirculi ꝛ sic fit large gibositas aut dicte cause si sic occurrũt sed aut vna tñ vel due remouẽtur vel si plures remouentur ſm occursum cãrũ ille non se habẽt sc̃ũm gradationẽ i. non sunt ꝺtigue ꝛ tunc licet fiat remotio spondilium non tamen fit gibositas. sicut ẽt supra dictum est ꝛ hoc intendit littera lege eam sic.

Et gibositas quidem Hec est tertia pe principalis cap. in qua ꝺ. A. quasdã conclusiones pronosticas de ipsa gibositate cũ hoc ẽt eas verificat ꝛ diuiditur pe in quattuoꝛ sc̃ũm quattuoꝛ cõclusiones quas ponit sc̃a ibi. Et qñ accidit i infante tertia ibi. Et i ifantibus quidẽ accidit quarta ibi. Et subtiliantur crura de prima parte dixit ponẽdo ꝺclusionẽ generalem absolute facit nocumentum in anelitu qꝝ velocitat vel inspissat ꝓpie illa que est ad anteriora reddit cãm qꝝ ꝺstringit locum super pulmonẽ ratio huius satis clara ẽ qñ per omnem gibositatẽ ꝺstringitur vel abreuiatur cõcauitas pectoris ꝛ p ꝺs pulmo cuꝫ non possit in atrahendo ad magnas dimensiões dillatari minus de abere atrahet q̃ fit expediẽs pro refrigerio ꝛ p ꝺs citiꝰ insurgent necessitas ad notum aberẽ atrahendum ꝛ sic frequẽtabit inspiratiõez precipue tamen per gibositatem ad anteꝛa factã qꝝ in struma fit maius nocumentũ in anellitu qm̃ tũc propie cõstringitur locus super pulmonẽ qꝝ ꝺcauitas pectoris ꝺstringit versus anteꝛius i alijs nõ sic cõstringitur tamen semper abreviatur ideo semper i anelitu fit nocumẽtum lego ſꝫ m ꝛ gibositas quidem ꝛ propie illa que est ad anteriora cõstringit locũ sup pulmonẽ qꝝ vacuitatẽ pectoris B est medium propiandi conclusionẽ qꝫ facit accidere malitiam anellitus ꝛ hec est ꝺclusio pria ſa ꝺclusio gibositas accidens in infante est multum praua probat ꝺclusionem p hoc qꝝ cum fit in ifante prohibet pectus ad dillatationem ꝺuenientem ꝛ amplificatiõz quã natura itendit qꝫ fiunt diuersa nocumenta in membris anellitus. ſ. in compositione qꝝ aliqua talia membra curuantur plusquã oportet ꝛ aliqua strictioꝛa fiunt sc̃ũm diuersaz plicationẽ aliquando spondiliũ ꝛ interduꝫ costaꝝ vnde talia nocumenta addunt i ꝺstrictione anellitus ꝛ sunt quodãmodo reprobabilia qꝝ post etatẽ augumenti talia membra non rectificãtur vñ ista conclusio ẽ spẽalis vt sic intelligatur sicut gibositas ad anteriora inter reliquas est praua ita gibosi

tas facta in etate infantie prauior est ceteris paribus q̄ facta in alijs etatibus. Et ꝓpter hoc infert per modum correlarij ſnia ypo. vi. affo. affo. 47. Cuicunq; aduenit gibositas ex aſmate ⁊ tuſi aliq̄ exponant ipſe moritur. Et lr̄a ypo. ſic dicet. Qui buſcunq; gibosi uel gibi ex aſmate fiunt aut tuſci ante iuuentutē pereunt ⁊ uidetur ſequi ex lr̄a ſuperiore ꝓpter id ut etiā dixit. B. in ꝯmento quia moleſtationes multe fiunt ꝓpter iperfectionem membroꝝ ſpialium unde materia exponi non p̄ot ⁊ anelitus fit difficilis ⁊ non remoueri p̄ot iō moriuntur. d. A. tamen in textu adducit aliam cām que tñ in idez tendit q̄. ſ. facta gibositate ab aſmate uel tuſi ſignificatur permutatio materiei ip̄arū ad ſpondiles unde facit accidere in eis uel apud eas. ſ. in ligamentis uel muſchulis exituam fortē .ſ. magnam ⁊ ſic ꝯtrahuntur ſpondiles ſm modū dictum ſuperius ⁊ ſic indiſponitur pectus ne dillatetur ſm dillatatōm neceſſariā pulmoni ideo fiet malus anellitus ⁊ materia exponi nō poterit ⁊ ſic preſocabitur. Et hoc ē q̄ dixit uſq; ad illam partem. Et infantibus quidem lr̄am. Et quando accidit i infante ſupple ipſa gibositas prohibet pectus incedere in dillatatione ⁊ amplificatione ſui. i. prohibetur ipſius magnificatio quā natura intendit q̄ diuerſificant membra anelitus nocumenta ꝯſtringentia ſuper ea anelitum. i. q̄ ipſis ñ dillatat ꝓpter gibositatem facta ſunt diuerſa nocumenta in membris anelitus q̄ ꝯprimūtur ⁊ cō ſtringuntur a plicatione ⁊ paruitate membroꝝ oſſuoſſoꝝ pulmo mediaſtinum uel diafragma ⁊ ſi cut ꝯſtringunt anelitum. i. paruus fit auelitus Inferet Et ꝓp id dixit ypo. ſ. 6. affo. 47 Cui aduēit gibositas ex aſmate aut tuſi anteq̄ expuat ipe moritur ⁊ posita est lr̄a ypo. ſm q̄ iacet ⁊ uerificatā ſequitur reddeñ cām dictiz id iō quoniā ſignificat permutationem materie ita faciendo eas ambas ſupple diſpōnes. ſ. aſma ⁊ tuſim ad ſpondiles ⁊ facit accidere in eis. i. apud eas ut dictum est exitu ram fortem apparentem. i. apoſtema magnū euenientem a materia groſſa q̄ utplurimū talis materia est groſſa precipue in infante addit ⁊ ſi non eſſet eius groſſitudo non accideret ab ea gibositas .i. non eque faciliter ſaltem poſitiue ⁊ per uiā tractatus ut ſupra q̄ non est negandū quin etiam a multa materia non groſſa hoc fieri poſſet ⁊ maxie molificando ligamenta ⁊ ut sit cā per accidens ad modum ſupra poſitum. Addidit ꝯſiter adducendo medium ꝯclu. ⁊ cum ita ſit non fit preparatio pectori ut dillaterur pulmoni. i. facta ſpondilium icuratione indiſponitur pectus q̄ abzeuſatur ne pulmo poſſit ꝯuenienter dillatari q̄ retinetur anelit⁹ ſupple ne fiat magnus imo oportet ne fiat malus anelitus. i. aliquando ſicut p̄focati ꝓpter multā materiam ⁊ inobedientiam inſtrumentoꝝ ⁊ perducat ad pezditionem.

Et infantibus quidem Dic ponit tertiam ꝯclusionem pronoſticam dicens q̄ ifantib⁹ cum cibantur ante horam ſuam ut ante quartuz uel ſextum menſem accidit gibositas ⁊ uētositas gibositatis ⁊ adducit medium per .ſ. ſ. quod multiplicantur in eis pez indigeſtionem ex impotētia ſtomacoꝝ eoꝝ humores groſſi flegmatici ⁊ interdum uentositas groſſa que declinant ad ſp̄diles ⁊ ſic ſm medium dictum ſupra uel fit gibositas. uel uentositas gibositatis lego lr̄am. Et in ifantibus quidem accidit gibositas ⁊ uentositas gibositatis quādo cibantur ante horā quāobrem. i. ꝓp quā cām ex indigeſtione igroſſantur humores. i. multiplicantur humores groſſi ⁊ ſupple uētositas groſſa ⁊ declinant ad ſpondiles. i. ꝯtingit ut ꝓmu tentur ad ſpondiles ⁊ tunc ⁊c.

Et ſubtiliantur crura Dic p̄ quartam ꝯclusionem que talis est Crura habentis gibosi tatem ſubtiliantur ⁊ adducit rōnem q̄ gibositas facit oppillationem meatuū ⁊ uiarum per quas tranſit ſpiritus aialis ad crura abſentia cuius debilitatur uirtus nutritiua in agendo ⁊ pez conſequens minoratur nutritio ⁊ ſic crura ſubtiliantur

Pro intelligentia partis est notandum Q̄ dixerit. d. A. quod gibosis ſubtiliantur crura non propterea uoluit intelligi quin etiam alia mēbra ſubtilientur imo aliquādo magis brachia q̄ crura ſubtiliantur ⁊ aliquādo reliqua membra ſc̄m q̄ gibositate aliquādo maior fit remotō ſp̄diliū dorſi pectoris q̄ partis inferioris ⁊ ꝯſequēter maior fit attenuatoria oppillatio in neruis trāſmiſſis ad brachia q̄ ad crura ⁊ aliquādo eō quoniā ut dixit. d. A. de anothomia neruoꝝ par neruorum oritur inter ſecundam ⁊ tertiam ſpondilem pectoris porigitur ad cutem brachioꝝ ⁊ de quinq; neruis ſpondilium inferioꝝ de quibus dictum est a principio duo paria inferiora ad partem cruriuz multos tranſmittunt ramos ita ⁊ a mediis inter bas ſpondilium rami neruoꝝ ad media inter hec tranſmittuntur. Secundo ſupponēdum de cōi mente medicoꝝ q̄ licet ſpiritus aialis qui p nerues ad membra defertur nō sit uirtutis nutritiue in mediatum inſtr̄m ſed uirtutis ſenſitiue ⁊ motiue tamen uirtus naturalis ab influxu ſpiritus animalis multum in operando iuuatur ⁊ uigoratur et ideo per abſentiam uel minorationē ip̄i⁹ ſpirit⁹ animalis minorata actione naturalis uirtutis mēbroꝝ minoratur. Et propter hanc cauſaz dicunt doc. q̄ membra paralliticata ſubtiliantur. modus autē quomodo minorat ſpiritus animalis p gibositatem talis ē quoniā ut ſupra dictuz est in generalibus quelibet ſpondilium hēt ꝯcauitatez i qua ſpondiles adinuicem coniunguntur in qua Junctura ſunt foramina lateralia a quibus nerui egrediuntur qua cōcauitate remota ad aliquaz dīaz poſitionis dicti nerui p ſpondilez cōprimuntur ⁊ ſic oppilatione atenuatoria oppilatur unde nō p̄ſit cō uenienter ſpūs p tales tranſire neruos. Non tamē intelligas q̄ ſemper ad omnē leuem torſionem in ante uel retro ſpondilium cauſet talis oppillatio q̄ ut dixit. d. B. iiij. inteꝝ iii. ca. ⁊ ē precipuuz capitulum in iſta mā ad uidenduz ꝯſequēti dixit

enim sic Lungz passio in tota nucha ẽ omnia mẽ bra subsistẽtia eque molificabuntur qõ si una spõ dilis mutetur ad extraneã .s. partez ita ut gib⁹ fiat aut ad anteriora ut ɔcaueꝛur possibile est ut nõ noceat membris sub ea existentibus in motu uel in sensu ꝛ possibile est ut noceat intelligatur igitur .ɔ. ɔtingenẽ ꝛ non necessario si tamen fieret ɔtorsio lateralis uideꝛetur necessaria ut etiã ipse in eo dem ca. uideꝛetur sonare ex quo pz qꝺ interdum nõ solum cãtur subtiliario membri imo aliqñ pareli sis utz intelligenti. Fecit tñ d. A. mentionẽ de cru rib⁹ quoniã ipoꝛ macrefactio maxime demostra tur ꝛ hoc ẽ qꝺ intendebat in lr̃a lego eam. Et sub tiliantur crura habentibus gibositatẽ propter id qõ facit gibositas de opilatione quorũdã meatuũ ꝛ uie in qua penetrat cibos. s. meatuũ ꝛ uie. s. ner uoꝝ qui sunt uia spirituũ aialium iuuantiũ ad cibos in membra ɔuertendos ut dictuz est. Et sic finis huius ca. scõm seriem lr̃e. In ca igitur pri mo habuimus in rubrica quid est gibositas absolute ut remotio spondiliuz a situ suo. Dabuim⁹ ẽt quid est uentositas gibositatis ut. s. gibositas a uentositate grossa perueniens ꝛc. Dabuim⁹ cõ sequenter in principio cap. dr̃iam inter gibositatẽ ueram que est remotio spondilium posteri⁹ ꝛ stru mam que est inclinatio ad anteri⁹ ꝛ dicitur arcua tio ꝛ qñ non solũ spondiles sed ẽt membra pectõ ris anterius toꝛquentur non solũ dicitur arcuatio sed ẽt ɔcauatio. sed qñ fit spondilium inclinatio la teralis dicitur ɔtorsio. Et circa illas partes ha buistis multa utilia ut quidẽ sic dorsum ꝛ quidez spondilis ꝛ utilitatem spondiliũ ꝛ numezũ ipsaruz ꝛ ɔuenientiã in ipis spondilibus ꝛ dr̃iam in eis ꝛ numerũ neruoꝝ ꝛ ipoꝝ aliquoꝝ a propꝛijs locis egressionem ut cruriũ ꝛ brachioꝝ tanq̃ magis ne cessarioꝝ ꝛ numerũ muschulorũ ꝛ hec ioia ad bo nam intelligentiã cap. ut patuit. Postea so pr̃i cipaliter habuistis de causis ipsius gibositatis ab solute primo magis generaliter so specialius ut qꝺ cause eius aut sunt primitiue ut casus ꝛc. aut coꝝ poree ꝛ ibi habuistis dr̃iam in talibus causi⁹ et de cãis corporeis dictum est. qꝺ aut sunt materie hu mide aut uẽtositas aut apostema molle sm se aut ɔuersum ad exituram qõ aliquãdo cognoscitur ꝑ exeuntia in egestionibus uel urinis de sanguine corrupto uel sanie aut est apostema durum ꝛ ali quãdo ꝛ ultimo fit a spasmo a sicitate hoc tamen raro euenit ꝛ tunc est mortalis. Et dictum est si fiat de humiditate hoc ɔtingit uel molificando ligamenta unde disponũtur spondiles ad ɔuersio nem in partem oppositam aut fit per humiditatez spasmantem muschulos uel ligamẽta de repletio ne ꝛ sic ɔtrahente spondiles in partem suam aut fit per uiam tractus ponderando a materia mul ta grauante aut fit ɔprimendo ut in apostemate duo euenire possunt. Et ɔsequenter dictum est qõ gibositas pendens a materia salsa utplurimuz est ɔtorsio ꝛ dicta est cã postea in tertia parte ca. habuistis quatuoꝝ ɔclusiões pnosticas. pria fuit gi bositas ad anteriora ꝛ est alijs deteriꝛ ꝛ aduxit cãm qz maxime illa ɔstringit locum super pulmo nem unde fit malitia anelitus. Secunda ɔclu sio fuit qõ gibositas ɔtingens in infante deteriꝛ est q̃z in alijs etatibus ɔtingens per hoc mediũ ꝑ bauit qz non possunt dillatari ꝛ augeri membra pectoris sm debitas exigentias nature unde fiunt diuersa nocumenta ĩ membris anelitus qui redũ tur incorrigibiles ꝛ ad illud pr̃obãdũ ex proportio nali medio aduxit sniam ypo. vi. affo. ibi cui aduc nit gibositas ex asmate aut tusi anteq̃z expuat mo rif ꝛc. Et uerificauit anfozimũ ut uidistis. Ter tia ɔclusio fuit qõ infantibus accidit gibositas ꝛ uentositas gibositatis quãdo cibãtur ante bozam suam ut circa quartũ uel sextum mensem ꝛ uerifi cauit per hoc qõ multiplicantuꝛ in eis humores grossi ꝛc. qui ɔtingent pelluntur ad spondiles ꝛc.

Quarta habentiũ gibositatẽ crura subtiliantur ꝛ adduxit cãm oppillationis facta ĩ meatibus ꝛc. ꝛ ibi dictum est qũo etiã alia membra subtiliari possunt sm qõ oppillantuꝛ aliquãdo per remotõm spondilium meatus dellationis spũum ad alia mẽ bra ꝛc. ꝛ dictus est talis oppillationis Et sic ha buistis sumatim cap. ꝛ ordinem dictoꝝ maxie in causis in quibus erat ordo necessarius ꝛc.

De Signis gibositatis dorsi ꝛ Spondilium ei⁹

Signa facte In isto cap. signo rum cãꝛ gibositatẽ .d. A. quatuor principaliter facit scõm genera quatuor signorũ corresponden tium quatuor generibus cãrum ꝛ primo ponit si gnum cãrum primitiuarum so signa facte gibosi tatis ab humiditate. tertõ ab apostemate. quarto a spasmo de sicitate sa ibi. Et signum facte ab humiditate. tertia ibi. Et signum facte ab apo stemate. quarta ibi. Et signum facte a sicitate.

Non ponit signa uentositatis gibositatis tanquã relinquens ea satis nota ex signis uentositatẽ sepi⁹ dicta de prima parte dicit. Signa facte a cãis primitiuis sunt casus earum. i. euentus dictarum cãrum ut. s. si percussus est super dorso uel cecidit ab alto ꝛ sic de alijs clara est lr̃a de secunda par te dixit de causis coꝛporeis primo de humiditate.

Et signum facte ab humiditate est signum for me qz si color apparet albus uel liuidus ꝛ tactus qz locus est in tactu frigidus ꝛ mollis. Et quod locus parum excusat oleum cum quo iungitur ꝛ tarditas eius in exsicicãdo ipm qz membrum ẽ hu midum ꝛ iõ peꝛ se si exsicatur est ẽt frigidũ ꝛ nõ fit nisi tarda resolutio ꝛ iõ ẽt patiens non exsicatur nisi tarde. Et istud signuz ponit scõa primi de signis ɔplexionũ ꝛ sunt ultima uerba capituli.

Et anteceſſio reginiꝰ humectanꝫ ſupple ex aere ocio cibis humidis potu aque uſu fructuum dicit ɔñter ponendo signa facte ab apostemate.

Et signum facte ab apostemate est tactus loci qz. s. ɔprimendo dolet non sic ab humiditate tãũ cum in apostemate fit solutio ɔtinui necessaria ꝛ per ɔpressionem uidetur etiam ad maiozem dispõi

solutionē addit ⁊ dolor eius pongitiuus ꝓprie ꝯsi dicat ⁊ dolor qui sentitur ab infirmo ēt nulla fcā ꝯpssione ē ꝓpie .i. maxime pongitiuus qz seq̄ns apostema a materia acuta siue sit collerica uel sanguinea siue fl'a salsum cum tales materie ꝑm ptiores sint ad apostemata q̄z materie aquee de quaꝝ natura ē per mēbra discurrere ⁊ q̄z materie melancolice quibus merito grossitiei materie quo dāmodo resistitur penetrationi i mēbra addit.

Et febres accidentes habenti eā .s. gibositatem qz ad apostemata intrinsica ⁊ maxime calida ⁊ p̄cipue in membris satis uicinis cordi ut i casu isto ꝯsequūtur febres vnde suppositio q̄ per tactū sit dolor ēt sine tactu ⁊ p̄cipue dolor acutus ꝯiuncta ꝯsiter febre significare p̄t ꝯueniēter ō apostema te dubia tamen sunt signa ⁊ nō certa qz a materia non apostemāte hec oia fieri possunt ut in spasmo maxie ꝓp dolorē in corpore cacocimo ad febres p̄ parato. Et ꝓp hoc dixit .ō. in ca. cāꝝ. Et multotiēs declaratur apostema p sanguinē egrediētē cū solutione uentris ⁊c. q̄si innuat q̄ sepe ē apostemosa ⁊ non cognoscitur nisi quādo uirtus emittitur dixit ultimo ponēdo signa facte a spasmo sicco.

Et signum facte a sicitate ē significatio sicitaē corporis qz corpus ē sicum. Et tollerātia febrium acutaꝝ .i. pseuerātia ⁊ diuturnitas febrium accutarum efficantiū ⁊ euacuantiuz .s. per uentrē uel fluxum narium uel cobitū ⁊ similiū ⁊ supple tollerantia quarūcunqz cāꝝ exicantiū ut ieiunioꝝ . uigiliarū studioꝝ passionum aialium usus medicīarum calidaꝝ ⁊ uini potentis ueteris ⁊ sil'ium multorum exsicare potentiū ⁊ addit. Et uelocitas exsicationis olei ⁊ uehementia ipius sicitatis supple totius qz parua sicitas ut iuncta corpori collerico iuuenilli non sano non perducit ad spasmum sed cum ē extrema sicitas cū gibositate sequente tunc ē satis argumētum euidens q̄ cā sit siccitas spasmans ⁊c Et iō illa ptícula fuit determiata superiozis quoniā licet uelocitas exsicationis p se uideatur sequi ad siccitatē membroꝝ tamen stat q̄ non minus sequatur ad apostema calidum ad dolorem undicunqz fiat cum p tales cās fiat sufficiens resolutio ⁊ non incōuenit q̄ una cā p accidens plus operetur ⁊ uelocius ad certum effectū q̄z certa cā p se ⁊ iō illud non est euidens signum. nisi ꝯiungatur cum lr̄a sequēti ⁊ pp hoc addidit ⁊ uehementia siccitatis nam in his duobus fit satis sufficiens signum. Et sic est finis capituli signozum. Pro clariori tameu ⁊ magis integra cognitione signoꝝ recurratis ad Auer .quarto colliget. Et ad .d. Ā. fa primi doc. fa primo ⁊ tertio ō signis ꝯplexionum cum ibidem aliquibus sequentibus de signis dñij cuiusdam humoris de signis apostematum declarantibus ⁊ alibi locis suis.

De Cura Gibositatis ⁊ Uētositatis ⁊ gibositaē

Umide quidem

Sequitur capitulū de cura gibositatis ⁊ uentositatis gibositaē. In quo .d. Ā. tria facit principaliter quoniā primo ipe ponit curam gibositatis pendētis a materia molificante ⁊ relassante ⁊ pendente a siccitate ⁊ etiā a uentositate ꝺo ipse determinat de cura facte ab apostemate. tertio ipse iterato reuertitur ad curaz gibositatis humide fa ibi. Apostemosse autem cura uersus finē capituli .tertia ibi. apud partem signatā. Rememoratio empl'oꝝ ⁊c. prima adhuc in duas diuiditur quoniā primo ipse ponit canonē generalem curatiuū humide ⁊ sicce simul ꝺo spālius determinat de cura gibositatis humide fa ibi. Et canon medicinaruz ei⁹ ⁊c. de prima parte dixit humide quidem ⁊ sicce curatō ē cura palesis ⁊ spasmi hūidi ⁊ spasmi sicci in necessitate euacuationis ⁊ diuisionis eius ⁊ q̄litate administrandi. Empl'a ⁊ embrocas ⁊ que sunt eis sil'ia. Notandum q̄ in his uerbis. d. Ā. nobis innuit instrumēta curatiua quibus curatio gibositatis humide ⁊ sicce maxime cōicat cum paralisi ꝓpria ⁊ cum spasmo siue fuerit per materiam siue fuerit a siccitate qz uix curatiōis p̄cipue ꝯsistit in euacuatione si expedit ut i paralisi ⁊ spasmo humido ⁊ ꝓhibitione euacuationis ut i spasmo sicco ⁊ ꝯsiter stat intentio in humectando cuz qualitate administrandi empl'a ⁊ embrocas ⁊ que sunt eis sil'ia ut balnea ut sint exsicatiua .s. in pēdentibus a materia ⁊ humectatiua ut in spasmo sicco. Et notāter fecit hoc qz ut supra dictum ē gibositas a materia non apostemāte pendens aut pendet ab ipsa per uiam paralisis molificātis aut per uiam spasmi ꝯtrahentis ⁊ aliqñ per absentiaz materie ut a siccitate fit gibositas per uiā spasmi Ideo ne ponatur capitulum in cap. Notanter posuit in principio capituli sniam dictam ut per hanc remittat nos ad ea que scribuntur fa tertij cap. proprijs de paralisi ⁊ spasmo ⁊ per embrocas ⁊ que sunt eis sil'ia intellexit ēt regimen in dieta q̄ ō proportionabiliter obseruari debet sicut ⁊ i paralisi ⁊ in spasmo ad illa ergo pro cura tali recurrendum est ⁊ cū diligentia ꝯsiderādū qz in illis capitulis sunt egregij ⁊ spālissimi cañ obseruādi. qui nisi obseruētur plerūqz infirmi piclitātur ut uerbi gr̄a stante repletione sanguinis cū urina rubea grossa cū ceteris signis deide sanguis apparet cō cludēdum ex cōi doctrina ꝯsentiente etate ⁊c. defienda forti ⁊ copiosa fl'a. Et tamen ꝺ hoc ē specialis cañ. capl'o de cura spasmi dum dixit. Et nō extrabas totum q̄ necessariuz est ex sanguine cuius extractio est pp spasmū ⁊c . ymo retine ex eo aliquid ut resistat spasmo ⁊c. ita est ut in multis alijs lego lr̄am. Humide quidem ⁊ sicce. s. gibositatis curatio est cura paralisis ⁊ spasmi humi. ⁊ spasmi sicci in necessitate euacuationis ꝯ supple in paralisi ⁊ spasmo humido ⁊ dimissionis eius ut in spasmo sicco ⁊ in qualitate administrandi empl'a ⁊ embrocas ⁊ que sunt his similia .s. ēt cōicare ꝺz curatio gibositatis cuz curatōe paralisis uel spasmi hūidi uel sicci in q̄litate localium remediozuz ꝯ si debeant esse humectatiua uel exicatiua ita ēt ut in dieta proportionabiliter hoc ē quod intellexit.

Et canon medicinarum In pte
ista ipse ponit curam facte ab humiditate ⁊ maxi
me relassante uel mollificante ⁊ tria facit quoniã
primo ipe ponit cañ obseruandum i medicis gene
raliter i cui⁹ natuze debeant esse ſo ipse respondet
tacite qõni. tertio ipse rñdet ⁊ enumerabit medici
nas i casu isto ꝺferentes ⁊ simplices ⁊ ꝺpositas ſa
ibi. Et cum añcedit mondificatio. tertia ibi, Et
qñqz agregatur stipticitas. de prima pte dicit tria
pricipaliter. dicit prio cañ medicinaz ei⁹ q̃ nõ ẽ cũ
siccitate. ſ. humide ẽ ut sicut stiptice ſ. medicine ⁊
adducit cãm ut ꝺstringant ligamenta q̃ molifica
ta sunt q̃obrem inclinate sunt spondiles ⁊ calefac
tiue supple sint ipse medicine ut ꝺfortent ea ⁊ reso
lutiue ut ꝺstringãtur humiditates molificantes.
aut adiuuantes ad molificandũ dicit ſo. Naz cũ
cadit sufficientia super stiptica possibile ẽ ut con
fortẽtur ligamẽta uez cum nõ resoluitur mã per
transit ut pmittet ad mẽbrũ aliud dixit tertio. Et
plurimũ q̃dẽ pmutatur ad pedes ut facit accideꝛ
i eis paliſm ⁊ sil'ia scõm mãm i subtilitate ⁊ grossi
tudine sua ⁊ scõm pmistionẽ ei⁹ ex inhibitõe aut i
fusione paulati facta ⁊c. Prio nõndũ q̃ i primis
uerbis hui⁹ ptis. d. A. nobis manifestauit tres cõ
dictiones hũdas in medicina uel medicinis q̃ sunt
ve cause salubres hui⁹ dispõnis ut q̃ sint stiptice
calefactiue ⁊ resolutiue. prio qdẽ stiptice. quoniã
ut supponitur cã talis gibositatis fuit humiditas
relasans ligamenta uel muschulos. vnde saltez p
accidens inclinate sunt spõdiles huic aũt relassa
tioni ⁊ mollificationi opponitur adunatio ptium
mẽbroz p humiditatẽ elungatorum talis aũt per
ficitur per medicinã stipticam cui⁹ substantia ut
dixit Auerois. ſ. colliget ẽ terrestris sicca ⁊ frigida
cui⁹ est exicare ⁊ unire uel ꝺstringere vñ ꝺnter fit
a talib⁹ mẽbris humiditatũ expressio ⁊ sepatio de
bent ſo esse calefactiue ut eis mediãtib⁹ talia mẽ
bza ꝺfortentur ex quo cñ talia mẽbra sũt neruo
sa imo supza ligamẽta ⁊ cordas aliq̃ cadit nomẽ
nerui ut aly. textio tigni. ꝺmento. iis. Est igit
in eis elementũ dominãs frigiduz quapp ad frigi
ditatez lesiuaz facile iclinãtur p medicinas autez
calidas huic lapsui ꝛriatur. Et sic talia membra
ꝺfortantuz ut. ſ. colliget ca. pprio ⁊ ut breui⁹ dica
tur cuz talia mẽbra sint debilis caloris inati a ca
liditate medicinaz ipaz caloz uigoratur ⁊ ꝺforta
tur quo ꝺfortato calore ab ipis membris mã noci
ua excutitur ⁊ expellitur. Expedit tertio ut sint
resolutiue ut accuta ipaz caliditate substantiam
humoris extenuãdo in uaporem ꝺuertant ⁊ insen
sibilis tandez fiat resolutio ⁊ hec pprietas medici
ne maxie necessaria est i medicia tali ut sit lipto
mere ⁊ p pte subtilis substantie ut uirt⁹ medicine
ad pfundũ ubi talia membra sunt situata penetra
re possit ⁊ sit tanto calidior q̃ ꝑprie discasie ꝛriet
ut i transitu medicine cuz uirtute sufficiente usqz
in pfunduz deueniat ut est can. d. H. tertio tegni
textu ꝺmenti. 68. ⁊. 66. Neqz cadat admiratio
per hoc q̃ dictum est q̃ debet esse stiptica ⁊ frigi
da ⁊ q̃ sit resolutiua qz in diuersis ptibus ẽt medi
cine eiusdez nõ icõuenit hoc repiri ut i nuce cipssi
in textu nr̃o iferi⁹ uidebit. Et ista eadem reme
dia ꝺueniunt i gibositate facta ex spasmo humido
p eadez media declarãdo ut itelligẽti pz. Et ꝑ ẽt
fuit snia. d. A. ſo can. ca. iiij. circa finez cuz dixit
Et ois medicina resolutiua cum qua est ꝛctio. i.
stipticitas ꝺferet molificatõi iuncturaz ⁊ spasmo
eoruz. ſ. de repletione ⁊ aposthematib⁹ flaticis ⁊c.
Et hoc est qõ ilr̃a itendit in prima pte lego ilr̃am.
Et cañ medicinazuz eius. ſ. gibositatis q̃ non ẽ cũ
siccitate. i. pendẽtis a mã humida siue p uiam re
lassationis siue p uiam spasmi tũ ipse uerificat õ
natura humida relassante p hoc qõ addit est ut
sint stiptice ut ꝺstringant ligamenta q̃ molifica
ta sunt q̃obrem. i. pp quam molificatõm iclinate
sunt spondiles ad modum sepe dictũ. Et calefac
tiue supple sint medicine aducẽs cãm dixit ut cõ
fortentur ea. ſ. mẽbra molificata ſm modum dic
tum. vnde sequitur supple excussio materie noci
ue molificãtis. Et resolutiue supple etiam sint me
dicine ut ꝺstringantur humiditates molificantes
. i. minuãtur ꝑz extenuationẽ resoluendo dictas
humiditates molificãtes. i. aut adiuuantes ad mo
lificandum qz forte etiã alia cã ꝺcurrit ad humec
tandum. ſ. de cãis primitiuis ꝛz sit difficile itellige
re qõ aliter humectẽt q̃ ꝑz mãm humidam

Circa ſm dictum ẽ ꝺsidezandũ q̃ aliq̃ in solis
stipticis medicinis stat sufficiẽtia in exicãdo mãm
molificantẽ tam ꝑz se q̃ ꝑz accidens. primo q
dem cũ medicine stiptice sint exicatiue ꝑz se exi
cant ſo cũ ꝑz eas ptes mẽbri uniãtur mẽbrũ con
fortatur ⁊ sic est possibile ut materiã resoluãt q̃ si
non fuerit sufficiens ad resoluẽdum saltẽ erit suffi
ciens a se dictã materiã ad expellẽdũ ita q̃ mate
ria exsiccabitur. Nõ. tñ ꝑ singulariter ⁊ ẽ uero
pl⁹ q̃ ꝺmẽratozis. z. tigni ꝺmẽto. lxvi. qõ stiptica q
bus expulsiua ꝺfortatur nõ hñt superfluũ excessum
i siccitate ⁊ stipticitate ſz usqz tñ ad terminũ quo
mẽbrũ acqrere faciat bonã expssionẽ figurã si. n.
ulteri⁹ pcederet retẽtiua pculdubio uigoraretur
utz ad resoluẽdã saltem erit sufficiẽs a se dictam
materiã expellẽdum ita qõ mã exicabitur si autẽ
nõ exicabitur ad alia trãsmittetur mẽbra aũt ad
q̃ tal' expellitur mã utplurimũ sunt pedes cũ sint
membra ignobilia deorsum situata ⁊ materia est
grauis dispsita ad motũ deorsum ⁊ hoc ẽ qõ intẽ
dit lego ilr̃am. Nã cũ cadit sufficientia sup stip
tica possibile est ut ꝺfortentur ligamenta supple
ita ut tota mã resoluatur ⁊ ꝺsumatur iõ addit ue
rum cũ nõ resoluit materia ptãsit. i. cõit euẽit ut
pmutet ad mẽbrũ aliud ⁊ addit. Et pluzimũ q̃dẽ
pmutatur ad pedes ⁊ facit accideze i eis paralisim
⁊ sil'ia qz aliq̃ spasmũ uel undimiã ⁊c. scõm mate
riã i subtilitate ⁊ grossitudine sua qz subtilis. ſ. mã
discurrit per sb̃am mẽbri molificans ⁊ sic generat
paralisim grossa aũt replet in latũ ⁊ in lõgũ abze
uiat et sic generat spasmũ et addit. Et secundũ
permistionẽ ei⁹. ſ. mãe diuersam cũ mẽbro fit ali
q̃ paralisis et aliquãdo spasm⁹ ex inhibitiõe aut

ifussione patulati aut supple subito fcā qz p paulatim ibibita facit palisim ⁊ subito ifusa'i ꝯcauitatē neruoꝝ utplurimū facit spasmū ut uidēdū est locis suis.

Et cum antecedit In hac fa parte .hui⁹ ptis pricipalis ipe remouet dubiū qddā posset aliqs dicere tu dixisti qd regula medicinarū i isto casu ꝯueniētiū ē ut sint stiptice debem⁹ ne a pncipio i oi corpore aplicare stiptica rñdet qd nō qz supple in corpore pletorico nō facta euacuatōe nō cōueniret ⁊ iō dixit. Et cū antecedit mondificatio nō ē malum uti stipticis qñ iuuat qd añ mondificatōm supple stāte plectoria ē icōueniēs ⁊ rō hui⁹ sumit ex. H. 3. tigni textu ꝯmēti. xvi. v. ⁊. xvi. vi. qd p stiptica ul' repellit' materia posteri⁹ cū fluit uel membris cō fortatis excutitur materia nociua. s. alia mēbra. sz stāte plectoria corp⁹ repletū nō recipit cū penetratio corpoꝝ nō sit possibilis ymo obstructis poris mēbroꝝ ibidē uirtute medicine materia ipingitur ⁊ ostringit' sz euacuata materia nā ad se ipsam qō repellit' trahet ne det' uacuū ⁊ sic opatio stiptice pficit' medicine ⁊ hoc itēdebat in pūti pticula lego eā. Et cū antecedit mōdificatio nō ē malū uti stipticis sec⁹ stāte plectoria scōm uassa si nō antecedit mondificatio.

Et quandoqz agre- In hac tertia pte enumerat medicinas simplices ⁊ ꝯpositas ualentes in gibositate pendēte ab humiditate ⁊ uētositate ⁊ prio q̄ ppri⁹ faciūt ad humida scdo ad humida cū uētositate simul tertio ad uentossaz magis scda ibi Medicamen forte tertia ibi. Empl'm ad gibositatē ⁊c prio enumerādo medicinas simplices q̄ i hoc casu ualent. Rñdet cuidā tacite dubitationi qz aliquis posset dicere dcm̄ est qd regula medicinaꝝ ⁊c. ē qd sint stiptice calefactiue ⁊ resolutiue pōt ne hoc in una medicina simplici repiri ut ab ea icipiam⁹ ut ē regula cōis rñdet qd sic ⁊ dixit. Et qñqz agregantur stipticitas calefactio ⁊ resolutio i re una ⁊ exē plificat i multis dicens. sicut agregātur i nuce cip̄ssi ⁊ i foliis ei⁹ ⁊ foliis lauri ⁊ calamorom. ⁊ abfiti ⁊ emilla de nuce cipssi ⁊ foliis ei⁹ dictū ē .s. in cap. de cura rupture zirbalis ⁊ itestinalis qō in cipsso ē calefactio sine actione qō plurimū non est i aliis calefactiuis de granis lauri ēt supra dictū est ibi dem recurratis ne ꝯtingat ibidez multotiēs replicare de calamoromatico dixit etiā ca. pprio qō in ipso est uirt⁹ subtiliatiua ⁊ sba subtil' sicut in cinamomo ⁊ pipe tamen exicatio est maior in eo idez Serapio Quid sit alusmati nō repio alusen est qd .d.A. scribit Alquasem est herba sil'is Lilio ⁊ in ipso est ista uirt⁹ ⁊ pcipue ꝺ morsum canis rabidi.

Et de emilla notate qz prio sibi insunt pprietates q̄ hic a.d.A. scribūtur sz singulariter in casu nō ualet qz dixit Serapio fm. H. ꝺferet fluxibili tati neruoꝝ q̄ fit ab humiditate iō dicebat. d.A. si can. qō q assuete utitur emilla non indiget ut mingat oi hora pcipue ēt ualet in materieb⁹ grossis in in pectore quia sua humiditate lenit ⁊ in ea ē absterſio ultima ut ibidē. Et qñqz iā ipse ponit unā cautellā obseruāda in applicatōe taliū medicaminū in casu nō ⁊ sil'ib⁹ dicēs. Et qñqz ꝯponitur medicine. s. tal' calida ⁊ resolutiua cum stipticis frigidis sicut rossa accatia ⁊ balaustijs. ō qb⁹ omnib⁹ dictū est. s. applicādo. s. cū calidis calefacientib⁹ ⁊ resoluētib⁹ sicut bacis lauri ⁊ castorio ⁊ foliꝫ olleandri ⁊ acori de bacis lauri ⁊ castorio dictū ē. s. de oliandro Serapio non facit mentionez neqz Auer. apud diascoridē dr̄ nereo. d.A. fo can. dixit qd Siluester hec uerba ē cui⁹ folia assimilātur foliꝫ portulace sz strictioza uehemēter calefacit ymo est uenenū hoibus ⁊ canib⁹ ⁊c. Et i forma empl'i ualet dolori dozsi supple a cā humida ⁊ frigida de Acozo dixit Serapio idē. d.A. qd est subtiliatiu⁹ ⁊ ualet ꝯtorsionib⁹ ⁊ atritionib⁹ ner uoꝝ addit tamē. d.A. qd ualet spasmo. s. materiali ⁊ eo i mēbris neruosis multū utūtur pratici medici bodie. Cā aūt tal' ꝯpositōis sumitur primo ex dcō. H. tertio tigni textu ꝯmenti. clxix. qz uehemēter calida mordent. vnde membꝝ dolet dolor autē exacuit reuma vnde dubiū est ne sua mordacitate maxime in corpore in puro multuz de materia ad locuz trahatur ⁊c. ⁊ sic fit ꝑmistio cum frigidis mordent aūt talia calida ⁊ dolorez efficiunt ut dixit plusq̄ ꝯmentator supꝫ illa pte eo qō resoluēdo ⁊ eliquādo faciunt puenire solutōm plurime materiei ⁊ inordinati fit⁹. Alia cā colligitur a.d.A. fa tertij de cura palisis in fine qñ materia subtil' dilatatur uirtute matezie multuz calide p ea mēbra plurimuz cuz uero membruz aliqualiter infrigidatur confortatur membrum a frigore minoratur quātitas materiei ⁊ puenit ad H ut euanescat ⁊c.

Tertia cā ēt est remotiua dubitatiōis diceret aliqs accipias medicinas remisse calidas ⁊ non uehement calidas dr̄ q̄ sumitur cā ex q̄dā necessitate ꝯpositionis medicinaꝝ quaꝝ necessitatez elegāter posuit Auerois. f. colliget ca. ii. ⁊ Serapio 7. breuiarij ca. ij. necessitas igit' in casu nō sumit' ex necessaria ꝯrietate vtut medicine q̄ in unica ñ repitur vbi gr̄a ex necessaria forti subtiliatione resolutiōe ⁊ ꝯfortatōe cuz stipticitate simul quoniā ueniens resolutio facit ⁊ ad elligationez ⁊ cuz ea non ꝯiungitur stipticitas ⁊ confortatio qō si dicas istud de directo uī oppugnare dicis. s. de mente .d.A. q dixit qō nuce cipssi foliꝫ lauri ⁊ calamo romatico est vt⁹ resolutiua calefactiua ⁊ stiptica ⁊c. dicatur ꝯcedēdo non tamen tāta sicut i castoreo ⁊ oleādro est calefactio ⁊ tāta subtiliatio ⁊ resolutio quāta est in istis aliquādo necesse est uti p pter materie iobedientiā ad leuiozes medicinas ⁊ cū tāta resolutōe nō stat ꝯfortatio ⁊ stipticitas q̄ i can. est necessaria iō necesse fuit ut quādoqz ꝯponatur materia calida uenientes cuz frigidis stipticis ⁊ hāc cām puto magis ad mentez. d.A. hic lz q̄libet sit bona ⁊ si ex oib⁹ fiat una erit melioz lego lr̄am. Et quādoqz ꝯponit medicina ex stipticis frigidis sicut rossa acatia ⁊ balaustijs cum calidis calefacientib⁹ supple potenc ⁊ resoluentib⁹ sicut bacis lauri ⁊ castorio et foliꝫ oliandri et acozo.

Cõsequẽter ꝺtinuando in localibꝰ enumerat oleꝝ in hoc casu maxime ualentia ponẽdo ꝛ descriptionem olei de Euforbio que notabilis ẽ ꝛ notãda descriptio qz per eã sciet exprus alias de oleis ponere descriptiones. Et qz tota ista ps est clara lege eam Olea uero ꝺferentia ei q̃ humida ẽ sunt olea rerũ caliꝺaꝝ stipticaꝝ ex canone supiore sicut oleũ cipꝭ si ꝛ oleũ rute ꝛ ita ualẽt multa alia ut de spica de lauro de emilla uulpinũ qꝺ est p̃cipuũ ꝛ silꝭia. Et addit Et idiget emplꝰm babẽtibꝰ medicinas resolutiuas fortis resolutõis ꝓpter materiã utplurimum latere i profundo sicut sunt folea oleãdri ꝛ acorus ꝛ castoreũ ꝛ ruta. Et ex oleis oleũ de ruta ꝛ oleũ de castoreo ꝛ oleum de piretro ꝛ pulpa cologuti de ꝛ euforbiũ ꝛ assa supple eq̃liter in oleo rutino ita ut ꝓꝺo ʒ .i. medicinaꝝ sumatur lib.i. olei deide moretur sub sole ꝛ coletur post duas ebdomodas .ſ. postq̃ steterit ꝓ eas ꝺtinuo sub sole ꝛ renouetꝫ semp ipm .ſ. oleũ colatũ medie .ſ. silꝭes ut priꝰ. Et fiat id multociens ad minꝰ octies. ſ. postq̃ steterit ꝓ duas ebdomodas renouentꝫ medicine ꝛ tunc ꝓ usu reseruetur. Ex dcis. d. A. in hac descriptõe possumus colligere tria utilia ad ꝓpositõm taliũ oleorum. primũ qꝺ tales spẽs nõ puluerizentur ſz grosso satis mõ rumpãtur ꝓ hoc qꝺ dixit dirumpantꝫ ꝛc. colligitur ſo q̃lis ꝺbeat esse menſa spẽrum ꝛ olei ut. ſ. pro q̃libet ʒ .i. spẽꝝ põatur lib.i. olei. certio colligitur tps debite fermẽtationis ipsius olei ut. ſ. stet quatuor mensibus sub sole ꝛ hoc intelligitur tẽpore estatis ut fiat bona decoctio ꝛ in oĩ medio mense spẽs renouẽtur ita qꝺ octies ad minus renouẽtur ꝛ tunc reuera credo ego qꝺ sit efficatioris uirtutis q̃ si spẽs semel tãtũ quoquãtur aut bis Et notate hãc descriptõm qz fortior ẽ q̃ illa q̃ ponitur ſ. can. tractatu io. ꝛ q̃ illa Mesue ultia distinctione quoniã ꝛ si ille sunt multũ efficaces in passionibꝰ neruoꝝ ꝛ doloribus iunctuꝝ ꝛ dorsi ut locis allegatis tamen in isto intrant duo fortia simplicia in resoluẽdo q̃ non intrant in illis simplicia. n. illorum sunt similia. Intrant hic. ſ. pulpa coloquintide ꝛ assa ut non ibi in uirtute coloquinti de est istud oleum resolutiuũ ex longinquo ꝛ potenter et p̃cipue in membris neruosis. Notate precipuam regulã de coloquintida cum per interius debet sumi dixit. d. A. non fit aliquis ꝺtentus qꝺ ipa sit ualde trita pars enim minima eius in sensu cum inuenit humidiatẽ inflatur ꝛ adheret partibus stomaci ꝛ inuolutionibus intestinoꝝ ꝛ apostemat assa calida existens in quarto ẽ maxime resolutiua p̃cipue fetida ꝛ ꝺferet potissimum doloribus neruorum ꝛ mẽbrorum nezuosorum vnde mihi ista olei descriptio excellentior uidetur maxie ꝓpter totiens spẽs renouari. Medicamen forte ad illam iam ipse ponit ꝓpositionẽ olei ꝺueniẽtis in gibositate ab humiditate ꝛ uentositate gibositatis simul cuius descriptio. Bꝛ. sauinam ꝛ scea ẽ species absinthij ꝛ dicitur herba lombricorum et armoniacum et nucem ciptessi et piritzum et sansu cum est spẽs maiorane ꝛ cozdumei quã forte dicerent lram esse coꝛruptam ſz ꝺbet stare cardamomi qꝛ greci cordumẽi uocant cardamomi ꝛ hoc ẽ arabicum a greco extractum. Sed cordumei apꝰ nos carui agreste et sgnãtuꝝ ꝛ cassis dequoquãtuꝝ cum aqua decoctionis optima. primo. ſ. frustratim incissa ubi nõ qꝺ per cassiam hic non possumus intelligere cassiam pinguem sed casseam ligneã. qz cassia pinguis i hoc casu nõ ꝺueniret utz Et i hoc est erroꝝ cõis cum cassiam fistulam reperiunt itel ligunt cassiam pinguem ꝛ tamen ut dicit Simon mos antiquoꝝ fuit per cassiam fistulam cassiam ligneã appellare ꝛ ita per cassiam absolute ꝛ i hoc credo errauit Mondinus. Et hoc etiã credo euenisse cõem errorem praticãtium qui cuꝝ in provocatione mestruoꝝ uel secõdine reperiunt ualẽ cortices cassie fistule intelligunt ipi de corticibus cassie pinguis qõ tamen credo intelligendum de corticibꝰ cassie lignee qz ipa sicut cinamomum in hoc precipuam habet utilitatẽ notate bene. addit ꝛ effundatur desuper de oleo quãtuꝝ est aque me dictas. ſ. facta decoctione ꝛ dequoquatur ꝛ itere tur aliquotiens. i. apposito oleo fiat iterata decoctio postea superadatur ẽt de oleo quãtum est me dictas illius aque que remãsit postea iterato buliant tãdem addatur de oleo ꝺtinuãdo decoctõm ꝛ appositõm olei usqꝫ ad totius aque cõsumptõm Deinde ꝓbiciatur i eo. ſ. oleo sicut decoctio castoreum euforbiũ et Sauina ꝺtricta ut ẽt uirtutes eoꝝ in oleo ꝓmãtur sicut ut dixit Mesue imprimitur forma sigilli in cera.

Et ꝺministretur pro usu tũc addit. Et in ipo qꝺem est ꝺfortatio membri ꝛ carminatio uentositatis et resolutio humiditatũ extraneaꝝ grossarum ut patet inspicienti proprietates simplicium de q̃bus. ã. dictũ ẽ ponit ꝺfiter emplꝰm ad gibositatez uentositatis magis ualens cuius descriptio. Bꝛ. storacis liquide quidam dicunt qꝺ est storax que extrahit per decoctionẽ corticis arboris sicut storax est ipm gumi arboris. Et d. A. facit duo capitula unum de storace humida uidete nos quidaz dicunt qꝺ est mel storacis calamite sed quicquid sit est calida exicatiua et resolutiua eosti calomomatici sauine oium añ. ʒ .i. euforbij ʒ .i. et ℥ his oibus dictum est .ã. olei nardini quãtum ẽ necesse .ſ. ad debite incorporañ dictas puluezes cũ gumi et fiat emplꝰm per intrantia patet utilitas.

Ꝑ postemosse autẽ cura Dec ẽ secũda pars principalis cap. in qua ipse determinat de gibositate ab apostẽate et breuiter nos remittit ad curã apostẽatuꝝ duroꝝ de qbꝰ uideñ ẽ .iij. q̃ti'ca. de sferos dixit g̃. Apostemosse autẽ cura. ẽ cura apostematum difficilis maturationis et eruptiõis et resolutionis ꝓpria apostematibꝰ duris supple qz talia sunt buiusmodi ꝺditionũ ℥ apostematibꝰ mollibꝰ nõ facit hic mẽtionẽ qz eoruꝝ cura habetꝫ sicut et gibositaẽ humide ℥ apostematibꝰ ẽt ꝺuersis ad exituram non facit mẽtionẽ primo qz ẽt de cura hoꝝ inuit nos remittere ad curã exituraruꝝ itrinsicaruꝝ ꝛ so qz tales exiture cum rumpuntur

euacuata mā q̄ ul' cōprimebat uel grauitabat facile p se uel modico adiutorio ꝓr fiat curatio. sz ō apostematib⁹ duris erat fiēda mēoria spālis cuz sint illa q̄ difficilimā faciūt curatōez ꝛc. l. tu lr̄az

Rememoratio In hac vltima parte ca. ipse reuertit ad q̄ dā remedia gibositat' būide ꝓio pōit duo empl'a scō ponit aliud gen⁹ curatōis qñ precedētia nō ꝛtulerit. scōa ibi. Et qñ nō valēt curatōes. In prima pte enumerādo empl'a ꝛueniētia i gibositate būida dixit. Empl'm bonū. sumātur acor⁹ ꝛ emilla ꝛ dequoquāt' in aqua cipressi ꝛ iplastret' cū eis locus de his oibus dictū ē supra ꝛ pz q̄ oia valēt acorus. n. ꝛ emilla post decoctionē cū aqua decoctionis cipressi pistētur vel cuz ipso cipresso vel sine ꝛ ponant' loco empl'i q̄ in aqua cipressi pp̄ fortem decoctōez q̄ cipssius regrit terre stāt' sde hz virtutē cipssi ꝛ ē duriozis be q̄ acor⁹ vel emilla ꝛ iō ꝛueniens est ꝓio ipm dequoq ꝛ ꝛr reliq̄. lego lr̄am remēoratio empl'or ad gibositatē būidā empl'm bonū sumat' acor⁹ ꝛ emilla ꝛ supple mōdētur ita in frustra icidant' ꝛ dequoquāt' in aq̄ cipssi s. decoctōis ei⁹ ꝛ iplastret' cū eis siue oīb⁹ siue duobus tm̄ bū adinuicē massellat' ꝛ ꝛtrictis loc⁹ eminētie ꝛ doloris pōit aliud ꝛferēs cū hoc vētosse ꝛ dixit. empl'm ꝛferens humide ꝛ vētosse ex eis simul sumant' emilla ꝛ sauina ꝛ acorus supple equales ptes mōdētur ꝛ dequoquat' i vino. s. medij coloris donec i decoctōe dissoluātur ꝛ dissoluat' cū eis bdelliū q̄' faciliter fiet i virtute vini supple tante q̄ntitatis q̄ cotū vischosuz reddat iō addit donec fiat vnguētū ꝛ admistret' clara sūt oia. Cōsequenter vltimo ipse ponit singulare remediū valens qñ reliqua remedia nō ꝛtulerint ꝛ non solū in hoc casu valet sz generalr in oi ꝛplexione māli būida maxime frigida. Et dixit.

Et quando Non valēt curatiōis cū eis q̄ bibūtur ꝛ empl'is ꝛ fil'ib⁹ s. vnguētis oleis fomētatōib⁹ ꝛc. Admistretur cauteriū ꝛ remoueatur molificatio ꝛ sduretur locus Notate hic q̄ vt supra dictum est oēs aut laudāt cauteriū in frigida ꝛplexiōe materialr būida ad mām exicandā ꝛ mēbrū ꝛfortādū ꝛ ꝓcipue cū reliqua nō sufficiant ad pfectionē vt ēt hic vr̄ innere. A. tū in hoc cāu peccāte materia sintra pectus nō laudarē ego fieri cauteriū sz vbi materia peccans esset in muschulis exteriozibus tūc cauteriū multū pficeret. sed de mō ipsi⁹ ꝛ quale esse debeat actuale an potētiale. In isto casu pp̄ mēbra esse neruossa laudarē potentiale de discriptōibus ipoꝝ ꝛ forma ꝛ ordie habuistis supra copiose. vnde hic scilentio ptrāseo ad illā locū recurratis. tñ Albucasis laudauit i hoc cāu cauteriuz actuale ca. xltertio vt. s. fit cauterium ad mōm circuli vt capiat supiorem ptem spōdilis equaliter ꝛc. dixit tñ caue non admistres cauterium in gibositate que sit in spasmo nerui tu vide de restauratōne p cirogiam q̄ aliqñ p se solam est sufficiēs non fecit hic do. A. mētionē qz nisi subito fiat reductio quodā mō nō valet opatio qz ēt. s. spondiliū fiat remotio ad aīriꝰ non est possibile vt curet' vt oēs dicūt ꝛ si est ad posteriꝰ posuit curam ꝛ ordinez quinta quarti ca. de dislocatione spondiliū ꝛ separatō ne eorum qz de dislocatione cōpleta nō oportuit verba prolungare cuz ut ēt ipse dixit in principio cap. loco allegato qñ spondiles dislocantur dislocatione completa interficit ꝓculdubio solum ergo ponit curam remotionis aliqualis spondiliuz. Et sic vere gibosit'. Non fuit igitur expediēs hic aliquid tractare neq̄ ego aliquid dicaz sz ad illum locum nos remitto ꝛ sic habetis finem cap. de cura gibositatis in quo habuistis multa vtilia ꝛ quodāmō necessaria ꝛ sufficientia ad capl'uz infra de doloribus dorsi. Sumarie igitur būistis in ca. i. canonem generalē curatiuz humide ꝛ sic ce simul vt q̄ō cura eorum quantum ad euacuationem dietaz ꝛ localia est cura paralisis si sit humida vel cura spasmi fieci si sit ficca. Et ꝓ hoc verbum habeo excusationem quia in hoc ca. nō sequar intentum q̄ō a principio ꝓposueram q̄ stacui post ordinem curatium traditum per dominum. A. in vno quoq̄ capitulo⁹ ponere ordinem domesticum obseruandum in actu practico p modum consilij non tamen declinando a uia. d. A. hic non faciam ne uidear facere ꝛscilium de paralisi uel spasmo sed ꝓ istis materiis recurratis ad secundā tertij ꝛ in materia paralisis feci cōsciliū ꝛ diuulgatum ipsum uidete. Dabuistis secundo specialem canonem in medicis obseruādū in gibositate humida ut si sint medicie stiptice calide ꝛ resolutiue ꝛ causam q̄r sic debeant qualificare. Dabuistis consequenter canonem cozre criuū superiozis ut q̄ talia utplurimuz non offerātur nisi facta purgatione. Consequenter posuit quedam simplicia in quibus est coniuncta omnis talis uirtus ut i nuce cipressi ꝛc. Dabuistis cō sequenter canonem compositionis diuersarū medicinaꝝ multum calidarum cuz frigidis stipticis ꝛ adduci causas uarias necessitat' aliquando talis compositionis. Dabuistis postea quedam olea ꝛ descriptiones quorūdam medicaminum in casu isto conferentium et spialiter descriptionē olei de euforbio que fuit multum egregia et merito compositionis et meriti ordinis descriptionis. Ultimo habitus ē cap̄ quod quando reliqua non contulerint tunc cauterium est medicinꝰ singulis. Sequitur cap̄ de varicibus.

De varicibus.

Et dilatatio In ista pte ꝓpter cām assignatā uerius principiū ipse determinat de quadā dispositōe uenarū ꝛ deipsaꝝ tumefactōe ꝛ grossitie et qz talis tumefactio i tibijs utplurimū manifestat' q̄ uene qz multiplicit' tortuose icedunt p tibias sz alibi ꝛtigere posset et cū tumescunt ad similitudinem uitis apparent iō ab aligbus ista egritudo uitis appellatur. Et ab

A. varices appellant' ⁊ qñ ab eisdem fere cãis ut videbit' fiũt varices ⁊ elefantia iccirco de vtriqz fit determinatio prio tñ tractat de varicibus tãquã ad ppositũ magis ptinẽtib⁹ ſo de elefantia ſa ibi.

Et additio in pedib⁹ ⁊c. pñs ps principali diuiſione diuidit' in ptes tres quoniaz prio manifestat qd nois varicũ ſo ipe adducit ipſaz cãs tertio ponit modũ terminat' earũ ſa ibi. Et plurimũ ſanguis ⁊c. tertia ibi. Et iſte varices nõ ſuſcipiunt de prima parte dixit declarãdo rubricã ō varice. Eſt additio venarũ in crure ⁊ pede ppter multitudiez eius qõ deſcendit ad eas ex ſanguine. Notãduz q⁹ per additionẽ intelligit groſſitiem ⁊ manifestationẽ ipſarũ per pedẽ intelligit pedẽ magnũ in ſe agregãtẽ crus ⁊ coſſam vñ tales vẽne ñ tñ tumeſcũt in crure ſz ẽt tũeſcũt i coſſa p ſanguiez ñ ſolũ itell'it ſãguinẽ ppe ſũptũ ab alijs diſtictũ humoꝛib⁹ ſz ẽt p ſanguinẽ intelligit indiſcrete vl' ipſuz ſanguinem verũ vel maſſam ipſi⁹ vt ẽt alibi aliqñ ſumit' put notat' tertio tigni cõmento. cxcvi. ⁊ ſic eſt clara lr̃a cũ rubrica cal'i lege eã. Et plurimũ ſanguis nũc ꝓſequit' enumerãdo cãs ipſius ⁊ prio numerat cãs corporeas ſcõo primitiuas tertio declarat in cãis corporeis ſi fiãt icipiẽdo vel nõ ſcõa ibi. Et plurimũ ⁊c. tertia ibi ⁊ multotiens accidit dixit ergo prio q⁹ plurimũ ſanguis ẽ melancolicus ⁊ qñqz eſt ſanguis mondus nõ melancolicus ⁊ qñqz ẽ ſanguis groſſus fl'atic⁹ addit ꝯr ⁊ qũocũ qz ſit eſt ſanguis in quo nõ ẽ putrefactio ⁊ ſi nõ. i. ſi eſt putrefactio nõ ſaluabil' cũ eis pes ab vulceratione ⁊ apoſtematib⁹ malignis rõ primi dicti ẽ qz ſanguis melãcolicus ſua grauitate mouet' deorſum ⁊ ſua groſſitudine receptus in cõcauitatibus venarũ magnarũ nõ põt p pozoſitates venarũ reſudare neqz in oꝛificia recipi paruaꝝ venaruz. vnde ibidẽ remanẽs ita agregat' vt ipſarũ venarum magnarũ per tibias extẽſarũ fiat amplitudo ⁊ dilatatio ⁊ iõ vtplurimũ ſanguis ẽ melancolicus qz ſanguis ſubtilis vel aquoſus nõ ſic ẽ apt⁹ ibidẽ retineri qñqz tñ ẽ ſanguis nõ melãcolicus ſed mediocris ſũbe tante multitudinis vt ad venas tibiarum defluens ſua multitudine oppillet ⁊ ꝯr ibidẽ retineat' ⁊ ex ꝯtigit fiat ipſarũ venarũ dilatatio põt ẽt talis oppillatio fieri ex ſanguine groſſo fl'atico viſcoſo vel quodãmõ aliqñ gibꝛſiato vnde ⁊ ſi recipi poſſit in cõcauitatibus venarũ magnarũ nõ tñ al's ſtrictiozes venas ſub intrare põt. Et hoc eſt q⁹ dixit ſubiungẽdo. Et quãdoqz ẽ ſanguis mõdus non melãcolic⁹ ſz ſupple mediocris ſũbe ⁊ ſupple peccãs multitudine. Et qñqz ẽ ſanguis groſſus fl'aticus ſupple ẽt viſcoſitate adherens ⁊ oppilans rõ tertij dicti ẽ qz ſtante corruptione i humore aliqua ps p ebulitionẽ ſubtiliata ⁊ a virtute ſtimulata epulſa ſua accuitate corodit mẽbruz cui occurrit ⁊ ſic fiunt vulceratões in tibia vl' ſi forte non rumpat' cutis ſaltẽ fiunt maligna apoſtemata ⁊ hoc eſt qõ dixit. Et quãocũqz ſit in ſanguis in quo nõ eſt putrefactio ecce p ſanguinez intelligit maſſaz humoꝛalez ⁊ ſi nõ ymo ſupple ſit putrefactio nõ ſaluabil' cũ eis. ſ. putrefactis humoꝛib⁹ pes ad vulceratõe ⁊ apoſtematib⁹ malignis lege tu lr̃az ꝯtinuã. Et plurimũ nũc ipſe narrat cãs vtplurimũ primitiuas huius diſpoſitõis ⁊ dicit.

Et plurimũ quidez accidũt. ſ. varices curſoꝛib⁹ ⁊ viatoꝛibus ⁊ onera portantibus ⁊ coram regibus vel ſupple alijs principib⁹ aſſiſtentibus. Ꝛõ iſtoꝛuz oiuz eſt vna qñ pp tales cãs prio calefiũt mẽbra deoꝛſum ⁊ ſic mãm copioſius atrahunt q̃ p nutricatõe ſit neceſſariũ hoc manifeſtũ in itinerantibus ⁊ curſoꝛib⁹ pp motũ hoc ẽt verum eſt in aſſiſtentibus coꝛã regibus ⁊ onera portantib⁹ qz in talibus oĩbus laboꝛant maxime aiales virtutes mẽbꝛoruz inferioꝛũ p̃cipue pedũ pp qõ dixit Aueroys ſexto colliget ca. ij. q⁹ ſedere ⁊ ſup pedes ſtare eſt exercitiuz deoꝛſi ⁊ nõ pp aliud niſi qz deoꝛſuz fatigatur multomagis tibie fatigantur pp ſuſtentare mollem coꝛporis ⁊ ẽ oꝛſtat experientia ⁊ iõ virtutes multã quãtitatẽ ſpirituũ ⁊ ſanguinis trãſmittit ad eas ⁊ ſic calefiunt quibus ſupcalefactis prio mouẽtur ad atrahẽdum ex quo atractio a vacuo fit ⁊ a calido. Ad hoc ẽt cõitez adiuuat qz in ſic diſpoſitis facilitatur mot⁹ mãeruz deoꝛſum vtz ⁊ ſic due ꝓcipue cãe ꝯcurrũt. ſ. facilitas deſcẽſus materie ⁊ habilitas recipientis. Et ſic eſt clara lr̃a legem eam.

Et multotiens accidunt Jaz tio ipſe narrat varietatẽ hui⁹ diſpoſitõis q̃ſtuz ad euẽtum ipſius ⁊ dixit. Et multotiens accidit poſt egritudines acutas ſupple ẽt diuturnas ⁊ adducit cãz dicens quoniã expellit' materia illic in illis qui ex predictis ad hoc ſunt parati addit. Et qñqz accidit iucipiendo ⁊ addit ⁊ accidunt habentib⁹ ſplenem ex p̃dictis multotiens aduertendũ q⁹ tota lr̃a prima clara eſt excepto q⁹ illa particula in illis q ex p̃dictis ad eas ſunt parati qz põt hr̃e duplicez intellectum primus eſt qõ poſt egritudines pellit' materia illic. ſ. ad venas tibiaruz in illis qui ſunt parati ad eas ex predictis. ſ. curſoꝛibus itineranti bus qz in iſtis pp vſum curſus materieruz deoꝛſuz facile per naturã cum ipſa expellit mãz cretice expellit eum ad dictas venas ⁊ ſic ſunt ex p̃dictis ad hoc parati ſecundus eſt qõ natura poſt egritudies expellit illic ad venas tibiaruz in illis qui ſunt parati ad hoc. ſ. pp amplitudinez venaruz ⁊ laſſitatem ⁊ debilitatem ex predictis. ſ. materieb⁹ vt melancolia vel fl'ate groſſo ⁊c. vterqz ſenſus bonus eſt. Secundo notandum qõ in habentib⁹ ſplenez i. paſſiones ſpleneticas multotiens fiunt iſte euacuationes p naturã ad venas tibiaruz ⁊ hoc iõ qz in talibus ex ipotentia atractiue ſplenis ⁊ ſeq̃ſtratiue cuiuſdã multuz de natura melãcolica i maſſa ſanguinis remanet ⁊ ſic trãſiens ſanguis ad venas tibiarũ ibidem paulatine remanes ſecunduz moduz ſupra dictum tandem facit extenſionez venarum ⁊ ſic fit iſte morbus incipiendo ſicut etiã fiunt dolores iuncturaruz incipiendo qñ in toto vitio epatis vel ſto. mã fl'atica i tota maſſa viſcoſa ſuphãdat' ⁊ B itẽdebat i illa pte q⁹ accidũt icipiendo ſic ⁊ dolores iuncturarũ ⁊ addit ⁊ accidunt ha

bentibus splenem ex predictis que .s. fiunt icipiendo multotiens licet ista ps vltima possit verificari ēt de eis que fiūt cretice qñ passiones spleneticē nō multotiēs sint melācolice cūtigat a natura talem materiā cretice expelli multotiens expellitur ad dictas venas ppter cām supr̄ dictā. ꝛ sic ly ex predictis pōt retorqueri ad dictas passiones q̄ alias sequātur vtz lego lr̄az. Et mltotiēs accidūt s. dicte varices post egritudies accutas qñ expellit materia illic. s. ad venas tibiaruz in illis q ex p̄dictis dupl'r exponēdo qa ex predictis. s. cursorib⁹ vel itinerātibus sunt parati pp cām dictaz vel ex predictis materieb⁹ expellitur. s. melancolia ꝛc. in illis q sunt parati pp amplitudinē meatuū ꝛc. Et qñqz accidunt incipiēdo ꝛ nō supple post alās egritudines sed per paulatinaz congestionē sicut accidunt dolores iuncturarū incipiēdo. s. aliquotiens. Et accidūt habētibus splenem .i. passiones spleneticas ex predictis multotiens ēt ly ex predictis dupliciter referendo vt dictum est.

Et iste uarices In ista parte tertia principali ipse ponit modū terminandē dictarum varicum ꝛ tria facit. secundū tres modos terminationis secunda ibi. Et qñqz inciduntur tertia ibi. Et multotiēs quidē de prima dixit. Et iste varices non suscipiūt curationē. s. que accidunt habentibus splenē ratio huius qz in hītibus passiōes spleneticas debilito splene multa materia melācolica vt supra dicebatur in massa remanet que faciliter deorsum mouetur ꝛ sic licet materia sub forma coniuncta existens remoueatur tñ pp fluxum succedentē materie egritudo conseruatur ꝛ sic nō suscipiūt curationē ad uertendum tñ q̄ ista ↄclusio veritatē hz ↄseruatis passionibus spleneticis ꝛ splē nō fortificato qa ip sis remotis ꝛ membro ratificato possibilis ē vera curatio sicut ꝛ reliquarū sil'ium ēt dico qō non repugnaret stante debili splene tales varices vere curari qz est si splen nō debite sanguinē mondificaret tamen p̄ medicinas melencoliaz euacuātes posset mondificari ꝛ sic non multiplicaret in toto vnde ↄsequenter non flueret ad tibias verūtamē oporteret medicias multotiēs reiterare ꝛ hoc eēt difficile ꝛ nature laboriosum ↄclusio igitur nō intelligatur impossibiliter sed difficulter lege eā.

Et quandoqz Nunc ipse ponit scōum modū terminationis dictaruz varicū. s. q fit p̄ incisionem ꝛ prio facit hoc scō remouet dubitationem scā ibi. Cū āt ē sanguis circa prī. ēt duo facit quoniā prio pōit unūz nocumentū aptū seq ex icisione dictaruz uenaz scō ponit aliud nocumentuz aptum seq ēt ex icisione secunda ibi. Et accidunt ī illis ꝛc. de prima pte dicit. Et quādoqz icidunt ꝛ accidit ex icisione earuz extenuatio mēbri pp̄ puatōez deferentiū nutrimentū dicit de scā pte. Et accidūt in illis q̄ ex eis sunt meloncolice cuz incidunt ꝛ phibent egritudines melancolice ꝛ melancolia. Pro intellectu haz duaruz pticularuz simul notandū est q̄ tale vene p̄ cura perfecta multipl'r incidi possunt quoniā aliquādo fm longū flobothoniant in una tñ vl' plurib⁹ ptib⁹ ipsaruz aliqñ vo scōm trāsuersum in totum incidunt ꝛ aliqñ p̄ter hoc ēt extra hunt ut in cura magis uidebit i proposito āt p̄ icisionez intelligit icisionē alicui⁹ magni rami scōm transuersuz totalē a quo ramo alij plures oriunt qr̄ facta icisione manifestuz est sanguinez ꝛ humores nō posse ultrius ad iferiora mēbra deuenire ut si sit fcā incisio sub genu imediate nō possit p̄ ramos oēs illius rami materia deferri ad pedē ex quo segtur ut de necessitate membruz minuet ꝛ extenuabit pp minorari nutrimentuz ipsius mēbri. Segtur scō p̄ talē icisionē disponi ad generationē egritudinuz melancolicaruz si materia octaruz uaricaruz fuerit melancolica ut quarēta ne melancolice passiones lepre ꝛ huiusmodi ꝛ disponit ad generationē simili mō passiōuz fl'atica rum si materia ipsarum fuerit fl'atica ut ad generationē appoplexie ꝛ sil'ium. Et hoc ē qō intendebat in lr̄a lego eā. Et qñqz incidunt .s. ex trāsuerso totalr̄ p̄ cura. Et accidit ex incisione earuz extenuatio mēbri. s. inferioris pp̄ puatōnem deferentium nutrimentum. s. ipsoruz ramorū ortorū a ramo grosso inciso. Et accidunt in illis que ex eis sunt melancolice cum incidunt ꝛ phibent. s. materie ipse melancolice ne deorsum ferantur pp̄ incisionez ipsarū uenaruz egritudines melancolice ut sicut. s. quarētena lepre ꝛ melancolia. i. passio sic appellata ab auctoribus que ē melancolia ita intelligas qō si uarices sint fl'atice ꝛ incidunt ꝛ p̄hibent materie ꝛc. qō accidūt tunc passiōes fl'atice ut subet epi. ꝛ siles qz tales māe erāt misse a nā ꝛ elungate a p̄ncipalib⁹ phibita aūt tali exhoneratione remanēt ocē māe ad intra ꝛ faciūt morbos nouos ꝓportionales ꝛc.

Cum autem est In ista pte ipse remouet dubitationē qz aliqs posset dicere est ne necessariū q⁹ sp cū uarices ezadicant uel incidunt q⁹ fiant passiōes melancolice rñdet qō nō. Nā cū sanguis ē mondus. sed. s. tñ peccās in ēpo lz ezadicent uel auferant tñ tūc non timetur qō accidat melancolia uel sup ple alia passio melācolica rō est qz ꝛ si phibeatur talis sanguis ne ad īferiora pellatur ꝛ ↄr̄ in hītu toti⁹ multiplicetur nō ppēa generabit melācolia cū sanguis nō sit melancolicus. Ex si alie egritudines generabūtur ipse erūt de habundantia sanguis ut sinoca uel apostema sanguinea uel flux⁹ sanguineus uel ruptura uene ꝛ sil'es ē tñ aduertē dū qō hoc itell'i hz imediate qz mediate scarz opositū qñ multiplicato sanguine i toto p̄ infl'atō nē tandē ꝛ resolutionē fieri poterit humor melancolicus ꝛ imediate generari possunt egritudines melancolice ꝛ sic ē lr̄a clara lege lr̄az.

Et multotiens quidē Jam ip se ponit ultimū modū terminationis ꝛ dixit. qō multotiēs quidē putrefit id qō ē i uaricib⁹ ꝛ perducit ad ulcera. s. pp̄ putrefactōez mē. ꝛ rō ē clara nā dicta materia pp̄ putrefatiōz redditur acuta corosiua ꝛ ulceratiua ut pz ꝛc. ꝛ sic ē finis ca. In quo p̄mo mānifestauit qd hēmus itelligere per uarices

postea posuit cãs ꝛ primo se tenẽtes ex parte materie vt corporeas secũda ex pte cãrum primitiuarũ de corporeis dixit q̃ plurimũ est sanguis melãcolic⁹ ꝛ aliq̃ sanguis flegma.grossus ꝛ aliq̃ sanguis mõdus.Sed q̃ocunq; sit i tali materia nõ est putrefactio postea i cãis primitiuis dixit q̃ accidit cursorib⁹ itinerãtib⁹ ꝛ bonera portãtib⁹ ꝛc. postea bũistis q̃o aliq̃ accidit post egritudines accutas ẽt adebatur post cronicas põt accidere ꝛ aliq̃ incipiendo ꝛ p̃cipue habẽtibus passiones splenẽticas postea posuit modũ terminatõis ipsarũ ꝛ q̃ q̃q; incidunt ꝛ tũc duo timẽtur.s. vel mẽbrorũ inferiorũ arefactio aut passionũ melancoli carũ generatio vel supple fl'aticaruz.s. varice siẽ fl'arice ꝛ si pendeãt a sanguie mõdo nõ est timor passionuz melancolicaruz intelligebat imediate q̃ mediate esset timor passionuz melancolicaruz dictuz ẽ postremo q̃ si materia putrefiat q̃ terminatio fit per varices ad vulcera ꝛc.

De elefantia.

Lefantia est additio

In pedibus postquã determinauit de varicib⁹ nũc pp cõitatẽ in cãis vt supra dicebatur ipse determinat de elefantia q̃ ẽt ẽ passio tibiarũ ꝛ pedum ꝛ dr̃ elefantia scõum Auẽzo. q̃ taliter disponunt pedes in hac passione vt assimilentur pedi vel tibijs elefantis ꝛ i ca. tua facit quoniam primo sicut ꝛ i superiori ca.declarat qd nois elefantie secundo ipse ponit cãs corporales spiales talis passionis tertio ipse ponit cãs magis generales ꝛ cões ẽt varicibus de quibus supra nõ fecerat mentionẽ.secunda ibi. Et q̃q; fit propter humorẽ tertia ibi.Et cã eius est ꝛc.de prima pte dixit declarãdo elefantiã . Elefantia est additio supple nõ naturalis.In pedibus scõum modum qui accidit in venis varicuz.s.propter multitudinem eius quod descendit ad eos ꝛc.q̃ ingrossat pedem cuz equalitate sua. Et per hoc distinguit a varicibus i quibus nõ apparet equalis tumefactio in toto pede p pedem hic itelligit pes sicut ꝛ in supiori ca.s.pes magnus agregans simul pedem cuz tibia aliq̃ tñ tumescit pes siue tibia ꝛ apparet principiũ cacessie ꝛ signum distictiuũ ponetur in ca.signorũ.Et sic est lr̃a clara lege eam.

Et additio ꝛc.cũ equalitate sua.i.apparet eq̃lis i toto additio q̃ nõ fit in varicibus qa i ipsis tã tũ apparet additio in venis ꝛ pes sepe extenuatur vt dictũ ẽ supra. Et q̃q; fit ponẽdo cãs ipsius corporeas ipse breuiter ponit easdem cãs quas ẽt supra posuit de varicib⁹ cũ eodẽ modo fieri possit elefantia sicut ꝛ varices qz i hoc tantũ differũt q̃ in varicibus cã preter naturã magnificãs claudit in venis tantũ notabil'r magis i elefantia ãt materia replens p totum mẽbrũ ẽ sparsa dixit ergo. Et q̃q; fit pp humorẽ melancolicum ꝛ est id q̃ est plurimũ. Et q̃q; fit pp humorẽ fl'aticũ grossiuz totũ istud claz est ex dictis supra. Dixit consequenter. Et quãdoq; accidit ex cãis ex quibus accidunt varices.s.aliquando post egritudines al's ꝛ aliquãdo icipiendo sicut supra declaratũ ẽ . Et ex sanguie bono cũ plurimũ descẽdit ecce vocat hũdatiã q̃ti saltẽ respectu mẽbri pticularis vt nutritur bz lr̃a exterioz ꝛ nutritur ita q̃ ly aut soner ꝛ eo pes nutrimẽto aliquo.i.pes nutritur tali sanguine nutrimento aliq̃o ip̃ropzie qz non fit bona appositõ vel assimilatio ꝛ addit q̃ talis pes est in primis rebus rubeus deinde niger. Et hoc ẽ qz sanguis ibidem non debite a natura regulat⁹ altera tur ꝛ sic cutis quodãmõ denigratur vel liuescit ꝛ sic est clara littera.

Et causa eius In hac tertia pte ponit cãs cõis ad has dispositões reducens se ad duas cãs que sũt cões ad oẽs egritudines que fiunt p viã de fluxus ꝛ dixit. Et cã eius.s.elefantie ẽ vehementia repletionis.i.in toto hoc tamen maxie verificat in sanguinea hec ẽ prima cã secunda ẽ debilitas mẽbri .s. recipieñ ꝛ cruris pp multitudinẽ caliditatis qz ois excelens cõplexio mẽbrũ debilitat addit ẽt cãm instrumentalẽ ad hoc iuuantẽ tenẽte se ex pte cãe efficienter vt vehementiã atractõis iõ subdit.Et vehementia atractionis eius.lz reperiat' text⁹ in accusatiuo oz stare in noiatiuo pp vehementiam caliditat' inflamate ex motu ita q̃ ipse adducat p̃ter cãs duas cões ad morbos p viã fluxus aliam spialem in hoc cãu vt' vehementiã actractõis pp calidiẽ hoz mẽbrorũ qz talia mẽbra vt multũ sup calefiunt pp motuz ẽt caliditas dupliciter adiuuat ad hoc primo mẽbruz debilitãdo sicut ẽt facit q̃libet alia excellens cõplexio sed ista maxie hic ꝺiũgitur pp motũ ẽt adiuuat vt dispositio passiua secundo qz p caliditatem vigorat' atractio ẽt stat debilitas membri cũ vehementia atractionis materie ꝛ hoc totũ pp caliditatẽ infl'atam acquisitã ex motu .Et hoc est q̃ itendit lego lr̃am.Et cã.s. eius elefantie est vehementia repletionis.s.in toto ꝛ debilitas membri propter multitudinem caliditatis ꝛ vehementia atractionis eius membri p pter vehementiã caliditatis iflamãt' ex motu.Addit vltimo in causis.Et ad id adiuuant hoc est ad banc egritudinez dispositiões.s.primitiue adiuuãtes ad uarices sicut cursus longa itineratio statio i pedib⁹ portatio oneris ista oia adiuuãt ad elefãtiam sicut etiaz ad uarices scõm moduz expositũ supra ul' adiuuant ad id.s.ad caliditatẽ membri ꝛ consequenter ad ipsius debilitatẽ ꝛ ad uehemẽtiã atractionis dicte dispositiões primitiue que dicte sunt vt patet lege lr̃az ẽt est finis huius primi cap.ubi primo habuistis quid nois elefantie ut q̃ est equalis additio in pedibus secundum moduz q̃ erat dictus de additõne uenarũ pedum in uaricibus habuistis causas corporeas ut q̃ plurimuz est melancolia aliquando fl'ca.Interduz sanguis mõdus multitudine peccãs postea habuistis causas cõmunes ut repletionem totius debilitatez membri ꝛ uehementiam atractionis propter caliditatem ꝛc.

Discernitur unaquęq

Istud est ca. cōe signorum causarū varicum ⁊ elefantie in quo ab eisdē sumt vt supra dictū est diuidit cap. in duas partes quoniā prio ponit vnū cōe signū oībus corporeis ⁊ primitiuis. scōo ponit signa spialia cārū corporearuz. scōa ibi. Et melācolia est grauis de pria pte dixit discernitur vnaquęq ex suo fil'i p coloꝛē ⁊ regimē antecedēs. intelligendū q̄ ista lr̄a pōt hꝫ duplicē intellectū prius est q̄ vnaquęq cārū materialiuz discernit ex suo fil'i p coloꝛē ⁊ regimē antecedens fuerit multiplicātū flatis q̄ si coloꝛ fuerit albus ⁊ regimē antecedens fuerit multiplicatū flatis scil' tunc q̄ē flatica ⁊ si fuerit coloꝛ rubeus ⁊ p̄cessit dicta sanguinis multiplicatiua tūc discernit q̄ē sanguinea ita dico de melancolia ꝓportionabil'r alius sensus est vt coloꝛ fil'is materie sit signuz distinctiuū materie vt dcm̄ ē ⁊ regimē antecedēs sit signū cārū primitiuarū vt si fuit cursoꝛ vl' assistēs coꝛā principalibus vel portās honera grauia hoc est signū cāruz primitiuarū q̄ cā earū est signum earū ita quod i ista pte ponāt signa cōia cāis coꝛporeis ⁊ primitiuis ⁊ scōuz hunc modū introducta ē lr̄a q̄ocūq̄z tū legat sensus ē bonus lege lr̄am.

Et melancolia nunc ipe ponit spialius signa dictaruz cāruz materialiū ⁊ dicit q̄ melācolia est grauis tendēs ad caliditatē. Et illa .s. melācolica que est rubea ē magis icolumis q̄ nigra. Ratio primi dicti est q̄ materia melācolica ponderosa est q̄ terrea ē membrū multū grauitat dixit q̄ tendit ad caliditatē hoc intelligat vtplurimū maxime degenerata p̄ viā de fluxus q̄m materia melācolica satis imobilis ē neq̄z mouet ad alia mēbra nisi sibi ꝺiungat aliq̄ vehiculū differens vel ab intrinseco vt collera vel sanguis vel ab extrinseco si putrefiat ⁊ sic q̄libet calefit ⁊ membrū calefacit. illa tū que facta ē calida p̄ mistionē sanguinis est icolumioꝛ q̄ benigniꝰ ⁊ nature obediētioꝛ q̄ p̄ mistionē coleze vel q̄ putrefacta. Ex quo pz̄ q̄ illa q̄ est rubea ē magis icolumis q̄ nigra p̄ nigram intelligendo nō rubeā. s. vel obscuram vl' viridem vel subcitrinam ēt ē clara lr̄a lege eam. Addit ꝺr̄er q̄ flatica est ad leuitatem declinis q̄ membrū palpat melius ⁊ leuiꝰ nisi supplet stet nimia repletio vl' extēsio q̄ tūc nō appebit mole sz duꝛ sz cetis pibꝰ appet molliꝰ ex quo mā ē hmōi

Et quandoq

Nūc ipe iterponit vnū pronosticuz de ipsa melancolica ⁊ dicit. Et q̄nq̄z festinat melancolica ad scissionē. s. membri ⁊ vlcerationē hoc mānifestum est de melancolica adusta p̄ putrefactionem generata vel calida p̄ colere mistionem. Addit q̄ sanguinea est nota ⁊ est manifesta ex coloꝛ rubeo ex tactu calido cū reliquis signis sanguineis ⁊ est finis lege totam lr̄am nō oportet sumare q̄ breue est cal'z. potest Poni signum distinctiuū a cacessia primo q̄ in cacessia membrū magis obedit ipressioni q̄ materia nō est sic gressa sicut in ista scōa q̄ in cacessia stat manifestuz cpatis nocumentum quod cognoscitur ex operibus ⁊ casibus eius hic non necessario.

De cura varicū ⁊ elefantie.

Elefancia quidem

In isto ca. dns. A. ponit simul curam varicum ⁊ elefantie ⁊ diuidit principali diuisione in tres partes q̄m ipse primo narrat facilitatez ⁊ difficultatez curationis elefantie ponendo etiaz ipsius aliqualem curam scōo ipse ponit curaz magis varicum tertio ipse ponit sil'itudinem quādaz elefantie cum nodis. scōa ibi. Regimē vero varicum tertia ibi in fine cap. Et fortasse assimilātur nodi ꝛc. prima adhuc i tres q̄m primo ipse generaliter ponit modū terminationis eius secundo ipse ponit regimē obseruandū in principio ne augeatur tertio ipse ponit modū curatiuū si sit apta curari in ꝺfirmata. secūda ibi. Cū ergo succurrit tertia ibi cuz āt ꝺfirmat. De prima pte dixit duo principaliter prio q̄ō. Elefantia qdem maligna ē q̄ parū sanat ⁊ addit. Et oz quod dimittat cuz dispositione sua si nō addit dixit secūdo. Qz si pueniat ad vlcerationē ⁊ timet corosio non ē aliud nisi vt icidat radicit⁹. s. est istud ꝺueniētius remediū ad hoc. Pro intelligentia totius capl̄i ē prenotandum quod ponendo curam elefantie ipse multa dimisit ad curam necessaria q̄ ponētur in cura varicum vbidem q̄dam ēt relinq̄tur q̄ supponit intellecta in cura elefantie ⁊ hoc q̄m in cura cōicant quātū ad dietā ⁊ medicinas ⁊ si differāt quātum ad manualē operationē q̄z vt dictuz supra he dispositōes in cāis coꝛporeis ⁊ primitiuis cōicant differunt soluz in hoc quod varices sunt augumētum venarū tibiarū ⁊ sepe fit aliarum ptium extenuatio ⁊ sic stat ptiuz mēbri magna inequalitas in eleuatione ⁊ depressiōe. In elefantia est augumentū in toto pede equale per pedē intelligendo pedem magnum vnde sicut aliq̄n fit augumentuz naturale membroruz ⁊ ē lapsus ab optima cōpositione in augumento vt dixit .d. A. scōa primi ca. tertio de nicomaco q̄ō ita creuerūt oia sibi mēbra q̄ se mouere nō poterat ita fit ēt augumētū p̄ naturale aliq̄n i mēbro ⁊ equal'r ⁊ ē q̄ntū ad opatōez manualē differūt in cura quoniā varicib⁹ aliq̄n ē necessaria ficissura venarū tātū in elefantia fit aliq̄n necessaria ficissura totius tibie vt videbit' in p cessu. Secūdo notādū q̄ elefantia sp̄ē difficilis sanationis pp̄ duo prio q̄z materia talis morbi sp̄ē materia grossa q̄z subtilis ⁊ colerica ibidē nō reseruaret ⁊ ē difficultat resolubilis secūdo q̄z mēbrū ē debile ⁊ aptū exceptioni materie tū i se tuz pp̄ situm eius ēt q̄z p̄motū calefit ipsius vigoratuz atractio ex ꝺfti aliqua portio materie resolueret' tū pp̄ situm membri ⁊ debilitatē eius ⁊ ipso p̄opē motum calefacto cohadunante ad atrahendum vtplurimum plus de materia fluit quā resoluatur

ad hoc adiuuat qz cuz resolutio ñ fit nisi p mãs ca lidas quarum uirtute mã exacuit que tamen est calida vt supra dictum est z vtplurimum adusta dubium est ne approximatõe taliũ medicinarum materia ita augeatur quod membrũ ad vlceratõ nem z corrosionem veniat. Et ad hunc sensuz cze do laudauit. ypo. vi. affor. cancros curari nõ de bere hoc est cum medicis huiusmodi pp timorez corrosionis licet. B. in cõmento vł intelligere ỏcu ra cũ ferro z sic apparet sententia prime parẽ cla ra. Tertio notandũ pp dictũ in secundo loco q licet aliqualis timor esset de corosione membri z si. s. color uiridis fiat z aliqualiter fiat in sensu di minutio non tñ membrũ debet radicitus eleuari z remoueri qz aliqñ sufficit sola scapellatio z sca rificatio z uẽtosatio mẽbri posset tñ i tñ membrũ corrodi quod esset membrum radicitus remouen dum uerbi gratia pede corosso supra genu posset remoueri tibia vsqz ad genu z si supra etiã supra z pp hoc põt legi lr̃a dupliciter primo si sic timet corosio non est aliud supple iuuans nisi vt incida tur radicitus. i. scarificet membrũ radicitus tota liter vel aliter incidatur radicitus. i. in totũ inci datur z admoueatur membruz lego lr̃am. Ele fantia quidem maligna est. s. quantum ad moduz terminationis que parum sanatur z oportet quod dimittatur cum dispositione sua si non additur. i. non curetur vere cum mecis fortibus resoluẽtib9 vel cum ferro pp timorem cãzeratõnis pp causas dictas nisi addatur qñ tunc expedit vti fortibus. non tamen multa qn cum medicis pcedam9 blan dientibus z magnificationem phibentibus vt pa tebit. Q9 si peruenit ad vlcerationem z timet corosio vel ex se vel imperitia medici non est aliõ s. iuuamentum nisi vt incidatur radicitus duplici ter exponendo vt dictum est.

Cum ergo succurritur ꝛc.

Postquã posuit difficultatem sanationis ei9 iaz cõfirmate. Nũc ipse insinuat nobis quid facien do in principio cum manifestatur z primo dixit. Cum succurritur ei in principio sui possibile ẽ vt prohibeatur cum euacuatõnibus addit z propie cum vomitu laborioso z cuz eo quod extrahit fl'a z melancõia z cum flobothonia si idiget ea addit deinde. s. factis purgationibus administrẽtur sti ptica super pedem. pro intellectu parẽ. primo nõn dum q9 in principio possibilis est phibitio quoniã in principio non adhuc natura est assuefacta trãs mittere talem euacuationem ad pedem neqz mẽ brum per materiã debilitatum est vnde licet me rito situs membri z dispositionis in atrahendo cũ incipit talis morbus difficultez impediatur tamen possible ẽ vt phibeatur deriuando materiaz que debent fluere ad aliũ locum z ideo dixit possibile ꝛc. z quia deriuatio per superiora cum hoc q9 ma teriã aliunde euacuat ẽt diuertit ab oppo. z non sic diuertit euacuatio per secessum iõ in casu isto laudauit euacuationem cuz vomitu laborioso vt innueret non sufficere vomitũ medicinaruz cõiuz qui fit cuz vomitiuo leui sed oporteret fieri vomi tum materiarũ propriarũ z qñ tales per vomitũ educibiles sunt fl'a z melanconia que sua põde rositate difficulter euomũtur ideo expedit vti vo mitu laborioso tales mãs respiciente notanter igi tur dixit cum vomitu laborioso veruz qz materia talis dispositõnis nõ semper est dominans fl'a vel melanconia sed sanguis vt iussum ẽ qui cũ nõ sit per medicinã vomitiuam proprie educibilis sed p flobothoniam ideo dixit.

Et cum flobothonia

Fiat euacuatio si ẽ diget ea vt in casu dicto. Et hoc tamen non ỏclu das non fieri debere euacuationẽ per sessũ ymo etiam illa ỏuenit sed euacuatio per vomitum pro prie ualet maxime in dispositione ad vomendum z hoc intellexit in illo verbo proprie. Et ex hoc patet prima pars clara. Secundo notanduz q9 d. A. in dictis hic insinuauit nobis modũ pcedẽ di in cura quoniã primo. Jussit fieri debere euacua tiones deinde membrum stiptici ỏfortari z mate riam repcuti aliter in regularis fozet operatio vt alias dictum est lege tu lr̃am.

Cum autem confirmatur

In hac tertia parte ipse ponit curam iam con firmate si possibilis est curatio z prohibitõ z duo facit primo facit quod dictum est secũdo ipse po nit vnum simplex in hoc casu valens secũdũ quos dam ibi. Et dicitur de prima parte dicit. Cum autem confirmatur parum speratur q9 prohibea tur clarum est ex dictis addit. Et si speratur scias q9 suma curationis sperate huius egritudinis est assiduando in curatione z administratio resoluẽ tium fortium de secunda parte dixit. dicitur q9 al chitrã conferet ei inuiscatum z linituz. Notan dum q9 fine ministerio dixit quod sũma curatiõis sperate est assiduatio in curatiõe z nõ dixit i eua cuatione vel digestione vel resolutione sed dixit curatione Et hoc fecit notãter vt inueret nobis maximam habendã diligentiaz in omni instrõ cu ratiuo pp difficultatem curationis. s. in sex rebus non naturalibus quãtum ad dietã in medicinali bus etiã cum digestiuis euacuatiuis z materie an tecedẽ z proprie cum resoluentibus confortañ z similibus nã ista omnia clauduntur sub isto termi no curatio assiduatio igitur in curatione ẽ neces saria in vera cura sperate spialiter tamẽ assidua tio resoluentiũ fortiũ presupositis cõibus quod ẽt notanter dictũ est qz in digestione euacuatõe ma terie ỏueniũt morbi materiales non dico cum eis dem in resolutione autem talis materie precipue conuenit applicatio resoluentium fortiũ cuz talis materia vtplurimum fit melãconia uel fl'a grosſ sũ reperta in extremitate corporis membro debili z frigido ideo resoluẽtia fortia sunt necessaria ad curationẽ. Et sic patet clarificatio prime lr̃e le ge eam. Super secunda parte notandum quod al chitram reperitur dupliciter scriptũ aliquãdo sic z aliquando scribitur chitram ut patet primo i fo

cañ.ca.de Scherbin ubi dr̃ q; Scerbin ẽ arbor albitrã.t est ca.664.In ca.aũt 500.Scribit chi tram qdem ẽ gumi arboris que noiatur Aserbin quidam dicunt qõ ẽ gumi cedri non tamen appa ret sic ex uerbis.d.A.in dictis cap. Sed qcquid sit gumi calidum t siccum in quinto zubificat t cautezizat t carnem lassam efficit fortem t dixit idem.d.A ca.eodem de chitram q; ẽ medicamen elefantie t uaricibus deglutitum t linitum. Re gimen uero uaricum tc. Ista est scõa pars prici palis cap.in qua ipse ostendit curam harum disposi tionum magis ad uaricas et diuiditur pars pñs principaliter in duas ptes quoniã primo ipse põit curam ipãrum magis cõm t familiarem ſo cuzaz magis disperatam ſa ibi. Q; si non ualet aliqd nisi incisio prima pars etiam diuidi põt i tres par tes quoniaz primo ipe ponit regimen obseruãduz satis cõe circa totum corpus.ſo ponit qõ operã dum est circa ipas uenas tumefactas ipm sangui nem euacuando.tertio ponit quid fiendum facta euacuatione totius materie in totius regimen t circa ipas tibias prohibendo t obseruando a reci diua.ſa ibi.deinde pueni ad istas tc.tertia ibi.de inde assidue fac.de prima parte dicit t est totum clarum. Regimen uero uaricum est qm̃ oportet ut euacuetur corpus ex uenis manus.s. quoniam materia est sanguini mista t in toto est sanguis re pletio per manũ intellige brachium ratio est q; fit diuersio t euacuatio.addit t euacuentur me lancolia t humores grossi.s.cum uomitu t potio ne appropriaẽ.addit t retificetur regimen in om nibus sex rebus non naturalib⁹ prohibẽdo igrossa tionem humoz t adustionẽ t exemplificat dicẽs deuitent oẽ ingrossatiuũ.s.maxime in cibo t po tu t carnes grossas t sillia in cibo t uinum grossuz nigrum in potu addit t deuitet motus laboriosus maxime intelligituz de motu progressiuo lz possit ad motum oẽm laboriosum ampliari utz t statio nem longam nam talia oia. Cãe sunt uel ẽẽ põt uaricum dixit de ſa parte t totum clarum ẽ. dein de pueni ad istas uenas factis.s.istis cõibus eua cuationibus t dixit notanter deinde ut denotet ordinem habendum in cura q; si fieret flobotonia safene non ꝑsuppositis aliis nullo modo iuuaret. utz qr̃ flobotonia eas t extrahe totum qõ in eis ẽ de sanguine melancolico. Et ut supple hoc fiat ꝺuenienter addit fac flobotoniam in fine safene. Et itellige fiat lata flobotonia ut grossus sanguis exire possit t paulatine fiat ꝺssio uenarum tume factarum deorsum adiuuando eductionẽ ipsius sanguinis grossi. Et nõ qõ dixit exemplificando de flobotonia safenaz ita intelligit hic de floboto nia uene siatice si uene replete ad ipam maiorem habeant directionẽ quoniã ꝺplectior fiet euacua tio eius cui⁹ euacuatõm intendimus.de tertia par te regimen ponendo ꝑseruatim dixit deinde facta euacuatione pticulari assidue facĩ omni modico .s.tꝑis mondificationem corꝓis cum eis q̃ sunt yerapigra in euacuando materias grossas cũ ali quanto.i.modico lapidis azurli ut a proprietate respiciat materiã melancolicã t assiduetur super eam.s.euacuationẽ ut corpus seruetur mondum t non multiplicentur matezie t assiduet potũ epi timi in aqua casei.s.faciendo infusionẽ epitimi. ut.z.ij.in aqua casei per totam noctem t postea facta expressione collatura exhibeatur. Hoc do mesticum est t singulis duobus diebus exhiberi põt iõ dixit assiduet:addit t dimittat motum oio ꝑz addit ẽt.Et utatur ligatura sup pedes.s.tibias cum institis supple strictis super ligat calziamen to stricto subtili t cõiter fit ex pelle canis t lau dant hoc .d.Ab inferiori parte ad superiorez.s.a calcaneo incipiendo usqz ad genu.s. procedendo hoc totum fit ad prohibitionez fluxus materie ad dit.Et hoc.s.toto qõ dictum est administra epiti mata stiptica ad ꝺfortatõm crurium ne materiã iterum recipiant proprie post mondificatõm cum flobotonia ex manibus t pedibus t uenis ipis qz non precedentibus euacuationib⁹ cõibus ẽt non euacuata materia propria conueniret applicatio stipticoz qz esset dubium de ipigendo materiam in membro t de disponendo ipsam ad putrefactio nem prohibita trãspiratione addit.Et cinerẽ cau lis est enim fortis exicationis ſo can.addidit Se rapio ca. ꝓprio q; ita dificatiuus est ut deueniat ad hoc qõ habeat uirtutem ꝺbuzendi addit. aut oleum de oliuis.s.imaturis puluerizata desuper tamarisco.s.primo facta iniunctione cum oleo t postea super aspergatur puluis tamarisci in quo est uirtus exicatiua cum stipticitate forti.addit t lupinos decoctos epitimando t embrocando cum aquis eius.s.embrocãdo t epitimando cum aqua decoctionis lupinoz totum istud ualet quoniã exi cat t abstergit resoluendo sine mordicatõe ymo eorum decoctio super cancreuas ꝺfert corruptiõi earum t ꝺ peti estinmeõ ut ſo cañ.in quas dispo sitiones facille cadit hec passio addit ꝺsiter.Et fi mus caprarum t farina fenagreci t semen raffa ni t semen cruce sunt huius generis.s.q; exicant t resoluũt de stercore caprarum dixit ſo can. qõ resoluit scrofolas fortiter dixit Serapio qõ ꝺfert apostematib⁹ fraudolen̄ sicut sunt apostemata ge nuum tc.ecce qũo ualet i cãu de fenugreco dixit Serapio qõ est calidum in tertio t deficat in pri mo unde apostemata dura pauce caliditatis re soluit t curat licet.d.A.ſo can.dicat q; ẽ calidũ in fine primi t sicum silr tamen dixit qõ resoluit apostemata calida ſtatica t dura t qõ declinan tia ad duriciem lenit t maturat t ad hanc inten tionem cõiter utuntur eo praticiõ semine raffani scribit.d.A.ſo can.q; est calidum in tertio t i ip so est fortis resolutio t cum acceto exradicat ul cus cancreuaz.tc.Idem Serapio ſm.Ḃ. Et ibi multa bona singulariter habetur.Mirabile Ra sis dicit q; ipse est expertus q; destilauit aquã raf fani super Scorpionem t vidit ipsum statim i mol lem deinde continue inflatum t per medium cre pauit vñ dixit q; confert uenenis sicut triacha log tur de sele t intelligit maxie in morsibus ueneno rum ut patet bene consideranti ꝺ sele urtice non ẽ

qꝫ calefacit subtiliat subtiliatione forti ⁊ resoluit sicut ẽt semen cartami ut alias dictum est. Et sic bene patet qũo ista oia simplicia i hoc casu ualent quibus põt multipliciter uti medicus approximando ut patet.

Quod si non ualet posita cura magis domestica ⁊ per medicinas. Jn hac parte ipse ponit curã magis disperatam per cirugiam ⁊ duo facit quoniam primo facit hoc. Scõ ipse ponit quosdam casũ. obseruasi post dictam operationez scõa ibi. Et oz post incisionem ⁊c. prima adhuc in duas secũdũ duos principales modos cure per cirugiam. s. per incisionẽ dictarum uenarum ⁊ per extractionem ipaz scõa ibi. Et quãdoqz extrahuntur cum acu ⁊c. de prima parte dixit. Qꝫ si nõ ualet aliquid ni si incisio quasi dicat si medicine non sufficiãt ad curationem. scinde carnem. s. in directo ubi uis facere incisionem ⁊ fac apparere uites. s. carnez excoriando usqz dum uites appareant qꝫ manifestabitur qz apparebit qz sub quoddã album sicut corda cum erit discoperta uena carne ⁊ scide eas in longitudine sua ad euacuationem materie contente que non potuit educi per flobotomiam facta in fundo propter terresticitatem eius ut dat cautellam in incidendo dicens. ⁊ caue ne scindas eas latitudinaliter in integrum aut ex transuerso idem est. qꝫ fugiant ⁊ noceant qz pars iferior nocebit quoniam forte putrefiet ⁊ corumpetur prohibito nutrimento licet hoc non sit necessarium. quoniã ad illam terminantur alij rami uenarum unde nutriri poterit ⁊ ꝺseruari pars etiã superior nocebit qz cum erit ꝺtracta non poterit consolidari ⁊ sic sanguis continuo emanebit deorsum ⁊c. Scinde ergo scõm longum addit Cunqz feceris id extrahe totum id quod est in eis ex sanguie supple tollerante uirtute addit tãtũ. Et oportet ut facias curere ex eis id quod possibile est curere s. ut prius facias flobotomiam in loco decliui ut sanguis subtilior fluat postea remanente grosso deinde mondifices id scindendo i longitudine quoniam sic procedendo incisione uene ex habundãtia sanguinis non impedietur operatio qz sanguis erit diminutus per flobotomiam precedẽtẽ. Modum tamen clariorem huius operatiõis ponit Albucasis ca. 60. prime partis dixit sic. Sectio eius scilicet uaricis fit secundum hunc modũ. Em broca crus in primis cum aqua calida multum. donec resoluatur sanguis grossus ideſt subtilietur deinde stringe crus infirmi a superiori parte cosse eius usqz ad inferiorẽ partez genu cũ uita: deinde secca uenã in loco uno aut duob⁹ ficcione ampla: intelligit ſm longũ: ⁊ facta prius flobothomia iferius qz illa est cura regularis: ⁊ ista coacta deinde trahe sanguinẽ nigrũ manu tua ab inferiori parte cruris usqz sursuz: ⁊ a supiori usqz iferiꝰ donec egrediat ex sanguine quãtitas quam vides sufficere ⁊ quã tollerat virtꝰ infirmi: postea liga eũ ⁊ supple cõsolida. Jste est modus icisiõis ſm Albucasin.

Et quandoqz Jn hac scõa parte ipse ponit aliũ modũ opandi in hoc casu cirogieũ: ⁊ ipse est extractio ipsiꝰ uene prio facit hoc. scõo remouet dubiũ. scõa ibi. Et nõ licet: dixit ⁊ prio. Et quãdoqz extrahunt cũ acu s. cũ stillo supposito ⁊ incidũtur penitꝰ. i. scõm trãsuersuz: ⁊ oportet tũc ut erradicẽtur. i. totaliter amoueant: ⁊ sic nõ nocebũt. s. si non auferãtur pp cãs dictas superiꝰ: qz. s. corrũperẽt ⁊c. Addit ⁊ melior extractio est cũ cauterio. Cauteriũ enim meliꝰ ẽ qꝫ incisio. ratio põt esse qz cuz fit incisio sine cauterio dubiũ est de supfluo fluxu sanguinis: ⁊ sic noceret patiẽti ⁊ operãti simul etiã qz cauterizãdo figillat uena in trũco superiore ne sanguis fluat deorsum.

Et non licet Tũc ipe remouet dubiũ. posset aliquis dicere cõuenit ne talis opatio i omni tali dispositiõe cũ reliqua remedia nõ sufficiũt: rñdet qꝫ nõ: ⁊ dixit. Et nõ licet ut extrahãtur nisi rubee nõ nigre. Jn nigris vero fiat id qõ descripsim⁹ prius de mũdificatione supple ⁊ localiꝰ priꝰ dictis saltez ad phibitionem augmẽti ⁊ malitie earũ. Ratio ptis sumit ex hoc quoniã cũ vene sunt rubee tũc stat i toto notabilis mensura sanguis laudabilis cũ quo ꝺiungit tenor virtutis ad tollerandũ dictã opationẽ: que multuz est pp doloꝛẽ uirtutis pstratiua: unde corpora nisi fortia nõ sunt tali piculo exponenda: ⁊ iõ in corporibus in quibus tales uene sunt nigre cum in eis dominetur melancolia ⁊ talia corpora sunt debilia prohibuit notanter. d. A. in eis fieri talez operationem Sed curanda sunt ut dictum est supra

Modum etiã clariorem huius operationis posuit Azarinus ca. allegato scõm hunc modũ Rade crus infirmi si in eo sint pilli multi deinde intromitte ipsum in balneum aut embroca crus eiꝰ cuz aqua calida donec rubeat ⁊ exuberent uene. ut exercitetur exercitio forti si non est ei presens balneum donec calefiat membrum deinde secca cutem in directo uene sectioue per longitudinez aut in ultimo eius apud genu ut in inferiori parte eiꝰ apud calchaneum deinde aperi cutem cum uncinis ⁊ excoria uenam ab omni parte donec appareat sensui ⁊ est apparitionem eius qõ uides eam rubeam ad nigredinem decliuem. Cum ergo cudit ex cute uides eam albam quasi sit corda deinde intromitte sub ea radium donec quando elleuatur ⁊ egreditur acute suspende eam cum uncio ceco leui deinde secca sectione alia prope illam sectionem tribus digitis deinde excoria cutem a superiori parte uene donec appareat deinde elleua eam cum digitis sicut fecisti ⁊ suspende eã cũ uncino alio sicut fecisti in primis deinde secca sectione alia aut sectionibus pluribus ea si indiges illo deinde elleua ⁊ incide ipsam in ultima sectiõe apud calchaneum. deinde extrahe eam ⁊ elleua ipsam donec egrediatur ex sectione secunda deinde extrahe eam ad sectionem que est supra eam ⁊ fac illud donec extrahas eam ex sectione que ẽ superior sectionibus omnibus donec egrediatur tota ⁊ tunc incide eam. Si autem non obedit tibi

ad extrahendum ⁊ elleuandum tunc intromitte acum fillo forti duplo ⁊ liga eam ⁊ extrahe ipam aut intromitte sub ea radium ⁊ reuolue manum tuam ad omnem partem donec egrediatur .⁊ cauе ne incidatur fit difficille elleuare eam ualde ⁊ egreditur super infirmum ex ea nocumentū. Cū ergo extraheris eam totam pone super locuz uulnerum lanam infussam in uino ⁊ oleo roxato ⁊ cura eum donec sanetur hoc totum est Albucasis ⁊ est clarus modus. Ego tamen habui socium q̄ curauit unum cum acu cirugico isto modo cale facta uena ⁊ stricta superius ut ingrosescat i parte ipsius magis elleuat accepit tenaculam perforatam ⁊ cum ea elleuauit uenam in tantuz ut orificium tenaculle occurrat infra uenam ⁊ tunc imposuit acum fillo de serico torto intra orificium tenaculle ⁊ perforauit infra uenam ita q̄ uena erat superior postea ligauit uenam ligatura forti .postea infra per digitum a ligatura incisit in directo illius cum gaulan quod est instrumentum torcum incidens totam uenam per transuersum .postea elleuato crure compressit manibus sursuz sanguinem in ea clausum quo euacuato accepit cauterium aliqualiter rotundum ⁊ cauterizauit orificium superius uene incisse postea cum stipticis cō fortantibus subito curatus fuit iste modus ē clarus. Alium uidi prius posuit cauterium potentiale supra locum ubi uult facere operationem ⁊ infra quatuor horas facta fuit excara postea mane sequenti cauterizauit cum igne multis uicibus usqzquo uenit ad uenam postea elleuauit uenaz ⁊ icisit ⁊ supra ligauit postea perforauit orificiū inferius uene incisse que erat etiam causticata ⁊ exiuit sanguis comprimendo in sursuz qui erat cōtentus in uena ad bonam quantitatem postea ēt illam partem cauterizauit ⁊ postea eam curauit excaram ita q̄ in uiginti diebus uidebatur sanus tamen qz ille magister non erat bene litterat⁹ non fecit purgationes neqz flobotomias q̄ in casu sunt necessarie unde .xx. die inuasit cum fe. acuta cuz urinis subiugalibus ⁊ in septima mortuus fuit lz ego uocatus ad febrem cum quibusdaz aliis quātum potuerim febri occurui ⁊ erat nobilissimus scholaris legista. Unde notate nunq̄z fiendas tales operationes nisi preparato corpore ⁊ mondificato ⁊ farmacijs si expedit ⁊ floboromijs. nā in istis modica aduertentia produxit ad mortem ad textum supra.

Et quandoqz accidit ꝛc.

Nunc ipse ponit unam contingentiam circa cō solidationem uulceris artificiose inducti ⁊ breuiter dixit. Et quandoqz accidit ut non sanetur uulnus. dū non ad ultimum peruenitur in mondificatione ⁊ non cucurerunt adhuc humores melancolici grossi. i. non sic euacuati curendo. i. cuz forti farmaco educendo ⁊ non leuiter euacuando .⁊ ideo est qz stante in toto adhuc de humoribus cōtinuo aliquid de eis decurrit ad uulnus propter cōsuetudinem fluxus ⁊ propter debilitatem ēt ex artificio membri acquisitam ⁊ sic fit impedimentuz in consolidatione uulceris. Expedit igitur ad consolidationem complete ⁊ eradicatiue euacuare lege litteram.

Et oportet post incisionē

In hac secunda parte huius partis ipse ponit canonē obseruandū post incisionē ⁊ duo facit primo facit hoc ꝯ ponit correlariū ꝯ ibi ꝯobrem. ⁊ dixit ꝓio. Et oz post incisionē ⁊ extractionem ⁊ cauteriū ut deuitet id quod generet humorez melancolicum. ſ. in oībus sex rebus non naturalibus maxime in cibo ⁊ potu ⁊ passiōibus aie ⁊ assiduet mondificatōm corporis ita ut non generetur superfluitas melancolica ⁊ aduxit duo pericula nisi talis fiat obseruantia primū est reuersio egritudinis ideo dixit. Quaꝝ fiat reuersio egritudinis si fuerit materiei iter ad ipsam. ſ. uaricem non strictū. q̄ accidere pōt facta incisione cum flobotomo uel ēt facta incisione per longum ⁊ facta ꝯsolidatōe

Sed postea non appositis stipticis supra tibiā aliud periculum est qz prohibitio fluxus materie q̄ ꝯtingere pōt uel propter extractionē uenarum uel pp medicias stipticas superpositas ⁊ multiplicata materia que ad illas partes solita ē trāsmitti cū non possit ad membra uillia transmitti mittit ad mēbra nobiliora ideo addidit. Et moueat q̄ fuit ꝯsueti motus a pedibus. ſ. q̄ solebat fluere ad pedes ad membra que sunt sublimiora ⁊ interponit unum spertinens dicens q̄uis in apertōe ⁊ cissione sit timor pp. ſ. artificiosam operationem ⁊ dolorem sequentē deinde ꝯtinuat propositum ⁊ dixit. Et cum non expellitur ad membrū uilius p uenit ad membra sublimiora. Et exp̄ dicto infert correllarium dicens ꝯobrem rectius est ut nō aperiantur neqz fiat in eis aliquid nisi post mundificationez ultimā. Istud manifeste sequitur ex dictis ut supra patet lege lr̄am ꝯtinuam.

Et fortasse assimilantur.

Ista est tertia pars principalis cap. in qua ipse ponit similitudinē quādam ellefantie cum nodis. unde ꝯsiter fit error in cura ⁊ dixit Et fortasse assimilantur nodi ellefantie qz erratur in eis. ſ. in cura ⁊ supple error est q̄ equaliter curantur ⁊ tamē non debent eodem modo curari ideo dixit. unde nodi tanguntur cum ferro. ſ. scindendo ⁊ excarnādo glandulam cum kist proprio a carne circundāte ut tertia quarti cap. proprio. Sed ellefantia ē sicut diximus qz distinguitur a nodis ut statim dicetur ⁊ ēt curatur sicut diximus in ca. ō. Pro intellectu partis est aduertendum q̄ in ellefantia pp maximam repletionem ⁊ extensionem factam in cute tibie aliquando appazent trombositates quedam materia grossa existente non apta fluxibilitati ⁊ propter aliqualem elleuationem ⁊ duritiem assimilantur tales trombositates nodis differunt tamen a nodis precipue in hoc quia nodi cuz digitis tanguntur ⁊ eleuātur separantur a carne ab omni parte quia talis materia grossa claudit in proprio receptaculo non sic autem separantur tales trombositates a carne ymo remanent cum

carne continue. Et ex hoc patet q; etiam colligi potest conuenientia aliquando uaricum cum nodis ⁊ differentia ipsarum q; quẽadmodu; accidit ut nodetur neru⁹ ⁊ similetur nodo ut loco allegato tertia quarti propter ipsum ſm partem ingroſſari ⁊ non ſm totum ita contingit ⁊ de uena ſcõm partem plus ingroſſari ⁊ tunc modo ſm illa; partem aſſimilabitur tamen differet a nodo in hoc q; ſi ſepatur equal'r ab oi parte q; nõ ſcõm lõgũ ſz ſz dextrum ⁊ ſiniſtrum tantũ nodus autẽ equaliter ex omni parte ſepatur ut patet ⁊ hoc eſt quod intendit lego lfam. Et fortaſſe aſſimilantur nodi el lefantie ſupple aliquando etiam uaricibus qꝫ erratur in eis. ſ. in cura qꝫ nodi tanguntur cum ferro. ſ. ad debitam curam. Sed ellefantia eſt ſicut diximus ſupple ⁊ uarices quãtum. ſ. ad curã que ſupra dicta eſt ⁊ ſic eſt finis capituli. In capitulo igitur primo habuiſtis difficultatem cure ipius elefantie q; parum ſanatur ⁊ itelligebatur de cõfirmata ⁊ melius eſt eam dimitti in diſpõne ſua ſi non additur. ſ. in malitiã qꝫ q; curetur intelligebatur cum medicinis fortibus propter timorem corroſionis ſicut ẽt dicebatur de cura cancri. Et ſi p uenit ad ulcerationem ⁊ corroſionem non eſt melius qꝫ quod membrum radicitus amoueatur uel ut. ã. dicebatur ſcarificetur q; aliquãdo ſufficit poſtea addidit. Q; ſi ſuccurratur in principio marie cum euacuationibus ⁊ proprie cum uomitu laborioſo qõ notanter dicebatur q; appropriato materie ut cum euacuationibus fl'a ⁊ mel'am poſſ⁹ile eſt ut prohibeatur in hoc tamen conuenit aliqñ fl'a ut ſtante plectoria ⁊ factis euacuationib⁹ apponantur ſtiptica ſuper loco q; aliter eſſet operatio irregularis ⁊ hoc ad prohibitionẽ. Poſtea addit q; in confirmata in qua eſt fiduria ſanatõis q; cura perficitur cum reſoluentibus fortibus itel ligitur premiſſis euacuationibus ſicut ſupra dictũ eſt ⁊ ibi in caſu laudauit alchitzã pro ſingulari qõ eſt gumi cedri. Poſtea ingreditur ad regimen uaricum ⁊ primo cum generalibus remediis ſo cũ ſpãlibus primo laudat euacuationes cum floboto mia in manibus. i. brachio intelligitur in corpore ſanguineo uel in materia ſanguini mixta quod tamen ut multum eſt. Laudat etiam purgationes preſuppoſitis ſcilicet digeſtiuis ſecundum varietatem materie. Ponit etiam obſeruationem regiminis in ſex rebus nõ naturalibus prohibendo. ſ. multiplicationem humoris groſſi maxime ſanguinis aduſti ⁊ maxime in caſu uituperat morus laborioſos ⁊ ſtationem longam in pedes. ita itelligatur ꝑcipue de paſſionib⁹ ai. Quibus ſuppoſitis adueniendo ad particulares uenas laudat floboromiã in fine ſafene idem intelligebatur de uena ſiatica ſi uene tumefacte ab ea ramificãtur euacuando totum ſanguinem curſibilem ⁊ ſi ſupple in totum euacuetur continuatis purgationib⁹ maxime cum yerapigra acuta cum lapide lazulli uel cum magis domeſtico ut cum potu epitimi in aqua caſei. Fiant ꝺſequẽter ducentes ad tibiã ligature incipiendo deorſum ⁊ aſcendendo procedere ſuper ponendo ſtiptica confortantia ⁊ exicãtia in quo laudat cinerem caulis tamariſcos lupinos ſimum caprarum ⁊c. Et addit ſi ſupple nõ euacuetur tota materia euacuando per floboto miaz tunc oportet ſcindere uenam ſcõm longum ⁊ ſupple totum malum ſanguinem euacuere ⁊ tunc ſuper ligare que dicta ſunt continuando medicinas euacuatiuas ⁊ regimen ſupra dictum.

Addit qõ quãdoq; extrahuntur ſupple in integrũ cũ acu ⁊ incidũtur radicit⁹ ⁊ amouenf ⁊ ſi ñ amouenf nocebãt pp cauſas ibidem aſſignatas ⁊ dixit qõ melior extractio eſt cum cauterio modũ utrunq; operationis ⁊ incidẽ ⁊ extrahendi. poſui ſcõm doctrinam Albucaſis recurã ſi oportuerit.

Et addit unum utile in caſu tali. ſ. qõ quelibet talis operatio eſt timoroſſa ⁊ debet fieri niſi uenis rubeis ⁊ non nigris ut iuuat qõ non fiat niſi in corpore forti ⁊ non debili ⁊ qõ talis curatio ulceris aliquando fieri non poteſt donec corpus ẽ plene mondificatum. Poſtea ponit quoſdam canones quodãmodo reſumendo quod eſt dictum. ut qõ facta tali operatione oportet cauere a multiplicantibus dictos humores quoniã ſi fuerit iter deorſum ad fluxum liberum fiet recidiua ⁊ ſi fuerit uia reſtricta eſt dubium in materia ſolita deorſuz fluere moueatur ad membra ſublimiora ⁊ nobiliora quoniaz concludit q; rectius eſt ut nõ aperiantur niſi poſt mundificationem ultimam ⁊ tũc etiam ſupple fiat obſeruatio regiminis ad prohibitionem ⁊c. Poſtea in fine poſuit ſimilem elefantie cum nodis ⁊ ꝺſequenter errorem in cura ſi eodem modo curentur q; nodi tanguntur ferro. ſ. ad curam ⁊ ellefantie cura eſt ſicut diximꝰ. ita dixi ⁊ de uaricibus poſſe dici ⁊ ſic ſit finis huius primi tractatus. Pro aliquali obſeruando ordine in diſcurſu harum diſpoſitionum quantũ ad eſſentiam earum ⁊ cauſas ⁊ ſigna ꝺſequenter cãz ⁊ poſtremo ad curã. Sciẽdũ ẽ q; uarices ⁊ elefãtia i genere ſũt morboz oia gnã morboz ielu dẽtia principaliter tñ ſunt in genere male cõpoſitionis q; augumenti vnde uarices ſunt augumẽtum uenarum per tibias protenſarum que q; tortueſe incedunt per crura ad modum uitis. uites ab aliquibus appellantur cum elleuatione tamẽ dictarum uenarum cruzium multotiens coniungitur aliaruz partium macrefactio propter oppillationem ipſarum venarum vt videbitur. Elefantia autem eſt innaturale augumentum etiã cruium ferre equale ⁊ per hoc diſtinguitur a varicibus ecce quomodo hec vtraq; diſpoſitio eſt morbus precipue in compoſitione. q; i augumẽto cruium vel venarum ipſius. Eſt autem egritudo materialis q; tale augumentum fit propter multitudinem humoris vtplurium groſſi in illis partibus intenti qui humor ⁊ ſi ibidem vt multuz multiplicetur per viam defluxus maxime in varicib⁹ tamen non inconuenit vt etiam paulatine ibidez per indigeſtionem ⁊ inpotentiam reſolutiue ex pulſiue agregetur ⁊ precipue in ellefantia. Et ex his patet quod tales morbi ſibi talia membra

determinant unde si alibi q̄z in tibiis uene tume scerent ⁊ ingrossarentur uel alia membra ut bra chia sicut pedes in ellefantia non propterea uari ces uel ellefantia denominaretur sunt igit appro priate egritudines. Cause autem earum maxi me per uiam defluxus ad has duas reducuntur.s. ad debilitatez membri recipieñ ⁊ fortitudinē alio rum expellentium debilitas autem recipieñ aut ē talis in creatura aut est talis ex tempore in crea tura ex debilitate principiorum naturaliuz uel ex non debita ipsorum adinuicem conuenientia ex ēpre aūt contingit maxime autem propter malitiā noue complexionis precipue calide que etiam in arrabendo iuuat ⁊ propterea in itinerationibus ⁊ onera portantibus uel propter longam stationem accidunt tales dispōnes q̄z talia membra fatigata super calefiunt. Exacuitur autem expulsiua supe riorum membroꝝ ipsa irritata aut a multitudine humoris aut ipsius malitia q̄z necessitate ⁊ irrita te uirtutes naturales sumunt incrementū malitia autem humoris aut est talis propter acuitatē aut propter grossitiem ⁊ uiscositatem accuitas autem licet ut multum cum materia subtili coniungatur tamen etiam aliquando cum grossa ut i materia melancolica per uiaz adustionis cāuta ⁊ quoniaz materia subtilis merito substantie non est disposi ta ut in concauitate uenarum uel in mēbris mul to tempore recluſa cōtineatur maxime si calida sit. Jdeo in causis corporeis causa ancecedens ⁊ coniuncta utplurimum est materia melancolica adusta maxime influxa materia quoniam in tali materia est terrestreitas faciens ad permanentiā in membro ex una parte ⁊ accuitas faciēs ad flu xum propter stimulum expulsiue ex alia ex dictis patet.primo q̄ cā corporea harum dispositionum non est colleza uel sanguis substantialis patet so q̄ aliquādo causa est multitudo sanguinis substā tia non peccans patet tertio q̄ aliquādo causa est fl'a grossum cum aliquid differens comisſetur .p̄z quarto per idem qō aliquādo materia melancoli ca difficilis est in causa.patet ultio q̄ materia me lancolica adusta est in causa utplurimum ex quo cunqz humore fiat adusta non tamen putrefacta differen ē tamen q̄z in uaricibus materia melanco lica utplurimum est ex sanguine adusto ⁊ in elle fantia ex fl'ate adusto ex aliis aūt causis equaliē fit ellefantia uel uarix fm uariam membrorum preparationem ceteris paribus i spē materie gros sior apparet materia uaricuz q̄z ellefantie loquor in facta per uiam defluxꝰ q̄z subtilioꝝ materia pe netrat in uenas paruas ⁊ non clauditur in conca uitatibus tūn magnis.patet ultezius q̄ quelibet talis dispositio est morbus cronicus ⁊ tarde termi nationis ⁊ ut multum desperatus ad curam si fue rit confirmatus propter debilitatem membroꝝ ⁊ multitudinem uel grossitiem materie etiam q̄z cum tali materia acuitas coniungitur que a medi cinis subtiliantibus ⁊ resoluentibus sepe maliciaſ vnde deterior fiet dispositio ex quo ulterius patet correllarium.d.A.q̄ si non additur in mali causa melius est ut non curetur.s.nisi blandiēdo prohi bendo augumentū ⁊ maliciam earum patet ulte rius q̄ in uaricibus ut multum alie partes curiū minorantur propter oppillationem ⁊ prohibitōm transitus nutrimenti.patet etiam q̄ incisis uenis per transuersum membra inferiora extenuantur patet ulterius q̄ tales morbi utplurimum sequūt morbos cronicos licet sequi possint ēt acutos per tusim maxime tamen sequūtur egritudies splenis ut patet. Et hec in causis ⁊ pronostico sumatim sufficiant. Signa harum dispōnum sunt duplicia quedam sunt signa iparum dispōnum. quedā signa cārum. Signa dispōnum per se non sunt .q̄z ut dixit Rasis ad Almāsorem cap.proprio. Cum uene plene grosse ⁊ diuerso modo curuate ⁊ uiri des.s.aliqualiter utplurimū Jn crure apparuerit egritudo que uitis dicitur adesse significatur.

Ecce signa clara uaricum. Cum autez crus uideris totum ingrossatum equaliter ita ut a genu infra fere sit equalitas cum pede ēt tumefacto ⁊ sit duricies cum collore obfusco in toto crure ⁊ si alibi sit tumor tunc ellefantiaz iudicabis.dico no tanter cum colore obfusco ⁊ duritie propter undi miam in qua non apparet color obfuscus. Sed ē apostema album molle q̄z a materia fl'atica mol li dependens dixi ēt ⁊ non alibi sit tumor ad diffe rentiam cacessie in qua non solum cruris fit tume factio sed ēt in palpebris saltem apparet q̄z dicta dispositio uitio epatis toti nocumenti cōicaſ pue nit q̄ non necessario in ellefantia coniungitur. ⁊ sic patent signa dispōnum. Signa aūt causaꝝ ⁊ nunquid tales sint per uiam fluxus uel per uiaz paulatine congestionis generate ⁊ si per uiam flu xus nunquid per tusim post alias egritudines acu tas uel cronicas etiam sunt clara ex modo genera tionis earum subito uel tarde etiam ex precessiōe causarum primitiuarum uario modo coadunātiū ad membri debilitatem uel ad fluxibilitatem ma terie ēt ex precessione morborum acutorum uel cronicorum Expedit solum ut ponantur signa materie districtiua. Signa igitur multitudinis sā guinis sunt rubedo loci caliditas tactus non mul tum tamen accuta sed uaporosa difficultas ad im primendum ⁊ utplurimum coniungitur cū signis dominij sanguinis in toto ut cum amplitudine ue narum rubore coloris pulsu magno urina rubea obscura ⁊ similibus ex precedenti regimine ⁊c .

Signa autem sanguinis adusti sūt istis similia saluo q̄ calor membri est ad fuscbum magis de clinans ⁊ in tactu color est accutioꝝ ⁊ precessit re gimen adustum ⁊ addit Rasis in diuisionibus q̄ in ista apparet aliquid ex eminentijs. Si uero materia fuerit colera adusta ē rubedo magis cla ra ad citrinum aliqualiter declinans ⁊ in tactu ca liditas ē magis mordax ⁊ ponderositas mioꝝ ⁊ ha bitudo totius collerica ⁊ regimen precessit collezi cum ⁊ adustum ex exercitijs laboriosis ⁊ cibis ⁊ cobitu ⁊ similibus adustionem producentibus in collera. Signa autem fl'atice sunt q̄z tactus ē frigidus color cruris albus ponderositas magna

impressio mollis cum habitudine flatica ⁊ urina pulsu ⁊ regimine precedente attestantibus flati.

Q9 si fuerit melica ex flate stat albedo cū quadam obfuscatione ⁊ aliquali coloze remisso tamē ⁊ maioz ita imprimendo difficultas ⁊ qō precipuū est si post regimen flaticū ⁊ habitudinē flaticam secuta est cā adurens ex foribus exercitijs uel lōgitudine febris uel alia similis cā. Si uero materia fiunt melancolica naturalis q9 raro contingit pp terrestreitatē materie adsunt multa grauitas color fusus frigiditas in tactu habitudo melancolica cum sanguine melancolicis. Et si fuerit melā colia adusta ex melancolia tunc coloz ad uiridita tem declinat cum ponderositate ⁊ aliquali acuita te in tactu ⁊ fuerit ēt trombositas maxime in ellefantia vnde assimilantur nodis ⁊ postremo color denigratur cum reliquis signis proportionalib⁹ p̄ cedentibus de habitudine ⁊ de regimine ⁊c. ⁊ maxime si sequetur febres melancolicas ⁊ apostemata splenis ⁊c. Et tu alia discurre ⁊ in his sum contentus breuiter. Cura aūt duplex regimē. s. ul'e ⁊ particulare vl'e aūt dupliciter attenditur circa duo ut debitum regimen sex rerum non naturaliū ad prohibitōm materie antecedeñ in toto ⁊ focica materiā antecedentē in toto repertā cū appropriias digerendā ⁊ euacuādam ⁊ tandem cū cōfoz tatione membroz alterādo ip̄oz oplexionem malam ⁊ bonam inducendo particulare aūt regimē maxime uertitur circa materiā coniunctam i uenis magnis tibiaz uel in ipsis cruribus equaliter contentā. In regimine vl'i primo aduerteñ q9 qz oīs materia apta fluere ad dicta loca ⁊ ibidem multo ꝑpotineri ē frigida p̄ter sanguinē qui ut .s. dicum ē aliquando sola multitudine peccās pōt esse cā. Ideo in oībus p̄ter quā in illa regimē debet ad calidū declinare qz ēt quelibet alia a sāguine p̄ter eam que pendet a flate grosso ē melancolica siue a materia naturali siue adusta sit cāta ⁊ cum oīs talis sit materia sicca oportet ut regimē ad humidū declinet in omni igitur p̄ter q̄z in sanguinea ⁊ flatica regimen debet ad humidum declinare ⁊ in qualibet p̄ter q̄z in pendente a sanguine debet ad calidum declinare. In equaliter tñ ⁊ diuerso modo quoniam in facta a materia frigida siue adustione ut in flatica ul' melancolica naturali debet regimen notabiliter ad caliduz declinare. In factis aūt per adustionē ad remisse calidum ⁊ ad remissius calidū. In factis per adustionem ex humoribus calidis ⁊ ex sanguine uel colera q̄z ex factis ex flate uel melia qz regimen notabiliter calidum disponit ad adustionez iō dicūt quidam q9 in melancolia ex adustione collere regimen debet ad frigiduz declinare ad prohibitionem adustionis ⁊ quidaz addunt hoc ēt esse debere propter humozem digerendum existimantes humorem talem melancolicum esse calidum. Cuius oppositū ego probabiliter credo ut uidet colligi posse prima primi ca. de humoribus in fcō esse cum sit essentialiter melancolia cuius est ad frigidum declinare cum per notabile tēpus p̄man sit talis qz forte in uia trāsitus ⁊ generationis facta per adustionem maxime ex calido humore ut est probabile per certum tempus permaneat calida in processu tamen ut credo remanet frigida dicerem igitur de tali casu q9 intentione habita ad materiam in toto existentem antecedētē ipropriē qz aptam transire in materiam proprie antecedētem ut habita intentione ad materiam collericā que habundet in toto aptam per regimen calidū facille conuerti in melancoliam adustam que postea ad loca declinaret ⁊ fieret coniuncta tunc regimen deberet ad frigidum declinare. Sed habita intentione ad materiam ꝓprie antecedentem ⁊ ēt coniunctam que malitia est ⁊ ꝓsequentez frigida dico q9 regie debet ad calidum declinare magis tamen ⁊ minus fm qō materia est secundū se magis uel minus frigida qz si imaginemur materiam melancolicam factā congellationez ex flate utreo tunc manifestum est qō regimen debet ad caliduz notabiliter declinare sed ubi materia ēt melancolica ex adustione p̄sie collere tunc regimen debet ad remisse multum calidum declinare forte tamen in principio ad aliquale signuz. Et est aduertendum q9 ubi pro digestione materie esset necessitas regiminis multum calidi tunc conuenit regimen notabiliter humidum p̄ter q̄z i flate qñ in materia melancolica per regimen multum calidum nisi notabiliter humectetur dubium est ne resolutione facta i partibus subtilibus reliquę partes putrificentur sed si humectētur equata materia cessat illa dubitatio ⁊ hec omnia mēti bene tene quoniā ex his dictis poteris discurrere ad debitum regimen in omni materia ⁊ ego nō procedā particulariter ad regimen cuiuscunq3 materie qz nimis longum esset sed solum deueniam ad regimen materie utplurimū contingenē. s. ad regimē materie melancolice per adustionem ex sanguine in uaricibus ⁊ ad regimen materie melancolice ex flate in ellefantia quoniam sicut supra dictum est dicte dispōnes utplurimum a dictis materijs p̄cedunt. In uaricibus igitur erit intentio ad materiam melancolicam ex sanguine i ellefantia ad materiam melancolicam ex flate ⁊ fm hunc ordinem credo processisse. d. A. in textu qō etiam intelligenti diligenter consideranti manifestum erit.

Si tamen medico per signa predicta inotesceret cām dictaz dispōnum aliam esse recurat ad doctores ubi tractant de passionibus melancolicis ⁊ ab illis doctioz fiet qūo circa generalia operādū sit cum memoria eoz que premissa sunt pauloante. In uaricibus igitur primo sit haer ad remissum calidum ⁊ humidum declinans. Hoc dico intentione habita ad ipsam materiā uere añcedeñ uel coniunctam. Sed si haberem⁹ itentionē maiorem ad materiam antecedentē uel coniunctam ut in corpore repleto sanguine prohibēdo adustionem in eo tunc haer deberet ad frigiduz uel siccū aliqualiter declinare qui si non habeatur sic dispo

situs secundum naturam retificetur talis secundum artem euaporando cameram uel irrorando cum appropriatis. unde si intenderemus calefactioni ⁊ humectationi conueniret errozatio ex aqua bugloza pro duabus partibus ⁊ aquis uiolarum ⁊ melisse añ p parte una. Et si ifrigidatõi ⁊ exicatõi fiat irrozatio ex aquis indiuie p duab⁹ partibus ⁊ una parte aque rozati ⁊ acceti añ in ellefantia aũt sit haer ad caliduz ⁊ humidũ satis declinans habito respectu ad ipsam mãm flaticã prohibendũ que faciliter transiret in ipsam materiam adustam habito respectu etiã ad ipsã materiã iam factam. Sz si intentio verteret ad prohibitionẽ adustionis oportet haerem aliqualiter ad frigiduz declinare iõ habito oi respectu laudo vt haer ad tempiem in qualitatibus oibus declinet.

Alligatur igitur haer tempatus non ventossus mondus a uaporibus prauis clarus boni odoris q si natura talis non existat fiat artificialiter cũ suffumigio facta per camerã vt infra. Rẽ. oiuz sandoloz añ. z. ʒ. roz. z. vi. ambre. z. i. muſci. ℈. ʒ. ben albi ⁊ rubei añ. ℈. ij. florũ nenufaris. z. iij. laudani. ʒ. i. mastricis turis añ. z. ij. ꝯtundãtur omnia grosso modo ⁊ si apparet addere potes aliquod ō ligno aloes hoc tñ est pro diuitibus posito de isto cochleari medio super prunas pro paupere ãt fiat suffumigatio vt infra. Rẽ. florũ rozarũ violarũ nenufaris añ. z. ij. turis masticis gariofferozũ añ. z. i. ʒ. misse ⁊ fiat vñs. Circa motũ ⁊ quietẽ dico q⁹ qz quies humectat ⁊ i materia melancolica intentio est humectatio. Ideo laudo qetem supra exercitiũ qñ ẽt in casu nostro vtraqz membra lesa sunt cura ⁊ lexio conseruatur per malam complexionem calidam coadunantem ad atrahendũ ẽt qz p motũ disponuntur materie ad deorsum cursum. iõ in vtroqz casu exercitiũ pedum est maxime vitandum ymo ⁊ statio super pedes verum qz nisi corpus aliqualiter exercitaretur dubiuz esset de multiplicando materias in toto ⁊ consequenẽ ab expulsiua membroruz superiorum ꝯiuncta debilitate membrorum inferiorum facile pellerent materie superflue ad inferioza vnde nocumentũ augeretur. iõ ꝯueniens ẽ corpus aliqualiter exercitari ⁊ qz exercitium crurium est incõueniens vt dictum est iõ loco ipsius conuenit exercitiũ factũ cũ fricationibus membrorũ maxime superiorum vt brachiorum ⁊ spatulerũ. Fiat igitur tale exercitiũ cum fricationibus leuiter factis p duas horas in mane ⁊ vnam horã ante cenam nõ fiat tamen nisi prius expulses superfluitatibus cõibus ⁊ celebratis duabus digestionibus vt stomaci ⁊ epatis vt patet cõiter. viij. horas a supposito cibo precedenti fiant aũt tales fricatiões in haere clause camere retificato sicut prius dictum ẽ ⁊ sint suaues fricationes ne si fortes fiant corpore iflato disponãt humores ad fluxum ⁊ ad adustionem. Laudatur ẽt exercitiũ factũ cũ naui vel suauiter equitãdo licet pp situz membrorũ istud ẽt nõ sit ꝯueniẽs Et in hoc ad curam harũ dispositionũ est habenda oio obseruantia qz est maxima pars cure sicut fortiter pedibus exercitari ⁊ maxima causa talium dispositionũ vt patet in itinerantibus ⁊ coram regibus assistentibus in quibus tales solent euenire dispositiones si ẽt talia corpora exercitentur exercitio manuũ vt in arte camosoria surcoria vl pectinatione lane vel alio huiusmodi in quo brachia exercitẽtur ⁊ nõ crura est laudabile multũ saluo si esset ars adurens vt ferraria vel vitrearia qñ p tales disponũtur humores ad adustionem que in casu vitãda sunt. De sompno aũt ⁊ vigilijs laudo q⁹ sompnus equetur vigilijs i virtute maxime in ellefantia qñ supflue vigilie adurũt ⁊ sompn⁹ superfluus disponit ad flã multiplicanduz q⁹ facile transit in materiam vere antecedentem. Et ſz dixerim ista equari debere in virtute nõ intelligo q⁹ quãtum ad tempus sit equalitas nam semper ferre vigilia debet esse plisioz sompno quantũ ad tempus. Sed sompn⁹. viij. ul viiij. horaruz ad pl⁹ in virtute equatur vigilijs horarum duodeciz qz tantum humectantur corpora p illud spacium in sompno quantũ exicantur per vigiliam moderati exercitij horarũ. xij. In uaricibus tamen breuioz sompnus conueniret ut patet. De repletione ⁊ inanitione dicaturq⁹ inanitio aliqualiter laudatur non laudo ieiunium quia preparat ad adustionem sed notabilem in vtroqz cãu laudo parcitatem quia minoratur materie apte transire in adustionem non est tamen ita atẽuanda dieta q⁹ si forte oporteret in varicibus post longum temp⁹ quãdo reliqua non ꝯtulissent deuenire ad cirogicam operationem vbi oportet virtutem esse constantem cõtingeret reperire virtutem debilitataz ⁊ sic non possemus ad operationem deuenire manualem. vt inferus videbitur. Supfluitates autẽ cões purgẽtur p vomitus leues cristeria ⁊ suppositoria. De passionibus animi breuiter dicetur qõ passiones nocent omnes que faciunt accidere caliditatem additam ⁊ supfluam sicut furoz. ⁊ Ira quoniam preparant adustioni que etiam faciunt accidere frigiditatem superfluam sicut timoz ⁊ pauoz etiam nocent sua frigiditate maxime in ellefantia sed que producunt caliditatem temperatam ⁊ frigiditatem temperatam tales cõpetere possunt vt producentes frigiditatem in varicibus sicut tristitia ⁊ inuidia ⁊ caliditatem in ellefantia vt gaudiuz ⁊ letitia ita exemplificauit aly secundo tegni comento. xxiiij. De anexo vt de coitu dico quod in pluribus nõ iuuat tamẽ in varicibus in corpore sanguineo ⁊ solito tali euacuationi stante obiecto etiam delectabili interpolando iuuat fiet tamen celebratis duabus primis digestionibus ⁊ cum sanguis est in semitra ad membra non tamen hora facimus sub tempore precedenti ꝛc. Quantum ad regimen i cibo ⁊ potu primo obseruentur alique regule prima q⁹ cibus eorum non sit crudus sed sit aliqualiter dese resoluens cruditatem ⁊ uentositatẽ precipue in ellefantia. Secũda ẽ q⁹ cib⁹ nõ sit grossus imo

subtilians grossum ut sit subtilis nutrimenti.

Tertia est quod oia oppillantia in cāu sunt no ciua siue oppillent p modum substantie vt grossa vischossa t inherentia siue oppillēt p qualitates vt sunt pōtica stiptica. Et hoc tamen nō iferat q̄ apperitiua in casu ꝺueniāt q̄z preparāt ad discursum humorū t sic nocēt. Quarta regula omnia fortia frigida cibaria nocēt oia etiā vehementer calida p hoc q̄ ad adustionē disponūt nocēt quinta regula cibaria ꝺuenientia debēt ad aliqualem caliditatē t humiditatē declinare magis tamē t minus scēm q̄ supra dictū est de materia diuersa nō sint tū substantie multū passibilis vel corruptibilis. Ex his regulis potes cozelarie inferre i particularibus quibus est vtendū t a quibus ē abstinēdum. Sit igitur panis eoruz frumēti mediocriter fermentat et aliqualiter furfureus vnius diei ꝺuorum aut trium nō multū i furno exicatus quē si habere ꝺigat cruste admoueātur. In carnibus ꝺueniūt carnes galinarū pinguium pullorum iuuenum pdicum fassianorum auicularum montanarū pinguium q̄ macre vt aliqui uolūt sunt melancolice pp siccitatem Carnes aūt edorū castratorū iuuenum vitulorū t sint elixate t non assate Sed si assate placeant ptes exteriores amoueantur q̄ aduste nocēt. Euitentur carnes vacine ircine. Lapine porcine siue sint salite siue nō bouine ēt t specialiter salite. Carnes ēt aquatice sunt vitande t siluestres animaliū multorū vt ceruiū leporine precipue q̄ pue sunt ad humorem melancolicum. Credo q̄ carnes capreoli iuuenis t danei iuuenis t cuniculorum conueniant. Caseus etiaz nocet t maxime antiquus fortiter salitus. Euitet lentes fabas t ollera omnia sicca vt erruca raffanum caules. Euitet omnia multū acria t salsa mltū. Pro integra doctrina huius vide. H. tertio interiorū ca. vii. vbi clare tc. Conueniūt oua sorbilia non tū multū frequenter precipue in varicibus corporis sanguinei q̄ sanguinem nimis multiplicarent t hoc itelligatur de cibarijs oīb⁹ multū nutritiuis pisces cōuenientes sunt petrossi t squamossi nō grossi corporis vtantur pane cocto in brodijs dictarum carnium valet far collatum cū zucharo brodetū cū zucharo vel cum lacte amigdularum dulcium quod i hoc cāu multū ꝺuenit. In secundis mēsis valent amigdule vue passe pinee alique t fistici vinū sit nō nimossuz neqz albū subtille penetratiuū sed sit medie substātie ad rubeū declinās mediocris potentie mixtū ēt cum notabili parte zucharī. Et in his sum contentus quātuz ad regimen in rebus non naturalibus. Expedito primo principali vt circa regimē obseruādum in dieta iaz cōsequēter restat circa vltē regimē scēm principale vt curatio cū medicinis circa cām antecedentem in toto existentē que in se multas includit intentōes vt preparationem t digestionē i materia secunda circa euacuationem diuersiuam t minoratiuā t tandem eradicatiuam dicte materie tertia erit circa confortationē membroruz ad generandum materiā laudabilez in toto maxime circa confortatōnē cordis t splenis t epatis vnde dicebat mesue in cura sede ab humore melācoli co. Circa oium egritudinū melācolicarū nō est expoliāda ab vno trium regiminuz primum ē regimen circa adequationē cause eius t ipsius digestionem t secundum regimē circa ipsius euacuationē supple t diuersionē tertium est regimen cō fortatiuū cordis supple t splenis vel epatis. q̄ tñ digestio propria materie maxime i ellefantia perficitur cum subtiliatiuis t calefactiuis t oppillationes aperientibus que medicie tute nō possunt exiberi remanentibus membris cōibus in. stoma co t iteſtinis qñ tales materie cōes per tales medicinas producerētur ad venas t eēnt causa maioris oppillationis. Ideo regulare ē primo tales materias cōes euacuare cū cristerijs vel materia secessiua. In casu igitur vt in ellefantia ꝺueniret cristere vt i fen. Ꝛ. maluaxmercurialis bletis añ. M. i. camomille furfuř frumēti añ. M. 5. buliant i debita quantitate aque vsqz ad debitaz cōsumptionē que debet esse parua t de collatura sumatur libra. i. 5. cui addatur cassie fistē. ʒ. i. 5. mellis roxati pul' zucharī añ. ʒ. 5. cū. ʒ. iij. olei cōis vel scis lini t. ʒ. ʒ. salis t fiat cristere t in uaricib⁹ loco bletis t camomille ponerem matrem uiolarum cum ordeo cū modico olei violati loco olei de semine lini per superius vero exiberi potest potio vt i fen. Ꝛ. cassie nouiter extracte de canis. ʒ. x. sirupi violati. ʒ. i. 5. in varicibus vel mellis violati in ellefantia loco sirupi violati cum decoctōe prunorum tamarindorum sebesten uiolarum oz dei q̄ sufficit in uaricibus t in ellefantia addatur parum anexi t feniculi in decoctione t fiat potio Facta autem uentris lenitione ueniendum ē ad propriam materiam antecedentem. Et quia i ellefantia duplex est materia antecedeñ scilicet materia flatica t melancolica ex flate ad hanc utrā q̄z in digestiuis t euacuatiuis debet esse intentio in ellefantia. In varicibus autez etiā est duplex materia antecedens ut sanguis super calefactus in uia ad adustionē t melancolia sanguinea igit t in varicibus ad vtrāq̄z debet esse intentio t qñ he intentiones contrarijs quodāmodo perficiuntur ut supra dictum est obseruabimus regulā. ꝺ. H. prima amfotismorum in comento conff. humi de diete tc. ubi dixit. In his ergo duobus contrarijs oportet ut fortior medicetur prius aliter tamē non negligatur sicut t idropici cum febricitāt tc.

In uaricibus igitur quia maioz intentio in materia antecedente est preuidere ne sanguis in melancoliam per adustionem transeat t cū frigidis completur quam sit ad ipsam melancoliam que cum aliqualiter calefacientibus digeritur ut supra dictum. Ideo cū digestiuis in casu appropriatis he intentiones secundum hunc ordinem saluabuntur. In ellefantia non est tanta diuersitas in intentionibus tamen est aliqualis que etiam in appropriatis obseruabitur digestiuum ergo in uaricibus conueniens t domesticum esse tale.

Recipe. sirupi accetosi. ʒ. i. sirupi de fumoterre

ʒ.ʃ. aquarū indie fumiterre ⁊ buglor. añ. ʒ.i. miſ
ſe ⁊ ſi materia eſſet groſſior ⁊ in corpore ſenili vt
in yeme loco ſirupi accetosi ponerē oximel ſim
plicis poſſem ēt facere iulep ex aquis appropria
tis pro delicatis vt in ſen. ℞. aquar cicoree lupu
lorum buglor. ⁊ fumiterre añ. ʒ.iij. aceti albi. ʒ.
i. ⁊ cum zucharo albo debite quantit clarificetur
iulep. Jn elefantia aūt ɔueniret ſirupus vt in
ſen. ℞. oximelis ſimplicis. ʒ.ij. ſirupi de biſantijs
ʒ.i. mellis roſati. ʒ.ʃ. aquarū meliſſe buglore ⁊
feniculi añ. ʒ.ij. clarificet pro duabus vicibus ⁊
romatizet cum modico croci poſſent fieri iulep
ex dictis aquis ſcōm modum ſupradictū. Et iſtis
ſirupis vtatur. vi. vel ſeptez vicibus maxime i ele
fantia pp indiſpoſitionē humoris anteq̄ fiat eua
cuatio in humore neq̄ in principio vt debemus
fortioribus digeſtiuis q̄ in qualibet materia groſ
ſa eſt habenda cautella ne fortia digeſtiua ⁊ ca
lefactiua ſubdito aplicentur ⁊ precipue in melan
colica ymo oportet gradatim materiā equare pri
mo ſubtiliando ſi ſit viſcoſſa vel humectādo ſi ſit
melancolica ⁊ conſequēter exhibere aliquid reſo
lutionē faciens cum mediocritate ⁊ propie eius
quod habilitatum ē vt ſonant mentes. d. A. preci
pue ⁊. Meſue in ca. de melia ⁊ .A. ēt ca. eodem
⁊ prius remiſſiora deinde fortiora. Et cum mā
fam digeri manifeſtatur tunc exhiberi poteſt ſo
lutiuū ēt ſatis debile in principio ⁊ reguletur pre
cipue in elefantia etiam habita intentiōe ad ma
teriam ipſam iam melancolicā factā ſm canonē
ēt ipſi⁹ meſue i ō cura cū dixit ſic ⁊ ſūt vba aurea

Regimē euacuantiuz materie. ſ. melancolice
cōplent tria cōſiderabilia in euacuatione hui⁹ ma
terie obſeruāda. primum eſt vt non ſemel ⁊ labo
riosaz ⁊ ſubitā faciam⁹ euacuationē: ſed p̄ iteru al
la habentē temperiē vt natura euacuationem ⁊
nō euacuatio naturā regulet: hoc eniz eſt p̄ceptū
Ypo. Subita eniz ⁊ violenta operatio vix a natu
ra regulatur: ⁊ eius operatio eſt ſicut impetus flā
me que ſubito in ſubtile agit ⁊ debile: ⁊ pretergre
ditur groſſuz: opus vero moderati caloris ē equa
liter in vtrāq̄z partē rei eliſſabilis: ⁊ aſſabilis age
re. ſcōm cōſiderabile eſt vt euacuatiuū ſit cōmen
ſuratū non excedens mediocritatē: ſed ſit extēſio
eleuatōnis eius nō recedens aut modicū recedēs
a gradu medicinarū i columū. Et tertiū cōſidera
bile eſt vt nō expolient ſolutiua a rebus leuitiuis
⁊ humectatiuis hoc. n. eſt q̄ opatōnē bonificat.
Et hoc ē cōe oīum egritudinū melancolicaruz vt
predixerat. Euacuatiuū igit ɔueniēs in varici
bus habēdo maxime intentionē ad mundificatio
nē ſanguinis eſſet ſumere. ʒ.vi. vel. vij. decōnis
capilli veneris quā ſcribit meſue diſtictiōe ſeptia
in principio ⁊ habita intentōe an materiā aduſtā
magis ɔuēirz ɔcoctio fumiterre ibidē poſita. poſ
ſet ēt fieri ſolutiuū appropriatū ſcōm hunc mo
dū. ℞. aque deſtilatōis fumiterre ⁊ buglore añ
ʒ.ʃ. tamarindorū flor fumiterre ⁊ ſene añ. ʒ. ij.
⁊ in fine decoctionis addatur Epitimi ⁊ cuſcute
añ. ʒ.i.ʃ. ⁊ poſt parū dimittantur ad ignē ⁊ dimit
tantur tepefieri deinde manibus fricentur ⁊ colle
tur ⁊ in collatura diſſoluātur Caſſie extracte. ʒ.
ʃ. ⁊ item colleniur ⁊ addantur diaſene. ʒ. ij. ⁊ pl⁹
⁊ minus ſcōm neceſſitatem hoc eſt appropriatū
vt p̄z. Si aut eſſet intētio ad materiā flaticā
⁊ melancoliā ex flate vt in elefantia ɔueniret ſo
lutiuū leue i principio poſt indigeſtionem vt i ſen
℞. polipodij. ʒ.ij. turbit. ʒ.i. agarici electi miſti
cum oximele. ſ. ʒ.ʃ. ſallis geme. ʒʒ. añ ℈.iij. infun
dantur in aquis buglor. feniculi fumiterre añ. ʒ.
i. ſeri caprini. ʒ.iij. dimittantur in infuſione p̄ ho
ras. xij. poſtea fiat collatura i qua diſſolue caſſie
ʒ.ʃ. diacatolicōis nō acuati cum diagredio. ʒ.iij.
miſſe fiat potio. Jn hoc ēt caſū poſſet. in hoc etiaz
poſſet exhiberi diaſene cōe ſine diagredio dando
ʒ.iij. vel. iiij. ſm diſpoſitionē ſapientis ⁊ poteſt for
mari bolus vel poteſt fieri potio cū aquis ſupradi
ctis poſſes ēt formare pillas i cāu iſto ſatis leues
ſecundū formā vt in ſen. ℞. ierepig. ℔. ʒ.iij. aga
rici electi. ʒ.i. mirabolanorum chebulorū ⁊ indor
añ. ʒ.ʃ. florū buglor. ⁊ boragis añ. ℥. i. cū ſirupo
de Epitimo fiant pillē de quib⁹ exhibebis .iij. ul
plus uel minus ſecundū q̄ apparebit. Dis expe
ditis videā ē de flobo. ſi ɔueniat uel non ⁊ ſi ɔue
niat unde fieri debeat. Pro p̄o dico dubiū eſſe ſi
materia melancolica ɔueniat pp quoſdā text⁹ q̄
vidētur ɔdicere. nā ē text⁹ i p̄n. ca. ō cura q̄ſtane
p̄ia quarti verū omnib⁹ ſpēbus ſuis ſunt inditia
in quib⁹ cōicant: ⁊ id eſt q̄ ipſe omnes minuūtur
in principio. Poſtea paulopoſt dixit. Et quando
nō neceſſaria ē flobothomia: tūc flobo⁹ homia ei⁹
ē nocēs inquātū debilitas: ⁊ inquātū educit cōtra
rium melancolie: ⁊ inquantū mouet humores ad
exteriora. Poſtea verſus finē capli dixit. Lū ergo
digeſta eſt egritudo tūc bonū eſt flobothomare
ex baſilica: etiā poſt quando vituperauit triacas
ante digeſtionē dixit. Et in fine eius ſi neceſſaria
fuerit flobothomia aude ſup eā. Ecce ponit eā
timoroſaz: neq̄z cōuenire niſi poſt digeſtionem ⁊
euacuationez: ⁊ tamē ex p̄o textu habeat q̄ in
principio: ⁊ alibi multotiēs inueniesi dictis aucto
rū ſupra hoc varietatē nō curo adducere propter
euitare prolixitatez. Jn ſuma ad tolendam con
trouerſiā dicerē: p̄o ponendo vnā diſtinctionem
q̄ talis materia melancolica vel eſt peccās i toto
vel in particulari mēbro in toto dupliciter: q̄ vel
intra vaſſa magna: ⁊ in quartana cōtinua: vel in
toti⁹ ambitu: vt in lepra. Jn particulari membro
etiā dupliciter: q̄ vel in mēbro notabili: vt in cere
bro. vel ignobili vt ſplene: vel in tibijs vt caſu no
ſtro: ⁊ quelibz talis aut eſt ſanguini mixta: ⁊ a cō
plexiōe ſanguinis nō notabiliter remota: aut ecō
tra etiā aut coniūgitur i corpore pletoꝛico ſangui
neo cū alijs cōdictionibus flobothomiā promouē
tibus aut nō. Alia diſtictio talis flobothomia aut
intendit ratione euacuationis dicte materie: aut
gratia prohibitionis generationis ⁊ multiplicatio
nis eius ꝑz has diſtictōes ponerē iſtas cōcluſiōes.

Prima ſtante materia melācolica intra vaſa
magna nō remota a nā ſanguinis ⁊ cōiungatur

in corpore sanguineo cum aliis ꝺditionibus flobo thomie nō cōtradicendū tunc cōuenit flobo. ⁊ in principio apparet qz per flobo. prohibetur multi plicatio melancolie euacuando sanguinem aptuz faciliter in melancoliam transire conclusionē itel lexit. d. A. loco allegato i primo textu cū dixit ve rum omnibus spēbus suis sunt iuditia in quibus cōmunicant ⁊ id est vt ipse omnes minuūt in pri cipio. i. omnibus spēbus quartanaruz a quacūqz materia pendentium conuenit uel conuenire pōt ut minuatur in principio ut in casu ꝺclusionis ha bita intentione principaliter non ad materiam p priam sed ad antecedēn quia in quarta a mel'ia naturali procedens si contingatur cuz conditioni bus dictis competit flobothomia vtz similiter in ceteris ut discurendo patet secunda conclusio.

Stante materia melancolica i totius ambitu ꝺiuncta multitudine sanguinis in uenis cum con dictionibus positis in alia ꝺclusione competit flo bothomia ēt in principio patet ꝺclusio hec ut pre cedens intelligēti hanc ꝺclusionē intellexit. d. A. tertia quarti tractatu tertio de cura lepre in prin cipio ca. cum dixit. Et cuz tu uerificaueris q illic. i. in vasis cōmunibus est sanguis plurimus corruptus. i. nō elongatus a natura mel'e aduste sed in via ad eam. Tunc oportet vt incipias ⁊ flo bothomes. flobothomia vltima ⁊ si non aliunde saltē ex manibus ꝛc. tertia ꝺclusio. Stante ma teria mel'ia peccante in particulari membro ma xime principali ⁊ cerebro existēn in toto habūdā tia sanguinis non separati multū a natura mel'e cū conditionibus vt supra ꝺuenit etiā a principio flobothomia ⁊ hac intentione hita ad prohibitio nem generationis mel'ie pz ꝺclusio vt precedēn. Et hāc conclusionem intellexit. B. tertio iterioꝛ ca. vij. cum dixit. Cū videris materiā mel'icam esse clausam in corpore. s. bene pmistā cum san guine flobothoma venā mediā que colligantiam habet cuz baxilica ⁊ cefalica ⁊ est cañ primus ⁊ loqueba' in cañ passionis melancolice que ē pas sio cerebri hāc ēt ꝺclusionē intellexit. d. A. prima tertij de cura melancolie cum dixit. Euacuatō quidem ita facienda est. Nam si vides venas ple nas qualit'cūqz sit tūc collera nigra ē sanguinea i. sanguis nō notabilit' differet a natura melanco lie. Flobōmia ergo ex nigra ymo oportet secūdū omnem dispositionem. s. huiusmodi. i. in quocūqz membro peccauerit mel'a stante tali dispositōne venarū vt a flobothomia incipias ⁊ sic ampliat' ēt ꝺclusio p idem fundamentū peccante materia in alio mēbro a membro pricipali quarta ꝺclusio.

Habita intētione ad euacuandū materiā me lancolicam propriā peccantē per flobothomiaz si ue sit in toto peccans siue particulari mēbro non ꝺuenit flobothomia nisi precedēte digestione ⁊ vt plurimū facta de materia minoratiua euacuatō ne cū farmaco. Ista ꝺclusio rōne declarātur qñ mel'ia vbicūqz fuerit nō digesta sed cruda elōga tur notabil'r a natura sanguinis ⁊ frigida ⁊ ficca existens imobilis reddit' ⁊ inepta euacuationi p flobothomiā igitur talis añ digestionē nō est per flobothomiā eius cuāda. Et confirmatur qz facta flobotho. materia melācolica idigesta exeūte fit sanguis ⁊ humoꝛ calidoꝛ euacuatō quoꝛū pītia disponitur mā digestioni ⁊ p eoꝛū euacuationez incrudatur ipsa tamē mā melācolica nō euacua tur cū per talem euacuationē nō fit apta ꝺuenīē ter euacuari igitur ꝛc. Et qñ materia melan colica in morbis ꝓportionalibus vtplurimū mul titudine peccat ⁊ non redditur apta a virtute cō uenīēter digeri nisi vtute p exhoneratōnē alleuia ta q; p euacuationē minoratinā pficitur. Jō con cludit' q; vtplurimū nō ꝺz fieri talis materie eua cuatio p flobothomiā nisi p̄cedente euacuatione minoratiua eiusdem cū farmaco hec ꝺclusio ēt ē de mente. d. A. locis supra allegatis cū dixit. Cū ergo digesta ē egritudo tc̄ bonū ē flob. ēt cū addī dit. Et in fine eius si necessaria fuerit flobothōia qz si fit facta digesta mista sanguini ⁊ cōuersa ad naturam eius. Aude super eam. innit q; si aliter fiat flobo. ad intentionem euacuationis materie melancolice q; nō sit digestio in materia tunc ti morosum est ⁊ nociuum possem alios textus pro hac conclusione adducere sed isti sufficiant. Cō firmatur etiam conclusio experimento quoniam vt refert Julie. placentinus. Si aliquando fecit flobo. ad euacuationem dicte materie non prece dentibus alijs particularibus euacuationibus nō tantum succesit dixit enim sic. In veritate di co q; tempore meo non inueni magnam vtilitatez in flobo. que fit in melancolica ex quacūqz causa fit nisi hoc modo vnde p⁹ duas uel plures purga tiones antecedentes cum rebus respicientibus ⁊ educentibus materiam melancolicā materialem vel aduſtam uel alium humozem conuersum ad naturale melancolie absqz aduſtione. Et ideo ē quia flobo. euacuat sanguinem calidum ⁊ humi dum resistēn humoꝛi melancolico ꝛc. Ecce ꝺclu sionem uerificatam experimento doctoꝛis. Cō cludo igitur q; si coꝛpus a quo fienda est euacua tio per flobo. sit multum sanguineum ⁊ conuerta tur ad naturam melancolicam fiat flobo. in ipso principio ad minoraī dictum sanguinem ⁊ ad na turam alleuiañ ut digestioni mel'ie possit melioꝛ intendere. Sed si non sit sanguineum neqz mate ria mixta sanguini ut cōmuniter est in principio morboꝛū melancolicoꝛū fl'omia in principio facta est multum nociua ꝓp eius ineptitudinē ad talez euacuationez. ymo laudabile est q; ēt facta dige stione in materia cū ꝺz fieri euacuatio mel'ie per flobo. q; coꝛpus bene exercitetur ⁊ nō fiat nisi ad minus trāsacta hoꝛa tertia diei ad bene cemissen dū melancoliā cum sanguine ut cum sanguine si mul euacuet' ⁊ proinde laudant auctoꝛes flobo. talem fieri debere latam ⁊ sm hanc dicisionē po teris glosare ⁊ concoꝛdare textus si contrarij ap parebūt. De qua vena fieri debeat sic dico bre uiter quod ubi intendamus minoꝛare materiem cōmunem ne transeat in antecedentem flobotho mia fiat stāte i toto nocumēto de baxilica destri

lateris sed si fuerit in particulari membro fiat de
basilica oppositi lateris corpore pletorico existen
& si corpus non fuerit repletum multuz fiat de ue
na magna eiusdem lateris. Sed si nolumus
euacuare materiam propriam fiat de saluatella
fenestra ſtãte i toto nocumẽto & si in pticulari mẽ
bro fiat de basilica uel de saluatella eiusdẽ aliqñ
in safenis peduz & multũ laudat & aliqñ in salua
tella manus virtute debili exĩte ꝛc. Jn propo
sito igitur nr̃o qz in varicibus mã peccãs ẽ melia
cuius radix fuit sanguis dico q̃ vtplurimuz cõpe
tit flobothonia diuersiua & euacuatiua & si cõiun
gant̃ pretorie cũ sanguine in via ad adustionem
pr̃o fiat de basilica destra flobothonia in pricipio
postea facta digestione & euacuatione minorati
ua fiat mr̃ euacuatio per flobotomiã saluatelle
& fiat paulatina postea vlteri⁹ facta digestiue rei
teretur vel in brachio vel in manu. Jdeo in cura
varicum auctores laudãt flobotomiã. Jn ele
fantia autẽ qz radix materie ẽ vt plurimuz fl'a oz
fl'a euacuare & diuertere & hoc ꝑueniẽter fit per
vomitum ideo auctores precipue in casu isto lau
dãt vomitũ fieri tñ aliqñ necessaria est flobotho
mia saltem ad uirtutez aleuiandũ. Jdeo dixit. d.
A. in principio cure elefantie. Cũ ergo succurituz
ei in principio sui possibile est vt ꝓhibeat̃ cũ eua
cuationibus & ꝓprie cũ vomitu laborioso & cuz
eo q̃ extrahit fl'a & cum fl'a. si indiget ea. Ex
hoc tñ nõ collige q̃ in principio cõpetat vomitus
laborioſus. Sed bita intentiõe ad materiã ꝓpriã
euacuãdã q̃ non fit in principio bene cõpetit la
borioſus vomitus in principio aũt in vtroq; casu
cõpetere põt vomitus leuis vt in fen. R. aqua oz
dei decõis aneti. ʒ. viij. oximelis. ſ. in elefantia vl'
ſirupi acetosi .ſ. in varicib⁹. ʒ. ij. ſumatur tepidũ
& post duas tertias horę cũ intentione uomẽdi im
posito digito in gullaz fiat vomitus. factis & expe
ditis iam digestis leuibus & minoratiuis & ordina
ta flobothonia ponenda sunt digestiua fortiora &
euacuatiua. Jn varicibus igitur digestiuum
fortius fiat vt in fen. R. sirupi de bisantijs cũ acce
to. ʒ. ij. sirupi violati cõpositi sirupi ỏ epitimo aã
ʒ. ſ. aquarũ buglo. melliſſe borągis & lupulorum
aã. ʒ. ij. ſ. misse ꝓ duabus vicibus clarificetur
& romatizetur cũ modico macis. Ad hanc ẽt itẽ
tionẽ valeret sirupus vt i fen. R. aquarũ buglox.
lupulorũ fumiterre aã. ʒ. v. aque docõis Timi &
Epitimi & capillorũ veneris aã. ʒ. ij. florũ borag.
bulox. & violarũ aã. M. i. ligni Aloes sandellox
albor̃ & nigror̃ aã. ʒ. i. buliant oia simul parum
& demittant̃ sic per diez naturalez postea facta
collatura cũ zucharo albo addito modico aceti si
ropizetur postea. R. foliculorũ sene. M. i. Timi
Epitimi fl'orũ borągis & buglox. aã. M. ſ. omina
simul pistentur & in saculo ligentur & in sirupo su
spendantur ꝛc. Sirupus ẽt in casu fortior quo vl
terius in ꝓcessu vti possumus fiat in fen. R. fl'orũ
borąginis & buglox. florũ fumiterre & violaruz ac
melisse aã. ʒ. ij. liquiritie corticũ citri passularum
enucleatarũ seis bombacis anexi ameos aã. ʒ. ſ.
scolopẽdrie scariole capillorũ. v. endiue & cicoree
aã. M. i. maiorãe baſilicõis camedreos aã. M.
ſ. Stichados aza. sene Epitimi aã. ʒ. ſ. pruna nu
mero. x. buliãt in aqua sufficienter & collentur &
collature addatur succi bugulx. & pomorũ dulciũ
aã. ʒ. ſ. & sirupizetur cum zucharo albo & romati
zetur cuz croco & sandolis & si volueris facere do
mesticũ fiat vt in fen. R. sirupi de bisantijs sirupi
de pomis scõum mesue in ca. de soda melancolica
aã. ʒ. ij. sirupi de epitimo. ʒ. i. aquaz cicoree sco
lopendrie lupulox & fumiterre aã. ʒ. ij. ſ. misse ꝑ
tribus vicibus clarificetur & romatizetur vt supe
rior. Jn elefantia aũt fiat sirupus domestic⁹ vt
in fen. R. sirupi de Epitimo. ʒ. ij. oximel'. ſ. sirupi
de fumoterre aã. ʒ. ſ. aquaruz feniculi cuscute &
& scolopendrie aã. ʒ. ij. misse ꝓ duabus vicibus
clarificet̃ cum modico croci & cinamomi: vel fiat
magistrale ſ̃ hac forma. R. radicũ feniculi ſpar
gij brusci polipodij quirq aã. M. ſ. timi epitimi
cuscute semen scolopẽdrie extremitatũ tamarisci
florũ borąginis florus buglox. aã. ʒ. i. hec omnia
buliant in libr. iiij. aque vsq; ad cõsumpt̃ tertie
partis & dimittantur sic in infussione per diem &
postea fiat collatura & collature adde aque lupu
lorum borąginis buglox. & melisse aã. ʒ. ij. & cum
sufficien quantit̃ mellis & acceti parum & fiat siru
pus de quo sumatur cum aquis melisse absenti &
appij. Et si velis domesticum fortiorem quo vti
possis magis in processu sic fiat. R. sirupi de Epi
timo sirupi acetosi. compositi sirupi de Timo aã
ʒ. ſ. aquarum scolopendrie melisse & bethonice
aã. ʒ. i. misse clarificetur duplicando & romatize
tur vt supra cũ cinamomo potest ẽt aliter fieri vt
R. radicũ quinq; dicuiriticaruz: radicuz acori &
raffani corticuz: radicuz caparis aã. ʒ. j. corticuz
mediani: arboris frassani & tamarisci aã. ʒ. ſ. flo
rum genestre & capillorũ venet̃. florũ melisse aã.
ʒ. ij. camedreos scolopendrie eupatorij abscintij
aã. M. ſ. sticados aramatici. ʒ. ſ. buliãt in aqua
cõuenienter cũ radicibus multa bulitione floribꝰ
herbis modica bulitione scõm artez: deinde facta
collatura cum melle & zucharo equaliter: & modi
co aceti fiat sirup⁹ debite decoctus qui postea ro
matizetur cum mace cinamomo croco parum
positis in petia infussa in eodem & exhibeatur cũ
aquis scolopẽdrie melisse & Eupatorij. Et istis
sirupis potes vti in toto processu aliquando fortio
ribus aliquando minus fortibus & aliquando fa
ciendo Julep propter dillicatos cum aquis vesti
lantis ut supra. Et consequenter cum his facta
degestione debemus iterato materiam euacuare
etiam gradatim cum minus fortibus post cum
fortioribus. Et quoniam in hoc posset error no
tabilis comitti utile erit si simplicia tales mate
rias euacuantia secundum gradus in fortitudine
& debilitate conumerentur quia ex istoruz cogni
tione poteris ad solutiua conuenientia procedere
de solutione istorum & gradib⁹ reperio apud doc.
diuersitatem. Nam Auerois in canticis secunda
parte prime partis pratice comento. xij. sic dixit.

fortior ex his medicis ẽ lazur⁹ post ipsuz epitim⁹ post ipsum polipodium post ipsum mirabolani in dij tz ebulli sene autẽ t fumusterre educunt humores adustos. Addit ego nõ reperio buglox. itez educẽtes melãcam nihilominus ẽ ex resistentibus ei. Ex isto habens diuersas medicinas ualẽtes i melia naturali t melia adusta t gradus ipsaruz neqz in his conumerantur Timus neqz lapis Armenus habeat ẽt uarietatem in soluendo obseruat melue in simplicibus suis quando laudat epitimam polipodium in melia naturali sene aurez t fumumterre laudat in melia adusta Mirabolanos indos dicit ualere in utraqz melia ipse põit lapidem armenõ valere in materia melica cum considerando morbos quibus ualet. d. A. secundo cañ non facit capm de lapide Azulo sed bene de lapide armeno t in isto ca. tamen dixit qi soluẽdo melaz fortior est lapide azuli t qz similatur in coloze azuli t qz eo vtũtur pictores t tinctores loco azuli. Et Serapio nõ facit mẽtionẽ de lapide armeno sz de lapide azuli dixit qz lassat humores melancolicos tc. de Epitimo dixit. d. A. qz soluendo educit melancolicã fortiter ẽt fla t qz potio i. decoito est quatuoz aureozuz dixit de mente alioruz qz si bibat sumat in sba põdus est aureos. ij. ʒ. t decoctum vsqz ad quattuoz dixit Serapio de mente abis qz educit ma. intellige naturalem sm Dia. dixit purgat colleraz t melaz de polipodio dixit. d. A. soluit melam. i. naturalẽ sine puctiõe t soluit fla. Jam dixit Serapio qz purgat melaz suauiter t fla. Et qz quidam medicorũ igenianti sunt ad eos qui nõ potezãt potare medicinã phi tiebant ipsum totũ tritum in aliquibus cibis ipsoruz t purgat melam leuiẽ. i. naturalez de mirabolanis dixit. d. A. nigri solunt melancolicã t fla Jta ẽt sensit Serapio de sene t fumoterre dixit Serapio sm ʼRasim in ca. de sene in fine. Sene t fumusterre purgant humores adustos. d. A. nõ facit mentionẽ. Jtraqz videmus doc. in hoc cõuenire qz lazurlus epitimũ mirabolani polipodiõ purgant melam naturalẽ fumusterre t sene euacuant melam adustam hoc igit̃ p regula obseruemus. Sed restantur adhuc due difficultates vna est de gradatione in soluendo materam melaz alia est de lapide armeno t de timo quas medicinas aliqui conumerãt iter has t aliqui nõ.

ʼReperio ʼRosatum Anglicum. Cuius auctoritas ẽt excellens est t in graduando vt mõ sentire dixit sic graduando a debiliori ad fortiue. Jn pzio gradu t ordine sunt mirabolani indij t embli ci post ipsos sunt polipodium cum anexo t dũcere ticis deinde epitimũ quia ei⁹ opatio ẽ fortior opatio polipodij t maiorẽ inferret corpoi angustiaz. imo oz remittere eius qualitates prias t maliriaz in tarde soluendo tc. post epitimum est lapis lazuli de eleboro nan faciunt mentionez tanquã de eo qui est apud nos medicina fortis nimis conueniunt igitur quod lapis lazuri est fortior medicia ad euacuandu melam post epitimus post polipodium. Et post in vltimo gradu sunt mirabolani qz debiliozes in educendo materiã melam.

Non igitur hoc pro regula credo cõe iudiciu male intelligentium sit in oppositum credunt qõ polipodium vel epitimus minus soluant q̃ mirabolani de vltima difficultate primo de timo repio cõmuniter auctoꝝ timum laudare in materia frigida maxime flatica t in passionibus pectoris ẽt firupum de timo ad idem valere nõ reperio fieri de Timo precipuam mentiõnẽ ꝺ passiones melancolicas a seniozibus t illustrib⁹ medicis lz moderniozes eo in his passionibus vtantur t reperio rosarium sic dicentem in cura qrtane. Sz vnũ ego dico qõ Timus est herba bona i passiõe splenis t in morbis melancolicis t morbis alijs. Sed in epitimo quod hic est. i. qui laudatur hic nũq̃ inueniri operationẽ sensibilem bonã hec ipse. sta rem ergo cum iuditõ maiozis ptis t maxie primorũ medicorũ neqz sua experientia debet in hoc facere regulam. Credo bene qõ caliditate t subtilitate digerendo valeat sed soluendo nõ credo.

Circa vltimum qõ me multuz difficultat vt de lapide armo. nũquid debeat poni inter medicinas huiusmodi cum ab aliquibus de eo fiat mentio t ab aliquib⁹ nõ. ʼReperi ʼRasim primo ptinẽtis cap. de mela versus finem qui interpositis verbis quibusdam alijs. hec verba dicit. Antiqui consueuerunt uti eleboro sed ego magis laudo lapidem Armenum quia nulla dubitatio vel defectus ẽ in operatione ipsius t ostenditur virtus operationis eius super infirmum p paucos dies t si necesse ẽ reitera ipsum qz non ẽ in eo calefactio nec qualitas mala nec malus sapoz ecce qualia verba dicerem igitur p tali materia qõ lazul⁹ t lapis armenus cum sint medicine multũ fortes vt oẽs testantur preter verba ʼRasis panloanre dicta nõ deberent esse in vsu nostro t ab eis canere debem⁹ q̃tum possumus sicut. n. antiquiozes qbus nõ erãt note leuiozes medicine vtebant eleboro t nũc loelebori vtuntur lapide lazuli vt dixit Serapio pzio breuiarij de cura melie versus finez dixit medici antiq dabant in hac egritudine eleboruz nigrum decoctum in aqua aut ptrictũ aut mistũ cũ alijs medicis sed medici nostri temporis recedũt ab eo propter vehementiã que accidit illi q ipm accipit. Idem dixit Auerois quinto colliget cap. de eleboro t idem dixit qõ addamus hz talem virtutem purgat sicut eleborus. Et. d. A. ca. de lapide armeno dixit qõ lapis armenus fortior ẽ lapiõ lazuli. Jta t nos quilibet inotescũt leuiozes istis debemus ab istis diuertere q̃tum possumus. idẽ dico de scamonea in materia colerica qa vt dixit H. secũdo regimis acutoꝝ cometo. xi. in fine vez tamen melior est compositio q solutiuam potest potare medicinã in qua elles cadit t nõ cadit in ea scamonea. Cum tamen relique nõ sufficiũt super eas presumendum est dicerẽ tamen consulendo salua semper reuerẽtia ʼRasis qõ lapis armenus debet in totum dimitti neqz eo aliquo pacto vti debemus pzio qa in virtute lapis lazuli ei assimilatur t est familiarior t oẽs fere de eo faciunt

mentionem ꝑter.d.A.qui ꝛ si non ponit capi. de ipso simplici tamen multotiens eo utitur ꝛ appro bat. Fo q; me plus mouet ē qz que sit talis medici na a multis ignoratur non tamen a modernis sed ab antiquioꝛib⁹ ꝛ maxie doctis ꝛ exptis repi Ra bi moysen in tractatu quodam de ꝯseruatione sa nitatis ad regem Jspanie sic dixisse. Non dz eua cuari dñs cum lapide lazuli ꝓpter eius uehemē tiam neqz cum lapide armeno qz non cognoscitur de quo intullit dubietatem nobilioꝛ medicoꝛuz .s. Auenzoar q; non sit ille qui tali noīe nuncupatur ego ēt testor me multotiens a doctis apothecarijs perquisiuisse quid intelligant per lapidem arme num aliquid melius itelligentes ꝯfusione ducti di cunt se non intelligere ꝛ tamen ꝯponunt pill'as de lapide armeno alij minus scientes libere dicunt q; per lapidem armenum sumunt bolum armenum in ꝯpositionibus ecce bestialitatē eoꝝ cum lapis armenus sit uehemēter solutiuus ꝛ bolus armen⁹ solutioni ꝯtrarietur hec oia diligenter notate pro bona doctrina nam ꝛ si aliqualem a proposito fece rim digressionē utiliter tamen factuz existimo ba betis hic de lapide armeno ꝛ ō tymo a multis lau dari in soluendo materiam melancolicam ego ui tupero habuistis gradus in fortitudine ꝛ debilita te medicinaꝝ soluentiū mel'iam diuerso modo a cōi iudicio.tertio habuistis electionē medicinaruz soluentium mel'iam naturalē ꝛ mel'iam adustam.

Notate tamen hic q; licet harum medicinaruz alique magis eligant mel'iam naturalem ꝛ alique magis adustam.credo tamen q; talēs omnem materiā euacuent mel'iam ꝛ pro tanto doctores in materia melancolica quacunqz omni tali medici na utuntur ꝛ rōnem huius credo esse qz probabi le ꝛ uerisimile ē q; oēs materie mal'ie sint eiusdem speciei q; manifestantur per hoc qz oēs tales cum putrefiunt febrem cāntes eadem proprietate speci fica afficiuntur qz de quo in quartū faciunt de na tura sua periodū. Jdeo probabile ē q; omnis me dicina que per proprietatem unā illarum respicit omnem respicere possit cum hoc tamen stat q; in equaliter ut ꝯstat intelligenti circa ellectionez igi tur earum in opere bonum est ꝯsiderare. Jam redeo ad principale nostrum ut ad medicinas eua cuatiuas ualeret igitur in uaricibus solutiuū ut in fen.℞.diacatol'is damaseni uel Nicholai sine dia gredio.ʒ.vi.diaprunis ñ solutiuū.ʒ.iij.ℸfec.amec ʒ.ij.sirupi uiolati.℥.i.ʒ.ꝛ cuz aquis fumiterre bu glox.ꝛ lupulorum decōis floꝝ boraginis ꝛ buglox. folicaloꝝ sene an.ʒ.i.misse fiat potio. Jn hoc cañ in forma pill'aꝝ ualerent pill'e ut in fen.℞.pill'aꝝ de fumoterre pill'aꝝ indaꝝ an.ℑ.ij cuz ell'o amec fomentur ꝛ exibeantur cum.℥.ij.aque casei.

Et si uellis solutionem magistraliter factā fiat ut in fen.℞.reubarbari electi.ʒ ij.epitimi.ʒ.i. fo liculorum sene.ʒ.i.ʒ.mirabolanorum citrinorum ꝛ indorum an.ʒ.ʒ. spice squinānti an.ʒ.ii .passu larum.ʒ.i.ʒ.infundantur oia in aquis ut in fen.℞ aquarum fumiterre cicoree scolopendrie ꝛ buglo. an.℥.i.ʒ.ꝛ buliant duabus uel tribus bulitionib⁹ ꝛ remaneant in infusione post decoctionez horas .x. postea fiat fortis expressio ꝛ collature addatur diasene.ʒ.iij.sirupi uiolati.℥.ii.misse ꝛ fiat potio posses si talia non sufficerent in processu addere dossem solutiuorum uel etiam aliquid de lapide lazuli.loco ꝛ ratificato ꝛm artem semper tamen cum timore.licet dicāt aliqui. doc. q; super pill'as de lapide lazulli presumēdū est sine timore ꝛ cau tella. Jn ellefantia aūt conueniret solutiuum domesticū factum ut in fen diacatolitionis. Laꝰ sie extrate añ.ʒ.ʒ.ierepig.ʒ.i.ʒ.diasene.ʒ.ij.siru pi de Epitimo.℥.i. cum decoc̄ polipodij cuscute radicū feniculi ꝛ scolopendrie añ.ʒ.ij.passularuz ℥.ʒ.sumendo.℥.v.dicte decōis debite facte fiat potio ꝛ domesticum ēt esset ius galli ueteris ordi nati scōm artem in quo quoquntur polipodiuz se ne epitimum passule cartamum ꝛ ysopus sumen do de eo facta dissolutiōe carniū ꝛ expressiōe.℥. vi.vel.vij. Et si volueris forti⁹ facere fac vt in fen.℞.agarici ellecti.ʒ.i.ʒ.ʒʒ.salgere añ.ℑ.ʒ. mirabolanorum lzebulorum.ʒ.ij.indorum .ʒ.i.ʒ. contundantur ꝛ fricentur cum oleo amigdularuz dulcium ꝛ omnia simul infundantur in decōe ut in fen.℞.polipodij quercini radicum feniculi pe trosilij añ.ʒ.iij.foliculorum sene.ʒ.ij. epitimi.ʒ.i. passularuz.ʒ.iij.stichados florum boraginis ꝛ me lisse añ.ʒ.ʒ.bulliant in sufficienti quantitē aque se cundum artem buliēdo plus radices ꝛ post flores cum Epitimo ꝛ sumatur de ista decōie facta col latura.℥.v.ꝛ ista dimittantur in infussione p ho ras.x.postea fiat expressio ꝛ collature addat dia catol'is.ʒ.vi.diasene.ʒ.ʒ.oximelis.s.℥.i.misse ꝛ fiat potio. Sequenti mane post medicinas sumat cōff.ut i fen.℞.mitridate.ʒ.i.diabuglx.ʒ.ij.mis se hoc idem post alias euacuationes in ellefantia circa tamen principium minoretur mitridatum ꝛ augeatur diabuglo.ꝛ in processu fiat econtra post medicinas in uaricibus fiat ℸfec.ut in fen.℞.dia buglo.℥.ʒ.spērū ℸfec.ell'm de gemis.ℑ.ʒ.cū sizu po de bissātijs fit.ℸfec. Quidā posuit ell'm satis for te ualens in oi mā melancolica cu⁹ descriptō talē ℞.buglox.liquiritie añ.℥.i.stichados aramatici camedreos camipitreos camenti abssz seis anexi añ.ʒ.ij.ʒ.epitimi polipodij sene añ.℥.i.mirabola norum indorum ꝛ lzebulorum añ.℥.ʒ. agarici.ʒ. vi.passularum.℥.i.ʒ.pinoꝝ ieiubarum añ. numero.l.scolopendrie.M.i.buliant i liberi.iij. vsqz ad consumptionem medietatis.excepto Epi timo qui ponatur in fine decōis ꝛ facta decōe per diem dimittantur in infussiōe postea fiat collatu ra ꝛ bona expressio in qua ponantur ut in fen.℞. lapis lazuli ar.quod tamen non placet ꝑꝑ an.ʒ. .iij.elleborisnigri.ʒ.ij.ʒ .sene.ʒ.vi.reubarbari ellecti ℥.ʒ.cinamomi ellecta.ʒ.ii.ligni aloes.ʒ.i. ben albi ꝛ rubei añ.ʒ.ʒ.spice ſgnāti añ.ℑ.ʒ.oia grosse contundantur ꝛ ponantur in dicta collatu ra calida ꝛ per diem ꝛ noctem in infussione pma neant postea fiat collatura ꝛ cum sufficienti quā titat melis ꝛ zucchari fiat cōliter ꝛ fiat ell'm cui⁹ dosis est ab.℥.ʒ.usqz ad.ʒ.vi.habetis varia solu

tiua ⁊ fortia ⁊ minus fortia qbus uario mō uti oꝫ qñ i casu oꝫ corpus mūdū tenere ⁊ maxime si de beamus deuenire ad operationem manualeꝫ que laboriosa est propter qō dixit. d. A. ca. proprio in fi ne. Rectius est ut non aperiantur. s. uaricesneqꝫ fiat in eis aliquid. s. laboriosum nisi post mondifi cationem ultimam ⁊ uersus principium cure. Cū aūt confirmatur parum sperat qꝫ prohibeatur ⁊ si speratur scias qꝫ suma curationis sperate huꝰ egritudinis est assiduatio in curatione. s. cum me dicinis euacuantibus ⁊c. Et quoniā ut dicebatur circa textum exponendo in hoc casu maxime ua let uomitus ⁊ non solum materieruꝫ cōium sed ēt cum appropriatis appropriataꝝ maxime in ellefā tia. Ideo obseruentur uerba Serapionis in cap. de mlia sub hac forma. Si humor est terr. strisꝫ grossus frigidus munda stomacum cuꝫ uomitu cū potu aque calide in qua decocta sunt anetū ⁊ sal ⁊ calamētū fluuiale ⁊ nuꝫ uomica ⁊ semen atripli cis ⁊ semen raffani supplecum omnibus istis uel aliquibus eaꝫ. Et ciba illum in primis ex raffano decocto cum secamabim facto cum aceto squiliti co ⁊ si adiuuat uirtus babūdātius apponeꝰ elle borum in raffano ⁊ infondemus in secamabim.

Habes in isto casu plurima uomitiua ⁊ fortio ra si ꝯsideras primo igitur posses infundere raffa num in oximelle. s. facto ex aceto cōi uel ex aceto squilitico ⁊ est fortius ⁊ postq̄ steterit in infusiōe circa horas sex comedas de ipso raffano tres uel quatuor bolos male mastigando ⁊ post mediam horam cum intentione uomendi ponatur digitus i gulā uel pena infusa in oleo ⁊ fiet uomitus. Et si ñ sufficerit post talem cibationē hora dcā exhibeat decoctio ut i fen. Ꝛ. calamēti fluuialis. ʒ.i. ℈. seis aneti ⁊ atriplicis añ. ʒ. ℈. buliant in aqua. ʒ. x. usqꝫ ad cōsumptōnem tertie partis ⁊ facta collatu ra addatur oximelis. s. uel squilitici. ʒ. i ℈. ⁊ tepi dum exhibeatur ⁊ si fortius uolueris addei deco ctione de seie raffani uel buliāt hec in media par te aque raffani ⁊ si fortius ponatur de nuce uomi ca ⁊ si fortius nutriat raffanꝰ cū elleboro in oxime le. s. uel composito materia uiscosioꝛi exīte ul' sq litico ꝑponendo frustra parua elleboꝛi in raffano tamen cum debet sumi rafanus abiciatur rafanꝰ

Alios modos posui in consilio meo de lepra ad uerte tamen qꝫ nisi stomacus in uirtute fuerit for tis ⁊ in substantia robustus cum alia preparatio ne ad uomendū non auderem in exhibitione hoꝝ uomitiuoꝝ qꝫ audiui de medico multum audace. qui cum uomitiuo produxit stomacum ad uomē dum usqꝫ ad mortem. Si igitur fieri contingat obseruētur canones positi a. d. A. quarta primi. c. ij. ⁊. xij. cum succedentibus quibusdam. Et nō obliuiscaris ꝯfortare stomacum si uomitus labo riosus factus fuerit. Ego tamen magis ibereo eua cuationibus per secessum sicut ēt de cōi fit usu li cet Ypoc. multum uomitum laudauerit. Et ut habeamus ordinem in solutiuis qꝫ frequens nimis usus est nociuus ⁊ ex alia parte oportet corpus be ne mondare in talibus passionibus ⁊ mondum cō seruare. Ideo pro regula obseruetur quod colligi tur prima tertij cap. de melia bene consideranti. postq̄ ueneris de debilibus ad fortiores. Tunc de bes semel in mense cum medicina forti euacuare ⁊ semel in ebdomoda cum medicina debili ⁊ se mel in ebdomoda cum medicina mediocri hoc in telligitur stante uirtute. dixit enim sic ad lram.

Si ergo non cōferunt. i. non sufficiunt supple medicine predicte reitera iterum ⁊ in omni ebdo moda euacua uice una cum pillis subtilibus. i. le uibus medijs. i. ex mediocribus compositis. Et in ter spatium administra triforam epitimi. Exptum nanqꝫ est potare eos trifora epitimi secundū hūc modum. Sumantur trifore. ʒ. iij epitimi. ʒ. i. vere ʒ. ℈. addit ⁊ omni mense euacua cum aliqua forti de yeris magis donec inuenias egritudinem iam remotam Si bene consideras collīgitur qō dictū est. Jā ultimo restat in hoc principali deuenire ad alterationem membroꝝ. In uaricibꝰ igitur post aliquam euacuationem conuenit epitimare cpar ut in fen. Ꝛ. aquarū cicoree indiuie fumitez re ⁊ buglox. añ. ʒ. ij. sandalorum oium coralorum utriusqꝫ añ. ʒ. ℈. ligni aloes. ℨ. i. aceti paruꝫ fiat Epitima uel potest fieri faculus ex floribuꝫ roxarū violarum florum boraginis ⁊ buglox. añ. M. ℈. spice abscinti. ʒ. ij. cum speciebus ut supra fiat fa culus pro Epate qui fumigetur cuꝫ aspersione su per lapide ignito ex aqua cicoree ⁊ absi. equaliter cū fumo pcorde fiat epitima cordiale sub hac for ma. Ꝛ. aquarum boraginis buglox. ⁊ violarū añ ʒ. iij. melisse roxa. añ. ʒ. i. ℈. uini albi odoriferi. ʒ. ℈. sandolorum citrinorum ⁊ rubeorum cora lorum alborum ⁊ rubeorum anna. ʒ. ℈. ozimi garioffo. utriusqꝫ bene sicce crudi incisse anna ℨ. i. ambre croci. ℊ. i. ℈. Lampore ossis de corde cerui añ. ℊ. ij. misce ⁊ si placꝫ potes addeꝛ de frac mentis intrantibus in ꝯfectione de geis. ʒ. ℈. pro dillicatis. Et ex eisdem potes constituere sacu lum mutando aquas in floꝛ ⁊ herbas addendo ō corticibus citri remissis in qualitate cum semine acceroxe. In ellefantia aūt fiant ēt rectificatio nes horum membroꝝ cum similibus sed minoꝛē tur dosses frigidorum ut violarum roxa. sandalo rū ⁊c. ⁊ augeantur dosses calidoꝝ ut ben gariof. cinamomi ambre ozimi addendo ubi non sunt po site uel augendo ubi sunt posite. In confortatiue autē splenis utplurimum debilitat in atrabendo uel expellendo in tali casu primo fiat fomentatio supra ipsum splenem ut in fen. Ꝛ. corticū radicū tamarisci corticum radicum salicis ⁊ capotum la patij acuti ⁊ ebuli añ. M. ij. scolopendrie florum genestre absentij abrotani añ. M. i. costi ciperi añ. M. ℈. seminum fenigreci ⁊ seminis lini an. M. i. ℈. spice nardi. ʒ. ℈. ponantur omnia ad bu liendum in uino albo ⁊ aqua equaliter ⁊ quarta parte aceti albi ⁊ facta debita decoctione cum fil tro uel spongia infussis in dicta decoctione fiat fo mentatio supra ipsum splenem ter uel quater ⁊ si uolueris fortiozem efficere adde de gumi in deco ctione ut armoniaco bedelio Serapino oppopo

nago ponendo. ℥.ʒ. uel. ℥.i. de quolibet eorum ⁊ de aceto ponendo mediam partem aceti squiliti ci. Et facta fomentatione fiat inūctio supra splenem cum unguento ut in fen. ℞. olei amigdulaꝝ amararū olei rute olei de caparibus an. ℥.ʒ. olei de lilijs albis. ʒ.ij. seminis anexi carui ameos ana. ʒ.ʒ. costi ciperi cinamomi an. ℈.ʒ. aceti. ʒ.ij. croci grā. ij. ⁊ misse ⁊ si volueris fortius facere adde de gumi fm necessitatem. In hoc casu valet oleū benedictū ⁊ balsaminuꝝ ⁊ posset ēt fieri emplastrū ⁊ cerotum cuꝝ appropriatis ut. ℞. dialtee martia ton an. ʒ.ʒ. armoniaci dissoluti in aceto. ℥.i. florū geneſtre seminis aneti an. ʒ.ʒ. fiat cerotum si placet ⁊ si nolueris facere emplastrum poteris adde re oliorum de lilio de caparibus cum pinguedine porci ⁊ cum farina fenigreci ⁊ semin's lini ⁊ sic variabis manente eadem intentione. Pro confortatione uero membrorum per interius valent cōfectiones cordiales cum aliquibus epaticis ⁊ spleneticis in varicibus minus calidis ⁊ in ellefantia coli dioribus. In varicibus fiat confectio. ℞. specierum diarodon abatis. ℥.ʒ. specierum ell'ij letificātis ℞asis specierum ℈fec. de gemis an. ʒ.i.ʒ. cum zucharo dissoluto in aquis melisse cicoree ⁊ fumi terre q̄ sufficit ⁊ fiat ℈fec. in morselis. ʒ.ij. pro quolibet morsello ⁊ datur in sero ante cenam p duas horas uel unam ad minus. In ellefantia valeret ut in fen. ℞. specierum diambre. ʒ.ij. speciezū confectionis de musco dulcis. ʒ.i. specierum diarodon abatis. ʒ.ʒ. cū. ℥.vi. zucbari dissoluti in aquis melisse scolopendrie ⁊ betonice cum modico uini albi ellecti ⁊ fiat ℈fec. in morselis posset etiam fieri ell'm in hoc proposito ut in fen. ℞. corticum citrini conditi liquiritie rasse. ℈.ij. candij carniū passularum pinguium an. ℥.i. margarit'. ʒ.i. iacintoruꝝ safiroꝝ smeriardi droici coralorum albozum ⁊ rubeozum an. ℈.i. cinamomi macis galange an. ʒ.ʒ gariof. cubebe ligni aloes storacis calamite semis baxilicōis an. ℈.ʒ. croci. ʒ.ʒ. musci ambre an. ℊ. vj. conserue boragīnis ⁊ buglo. añ succi pomozum dulcium depurati. ℥.ij. aque roꝝ. uini optimi an. ℥.i. ⁊ cum libr' una zucbari albi fiat electuarium in bona forma quo uti potest diebus quibus nō sropizatur neqꝝ aliter soluitur bonum est ⁊ regulare in bis morbis cronicis ut aliquando dimittatur natura quieta cum debita dieta ⁊ nullis medicinalibus alteretur. Et sic sit expeditum primum principale circa regimen in toto habendum. Cōsequēter est ordinādum qūo operandum sit circa particularia membra. In varicibus igitur obseruetur talis modus factis primo que precesserunt fricentur dicte uarices cum pāno tepido ⁊ si fozet pān⁹ de grana esset conuenientioz ⁊ continuetur fricatio usqꝝ dum membrum caleat ⁊ sanguis uenarum subtiliatus uideatur ⁊ hoc fiat post duas horas diei in estate ⁊ ultra uesperos in yeme ℈sequēter bene considera si uene inflate sint de ramis safenarum ulsciaticarum si saferie accipe flobotomū ⁊ aperi uenam infra canicullam in parte domestica pedis ⁊ si fuerint rami sciaticarum aperi uenaꝝ infra canicullam in parte exteriore ⁊ silueſtri ⁊ facias latum orificium ut sanguis grossus exire possit fm tamen uene minute disponeū fiat tamen flobotbomia facta prius ligatura stricta post fricationes cum binda supra genu si supra genu uenaruꝝ tumefactio extendatur ⁊ si sint tantum infra genu tumefacte stringantur infra genu ⁊ manibus cō primantur deozsum ut grossa materia possit educi ⁊ toto unius cruris educatur una uice si uirtus consentiat ⁊ si non partiatur usqꝝ dum tota educta sit secundū modum qui supra dict⁹ est ⁊ cognoscetur eius eductio totalis quando non stabit ipsarum appazens tumefactio ⁊ hoc expedito in uno crure post duos uel tres dies fiat simílis operatio in alio crure. si uene alterius cruris sint tumefacte ℚ si forte contingeret propter uiscositatem ⁊ terrestreitatem humoris q̄ non obediat descensui deorsum tunc oportet aliam facere operationem .s. ut facta fricatione uel embrocata tibia cū aqua calida usqꝝ dum uene rubeant ⁊ exuberēt fiat flobotbomia in diuersis partibus crurium ubi materia magis grossa appareat ⁊ materia inde educatur. Consequenter fiat decens ligatura incipiēdo a calcaneo bene stringendo ⁊ surſum procedēdo usqꝝ ad genu ⁊ sic fossa remoueat usqꝝ ad consolidationē flobotbomie. postea dissoluatur ⁊ cr⁹ cum stipticis confortetur fomentando embrocādo inungendo ⁊ post etiam fiat decens ligatura ut supza ⁊ consequenter post aliquos dies anteq̄ membrum exercitetur fiat caltia de pelle canis per lōgum incisa ⁊ cum cordula serica paulatine strīgatur ⁊ fassia secundum modum dictum superponatur usqꝝ ad tempus ⁊ paulatine exercitari incipiat obseruando in reliquis regimen secundū qō dictum est in dieta et in medicinis maxime cum uomitu uel aliquibus flobotbomijs in brachio ad diuertendum qz tunc diuersio est necessaria ne aliquid deozsum fluat quod fluere consueuit post eū pez tempus tumefieri non appazeat remoueatur semper regimen obseruando ut dictum est qz maximus timoz est in tali passione de recidiua propter causas supra expressas. Et pez flobotbomiam uenarum non possit tota materia ꝺuenienter educi et opus sit uenas incidere uel in totum remouere ad perfectam curam recurre ad ea que supra scripta sunt circa textum secundum doctrinam Albucasis ⁊ modum obsezua suum hic modum non ponam propter non prolungaze utilitez. Et quia dictum est qō expedit post flobotbomiam ut membrum stipticis confortetur iam sunt ponende medicine ad hoc ualentes. Primo ergo fiat decoctio de aqua facta consolidatione membrum epitimetuꝝ ut in fen. ℞. roꝝ. absenti foliorum pirozum ⁊ plantaginis an. ℳ.i. mente. ℳ.ʒ. galarum balaustiarum corticum granatozum an. ʒ.ij. nucum cipressi masticis an. ʒ.i.ʒ. sandalozum rubeorum sanguinis draconis an. ʒ.i. buliant in situla una aq̄ usqꝝ ad quinte partis consumptionem ⁊ de ea fiat embroca ⁊ cataplasmatio ⁊ si fiat cum spongia infusa ⁊ superligetuꝝ ⁊ erit utile post fiat inunctio

cum unguento ut in fen. ℞. unguenti sandalini. ʒ.iij.olei mertilloꝝ ʒ.ii.suci barbe ircine acatie an.ʒ.i.ʒ.coriandroꝝ ꝑp nucis cipressi an.ʒ.i.rectificetur unguentum pro ungendo posset etiã facere emplastrum confortatiuum ut in fen. ℞ farine orobi. ʒ.i.ʒ.farine fabarum. ʒ.ʒ.ꝛ cuꝝ decoctione supradicta fiat emplastrum adendo olei mertini ꝛ roꝛ.loꝛorum in aceto an. ʒ.ʒ. posses ẽt facere cerotum expulueribus constrictiuis cum draganto mastice ꝛ similibus ualet unguentum ō cerussa ꝛ similia ꝛ cum his ordinatis positis perficietur intentio nostra ego tamen laudo non min⁹ ad curam debitum regimen in dieta ꝛ medicinarum q̃ ista localia quia sine obseruatione illoꝝ ista essent timorosa. In localibus uero pro elefantia est cõmemorandum ut dictum est circa textum q̃ in applicatione medicaminũ est timor quoniam si ad frigidum declinauerint dubium est de impingendo materiam in membro ꝛ si calidũ dubium est ne materia adusta magis malitietur. ꝛ ad cancrenam transeat. Ideo habenda cautela maxime in regimine ꝛ purgatione continuata ut aliqualia calida resolutiua applicari possint. debent talia esse in hoc confortatiua ꝛ stiptica aliqualiter magis tamen ꝛ minus quia in processu magis resolutiua q̃ stiptica. In hoc ergo casu ad confortationem ꝛ exicationem materie maxime si satis mollis fuerit conuenit si apponantur spongie magne noue supra crura tumefacta ꝛ fortiter superligentur ꝛ fortius erit si infundantur in aqua cineris caulium ficus ꝛ uitis. Et si placet potes facere embrocam longam cum aqua decoctionis lupinoꝝ uel cum dicto lissiuo ipositio modico aceto ꝛ postea superaspergas de puluere ut in fen.

℞. seminis aneti tamarisci terefacti sticados arabici anna.ʒ.ij mirre.ʒ.ʒ.roꝛa.ℨ.i. omnia puluerizabis ꝛ superasperges ꝛ ut retineatur pedes pri⁹ inunge cum oleo absenti ꝛ roꝛ.aã. Ad hoc etiam ualet farina fenigreci cum aloe ꝛ postremo si nõ sufficiant ualeꝛ alumẽ cum fimo caprino si secum misceatur ꝛ infundatur in aceto felicitabitur operatio. In hoc tamen inherendum expertis cirugicis quia aliquando oportebit remedia uariare secundum magis ꝛ minus calidum ꝛ magis ꝛ min⁹ exicatiuum ꝛ aliquando scarificare oportet ꝛ scapellare secundum q⁹ forte membrum fit i uia ad corruptionem uel non pro his igitur ad doctos recurratur cirugicos ꝛ in his ad presens sum contentus. Et notate q̃ istud consilium licet factum sit in casu uaricum ꝛ ellefantia tamen ad omnes morbos melancolicos diligenter cõsideranti iuuamentum prestabit ꝛ maxime i mel'is per adustionem ex sanguine uel fl'ate. Et sic sit finis. laus deo

De Dolore Dorsi.

Dolor dorsi fit ꝛc. Iste ẽ .secundus tractatus huius fen.22. In quo ut a principio dicebatur. Intendit determinare de doloribus principaliter iuncturarum tã q̃ de uno principali nocumento iunctuꝝ euenientes que iuncture sunt membra apparentia in extremitatibus q⁹ i uentribus omnibus extremis ut ca pite pectore ꝛ uentre iferiore uel q⁹ sunt membra que extremitatibus participant ut natura cõsimilium membroꝝ ꝛ organicoꝝ de quibus est intentio in hac fen determinare ut dicebatur in rubrica principali ad quam recurras q⁹ tamẽ dolor dorsi maximam habet conuenientiam cum doloribus iuncturarum in causis ꝛ cura cuꝝ sit dolor membroꝝ neruosoꝝ ut statim uidebitur. Proponit in hoc tractatu de dolore dorsi determinare etiam de dolore illij sibi consimili ꝛ sic patet rubrica tractatus dicit sic tractatus secundus de doloribus horum membroꝝ.s.iuncturarum de dolore supple etiam dorsi ꝛ illii propter conueniẽtiã diuiditur presens tractatus. prima diuisio in duas partes quoniam primo determinat de dolore dorsi ꝛ illii. scõo de doloribus iuncturarum secũda ibi Causa patiens ꝛc. prima in duas primo de dolore dorsi determinat secundo de dolore illii ibi est proximus huic ca. prima adhuc in tres quoniam primo ponit causas scõo signa. tertio curam partes per se patent presens capitulum etiam diuiditur principaliter in duas partes quoniam primo ipse põit causam patientem. s. membra i quibus subiectiue fundatur talis actio lesa que est dolor dorsi. scõo ipse enumerat causas talis doloris secũda ibi. Et qualitercunq; sit ꝛc. de pria parte, dixit. dolor dorsi fit in lacertis ꝛ cordis intrinsicis ꝛ extrinsicis clausis cum dorso. Pro intellectu partis sunt cõmemoranda quedam que notata fuerunt circa principium capituli de gibositate ut primo q⁹ dorsum dicit agregationem spondilium cum debito ordie aligatarum a radice colli usq; ad finez caude. Et q⁹ tales spondiles dorsum integrantes in totũ sunt xvi. de quibus xi. sunt spondiles pectoris. i. ille cũ quibus coste coniunguntur ꝛ quinq; dicuntur spõdiles alcatim que sunt ultime uersus caudam.

Cõmemorandum est etiam ut ibidem dicebatur circa conuenientiam spondilium q⁹ supra quã libet spondilem ad aplanandum ꝛ ne caro osse duro ledatur suprapositi sunt ligamenta ꝛ nerui ꝛ muscbuli ut dicte spondiles circa posterius additiones proprias plane leues ꝛ lubrice reddantur. Ad anterius etiam ipsarum sunt ligamenta ꝛ muscbuli ad eas in debito situ continendum. Causa igitur effectiua doloris dorsi subiectiue in talib⁹ lacertis ꝛ cordis ꝛ ligamentis fundatur ꝛ ex consequenti dolor in illis fit ꝛ hoc est quod dicit textus lege. Dolor dorsi fit in lacertis. i. subiectiue fundatur in lacertis ꝛ cordis intrinsicis ad debitum situ spondilium continendum ordinatis ꝛ extrinsicis ad aplanandum clausis cum dorso. i. alligatis ad ipsum dorsum quia ad ipsas spondiles sic situatas continendum siue hoc fit ad intra iuncturas spondilium ipsas aligando siue interius siue exterius.

Et qualitercunq; Jam ipse ponit causas do

lozis ipsius dorsi ⁊ duo facit quoniam primo ponit causas que sunt cause per essentiam talis doloris secundo ponit causas que sunt tales per cõitatem secunda ibi aut propter cõmunitatem in enumerãdo tamen causas per essentiam enumerat causas corporeas ⁊ primitiuas dixit igitur ⁊ est littera satis clara. Et qualitercunqz sit supple in causis ralis doloris aut accidit .s. talis dolor propter frigidas complexiones. i. propter complexionem frigidam singularem hoc est fine materia. .s. in dictis membris secundum modum doloris factum a frigido . secunda primi. Et flatis crudi. i. aliquando accidit propter complexionem frigidam cum materia ut propter presentiam flatis crudi in talibus mẽbris ⁊ per flã crudam intelligamus quodcunqz flã imprimens sua frigiditate idem intellige de complexione calida sine materia ⁊ cum materia sed minꝰ frequenter q̃ a frigida aut propter multitudinez .s. fit talis dolor qz quicunqz humor in dictis mẽbris inhibitus etiam sine mala complexione ut hic supponitur sed sola quantitate extendẽdo ⁊ soluẽdo continuũ potest esse causa talis doloris postea enumerat causas primitiuas ut propter multitudinem cobitus propter quem producetur ad causam corpoream qz propter motum ⁊ agitationem maxime in partibus dorsi fiet fluxus aliquarũ materierum ad dicta membra que materie erunt cã doloris uel sua multitudine uel sua qualitate uel etiaz qz que ex cobitu euacuationem spirituum debilitatis illis membris fit ut a qualibet leui causa ledantur addit. Et quandoqz fit propter causas gibositatis cum nõdum est confirmata. i. etiam aliquando fit ab alijs causis primitiuis quales sunt cause gibositatis non ꝯfirmate. i. que non sufficiũt ad perfectam gibositatem sicut uerberationes supra dorsum non tamen fortes qõ sufficiant plicare spondiles qz si essent potentes facere gibositatem tunc talis dolor deberet dici dolor gibositatis ⁊ poneretur in superiori cap. ⁊ non dolor dorsi. Addit ponendo causas per cõmũitatem dicens aut p cõmũitatez quorũdam uiscerum. i. membrorum intrinsicorum supple aliquãdo accidit hec egritudo sicut fit propter debilitatem renum ⁊ maciem eorum qz ipsis debilibus existentibus i uirtute sustẽtatiua grauitant ⁊ ponderant uersus uentrem maxime si hoc iaceat super uentrem ⁊ consequenter propter alligatõnem quam habuit cuz dorso distẽdunt ligamenta deorsum ⁊ sic fit dolor dorsi per distensionem causa cõitatis membrorum ⁊ renum.

Addit et propter repletionem uehementẽ uene magne. .s. chilis posite super dorsum fit talis dolor comprimendo supra ligamenta ⁊ muscbulos dorsi aut imprimendo malam complexionem calidam ⁊ hoc sepe accidit ⁊ est signum satis euidens precipue in pueris stante febre concluſa apparitionis uariolarum propter ebulitionez factam i uena chilis sit dolor dorsi ⁊ percipitur sicut nerberati. addit aũt propter causam apostematis. .s. in locis uicinis comprimendo ⁊ contrabendo ut supra dictum est de gibositate aut uulnus in cã pulmonis, .s. põt esse causa talis doloris propter alligationem ⁊ uicinitatem ut patet.

Et quandoqz fit in medio

Jam in enumerando causas doloris dorsi per cõitatem remouet dubitationem. posset aliqs dubitare dicens fit ne semper talis dolor in eadẽ parte dorsi rñdz qõ non qz aliqñ fit in medio dorsi. aliquando infra circa spondiles alchatim fit i medio dorsi quando membrum cuius cõitate leditur directionem habet ad medium dorsi uerbi gratia si fieret apostema uersus originem artarie magne q̃ dicitur artaria adorti fieret dolor circa quintam spondilem dorsi quoniam ut dixit. H. in libello de iuuamento anelitus dicta artaria que originatur a sinistro uentriculo cordis. primo terminatur ad .v. spondilem dorsi ⁊ in illo loco cedit ysofagus tali artarie unde declinat in alteram partem dans locum dicte artarie ꝛc. ⁊ sic fieret dolor circa medium propter directionem membri lesi aliquando uero fieret deorsum dolor ut propter cõitatez matricis que alligatur dorso inferius sicut fit cum appropinquat descensus mestruozum qz dillatantur uene mestruales ⁊ extenduntur ⁊ sic cõitate cum dorso fit dolor in illis partibus. Addit ultio. Q̃ iterum est quandoqz ex signis crisis ⁊ maxime cũ fieri debet crisis per fluxum sanguinis narium pp ter. .s. ebulitionem sanguinis circa uenam magnã ꝛc. lego litteram remouendo dubitationem dixit. Et quandoqz fit in medio dorsi. .s. dolor sicut exẽplificatum est in casu apostematis circa principiũ artarie adorti ⁊ supple quandoqz fit circa deorsum inferius sicut ⁊ quandoqz fit propter cõitatem matricis sicut cum appropinquat descensus menstruorum facta cõmotione in sanguine ⁊ uenis mẽstrualibus tumefactis aut supple cum fit perforatio matricis propter similem causam fit dolor circa partem inferiorem dorsi. Et cum sunt signa partꝰ alia .s. supple fit talis dolor dorsi. Iterum quandoqz ẽ ex signis crisis. .s. talis dolor dorsi ut uerificatum ẽ

De Signis Doloris Dorsi

Illum quidem ꝛc.

In isto capitulo signorum tria facit principaliter quoniam primo ipse ponit signa distinctiua causarum specialia ⁊ per essentiam ⁊ per cõitatem. secundo ipse ponit unam certam contingentiam euenientem in dolore dorsi. tertio ipse ponit unum signum cõe ad distinguendum si causa talis doloris est in dorso ⁊ membris superioribus uel in uentre ⁊ membris interioribus secunda ibi. Et dolores quidem dorsi ꝛc. tertia ibi in fine capituli ⁊ cum manus inuenit dolorem. prima adhuc i duas quoniam primo ponit signa causarum per essentiam secundo per cõitatem secunda ibi. Et factus causa renum ⁊ primo signa corporearum secundo primitiuarum ibi. Et factum a labore de prima dixit. Illum quidem qui est ex

frigore .i. ex complexione frigida sine materia ⁊ q̄ est ex humore crudo .s. ex frigiditate materiali .i. deambulatio ⁊ exercitium sedant secundum plurium ratio est clara q̄ exercitium ⁊ deambulatio calefaciendo perducunt membrum infrigidatum ad complexionem suam naturalem dixit tamē non tanter secundum plurium quoniam possibile essz q̄ propter motum in corpore repleto propter agitationem factam in membris alique paro materie fluerent ad locum ⁊ sic esset causa adictionis doloris sed in corpore satis mundo ut secūdum plurīū reperitur hoc non contingeret ideo ut plurium sedant dolorem addit. Et est eius inceptio paulati ratio autem satis clara q̄ complexio frigida tarde inducitur inter actiuas qualitates. Addit quando q̄ sentitur cum eo frigus hoc uerum est ut in corpore multum sensibili ⁊ in principio cum talis cōplexio frigida inducitur uel acquiritur in corpore autem obtussi sensus forte non perciperetur uel ēt ubi talis mala complexio esset diuturni temporis ⁊ quasi abituata q̄ tunc non sentiretur ut secūda primi de causis doloris ideo dixit quandoq̄ ⁊ sic est prima littera clara lego eam.

Et factum a labore. Consequēter ipse pōit signa causarum primitiuarum ⁊ est littera clara. dixit factum a labore ut ex subleuatione rei grauis ⁊ onere rei grauantis supra humeros portatura ⁊ similibus ut ab aere frigido uel unctionibus frigidis uel balneo uel pluuia ut sepe cōtingit ⁊ a cohibitu significat antecessio rei illius .i. quādo antecedit aliquod istorum ⁊ q̄ statim subsecutus est dolor ille tunc est signum q̄ causa illius fuit causa illa primitiua precedens lege litteram.

Et factus causa renum Nōc ipse ponit signa causarum per cōitatem ⁊ hoc faciēdo primo ponit signa facti cōitati renum. secūdo imisset signa facti etiam a mala complexione calida satis incidentaliter tanq̄ de causa corporali de q̄ supra non fecerat mentionem. tertio continuat in signis ⁊ quarūdam causarum per cōitatem ibi. Et factum causa caliditatis ibi tertia. Et factum causa repletionis uenarum de prima dixit. Et factus causa renum est apud alchatim ⁊ ratio est q̄ renes ligantur dorso supra alchatim i loco medio inter costas ⁊ anchas dixit igitur notanter istud. q̄ supra. Et debilitatur cum eo desiderium coeundi istud intelligatur stante apostemate in illis mēbris uel stante lapide uel humore grosso in dictis membris q̄ in istis casibus maxime fit dolor dorsi propter distensionem ⁊ in dictis casibus minorantur uirtutes operationum non tantum renum uerū etiam membrorum uicinorum ut uasorum seminarium transeuntium per renes ⁊c. Sed ubi essz mala complexio calida aliqualiter debilitans forte si contingeret sed in tali casu non fieret notabilis dolor per uiam distensionis a cōitate addit. Et fit cū una causarum renum nōrum supple debilitatis ut si propter lapidem uel apostema in ipsis uel dilatationem collatorij unde cōiter debilitantur ⁊ se sustentare non possint sed grauitant lege litteram ⁊ est clara.

Et factum causa caliditatis.

Nunc ipse ut supra dicebatur ponit signa inci dentaliter doloris facti a complexione calida sine materia ⁊ est lra clara dicens. Et factum cā caliditatis pure .i. sine materia significāt inflamatio ⁊ mordificatio .s. loci dolentis cum lenitate q̄ propter absentiam materie nō est grauitas ⁊ priuatione pulsationis propter idem q̄ non existente materia non intumescit neq̄ ebullit ⁊ sic non percipit pulsatio ⁊c. lege tu.

Et factum causa reple. Istō ēca.

Consequenter ꝺcinnat in signis doloris per cōmunitatē ⁊ dixit. Et facta causa repletionis uenarum maxime .s. chilis ⁊ artarie adorti extensaruz per dorsum significant extensio doloris in dorso q̄ uenarum fit extensio intenduntur ēt ligamenta q̄ bus dorso alligantur cum caliditate propter multitudinem sanguinis ⁊ spirituum sibi uicinorum ⁊ inflatio in illis locis super eandem cām ⁊ pulsatio propter ebulitionem factam in sanguine pp prohibitionem transpirationis factā ab oppillatione a multitudine ⁊ extensione. Et repletio corporis .s. totius q̄ stante repletione harum uenaz que tori differuut nutrimentū tanq̄ trunci magni a quib⁹ alij minores ramificāt expedit ꝺsequenter ut aliorum fiat repletio ⁊ oñter totius corporis repletio manifestatur litteram lege.

Et factum propter ⁊c.

Jam ꝺsequenter nos remittit ad ea .s. de significāz gibositatis supple cum nundū sunt ꝺfirmate .i. sufficientes ad gibositatē ut .s. dicebatur ⁊ breuiter dicit. Et factum pp cās gibositatis ſm modū expositū significant ea que docuimus in ca. eius .s. maxime si fuerit ab apostemate membroz uicinorum ex acuitate doloris febre ⁊c. Nota tñ q̄ sicut .s. docuit nos significare dolorem dorsi factū esse cōitate renum p hoc q̄ dolor ē .s. alchatim ⁊ q̄ aliqua extitit causa nocumentorum renum ut supra dicebatur per idem mediuz discurrere potes. Si dolor factus fuerit cōitate Epatis splenis mediastini diafragmaī vel matricis quia stante essentiali nocumento in aliquo horum verbi gratia apostemate possibile est ymo ut plurimum contingit fieri dolorem dorsi propter alligationem horū membrorum ad dorsum ⁊ discurremus quod illorum sit lesum ex lesa operatione illius membri ut de Epate ⁊ splene clarum est videre per accidentia ⁊ ex loco doloris quia si fuerit propter Epar percipietur dolor magis ad dextrum si propter splenē magis ad sinistz ⁊ hoc i loco ēminarōis costaz. Et si a mſice erit dolor i alchati ⁊ si a me

diastino cum difficultate anellitus erit dolor i medio spatularū in longū ⁊ sic per similia discurrere potes si fuerit a stomaco uel intestinis uel mescinterio semper te reducendo ad genera signorū que sumuntur secunda primi doc. tertia ca. i. singulari. Accidētia ⁊ significationes circa finem ibi habes egregiam doctrinā ad hoc ⁊ similia inuestigādum lege lr̄am.

Et dolores Ista est secunda pars principalis in qua ipse ponit vnum cōmuniter contingens in dolore dorsi ⁊ est vel necessitas errectionis vel incuruationis ita vt homo vel cogatur stare rectus vl̄ curuus in dolore ipso dorsi duo facit primo ponit cōclusionē. scōo ipsam declarat ibi. Et indigentes dixit igitur prio Et dolores quidem dorsi aut egent incuruatiōe. i. necessariam faciūt incuruationē vel saltem dispōnant aut egent errectione. i. necessariam faciunt uel inclinant errectionem. Et prosequitur declarando dicens. Et indigentes incuruatione sunt illi in quibus est causa spasmus ex apostemate dorsi aut alijs ex causis gibositatis. Et indigentes errectione sunt illi in quibus non est necessariū quod diuersificet reductionē anellitus ex incolumitate lacertorū a reclinatione retro ⁊ icuruatione añ facientibus dolorem. Notandum q̄ dolores dorsi vt plurimū fiunt a causis proportionalibus causis gibositatis cōmuniter accipiendo gibositatem et pro gibositate propie accepta que est eminentia ad posterius vel pro arcuatione concauatione ⁊ struma que est eminentia ad anterius cum plicatione spondilium ⁊ aliquando ossiuz cassi anterioris vel etiam p̄ contorsione que est plicatio ad latus patet discurrendo in causis ⁊ primitiuis ⁊ corporeis cum igitur cause gibositatis cōmuniter accepte comotione spondilium ad anterius uel posterius faciunt eminentiam ante uel retro ⁊ sic cogant hominem stare declinem ad anterius uel erectum sequitur quod cause talis doloris dorsi sine gibositate cum sint debiliores illis saltem dispōnunt hominem uel facilitāt ad hoc uel ut incuruetur uel errigatur uerbi gratia stante apostemate in aliquo uiscerum interiorum per uiam tactus spondilium ad anterius fit ut inclinetur homo ad anterius ⁊ si uult errigi magis dolet ita etiam stāte materia humida implente ligamenta ⁊ musculos interiores trahente ad anterius tunc inclinatur homo ad anterius uel propter spasmum in dictis membris ut declaratum est supra in causis gibositatis ⁊ in talibus causis fit difficultas in anellitu ⁊ diuersitas ⁊ propter constrictionem pectoris ⁊ inobedientiam instrumentorum in motu proportionabilibus uero causis existēti in musculis exterioribus disponitur homo ut non possit plicari ad anterius quia musculi non obediunt tali plicationi uerbi gratia apostematis dictis musculis uel aliter in eis facto tetano ita ut non reddantur plicabiles cogitur tunc homo stare rectus ⁊ in tali casu propterea non difficultatur uel diuersificatur anellitus tum q̄ non minoratur concauitas pectoris tum q̄ instrumenta maxime in anellitu deseruientia vt intrinseca stant incolumia ut supponitur. Et hoc totum intelligebat in textu satis difficili lego lr̄am. Et dolores quidem dorsi aut egent incuruatione. i. disponunt ⁊ aliquando necessitant ad incuruationem aut errectionē. i. ad errectionem inclinant uel necessitāt ⁊ hoc declarando dixit. Et indigentes incuruatione sunt illi i quibus est causa spasmus ex apostemate dorsi. i. lacertorū dorsi intrinsecorū aut alijs supple causis fit spasmus illorū membrorū q̄s ex apostemate ut ex repletōne uel acuitate doloris a mala complexione ⁊c. uel aliter alijs. i. quādo ex alijs causis gibositatē vt ex materia replente musculos deorsuz grauitante uel ex nocumento membrorū intrinsecorum dorso alligatorum fit dolor dorsi tunc fit in curuatio in tali dolore utz addit. Et indigentes errectione sunt illi in quibus nō est necessarium quod diuersificet reductionem anellitus. i. in qb⁹ nō oriūgit cā pp quā necessario fiat diuersus anellitus in reductione ymo permanet cuiusdam mē sure subsequens cū p̄cedēti. Ex icolumitate lacertorū ⁊ reclinatione retro ⁊ incuruatōe ante faciētibus dolorem. i. pp icolumitatē lacertorum q̄ ī sunt lesi lacerti intrinsici ymo fm se sunt obedientes ⁊ in reclinatione retro ⁊ incuruatiōe añ faciētibus dolorē. s. q̄ī tales lacerti sunt lesi cū hoc tñ supponatur q̄ in lacertis extrinsicis nocumentuz ad uerificandum textum.

Et cuz manus In hac vltima pte ca. ipse declarat p̄ signum cōe manifestū q̄ī cā faciens dolorē est in dorso vel uentre. Et dixit breuiter. Et cū man⁹ inuenit dolorē ita. s. p̄ compressione manus fiat dolor tunc causa est in dorso. Et si nō inuenit. i. si comprimendo non propterea fit dolor tunc causa est in uentre. Nota q̄ lr̄a potest dupliciter legi q̄ per dorsum possumus hic duo intelligere q̄ aut per dorsum intelligimus agregationem spondiliū cum ligamentis ⁊ musculis extrinsicis tamen ⁊ non intrinsicis aut per dorsum intelligimus agregatum ex spondilibus ⁊ musculis sine ligamentis extrinsicis ⁊ etiam intrinsicis si intelligamus primo modo plana est litter⁊ q̄ si causa doloris fuerit in extrinsicis membris cuti imediate suppositis in compressione manus inuenit dolorē ⁊ causa existente in intrinsicis vel alijs mēbris interioribus nō secundo modo accipiendo dorsum etiaz ut credo vera est lr̄a maxime in corporibus macris q̄ñ cōpressione exterius facta ēt si causa sit in musculis intrinsicis via vicinitatis fiet ēt dolor sed si fuerit in ventre in membris cōtentis i cōcauitate interiore vt in renibus stomaco splene ⁊ similibus vt supra dicebatur in causis per cōitatem tunc manus nō inuenit dolorem lege sicut placet. Et sic finis huius capituli.

De cura dolorum dorsi.

Portet ut redeas Istō ē ca.

O de cura doloris dorsi ut dicit rubrica capituli diuidatur presens capl'um prima diuisione in tres partes quoniā primo pro tali cura nos remittit ad alia loca secundo ponit curam satis generalem discurendo p causas a quib⁹ euenire potest tertio ponit curam talis doloris euenientis a causis utplurimum contingentibus secunda ibi Frigidus vo. iquātum tertia ibi. ꝛ quoniā plurimum eius de prima parte est lr̄a clara ꝛ dixit oz ut redeas in ea. ſ. cura ad curationes dolorū iuncturarum quas diebus paulopost. ſ. Et curatōes gibositatis ꝛ ventositat facien gibostratez supple quas diximus in ca. gibositatis. nam vna est cura vel. ſ. proportionalis ex quo a similibus fiunt causis vt supra dictum est lege tu. Frigidus vero nunc ipse prosequitur ponendo curam generalez discurendo per causas possibiles et posset diuidi i tot partes per quot discurit causas partes patent. Sed legendo lr̄am continuam dicit primo de frigido sine materia. Frigidus vero iquantū est frigidus. i. inquātum est immaterialis sz a mala tm̄ complexione dependens oportet ut curetur cum ebibitis. ſ. alterantibus ꝛ nō euacuantib⁹ nisi forte esset intentio ad materiam in toto dubitātes de fluxu qz tunc oporteret euacuare ꝛ Empl'is ꝛ vnctionibus predictis in ca. preteritis. i. nouiē dictis ſ. de doloribus iuncturarū ꝛ de gibositate. Addit ꝛ inquantum est illic humor crudus. i. mala complexio frigida cū materia oportet ut fiat euacuatio cum eis que sunt sicut iera de pulpa coloquiti de. i. magna ꝛ pill'e fetiō qm̄ tales māe materias tales euacuant ꝛ a mēbris longinquis. hoc tamē intelligatur facta in tali materia aliqua digestione ꝛ no. qō ibi non laudat leuia euacuatiua qz talia nocent vt magis declarabitur̄ de doloribus iuncturarum cum aliqualiter materiam agitēt ꝛ nō sunt ad educendum potentes sed laudat solū medicinas fortes quarū est ꝛ materias grossas ꝛ ab extremis membris euacuare ꝛ tales sunt' vt iera logodion que fm. d. A. quinto can ē illa yera tamen mesue distinctione tertia posuit yeram colo quintidos et discripē Rasis ꝛ i casu valēt ꝛ pill'e dicte maxime virtute gumarū intrantiū ꝛ tu vide descripē locis suis.

Et factus labore Ponit curaz facti a labor ꝛ est lr̄a clara dicens. Et factus a laboze ꝛ similibus. ſ. ex portatione supra humeros grauis honeris vel longa itineratione vel statione pedes longa. vn de pp aliquam talium cārum sequitur debilitas i virtute ꝛ dictarum partium dorsi lassitas ꝛ dolor pp causas supra assignatas vt propter fluxum aliquarum materierum ad dorsuz oportet ut succurratur cum cibo bono ad virtutem viuificandaz. ꝛ vnctionibus temperatis ꝛ olijs tepidis ad dicta membra lassa ꝛ forte aliqualiter atrita confortātia ꝛ materiā fluxam resoluendo prosegtur dicēs Et facti a coitu cura illius est cura eius qui debilitatus est ex coitu ibi supple recurras ad .xx. tertij. Addit. Et facti causa renum curatio est cura debilitatis renuz ēt supra posita. xviij. ꝛ. xviiij. textij in debilitate sua essentiali dicit consequēter ꝛ est notabilis text⁹. Et facti. ſ. doloris causa repletionis venaz plurime fm. modū supradictū. Cura est fl'a ex curuatura genu ipsa. n. i dispositione sanat eum. i. statim ꝛ subito. Addit ꝛ proprie cuz sequentur iunctiones ex oleo roxato ꝛ similib⁹. ſ. ad infrigidandū ꝛ remittendū ebulitionem ipsius sanguis. Pro intellectu huius particule est primo notandū qō in hoc casu maxime necessaria ē fl'omia qm̄ licet nō adhuc fiat febris vel ruptura uene vel factuz sit aliquod notabile apostema tamen quia dubium est non facta fl'ia de aliquo huiusmodi necessaria est fl'ia. Et pro hoc facit singularis textus. d. B. in libro de fl'a distin. ptia ca. v. cum dixit sic. Non enim solum qñ iam magna affuerit egritudo flobothomare est tempus sz cū suspicatur debens preuenit eni eruditio quā ypocrit docens nos quecūq; presentibus iaz egritudinibus recte vtiqz agemus melius esse hic secūdum principia earū vel debentibus incipere anticipare facientes ut predicte intentiones ad sanos adhuc transferantur hoc tamen intelligatur stā te roboze semper virtutis. Secūdo notandum qō licet textus dicat fiendā fl'iaz ex curuatura genu nō intelligamus qō sub curuatura reperiatur hec uena sed exterius ad domesticaz uel siluestrē partē. nam licet. d. A. quarta primi ca. proprio de fl'ia uenarū in tali loco nullā fecerit mentionē cū loquebatur de fl'omijs uenarū peduz tamen alie bas. viiij. pratice ponit duas uenas i exteriori parte genu que aliquando flobothomāt'. B. ēt i libro supra allegato distin. scōa ca. iiij. pōit duas uenas in cruribus differentes a uenis cossarum ꝛ peduz inferiorum ꝛ has ego intelligo illas q̄ sunt apud genu credo tamen per iuuamenta fl'omie dictaz uenarum que illis locis colliguntur ꝛ a. B. ꝛ Alie bate quod dicte uene sint que in pedibus inferioribus dicuntur fiatice uel safene quia eozundem sunt iuuamentozum etiam propter directionem ad illas quod tamē hic eas laudauerit flobothomari ideo fecit ut existimo quia cum proximozes sunt loco dolenti ꝛ dubium uehemens sit uel de ruptura uenarum uel apostemate superiozuz mēbrozum citioz fiet diuersio a prohibitione apostematis ꝛ citioz euacuatio materie habundantē ꝛ sic prohibitio rupture uenarum quam si ex safenis uel fiaticis fieret. laudarem tamen ego in cāu stante multa plectoria ut primo fieret euacuatō de una medicina ꝛ breuiter obseruentur illi canones in hac flobothomia qui obseruari deberent in cura sinoce inflatiue ꝛ talē euacuationem ipse presupposuit. Tertio notandum quod ex uerbis textus insinuauit' nobis modum circa actum practicum ut quod presens fiat flobothomia deinde ponant' circa locū doloris infrigidātia ꝛ extractiua inflationis ex oleo roxato ꝛ similibus qm̄ si uellemus nō flobotādo infrigidare ꝛ extinguere maius sequeretur nocumētū ut fuit canon .d. A.

prima quarti de cura febris sanguis cū dixit. Et scias q̄ esse contentus infrigidatione ⁊ dimittere fl'am ⁊ solutionē uentris addit in oppillatiōe ⁊ cohartatōne q̄ additur putredo ⁊ calit̄ in r̄liqua dispositione ⁊c. lege tu l'ram. Addit facti causa gibositatis. i. causis ꝓportionalibus causis ꝓductiuis gibositatis tū debilioribus vt supra dicebatur in causis. Curatio est cura gibositatis ad illuz igitur locum recurras patet l'ra.

Et quoniam Jam in hac tertia parte ca. ipse ponit curā cāruz vrplur'mū ⁊tingentiū ⁊ diuidi pōt ꝑ in tres partes quoniā primo ipse ponit ipsaruz cārum curaz generalem ⁊ remissiuam. scō specialez aducēdo particularia medicaia tertio ponit cām i applicatione remedioruz localium scōa ibi verum de curationibus ꝓprijs tertia ibi. Et melius quidē est ⁊c. in fine de prima parte dixit ⁊ est l'ra clara. Et quoniam plurimum eius quod accidit ex dolore dorsi. s. a causis non accidit nisi ꝓp frigus aut ꝓp debilitatez renum tunc oportet vt sit plurimuz curationis eius ex parte eoruz .s. frigiditatis vel debilitatis renum ⁊ remittēs nos dixit. Et nos iā compleuimus sermonē in curatione renum ⁊ supple consequenter de debilitate eorum. xviij. tertij Et compleuimus ēt sermonem in calefactiōe dorsi in ca. gibosit̄ supra ad illa igitur loca nos remittit lege l'ram.

Verum de curationibus.

Jn hac secunda particula ipse ponit curaz specialem adducendo particularia remedia ⁊ posset diuidi i tot partes quod specialia ponit diuersa remedia sed legendo cōtinua l'ram primo dixit ⁊ est clara l'ra. veruz de curationibus ꝓprijs doloris dorsi frigido ⁊ administratio olei de euforbio soli⁹. i. ad vnctionē compositionem eius ⁊ vtilitates posuimus supra de cura gibositatis ibi recurras qm̄ est singulare. addit ⁊ de potōibus exptis ad ipsuz est diatesseron ⁊ triacha scribit̄ ab oibus auctoribus patet q̄ merito componentiū quatuor calidorum ⁊ subtiliantium que intrant valet aut oleuz de cherua cum aqua Apij verbi gratia. ʒ. i. cum ʒ. ij. aque apii cherua ē cataputia maior ab aliquibus dr̄ mirasolem vel pentadactilus aut fissa mus agrestis in suma est cal. ⁊ siccum in scō fit oleum ex semine eius est dissolutiuuz ⁊ confortat membra maxime frigida ⁊ fit de eo duplex oleuz simplex ⁊ compositum quinto cañ sed compositū est vehementis caliditatis credo q̄ de composito non intelligat. d. A. cū exibet ipsum in via positionis sed tamen de simplici dixit Serapio q̄ nō debemus eo vti in cibis sed in lucerna ⁊c. tū. d. A. sepe eo vtitur per superius. Et nota hic q̄ .d. A. laudat eum exiberi non solum sed cum aqua apii rō est q̄ tale oleum satis tenacitate. ⁊ viscositate participat vt igitur acquirat penetratōz ad longi quas partes fit eius mixtio cum aqua apii. Addit ponendo aliam potionē magis gratam. Et supple cōuenit ut bibat patiens a cā frigida infussionez ciceris nigri ⁊ acori multotiens cū quattuor .ʒ. butiri ⁊. ʒ. i. melis. Jstud idem ponit̄ .xi. ꝯtit̄ sub ꝓpria forma saluo q̄ non ponitur acorus de mente gatis cuch esset suauis potus sumendo. s. ʒ. iiii. dicte infusionis cum ipso butiro ⁊ mele ista omnia iuuant membra neruossa calefaciēdo ⁊ notate q̄ noranter dixit infusionē ciceris ⁊ non dixit decoctionē ut virtus corticis tantū ⁊ nō substantie ciceris absoluatur q̄ substantia ciceris uentosa existens que in decoctione reciperetur forte nō iuuaret ymo noceret ⁊ utatur hac infusione. xiiij. diebus in loco allegato. i. multo tempore q̄ non est timorosa ⁊ ē suauis. Addit. Et comestio spargoruz ⁊ assiduatio eius ē inuatiua valde. Jstud uale re vr̄ deriuādo materias ad vias vrine non sua caliditate que remissa est ut quinto coll'z ⁊ secundo cañ ⁊ cum multa ꝺiūgitur humiditate ideo non laudarem nisi in corpore satis paro vel forte hoc facit a proprietate vt scribitur. xi. ꝯtit̄ vl'de mēte dyam. qō tamen alibi nō repio dixit tū. d. A. scō cañ bibitur eius decoctio ꝓp dolorem dorsi ⁊ sciatice. Addit prosequendo. Et pill'e soluentes habētes hunc dolorē qui sunt frigide cōplexionis sunt pill'e fetide. Jstas pill'as omnes laudant i talib⁹ dispositionibus ⁊ patebit ipsaruz utilitas inspiciēti compositionem ipsaruz ꝑ ea que supra dicta sunt. Addit ō Empla stris. Empl'a uō sūt hoc mō Nam Empl'um cum oleandro sanat illuz qui antiquus est de oleandro dictuz est supra quid sit ⁊ de mente. d. A. etiā secūdo cañ fit ex eo Empl'uz dolori dorsi hoc etiam. xi. ꝯtit̄. ad finem de mente. Tabir. dixit si empl'etur spinale i quo sit dolor antiquus cuz oleandro sanabitur addit. Et implastratio ex eis que sunt ⁊c. omnia clara sunt ex eis que supra dicta sunt q̄ de omnibus his simplicibus supra facta est mentio sed notate hoc dictū q̄ in oleo de lilio inest proprietas mirabilis ⁊c. clara est l'ra lege eam tu.

Et melius Jn hac tertia pte ca. ipse ponit vnam regulam obseruandam in applicatione vnguentoruz ⁊ oleoruz in casu isto. Et dicit. Et melius quidez est vt calefiat dorsum in primis fricando cū panno aspo deinde inungatur comꝓimendo rō cañ est q̄ ꝑ talē precedentem calefactionē iductam cum frictione aperientur pori cutis vnde fortiꝰ postea inungendo ꝓparatur transitus medicine ad locum profundum ad quem forte non penetraret non facta tali ꝓparatione. Et ex hoc inferratur ⁊ notate q̄ iste canon non tamen appropriatur in hoc cāu sed ampl'ari debet in oibus morbis intrinsicis in quibus difficulter tranfit virtus medicine exteri⁹ applicando vt in passionibus iuncturarū ⁊ passionibus pectoris ⁊ cerebri cuz volumus extrinsicus inunctiones fieri debere ratio est eadem vtz.

Et sic est finis huius ca. non sūmo ca. propter temporis breuitatem neqz pono ordinem in cura propter ea que supra dicta sunt de gibositate.

De dolore illij.

Et proximus ꝛc In .B. ca. d. A. determinat de uno dolore qui est in causis ꝛ cura cõicat cum dolore dorsi ſ. de dolore illij vel illiorũ ꝛ duo facit principaliꝫ quoniã primo ipse ponit quedam generalia circa hanc diſpoſitionẽ ꝛ eius curã ſcõo ſpialiter determinat ponendo eius ſpialem curã ſcõa ibi. Et de curatione propria prima ꝓ poſſet in ptes tres diuidi ſm tria dicta pricipaliter quoniã primo excuſando ſe remouet obiectõez que hic legitime oriri poſſet. poſſet aliquis merito dubitare qꝫ i hac fen determinat de dolore horũ mẽbrorũ cum in generali rubrica dictum ſit in hac fen determinãdũ de egritudinibus accidẽs in extremitatibus mẽbrorũ cum tũ dicta mẽbra nõ ſint extrema aliquorũz dictorũ modorũz vt videbiꝫ nãm horũ mẽbrorũz ꝛſideranti remouẽdo ergo dixit q talis dolor. ſ. in cauſis ꝛ cura ẽ proximus huic ca. ſ. de dolore dorſi ymo ſatis rõnabiliter ꝓp ptinentiã ad ca. precedens ponit in hoc loco de tali dolore determinari Et hoc intẽdebat cũ dixit. Eſt proximus huic ca. dixit ſcõo ponendo cãm vtplurimũ contingentez ſm quã cõicat cum dolore dorſi. Et plurimum eius eſt uẽtoſum flaticũ. i. ut plurimũ dolor ẽ dependens a uẽtoſitate cuius cã fonẽs ẽ flã dixit ꝛtio pur ꝛtinuando ptinẽtioz ad ca. precedẽs. Et appropinquat ei. ſ. dolori huic illiorũ quãtũ ad curã cura eius. ſ. doloris dorſi pro intellectu ptis eſt aduertẽdũ qõ apud medicos reperiunꝫ iſti termini yliom p. m. ꝛ ylion. p. n. q termini diuerſa ſignificant nam yliom eſt tertium de inteſtinis gracilibus deſcẽdẽdo ꝛ aliis longiꝰ ꝛ in eo plures ſunt i uolutiones q̃ in aliis iõ dictũ ẽ iteſtinũ longũ ſubtille inuolutum ab Auí. ſupra. xvi. tertij ca. primo ylion aũt ẽ mẽbrum muſculoſum dorſo iherens ꝛ ſunt duo talia dicta membra ꝛ breuiter ſunt duo muſculi ſuppoſiti renibus ad ipſos ſuſtentãdũ ꝛ dicunꝫ lumbi ꝛ dolor in talibus mẽbris factus dr dolor in yllijs ꝛ ſi i altero eorũz tantum fuerit dr dolor ylij vt ſonat rubrica ca. ꝛ ſi dolor fuerit inteſtinalis in gracilibus inteſtinis dr illiacus ꝓpter inteſtinum ylion cõnumerari inteſtinis cauſa aũt qr i dictis mẽbris vtplurimũ fiat dolor ventoſus flaticus ſatis nõ ẽ ex ſupra dictis cũ dicta mẽbra muſculoſa ſint frigida ꝛc. Et ſic eſt clara littera lege eam tu.

Et de curatione Nũc ipſe ponit curã magis ſpialem huius doloris ꝛ primo curam cauſe vtplurimuz contingẽs. ſcõo aliarũ cauſarũz ſecunda ibi. Qõ ſi fuerit dixit igiꝫ ponẽdo diſcripꝫ quarũdã pilꝛa ruz que ſummi debent partim ad digerẽduz materiem frigidam ꝛ aliqualiter euacuañ ꝛ mẽbra cõfortañ. Et de curatione propria ẽ vt ſumatur fenugreci ꝛ granorũ maſcet ꝛ ſcis apij ꝛ ameos ꝛ .ʒʒ. cinamomi partes equales verbi gratia .ʒ.ſ. Serapini quantum omnia ꝛ fiant ex eis pilꝛe vt auellane. i. partem debent ſpecies puluerizari ꝛ Serapinum in vino diſſolui ꝛ omnia ſimul in paſta reddigi poſtea pilꝛe conficiãtur ꝛ poſſunt due de eis omnibus duobus diebus exiberi hoc itelligitur niſi ſtomacꝰ ſit leſus qr multũ nocet Serapinum ſtomaco. In eis ſtant intentiones que dicte ſunt i fenugreco ſemine apij ꝛ Ameos. Stat in primis intentio ad digereñ talem materiam ꝛ in locis longinquis in .ʒʒ. ꝛ cinamomo ꝛ digerẽdi ꝛ confortandi ſimul ſtat intentio in Serapio ꝛ digerendi ꝛ ſoluendi materiã in dictis locis exiſteñ vnõ dixit Meſue qõ mirabiliꝛ ſoluit mãs groſſas ꝛ dixit. d. A. ca. ꝓpio q ſoluit ab anchis ꝛ ꝛſter intellige a materijs eis circũſtañ lege trãz. Qz ſi fuerit nũc ipſe remittit curã aliarum cãrum ad alia loca. Et dixit q ſi fuerit ꝓp apoſtẽa i mẽbro ſ. yllio aut in eo qõ cõicat ei puta in matrice i muliere vel in inteſtinis groſſis vel renibus tũc curatio eius eſt illa cura recurre ad tertiã quarti ꝛ ad loca in quibus determinaꝫ de nocumentis dictorum mẽbrorũ ꝛ tibi ibidẽ manifeſta fiet cura. Addit vnã regulã de cauſis huius doloris ꝛ ẽ lꝛa clara dixit. Et parũ qdem fit. ſ. talis dolor ꝓp malitiã cõplexionis calide. ſ. ſine materia aut cum materia niſi ſm ſemittam cõitaꝫ mẽbrorum urine. ſ. renum ꝓcipue ꝛ inteſtinorũ. Et addit. Et ſignũ ꝛ cura in hoc. ſ. caſu male cõplexionis calide ſungulis uel cũ materia in renibꝰ uel in inteſtinis manifeſta ſunt ſupple ex dictis in. xvi. ꝛ. xviii. tertii. Notandum q rõ qr raro talia mẽbra ĩcurunt dolorem ꝓp malitiã cõplexionis calide ꝛ ſicce immaterialis vl materialis ſumitur ex dictis ſupra qñ talia mẽbra ſunt de natura frigida ꝛc. aliqñ tñ ui cinitate renuz talẽ malitiã incurrunt cum renes ſint mẽbra calida ꝛ facile i flabilia et ꝛſter apta et malã cõplexionẽ calidã materialem et immaterialem incurrere et ſic vicino cõmunicare. Sz tu diceres ſcõum hoc non apparet q dicta membra debeant incurrere dolorem a tali cauſa cõitate ſteſtinoruz cuius oppoſitum dicit textus cuz inteſtina ſint membra natura frigora qz paniculoſa dicas q motiuum haberet euidentiam niſi ad inteſtina multe coniungerenꝫ vene mediãte meſinterio p quas in ipſis inteſtinis mandari poteſt materia collerica et maxime quia inteſtinum ieiunum dictis membris vicinatur ꝛ ad eum multũ fluit de colera ad expulſiuam ſtimulandam etiaz multi rami uenarum ſibi cõmunicãt ad humidũ lziloſum ſugendum ꝛ pro tanto ex fluxu talis materie collerice ad dictum inteſtinum ꝓpter uicinitatem non inconuenit uel tantũ interdum malam complexionem ſine materia cõicari et aliqñ cũ mã cõicaꝫ. Et ꝑz ſnia lꝛe et clara ẽ lꝛa lege eã tu. Segꝫ glorioſum ca. de doloribꝰ iũcturaꝝ ꝛc.

De doloribus iũcturaꝝ ꝛ eis q̃ cõicant podagre ꝛ ſciatice ꝛ aliis.

Auſa patiens in ꝛc.

In hoc ſecundo tractatu ſpecialiter ꝓ ſequitur de doloribus iuncturarum ꝛ tria principaliter facit quoniã primo determinat

de egritudinibus iuncturarū generaliter quātum ad ipsaꝝ cās signa ⁊ curā. Secūdo p̄cipaliʳ facit capl'm ō cautella ab huiusmōi dolorib⁹ iūcturaꝝ tertio specialius descendendo ponit curaz siatice secunda ibi. oportet ut uratur ille tertia ibi in ca. sequēti. Cura que magis propria ē ⁊c. ℔ma pars etiam in tres diuiditur qñ primo ipse determinat de doloribus iuncturarum quātum ad causas ⁊ tempora eoruz ⁊c. secundo ponit signa tertō curam secunda ibi in prin. sequentis ca. illius qō ⁊c. tertia ibi cum cognoscitur. ℔ſis capl'm prima diuisione diuiditur in partes quattuor qñ primo ipse determinat de doloribus iuncturarum satis generaliter enumerando causas ⁊ tempora ⁊c. secundo specialiter determinat de siaticha ⁊ dolore anche tertio ipse ponit comparationē i facilitate ⁊ difficultate redditus siatice ⁊ podagre ad alios dolores iuncturarū quarto ipse reddit ēt ad determinañ de siccatica ⁊ podagra spialius secūda ibi Siatica uero tertia ibi dolores quidez iunctu rarum quarta ibi. Et materia quidē siccatice.

℔ma pars ēt diuiditur in quatuor qñ primo ipse ponit causas euentus doloris iuncturaꝝ scō ipse ponit corpora que aptiora sunt ad tales dolo res ⁊ causas multiplicatōis talium doloruz respectu alioꝝ dolorū. tertio ponit uarios modos termi nationis quarto ipse enumerat tēpora aptiora ad tales dolores cāndos scā ibi. Et aptiora ad hoc tertia ibi. Et multotiens quidem inuiscātur quarta ibi. Et aptiora tēpora prima adhuc i duas qñ primo ipse ponit unam diuisionem causarum talium dolorū scō subdistinguit mēbra prime diuisionis secūda ibi. Amplius distinguamus de prima igitur pte ponendo unā diuisionem causarū dixit. Causa patiens in his egritudinib⁹ ē membrū suscipiens ⁊ causa officiens sunt cōplexiones ⁊ materie male ⁊ causa instrumentalis ē dillatatio meatuū naturaliū accidentalis aut ex creatione aut euentus complexionū nō naturaliū quas accidere facit mot⁹ ⁊ vacuitas ⁊ raritas accidentalis aut pp creationem sicut est in carnib⁹ glandosis. ℔ro intellectu ptis est attendendū quod apud auctores medicine reperiūtur in doloribus iuncturarum quidā ēmi medicinales appropriati. Nam reperiuntur isti termi gutta artetica ciragia sciatica ⁊ podagra. Artetica proprie ē passio in pluribus iuncturis simul cū oibus vel saltem pluribus vt in iuncturis colli dorsi manuū pedum ⁊ similium ⁊ dicitur artetica ab artus qō ē iunctura vel cōcatenatio quod idem est qz iuncture cum ligamentis ꝯcatenantur ⁊ teneo tenes quasi idem sonet artetica quod dolor tenēs artus vel cōcatenationes vel iūcturas ⁊ talis dolor plurimū iunctuaꝝ proprie ēt dicitur gutta vel stilicidiū quia talis dolor plurimū iuncturarū simul fit potissimum per defluxū humorū ad iuncturas ⁊ si fit talis dolor per viam paulatine congestiōis humoruz in talibus iuncturis qñ non fit verisimile omnia membra iuncturarū esse equaliter debilia in digerendo male ⁊ indebite superfluum expellē do. Sed si stante in uenis plectoria vt plenitudie sanguinis ⁊ aliorum humorū tunc nō ꝯtenti debite in eis p̄ poros venarū ⁊ mēbroꝝ defluūt ad iuncturas plures simul cū quo etiā stat quod ad iuncturas tantū pedū vel manū fluant ⁊ sic patet qō artetica ⁊ gutta vt multum fuerit per viam defluxus vbi dolores aliarū iuncturarū particularum aliquando fiunt per viā paulatine ꝯgestiōis. Ad uertē tamen qō multi alij morbi a doloribus iuncturarū fiant vtplurimū p̄ viam defluxus vt paralisis squinātia obtolmia ⁊ similes nō tñ appellātur gutta vel stilicidiū sic dolor iuncturarū a tali causa ⁊ ratio sumi potest ex hoc qz defluxꝰ materie ad iuncturas magis assimilatur stilicidio vel gutte q̄ fluxꝰ materie ad alia mēbra quoniā licet in iuncturis sit manifesta ꝯcauitas ⁊ sic uideant ad susceptionem superfluitatem dispositē tñ ex alia pte natura minuit iuncturas defup musculis ⁊ ligamentis miro modo ꝯtextis ad eas roborandas vnde difficulter fit transitus materie intra iuncturam ⁊ sic paulatine destillat ⁊ sic ꝯueniēter gutta dici potest non sic est defluxu ad alia membra artetica igitur ⁊ gutta proprie sunt nōa sinonima. Ciragra ē proprie dolor in iuncturis manuū cū cubitis vel cum digitis ⁊ dicitur ciragra a ciros qō est manus ⁊ gradior ris quasi supgradiens manꝰ sicut ciromantia dicitur ars docens dispositiones hominū p̄ venas ⁊ lineas ⁊ figuras manuū. Siatica dicitur proprie dolor circa anchas maxime cū a iunctura scipit anche ⁊ descendit ad cossam ⁊ aliquādo usqz ad genu vel calchaneum extēditur. Jn ancha aūt tria considerantur. ſ. primo superior pars ossis cosse ⁊ vocatur vertebrū ⁊ os rotundum a vertendo. qz vertitur in gradiēdo i cō cauitate ossis superioris sibi contigui ⁊ illa concauitas qō ē scōum in ancha ꝯsideratū dicitur pissis vel sia est tertio ligamentū ligans vertebruz cum pisside vel sia vnde fit iunctura. Sunt ēt musculi circūuoluentes dictā iuncturā ⁊ hoc totū appellatur ancha dolor igitur factus in musculis superioribus huius iuncture ⁊ nō in ossibus dictis neqz in ligamēto vt quidam dixerūt cū sit natura creatum insensibile pp̄ fines colligendos prima primi dicitur dolor sciaticus pp̄ ꝯcauitatē dicte iuncture que dicta est sia. Siatica igitur est dolor siam tenens ad modum dictum podagra aūt est dolor in articulis pedum ⁊ calcaneis vnde dicitur podagra quasi dolor pedum supgradiens. Secūdo notādum quod. d. A. circa hanc ptem enumerando causas horū dolorū solum enumerauit causas in duplici genere cārum. ſ. in genere cause efficiēctis ⁊ materialis per se vel reductiue nullam faciens mentionem de causa formali uel finali ⁊ hoc nōn ter fecit quia secūdum ueritatem harum duarū causarum tantum sumitur uaria indicatio de ingenio curatiuo nam finis egritudinis semper est idem ut lesio operationis ⁊ ideo semper vna manet intentio que est reductio ad operationem naturalem hec aūt reductio inducitur multipliciter uariando intentiones secundū uarietatem cāruz

efficientiū vel materialiū secūdū. n. varietatē illa rū sumittitur varia ellectio triū regulaꝝ principa liter facientiū ad igeniū curatiuuꝫ. ſ. de qualitate medicine ꝛ quātitate eius ꝛ hora ipſius ō quibus clara fit mentio quarta primi ca. i. In his tribus tota vis principaliter curationis exiſtit vt ibidem hꝫ videri. Idem dico de cauſa formali que licet alia ſit in alio ꝛ alio morbo qꝛ tamē varietas cu rationis ab illis duab⁹ cauſis trīū ſumittitur vel ad illas tantū reduci pōt iō de illis tantū faciens mē tionē ſufficienter factā exiſtit qō aūt per ꝯſidera tionē illaruꝫ tantū cauſaꝝ ſufficienter habeatur regule de igenio curatiuo patebit ꝯſideranti ꝛ vi denti que ſcribuntur loco allegato. vlterius itelli genduꝫ qō in enumerādo dictas cauſas enumera uit principales ꝛ inſtrumētales in vtroqꝫ genere ꝛ de principalibus efficientibus imediatas ꝛ me diatas mēbrum. n. ſuſcipiens. i. in quo ſubiectiue eſt dolor eſt cauſa materialis pricipalis ꝛ imedia ta talis egritudinis dilatatio aūt meatuū ſiue ſit naturalis ex creatōe ſiue accidentalis ex tpre vt ex receptione medicinarū aperitiuarū iſta eſt cā inſtrumentalis reducibilis ad genus cauſe mate rialis ꝛ ſubiectiue vtꝫ complexiones aūt male ꝛ materie male ſunt cauſe principales effectiue ſi ſint in iunctura dolente imediate ꝛ ſi ſint ī aliquo principali membro ſunt cauſe pricipales ꝛ midia te qñ pp malam cōplexionē membri principalis multiplicātur male materie ꝛ tādem a fortitudi ne membri expelluntur ad debilia vt iuncturas ꝛ ſic ſunt cauſe principales effectiue mediāte dolo ris iuncturarū motus aūt ꝛ vacuitas. i. inanitio di ſponētes ad inflammationē ꝛ ad malam cōplexio nem ꝛ curſum materierū ſunt cauſe inſtrumētales tenētes ſe ex parte cauſe efficientis ꝛ hoc intelli gi poteſt ꝛ mediate ꝛ imediate ſcōuꝫ qō dicta cō plexio acquiri pōt aliqō principaliū membroꝝ vt membris ipſis dolentibus motus tamen ēt eſſe pt cauſa inſtrumētalis tenēs ſe ex cauſe pte materia lis pro quanto pp motū membro debilitato ꝛ ſu per calefacto ipſum fit diſpoſituꝫ ad facile ſuper fluitates recipieñ. Idēꝫ dico de vacuatione ꝛ ina nitionepp quod dixit. B. ſecūdo pnoſticoꝝ circa finem comento. lxv. in fine comenti qō effuſio hu morum ad membra que mouentur ꝛ calefiūt eſt facilior. Et ex his apparet clara lra lege eam. Cauſa patiens. i. materialis ꝛ ſubiectiua in huiuſ modi egritudinib⁹. ſ. articulorum ē mēbroꝝ ſuſci piens. i. principalis ꝛ cauſa efficiens ſunt comple xiones ꝛ materie male ita qō male addatur etiā ad complexiones qꝛ male cōplexiōis ſunt cauſa efficiens imediate doloris ſi ſint in membro dolen te. Et cauſa inſtrumentalis. ſ. tenens ſe ex parte cauſe materialis vt membroruꝫ ſuſcipientiū. Eſt dillatatio meatuū naturaliū. i a natura deputato rum ad deferendū ad talia membra nutrimentuꝫ accidentalis vt propter medicinas aut ex creatio ne aut euentus complexiōuꝫ naturaliū quas acci dere facit motus ꝛ vacuitas. i. inatio ſupple ſunt cauſe efficientes imediate vel mediate ſecunduꝫ modum dictū ꝛ conſequenter motus ꝛ vacuitas ſunt dictarum cauſarū cauſe inſtrumentales pōt etiam vt dictum eſt eſſe cauſe inſtrumentales ꝛ ſe tenere ex pte cauſe ſubiectiue ſicut raritas acci dētalis membro acquiſita vt pp caliditatem vel ex creatione ſicut in carnibus glandoſis eſt cauſa inſtrumentalis ſe tenens ex parte materie qꝛ per has diſpoſitiones membra reduntur apta ad rece ptionem ſupfluitatum ita etiaꝫ per malā comple xionē accidentalē ex motu. ſ. mēbro debilitatū di ſponitur ad receptionē ꝛc. Et ſic mala complexio tenebit ſe ex parte cauſe iſtrumētalis materialis iō addidit. Et raritas accidentalis aut pp creatio nem ſicut ē in carnibus glādoſis. i. ſicut iſte ſe te nent ex parte materie ita ēt euentus cōplexionū ꝛc. ſe tenere poſſunt lra fuit aliqualiter difficilis

Amplius diſtinguamus.

In hac parte ipſe ſubdiſtiguit mēbra ſupraſcri pte diuiſionis ꝛ duo facit qñ primo ipſe ſubdiſtiguit primū mēbruꝫ. ſ. tenens ſe ex parte cauſe paſſiue ꝛ materialis ſecundo diſtinguit ſecundū ſe tenēs ex parte cauſe efficiētis ſecunda ibi. Cauſa autē efficiens ꝛ primo ꝯtinuās ſe cum precedentib⁹ ſe cūdo proſequitur quod itendit ibi mēbrū itaqꝫ ſu ſcipens primo ēt ponit vnā cām cōeꝫ huius cauſe materialis ꝛ eam declarat ſecundo ponit aliā cāꝫ diuerſam ēt in hoc genere ibi aūt cauſa ſui ſitus dicit de ambabus partib⁹ primo. Amplius diſtin guamus vnāquāqꝫ harum diuiſionum diuiſione aliqua. ſ. vnūquodqꝫ membrum diuiſionis. ite rum diſtinguamus ꝛ proſequēdo de cā patiente. Dixit. membrū itaqꝫ ſuſcipiens eſt cā vt eueniāt iſte egritudines. ſ. paſſiue ꝛ materialiter. Aut pez debilitatem ſui aut pp malitiam complexionis cō firmate proprie frigide ꝛ debilitatem ſui in creatō ne ſua non ex parte complexionis aut ſupple etiā propter debilitatem complexionalem nō frigidita tis ſed propter vehementiā caliditatis. Addit ꝛ p prie cum accidit ſupple talis mala complexio ca lida propter motum ꝛ per dolores ꝛ per cauſas ex trinſicas vt per morſuꝫ venenoſi animalis calidi vel medicamento aliquo calido ſupple tūc ē ma xima cauſa vt membꝛ patiatur huiuſmodi tamē cauſe extrinſice principaliter debilitant pro quan to imprimunt in membro malam complexionē iō addit licet. hec diſpoſitio nō ſit longiqua a diſpōe complexionali de ſcōa parte adducēdo aliam cāꝫ paſſibilitatis mēbri dixit. Aut cauſa ſui ſitus ſub membris aliis ꝛ vbi ad ipſum curunt materie per naturaꝫ. i. naturaliter ſupple eſt cauſa talis paſſi bilitatis ideo addit ꝛ propter hoc. i. propter iſtaꝫ cauſam vt propter ſitum decoſum in pedibus mul tiplicantur. ſ. tales dolores. Nota primo quod ex prima parte huius textus colliguntur quedaꝫ que in diuiſione ſuperiore explicite nō ponebā tur quia ſupra eſt dictum de cauſis paſſibilitatis in his egritudinibus quod cauſa talis principalis eſt ipſum membruꝫ ꝛ quod cauſa inſtrnmentalis eſt dillatatio meatuum ꝛc, ꝛ dicebatur quod ma

le ꝯplexiones indifferēter ex illo textu ita attribui
potezāt ad cām effectiuaz sicut ad materialē ⁊ q
raritas accidētalis uel ex creatione uidebatur ꝑ
ꝓijs attribui causis instrumētalibus q̄ pricipali
passione licet ēt sibi attribui posset. Et iam ibi
explicite colligitur q debilitas membri est causa
quodāmodo imediata ⁊ principalis passibilitatis
membri siue sit talis ex malitia ꝯplexionis confiz
mate ⁊ ſ. ex tempore acquisite siue fuerit talis ex
creatione sua non ex parte ꝯplexionis quod pōt
dupliciter intelligi uno modo q membrum sit ex
creatione debile non ex parte cōplexionis. ymo
stante tempamento ꝯplexionali stabit debilitas
merito male ꝯpositionis ⁊ propter raritatez ⁊ ma
lam texturā uel aliter non ex parte ꝯplexionis. ſ.
acquisite sed cōgenite ⁊ naturalis possemus etiā
ymaginari gradualem ꝯplexionem temperatam
cum bona ꝯpositione in membro ⁊ tñ erit mem
brum debile naturaliter uel propter ideboitaz de
pendentiam uel paucitatem mensure spirituū re
quisitoū ad debitam opezationē membri uel ꝑ
ter occultam qualitatē habilitantez ut facile pa
tiatur ut uidebitur in quōculla si tales morbi sint
bereditarij ⁊c. Et sic erit membrum debile ex
creatione non ex parte ꝯplexionis scōm cōmunez
doctrinam licet ego in hoc fuerim contrarius cō
muni opinioni. In primo regni igitur colligitur.

Secundo q talis mala ꝯplexio confirmata ex
tēpore acquisita tamen quā membꝝ redditur de
bile proprie. i. ut multum est complexio frigida ⁊
ratio uero est cum talia membza sint pez naturā
ꝯplexionaliter frigida ideo ut multum magis la
buntur ad frigidum q̄ ad calidum. Colligitur
tertio q talis malitia ꝯplexionalis qua membꝝ
redditur interdum debile ex ꝯsequenti passibile ē
complexio calida confirmata. ſ. Et hic singula
riter notate q existente homine uerbigza poda
grico a tali mala ꝯplexione confirmata calida cō
tinget medicum uel infirmū sepe decipi quoniam
eger non percipiet caliditatē in se ipso cum ꝯple
xio talis propter diuturnitatē sit facta uelud natu
ralis non sentietur ut diuersa ꝯplexio ⁊ forte me
dicus per hoc credit cām esse frigidam ut cōmu
niter accidere solet ⁊ si ad tactum percipietur ali
qua caliditas attribuet ipse alicui materie subtili
fluenti propter dolorem ⁊c. Et hoc contingere
pōt. ſ. ut talis mala cōplexio calida confirmetur
propter motum proprie ut multum in itinerātib⁹
q̄ non cōsiderabit medicus de tali itineratōe aut
propter dolores qui precesserunt ⁊ ibi oportet be
ne speculari q forte prehesistētes dolores habue
runt radicem cām frigidā ⁊ ipsa remota propter
dolores remansit in membro mala complexio ca
lida cōfirmata unde ⁊c. Et sic oportet medicū
maxime esse diligentem ⁊ hanc credo esse unam
cām male curationis podagre diuturne que olias
habuit radicem cām frigidam q̄ propter longos
dolores est membrum debilitatū per ꝯplexionem
calidam ⁊ sic ab omni cā facile leditur ⁊ dolet ⁊
tunc. Medici exhibent regimen calefactiuum
q̄ per talia solebat dolor aleuiari uel remoueri.
cum non erat dicta confirmata ꝯplexio ⁊ nūc cō
tinuo deterioratur q̄ uel addit uel saltem fouetur
cā debilitatis ⁊c. Notate bene ideo eportebit
q alia multa discurrere ut uidebitur in ca. signoꝝ
idem dicatur posse euenire propter usum medicia
rum longo tempore calidaꝝ q̄ acquiretur in mē
bro ⁊c. Et hoc est qō dixit propter cās extrinſ
cas. i. medicinas qūo autem motus sint causa ca
liditatis ⁊ maxime progressiuus in membris infe
rioribus ut pedibus manifestum est primo q̄ mo
tum euigilato calido exacuitur sic per quietē ebe
tatur ⁊ sic sibi uicinas partes magis callefacit ⁊
sanguinem elliquidat. Modum aūt magis per
rationē assignabat Albertus magnus circa finem
primi Methau. dicens sic qō est cā ierafactōis ⁊
sepationis partium est cā caloris sed quādo coꝝ⁹
mouetur super aliud corpus distrahit ⁊ separat
partes ab eo quod separantur ⁊ distrahuntur ab
eo partes eius ēt si possit suscipere sepazationez ⁊
sic altezando naturā educit calorem qui potentia
fuit in materia sicut omnis forma potentialiter ē
in materia ⁊ hoc modo emicat ignis ex fricatōne
lapidum adinuicem ⁊ sagita plumbea fricata ad
berens ex balistra proiecta liquefit ⁊ hic est mo
dus cōmunis motui locali. Alius modus est ēt
eius ⁊ appropriatur motui uolūtario taliter quia
eo q natura ad membza motus dirigit spiritus ⁊
sanguinem tanquam instrumenta ipsius ⁊ sic mē
bruꝝ calefit. Alius modus potest esse quia pro
pter motum mēbrozuꝝ inferiozum maxime super
fluum facta in spiritibus resolutione ⁊ membris
debilitatis nitit̄ natura succurrere ipis ⁊ sic ad ip
sa transmittit quibus confortentur instrumenta
ſ. sanguinem ⁊ spiritus ⁊ ꝟtplurimum inordinate
unde fit in ipsis confusio ⁊ superincensio acquirit̄
igitur in membzo caliditas non naturalis quia nō
conueniens neq̄ proportionata ꝑ operationibus
membri cum huius totalis caloris causa non sit
ipsa natura ꝟt dictum est que ēt si ad hanc cōcur
rat hoc fit ipa sic necessitata ⁊ nō regulariter ope
rante facit ēt motus ad caliditatem innaturalem
maxime membzozum inferiozū cum per motum
agitaē in corpore humoribus disponuntur natura
liter ⁊ deorsuz moueantur ⁊ citius moueantur sub
tiles ⁊ calidi ⁊c. hec tñ ratio patitur instantiam.
sed fit hic persuadens tñ ⁊ sic ꝑ motum potest
acquiri mala complexio calida in membzo ⁊ con
firmari uel habituari ēt erit causa debilitaē ⁊ pas
sibilitatis mēbri dolor ē ēt cā caliditatis per hoc
q̄ cum dolor sit sensatio cāe ꝯrarie ⁊c. Et uir
tus expulsiua non exeat in actum suum sine ope
ratione nisi cum nocumentū aliquod senserit fit
igitur ut ad sensum ꝯrarie cause eam uirtutem i
petuosse quodam motu moueri ut cām doloris a
se expellat ⁊ talis uirtus expulsiua excitatur non
solum in parte proprie dolente sed etiam in adiacē
tibus partibus que secum ꝯpatiuntur unde fit ut
fortiter exprimat ut nocivum a se expellat ex qua
quidem expressione accidit sanguinem ⁊ spiritus

fluere ad locum dolentē ⁊ sic supercalefieri ⁊ qr̄ cum fit sensus ꝺrarij natura deriuat quasi in su cursum uocata sanguinem ⁊ spiritū ut fortius expellat quibus pars doloris super calefit unde i forti dolore intrinsico fit infrigidatio extremitatū ⁊ interdum syncopis propter deriuationē sanguinis ⁊ spirituū ad locum dolentē. Quo aūt cause extrinsece alique calefaciant ut medicine calide ul' balnea calida ⁊ similia manifestū est. Secundo no.ꝙ membro debilitato siue a cā frigida siue calida ꝺfirmata siue ex creatione ipm disposuit ad hos dolores ēt materiales qz ex ordine nature fit ut membra fortia expellant ad debilia ⁊ ipa sic debilia existentia ulterius expellere non possunt. ⁊ sic materie in loco coarceantur.ēt si membrum sit debile per ꝯplexionē calidam ꝺtinget ipm plus atrahere cū possit debite alterare unde oz ipsum superfluū expelli ab ipsa uirtute expulsiua que ꝑportionetur siue digestiue non totū superfluum expellet cum plus sit atractum cū ꝺueniebat siue digestiue. Et si uirtus expulsiua sit ēt ībecillior cū digestiua proportionaliter ēt minus expellet ⁊ sic oportebit ꝺino illud remanere in membro ⁊ cōsequentez lesiones inferre penes malitiam quantitatis ⁊ qualitatis eius qō retentum ē neqz fit ueriſimile ut expulsiua sit fortior cū sua digestiua cum sibi subordinetur que ēt si esset per accidens fortior non propterea ad alia fortiora expellere poterit qz illa fortiora non recipient ⁊c. Et ex his patet capitulū totum clarum qō dicitur in prima parte qō ēt situs sub alijs membris disponat ad receptionem superfluitatū manifestū est lego totaz lr̄am. Continuando igitur dixit. Amplius distinguamus unāquāqz harum diuisionū.i.unumqēqz membroū diuisionis distinctione aliqua ⁊ prosequitur dicens. Membrum itaqz suscipiens est cā .s.passiua ut eueniāt iste egritudines aut propter debilitatem sui ꝓpter malitiam debilitantem confirmate.i.habituate ⁊ proprie frigide ꝓpter cām dictam ⁊ supple propter debilitatem sui i creatione sua non ex parte cōplexionis sed supple exparte male ꝯplexionis ut raritaē uel propter indebitā dependentiā uel ꝓpter paucitatem in mēsura spirituum ⁊c.ut dicebatur. Addit ⁊ propter uehemētiam caliditatis.s.fuerit debile.s.ex tr̄e iō addit Et proprie cum accidit per motum ⁊ ꝓpter dolores quoniā talis ꝯplexio calida ab huiusmodi causis maxime est cā talium dolorum ꝓpter causas assignatas ⁊ ꝓpter cās extrinsicas ēt.s.si fiat tal' mala ꝯplexio calida ē ⁊c. licet hec diuisio non sit longinqua a diuisione ꝯplexionali qz ad illam reducitur ut exponebatur ⁊ addens aliam cām etiā se tenentem ex parte cause passiue dixit aut causa sui fiē sub membris alijs ⁊ ubi ad ipm .i. propter quem situm currūt materie per naturam .i. naturaliter qz materie sua grauitate deorsum mouentur. Et hanc sniam ēt ponit Al'es primo pble. vij. pble. Ideo infert correlariū dicens. Et propter hoc multiplicantur in pedibus ⁊ anchis.s. tales dolores.

Causa autem efficiens Inista parte ꝙ sequitur de alio membro diuisionis talium doloz .s.de cā efficiente. Et quoniā causarū efficientiuz quedam se tenent ex parte causaz corporalium. quedam ex parte cārum primitiuaz. primo ponit cās corporales scōo magis primitiuas ibi. Et cause diuisionū quoniā supra de cā efficiente corporali d. terminās dixit qō cā efficiens sunt ꝯplexiones male.s.imateriales ut dicebatur ⁊ materie male.primo declarat qūo dicte male cōplexiōes sint cā.scōo qūo dicte materie.ut que sint ille.scōa ibi materie uero aut sunt dixit igitur de pria ꝑte. Cā efficiens aut ē cōplexio corporis totius .s. excellens uel inaturalis aut in membro principali. supple calida inflamans aut supple talis ꝯplexio est infrigidans congellans aut exicans constrigēs addit ⁊ proprie cum ei admiscetur humiditas extranea. Pro intellectu huius partis est notandum qō in hac parte enumerando cās que sunt cōplexiones sine materia soluz exemplificauit de talibus cāis in toto uel in principalib⁹ mēbris nullā faciens mentionē de causis talibus subiectiue in membro dolente existentibus. Et ꝺsiter cās tales mediatas tātum enumerauit ⁊ non imediatas. ⁊ huius cā fuit quoniā illas cās imediatas tanq̄ notissimas cās effectiuas talium doloz supra intellexit. Dubium enim non est qōmala ꝯplexio diu in membro sentiēte subiectiue exīs est cā efficiens doloris illius membri non ita manifestū apparebat quod mala complexio in membris alijs a membro dolente sit causa talis doloris. Iō hoc declarans manifestauit qō inmanifestum erat ⁊ dubium de manifesto nullam faciens mentionez

Secūdo notandū qō non possit malaz complexionem humidam esse cām taliū dolorū sicut fiet aut fecit de reliquis complexionibus qm̄ habetur scōa primi de causis doloris absolute cōplexio humida ēt subiectiue in membro existens nullo modo efficit dolorem multo igitur minus facit dolorem in membro non existens sed mediate tantuz concurrens sicut alie faciunt quod maxime verū est de dolore forti de quo est sermo. Complexio tamen calida uel frigida in toto uel in principali existens potest esse causa taliuz dolorum essentialiter cōicando sibi similem quantitatem in spē in membro dolente. ⁊ sic fiet causa doloris ut ꝑz potest ēt esse causa doloris mediate materie trahendo materiā calidā uel frigidam ad iuncturas expellendo sicatas aut si fuerit in principali nō sic faciliter cōicatur membro dolenti ita ut per se doloreꝫ causent cum sit qualitas magis patiens quā actiua ideo si mediate concurrit ad dolorem hoc magis efficit materiam presistentem constringendo ⁊ ad iūcturas exprimendo quoniam per se materiam non generat ⁊ forte ad hunc sensum dixit dominus. A. secūda primi loco allegato quod caliditas ⁊ frigidit̄ essentialiter causant dolorem ⁊ siccitas accidentaliter ideo notanter dixit textus aut exicans supple siccitas constringens ⁊ proprie

cum ei admiscetur humiditas extranea. Et sic pz lra clara lege eam.

Materia uero In hac secunda parti cula huius partis ipse prosequitur de causis efficientibus corporalibus materialibus enumerãdo. s. materias que efficiũt talem dolorem. ⁊ duo facit quoniã primo facit q dictum est. scõ ponit ordinem harum materierũ in cãndo. scõm qõ multum uel raro sunt sicut cãe scõa ibi. Et plurium quidem fit ⁊c. de prima parte dixit. Materie uero aut sunt sãguis singularis .i. solus aut sanguis fl'aticus aut sanguis colleric⁹ aut sanguis mel'icus aut est fl'a singulare aut uehementia crudi aut singularis aut humor cõpositus ex fl'ate ⁊ collera aut aliquid ex genere collere aut uentositas irritata hoc est quod dicit.

Pro intellectu partis est primo intelligendum ut colligi põt prima primi cap. de humoribus qõ dupliciter dicitur uel dici põt sanguis collericus fl'aticus uel melancolicus uno modo cum ipse sanguis ab intrinsico ꝟuertitur ad naturam alicuius talis humoris. s. collere fl'amatis ⁊ melancolie q. s. callefiat ⁊ excitetur uel infrigidetur ⁊c. Secundo modo q sanguis ab extrinsico admisceat collera fl'a uel melancolia ⁊ utroq modo posset intelligere. d. A. cum dixit. Sanguis collericus fl'aticus ⁊c. maxime tamen intellexit secũdo mõ.

Nõm scõo q ex uerbis. d. A. expresse colligitur qõ ex omni humore tanq̃ ex materia fieri põt dolor iuncturarũ q humor quilibet aut est sanguis singularis. i. sol⁹ aut fl'a singulare. s. naturale aut alius humor crudus siue sit fl'a aquei siue gipseũ uel aliud simplex fl'a innaturale uel mel'ia inaturalis ex humore crudo ꝟgellationẽ maxime generatam aut melancolia naturalis que singulariter iter humores naturales dicitur cruda ubi sit sola ⁊ singularis aut aliquid ex genere collere siue fuerit naturalis siue inaturalis ⁊ hoc siue sub forma sit collere exñs siue sit facta melancolia per adustionem nam quelibet taliũ est aliquid de genere collere quoniã melancolia per adustionem cãta appellatur. colera nigra aut est humor mixtus ex collera ⁊ fl'ate aut ex collera ⁊ mel'ia ⁊c. non apparet qõ nullus reperiatur humor neq simplex. neq cõpositus licet multiplex ⁊ uaria fieri possit talium humorũ cõpositio q aliq̃ fl'a collã dñatur ⁊ aliq̃ econtra ⁊ aliq̃ est duoꝝ tantũ aliquando trium ⁊ interdũ oium humoꝝ est ꝟpositio uariari ẽt põt talis ꝟpositio ex parte multiplicis diuersitatis in diuersis spẽbus fl'aticis collere ⁊ melancolie ut patet. Dos aũt modos omnes explicite uel iplicite posuit. d. A. in textu primo quidem dixit explicite de sanguine puro sine alio humore per hoc qõ dixit sanguis singularis dixit ẽt explicite ô sanguine cum alijs humoribus mixto per hoc quod dixit aut sanguis fl'aticus collericus ⁊c. ut exponebatur in nõto superiori fecit ẽt mentionẽ de fl'a solum potest esse cã per hoc quod dixit aut fl'a singulare. Explicuit ẽt qũo mel'ia per se natural' maxime põt esse cã per hoc qõ dixit aut singl'is. s. singl'is crudi. addit singl'is. i. per se implicite. ut innuat q ois humor frigidus qui non est fl'a naturale uel mel'ia naturalis siue sit aquositas siue aliud fl'a naturale uel mel'ia inaturalis non adusta põt esse cã per hoc quod dixit aut uehementia crudi iplicite ⁊ innuebat q omnis humor simplex caliq̃ qui non est sanguis põt esse sic cã per hoc quod dixit aut aliquid ex genere collere includens ⁊ naturalem ⁊ preter naturã ⁊ melancoliã adustam ut dictum ẽ cum quilibet talis sub noie collere dedit ẽt intelligere oẽm ꝟpositionez uniꝰ humoris cũ alio uel pluribꝰ per hoc quod dixit aut cõpositus ex fl'ate ⁊ collera. Innuebat ꝟsequenter oẽm possibilem ꝟpositionẽ humorũ. De hac tamen specialẽ facit mentionẽ tanq̃ de ea que est utplurimũ cã talium doloꝝ ut in fen uidebitur. Addit etiã aliaz possibilem cãm talium dolorum non humoralem que est sepe ꝟtingens ⁊ est uentositas irritata .i. i pulsa cohartata ⁊ ꝟstricta inter iuncturas. Et sic patet quod ois cã humoralis ⁊ uentositas esse põt cã talium dolorum. non ergo mirandũ propter maxime multiplicem ⁊ diuersam humoꝝ ꝟpositõm si tales morbi aliq̃ sunt tarde curationis lege lit tezam q iam clara est.

Et plurimuz In hac secunda parti cula huius partis ipe ponit ordinem haꝝ materieꝝ in cãndo hos dolores dicẽs. Et plurimũ qdẽ fit ex fl'ate ⁊ colleza deide a crudo deiñ a sanguie pz a collã ⁊ raro fit a mel'ia

Pro intellectu parẽ oritur dubitando quoniã non apparet quod talis sit ordo in cãndo dictos dolores. Primo quidẽ uidetur quod fl'a ut plurimum sit in causa quoniam cuz mẽbra iuncturarum sint naturaliter debilia non apta proprie nutrimentũ cõuenienter digerẽr uidetur quod p uiã indigestionis debeant materie fl'atice in illis magis multiplicari ⁊ ex consequenti debent esse causa talium doloruz. Secundo uidetur quod collera magis debeat esse causa quoniam cuz materia collerica sit iter omnes humores magis mobilis uidetur quod ipsa pp ipsius facilem cursuz ad iuncturas utplurimum sit causa talium doloruz.

Tertio apparet qõ sanguis plurimũ debeat eẽ causa quoniã multo maioꝝ est mensura sanguis in toto q̃ alioruz humorum ⁊ per consequẽs citi⁹ superhabundat i corpore alijs humoribus ⁊ exin de sequitur quod magis debet ad iuncturas fluere ⁊ sic eẽ magis causa doloris ⁊c. Pro respone igitur ẽ pio intelligendum quod mã faciẽs dolorem iuncturarum ⁊ in iuncturis existens differenter ⁊ uario modo ibidez est contenta uel q per uiam indigestionis ⁊ paulatine congestionis est ibidem agregata uel est aliunde fluxa. do. A. autem quod cum ponit ordinem taliuz materieꝝ i cãndo maxie intellexit de fluxa materia uel fluẽte. Et hoc q tales dolores magis fiunt a materia currente uel expulsa quã a materia ibidem cõgesta. Secundo notãdum in corpore naturaliter dispoito ⁊ debito utente regimẽ plus ẽ de sanguine quaz fl'ate et plus de fl'ate quã collera et plus

de collera q̄ melʼia cum sanguinis sit nature conformioꝛ ꝛ melʼia miníme uite ꝺformis ꝛ alij duo medij ſm medium modū i ordine dicto imo dicūt aliqui ꝛ eſt multum probabile q̄ ſm quādā ꝺiecturam ueritati propinquā pōt dici q̄ ſanguis ē duplus reſpectu flʼatis ꝛ flʼa duplum reſpectu collere ꝛ collera dupla reſpectu melie hoc tū ſciēꝫ pūctualiter eſſ3 ualde difficile hoc totum intelligitur de humoꝛibus naturalibus ꝛ in corpoꝛe debito utēte regimine q̄ dico pꝛo tanto q̄ hodie pꝛopter ingluuiem ꝛ gulositatē hominū plus ſumentes q̄ poſſint digerere ꝛ ēt in alijs malum regimen utētes ut exercitio uel cohitu ut dixit. H. vi. affo. i ꝺmēto illius affo. Eunuchi non podagrizant ꝛc. ueriſimiliter de flʼate per uiam indigeſtionis tātū multiplicatuꝛ ut ipm flʼa nonꝯalē habeat ad ſanguinē habitudinē ꝛ ad collʼam ut ſanguis ad eum habeat pꝛoportionē duplā imo multo bꝛeuē ut forte ſeq̄ teraꝛ ꝛ ipm flʼa non ſolū ſit duplū ad colleꝛā imo forte tꝛiplū uel quatꝛuplū maxime dico in nꝛo climate ꝛ hoc flʼa per uiam indigeſtionis multiplicatum appellatur hic ab. d. A. crudum q̄ per uiam cruditatis ꝛ idigeſtionis multiplicatū. Tertio nō. q̄ collera cum ſit humoꝛ ſubtilis ꝛ calidus ex ſui natura cū mouetur magis mouetur ad exteꝛioꝛa ꝛ ad circūferentiā q̄ ad interioꝛa pꝛ. Ex hiſ itaq̄ ſolui poſſunt difficultates dico igitur cuꝫ teſtu primo q̄ plurimū fit ex flāte cū collera q̄ flegma naturaliter quodāmodo mouetur ad iūcturaſ ne motu iuncturaꝝ ꝛ caloꝛe acquiſito ipſis areſcāt imo ad humectādum ordiauit natura flegma ad illas moꝛari iſtud tū uerē ē de flāte naturali. In hac tū utilitate ēt cōicat flā aqueū inaturale uerē q̄illud flegma ē materia doloris iuncturaꝝ ē ut plurimū p uiā indigeſtionis multiplicatū q̄ uiſcoſitate pꝛticipat ꝛ groſſitie ꝛ tale non pōt niſi ſubtilietur faciliter penetraret ad iuncturas pꝛopter circūſtantia membꝛa dictas iuncturas ſtricte alligantia ut ſupra dictū ē ſubtiliatur aūt ꝺueniēter per colleꝛā iō plurimū talis doloꝛ fit a flegmate ꝛ collera per flegma itelligitur flegma quodlibet indifferens inaturale deinde fit a crudo. i. flegmate ſubtili aqueo q̄ cruditati maxime uidetur attinere quoniā tale ēt ſine miſtione collere fluere pōt ad iuncturas. Sed ſi tu dices cum tale flegma aqueū maxime per indigeſtionē cauſetur ꝛ de ſe poſſit ad iuncturas fluere uidetur q̄ ipm utplurimum ſit cā taliū doloꝛ dicatur q̄ non plus ō iſto flegmate generatur q̄ de oꝫbus alijs flegmatibus inaturalibus ſimul quoniā ex multiplici uarietate in regimine ꝛ uarietate corpoꝝ per indigeſtionez uarie ſpēs flegmatis generari poſſunt. Iccirco ex uarijs ſpēb⁹ flegmaticis cā collera alijs a flegmate crudo utplurimū fit talis doloꝛ q̄ ex flegmate crudo deinde fit a crudo ꝓpter cām dictam. Et ſm hoc ſolutū ē ad primas duas difficultates.

Ad primā dicitur q̄ in pꝛopoſito ſermo ē de materiebus que doloꝛes efficiunt p uiā defluxus de eolore facto p uiā ꝺgeſtionis ar. ꝺcludit uerum.

Ad ſm dicitur q̄ licet collera ſit maxime intez humoꝛes mobilis tū ipſa ſui ſubtilitate ꝛ caliditate magis ad alias regiones mouetur q̄ ad iuncturas unde maxime mouetur ad cutim ꝛ facit ſudorē uel aliq̄ſi multū habūdauerit facit yteritiā ſepe ēt mouet ad os ſtomaci ꝛ uomitu educit. Ad ētiū dr̄ q̄ ꝛ ſāguis ſit multo āplioꝛ i q̄ntitate alijs humoꝛib⁹ tū ex alia pte dico q̄ ſic eſſe fuit neceſſarium ꝓpter reſtauratōm ciꝰ quod ꝺtinuo diſſoluitur ꝛ ſi dicatur aptus ēt ex cibarijs magis in toto multiplicari dico q̄ ſi multipliicatur ēt in mēbra aptus ē tranſmutari. unde tunc membꝛa maxime carniforia magnificātur ſm q̄ ꝛ ipſe multiplicatur ꝛ p ꝺſōs non ſuperfluit ita ut a uirtute ad iuncturas expellatur ſic fit de alijs cum multipliicantuꝛ poſſet tū ex regimine ipinguatiuo ex pte cibozum ꝛ dimiſſione exercitij ita multiplicare i uenis ꝛ facta uenaꝝ extenſione dillatatis pozis uenarum diſcurrat extra uenas ꝛ fluat ad iuncturas.

Et ex hac cā ſepe euenire ſolet in uiris conſularibus ꝛ multis religioſis qui cibarijs delicatis ꝛ vinis pꝛecioſis multum habundant. Poſtea utentes ſtudio ꝛ cogitatōib⁹ modico utūr exercitio. Et ꝺſiter pꝛohibita reſolutiōe ꝛ multiplicato ſanguine tandem deueniūt ad illam habundantiaꝫ ꝛc.

Pōt ēt iſtud ꝺtingere ex pꝛiuatione alicuius euacuationis fieri ſolide de ipſo ſanguine ſicut retentis emoꝛoydibus que poſtmaliter fluere ſolebant uel retentis meſtruis in muliere. Poſſet ēt hoc ꝺtingere ex debilitate atractiue alicuius pticularis membꝛi non atrahentis ſanguinez ꝺſuetum uñ epate tū de ſanguine generante ſicut ſolebat ꝛ nō actracto tū de ſanguine ad membꝛa ſuperhabundat in menſura ꝛc. Et iſtum caſuz poſuit Auꝛois ſingulaꝛē quarto colliget ca. xxxvi. de quodam patiente fluxum ſanguis cuius cauſa latuit medicos multo tempoꝛe tandez ipſe cognouit quod cauſa erat debilitas atractiue ꝛ digeſtiue uniꝰ bꝛachij infirmi ꝛc. Iſte tamen cauſe ut minus ſunt cauſe generationis dictoꝝ doloꝝ quam flegma cum collera uel flʼa crudum q̄ raro deuenitur ad iſtā exteū uenaꝝ q̄ antequā ad eā pꝛeueniatur ſepe ſupcalefit ſanguis uel putrefit: ꝛ fit febꝛis ſanguinea alteꝛius generis: ꝛ ex debito regimē exhibito in talib⁹ febꝛib⁹ minoꝛatur dicta menſura ꝛc. Ex hiſ igitur ſolutuꝫ ſit ad difficultatē. Ex hiſ etiā verificat⁹ eſt ordo. d. A. in talibus materieb⁹ in cauſando hos doloꝛes quoniā primū eſt materia p uiā defluxus flʼa cum collera ꝓpē ſubtiliari flʼa a collera: poſtea flegma aqueū: deinde ſanguis: poſtea collera: que licet ſit mobilioꝛ q̄ ſanguis tamen ꝓpter cauſas dictas rarius mouetur ad iuncturas: hoc intelligitur de collera pura forte q̄ collera groſſa ex miſtōe flʼatis: vt vitelina magis eſt cā: q̄ ſolus ſanguis ꝓpē illas cauſas que dicte ſunt: raro aūt melancolia eſt cauſa per uiā defluxus ꝛ hoc ꝓpter ſtreitatē materie imobilitatem ꝛ groſſitiez eius. Notate tamen ꝛ ſingulariſ quod licet raꝛius fluat materia melʼia ad iuncturas unde fiat doloꝛ ꝛc. ut dictum eſt tamē ex hoc non ſequitur quod pautioꝛes re

periantur podagrici uel ciragrici ex materia melancolica q̄z ex alia materia imo stat oppositum ꝛ credo utplurimū ꝯtingere. ſ. qō plures reperiantur podagrici uel ciragrici ex materia melica q̄z ex alia materia ꝛ hoc ideo est non qz materia principaliter fluxa fuerit melia ſz alia materia ut flegmatica uel ſanguinea ſed ꝓpter tēporis diuturnitatem fit melia uel per uiam ꝯgellationis ut q̄ fit ex flate crudo ꝛ maxime ſi illud fla genitum eſſz ex cibis crudis ꝛ frigidis ut lactucis cucurbitē citrulis ꝛ aliis fructibus nam tale fla in membris frigidis longo tēpore exiſtens ꝯgellatur ꝛ expſſo humido remanet melia. Ex ſanguine aūt uel ex flate cum melia mixto uel flate ſalſo ſi cauſetur ſepe ꝓpter malū regimen materia aduritur ꝛ ſubtile reſoluitur ꝛ groſſum inceneratur ꝛ manet materia melancolica adusta ꝛ ſepe ꝯtingit ꝓpter balnea ſulfurea uel aluminoſſa uel inunctiones multū reſolutiuas non appoſitas ſecum humectatiuis uel ꝓpter poni in furno ut quidam ꝯſilio ydiotarum fecerunt ſicut euenit magnifico dño Antonio de triuultio Mediolanſi ꝓpter enim talia ꝛ ſi materie dictoꝝ morboꝝ non fuiſſent a principio melancolice. ſ. ſanguinee uel flate ꝛ ex parte materie fuiſſēt ſatis ſalubres tū nunc dicte materie uitio malignitatis facte ſunt melice ꝛ morbi facti ſunt incurabiles. Et hoc potiſſimū accidit in ꝯplexionibus calidis ꝓpter reſolutionem que fit in materia. unde ſicut fla cum exicatur fit ſicut lapis ita ſi ſanguis fuerit in cā ꝛ exicetur fit ſicut caro. Concludo igitur qō licet materia fluens raro fit melica tamē plures reperiūtur laborantes ex materia melica q̄z ex alia materia qz cum alijs materiebus ſepe fit ſalus q̄z cum ad hanc deuentū eſt aſſociantur uſq; ad mortem ꝛ ſic patet lra clara lege tu illam. Sequitur illa pars.

Et cauſe diuiſionum: In iſta parte auctor qz ſupra manifeſtauit in genere cauſe efficientis cās ſe tenentes ex parte cārum primitiuarum. qz cauſe de quibus fit ſermo inferius aut ſunt uere primitiue aut ad eas reducibiles ut patebit ꝯſideranti prima pars pōt diuidi in tot particulas quot cās particulares poſuit duo tū principaliter facit. primo facit qō dictum eſt ſcōo epilogādo enumerat in hoc genere omnes cās talium doloꝝ fa ibi. Et ſi adiuuent. De prima parte igitur dixit cauſe diuiſionum huius cauſe. i. cāe diuiſionum. i. membrum diuiſionis huius cāe. ſ. efficiēt. ſ. eſt qō cāz efficientium quedam ſunt uel uere primitiue uel ad eas reducibiles ꝛ ſupple talium quedam ſunt cauſe preterite. ſ. ex morbis precedentibus ꝛc.

Et nota hic q; licet apud auctores medicie iſta noia catarus ꝛ coriza ſint termini differentes ſm genus ꝛ ſpēm quoniā catarus ꝛ ſi generaliter dicatur de fluxo materie humoralis de uno mēbro ad aliud membrum qō ſub ipſo continetur fa primi doc. prima cap. tū ꝓprie dixit fluxum ut a parti particulari membro ad inferiora ut a cerebro ꝛ ſimiliter coriza licet differant quoniā catarus dixit talis fluxum materie ad inferiora non per uiam naſſi. coriza uero dicit de fluxu per uiam naſſi ꝛ maxie de materia ſubtili ut expreſſe colligitur a. d. A. ſ tertij cap. de coriza ꝛ cataro in principio cali ꝛ ſic catarus uidetur i plus ſe habere q̄z coriza. In propoſito tū ſumuntur ut termini ſynonimi ut dicant defluxum a cerebro ad inferiora ꝛ ſi inter hos terminos eſt diſtinctio illa eſt ex parte materie catarus dicat defluxum materie groſſiciei: ꝛ coriza defluxū materie ſubtilis aquee: quomodo aūt huiuſmodi catarus ꝛ coriza ſint cauſe talium doloꝝ preterite: patet ex hoc quoniā precedētib⁹ his ſignificatur materiā fluxiſſe ad inferiora ꝛ cō ſequenter ad iuncturas ꝛ ſic p uiam debilitatis ac quiſite in iuncturis etiam per uiā defluxus materie coriza uel catarus poterunt eſſe cauſe preterite talium doloꝝ quia imediate non ſemper ſunt cauſe talium doloꝝ cuz non ſemper ad iuncturas fiat defluxus ſz continuato defluxu ut mlt̄um fiet fluxus etiam ad iuncturas precipue pedum ꝓpter cauſas ſupra aſſignatas ēt dici poteſt q; fluente materia ad mēbra naturalia uerbi gratia ad ſtomacum uel epar ꝓp debilitatem acquiſitam in talibus membris multiplicatis conſequēter materiebus in toto per uiam indigeſtionis dictorum membrorum facta deinde conſequenter expulſione materierū ad iuncturas tunc catari ꝛ coriziē fuer cauſe preterite talium doloꝝ ut patet. Conſequenter continuando in talibus cauſis ponit illam cām preteritam ꝛ declarat modum eius dicens. Et curatio collice ſm modum in quo cō fortantur inteſtina ſupple eſt de cauſis preteritis talium dolorum ꝛ declarando dixit. Et expellunt ſuperfluitates conſuetas. i. ꝓpter hanc ꝯfortationem ipſis inteſtinis ꝯfortatis ꝛ fortiorib⁹ factis expellunt ſuperfluitates ſupple quas aliūde ſolebāt recipere ꝛ non recipiunt eas ꝓp fortitudinem ipſoruz unde fit q; dicte ſuperfluitates ad alias ꝑtes expelluntur ꝛ maxime debiles quales ſunt extremitates que ꝓp debilitatem recipient ideo addit continuādo qr̄ expelluntur ad extremitates ꝛ ſic ad eazum iuncturas ꝛc. Et ſic eſt clara littera declaretur quomodo aliqñ in collica ꝯfortātur inteſtina ꝓo cuius intellectu breuiter aduerte quod licet in collica coniungatur oppilatio quoniā i ea ſemper difficilis ſit exitus eius quod debet egredi per naturam ut xvi. tertii in principio capituli ꝛ exinde ab hac intentione conueniunt deoppillantia ꝛ rara facientia ꝛ ſic non confortantia tamen excellentes medici poſtquam adimpleuerūt hāc intentionem ut ſit uenter factus leuis mitigata ēt diſpoſitione inteſtinali dolorоſa tunc uertunt ſe ad aliam intentionem. ſ. ad confortationez inteſtinoꝝ cum puluere. ſ. inteſtini lupi ꝛ cum criſteriis factis ex decoctione inteſtinorum caſtrati ꝛ ſimilibus ꝯfortatiuis ad quam intentionem ſepe ad minus paucā aduertentes non intēdūt circa quā niſi intendatur fit debilitatis inteſtinis ꝛ ex dolore precedente ꝛ ex denudatione ipſorum inteſtinorum facta ꝓpter fortia criſtera abſtergentia q̄

cunqz modica uentositas per intestina transiens i primit dolorem intestinoz imo fortius perfecta iã digestione stomaci ut post sex uel septez horas ab sumpto cibo cum pars grossa sequestratur a sub tili z grossa in intestinis recipitur tunc infirmi ici pinnt ẽt dolere z medici intendẽtes remouere do lorem otinuo prosequũtur cum abstergentibus z mondificantibus ipsa intestina z sic semper magis debilitant. unde si procedimus cum ꝯfortantibus ut dictum est fortificantur intestina z curãtur. Et pro intentione ista ego isto anno. i452. cum essem ad Mlm uocatus in tribus nobilibus uiris acqui siui maximum honorem z fructum ẽt nobilez vn de bene notate z otra istum canonẽ incedunt me dici torpidi ut dixit. d. A. fa primi doc. fa de cãis doloris absoluteãn fine ubi dicit z est textus singu laris. Est etiam post cum dolorem remanet ali quid quod sensum habet doloris nec tamen est do lor certus sed est ex suma rez que per se resoluun tur z torpidus quidem in medicãdo laborat z no cet ei. credo q proprie loquatur in cañ isto lege to tam istam primam partem.

Et de causis eius In hac secunda parte huius par tis ipse enumerans cãs magis se tenentes ex pre cãrum pitium q non ex parte morborum prece dentium z diuidi potest in tot partes quot ipe enu merat partes patebunt dicit de prima parte z de causis eius iterum in genere cause. s. efficientis z primitiuis. sunt cibi generantes genus faciens eue nire dolorem illum materierum .i. cibi facientes ex natura sui humorem proportionatum ad gene rationem boz dolorum. Sicut uerbigra cibi qui uel propter grossitiem uel uiscositatez uel aqueita tem multiplicant fla qõ plerunqz est causa mate rialis talium dolorum uel solum uel cum collera mixta ut supra dictum est. Ideo exposuit Hbirar dus in glosa exteriore ly materierum .i. ex materie bus cibi igitur generantes genus proportionatum materierum uel ex materiebus talium dolorum ut dictum est sunt de causis primitiuis borum do lorum. Addit z paucitas digestionis supple unde cunqz fiat siue ex parte cibi in se ut dictuz est siue ex parte stomaci in se qz. s. propter malitiam com plexionis sit in uirtute debilis siue sit ex rebus ac cidentibus superuenientibus digestionẽ impediẽ tib9 de qb9 olb9 cãis clare locut9 ẽ. ẽ. iz. tertij trac tatu tertio i primis trib9 cap. tal' puitas digestiõis est causa talium dolorũ multiplicando materias flaticas zc. cũ diminuta digestio faciat ad flatis generationẽ prima primi ex quo fla ẽ sanguis di minute decoctus tñ. d. A. H solũ numerat causas diminute vel corrupte digestionis extrificas z pri mitiuas z non complexionales vel corporales qñ de illis supza fecit mentionẽ. Ideo otinuando di xit z tranquiliter z quies per tranquilitatem itel ligendo otium in operationibus aialibus z dimis sio exercitij vt ly z teneatur expositiue exponẽdo ly quies z est sensus q tunc tranquilitas in aiali bus z quies, i. dimissio exercitij supple fieri ꝯsueti

Si ẽt per tranquilitatem z quietem idem intelli gatur vt dimissio exercitij non erit malum z cobi tus plurimus. i. superfluus z frequentia ebrietatis z retentio euacuationũ consuetarũ sanguis men strui. s. in mulieribus z anni. s. sanguis emozoyda lis z aliozũ supple retẽtio de illis. s. humozib9 quo ruz consuetudo iam cucurrit supple vt euacuent ex flobotho. aut solutiõe ventris z demissa est. s. talis consueta euacuatio omnes tales cause sunt secũdum quẽdam modũ cause puitatis digestio nis vel corruptionis z generaliter cause taliuz do lorũz quoniã propter quãlibet earuz minuitur ca liditas naturalis que ad perfectam digestionẽ est necessaria ẽt pp multas earũ fit imediate supflui tatum retentio z consequenter ipsarum superflui tatũ i toto multiplicatio vñ tandẽ natura grava ta transmittit ad iuncturas zc. Quies. n. z trã quilitas semper est infrigidans pp priuationem vi uificationis caloris z pp constrictionem que ẽ suf focans z humectat pp defectum resolutionis sup fluitatum vt secunda primi doct. secunda de eis que proueniunt ex sompno z quiete in fine cal'i.

Cobitus ẽt plurimus euacuat de spiritu qui virtutis est instrumentum dixit notãter plurim9 quoniã tempatus ut dixit. H. tertio regni textu co menti. xxxvi. iuuat z comẽtatoz. clarius in comẽ to z conciliatoz differentia. cciij. declarat quomõ temperatus in multis egritudinibus fla'icis con ferret. Frequentia quoqz ebrietatis caliditatẽ suffocat ideo ut tertia primi de regimine aque z vini dixit. d. A. frequẽs quoqz ebrietas est res ma la que epatis z cerebri complexionem corrumpit z neruos debilitat z ad neruozũ egritudinẽ perdu cit z appoplesiam z mortem subitaneam dixit no tãter frequens ebrietas quoniam ipse testatur ex presse in parte prima secunde part canticozũ tex tu cõmenti. xxiij. ebrietas semel in mense non vi tuperatur dixit enim ad litteram sic in fine illius textus. Estqz omni tempore uite nisi semel i mẽ se ebrietas euitanda z sic eam concedit in mense Tandem Auerois cum redarguit in ꝯmento illi9 partis dixit enim Ascensus autẽ ebrietatis semel in mense est erroneus quoniã licet unum teste. .H. sit ex magis conuenientibus calori naturali z sit respectu eius in gradu in quo est oleum ad lu men z ignẽ tñ sicut multũ z supfluũ oleũ extinguit lumẽ sic z supfluũ uinũ caloꝛẽ naturalẽ extinguit Et addit. Q si etiã ipsuz sit ex magis cõueniẽtib9 calori naturali ipsuz nihil hominis est ex nocenti bus magis calori animali z sensibili: z organis eius. s. cerebro z neruis: z addit. Et ob hoc aqua mellis vtilioz est vino eis: qui naturaliter habent neruos debiles: hec notate vtiliter ad sequentia: z ista sententia mihi magis placet: retentio etiaz cõsuetarũ euacuationuz imediate ad hos dolores quodãmodo preparat multiplicãdo in toto mate rias vt dictũ est: cõsequenter addit dicens. Et iterũ supp e in talibus causis est exercitiuz super repletionẽ z cibum. s. stomaci: quoniã ppter exer citiũ diuertitur calor naturalis z animalis ad exte

riora ⁊ cibus etiã ꝓpter motũ agitatur i stomaco ⁊ per cõsequens vel diminute digeritur uel corrũpitur: ⁊ cõsequenter ⁊c. Addit ⁊ cobitus superpletionez etiã nõ superfluus: qz nõ debito tẽpore factus ꝓpter similẽ modũz est de talibus causis. Addit etiã uinũ plurimũ in ieiunio ante cibũ supple est de talibus causis nõ tñ fm modũ qui dicẽ est: qz caliditatẽ naturalẽ minuit suffocando: ⁊ cõsequenter numerat superfluitatũ resolutio ex eo ⁊ multiplicant materie in toto: sed etiã ex alio in hoc precipuuz cõferret nocumentũ: quoniaz mẽbra debilitat neruosa: vnde cõsequẽter passibilia reddũtur: ideo dixit ipsũ nãz ledit neruos: vnde dixit. H. 5. anffo. in cõmento. vi. Uinũ per hoc qꝺ cito cõfortat corpus naturaliter implet neruos ⁊c. ⁊ ex ꝺsequenti propter potationez uini plurimi ante cibum in ieiunio cum. s. sunt membra auida ad susceptionem cibi maxime dispõitur ad dictos dolores propter hec duo. s. primo propter multiplicationem superfluitatum diminuto calore naturali ꝓpter suffocationem ut supra dictum est secundo qz membra neruosa debilitant ꝙ hoc qꝺ leduntur vt dixit ⁊ ex ꝺsequẽti iuncture ã neruosis membris alligãtur ⁊ iste due cause necessarie sunt in omni morbo materiali ut dixit Serapio quarto breuiarij qui sic dicit. Scias qꝺ in oĩb9 membris ꝑparatis ut accidat eis aliqꝺ ex egritudinibus que fiunt ex materiis necessarium est ut agregentur iste due cause. s. multitudo superfluitatis ⁊ debilitas membri recipientẽ ⁊ sic apparet ista pars clara. Et ut etiam clarior ⁊ uerior appareat etiam quoniam ista causa est una de causis maximis ad producẽdos hos dolores circa hanc partem mouebitur paulopost difficultas talis. si potus debet precedere cibum uel subsequi super verbo quod dixit vinum plurimum in ieiunio añ cibum. s. est causa ⁊c. prius tñ expediamus totaz istam partem dicit igitur consequenter continuãdo in causis multiplicatõis superfluitatum quia supra dixerat qꝺ retentio superfluitatum solitarũ manifeste euacuari potissime sanguinearuz qz retentio fluxus sanguinis mestrui uel anni uel ex flobothomia ⁊c. erat causa. Jam dicit qꝺ retentio ẽt superfluitatũ crudarum uel flꝫticarum que nõ sic manifeste euacuari solebant pur tamẽ euacuabãtur ut per urinam uel per secessum ⁊ cum retinentur qz per illas uias naturales non educũtur neqz etiam per artem tunc si expellantur ad illas ptes. s. iuncturas agrauata natura ⁊ se exhonerãte fit talis retentio per hunc modum cã dictorum doloꝝ quod si forte non expellantur a uirtute sed retineant tunc putrefiunt ⁊ supple sunt cã febrium putridarum. Et ideo dixit ⁊ humores crudi cũ retinentur in corpore deinde non euacuantur per naturam in egestione ⁊ urina neqz per artem non est longinquum quin euenire faciant dolores iuncturarum si expellantur ad eas partes. s. iũcturas supple. Et si remanserint. s. in uenis uel alibi non expulse ad iuncturas ⁊ putrefiant qz supple putrefient tanꝯ non regulate a uirtute supple tunc erũt cause aliarum egritudinum ut febrium putridarum ⁊c. Consequenter ponens signum quando a natura expelluntur dixit. Cum autem natura expellit eos. s. humores crudos in egestione ⁊ urina tunc inuenis urinam cum eis ideſt propter eos humores comixtos grossam semper non subtilem crudam ratio huius clara est unde cõcludit quod facta expulsione talium humorum per naturam uel supple per artem fit securitas a malitia: ⁊ nocumento eazum in corpore. Et hec est sententia Amffo. lxv. quarte particule quibus spẽs est ad articulos apostema conuerti etcetera

Et ex oppositi si nõ expellantur fiet uel doloz iuncturaruz uel putrefactio ipsoꝝ ⁊c. Ideo dixit Quare. s. stante urina grossa uel aliter expulsa ꝑ artẽ uel naturã: materia tunc forsitã fit securitas ab eozuz malitia. s. nocumẽto. Qõ si uero non fuerit: qz nullo modo expellanꝺ erit. i. eueniet unum eozuz que diximus. s. uel doloz iuncturarum uel alius morbus ꝓpter putrefactionẽ humorum crudoruz. Et hec est sententia ãffo. lxxv. quarte particule: quibus ſpecies est ad articulos apostema conuerti ⁊c.

Et si adiuuerit Nunc in ista secũda parte aliqualiter difficili epilogat in dictis causis: vnõ ipse ponit tres causas que si simul cõcurrant nõ est postea dubiũ de euentu horũ doloꝝ stante sensibilitate membri: enumerat igitur primo causas facilitantes iũcturas precipue pedũ ad receptionẽ materierum ⁊ quodãmodo eas trahentes. secundo enumerat causas facientes ad multiplicationẽ materierum in toto. tertio anectit causam iuuantez ⁊ differentem materias ad iuncturas sua proprietate. Prius tñ tangit cum dixit. Motus iuncturarũ laborioſus aut percussio aut casus. s. iuncture uel ad iuncturam: ista nanqz trahunt materias ad ipsum locuz iuncturaz calefaciendo ⁊ debilitãdo: ⁊ qñ natura sucurrit vl' itẽdit sucurrere mẽbro leso: ut manifestũ ẽ. scõz tetigit. Cũ dixit: aut addiderit i ꝺbilitate virtutũ ira ⁊ vigilie aut supple reliq̃ res debilitãtes uirtutes quoniam talia debilitãtia uirtutibus faciunt ad multiplicationem superfluitatum tertium tetigit cum dixit. Et fiant penetrantes sua proprietate. s. materie penetrantes fiant ad iuncturas ꝓpter cibos uel materias sua proprietate penetrantes ad iuncturas unde tales materie uel cibi secuz tales materias deferũt ad iuncturas huiusmodi sunt uina alba subtilia aceruz alique ẽt decoies ut cicerozum rubeozũ uel faseolozum uel aqua aromatica que si exhibeãtur coꝝpore repleto deferent materias ad iuncturas. Si igitur ista omnia concurrant i causando ut laboriosius motus iuncturarũ uel casus ⁊c. habilitando iuncturas ut atrahant materias ad eas ⁊ debilitas membrozum naturalium acquisita ex illa uigilia cobitu vl' alia huiusmodi causa multiplicẽs in toto materias sicut supra dictum ẽ ⁊ cũ hoc cõcurãt aliq̃ medicie uel cibi sua ꝓprietate trahẽtes

materias ad iuncturas tūc euenīēt dolores a mā iuncturales semper presuppositā sensatiōe mēbri ⁊ hoc totū uoluit. d. A. uidere meo in textu ⁊ itel liges eū si leges fm hunc sensum lege ergo sic. Et si adiuuerit eū ad hoc. s. ad talem dolorez cāndū materias crudas supple atrahendo ad iuncturas vel habilitādo eas materias crudas ad decursuz ad ipsas iuncturas qd adiuuerit motus iunctura rū laboriosus aut pcussio aut casus ⁊ similia. Et hoc est vnū aut addiderint in debilitate virtutuz s. naturaliuz ira ⁊ vigilie aut supple alie res debi litātes virtutes ⁊ sic faciētes ad multiplicationē materierū in toto ⁊ trahentes materias ad ipsum s. locum iuncturazū per hoc. s. qō inflammant mē bra iuncturarū ⁊ ea exicāt precipue vel si placet ista pars ⁊ trahentes mās ad ipsum referri pōt tantū ad partem superiorem ⁊ ad motuz laborio sum iunctuzarum ⁊ casum ⁊ percusionē quoniaz tales cause sunt trahentes ad ipsum locū. s. casus ⁊ pcusio vēs exponebatur ⁊ tunc ordina textū sic. Et si adiuuerit ad hoc vēs mās crudas. s. atrahē do motus iuncturarum laboriosus aut percusio aut casus aut supple similes cause de calefaciēti bus iūcturas supple tales sunt trahētes materias ad ipsum locū vt dictum est postea prosequaris. aut addiderint pro scōa cā vt dictum est Ira ⁊ vi gilie debilitantes virtutes ꝛc. ⁊ sic sint cā scōa. Ad dit pro tertia causa ⁊ fiant penetrātes. i. ⁊ si adiu uerint ad hoc. s. cibi ⁊ medicine tales. s. ⁊ fiāt pe netrantes sua proprietate ut dictum est euenient dolores iuncturarū istis. s. suppositis ut pz ⁊ sic pa tet lra clara licet fuerit difficilis.

Et horum quidem Nunc vltimo pro complemē to huius partis ipse ponit unum canonez in mate ria talū dolorū ⁊ breuiter dixit. Et horum quidē humorum. s. qui sunt materia talū dolorū pluri mū est superfluitas digestiōis scōe aut tertie toti⁹ canonis ratio est satis manifesta qm cū quattuor tamen sint in homine digestiones ut prima q̄ sto maci secunda que epatis tertia uenarum quarta membrorum prima primi. Prime aūt digestionis superfluitas sit egestio grossa ⁊ vltime digestōnis ut membrorū superfluitas ad cutim trāsmittatur que in lauatiōe manuū absoluitur restat quod su perfluus humor qui est materia talium humoruz sit superfluitas secunde aut tertie digestōis urplu rimum tantum est superfluitas secunde quoniaz secunda digestione digeruntur humores primi a quibus mali ⁊ superflui humores sequestrantur ut loco allegato dixit notanter utplurimum quo niam aliquando etiam per corruptam uel absolu te imperfectam stomaci digestionem aliqui mali humores generātur ut secunde complexionū uer sus finem. ⁊ consequenter tales possunt esse mate ria talium dolorum lege litteram. Antequam de ueniam ad expositionem sequentis textus princi palis: primo mouebo illam difficultatem quam supra determinare promisi. Sit igitur ista pri cipalis difficultas: utrum unum uel alius potus debeat precedere cibū uel subsequi: uel poti⁹ secū debeat cōmiscri. Primo probatur q̄ precedere debeat: quoniā cū cibus ⁊ uinuz exhibeantur coz pori pro restauratione dissoluti. Nam necessitas cibi est ut suppleat locū eius quod resoluitur. iz. tertij cap. de destrictione appetitus: cū itaqz pri⁹ dissoluatur humore subtilē cū cōueniēter satisfit per potū q̄z ossium cui satisfit per cibū sequitur prius debere sumi potū q̄z cibum. Secūdo potus plerūqz exhibet corpori ad dillationez cibi q mē bra: ipso prius i stomaco digesto: ⁊ aliqualiter in epate ⁊ uenis: potissimuz in corporibus: quorum attractiua mēbroz est debilis: sz hec est hora pre uenies ad futurū cibum: ergo potus debet prece dere cibū. Probatur scōo principaliter q̄ sit simul comedendū ⁊ bibenduz. i. primo debeat sumi cib⁹ ⁊ postea potus: consequenter cibus postea potus ⁊ sic successiue: primo per fundamentuz supra da tum: quoniā simul consumitur substātia humida que potu reficitur: ⁊ sicca q̄ cibo resumit utriqz enī equaliter applicatur calor naturalis resoluēs igitur cibus ⁊ potus simul est dandus. scōo quo niā maxime in corporibus temperatis satisfacieñ est appetitui: cū in illis maxime scōm naturā pre dat. Sed si cibus fuerit siccus simul cuz eo potus desideratur ut patet: igitur simul dandus est cib⁹ ⁊ potus pro hac parte etiam est cōis usus noster q̄z sic comedentes ⁊ bibentes facim⁹. Tertio prin cipaliter ar. qō post cibum totaliter sumptum sit bibendum ⁊ non ante: quoniā si aliter sumatur ira cibo comiscetur potus ut inatet totus cibus in stomaco quandoqz in parietes stomaci ⁊ ipsum cibum interponitur humidū: unde non potest sto macus debite cibum contangere medio humido existente ⁊ sic i stomaco fit ipsius cibi fluctuatio exhibito aūt potu post cibū maxime ipso predige sto conuenienter fit ipsius cibi per mēbra distribu tio ꝛc. Et pro hac sententia sunt uerba. H. vij. tarapentice cap. viij. inuenio ibi expresse sic dixit Et non bibere in cena statim antequam digestus sit cibus innatant. n. cibaria bibentibus eis ut nō tangat ea uentris. i. stomaci corpus media stante humiditate tandem dixit. Si uero siticulosi fue rint abstinere eos penit⁹ supple a potu triste simk ⁊ inutile paucum autē dandum ut mittigetur tri stitia ⁊ humilietur sitis postea addit. Cum autē bene digesserint cibum concedere copiose bibe re distribuit enim in gerētibus citissime. Ad hāc ēt partem sunt uerba expressa. d. A. tertia primi capitulo de regimine eius quod comedik ⁊ bibik ad mediuz capti. ubi sic dixit. Ad sumum uero oz comestionē bibat quis: ⁊ non in hora comedendi quantitatē aliquam que cibo conferat. Ecce quo modo expresse concluditur cū cibo non esse bibē dum: sed post ipsum. Pro decisione huius diffi cultatis faciam quattuor breues articulos. Prio ponentur quedā preambula. Secundo ponaz cō clusiones de quisito. Tertio mouebo difficultates 3 cōclusiōes. Quarto rndebik ad motiuz spialis

Quantum ad primū pono aliquas distictiones
Prima sit ista vinum vel alius potus vel exhi
betur corpori gra alimenti principaliter uel gra
medicine. Secunda distinctō talis potus exhi
bitus gra medicine vel exhibetur pricipaliter ad
alterandum vel ad dellationem nutrimenti p mē
bra. Tertia distictio Cibus ō quo est sermo in
questione uel est de se grosso satis substantie uel
liquide ut sunt pistate t huiusmodi. Quarta di
stinctio corpora regenda debito regimine in ciba
tione t potu uel sunt alias consueta potare post
comestionem ex multo tempore t non ledi inde
ut multa sunt precipue yspanorū uel non sunt sic
assueta: Quantū ad scōm articulū sit hec pri
ma ɔclusio. Prima ɔclusio uinum uel alius po
tus exhibitus gra medicine alterat̄ tñ non debet
cibo ad restaurationem ordinato comiscri q̄ aī
cibum exhiberi probatur ɔclusio qñ talis potus
si cuz cibo misceatur debelitatur eius opatio me
dicinalis ut colligi potest secunda primi ca. xviij.
extraneatur ēt cibus a natura cibi vt pz. Si aūt
ante cibum exhibeatur stomaco vacuo ɔuenien
ter perficitur eius operatio vt calefactio stāte cō
plexione mala frigida sine materia vel cum ma
teria exhibito vino potenti odorifero uel infrigi
datio exhibita aqua frigida in complexione cali
da t sicca stomaci igitur tc. Pro ista ɔclusiōe
est primo cōis modus omnium practicantium qui
potus medicinales exhibent stomaco vacuo. Est
etiam expressa sententia Almansoris quarto de
regimie bibitionis t tertia primi de regimie aque
t vini t in multis alijs locis. Secūda cōclusio
potus exhibitus gra dellationis nutrimenti per
membra debet aī cibum exhiberi probatur ɔclu
sio qñ talis potus debet exhiberi stomaco t inte
stinis superioribus iam euacuatis t aleuiatis t ip
so ēt in epate pro parte digesto t hec ē hora futu
re noue reffectionis igitur ɔclusio clara t p hac
sententia est auctoritas. H. vij. practice loco alle
gato supra t. d. A. tertia primi de regimie eius q̄
comeditur cum dixit neq̄ post ipsum cibum mul
ta bibenda ē aqua supple vel alius potus que in
ter ipsum t corpus stomaci sepationem faciat t
ipsum faciat natare sed ē expectandum t non est
bibendum donec de stomaco descendat t hoc q
dem declarat superioruz ventris leuitas. Ex ista
ɔclusione infertur corelarie q̄ post cibum sump
tum est potus dandus. s. multum medicine vtpz.
Tertia ɔclusio stante cibo solide substantie ul
mediocris t potu exhibito ad debite digerenduz
uel chilificañ siue sit potus nutritiuus siue non de
bet potus simul t plurimum cuz cibo exhiberi ita
s. q̄ post modicum cibum sumatur aliquid de po
tu t sic consequenter continuando ɔclusio proba
tur qñ sic ipsis cibo t potu ordinate sumptis con
uenies fit potus cum cibo permisto t ipsius cibi
equatio t reductio ad substantiam tisane similez
que ad debitam facit chilefactionez cum vt dici
tur prima primi ca. de humoribus. Nutriens cuz
dirigitur fit in sua essentia in multis alialium auxi
lio eius quod ei admiscetur de eo quod bibitur
plurimum chilus tc. s. factam propter debitam p
mistionem ficci cuz humido nec igitur permistio
ad digestionem debitam preparat t tandē ad nu
tritionem t si alio modo sumatur potus non debi
ta fit permistio ut patet igitur conclusio uera pro
hac etiam conclusione sunt quedam aducta ante
dixi tū notāter stāte cibo solide s̄be tc. qñ posset
eē cib⁹ adeo subtilis t ligde s̄be ut sūt pistate caz
niū cōīt exhibite egrotis q̄ ad ōbitā chilifactōez
ñ esset ali⁹ potus necessarius: imo si alius sumit̄
potus ut plerūq; ppter lasiuiā fit ad digestionez
preparat t fluctuationē eius i stomaco causando
Dixi etiā ut plurimū: quoniā sunt aliqui adeo hu
midoꝝ stomacorū t remolitoruz: quibus si supra
cibū mediocris substātie potus exhiberetur: cib⁹
extra stomacuz extraheret. Quarta cōclusio
licet precedētes cōclusiones vere sint in quibusdā
tamē casibus si potus ante cibuz vel post sumat̄
non ppterea fit nociuus. cōclusio patet: primo in
cōsuetis in mane ante cibū potare: vt sunt multi
papiensiū nostro tēpore qui ante tercias ad potan
dum frequentāt: t tamen eis nō nocet: imo si for
te abstinerent subito eis noceret: cuz consuetudo
sit acquisita quedaz natura. scōo cōplexionū ca.
quarto. t visus sint res extra rationē. tertia primi
de regimine eius qō comedit. Et etiā hec sentētia
dñi Aui. scōo canticoꝝ cap. de cibo t potu: textu
cōtinēti. v. t. vj. vbi dixit: q̄ homo debet vti mali
tia sibi scōm vsum t consuetū modum: t Cōmen
tator dixit q̄ consuetudo necessario sit observan
da q̄uis ēt praua esset: t illaudabilis: patet etiaz
in clamose scientibus quibus omni tēpore potus
est exhibendus: vt patet ex Ha. v. affo. cōmento
xxviij. dixit: oz tamen proculdubio vt nimium sci
ciētib⁹ pot⁹ eis detur. Idē voluit. vij. terrapētice
loco supra allegato: t sic pz ɔclusio clara. Pro
euidentioꝛi tamen t clariori intelligentia difficul
tatis obiitiam cōtra conclusiones omnes. Primo
cōtra primā est mens expressa. H. scōo affo. in cō
mento illius affo. potus indigentiā soluit: vbi ex
presse dixit per potū debere intelligi vinum t per
indigentiā ibi intelligi appetitū caninuz causatuz
ex presentia humoꝝ frigidoruz in ore stomaci: t
ōtio ibi exhibetur vinū gratia medicine: t tādē
docet ibidem ipsuz nō debere exhiberi nisi post ci
baria quedam pinguia: que si nō aliter habeant̄
artificialiter machinentur: ergo sequitur contra
conclusionē: q̄ potus exhibitus gratia medicine
non debet exhiberi stomaco vacuo quod fuit pbā
dum. Contra secūdā conclusionē ar. quoniam
exhibito potu stomaco t intestinis aleuiatis: tūc
exhibetur stomaco vacuo t ieiuno: sed potu tūc
exhibito: siue sit aqua siue vinū sequitur inde no
cumentū igitur tc. Tenet conci. cum minoꝛi: s̄z
maioꝛ declarat̄: quoniam si sit aqua p ɔplexionē
suam frigidā stomaco nocet inter membra natu
raliter frigida: imo si exhibeatur in ieiunio nume
ratur inter uenena sexta quarti. t inde timetur
corruptio complexionis t ydropesis: vt ibidem:

si uero sit uinum etiã sua penetratione stomacuz ledit cum sit membrũ neruosum confirmatur etiã quod sic exhibitum acetosabitur in stomaco sic etiam in neruis acetosatur ut secũda tertij ꝛ per hoc preparat ad spasmuz. Et propterea .d.A. tertia primi Amplius sapiens sibi prohibere debet ne ieiunus uinũ bibat ꝛc. Addit qñ cerebro magnum facit nocumentũ ꝛ neruis ꝛ ad spasmũ perducit ꝛc. Contra tertiam ꝯclusionẽ primo sunt auctoritates adducte añ oppo. ad ꝓbandũ oppo. huius ꝯclusionis est ẽt ratio qñ potus est frigidꝰ ꝛ humidus actu vel potentia cum sitis sit apetitꝰ ad potũ ꝛ sic ad frigiduz ꝛ humidũ modo tale frigidum impedit digestiuam cum digestio calido ꝓficiatur. ergo ad digestionẽ nõ ꝯuenit miscere potum cum cibo ꝓo hoc etiam est pratica . H. qui sexto de regimie sanitatis fatetur se hora quarta diei sumere panem solum ꝛ nunquaz in tali cibo bibere igitur ꝛc. Contra quartã ꝯclusionẽ ar. quoniam in illa primo supponitur qõ mala cõsuetudo est obseruãda vt bibere mane ꝛc. ꝫ hoc est sententia Rasis tertio Almansoris de regimie comestionis ubi dixit de ꝯsuetudine . Est etiaz sũmo opere obseruãdũ ut cibos sibi ꝯsuetos quisqz accipiat ꝛ. Addit nisi ꝯsuetudo peruersa fuerit q̃ omnino uitanda est. Etiaz dixit .d.A. tertia primi õ regimie eius quod comedit ꝛ bibitur ꝙ cibi mali consueti ducunt ad egritudines pernecantes illos ille uero in cuius stomaco mala digeruntur cibaria. Supponitur secundo ꝙ multũ sitientibus sit potus dandꝰ ꝛ tñ Ypo. loco allegato in textu dixit nocte ualde sitientibus si superdormierint bonum ꝛ sic non concedit eis potum . Ad has autez difficultates est respondendum primo ad primã: ꝯtra primã conclusionẽ concedo ꝙ per potũ. H. in illo cõmento intelligit vinũ: ꝛ ꝙ vinũ exhibet medicinaliter in apetitu canino: qz facto a causa frigida: ꝛ cuz dicitur. H. ibi iubet ante vinum exhiberi pinguia ꝛc. Et sic non exhibetur stomaco uacuo: dico ꝙ uinũ in modica quãtitate si sumeret tantũ ad alterationẽ malitie cõplexionalis deberet exhiberi stomaco uacuo: ꝫ si simul cũ alteratione intẽdamus euacuationẽ materiez frigidarũ in stomaco ꝯtentarũ per uomituz: tunc ꝛ eo casu debent talia unctuosa ꝓexhiberi. Et ad hunc sensum locutus est. H. sed ad alterationem tantũ loquebatur ꝯclusio ꝛc. Ad difficultates contra ꝫam ꝯclusionem dicatur primo ad formaz ar. ꝙ ar. non ualet. si per exhibitum potuz stomaco ꝟacuo sequitur notabile nocumẽtũ siue potus sit uinum siue aqua igitur gratia dillationis nutrimenti non debet exhiberi stomaco uacuo quoniã ꝛ si notabile sequeretur nocumentuz tamen qz in certis corporibus maxima est necessitas dillationis nutrimenti ad membra ut in quibusdã macris ꝛ debilibus in quibus atractiua membrorum est imbecilis ꝛ hoc per potum perficitur ipso taliter exhibito inde est ꝙ melius ẽ sic facere ꝫ non facere ideo ꝛc. tamen ꝓo materia motiuorũ qz etiam ad aliud tendunt. Nota igit ꝙ corporum quedaz habent stomacos debiles in complexione ꝛ compositione ut quorum stomaci in specie stomacoꝝ sunt natura frigidi ꝛ in textura rari ꝛ quedaz habent stomacos fortes ẽt cũ his dispositõibus uel aliquarum earũ qñqz coniungitur fortitudo cerebri ꝛ ortorũ ab eo. Et qñqz debilitas ipsorũ. Nõ ẽt ꝙ ꝛ si ieiunũ interdum uario modo sumat tamen auctores per ieiuniũ ꝯmuniter intelligũt subtractionem uel priuationẽ cibi hore debite ipsius exhibitionis ut stante stomaco uacuo ꝛ facta debita atractione membrorũ a uenis ꝛc. ꝛ fame consequenter naturali causata si tunc non exhibeat cibus sed cum tali dispositione stomacus per notabile tempus permaneat tunc ꝓprie est homo ieiunans ꝛ sic aliud est dicere exhibere potũ stomaco uacuo ꝛ stomaco ieiuno qz ad stomacuz ieiunum antecedit uacuitas stomaci ꝛ non ecõtra de necessitate. Et secunduz hec dico consequẽter ꝙ ubi in ſor. esset necessitas dillationis nutrimenti ad membra ꝛ hoc conuenienter compleretur per potum uini subtilis stãte stomaco uacuo ubi tñ in sorte esset debilitas stomaci ex parte raritatis ipsius ꝛ denudationis cum cõitate debilitaẽ cerebri ꝛ neruorũ: ꝙ eo casu nõ esset exhibendus potus: ꝓo hoc fore exequendo: qz uerisimiliẽ maximum sequeretur nocumentum ex parte neruorum ꝛ cerebri. Juuamentum delationis nutrimenti ad membra: posset aliter compleri uigorãdo. ſ. attractiuam membrorũ cuz conuenientibus ꝛ appropriatis de quibus habetis doctrinã secũda quarti tractatu quarto. Sed ubi staret oppositũ tunc illo casu esset potus exhibendus stomaco uacuo: nõ dico stomaco ieiuno: qz stante stomaco ieiuno semp ẽ potꝰ timorosus ꝓp uiarã esse naturã unde trahit ĩtra neruos stomaci: ꝛ si fuerit aqua nocet: ut patet: ꝛ si fuerit uinũ etiaz indigestũ trahitur ad membra alia usqz ad animata: ꝛ ibi plurimo nocet nocumẽto. Et hoc est ꝙ sentiebat .d. A. tertia primi loco supra allegato: cuz dixit Sapiens sibi prohibere debet: ne ieiunus uinũ bibat ꝛc. Dixit ieiunus ꝛ .vj. 4. cũ numerauit aquã exhibitã i ieiuno inter uenas: ꝛ per hoc idẽ fundamẽtuz ſcõa quarti de regimine cõualescentiũ in cacibationis dixit nõ oz ut bibat: subito forte sse. n. erit ex hoc timor: ꝛ addit post aliqua uerba . Et aqua uehemẽtis frigoris est ex eis a quibꝰ oz alienari cõualescens. quãdoqz enim interficit ꝛc. Sed ubi esset stomacus uacuus cũ bonitate sui ꝛ cerebri ꝛ ortorũ ab eo: ex potu aque uel uini ĩ pauca quãtitate: nõ sequeretur notabile nocumẽtũ: ꝛ ad rationes: primo õ aqua que occurrit mẽbro naturaliter cõplexionaliter frigido. Dico ꝙ uerum est quantũ ad inatam eius cõplexionẽ: ſcõm quam lederetur: nisi coadunaretur a circũstantibꝰ mẽbris ut corde epate ꝛc. sed ſcõm hanc influentem ẽ calide cõplexionis: ꝛ per idem dico ad rationẽ de uino nõ sequitur ꝛ in neruis acetosatur ꝛc. igitur ꝛ in stomaco acetosabit: qz in stomaco iuuat a caliditate circũstantiuz: ut dictũ est: ꝛ sic ꝑz responsuz esse ad motiua cõtra cõclusionẽ: ꝛ de forma ꝛ

ō materia. Ad obiecta ꝫ tertiā ꝯclusionē rñdetur ꝓio ad auctoritatē. H. vij. de ingenio ianitarū vī laudare in fine textus potū post cibū vt cū bñ digesserint dicat q ibi loquebat de potu dillatiuo nutrimenti ad mēbra ut ꝑ cū dixit. distribuit. n. ita gerētibus certissime. Sed quātū ad primā partē textus ubi uidet uituperare potū cuz cibo qñ dixit nō bibere in cena inatant. n. cibaria ꝛc. dixit Conciliator qō ibi loquebat de regimie curatiuo complexionis sicce stomaci calidi nō valētis cibum grossum solidū alterare sed indigent tales subtiliori ꝛ liquidiori cibo quale est ius quo exhibito non expedit potū ad comestionē exiberi ymo si exibeatur inatāt cibaria ꝛc. sed si esset cibus solidus dato potu in cena nō sequeretur tale nocumentum. Ideo notanter dixit in cōclusione stante cibo grosso ꝛ solide substantie. Ista rñsio ꝛ si in se vā sit tamen non bene adaptatur verbis textus qñ ꝛ si exhibeatur potus etiā stante cibo liquido non propterea sequitur q̄ inatet cibus ex eo qō nō tangit ipsum cibum stomacus media stāte humiditate vt ipse dixit qz ex cibo tali ꝛ potu secuz exhibito fit vna talis massa quā attingit stomacus neqz humidū interponitur inter stomacū ꝛ cibū pōt igitur dari alia responsio interponēdo textū cū dixit nō bibere i cena stati itell'at p̄ cenā stati ꝛ istā glosulā reperi super illa lra. H. i libro meo ꝛ ſm hanc lram verificabitur clare tota sententia. H. ꝛ sic nō negauit ipse quin simul cum cibo solide substantie sit bibenduz. Sed quoniā vt sepe fit maxime apud magnates per mediam horam post integrum prandium vel cenam bibit ad hunc errorem corigendum dixit. Non bibere in cena. i. post cenam statim antequam digestus sit cibus. Et adducens rationem huius dixit. Innatant enim cibaria bibentibus eis. s. ita ut non tangat ea. s. cibaria uentris. i. stomaci corpus media stante humiditate qz illa humiditas potus dati post cenam interponitur inter totā massaz prefistentem in stomaco ꝛ ipsam stomaci substantiā ut bene patet nō sic esset si est simul cum cibo datus ut patet ꝛ hec causa ē cōis ad omnem potum etiam si sit aqua. Et hanc expressam sententiā dixit. d. A. scōa primi cū dixit. Neqz post ipsum. s. cibum multa bibēda est aqua que iter ipsuz ꝛ eī stomaci separationē faciat ꝛc. De uino etiaz ē alia causa que ponitur loco eodem uinuz quoqz post cibū est ex rebus magis impedientibus qñ digerit uelociter ꝛ penetratur ꝛ facit penetrare cibum cuz nōdum sit digestus ꝛ facit hereditare oppillationes etiam putrefactionē ꝛc. Ad auctoritatem vō. d. A. loco ubi supra de regimie eī quod comeditur qui textus uidetur fortissimus ꝫ ꝯclusionem qz uidetur in totum prohibere potuz misceri cuz cibo per hoc qō dixit. Ad sumū vō oz ut post comestionem bibat quis ꝛ non in hora comedendi ꝛc. dico breuiter dimissis diuersorum expositōnibus qō ibi propie loquebat de potu dellatiuo ꝛ nō ad mixtionē necessario pro quo no. qō licet talis potus ut supra dictum est aliqualiter exhibere debeat stomaco uacuo qz ipso ꝛ intestinis superioribus aliqualiter aleuiatis nō tamen exhiberi debet hora uere famis quoniaz tunc noceret ꝓp illas cās que ē dicte sunt qō nō oz exiberi potus stomaco ieiuno ꝛ tñ hora famis ē hora comedendi ut patet in corporib⁹ sanis ꝛ temperatis est igitur sensus qō ad sumū. i. uniuersaliter de potu dellatiuo loquendo oportet ut post comestionez bibat quis. i. mediate multū ut dixit cor. secū de conclusionis ꝛ non in hora comedendi. i. hora famis quantitatē aliquā. i. potus que cibo ꝛferat s. ad dellationē ꝛ qō de potu dellatiuo ibi loquat ꝑ. bene consideranti seriem lre ꝛmediate assignate ꝛ sic est responsum ad auctoritates. Ad rōnem cum dicebatur potus est actu uel potētia frigid⁹ ꝛ sic est impeditiuus digestionis ꝛc. Dico primo q̄ si sit potētia calidus sicut est uinum cōmuniter non impedit imo iuuat digestionē. Dico secundo q̄ etiā ibi sit actu ꝛ potentia frigidus sicut ē aqua q̄ exhibita in debita quātitate ad mixtionē in stomaco calido: ubi cōuenit non nocet inde stomacus maxime: qz refrangitur eius humiditas. i. frigiditas a caliditate cibi: qz cibus est calidus ꝛ siccus: cū fames que est apetitus ad calidū ꝛ siccuz sit ad cibū ꝛc. nō occurrit etiā humido stomaco. cū prius uia ordinis in cōmestione precedat cibus postea potus ꝛc. Ad illud q̄ postremo dicebat de practica. H. vj. de regimine sanitatis: dicat q̄ forte. H. erat hūidi ꝛ lapsi multum stomaci: ꝛ sic nō sibi cōueniebat potus ad mistionē cibi: qz cib⁹ ad equalitatē substantie reducebatur ꝑ humiditatem stomaci: uel dicatur aliter: q̄. H. sicut mos fuit antiquorū semel tantū in die sumebat cibum uere nutritionis ꝛ restauratōis: ut in sero in cena in mane autē quarta hora diei ut loco allegato sumebat cibū tantū ad aliqualez refocilationez uirtutis: ꝛ hoc etiā obseruandū est regulariter: nisi i corporibus catarrosis: ut dixit Conciliator. Etiam hoc idē sentit Hentilis. iz. tertij. sicut etiā hoc tempore multi hominuz occupatissimi in die ad intellectuales cōsiderationes: ut cōsulares quib⁹ datuz est dare audientiā alijs in mane tantū faciūt collationē de cōfectionibus de zucharo uel melle: ꝛ nihil sepe sumūt de potu: postea in cena laudabiliter ꝛ copiose cenāt cū cibo potum sumendo: ita etiā Halienus in die occupatus: ꝛ ꝓpter infirmoꝝ uisitationes ꝛ reipublice gestionē i mane: ut ibidē ipse refert cibū tantū simplicissimū: ut panē tantū comedebat parū. s. Sed postea in cena cū cibo notabilis quātitatis potu utebatur ad mistionem debito: ꝛ talē cibum in sero appellabat ordinariū propter anto. vij. de ingenio in textu superi⁹ allegato dans ordinem in cibatione ꝛ potu dixit: Non bibere in cena ꝛc. Et non dixit in prādio vel mane: ꝛ sic est solutum ad motiua cōtra tertiam cōclusionē. Ad motiua facta contra quartā conclusionem ubi sumebatur cōsuetudinem esse cōseruādā licet hoc nō sequeret ex ꝯsuetudine qz erat dictū in cōclusione q̄ aliqñ talis cōsuetudo nō ē nociua ꝛ ex hoc nō sequit: ergo est obseruanda: qz tamē

in probatione ꝯclusionis illud ē suppositum ⁊ pncipue fundatum sup quodam textu. d. A. secūdo Canticoꝝ ⁊ Auero⁹ is loco eodē arguebat ꝯtra ex sua ⁊ Rasis tertio alm vbi dixit ⁊ ē obseruandum sūmopere vt cibos sibi ꝯsuetos quisq; accipiat nisi cōsuetudo puersa fuerit que oino est uitanda ⁊c. hec difficultas exigeret longam discussionē ad bñ intelligendū de ꝯsuetudine. Sed qm̄ nō est pntis propositi ad eā recurrēdū est scdo Amk. ibi assue ti assuetos ferre ⁊c. ⁊ in sequenti Amk. ego igitur strictum respondebo quantū potero. Notandum primo q⁹ licet in naturalib⁹ ⁊ aialibus acquirant cōsuetudines qꝛ ex frequētatis operationib⁹ na turalibus acquiritur quedā qualitas in agente vl passo ad pōptius ⁊ cum minori nocumento tolle randum certam actionē vel passionem q̄ in agen te vel passo in quo nō pcesserint tales frequētate operationes vtz in comestionibus ⁊ potatōnibus ⁊ exercitijs. Idem ēt in aialibus euenit vt pa tet in artibus ⁊ virtutibus quibuslibet moralibus qꝛtū medicus ē artifex qui cōsiderans operatōes ab homine peruenientes eas ꝯsiderat pro quanto ipsarū principiū ē complexio compositio ⁊ vnitas ex quo iste sunt nature mēbrorū sequitur q⁹ si cō suetudo est alicuius operationis principium vel inclinans ad aliquid agendum uel patiendum hoc est uel ex acquisitione alicuius formalis dis positionis se tenentis ex parte complexionis com positionis vel vnitatis vel ipsa consuetudo est illa formalis dispositio ex frequētatis opatiōibus acq sita nō fit ig tur talis noua dispositio in homine ni si facta in his naturalibus principijs aliqua pmu tat ymo si assuetus cibis frigidis minus ledat ex eis ceteris paribus q̄ non assuetus hoc ē qꝛ in eo assueto est acquisita quedam qualitas similitudis per quam minus patitur ⁊ hoc per alterationem in complexione factam ita ēt si exercitatus ex cō suetudine pōpti⁹ ⁊ sine nocamento tollerat exer citium qō nō tolleraret nō exercitatus hoc euenit p ꝯsoliditatem ⁊ fortitudinē acquisitam musculis ⁊ iuncturis ⁊c. ⁊ talem vel similē dispositionē po tuisset ēt natura a pncipio producere vt pz ⁊ quē admodū dico de his ita itelligere potestis ⁊ i reli quis. Nō. tñ vlterius q⁹ he operatōnes ad ꝯsue tudinem antecedentes qñq; sunt de multuz ⁊ no tabiliter pmutantibus corpus humanū qñq; debi liter ut verbi gratia cōmestio fungorū ē de maxie pmutantibus corpus humanū comestio vero mo dice quātitatis vl potatis supra illud quod certo corpori cōuenienē deberet est de modice alterāti bus cū his attēde q⁹ ꝯ in modice alterantibus p cōsuetudinē corpus disponat ita vt minus ledere tur ipso recedente in vsu taliū a debita mēsura q̄ si non eēt cōsuetus nō ꝓpterea ē hec consuetudo simpl⁹ obseruāda qꝛ ⁊ si minus ledat nō tñ p hāc iuuat simpl⁹ sed interdū fm qd vt qñ a cōi ⁊ deli cato mō viuēdi diuertit ad cibos grossiores uel ad aerem frigidiorem qñ forte tolit⁹ ineuita biliter occurreremus ⁊ tunc magis lederemur ni si alias fuissem⁹ aliqualiter assueti plus tñ altera tur corp⁹ simpl⁹ q̄ si ordinatū ⁊ debitū modum vi uendi semper obseruaret est igitur ab hac cōsue tudine paulatim diuertendū cū illa magis alterēt ⁊ noceant neqꝛ hec cōsuetudo ex ualde alteranti bus prohibere pōt qn aliquādo corpus ad egritu dinem deducat ⁊ hoc est qō dixit. d. A. loco supra allegato illo. ℣. Ille vō in cuius stomaco mala di geruntur cibaria ⁊c. ubi dixit q⁹ mali cibi cōsueti ducunt ad egritudines pernecātes ⁊c. Et Rasis cū dixit nisi consuetudo peruersa fuerit que omni no uitanda est neqꝛ ex hoc concluditur quod cō suetudo aliqualiter mala sit obseruanda ymo col ligitur opp. per hoc enīz quod dixit peruersa om nino est uitanda innuit quod omnis mala etiam consuetudo est uitanda sed cum maiore studio ui tanda est peruersa. Est tamē hec alteranda pau latim ⁊ non subito cuz sit facta sicut naturalis ex mutatione facta in principijs naturalibus ut dic tum est ⁊ hoc est quod dicebatur in probatione conclusionis de illis biblicis papiensibus. Hoc tamen totum quod dictum est de permutatione fienda consuetudinis si sit mala quoniam ipsa sp alterat intelligatur nisi paulatim ⁊ fere ꝯtinue post generationem sit inducta quoniam forte ra lis nullo modo alterat permutando ut patet de puella nutrita ex napello ut i mltis locis colligit ⁊ expresse notat ab Arle. similis sitia: puta pble matū pblemate. 45. Ultimo nota p respōsione ad textū Auice. in cāticis. ⁊ Auerois: q⁹ in cibarijs re spectu cibatorū: duplex est conuenientia ⁊ etiam diuersitas quedam est conuenientia complexiōis ⁊ dicit insequēs formā: quedā est specifica ⁊ inse quēs materiā: infra etiā q̄dā est diuersitas isequēs formā: ⁊ dicit cōplexionalis: quedā dicit isequēs materiā ⁊ specifica. Exempluz de cōplexionali vt est cibus sanguineus est cōueniēs sanguineo: ⁊ discōueniēs melācolico ad purā ꝯseruationē vt sic cōtra est de cibo melācolico. Exemplū de cōueni entia specifica: quoniā aliquis sanguineus eligit inter cibaria fabas ⁊ legumina: que si nō ꝯuenūt ꝯplexionalit: cōueniūt ergo scōuz formā specificā vel ex parte cōplexionis isequētis materiā. Et nota q⁹ ista specifica cōueniētia plus facit ad nu tritionē in cibo ⁊ cibato q̄ qualitatiua: ⁊ isequēs formā videm⁹ enīz in diuersis specieb⁹ q⁹ cibus ho mini nō est cibus asino equo vel boui vt pz de co mestiōe carniū vitali: ⁊ hoc nō pōt reduci i discō uenientiā vel cōuenientiā qualitatiuam: sz magis puenit ex cōueniētia vel discōuenientia isequente materiā: magis enīz cōplexionalit ⁊ fm formam: bos conuenit carnib⁹ vituli q̄ homo q⁹ igit sit ho mini nutrimentū ⁊ nō boui. hoc est: qꝛ inter boiez ⁊ carnes vitulinas cadit specifica conueniēria: q̄ nō cadit inter bouē ⁊ carnes vituli: hoc idē ē intel ligere ita indiuiduis eiusdē speciei: quoniā aliqs homo sanguineus melī⁹ nutrit ex caseo veteri q̄ ouis: ⁊ hoc nō pōt reduci nisi i ꝓpietate isequēte materiā: contingit igit q⁹ homo parue qualitatis ⁊ p similitudinē qualitatiuā: ⁊ p formā specificaz cōuenientiā habeat cū cibo male qualitatis: ⁊ ex

eo optime nutriatur sicut enim homo sanguineus merito occulte proprietatis iter ipsuz ⁊ uinū abhoret quiqz uinum ita qō est quasi sibi uenenum .ita talis malus cibus cōiter malus existimatus respectu alicuius corporis erit conuenientissimus ⁊ iō dixit.d.A.tertia primi vna queqz preterea figura ⁊ complexio eis cibum habet conuenientem ⁊ similem ad quē mutandum si uoluntas fuerit nocumentū ei faciet ⁊ impedimentū.vbi igitur reperiatur ali quod corpus maxime cibum certum desiderans ⁊ ad sensum percipiatur qō inde nutritur ⁊ cofortat plus alio cibo ⁊ nunqz in ip̄m nocumentū iprimit tunc si isto usum fuerit corpus longo tp̄re talis cō suetudo necessario est obseruāda quoniā illa proprietas ⁊ conuenientia specifica plus facit ad iuuamentum qz apparens qualitatiua complexio ad nocēdum.i.ad nocumentū.Et hec conuenientia specifica sepe reperitur inter complexionē inequalem ⁊ cibum ēt inequalē ⁊ fm hunc sensuz loquebatur.d. .A.in loco allegato cum dixit. Sunt autem qz plures complexiones inequales cum malitia cibi rectificabiles.i.cum malitia apparente ⁊ qualitatiua que minus facit qz specifica conuenientia non addit Utatur ergo eis homo.s.talibus cibis fm usum ⁊ cōsuetudinē.⁊ cōmētator tunc dixit qd talis cōsuetudo necessario est obseruāda qz̄uis ⁊ prauа esset ⁊ illaudabilis.s.apparenter ēt huic non obstat dictū Rasis qz ipse appellabat peruersam cōsuetudinez illam.s.que ē in cibis ⁊ in se malis ⁊ in quibus nō cadit occulta proprietas cum cibatis ut cōiter est de fructibus ⁊ similibus ⁊ sic est responsuz ad oēs difficultates factas ad conclusiones p̄ter ad illam ō siti que leuissima ē quoniā si pōt dormire ⁊ per sōnum remouebitur sitis bonum est dormire. Sed ubi esset sitis clamosa impediens sompnum tunc bandus est potus ⁊ hoc erat dictum circa conclusionem. Ad oia argumenta ante oppositum facta patet rñdeñ.per dicta in corpore questionis p̄terqz ad primū qō uidetur ad hoc deducere qō semp potus debet precedere cibum ex hoc quoniā potus ē propter dissolutionem humidi subtilis ⁊ cibus ad restaurationē grossi modo citius resolvitur subtile qz grossum ⁊c.dicatur concesso quod per potū restauratur humidū subtile ⁊ per cibum grossum qz per humiduz cibo repertū ēt restauratur humidū subtile deperditum ut patet in illis qui multo tp̄re uescuntur cibo sine potu tamen ēt illo supposito dico consequenter qd non citius dissoluitur humidum subtile quod per potum restauratur qz grossuz ⁊c. qz licet sit fm dissolutionē magis paratum qz grossum qz tamen natura humidi subtilis maiorē quātitatem membris apponit qz grossi non citius consumitur humidum subtile necessitans ad potū qz grossum necessitans ad cibum imo eque cito cōsumūtur cōibus cāis ad resolutionē facientib⁹ occurrētib⁹ pl⁹ enim resistit qd multum est ut sit qz paucum ut patet ⁊c. Et sic est finis questionis.

Et aptiores ad hoc Hec autem est secunda pars principalis partis prime totius capli: in qua postqz in precedēti parte ipse posuit cās multiplices ⁊ uarias euētus dolorū iuncturarū in hac p̄te ipse ponit: que corpora sūt magis parata ut eis tales dolores eueniāt: ⁊ duo facit in hac parte: qrū primo facit quod dictū est. Secūdo ipse respōdet cuidā tacito dubio.secūda ibi: Et nō quidē multiplicant ⁊c. De prima parte dixit duo. Primum qd aptiores.s.homies ad hoc.s.ut ipse exponit ut eis multiplicent ista.s.dolores iuncturaz sunt senes ⁊ habētes egritudines cronicas ⁊ conualescētes cū nō reguntur cū retificatione dixit scō responendo cām huius dicti. Et ideo supple euenit: uri talibus multiplicētur dolores: quoniā eorū virtutes debilitant a digestione bona: ⁊ propie cum sunt curati. s. dicti conualescentes cū sedatione. i. cura blanditiua: absqz euacuatione sufficienti ⁊ expulsione multa. i. eradicatiua. Notandū qd ex verbis dñi Aui. in textu cōcludi possunt duo egregia primū qd oia corpora in quibus eoz virtutes naturales debilitant a digestione bona sunt apta: vt i eis multiplicētur dolores iuncturarū: ratio huius clara est: quoniā cū debilitantur digestione bona multiplicātur p indigestionē superfluitates flatice: que vtsupra usuz est: sunt vtplurimū cā taliū dolorū. Dixit tamē notāter: apta uł aptiora: quoniā nō in omnibus debilitata digestione eueniunt: bij dolores: quoniā in aliquib⁹ tales materie superfluе deriuātur ad alia loca: ⁊ non ad iūcturas: tamen omnia talia sunt apta ⁊c. vtpatet intelligēti colligitur scōo qd omnia corpora que debilitantur a digestione sunt uel corpora senū uel egrotātia egritudine cronica aut male recta: aut non uere conualescentia uel reducibilia ad aliqua istorum: qō dico ꝓpter corpora sana in etate talia etiaz apta sunt ꝓpter debilitatē a digestione incurrere dolores iuncturarū. Sz hui⁹mōi reducūtur ad corpora senum: cū omnia talia dicātur neutra tertij significati utpz: cū eniz omnia corpora debilia ad dirigendū sint: aut corpora egra: aut debilia naturaliter uel senū aut uere cōualescentia: cuz malo regimine utūtur: aut non uere conualescētia: sed apparētis tantū: ⁊ corpora egra egritudine acuta ⁊ si fiant debilia ad digerendū non tamē sunt merito taliū egritudinū apta incurrere tales dolores quoniā cū tales morbi sint breuis terminatiōis ad salutem uel mortē: si ad mortē terminētur nō sūt de illis utpz: si ad salutē cū talia corpora sint apta cito resumi ⁊ retificari iuxta sentētiā āffo.7.scōe particule: que multo tempore extenuantur corpora ⁊c. Et que modico. s. tēpore modice. i. cito: ēt idem sentit.d.A.scōa quarti de regimine cōualescentiū sequit" qd talibus nō multiplicabunt materie que debebāt ad iūcturas fluere: imo uirtute fortificata resoluētur: corpora aūt egra egritudie cronica pp diuturnitatē morbi sunt apta multiplicare pp indigestionē superfluitatis ⁊c. ⁊ hec etiā est sentētia ypo.4.āffo.āffo.xliij. Quibuscūqz fe.longe sunt ⁊c. Corpora etiā conualescentiū ex morbis quibuslibet si male regātur regimine sunt apta recidiuare: ex cōsequenti etiā apta incurrere

dolores iuncturarū. Sed si debito regantur regimine: ut eis tantū offeratur quantū cōuenienē trāsmutare possint: ⁊ si qualia oz offerātur: quoniaz in talibus uirtutes in dies ⁊ horas fortificāt si ēt alique materie superfluę generātur tandez resoluūtur fortificata uirtute. Et hoc uerum ē i ure ɔualescentibus in quibus non stant materie rentente apte facere recidinam secus est in non ure ɔualescentibus in quibus stant materie interi⁹ latentes que non sunt apte ab illis corporibus resolui propter debilitatē tales igitur materie erunt apte ad iuncturas fluere ⁊ ɔsiter erunt cā doloruz iuncturarū. Et hoc est q⁹ ipse expressit in textu cū dixit ⁊ proprie sunt apte euenire tales dolores cū sunt curati. s. ɔualescentes cum sedatione. i. cū cura blanditiua ut exponebatur absqz euacuatione sufficienti ⁊ expulsioni forti. i. euacuatiua. Jn sūma igitur oīa corpora in quibus sunt apta fieri dolores iuncturaz propter debilitatem digestiue sunt uel corpora neutra tertij significati ⁊ hec dicit intelligi cum dixit senes ut corpora egra egritudine cronica qz de egris acuta egritudine non uerificatur ut uisum est uel sunt corpora ɔualescentium uera sed malo recta regimine uel sunt nō uera ɔualescentia ⁊ hec oīa tetigit in lr̄a neqz pluza sunt debilia que saltem ad aliqua horz non reducantur lego lr̄am. Et aptiores. s. homines ad hoc .s. ut ipse exponit ut eis multiplicentur ista. s. dolores iuncturaz sunt senes ⁊ supple oīa ɔsimilitez disposita sicut senes ut sūt oīa neutra tertij significati ⁊ habentes egritudines cronicas dixit notanter cronicas qz patientes egritudines acutas nō sunt huiusmodi ut est uisum ⁊ ɔualescentes. s. ueri cū non reguntur cum retificatione. i. cuz bona dicta ɔuenienti eis ⁊ supple non ueri ɔualescētes i quibus materie intus latent qz non sunt sufficienter euacuate q⁹ statiz manifestatur in lr̄a ⁊ adducēs rōnez horū addit. Et ideo supple euenit dictis corpoīb⁹ quoniā eorū uirtutes debilitātur a digestione bōa ⁊ ideo supple multiplicātur superfluitates apte fluere ad iuncturas addit explicādo de non ueris ɔualescentibus ⁊ proprie. s. istud euenit cuz sunt curati. s. dicti ɔualescentes cum sedatione. i. cura blanditiua sicut sepe fit in collica cum stupefactiuis dolorem remouēdo absqz euacuatiōe sufficienti ⁊ expulsione ultima. i. non facta tali euacuatione materie ⁊ sic est lr̄a clera.

Et non multiplicantur.

Nunc in ista parte ipse rīdet tanto cuidam dubio posset ēt enim aliquis merito dubitaze vnde est q⁹ dolores iuncturarum magis multiplicantur in corporibus humanis q̄z alij dolores aliarū specierum uel alijs partibus sicut de facto ɔtingit.

Rīdendo igitur ad hoc dicit. Et non multiplicantur dolores in iuncturis nisi quoniam ipse sunt magis uacue q̄z reliqua membra ⁊ pluris motus ⁊ debilioris ɔplexionis ⁊ frigidioris ⁊ situs earum in extremitatibus longinquis a regimine primo. i. a regimine primorū membroum. i. pricipalium.

Pro intellectu partis attendēdum q⁹ respōdendo ad quisitum ipe adducit cās satisfacientes doloribus cātis q⁹ materiā paulatine ɔgestam ⁊ per uiam defluxus materie tetegit primo cās multiplicationis doloris in iuncturis per uiam defluxᵒ magis q̄z in alijs locis per hoc qō dixit quoniam ipse sunt magis uacue q̄z reliqua membra ⁊ ideo supple magis apte recipere superfluitatē aliunde ꝓpter loci capacitatē ⁊ per hoc qō sunt plures motᵒ fit ut. ō. fuit declaratum ut ēt ad iuncturas facilᵒ fluant materie quoniā ipse iuncture calefiunt ⁊c. iste due cause se tenent ex parte materie fluentis.

Addit postea causas se tenentes ex parte materie paulatine ɔgeste cum addit ⁊ debilioris ɔplexiōis ⁊ frigidioris. s. iuncture q̄z reliqua membra tū qz sunt rare tū qz sunt membra nisi ossuosa cartilaginosa uel ligamentalia sanguine priuata iō ꝓp istas cās multiplicātur in eis superfluitates ꝓp debilitatē resolutiue earuz ⁊ expulsiue ut supra ē declaratuz ⁊ ad ꝟ ēt iuuat fitᵒ eoruz i extrēitatibᵒ longinquis. s. situs a regimie primo. i. principaliuz membroum ⁊ hec pōt esse cā cōis materie fluentis ⁊ congenite ꝓp hoc q⁹ mēbra nobilia expellūt ad extrema p hoc ēt quod distant a principalibus mēbris nō coadiuuant i resoluendo sicut reliqua propinquiora ⁊ sic iste sunt mānifeste cause quod dolores magis in iuncturis q̄z in alijs locis multiplicantur. Aduertendū tamē quod ad hoc q⁹ propositō ista. d. A. sit uera oz addi illa cōis pticula ceteris paribus ex parte aliarū causarum fortificantium uel debilitantiū mēbra quoniā aliqua sunt corpora in ꝗbus stomacus uel caput uel aliō pticulare mēbrum uel ꝓp debilitatē in aliquo talium mēbroū contractam ex principijs intrinsicis ut patre uel matre uel ex influxu horoz generationis debilitante sic unum particulare mēbrū qō nō iuncturas continget qō in talibus corporibus plus multiplicabunt dolores in stomaco q̄z in iuncturis sed posita ceterorum paritate conclusio. d. A. est uera ⁊ clara est lr̄a lege tu eam.

Et multotiens Jsta est tertia pars pricipalis prime partis in qua ipse ponit varios modos terminationis doloruz iuncturarum precipue cum non vere curantur. Et diuiditur ista pars in duas quoniā primo facit q⁹ dictum est secundo ipse ponit quosdā cañ strauagātes circa istam materiam doloruz iuncturaz ꝫa ꝑcipit ibi. Et plurimū qdē illi cui ⁊c. De ꝑma parte ipse intendit istaz cōclusionē: q⁹ dolores iuncturaz: cuz non curātur uere pducūt ad hoc ut fiant aliquando uera iuncturarū dislocatio: ⁊ aliquando ⁊ si non fiat uera dislocatio tamen supra iuncturas: maxime manuuz ⁊ pedum fiunt quedam apparentes trumbositates quaruz alique sunt ex materia flatica gipsea ⁊ indurata ⁊ alique fiunt ex sanguine inspissato ⁊ indurato q⁹ est sicut caro dixit igitur primo. Et multotiens q⁹ dem inuiscantur materie intra iuncturas ⁊ fiunt supple aliquando sicut gipsum ⁊ supple propter hoc dislocanꝰ iuncture. Et proprie que ex eis sūt

crude.ſ.dicte materie quoniã tales ſũt que magis inuiſcantur ⁊ tandẽ gipſiãtur dixit ſo ⁊ multotiẽs oritur ſup iuncturas eo⁊.ſ.patientiũ caro.ſ.apparenẽ ex ſanguine fl'r ingroſſato ⁊ proprie inter digitos.ſ.manuu⁊ ⁊ pedum qñ cum torquẽtur digiti ⁊ ꝺſtringuntur ⁊ fit dolor fortis qñq⁊ ⁊ ſedatur qñ q⁊ addit declarando in quibus corporibus iſta maxime ꝺtingant ⁊ dixit. Et plurimum quidem huiꝰ nõ fit niſi in habentibus ꝺplexiones calidas.ſ.talis diſlocatio uel dicta apparentia trombоſitatum ⁊ ſpecificando de carnea dixit. Et plurimum quidem oritur caro cum materia eſt ſanguinea.

Pro intelligentia partis aduertendũ ut exp̃ſſe colligitur prima primi de humoribus in facto eſſe fl'a crudum ẽt ſubtile ⁊ aquoſum cum longo tp̃re fuerit retentũ in foraminibus ⁊ iuncturis eius ſubtile reſoluitur ⁊ tandem fit ualde groſſum ⁊ albũ ⁊ eſt illud quod uocatur gipſiu⁊ qõ oibus ut ibidẽ dicitur exiſtit groſſus tamen imaginandum eſt q⁹ anteq⁊ ad tantam duritiem ⁊ groſſitiem deducat primum fit uiſcoſum ⁊ mucilaginoſum quoniã tale fl'a mucilaginoſſum uidetur eſſe uelud mediu⁊ tranſitus inter fl'a aquoſum ſubtile ⁊ gipſiũ groſſã ad utrũq⁊ tamen iſto⁊ deuenitur per reſolutionẽ partium ſubtilium ⁊ per ꝺſis a calido producũtur ſiue tale calidum fuerit naturale ut in ꝺplexione calida naturali.ſ.ſanguinea uel collerica ſiue tale calidum fuerit accidentale ut ſepe ꝺtingit i moꝛbis iuncturaꝝ ⁊ medicinis calidis ⁊ balneis minoralibus ut ẽt alias dictum eſt. Et hic adiungendum q⁹ quẽadmõm ex fl'ate aquoſo lapſo intra iũcturas propter diuturnitatẽ tandem ꝺuertitur in gipſium per reſolutionẽ ita defluxa materia ſãguinea reſudante ex poris uenarum propter repletionem iꝑarum uel ſubtilitatem ⁊ liquiditatem eius ſanguis intra iuncturas uel circa eas tandem ſtãs ibi longo tp̃re facta reſolutione in partibus ſubtilibus reliqua pars cum induratur fit ſicut caro .

Et ex his intelligenti patet clarificatio totiꝰ l'e primo q⁹ materie que multotiens intra iuncturas inuiſcantur fiunt ſicut gipſium ⁊ hoc quoniam materie que multotiens in iuncturis exiſtunt ſunt crude ut ſupra dictum ẽ ⁊ tales propter diuturnitatẽ gipſiantur tamen tales materie cum fiunt uiſcoſe aliquãdo intra ligamentũ iuncture taliter recipiũt ligamentũ prolongetur. vnde ſi fuerit tale ligamentum ſic ligans uertebrum cum piſcide ipſo ſic re axato ⁊ elongato propter tales materias mucilaginoſſas interdum reſſillit uertebrum ex piſſide Et hec ẽ ſnia affo.penultimi vi.affo. quibuſcũq⁊ a ſiatica moleſtaẽ uero ⁊c. Aliquãdo uero tal' materia recipitur in cordis ⁊ neruis ligantibus iuncturas exterius ⁊ ſi fuerint iuncture digitorum dillatis cordis a materia implẽte ⁊ aliq̃ recepta materia in parte uerſus cutim tandem idurata ⁊ exicata a calido fiunt quedam apparentie trumboſi tatum propter quaꝝ diuerſitatez in diuerſis ſitibꝰ dictaꝝ iuncturaꝝ ꝺtorquẽtur digiti ⁊ ꝺſinguntur ⁊ fit dolor fortis ualde facta ſic torſione ⁊ ſedatur qñq⁊ dolor cum non fit elongatio membrorum ſed equalis tñ remolitio ⁊ ipſius materie conuerſio ad cutim unde experientia ꝺſtat q⁹ aliquãdo fuerit in ciragra uel podagra dolor acutiſſimus materia cordas ⁊ neruos extendente cum tota manꝰ uel pes apoſtematur manifeſtiſſime dolor minuit qz materia ꝺuertitur extra neruos ad cutim. Collligitur ẽt ex dictis qõ ſanguis diuerſo modo ſicut ⁊ fl'a aqueum recipere põt in diuerſis membris ⁊ tandem ingroſſari ⁊ fiet ſicut caro propter reſolutionem in eo factam a calido ⁊ ꝺſiter patet qõ qz talis effuſio ſanguinis ut multotiens ſequitur uel habũdantiã eius ut uenarũ replecẽ ut ſanguinea ꝺplexione uel ſubtilitatem ⁊ p̃ſitationem eiꝰ a materia collerica ⁊ hec in ꝺplexione collerica ſequitur manifeſte q⁹ iſta fiunt in calida ꝺplexione exicante uel reſoluente ⁊ illa caro in complexione ſanguinea magis vt patet: ⁊ habet hec tota ſentẽtia littere lego eã. Et multotiẽs quidez inuiſcãtur materie intra iuncturas: ſupple poſtq̃ fuerũt ſubtiles ⁊ aquoſe: ⁊ fiũt ſicut gipſiu⁊ ꝓpter reſolutionẽ in eis factã: ⁊ ſupple ꝓpter id diſlongãtur aliquãdo iuncture ⁊ hoc accidit vt dictũ eſt ꝓprie cũ ſunt crude. Et addit ſupple per eũdez moduz Et multotiẽs oritur ſuper iuncturas eorũ caro.ſ. apparenẽ qz ſanguine ingroſſato ⁊ ꝓprie inter digitos.ſ.magis hoc apparet q̃ in alijs iuncturis: licet etiã ⁊ in alijs fieri poſſit: quare cũ torquẽtur digiti: ⁊ ſtringunt ⁊ fit dolor fortis: quãdoq⁊ ⁊ ſedatur: quãdoq⁊ ꝓpter cauſas aſſignatas. Addit ⁊ plurimũ quidem huius.ſ.diſlocatio uel apparẽtia trũboſitatũ: nõ fit niſi in habẽtibꝰ cõplexiones calidas: qz a calido fit illa reſolutio ⁊ exſiccatio. Addit vtplurimũ quidẽ oritur caro cum materia eſt ſanguinea: qz magis fit ex abundantia ſanguinis q̃ ex eius ſubtilitate: vt patet intelligẽti: ⁊ ſic magis in ſanguinea.

Et plurimum quidem In hac ſecũda parte huius partis ipſe ponit quoſdã canones ſtra uagantes circa iſtã materiã doloꝛuz iuncturaruz ⁊ diuiditur in tres partes fm tres ſpeciales cañ. quos ponit.ſcõa ibi: Et dolores qdez ⁊c.tertia ibi

Et multotiens quidẽ: de prima parte dicit: Et plurimũ quidem illi cui accidunt doloꝛes iunctu rarũ accidit in primis podagra. Canon iſte clarus eſt ex eis que ſunt dicta ſuperius paulatine ꝫ cauſis multiplicatiõis doloꝛũ iuncturarum reſpectu aliorũ doloꝛum: nam cũ magis multiplicẽtur doloꝛes in iuncturis: q̃ alibi iter alias cãs: quoniã ſunt frigidioꝛis ꝺplexionis ⁊ ſitus earũ longinquꝰ eſt a regimine. Prio.ſ.principaliuz mẽbꝛorum vt exponebat cum etiã iuncture peduz nõ ſint minꝰ frigide alijs iũcturis: ⁊ ex alia parte magis diſtãtes a principalibus membꝛis: ⁊ ſitus earum magis deoꝛſum exiſtat ex conſequenti paſſibiliꝛes ſunt ad recipiendum ſuperfluitates ex natura ſitus: ſequitur concluſio clara lege tu litteram.

Et doloꝛes quidem Nunc ſecũdo põit aliã cauſaz manifeſtantẽ aliquando difficultatẽ cure

dolorum iuncturarum ⁊ primo ponit causam ſo reddit causam illius dixit primo. Et dolores iũ eturarum quidem sunt ex ſũma egritudinum que heriditãtur plurimum ⁊ ideo tunc ſupple cum ac cidunt difficulter curantur propter cõnaturalita tem principiorum dixit ſo reddendo causam dicti hoc ſpeciale ideo est quoniam ſperma est secũdũ complexionem generantis ⁊ ideo ſupple cum ſper ma podagrici fuerit maculatum necessario pedes debilitantur filiorum. Et dixit .H. vi. affo. in fine ꝯmenti xxix. illius affo. Eunuchi non podagrizãt neq; calui fiunt ⁊c. Pro clariori tamen intelle ctu huius propositionis mouetur hic dubium. vtrum podagra possit ex hereditate contrahi ita qõ ex parentibus uel progenitoribus in filijs pos sit acquiri ad partem negatiuam arguam breuib⁹ medijs primo sic qz si sic esset maxime esset ꝓpter motiuum. d. A. qz sperma est scõm complexionez generantis ex ꝯsequenti si generans est debilita tum scõm pedes producitur sperma debile pro ge neratione pedum. Sed qõ hoc fundamentum non sit sufficiens declaratur propter duo. primo qz sperma prolificum simile uidetur in toto ⁊ i par tibus igitur non magis faciet defectum ex pede q̃z in manu si igitur non generatur ciragra ex po dagrico ergo neq; podagra ſo. ſ. fundamento ha berent uirtutem maxime esset qz sperma a quoli bet membro diciditur sed hoc ridiculum est dice re ut expresse declarat Arist. i5. de aialibus circa medium aducit enim tale mediuz ad hoc quoniã si sperma esset scõm uiam dissolutionis. ſ. mẽbro rum qz. ſ. dissoluatur ex quolibet membro tunc animalia magni corporis essent multe generatio nis ⁊ parui corporis pauce generationis hoc aũt est fm qõ tamen hoc sequatur manifestum est. quoniam plus dicidit̃ ex magno corpore q̃z ex paruo ⁊ sic patet fundamentum nullum esse.

Secundo principaliter Ar. sic febris nõ ẽ mor bus hereditarius similiter neq; ydrops ergo seq̃ etiam qõ neq; podagra debet dici morbus heredi tarius patet cum dicte egritudines non cõnume rentur inter morbos hereditarios ⁊ ꝯsequentia de claratur cum dicti morbi sint morbi principalium membrox ut coxdis ⁊ epatis quorum pricipaliter est influxus supra sperma prolificum producẽdũ Si igitur talia membra sunt lesa sequitur quod ſpma erit fm dicta mẽbra maculatũ ex ꝯsiti gnã bũt i fetu corrũdẽtia mẽbra maculata. Et põt ꝯfirmari qm̃ si ꝓpter hoc q̃ sperma est maculatũ uerbi gratia podagrici fiat podagricus cum non maculetur nisi uel ex parte substantie copulente uel substantie ſpirituose cum in ipso non conside remus nisi duo talia principia unuz materiale qõ est pars copulenta aliud formale qõ est pars ſpi rituosa cum ex parte materie maxime ex epate di cidatur ex quo ut sic est sic materia ultimi alimẽ ti distributi ꝑ membra ⁊c. Cũ igitur epar sit prin cipium alimenti ut sanguis est ẽt principium sup fluí dicti alimenti maxime superflui in quanto se quitur igitur q̃ quo ad materiã spermatis macu lato epate ut est in idrope ut omnes uolunt medi ci debet similis in fetu dispositio generari. Si etiã fiat maculatio. ex parte spiritus inclusi in eo cuz q̃nãtuz ad hoc principiuz formale maxime ex coz de dependat siue teneamus ſpiritum genitiũ eẽ unum per agregationem omniũ ſpirituũ siue dica tur esse substantia uirtualiter includens potentiã dictorum ſpirituũ quomõcũq; sit maxime ex coz de dependet ut patet ⁊ sic febres parentũ deberẽ tur in filijs hereditari ⁊c. Põt ẽt confirmari quo niam si aliquis morbus foret hereditarius ut po dagra hec maxie est quoniã talis morbus est diu turnus ⁊ fixus ⁊c. Sed aliqua febris ut tenet de quartana. xij. annerũ ⁊ beticha. Ad oppositum primo est expressum uerbum. do. A. In textu est etiam sententia eiusdem. d. A. secunda primi doc. .i. ca. ultio in fine capituli ubi commumerãdo egri tudines quasdaz que in semine hereditantur ex plicuit de podagra Idem etiam. H. vi. affo. ꝯmẽ to illius affo. Eunuci non podagrizant ⁊c. in fine ꝯmenti ubi ponit podagram hereditari ⁊c. Idem ⁊ alibi pluries reperitur. In ista questione duo fient articuli in primo ponam declarationem ali quorum terminorum ⁊ quasdam suppositiones in secundo ponam breues ꝯclusiones de quisito.

Quantum ad primum primo sciendum q̃ hic termin⁹ egritudo in proposito nõ sumitur ꝑ dispo sitionem qua corpus est actualiter lesum in con suetudinarijs operationibus sicut per egritudinẽ nunc ⁊ in actu sed per egritudinem in proposito in telligimus dispositionem secundum quaz corpus non est aptum secunduz se toto tempore uite sue uel in maiori parte permanere sanum ymo meri to principiorum generationis est aptum egrotare ⁊ tale corpus secundum pluſq̃ cõmentatorem pri mo tegni cõmẽto. xv. xvi. ad mentem. H. dicitur egrum simpliciter quia talis dispositio qua dicit egrum simpliciter est ut habitus q̃dã cõgenitus ad facile actualr egrotãdũ ꝓp distare a pricipijs corporis optime sani ⁊ cũ hac egritudie habituali ꝯgitur sepe actualis sanitas que dicitur ut ibi dem sanitas ut nunc. nam eadem dispositio ẽ egri tudo simpliciter ⁊ sanitas ut nunc ut ibidez decla rat egregie plusquam cõmentator ex quo talis sa nitas ut nunc non est sanitas secundũ ueritatem ymo est lapsus a uera sanitate sed est tantuz sani tas secundum sensum ⁊ apparentiam ⁊ sic a gene ratione talis contracta q̃m̃ omnia corpora ꝯbũt a generatione aliquã cõplexionem equalẽ sub qua sunt sana ⁊ minima que dicitur ab. d. Aui. prima primi de complexionibus: equalitas quinti modi ⁊ sicut est sanitas: si tamen talis equalitas non sit absoluta equalitas sed habẽti tantum dicitur sa nitas nunc: qz tamẽ talis dispositio est ut habitus quidã cõgenitus est aliqualiter talis simpliciter: est igitur uel neutralitas uel egritudo simpliciter

Per egritudinem ergo in proposito intelligo ta lem egritudinem in habitu: que inquantuz talis dispositio congenita a principijs generationis est lapsa ab optima sanitate in primis particulis ut

neruis cordis ꝛ huiusmodi ꝛ sensibiliter dicit egri
tudo simpliciter inquantum uero hec eadez dispo
sitio est ei melior que acquiri potuit ex suis princi
pijs qua .s. suo modo perficit operationes dicitur p
pria homini sanitas uerum qr non est firma de se
neqz perdurans propter id dicitur sanitas ut nunc
qz per ipsum est aptum corpus tantū esse sanum .
ut nunc permanere hoc tamen ut dictum est ap
pellatur in proposito egritudo cum queritur si po
dagra sit egritudo hereditaria. Secundo notā
dum qꝺ per morbum hereditarium ego intelligo
morbum contractum a principijs generatiõis ad
modum supra dictum propter consimilem morbū
fuisse diuturnum ꝛ fixum in patre matre uel pro
genitoribus usqz ad quartam generationem. qz ul
tra illam non stat assimilatio fetus ad parentes ut
si pater auus uel proauus fuerit podagricus ex
multo tempore ꝛ fiat in filio dispositio in pedibus
per quam a facili causa incurrat podagram . Et
tunc talis dispositio dicetur morbus hereditarius
Sed si talis dispositio ꝛtraheretur a principijs
generationis per aliquam accidentalem causam.
ut propter malum regimen imponendo non debe
retur dici morbus hereditarius ꝛc. ulterius in pro
posito suppono cum pho primo ꝛ secundo de gene
ratione animalium qꝺ in generatione fetus agens
generans est sperma uiri ꝛ recipiens est mulieris
mestruum ꝛ qꝺ in spermate uiri est uirtus quedaz
informatiua que uidetur uelud ydolum generati
ue que est in patre quoniam homo generat homi
nem per sperma sicut per instrumentum sicut ar
tifex artificiatum per instrumenta media ꝛ scõm
uarium motum instrumentoꝝ ab artifice fiunt ua
rie artificiatorum species similiter secunduz uarū
motum generantis mediante iformatiua sperma
tis fiunt diuerse species membrorum. Luz hoc
supponitur qꝺ dicta uirtus informatiua subiectiue
fundatur in parte spirituosa spermatis que dicitur
a phis ꝛ medicis spiritus genitiuus qui uel est spi
ritus quidam in uirtute continens potentiam spi
rituum particularium membrorum maxime prin
cipalium ꝛ precipue cordis uel est aggregatum ex
huiusmodi spiritibus agit igit informatiua uirꝰ i
uigore horum spirituum principaliter Suppo
nitur tertio ꝛ cum pho is. animalium ubi ponit
causas assimilationis ꝛ alibi etiam qꝺ sperma ui
ri quo ad partem corpulentam ꝛ mestruum mu
lieris quod est materia generatiõis sunt superflui
alimenti ultimi uel cibi. i. cibi quarta digestione
digesti quod erat in potentia propinqua . ut esset
membrum qui tandem humor ueniens ad testicu
los in uiro ꝛ ad concauum matricis in muliere in
uirtute spirituum conclusorum in eo dicitur sper
ma in uiro ꝛ mestruū in muliere quicquid igitur
reperitur in omnibus membris patris formaliter
habet uirtus spermatis uirtualiter. i. dicta uirtus
in forma que est dicta uirtus diuina in multis lo
cis unde potest omnia facere i materia dispositā
que erant in patre ꝛ non solum que erant in patre
formaliter uerum etiam que in eis relucebat . ex
auo ꝛ proauo ꝛc. Cum igitur in patre reperiãtur
diuersa ut masculinitas complexio color quanti
tas membrorum numerus ꝛc. que tantam habẽt
adinuicem diuersitatem qꝺ quedaz potest ab alijs
separi contingere potest qꝺ dicta uirtus informati
ua erit potens in uno motu ad alterum istorum p
ducendum ꝛ non in alio motu alterum producere
poterit ut qõ poterit producere ens humanū ꝛ nõ
producet eum sic collocatum uel non maschulum
Et quoniam ut ibidem dicit phs motus est a con
trario in contrarium si contingat ut sperma patris
sit omnino forte ꝛ materia que est mestruum mu
lieris sit omnino obediens assimilabitur fetus i to
tum patri qꝺ si sperma obtinere non sufficiat gene
rabitur aliud quod aliqualiter agenti contrariuz
est fm tamen passi dispositionem unde si non pos
sit maschulus ex generante generari generabitur
femella que maschulo aliquo modo est contrariū
ideo idem dicitur de femella est maschulus occa
sionatus ꝛ sicut dictum est qꝺ sperma uiri ipsum ẽ
in potentia actiua omne membrum ita mestruum
mulieris est in potentia passiua omne membrum
mulieris quoniam una queqz partium corporis no
stri fit ex tali materia menstruali particulariter
cuius partis ipsa est susceptiua unde ex ultimo ali
menti quod superfluit uerbigratia nutricatici sto
maci uel oculi matris generatur in fetu stomacus
uel oculus quoniam corpus datur fetui ex matre
anima autem ꝛ omnis forma ꝛ figura est ex pa
tre. Ideo dixit philosophus primo de generatiõe
manifestum est quod sperma uiri non est conue
niens quantitati animalis sed qualitati ꝛc .
Et isto modo ego intelligo illam particulaz ul
timā positam in diffinitione spermatis cum dicit
qꝺ est superfluitas ultima alimenti licet Ja. de for
liuio aliter intelligat ꝛ uidere meo male . In ista
materia possem multa bona dicere de causis simi
litudinis ꝛ dissimilitudinis sed ista proposito no
stro sufficiant. Et hec de primo articulo. Quā
tum ad scõm fm articulum sit ista prima conclu
sio. Non semper podagra in patre uel matre est
causa sufficiens ad hoc ut in filio fiat similis he
reditarius morbus probatur quoniam ubi nõ fue
rit in aliquo eorum morbus diuturnus sed modici
temporis non generabitur inde morbꝰ hereditariꝰ
ex dictis i scõ notato: ꝛ declaratur rõne: quoniã
ubi in patre per diem tãtū ul duos fuerit podagra
contingit ut ex precedẽti materia sana fit genituz
sperma prolificum existens in testiculis uel uasi
bus seminariis ex quo p copulationem cū muliere
betafiet sortes sanus ergo ꝛc. Etiam ꝛ est fortius
ubi dicidatur ex nutrimẽto aliqualiter alterato sz
remisse contingens est: ꝛ uerisimile multū ut talis
malitia debilis corrigatur remanente spiritu ex il
lo membro ut pede decisso forti ꝛ sufficiente ex
materia proportionata pedū fortem generare po
tente ergo ꝛc. ꝛ sicut declaratum est ex parte sper
matis uiri proportiõali medio declarari potest ex
parte mestrui mulieris. Secunda conclusio nõ
quelibet podagra a principiis generationis cõtra

cta est morbus hereditarius patet ubi propter influxum ad aliam causam ex parte reguinis sint debilitate iuncture pedum filij ita ut merito talis dispositionis sit tale corpus aptum faciliter in actualem morbum podagricum cadere ⁊ tamen pater uel progenitores non fuerint podagrici idem dico de matre tunc talis podagra in filio ex principijs generationis non debet dici morbus hereditarius ut patet ex supradictis. Tertia conclusio ubi nunq̃ pater uel mater actualiter uel habitualiter podagrici fuerint stat tamen in fetu generari podagram uel dispositionem habitualem ad facile actualiter sic patiendum pro merito talis dispositionis poterit dici talis ex hereditate cõtracta patet in casu ubi progenitores podagrici fuerint ⁊ propter dispositionẽ debilitantem iuncturas filij transfussam in filio mediante patre sano acquiretur in filio habitualis dispositio ut faciliter incurrat egritudinem actualem podagricaz manifestum est tunc q̃ talis dispositio debebit dici hereditaria q̃ apparentibus derelicta est in filio ergo ⁊c. Sed si forte dubitares hoc nõ esse possibile q̃ si auus fuerit podagricus ⁊ non pater tandem q̃ merito principij aui in patre fiat filius podagricus dicatur hoc esse multum possibile imo de facto est uerum in multis ut experiẽtia manifestat etiam ex sententia colligitur Aris quarto de generatione aialium ubi uoluit quod motus generantis quidam sunt in potentia propinqua q̃dam remota quidam remotiore ⁊ motus in potẽtia remota sunt motus proaui quoniã in patre relucet uirtus patris eius ⁊ aui ex cõsequenti non est impossibile qõ spiritus genitiuus in semine patris inclusus recipiat uirtutem informatiuam scõm motũ aui ⁊ non patris uel propter influxum uel aerez ⁊c. potest etiam contingere q̃ materia mestrual' obediat impressioni motus inducendi ex uirtute aui ⁊ non patris propter multas contingentias si considerabis ⁊ sic generabitur fetus scõm dispositionem aui ⁊ non patris ⁊c. Quarta conclusio Et si podagra etiam diuturna ⁊ habitualis in patre uel matre non necessario in filio hereditetur est tamen talis podagra ex suma egritudinum q̃ hereditantur ut dicit textus. hec conclusio quo ad primam partem probari posset. primo quoniã malitia in spiritu decisso a pede patris uel etiam malitia partis materie proportionata generationi pedum filij quelibet talis malitia posset in uirtute membrorum principalium corrigi ⁊ tũc nõ generabitur pes debilis possz ⁊ secundo talis malitia corrigi in uirtute astrorum. Etiam suppo sito qõ pater fuerit podagricus unde merito spermatis uirilis si materia esset receptiua impressionis dicti spermatis deberet generari dispositio similis in filio. stat quod materia non sit obediens imo dicte impressioni contrarietur quo casu posito nulla in pedibus similis dispositio cum patre generabitur ergo prima pars conclusionis uera secunda uero pars est sententia textus nostri ⁊ mens. d. A. secunda primi loco allegato in oppositum questionis ubi connumerat podagram inter morbos hereditarios potest etiam ratione probari quoniam omne genitum producitur secundũ dispositionem generantis nisi generans fuerit impeditum sed cum sperma uirile quod prolificum est ut plurimum obtineat supra materiam generationis sequitur qõ disponet materiam secũduz ipsius dispositionem cum igitur sperma dictum ab habitualiẽ podagrico prolificum existens sit quadam dispositione secundum partem spirituosam a pedibus dictam qualificatum talem uel consimilem dispositionem in pedibus fetus producet. Sed hec talis dispositio est egritudo ut dictum est in corpore questionis igitur egritudo in patre hereditabitur in filio ⁊ sic est ex suma eorum que hereditantur. Posset ẽt aliter probari sed ad presens sufficiat Jaz restat respondere ad argumenta principalia facta ante oppositum. Arguebatur primo sic si quomodo foret vera maxie esset pp motiuũ. d Aui. q̃ sperma est dispositũ secundũ complexionez generantis ⁊c. Sz q̃ hoc fundamentum non esset sufficiens declarabatur pp duo primo q̃ sperma prolificũ videtur simile i toto ⁊ partibus igitur ⁊c. dicat breuiter qõ licet videatur simile quãtũ ad partem corpulentam secundũ quã tamen non est simpliciter simile tamẽ secundũ partem spirituosaz in eo inclusam ẽ multum varie virtutis secunduz vt i ea parte existũt vel formaliter diuersi spiritus diuersorũ principalium mẽbrorũ etiã aliorum ꝑticulariũ multorũ vt saltem spiritus genitiuus uirtualem diuersitatem dictorũ spirituũ ꝺtinet vñ pp talẽ varietatẽ nõ icõuenit uario modo i diuersis mẽbris uarias ꝑmi dispositiones ⁊c. maxie cũ virtus informatiua ꝓcipue ⁊ in mẽte in dicto spiritu vel spiritibus fundetur ⁊ sic sit ad primũ responsum. Arguebat' scõo destruẽdo fundamentuz q̃ si verum id esset pp id q̃ sperma ex omnibus decidit' mẽbris sed hoc ridiculum dicebat' de mente Aristot. qui ꝑbabat ꝺrium ⁊ ibi est inductum dicatur breuiter cõcedendo cum pbo q̃ sperma nõ fit scõuz materiã dissolutionis mẽbrorũ pp motiuum suum verũ tñ sperma sicut ⁊ sanguis mestruus fit ex materia quadaz qua potuissent membra nutriri ⁊ ex fere simili nutriuntur. Et cuz eadem sit materia nutricationis ⁊ generationis secundum uarietatẽ nutricationis diuersorũ membrorũ fit etiaz varietas generationis diuersorũ membrorũ ⁊ cũ diuersis qualificationib⁹ vnde nõ inconuenies generari pedem debilem uel pp materiam proportionatam generationi pedis sic esse qualificatam uel pp spiritum a pede debili decissum sic esse qualificatum ⁊ debilitatum ⁊c. vt dictuz est in questione.

Ad 5m principale cum arguebatur Febris nõ est morbus hereditarius similiter neq̃ idropes ergo ⁊c. ⁊ confirmabatur q̃m q̃ cũ in spermate duo tñ consideremus principium. s. materiale quod ẽ

superfluum vltimi alimenti quod est ex epate .t formale .i. pars spirituosa que maxime a virtute cordis dependet vt dictum est sequitur q3 si maculato mēbro particulari vt pede sanguis uel spiritus inde decissus pp id maculentur t exinde mē brūz proppinquale quod exinde generatur remaneat debilitatum sequitur q3 multo magis epate vel corde lesis existentibus tc. dicatur primo probabiliter q3 in talibus membris morbi nō possunt diuturnari nā propter membrorū principalitatem si stet notabile virium in his membris t per tempus perseueret ad mortem deducet t ex dictis superius non fit morbus hereditarius nisi ex morbo diuturno vel dicatur aliter t clarius t fundamentalius ad materiā q3 morborūz in membris principalibus quidam sunt morbi simpliciter tales secūdum quos t si non fiat lesio in consuetudinarijs operationibus per tales tamen dicta mēbra sunt apta facilitez labi in egritudinem nunc sicut esset debilitas cerebri naturalis siue sequens malitiaz complexionalem siue non per quam tale corpus aptum est cadere in vīginem vel alios morbos actu tales idem dico de debilitate cordis naturali vel habituali ēt ex tempore secundum quam t si ipsum cor non sit actu egrum faciliter trī ex modico vapore sibi cōiacto vel ab itrinfico vel ab extrinfico aptum est cadere in liporomiā tremorem cordis vel syncopi t de huiusmodi egritudinibus simplr non est dubium q3 si sint in altero parentū t non corrigantur per alium uel aliam causaz tales sunt maxime morbi hereditarij t de bis intelexit Joh. damascenus prima particula suorum Amf. cū dixit. Quēadmodū taz viciorū aīq3 figure corporis a parētib⁹ cadit hr̄ditas ita quoq3 morb⁹ diuturnari⁹ t maxie si fuerit i principali morbo. Si autē dicti morbi in membris principalibus fuerint actu tales ut idrops epatis vel febris cordis. tunc de tali dispositione principaliū talem possumus facere considerationē: quoniam aut materia uel spiritus ab illis membris dicisa taliter est qualificata: qz nequaquā corrigibilis est a virtute informatiua viri: t tunc dico q3 tale mestruuz nō est aptū generationi: t consequenter non fiet morbus hereditarius i filio. Jdē dico de spiritu decisso ab epate viri ydropici: qm̄ mala dispositio in eo ē talis q3 virtute aliorūz spūz inclusoz in spiritu genitiuo non pōt corrigi nec etiā a bonitate mestrui mulieris: t tunc dico etiā q3 tale sperma virile nō est prolificū. t sic consequēter non fit morbus hereditarius: t hanc causam prolificationis exp̄sit d. Auice. ii. tertij. cap. de sterilitate t difficultate impregnationis cū dixit. Et de genere quidem spermatis exquo non fit generatio est sperma infātis t patientis nausatiuā satietatē t ebrij t senis t eius qui pluri⁹ vtitur cohitu: t cuius corpus non est sanuz: intelligebat principaliter de egritudine talium membrorū principaliū: t non omnium mēbrorūz indifferenter: quoniā alia membra particularia cum sunt debilia t egra non propter hoc prohibent: quin sperma vtplurimum reddatur prolificum: quoniā generatio non fit principaliter i virtute illorū membrorum sed principalium: licet in uirtute illorū fiat particulum assimilatio mēbrorum ut supra dictū est. Jdeo notanter scōa tertij de spermate generante t ñ generante dixit. d. A

Et spma habentē mēbra debilitata raro gnāt sanuz in hijs uerbis denotatur stantibus dictis mēbris debilibus uel infirmis possibilitas generantis t similitudo generati Si uero talia membra cēnt lesa egritudine fm quam malitia in spiritu impssa esset corrigibilis: quia debiliter impressa: ut esset calidiē in spiritu in certo febriente remouibilis p frigidiē mestrui mulieris: dicerez tale sperma esse prolificū: t non ppterea fiet morbus hereditarius: t ratio est qz talis spiritus in semine inclusus non remanet generans fm illam talem accidentalem dispositionez inductaz a generante: imo illa remouetur utpatet: imo fortius dico qō possibile est pp dictam caliditatē iductā a generante tale sperma cum hac muliere fiat prolif cū propter frigiditatē mestrui mulieris: ubi si fuisset in qualitatib⁹ temperatum non fuisset prolificum: t hoc quia p hāc caliditatez deuenitur ad temperatiē quoddā tc. Et hanc sentēriam exp̄sit. d. Auic. xi. tertij. capl'o allegato cum dixit. Et loquebatur secundum medicorum sententiam de sperm ate mulieris. Et quandoq3 diuersificantur duo spermata propter causam malicie complexionis in uno quoq3 eorūz qō cum alio non equatur: imo addit ei corruptionem. Nam cum permutant vel supple alteruz tātum permutatur inuenit vnūquodq3 amboruz qō equat ipsum cum contrarietate tc. Eandem sententiam explicuit Arist. xviij. de animalibus vbi dixit quoniam omnia naturalia t artificalia non fiunt nisi propter terminum t temperantiam tc. Addit. Euenit quod Jnuenes non generant t cū iuerint in etate generabunt breuiter igitur respōdendo ad motiuuz t confirmationem dicatur argumetum hoc non valere idrops uel febris nō hereditantur cum sint morbi principalium membrorum ergo neq3 egritudines particulariuz morborum non hereditabuntur. argumen. non valet per media que aducta sunt supra t hoc est fundamētum quia ad hoc quod sperma sit prolificum requiritur debita dispositio principaliuz t consequēter spirituum inde decissorum t non fit particularium vt patet t sic fit responsum ad totam difficultatem t consequenter ad questionem tc. lege tuām t est tota ista pa clara.

Et multotiens quidem tc.

Jste est tertius specialis cañ circa istam materiā t est multum notabilis t menti tenendus. dicit t multotiens fit curatio doloris iuncturaruz t ꝯfortatio eaz t expulsio materieꝝ ab eis cā ad pnicie et aducēs rōnē dicit qm̄ ille superfluitates q3

consueuerũt supfluere supplẽ toto ꝛ puenire ad iuncturas currunt alibi.i. ad alia loca facientes cadere habẽtẽ eas.s. supfluitates in timore No tandũ ꝓ intellectu ꝓis de mente Aueroys quinto coll'z q; via medicandi doloreꝫ ẽ triplex vna ẽ remotio cause doloris scõa stupefactio membri tertia impressio delitie in membrũ ipimẽdo qualitatem membro conformẽ ꝛ ista ẽ que vere dicit̃ medicatiua qm̃ in primo genere vt ibidem dixit Aueroys cadunt multa genera medicinarum ut solutiuaruꝫ digestiuarum ꝛ resolutiuaruꝫ ꝛc. ſm genus est tantum medicatiũ per accidens prohibendo sensatõnem mẽbri. Idem ẽt ꝛ similibus verbis dixit secundo canticoꝝ expresse. In proposito Aui. ibi loquitur de medicatio doloris quãtũ ad primũ moduꝫ qui est remotio cause que ꝓpr̃ debet dici curatio q; aliud genꝰ medicañ doloreꝫ Ideo dixit multotiens quidem fit curatio ꝛc. Attende tñ q talis remotio cause doloris aliq̃ fit alterando qualitatem cause doloris aliquando euacuando cum solutiuis aliq̃ repcutiendo ne fluat ꝛ membrũ confortando. Curatio aũt doloris q̃ completur cum euacuatione materie siue sensibiliter cũ farmaco siue cum resolutiuis nõ est illa q̃ timorosa sit qz per euacuationẽ materie nõ habilitantur alie materie ut fluant ad principalia illa ẽt que perficitur alterando qualitatẽ cause materie in iuncturis non redditur timorosa ut patet illa autem que cõpletur cum repcutiuis ꝛ confortatiuis membri illa est que suspecta est ꝛ de hac est textus noster propterea dixit ꝛ multotiens quidẽ fit curatio doloris iuncturarũ ut iuuat uiaꝫ medicationis doloris que fit ꝓ ablationem materie eẽ suspectam ꝛ non illam que ꝓpr̃ dicitur medicatiua ꝛ quoniã non quelibet talis est suspecta ſz eatñ que fit confortando ꝛ repcutiendo membrum stipticando ꝛ consequenter ꝓhibendo ne ulteri9 dicte materie recipiantur explicuit continuando de qua amotione cause intelligit dicens ꝛ confortatio earũ ut ly ꝛ teneat̃ expositiue.i. amotio cause que fit cum confortatione membri ꝛ expulsione materieruꝫ ab eis talis ẽ que suspecta est ꝛ est causa ad pniciem ulterius considerañ q; sentẽtia textus verificatur de dolore iuncturarũ qui fit ꝓ uiam defluxus materie ꝛ non ꝓ uiam paulatine congestionis materie in iuncturis qz i illa que fit ꝓ uiam congestionis materie uera curatio facta euacuatione materie est membri cõfortatio neqz propterea fit timor defluxu materie ad alia membra qz non supfluunt in toto ut supponit̃ sed cum in toto supfluunt ꝛ consequenter consueuerunt fluere ad iuncturas tunc stipticatio iuncture ꝛ cõfortatio est timorosa ꝛ ideo ad hoc declarãdũ dixit. quoniam ille supfluitat̃ que consueuerunt superfluere ꝛ peruenire ad iuncturas ecce q; loquitur de ea que fit ꝓ uiam defluxus peruenium ad mẽbra principalia ꝛ si non trabuntur ad iuncturas i.cum efficiunt timorem ꝓ repcussionem factam ꝛc. ꝛ non inuenimus otrahendo ad iuncturas ꝛc. uel aliter si non trabuntur ad iuncturas .i. si ꝓhibentur ne moueantur ad iuncturas currũt ꝛc.

Ulterius notañ qõ notanꝫ dixit multotiens qm̃ non semper istud sequitur nam facta confortatione iuncturarũ ꝛ repcussione non potente natura transmittere materias que in toto supfluũt ad iuncturas forte extra corꝰ euacuabit ꝓ manifestos canalles ut per fluxum sanguinis nariuꝫ si fuerit sanguinea uel per sudorem si fuerit collerica uel per fluxum uentris ꝛc. ꝛ sic non sequeretur timor ubi ẽt ꝓpr̃ uarietatẽ in regimine unde materie nõ multiplicarenꝫ uel aliter ꝓ artem euacuarentur materie cum sunt in toto multiplicate fluere ad iuncturas ꝛ non fiat ꝓmutatio i regimine neqz ex ꝑte dicte neqz ex ꝑte euacuationum tunc utplurimum cuꝫ fit ꝯfortatio iuncturarũ ẽ timor deꝓditõe ꝓpr̃ cãm quã adducit.d.A. in hoc textu.

Uolentibus ergo nobis uere curare apodagra uerbi gratia: qz in hac est maior timor q̃ de dolore aliarum iuncturarũ ꝓpter maiorem promptitudinez ad materias recipiẽdi.facta euacuatiõe materie anteq̃ simpliciter repcutiamus ꝛ cõfortem9 pedes: prius ordinemus dietã puisinaz a multiplicatione materie fluxure: etiaz ubi fuisset talis doloz creticus ut de mense in mensem ante terminũ futuri fluxus euacuemus aliunde materiam: ꝛ sic corpus munduꝫ conseruabitur: ꝛ a doloribus iuncturarũ: ꝛ ab alijs morbis cretice euenientibus: ꝛ isto casu poterim9 factis euacuationib9 ꝑseruaꝛ a doloꝛib9 iuncturarũ: cõfortando iuncturas sine timore: ꝛ uti illis de quibus infra erit sermo cũ determinabitur de cautela a doloribus iuncturaruꝫ alias si corpus fuerit intẽperatũ: ꝛ nõ uelit subici regimini dicte: ut ego multos homines cognoui q̃ malũt habere aliquãdo dictos dolores q̃s se abstinere a multa potatione uini: precipue albi potentis: ꝛ etiã nolũt obedire medicinis: isto casu debemus esse cauti in cõfortat̃ iuncturarũ ꝛ ꝓhibitiõe fluxure materie: ꝛ ꝑcipue quãdo de multo tẽpoꝛe fuerit habituatus fluxus. Et hoc principaliter itẽ debat.d.A. in textu ut nos cautos redderet ꝓpter timoreꝫ de quo in textu fit mentio: lege litteram.

Et multotiẽs quidẽ fit curatio .i. meditatio doloris iuncturarũ cuꝫ amotione cause doloris: que ꝓpr̃ dicitur curatio ad differentiã mitigationis: que fit cũ stupefactione membri uel cũ ipimentibus delitiã in membro. Addit: ꝛ confortatio earũ ꝛ expulsio materierũ ab eis.i. amotio cause: que nõ fit cum euacuatiõib9: ꝛ resolutionib9 ꝛ remittẽtibus malitiã materie: sed cũ confortatione earũ iuncturarũ ꝛ repcussione: talis amotio materie ẽ causa ad pernitiem: uel aliter dicatur: q; curatio doloris.i. mitigatio que fit cuꝫ euacuatione cause que debet dici curatio: ad quã euacuationem materie sequitur confortatio ipsarum iuncturaruꝫ ꝛ expulsio materierum ab eis: talis subsequens confortatio ꝛ expulsio materierũ fit causa ad pnitiẽ ꝛ hoc sepe fit: qm̃ euacuata materia medici ne fiat recidiua ꝯfortãt iuncturas ꝛ apponũt repcussiua supiũcturas cõiter: ꝛ in hoc ẽ error: nisi ꝑ tẽdam9 retificatõi corꝓis cũ dieta ꝓueniẽti ꝛ euacuatõib9

vt supra dictum ē pp cām adductam in textu. qñ ille superfluitat̄ que ꝯsuete sunt ꝛc. ꝛ iste intellect⁹ uidetur clarior lege tu totum textum qz clarus ē Sequitur illa pars.

Et aptiora tempora Ista ē ꝗrta pars prime principalis ca. in qua ipse principaliter ponit que tempora sunt aptiora ad euentum dolorum iuncturarū ꝛ duo facit principaliter qñ primo facit qđ dictum est secundo ponit quoldaz canones speciales secunda ibi. Et cum sucurrit doloribus ꝛc. igitur ponendo canonē ꝛ reddendo cām illius dixit. Et aptiora tempora ad hoc vt in eis eueniant dolores iuncturaruz ꝛ podagra. i. precipue podagra sunt ver propter motū sanguis ꝛ humorū in eo ꝛ auptūnus propter malitiam humox ꝛ digestōis ꝛ antecessionē dilatationis pororuz in estate ꝛ ex calore q fortis fit i die. Pro itellectu ptis aduerte qꝺ in isto textu fm qꝺ dīs Aui. expressit duo tempora in quibus maxime eueniūt dolores iuncturarū. s. ver ꝛ autūnus: ita etiam si bene cōsideretur: explicuit duas cās generales euētus doloris iūcturarū. s. cām per viam defluxus ꝛ hanc appropriauit veri. Et ideo dixit. Qz ver pp motuz sanguinis ꝛ humorū in eo est tempus aptum ꝛc. Ecce explicuit cām defluxus intellexit ēt causam doloris iuncturarū factam per viam paulatine cōgestionis ꝛ hanc appropriauit auptūno ꝛ hoc mō unuebat cum dixit. Et auptūnus pp malitiam eorū humorū ꝛ digestionis supple malitiam est temp⁹ ꝛ qz mala digestione facta in mēbris vnde mali generant̄ humores ꝛ uirtutes membrorū particulariū ꝛ iuncturarū reddunt̄ ipotentes ad expulsionem superfluitatuz unde ꝯsequenter agregantur ꝛ sunt causa ꝛc. licet ista causa possit esse causa doloruz per viam defluxus ut pater consideranti dicta superius addit. Et antecessionem dillatationis pororuz in estate. Intellige qꝺ propter talē antecessionē dillatationis facta resolutione in uirtute in auptūno coniungitur uirtus debilis que causa est ꝛc. Et ad hanc uirtutem ut debilitet̄ adiuuat diffformitas tempox auptūni ideo addit. Et ex calore q fortis fit an die ꝛ supple in nocte aber in frigidatur hec enim inequalitas facit ad debilitatem uirtutis ꝛ sic tales cause faciunt ut aptiora tē pora ad euentum talium dolorum sunt uer ꝛ auptumnus ut dicit textus. In uere quidem propter fluxum humorum ꝛ in auptūno propter malitiam digestionis: ꝛ adducens causam talis malitie digestionis i auptumno dixit hoc supple fieri ꝓpter uirtutez esse debilitatā tunc: ꝛ hoc propter antecessionē dilatatōis. s. tēpore pororum: ꝛ consequenter resolutionis facte: etiā ꝓpter iequalitatē ꝛ diffformitatē tempoz ipsius autūni: ex calore q fortis fit in die: ꝛ supple infrigidatur aer in nocte. Similem sententiā huic: quantū ad secundā partem textus posuit. H. z. anffo. cōmēto. xvi. legelitteram quia clara est.

Et cum sucurritur Ista est scōa pars hui⁹ partis que in duas diuiditur: qñ primo ponit quosdā canones ꝓnosticos circa istā materiā. secūdo ipse reddit ad aduceñ. causas doloꝝ iuncturarū quo dāmodo eas epilogando: scōa ibi. Et de habentibus dolores iuncturarū ꝛc. prima aducit i duas fm duos pronosticos cañ. quos ponit: scōa ibi. Et quando apparent uarices ꝛc. De prima parte ponendo primū cañ. pronosticū dixit. Et cum sucurritur doloribus iuncturarū in primis cū apparent fit eorum cura facilis. Qđ si confirmentur ꝛ ꝯsuescant proprie illi qui generati sunt ex humoribus diuersis nō curantur. i. multū difficiliter curantur ratio cōclusionis quantū ad ambas partes videt̄ esse clara: nam in principio mēbra iuncturax nō sunt adhuc debilitata: neqz habituata ad materias recipieñ. vnde faciliter possunt materie cum fluunt ad alias permutare vias: mēbra etiaz satis faciliter possunt confortari: cū non sint multum debilitata: unde non recipiēt: ꝛ sic facilius erit eorum cura cū apparent in principijs: ꝛ maxie hoc dictū est uerum de ea que fit per uiaz defluxus: lz etiā uerificari possit de ea que fit per uiam paulatine congestionis ꝓpter mēbrum a principio non multuz debilitatū posse a principio faciliter fortificari. Econtra uero ꝛ est ratio scōe partis cuz huiusmodi dolores sunt cōfirmati ꝛ consueti non faciliter curātur: tamē qz membra iaz sunt facta debilia. ꝛ meatus sunt amplificati ꝛ relaxati: ꝛ natura accepit cōsuetudine se exhonerare ad illa membra: ꝛ cum consuetudo sit alterata: quedam natura difficulter multū possunt mēbra retificari maxime inferiora ꝓpter situm ut in podagra ꝛ sciatica. In ciragra autē propter mobilitatē manuū ꝛ ex consequēti dispositionē naturalez passiuam l atrabēdo materias difficulter disponūtur ne recipiant: relique etiā iuncture saltez facte sunt apte propter laxitatē uiarum ꝛ ipsarū debilitatem ad recipiēd. si ex multo tempore sint ꝯsuete: ꝛ sic oēs difficulter curātur: ꝛ precipue difficulter curant̄ illi dolores qui generati sunt ex diuersis humorib⁹ ut dixit textus: quoniaz in talibus debilitatis iuncturis ex multiplici malitia complexionali diuersarum materierū male: ꝛ difficulter multuz talis membrorū malitia est corrigibilis: etiaz ex parte regiminis dicte ad prohibitionē diuersaruz materierū difficilis habetur ocdiatio: ꝛ sic tales assueti dolores difficulter multum sanantur. Aduertendum tamen qꝺ facilitas curationis talium doloꝝ in principio non est in omnibus equalis: imo multum diuersa magnam in se continens latitudinez quoniā in illis qui sunt naturaliter fortes in operationibus membrorum: sed propter indebitū tantū regimē icurrāt dolores iūcturax ut podagrā: vbi gratia: qz multū pedib⁹ exercitāt̄ cū usu multi coit⁹ ꝛ potatōe vini multi subtilis: ꝛ comestiōe aceti ꝛ multa mora pedum in aqua frigida post exercitium laboriosum ꝛc. Isto casu in primis cum apparent faciliter curantur si amicus obedire velit ꝛ maxie faciliter. Sed si ꝓp malitiā naturalē membrorū radicaliū ꝛ dilatationē meatuuz. cum malo

regimine fiant tales dolores tunc in primis cū apparent fit curatio facilis nō tamē ita facilis sicut in primo cāu vbi aūt cum cōditionibus dictis cō iungatur debilitas i iūcturis ex principiis gnātibus apparentibus vt sit morbus hereditarius ad mōz superadictum ⁊ si in primis cū apparēt tales dolōr quadam facilitate magis facilius curētur ꝙ si cū eisdem condictionibus ɔfirmentur ⁊ cōsuescant tū difficulī satis curātur. Et sicut dictū est ꝙ facilitas curationis dolōz in principio cū apparent in diuersis est inequalis fm varias circūstantias ita intelligatur de difficultate curationis taliuz doloruz cū ɔfirmant ⁊ ɔsuescunt ꝙ talis difficultas ē inequalis qñ in aliquibus cū certis circūstantijs ⁊ minor ⁊ in aliquibus maior vt patz intelligenti. Et ex hoc clarus intellectus discurrere poterit ad multa subtilia. s. ꝙ aliquis talis dolor i principio cum manifestatur difficilius curatur ꝙ aliquis certus datus ɔfirmatus ⁊ aliquis est aliqualiť curabilis ⁊ ꝙ aliquis ɔfirmatus potest dici faciliter curabilis ⁊ ad multa alia si considerabis que vidē tur incōuenientia ⁊ tamen nō sunt qz omne facile est aliqualiter difficile ⁊ oē difficile est aliquo modo difficile vt alibi habet videri ⁊c. lege tu litteram clara est ex dictis.

Et quando Iste est secūdus casꝰ pronosticus huiꝰ parť ⁊ est clarus dicit. Et qñ apparent varices in habentibus dolores iuncturarū ⁊ podagraz. i. precipue podagrā est earū sanatio ꝙ eas. s. est signum sanationis dictorum doloꝝ qñ signum est ꝙ materia que solebat fluere ad iuncturas precipue ad podagrā vel pedum iam conuertitur ad alias vias qz si recipitur in venis per tibias protensis quod manifestať ex varicibus tibiarū de quibus principaliter itē dit.

Et de habentibus Jā in hac parte ipse recapitulat sumatim causas euentus doloruz iunctura rum que breuiter sub hac dispositione comprehē duntur ꝙ tales cause vel sunt primitiue ⁊ quodā modo extrinsice uel corporales si extrifice sic se tenent ex parte mali regimis ⁊ hanc primā causam expressit in prima parte si sint corporales vel hoc est qz tales iuncture sint debilitate naturaliter qz si ex tempore magis se tenebit ex parte cārum extrinsicarū ⁊ sic naturaliť i eis dicimus ēē corruptionem forme mēbrorū. i. dictarum iuncturaruz vel hoc euenit ex parte instrōrum dispositione vt qa vie sint late ad fluxum habitantes versus iuncturas vel hoc est ex pte malitie complexionis membrorum radicalium unde pp dictam malitiam fit in ipsis generatio maloruz humoruz ⁊ ex ɔsequēti fluunt ad iuncturas uel supple hoc accidit ex oibus istis causis uel aliquibus earum certo medo conbinať ut patebit intelligenti ⁊ has omnes cās ipse recte expressit in textu legenti lťam lege ergo eam. Et de habentibus dolores iuncturaruz q dam sunt qui sibi superuenire eos faciunt pp malitiam sui regimis ecce assignat causas primitiuas que sub certo modo sc̄ōm uoluntatem nostram nobis occurunt. Jccirco dixit sibi ipsis eos. s. dolores superuenire faciunt quasi dicat ex imperio uoluntatis eorū ipsis eueniāt. Et de illis sunt super quos euenire facit eos. s. dolores corruptio forme i. debilitas naturalis mēbrorū eorū. i. dictarū iuncturarū ⁊ hec ē una cā corporalis addit. ⁊ dilatatio meatuū uenarum uel supple arteriaruz eorū. Et hec est secunda cā instrumentalis: sequitur ⁊ generatio humoꝝ maloruz in ipsis ꝓpter malitiā cōplexionis mēbrorum radicaliū. s. maxime principaliū: ⁊ hec est tertia causa ctiā corporalis: ⁊ sic omnes expressit: ut patet: ⁊ nota bene istaz diuisionē: qz ad istaz reduci possunt generaliter omnes cause: qz ibi explicantur mēbra nutrientia ⁊ recipientia cum habilitate mittendi.

Et quandoqz In hac ultima ptcula quarte partis ptis parť principalis. d. A. ponit unuz cās cōtingentē circa dolorē iuncturaruz: ⁊ breuiter dixit. Et quādoqz cōmouentur dolores iuncturaruz in febrib⁹. i. ubi alias euenerunt: ⁊ cū fuerint quietati quandoqz in febribus superueniētibus cōmouentur. i. fit dolor recidiuatio ꝓpter febres. Addit: Et coz eleuatio sicut ipsi quādoqz ueniūt in febrib⁹. i. sint dicti dolores: aliquando incipiunt euenire in febribus: similiter fit eorum in febribus aliquādo eleuatio i. remotio. Causa taliū cōtingentiarū sumitur ex hoc. Nam in febribus propter aliquationē humorum ⁊ subtiliationem ipsoꝝ contingit ꝙ in corpore in quo alias solebant euenire dolores huiusmodi ꝙ facta tali subtiliatione in humoribus propter febrem currunt humores ad iūcturas ad quas fluere solebant ⁊ sic cōmouentur pp febres ut in prima parte dicebatur ēt pp febres membris debilitať pp indigestionem multiplicantur humores ⁊c. Et propter istas causas ɔtingit ut in febribus incipiant apparere ubi tamen nunquaz ante apparuerant ⁊ hoc maxime uerum est in corporibus debilium iuncturaruz naturaliter sicut in illis in quibus ē egritudo simplicitez talis ex hereditate ⁊ non actu talis sed superueniēte febre fit actu talis ⁊ hoc dicebat i ultima parte textus cōtigit ēt ꝙ propter febres fit eleuatio ⁊ remotio doloꝝ iuncturarum qñ contingit iuncturas debilitatas esse ex malitia complexionis frigide ⁊ propter febrem fit remotio talis malitie complexiōalis etiam si sit cum materia sicut de febre in spasmo naturali contingit ubi ēt propter febres si cuz materia febris euacuata per sudorem uel per urinam euacuetur ēt materia fluxura ad iuncturas continget ꝙ in tali febre fiet amotio ⁊ eleuatio talium doloꝝ iuncturaruz ⁊ sic febris sicut aliqñ est causa euentus talium doloꝝ ita est aliquādo causa remotionis similium dolorum ⁊ hoc est quod dixit lege lťam claram.

Siatica uero Ista est secunda pars principalis capituli in q̄ specialiter ipse descendit ad declarandum de doloribus specialium iuncturarum ⁊ duo facit

principaliter qñ primo determiat de siatica ⁊ do
loze anche secundo ipse vltimate ponit duos ca
no. pronosticos absolutos ⁊ generales circa dolo
res iuncturarū. secunda ibi in fine huius partis.

Et qui habet dolorem Anche ⁊c. prima pars
adhuc i duas diuiditur qñ primo determinat de
siatica scōo de dolore Anche scōa ibi dolor vō an
che prima adhuc in duas qñ primo ipse manife
stat qd sit siatica p eius accidentia scōo ipse ponit
modū aliqñ determinationis eius fa ibi ⁊ quādo
qz soluitur in eo natura ⁊c. de prima parte primo
ponit vnum generale de siatica dicens. Siati
ca vō est de suma doloris iuncturarū consequen
ter adducendo accidentia siatice quibus ipsa sia
tica cognoscitur ab alijs doloribus iuncturarum
ponit quinqz per ordinē. Primū est q siatica est
dolor qui incipit a iunctura Anche ⁊ descendit re
tro ad cossam ⁊ quandoqz extenditur vsqz ad ge
nu ⁊ calcaneum dicit scōo ⁊ quanto plus prolun
gatur spacium eius additur eius descensio ⁊ scēm
materiaz in paucitate ⁊ multitudine sua dixit se
cundo. Et qñqz ptendit vsqz ad digitos dixit ter
tio. Et extenuatur ex eo pes ⁊ cossa dixit quarto.
Et in fine eius dilectantur compressione ⁊ deam
bulatione pauca super extremitates digitorū suo
rū dixit quinto. Et fit ei difficilis curuatio ⁊ equa
tio erectionis. Pro intelligentia parē est aduer
tendū q licet siatica sit de suma doloris iunctura
rū vt dixit textus tū auctores de siatica precipuū
faciunt ca. vlt. Lapl'um doloris iuncturaz ⁊ ratio
est quā ponit Rasis in dispositionibus ca. proprio
in principio quoniā iunctura Anche est iunctura
multū profunda ⁊ super ipsam est caro plurima
super quam non apparet signuz apostematis ma
nifeste sicut in alijs ēt in cura talis doloris ē diuer
sitas a cura dolorum aliarū iuncturarū ideo ⁊ si
militer. d. A. postquā determinauit generaliter ō
doloribus iuncturaz absolute iaz specialem facit
determinatōnē de siatica ⁊ dolore Anche ideo ut
hoc declararet dixit in principio textus. Siati
ca vō est de suma doloris iuncturarū tū supple de
siatica ⁊ dolore Anche fiet specialis determinatio
oifferenter ab alijs ⁊c. Secundo notanduz pro
euidentia huius partis ⁊ sequentē qō licet ancha
large aliqñ sumaf pro omni osse exīte circa con
catenationem illam vbi osse ꝺiunguntf dorso que
sunt in toto añ ⁊ retro sex vt volunt auctores quo
modo sumebatur quarta problematum scōo pro
blemate cuz querebatur qr est q occuli ⁊ anche
eorū qui plurimo utūtur cohitu sensibiliter cōpa
tiuntur ⁊c. ibi sumebaf ancha large p ol tali osse
taliter ꝺiūcto. In proposito aūt aliqñ per anchaz
intelligimus stricte illud os latum multorum late
rū in cuius extremitate est foramē in quod ingre
ditur extremitas ossis rotundi dicta uertebraz qō
est extremitas ⁊ caput ossis cosse quā cōcauitatē
sic appellamus ⁊ sic doloreꝫ factū in dicta iunctu
ra qua alligatur uertebrum in pisside anehe. i. in
cōcauitate dicti ossis dolorē siaticum appellam⁹
⁊ aliqñ siaticā passionem ⁊ hoc modo sumpsit. d.
A. i textu isto: infra tū cū dolore anche erit deter
minatio: sumitur ancha magis large ut supra de
mente Aristotilis sumebaf p siaticā: ergo intelligi
mus egritudinē siue dolorē dicte iūcture uel ꝺcate
nationis que est vertebrū cum pisside anche que
iunctura est in homine ad motū rectū pgressiuū:
maxime necessaria: qz fm eā fit elleuatio cosse: ⁊
eius icuruatio: ⁊ ad eandē iuncturā vario ⁊ mul
tiplici mō alligaf cozda ⁊ grossa uenīēs a muscu
lo magno: q oibꝰ musculis corpis maioz existit: vt
dixit. d. A. ꝑia primi ō anotomia musculoz cosse
qui muschuli siluestrē uel extrinsicā partē cosse ⁊
intrinsicā ⁊ os femoris ⁊ totā anchā cohoperit ori
ficiū ad policē distinguit: dicit quo mediante mu
schulo per cozdā circa ipsiꝰ musculi aliō extremū
factā: ⁊ cū genu alligataz dicta iūctura fic: ⁊ uer
tebri cū genu: magnaz ⁊ precipuā habet colligā
tiaz: ⁊ tandē cōsequēter mediāte genu ⁊ muschu
lo cruris cū pede paruo per cozdas etiā grandem
habet colligantiā ⁊ p nullos cuiusdam muschuli.

Et ex dictis hic inferf: pio ueritas primi acci
dentis doloris siatici: quoniā est dolor qui incipit
a iunctura anche stricte sumēdo anchā ⁊ descen
dit retro ad cossaz. i. talis dolor etiā ꝓcipif descē
dens in parte extrinsica osse: supple etiā aliquan
do sentif in parte intrinsica: ⁊ hoc ꝓpter dictum
muschulū aligantē dictā iuncturā cū tota cossa ⁊
femoris vt dicebatur ⁊ addit. Et quandoqz exten
ditur usqz ad genu ⁊ calchaneū: etiaz. s. per colli
gentiaz vt dictum est: ratio dicti scōi est clara: qz
quāto plus prolungaf spatiū eius. s. doloris maiꝰ
cōicatur nocumētū colligatis mēbris: ⁊ sic magis
extendif ⁊ sic additur eius descēsio: etiā qz ad pro
lungationē doloris plus atrahif: de materia que
tandē mēbris inferioribus cōicatur ⁊c. idcirco ad
dit: ⁊ fm materiā in multitudine ⁊ paucitate sua
s. fm q materia est multa uel pauca: que trahif
uel mouetur deorsuz sic magnificaf eius descēsio
ad inferius uel minuitur: ⁊ ex cōsequenti posset i
tātū multiplicari materia: q quādoqz ptendif
s. dolor siaticus usqz ad digitos: ⁊ per uillos eiu dē
muschuli qui usqz ad policē extendūtur ut dictuz
est: ⁊ hoc ē quod dixit: addit. z. Et extenuaf sup
ple quādoqz ex eo. s. dolore siatico: pes ⁊ cossa: ⁊
istud posset declarari per ea que dicta sunt supra
in capl'o ō causis gibositatis in fine: sed ad ꝑsens
dicatur hoc esse breuiter: qz debilitantur in motu
pedes ⁊ cossa: ex cōsequenti non atrahitur ad illa
nutrimētū etiā qz ad debilitatē uirtutis animalis
in mēbris uel defectū sumitur porētia caloris na
turalis ut alibi est declaratū: etiā qz ꝓpter dolorē
atrahunf flatice humiditates que obtūdunt acti
onē calidi naturalis ⁊c. Unde ꝓpter oia ista tabet
crus ⁊ pedes: dixit quarto. Et in fine eius delectā
tur cōpressione ⁊ deambulatiōe pauca sup extre
mitates digitoruz suoꝝ dixit in fine. i. i declinatōe
doloris iam tota fere materia euacuata: delectan
tur cōpressione. s. cum manu imprimendo cossam
quoniam per talem compressionem excutitur rest
duum materie que remanfit: ⁊ partes muschuli

per ipsaꝝ appropiquationē debitū situm acquirūt qñ prius erant elongate per impletionē materie dellectantur ergo compressione qz iuuant vel cō pressione pedis cum terra meliue pp eandem cāz dellectantur ēt ex paulatina deambulatiōe iuuā tur qñ per talem exercitium uigoratur calor na turalis ꝛ relique mārū que remanserāt resoluun tur dixit notanter pauca qz fortem deambulatio nem nō sustinerent .i. longam dixit ēt super extre mitates digitoꝝ suoꝝ vt iuuat talē motū fieri sua uem ꝛ paulatinū naz cū sic mouemur suauiter in cipientes incipimus cum depositione digitorum ꝛ hoc totum est qñ talia membza sunt precedenti morbo debilitata ꝛc. dixit vltimo de hac parte po nendo aliud accidens siatice q fit difficilis incur uatio ꝛ equatio errectionis .i. dolorose incuruatur crus uel cossa ꝛ postquā est incuruatum crus ut equetur difficilis fit errectio quoniā per quēlibet talem motū fit distensio ligamētoꝝ ipsius iunctu re qz ad talem motum necessaria ē reuolutio uez tebꝛi in pisside stare autez nō est eis difficile quia ad stationē nō mouetur uertebꝛum sed ad expan sionē uel ȝctionem cruris necessario mouetur iō dixit .o. A. prima primi doc. quinta ca . xxvi. Cū aūt musculis cosse aut cruris nocumentū accide rit ut in casu nostro figere erit facile sed moueri difficile lege lr̄am qz iam clara est.

Et quandoqz Postquā declarauit sia ticam per propria acci dentia Jam ipse ponit diuersum modum termi nationis talis doloris ꝛ duo facit fm duos modos termiatōis quos ponit fa ibi. Et quādoqz produ cit ꝛc. dixit primo ꝛ est clarū ꝛ quādoqz soluit in eo natura ꝛ iuuat p id .i. quod i tali doloꝛe aliqñ lubꝛicus fit venter qñ interdum irritata natura ex acuitate doloꝛis mouetur ipsa sic stimulata ad euacuandum materiā ppꝛie antecedentez ipsius ut idem iuuatur ad euacuationē materie nociue dixit tñ qñqz qz non semper cum soluitur natura iuuantur per id infirmi qñ possibile ē q pp dolo rem iuncture per colligantiā debilitato stomaco ꝛ intestinis uel pp pauciratē sompni p indigestio nem dictoꝝ membꝛoꝝ uel debilem ꝛtinuā coꝛ fiet lienteria passio ꝛ sic uentez soluetur ꝛ non pro pterea ide iuuatur dicit de scōa parte. Et quan doqz talis doloꝛ supple perducit id dislocationem extremitatis cosse eius .i. taliter fit q̄ uertebꝛum exit pissidem ꝛ ppꝛiam ꝛcauitatez ꝛ ē supple tūc zemetrecum fm ueritatem .i. ut dicit lr̄a fit tunc priuatio gressus ꝛ ideo supple tunc de cura hui⁹ ad istam fen tantuz non ptinet determinatio sed supple recurratur ad quartum canonis fen quinta ibi habetur clare de dislocatiōe anche ꝛ ossis an che quomodo autē fiat aliqñ dislocatio perfecta ossis cosse a cā corpozea iam supza dictuz est quo niam ad doloꝛem siaticū aliqñ tanta segꝛur atrac tio materie ex muscosarū ad dictam iuncturā q̄ li gamentū alligans molificatur ꝛ elongatur ꝛ i tā tū q̄ interdū resilit vtebꝛum ex pisside ꝛ est sn̄ia Amf. sexti sexte particule ante tñ illud sepe acci dit similitudo dislocationis ꝛ ꝛtingit in cāu tali ut fit uelox exitus ꝛ uelox reditus ad situm cōuenie tem propter causam claram lege lr̄am.

Doloꝛ uero anche Nunc secundo determinat de doloꝛe anche habente magnam conuenientiā cū doloꝛe siatico ꝛ duo facit primo ipsum manifestat per propꝛia accidētia secūdo aducit causas ipsius ibi multotiens accidit dicit primo quodāmō con tinuando cuz doloꝛe siatico. doloꝛ vō anche ē ille in quo est doloꝛ fixus in ancha qui non descendit supple ad genu ꝛ ad pedes sicut siaticus nisi cum ꝓmutatur ad siaticam ꝛ declarando causas ꝓio primitiuas scōo corpozeas dixit. Multotiens ac cidit aut a debilitate consequente anchaz causa sessionis sup dura ꝛ causa percussiōis ꝛsequente eam ꝛ causa assidue equitādi omnes tales cause primitiue possunt esse cause debilitātes an cham ꝛ inducentes doloꝛem aut p compressionez ꝛ ex consequenti ex solutiōe ꝛtinui inde causata ꝛ in sessione super dura ꝛ ꝓcussione super cā aut causa descēsus multe materie ad anchas pp mo tum in dictis anchis cātum sicut in assidue equi tantibus ut dixit talis aūt doloꝛ vt dictum est ma gis fixus est in ancha nō descendens ad genu uel pedem q̄ siaticus propterea qz non ē tāta anche ꝛ illoꝝ mēbꝛoꝝ colligātia sicut ē cuz iuncturā sic ut manifestū est tñ non est negādū qn ēt aliqñ in tali doloꝛe eōicent ēt genu cū pede pp musculū cōem cosse ꝛ anche ꝛ sic ut dictū est sed sufficit q̄ non tantum addit. Et sunt cause eius ille cāe s. omnes que dicte sūt supra de causis doloꝛis iun cturarum absolute sunt ēt cause huius doloꝛis qz ꝓter primitiuas sicut complexionales omnes si ne materia ēt cum materia uel simplici uel mixta scōum modum qui dictus est supra addit. Ue rumtamē plurimum fit ab humoꝛe crudo. Et si tu dicas supra in causis doloꝛis absolute dictuz est q̄ utplurimuz fit a fl̄ate cum collera deinde a crudo ꝛ tamen hic dicitur quod utplurimū a cru do no. q̄ cuz incipit dicere ꝛ sunt cause eius ille cause licet verba textus uideantur adaptari pro ppꝛie doloꝛi Anche tamen cōia sunt ēt doloꝛi siati co ita ut numeret causas euentus doloꝛis siatici ꝛ anche. Dico secundo q̄ ista difficultas tacta ē supra ad quā recurras loco suo. Jn summa tñ dico q̄ per crudum hic ut ēt supra intelligit fl̄a aquea subtile quod maxime cruditate percipiat ex ꝛsūti dico q̄ tale fl̄a ꝛparatū ad quoscz alios humoꝛes singl̄aꝛes ꝛ p se sine mixtiōe aliox humo ꝛū q̄ utplurimū doloꝛ glibet iūcturaꝝ pēdet ab ꝫ humoꝛe plusq̄ ab alio loquendo de doloꝛe facto per cām fluentem ꝛ isto mō cōparabat hic sed si forte cōpararemus humoꝛē talē ad qualibet aliā materiā idifferenē siue simplicē siue cōpositā dico q̄ vtplurimū magis fit a fl̄ate cū collera q̄ a fl̄a te crudo tantū qr plus de alijs speciebus fl̄atis si mul sumpt̄ generat̄ i coꝛpoze humano quā de ta li subtili tantum ꝛ quoniaz illa nō faciliter mouē tur ad iuncturas sine mixtione collere habilitanꝫ

autem ad fluxum per mixtionem cuz colera inde est ꝛc. Et isto modo cōparationis cōpabatur supra: poterit etiā habere materiā pbabilē respōdendi si ꝯsiderabis: quia differēter dicendū est de his iuncturis ꝛ de alijs: cū iste concauitates sint ampliores q̄z cōcauitates aliaꝝ iuncturaꝝ cōsiderationem. Addit numerando vnū certum modum huius doloris ꝑ uiam ꝓmutatōis. Et multo iens ꝓmutat a doloribꝫ matricis cronicis ꝛ remanētibus tēpore longo ita ut .x. mēses vel .s. aliquādo plures: ꝛ ratio clara ē. quoniā ꝓp dolores matricis longos ꝑ uicinitatez debilitatur ancha: vnde fit possibile ꝙ materia que faciebat dolorez matricis mouebat ad iuncturas anche uel scie: ꝛ sic fiet dolor anche uel scie. Ponit ꝯsequenter alios modos explicite de mēbris faciētibus tales dolores: quoniā dixerat ꝙ utplurimū fit ab humore crudo: iam addit ꝙ quādoq̄z fit a materiis calidis .s. simplicibus ꝛ ꝓmixtis: ꝛ declarās unū modū euentus talis doloris a cā calida: ut a sanguine dixit. Et ex replectiōe uenaꝝ anche ex sanguine s. fit talis dolor. quoniā ꝓpter extensionē uenaruz per poros ipsarū resudat dictus sanguis ad concauitates dictarū iuncturarū. Addit ponēdo aliū modum euentus taliū doloꝝ. Et ab aposthematibus interiorib⁹ i profunditate locoꝝ supple existētibus euenit aliqñ talis dolor uerūtamē non apparent propter profunditatem suam. i. dictarum cōcauitatū maxime sic sicut apparent apostemata reliquaꝝ iuncturarū istud totum clarum est lege litteram continuam.

Et dicitur In ista ultima ꝑte huius partis ipse ponit duo ꝓnostica circa hos dolores facta ibi. Et omne quidez membrū de prima parte dixit. Et dicitur qui habet dolorem anche ꝛ apparet in cossa eius rubedo uehemens quātitate triū digitorū non faciens ei dolorē ꝛ acciderit ei in ea. s. cossa pruritus uehemens ꝛ desiderat ollera morietur .i. 25. Ista sniа elligitur ab ipo. in libro de capsa eburnea sz non sic iacent uerba imo ē aliquanto generalior dixit sic. Cum apparebit in cossa sinistra inferiori absolute dicit inferiori. rubedo uehemens que non dolet tunc scias ꝙ habens eam morietur in 25. die sue egritudinis. s. principalis si. s. ante. 25. diem apparuerit. addit. Et signum eius illius est qz in principio sue egritudinis habet pruritus uehementem ꝛ desiderat comedere ollera. Ecce aliqualē diuersitatem qz in textu nostro cōtrahatur ad dolorem anche ꝛ hic nō. ēt in nr̄o non determinatur ad anchaz sinistram ꝛ in hoc sic ideo precisse uerificans nr̄m textum credo posse male assignari sicut neqz ratio aliarū sniarum eiusdem libelli distincte assignari pōt saltem per me uidētur ille sniе esse quedam proficie quarum non ē ratio sed probabilis quedā persuasio pōt adduci. quoniā cum primū acciderit in cossa pruritus uehemens fluente materia calida mixta sanguini. qō declaratur ēt qz apperit ollera ꝓpter ꝯplexionem non naturalē calidam ꝛc. tunc cum apparebit rubedo uehemēs quātitate magna. s. trium digitorū est signum qō iam multum fluxit de materia calida ad cossam ꝯsequēter ad muscbulū ei⁹ qui est mēbrum maxime sensitiuū si ergo non dolet signum ē ꝙ uirtus sensitiua est ebetata multū ꝛ quodāmodo stupida ꝛ qō mens egrotat iuxta sniam anr̄i. illius. Quicunqz dolētes plurimū doloris non sentiunt his mens egrotat ꝛ hic est signum mortis cum cōdictionibus uerificantibus anr̄i. uide ibi sed utrū in .25. uel .23. nescio assignare cām sed dicam cum Henrij in simili exponente sic morietur in viij. uel .x. i. possibile est ut moriatur in illo die ita ipse exponit alibi morietur: ergo in .25. i. possibile ē qō moriatur licet cum pudore sic exponam. Dixit ꝯsequenter ponendo alium cañ. ꝓnosticum. Et omne quidē membrum in quo ē dolor iūcture magrefit ꝛ extenuatur ratio huius dicti adducta est supra per tres causas recurre supra lege lr̄am totam.

Et dolores quidem Ista est tertia pars principalis ca. in qua ipse ponit comparationem fiatice ꝛ podagre simul alios dolores iūcturarū ꝛ duo facit quoniam primo ipse ponit conclusionē quandam cum eius probatione. Secundo ipse ponit vnam specialem ꝯclusionē de fiatica ꝛ podagra q̄ tamē supra posita est generaliter de oīb⁹ doloribꝫ iuncturaruz secūda ibi. Et iste quidez ꝛc. de ꝓia parte ponit ꝯclusionē ꝛ dicit. Et dolores quidē iuncturarū qui sunt ꝓeter fiaticam ꝛ podagram cum curantur ꝛ erradicantur earum materie nō redeūt uelociter. Fiatica vō ꝛ podagra cum curant ꝛ erradicantur earū materie sum ex eis que redeunt uelociter qualibet ex cā ꝛ ꝓbando ꝯclusionē dixit. Et id fit ꝓp situz mēbri. Ꝓo intellectu huius ꝑ. Nota ꝓio ꝙ ad vrificationē text⁹ de hac ꝯpatione in redditu podagre ꝛ fiatice ad alios dolores oz itelligi ceteris paribꝫ quoniā eēt multū bñ possibile qō ciragra in certo corpore p⁹ quā materia eius esset erradicata ꝛ facta cura citi⁹ rediret q̄z podagra curata silr̄ in alio certo corpore puta si ciragra pēdeat ex diuersis humoribꝫ ꝛ podagra ex vno tñ vbi ēt corpus patiēs ciragrā fit aptū ad dictā passionē ꝓp eius parētes vel malū regimē parentis patiētis podagram nō sic sint dispositi ꝛc: tūc manifestū ē qō ciragra ēt curata citius redibit in illo q̄z podagra curata in isto ꝛ hoc ꝓp istā diuersitatē sz posita paritate cōclusio bz veritatē ꝛ hoc ꝓp cām quā adduxit. s. A. i textu ꝓp situ dictarū iuncturarū respectu cū sint inferiores facilius ad eas fluunt materie quā ad alias. Et ex hoc iferri pōt ꝑ eandē rōnem qō cōparādo podagram ad fiaticā cuz ē curata podagra facilꝫ apta ē reddire q̄z fiatica ꝛ itelligēdo de ea que fit per viam defluxus quoniā ꝑ viā paulatine cōgestionis opp. staret quoniā pedes cū magis exercitentur ipsorum resolutiua erit fortior ꝛ sic nō agregabit ꝛc. ꝓbabiliter tñ hoc dico quoniā posset dicere aduersarius qō in fiatica est iunctura magis carnosa ꝛ ē ꝓpinquior principalibꝫ mēbris ꝛ istō

plus facit q minus agregetur materia in siatica q̃ in pedibus sed non est de hoc difficultas nr̃a: quoniã sermo ē de dictis doloribus factis per uiã defluxus. Nota fo q notãter dixit cum curan tur ꝛ erradicantur earum materie ut iuuat q ipe intelligit de uera cura ꝛ nõ blanditiua que aliqñ fit per stupefacientia qñ si remoueatur dolor ci agricus per stupefacientia ꝛ podagricus uerisimi liter citius redebit dolor ciragricus q̃ podagricus qñ tardius remittetur equalis oplexio frigida i ducta in pede q̃ in manu ꝛ ppter magis distare pedes a fonte caloris ꝛ ppter ipos esse min⁹ mobi les q̃ manus sed si fiat uera curatio erradicando materiã morbi tunc facilius reddezint podagra ꝛ siatica q̃ reliqui dolores iuncturarũ ꝛ hoc pp ter situm deozsum vnde disponuntur ut facili⁹ ma terias recipiant ꝛc. lege lr̃am claram. Ponit osequenter aliã oclusionẽ. Q iste quidem egritu dines.s.siatica ꝛ podagra sunt ex eis que beredi tantur ꝛ proprie podagra ratio huius partis dicta est superius ubi hoc dictum ē de oibus doloribus iuncturarũ generaliter ꝛ de hoc facta ē specialis questio ad quã recurre si placet qr̃ tñ podagra sit magis de illis que hereditãtur q̃ siatica ēt ex dic tis ibidem põt haberi fundamẽtalis rn̄sio quoniã spiritus decisi a pedibus uidentur minus facere ad necessariã generationẽ fet⁹ q̃ decisi ab alijs membris iuncturarũ cum uideantur membra mi nus nobilia iõ stante malitia in talibus spiritibus natura nõ reddit tãtũ sollicita de corrigendo dic tam malitiã sicut si spũs aliarũ nobiliũ magis iũ ctuzarum sint infecti mala qualitate quoniã ubi notabiliter essent infecti ppter uicinitatem spiri tuum principaliũ membrorũ si ab illis aliqualiter non corriganturillos principaliũ spiritus coinqui nabunt ꝛ sic non reddetur forte sperma prolificũ quoniaz in uigore dictorũ spirituũ maxie ipm red ditur prolificum lege lr̃am paruam. ꝛc.

Et materia quidez siatice.

Ista est quarta pars principalis cap. in qua p oplimento doctrine etiam reuertitur ad determi nandũ de siatica ꝛ podagra quodãmodo speciali ori ꝛ diuiditur pars in duas quoniaz pmo de siati ca specialius determinat fo de podagra scõa ibi. podagra uero ex sũma ꝛc. prima etiam in tres di uiditur quoniaz primo ipse ponit diuersos modos euentus doloris siatici ex diuerso modo situs ma terie dolorem efficientẽ scõo ipse ponit unaz freqn tem otingentiam q̃ etiam supra posuit euenien tem ad dolorem siaticum ppter materiam illius in certo situ otineri. tertio ipse oparat dolorez sia ticum ad alios dolores iuncturaruz in uehemen tia ipius doloris scõa ibi. Et multotiens ꝛc. ter tia ibi. Et siatica quidem ꝛc. de prima parte dixit Et materia quidem siatice plurimum est i iunctu ra .i. plurimũ icipit dolor siaticus ppter materiã existẽ in iunctura .i. in ocauitate iuncturarũ uꝫ in ligamento aligante uertebrum cum pisside ꝛ procedit ex ea.s.iunctura uel supple dicto ligamẽ to in neruo lato.i.in neruo expanso exteri⁹ supra iuncturam.s.ad neruos ꝛ cordas exterius iunctu ram ligantes ꝛ eam scõm debitum situm eaz ser uantes. Pro intellectu partis nõ. qõ ista littera põt dupliciter legi vno modo ut lr̃a iacet.s.quod materia faciens dolorem siaticum utplurimum est in iunctura uel in ligamẽto formaliter postea procedit dicta materia ex ea in neruo lato ita qõ fit dolor tñ in principio quoniaz elungato a ma teria ligamento ꝺñtez ēt aliq̃liter uertebro a pisside de elungato corde ꝛ nerui exterius iuncturam al ligantes extenduntur vnde tantuz fit dolor utplu rimum in principijs non cõicata materia dcis mẽ bris exterioribus ꝛ hoc est q utplurimum i con cauitate iuncture ogregatur materia magis siue per uiam defluxus ppter facilitatem receptionis siue per uiam paulatine ogestionis ppter debili tatem ossium in digerendo maiorem q̃ in exterio ribus ubi propter presentiam magni muscbuli ꝛ carnis cooperientis iuncturam uirtus digestiua fortior redditur ꝛ expulsiua ideo utplurimum ag gregatur materia in concauitate iunctuze . ꝛ fit dolor pp extensionem membrorum exteriorum ut dcũz est q mã in ligamento subiectiue existẽs non efficit in eo dolorem pp id q ligamentũ non sentit sed in processu agregata multa materia in iunctura a natura expellitur ex ea in neruo lato exterius.s.expanso supra iuncturam q neruus ori ginatur a muschulo magno cesse de quo dictuz ē supra ꝛ tunc illa membra extrinsica non soluz do lent pp extensionem in illis cãm propter materiaz ligamentũ intrinsicũ elungatẽ ꝛ sic superiora mẽ bra extendentem sed ēt propter materiam dictis membris extrinsicis etiam cõicantem .Et hoc ui detur clare sonare lr̃a cuz dicit. Et materia qdez siatice plurimũ est in iunctura .i. fit dolor siaticus utplurimũ propter esse materiam in iunctura ꝛ non in exterioribus hoc est .s. in principijs doloris huiusmodi sed supple in processu procedit dicta materia.s.a natura sic nutriente uel propter exu berantiã eius procedit ex ea i neruo lato ꝛc. Se cundus sensus lr̃e est ut iuuat quod dolor siatic⁹ est in iunctura propter essentiam propter hoc qõ utplurimũ i iũctura est mã faciẽs dolorez subiecti ue sed procedit ab ea iunctura .s. dolor in neruo lato per cõitatem.s.per compassionem dictorum membrorũ ꝛ merito horũ dolor est ueniens princi paliter. Sed si obiciatur si dolor est per essen tiam in iunctura ergo ligamentũ uel ossa sentiũt quod non conceditur a medicis. Ad hanc difficul tatem rñdet illucidator quarta poblematũ secun do poblemate i fine cõmenti quod duplex est sen sus in siatis quidam est naturalis ꝛ quidem sia lis ꝛ dicit quod ossa sentiunt sensu naturali lz nõ siali ꝛ hoc sufficit ad dicendũ essa anchartum do lore. Reuera nisi esset auctoritas tanti hois ꝺ rñsionem instarem nec ista rñsio cõiter a medicis acceptaretur ppter ergo fugere has difficultates tenenda est prima expositio que multũ textui est conformis sed quod materia utplurimuz est i iun

ctura ⁊ postea cõicatur neruo lato hoc tñ in tali dolore non semper est quoniaz posset aliquando esse materia primuz in dicto neruo ⁊ per eaz posset fieri dolor siaticus ⁊ postea dicta materia vel pars eius recipietur intra iuncturaz ⁊ ppter hoc addidit textus. Et qñqz accidit ut nõ sit. s. dcã materia a principio doloris. In iuncturam ymo in neruo lato postea addit. Et cũ dolet supple ppter materiam etiam tantum in iunctura contentam preparatur effusio materieruz ex toto corpore desuper ad ipaz. s. iuncturaz preter materias cohartatas a principio rei ⁊ hoc est pp naturã uelle suc currere mẽbro debili qz ẽt dolor atrahit reuma sicut uentossa pp caliditatem loci ⁊c. Et ex hoc textu potes colligere qm in corporibus repletis i principio doloris siatici qz est de uehementioribus doloribus iuncturaz ut statim dicet textus debem⁹ a principio diuertere euacuando cũ flobotomia uel farmatia ut in fen. uidebitur. Et sic legendo lfam ꝺtinuando principiũ textus cũ fine ei⁹ ⁊ postea legendo textũ mediũ ut factũ ẽ: lfa est clara lege ergo eam sic. Et materia quidem siatice plurimum ẽ in iunctura. s. in principio doloris ⁊ procedit ex ea. s. in processu in neruo lato exteri⁹ supple hoc tamen nõ semp ẽ qz a principio sit materia in iunctura. vñ addit in fine textus. Et qñqz accidit ut nõ sit in iunctura. s. a principio imo in neruo lato. s. prius postea effunditur ad iuncturã postea lege aliũ textũ medium ⁊ est textus notabilis. Et cum dolet. s. eger quãtũcũqz. s. esset materia tãtũ i iũctura pp tñ dolorẽ ꝓparatur effusio desup ad ipam pp materias cohartatas in principio rei. i. doloris ⁊ ex hoc collige ꝺclusionẽ quam dixi ⁊ sic clara est littera.

Et multotiens Jam ipe põit unã frequentẽ ꝺtingẽtiã eueniẽtẽ ad dolorẽ siaticũ ppter materiã ꝺtinezi in iunctura uel eius ligamẽto ⁊ est lfa clara etiã supra lecta dicens. Et multotiens quidẽ multiplicatur humiditas uiscosa in pisside. i. i illa uacuitate iuncture siue. s. multiplicetur p defluxuz siue p paulatinã ꝺgestionẽ qf. i. ppter quã multiplicat humiditat molificatur ligamentũ qõ ẽ inter addimentũ ⁊ pissidem. i. ligamentũ ligans uertebrũ cum pisside ⁊ supple ppter molificatõm illam extenditur dictum ligamentũ sicut in mẽbris paralitica ẽ euenit ⁊ sic elungatur uertebrum a pisside Quãobrem ppter dictã elungatõm dislocatur ancha. i. aliqñ resilit uertebrũ extra pissidẽ sumẽdo ibi anchã pro tota illa iunctura. Consequẽter addit ponendo quedã signa antecedẽtia ad dictã dislocationẽ ⁊ dicit ⁊ ante id. s. dislocationẽ. accidit dispõ inter firmitudinẽ ⁊ dislocatõm. i. qn patiens anteqz sit in totũ facta dislocatio sed est in uia non potest debite formare crus ⁊ pedez ⁊ libere ambulare nec incuruare ⁊ elleuare tibiã sicut sanus non ẽ tamen sibi ipossibile illa fieri licet cũ difficultate fiant ⁊ sic ẽ dispõ media inter fortitudinem que ꝺuenit iuncture ad motũ pgressiuum ⁊ dislocationẽ qz cũ pria dispõne põt libere icedere in ſa aũt facta. s. dislocatõe nequaqz põt ⁊ sic ante dictã dislocatõm a materia molificãte ⁊ relasante est i dispõne media. Addit aliud signum dicens. Est. i. ꝺtingit ut sit uelocis exitus ⁊ uelocis redditus. i. ꝺtingit qn fiat facilis dislocatio ⁊ facilis exitus uertebri a pisside ppter plurimam humiditatẽ relassantẽ ⁊ facilis redditus ad debitum sitũ iuncture exicata aliqualiter materia vñ ꝺtrahitur ligamẽtum ⁊ sic trahit uertebrũ quod resiliuerat extra pissidem ad intra pissidẽ ⁊ addit quod ẽ inquieta ualde põt dupliciter legi uno modo inquieta passiue qz p hanc dislocationẽ inquietatur ualde infirmus qz cum dislocatur extẽdun tur ualde corde ⁊ nerui supra iunctura exites ⁊ grandis fit dolor ⁊ sic reddit infirmus inquietus ualde uel aliter inquieta ualde. i. hec dispõ nõ remanet um⁹ modi iõ multũ uaria existit aliquãdo quidẽ fit dislocatio multiplicata aliqliter humiditate aliqñ qdẽ fit subitus reddit⁹ ad sitũ ppriũm exicata materia uel ppter regimẽ exicantiũ infirmi uel medicinas locales exicañ ppterea parum de nouo multiplicata humiditate fit dislocatio postea per exicatõm fit redditus ⁊ sic ẽ inquieta ualde hec dispõ ⁊ istum sensum credo intellexisse .d.A. in lfa. Nota tamẽ qõ dicit ẽ. i. ꝺtingit quia utplurimũ cũ fit dislocatio ẽ tardi reddit⁹ imo fere ipossibilis ꝓcipue cũ illa humiditas in iuncturã existens exicatur unde fit postea inobediens receptioni uertebri in pisside.

Et siatica quidez In hac tertia particula huius partis ipe ꝺparat dolorez siaticũ ad alios dolores iuncturaz i uehemẽtia doloris ⁊ breuiter dicit.

Et siatica quidẽ de uehemẽtioribus doloribus iuncturaz. Nota hic qm d.A. uoluit ꝓcisse determinare nũqd iste dolor sit alijs doloribus iuncturazũ uehementior qñ hoc declarare esset difficile qz ⁊ si ad iuncturã siue ueniat magna quantitas neruoz et multa materia pp receptaculũ fluat ad iũcturã nõ sic ad iũcturas manuũ ul' pedum

Posset tamẽ aduersarius dicere qõ ex alio pte nerui manuũ maxie sunt magis sensitiui ⁊ spũs illis in sensu seruientes habẽt tẽperamentũ magis pro sensu proportionatũ sicut ẽt dicit. d.A. capi. de stupore. Qm tactus pedis est i ꝺparatiõe tactus manus sicut stupor uez tamẽ ẽ qõ dolor siaticus ẽ multũ uehemens ⁊ forte alijs uehemẽtior ⁊ ita sensit Azarariustractatu de dolore iunctu rarum cum dixit in capi. de siatica ⁊ hec spẽs doloris siatici reliquoz spẽz est pexima ⁊ loquebatur ad uehemẽtiã doloris qñ paulo post addidit qõ est raro ꝺtingens ⁊ ei⁹ curatio ẽ facilis si igitur ẽ peria maxie hoc intellexit ꝺtũ ad dolorẽ uehementiã. Bordanus in tractatu ẽt suo iuncturarum dixit Qm dolor podagricus ẽ maior alijs licet ad siã plures nerui ueniãt ut idẽ dixit uez ẽ tamẽ qõ posset dici qõ ipse intellexit qõ est maior ext ẽ siue qñ ad pedes plures materie mouentur pp stum eoz ⁊ quoniã sunt mẽbra minus carnosa ⁊ magis distantia a fonte caloris. unde difficilius

materia resoluitur. Ad effugiendū igitur istos arbitrarios sensus dixit notāter .d.A. qō ipse dolor est de uehemētioribꝰ ꝛ hoc ē maxime uerꝝ ꝛ clarum ꝓpter plurimos neruos ad dictā iunctūrā terminari ꝛc. forte tñ qō ꝓbabiliter dicere possemꝰ qō ceteris paribꝰ dolor ciragricus ēt maxie uehemens ex fundamēto statim deōlz de hoc nō reperiam auctoꝝ mentionē spālem feciſſe ſz qcqd sit lr̄a ē uera ꝛ clara lege eā. Addit ultimo circa hanc ptē ptinētē ad pleueratōm ne fiat dislocatō anche supple cū fit illa dispō media inter firmitudinem ꝛ dislocatōm ꝛ dicit. Et cauteriū securitatē facit eius .i. ne fiat dislocatio uera supple qñ reliq̄ nō sufficerint rō huius ē qñ ut supra tractatu ꝓio dictū ē cū erat sermo de cauterijs. Cauteriū fingl̄r exicat humiditates mēbrorū maxime flas ipsimēdo ēt in mēbrū humidū ꝛ relassatū cō fortationē ne recipiat ut tradunt auctores ꝛ ꝑci pue. d. A. quarta primi cap. xxix: ꝛ Albucasis in sua cirugia ca. prio post phemiū exicando igitur dictā humiditatē relassantē ligamētū unde elungatur ꝛ facilitatur ad exitū ꝛsumpta humiditate abbreuiatur ꝛ sic dislocatio ꝓhibetur. Notate tñ qō auctores spāliter. d. A. quarto cañ. fen. ſ. de dislocatione anche in fine cap. laudat cauteriū etiā facta dislocatione ab huiusmodi cā. Idem Aliebas 6. ꝑatice cap. Si. ꝛ Albucasis prio tractatu cirugie cap. xiij. quoniā ꝑ eādē cām iuuat remouendo dislocatōm ꝑ quā ēt ꝓhibet eā fieri in parāt ad eā. De modo aūt cauterizandi in casu isto ponūtur ab auctoribus uarij modi nō ē uenit nobis in pñti adducere quoniā nō ē illud ꝓcipalis ꝓpositi sed si multis recurzatis ad Aliebatem ꝛ Albucasim locis allegatis lege litteram.

Podagra uero est In pria ꝑte principali hui⁹ partis post dicta de podagra adducit ēt quedam spālia de ipa primo manifestando modū incisionis eius fo ipe ponit duo ꝓnostica de ipa fa ibi.

Et ex eis que accidunt ꝛc. prima ēt i duas qñ primo facit qō dictū ē fo ipe ponit quēdā modū terminatiōis doloris podagrici scōa ibi. Et qñ qz apostemātur. De pria ꝑte dicit podagra ꝙ est ex sūma dolorū iuncturarū exñs. Et qñqz incipit a digitis. ſ. a pollicibus qñqz icipit a calcaneo ꝛ qñqz incipit a lateribus pedis ꝛ qñqz incipit a latere eius. ſ. pedis deinde cōicat supple alteri lateri uel toti pedi ꝛ addit. Et qñqz cōicatur dolor usqz ad cossam. Pro intellectu huius ꝑtis est notandū de mente exp̄ssa. d. A. pria primi doc. ſ. suma pria cap. ultiom q̄to de iuuamētis membrorum cap. ij. de mente. B. pes humanus fuit ꝓpositus ex multis ossibus puta ex. xxvi. unde i eo sūt multe iuncture ꝛ hoc factū ē ut pes esset mēbrum aptum ad figendū ꝛ colligendū ut ibidē illarū tñ iuncturarū q̄dā sunt magis principales quoniā ē primo iūctura calcanei ex osse grosso q̄drangulato postea ē alia manifesta ex osse nariculari etiā q̄drāgulare oblungū postea ē iuncturā raxete pedis ex tribus spālibus ossibus ꝓstituta postea est pecten q̄ colligatur cum ossib⁹ digitorum q̄ sunt .i4. qz glibet digitus hz tria ossa ꝑter policē qui tantū duo ossa ꝓiet ſz igitur q̄ materia aliqñ plꝰ recipitur in iūctura q̄ aligatur policibus q̄ alibi. ita plus incipit ibi dolor ſz si plus fluat ad iuncturam calcanei plus incipit in illa iunctura dolor ꝛ sic dico de reliqs postea uero ꝑ ꝓpositōm ꝛ uicinitatē alijs iūcturis pedis cōicatur pōt autem in una earū plus recipi q̄ in alia ꝑ uarias ꝓtingentias ꝛ naturales ꝛ acqsitas de q̄bus in causis .ō. facta est mentio. Est scōo notandū q̄ ꝑ cordas harum iuncturaruz ꝛ ꝓiter ꝑ muschulos qñqz dolor elleuatur usqz ad cossam quoniā ut supra dictum est muschulus magnus cosse extenditur per cordas usqz ad pedem. ēt corde adiuuantes in extensione digitorū originantur a muschulo cruris extrinsico licet corde iuuantes in ꝓtractione digitorum originētur a muschulis qui sunt in planta pedis ꝛ sic ꝑ colligantiā dictarum iuncturaruz cū dictis muschulis aliquando elleuatur dolor usqz ad cossam ꝛ possibile ē q̄ cōicet ēt scie ꝑ eundē modum sed erit medium ad declarādum nunqd debeat dici dolor siaticus uel podagricus quoniā in siatico primo incipiet dolor superius uersus ancham postea cōicabitur deorsum ꝛ in podagrico exit econtra lege lr̄am q̄ clara est.

Et quandoqz apostematur

Nunc ipse ponit unum modum terminationis eiꝰ ꝛ duo facit quoniā prio facit B. fo remouet dubitationē adducēdo cām q̄ oriri posset apud intelligētē adducēdo cām ꝛ auctorizādo de mente. B. scōa ibi. Et uidetur ꝛc. dicit igit primo de isto dolore q̄ qñqz. ſ. pes apostemat exterius. ſ. post doloꝛē ꝛ rō clara ē qñ aliqñ a nā mittit materia q̄ erat in concauitate iuncturarū ad mēbra uersus cutim ꝛ ibi apostemat ꝛ hoc nō est cōe oibus iuncturis qñ ad doloꝛē siaticū non segtur apostema extrinsicū qñ mā est cohortata i loco maltū ꝑfundo ꝛ ꝛz eius portio aliqñ cōicet mēbris exterioribꝰ qz tamen illa iunctura superius magno musculo ꝛ multa carne coopta si ēt portio exteriꝰ moueat non fit apparens extrinsicus eminētia uel apostematio nō sic aūt pes qñ supra pedem non est nisi modica caro unde cū mā exterius mouet supra pedem manifestatur tumoꝛ ꝛ apostematio nō sic āt fit cum mouetur materia a iunctura scie supra ꝑpter causaz dictā. Ideo dixit. Et quādoqz apostemat. ſ. pesꝰ doloreꝝ podagricū quoniā hoc non ē cōe oibus doloribus iuncturarū ꝓsequentē remouet dubitationē adducendo cām posset aliquis dicere si pes apostemat igitur mā mittitur uel recipitur i mēbris exterioribus igitur i cordis ꝛ neruis ex ꝓsequēti ꝑpletōnē neruoꝝ hz cāri spasmꝰ qō tamē non fit ut ēt cōiter uidemꝰ in patientibꝰ podagrā q̄ nō spasmātur rīdet ipse huic difficultati dicens. Et uidetur q̄ nō sit id in cordis ꝛ neruis. i. apostematio nō fit ꝛc. ymo in ligamentis ꝛ corporibus. ſ. carnosis q̄bꝰ ꝓtinētur iuncture ō foris fm q̄ dicit. B. addit remouēdo ꝛ ꝑ hoc. i. ꝑ

hanc cām qō non recipitur materia i mēbris ner uosis non accidit ut ꝓueniat dispō podagricozum in doloribus suis ⁊ aposteriatib⁹ ipoz ad spasmū oīno. Intellige qō dixit ad spasmū oīno ꝯsi iuuat qō ꝓp illā cām neq3 fit spasmus ex dolore quoniā nō cōicatur imediate nocumētū principio. s. cere bro neq3 nuce ꝯle cōicaretur si materia faciens dolores esset in neruis ⁊ sic non ꝯtrabitur cerebꝝ i se neq3 mēbra neruosa ad ipm nō ēt fit spasm⁹ de repletōe quoniā mā i neruis dū ē non extēdan tur in latū neq3 ꝯtinuāt abreuiātur in longū ⁊ sic ñ fit spasmus oīno qz neq3 mālis neq3 imaterialis.

Ā aūt in podagra qz mā recipitur in ligamen tis ⁊ nō in neruis uel cordis pōt esse ⁊ strictior cō positio substātie nerноz uel fortitudo uirtutis ꝓp pītiam multoꝝ spirituū aīalium in eis in resisten do nō sic aūt ē in ligamētis lege lr̄am qz clara est Sz hic oritur dubitatio ex lr̄a ādam supioꝛe qñ supra dixit ꝙ materia fiatice plurimū ē in iun ctura ⁊ procedit ex ea in neruo lato. s. exterius ut supra legebatur ⁊ sic uī de mente ei⁹ qō materia recipitur in neruo lato ⁊c. Ad hoc dicatur qō ibi cū posuit qō materia ꝓcedat ex iunctura i neruo lato posuit unam possibilē ꝯtingentiaz ⁊ sic dicē dum est qō possibiliē posset fieri spasmus ⁊ in hoc textu intelligit qō raro uel dicas qō ibi ꝓ uex la tum non itellexit nisi ligamentū extrinsicuz ⁊ ma gis placet sic dicere lege lr̄am tu.

Et exeis In hac ultima ꝓricula capi tuli ipe ponit duos can. prono sticos in podagricis primus ē qō ex eis q̄ accidūt habētibus podagrā ē ut ꝓlungētur ossea. i. bur se testiculoꝝ rō clara ē quoniā cū fluūt materie deorsum a supioribꝰ ad pedes ēt aliqua ps eius ꝓ ptes ossei trāsit ⁊ sic ꝓ eum osseus ellungatur di cit scō ponendo alium can. Et podagra quidem collerica atrabit mortē subitā ⁊ ꝓprie apud regi men plurimū. i. regimē grossum ratio huius dicti satis euidens nā ex quo i dolore podagrico a ma teria collerica est uehemētia acuti doloris ⁊ ꝓp extēsionē ⁊ ꝓp malam q̄litatē ⁊ cuz talis materia faciēs dolorē sit flura neq3 fluxerit nisi per habū dantiā ei⁹ i toto cum aūt ad accutissimū dolorem materia collerica in toto exīs sit apta faciliter in flāmari ex ꝯsequēti apta ponere oēs humozes in ebulitione. Ad hunc dolorē igitur ē apta sequi fe bris incensiua q̄ uirturē ꝓsternet simul cū dolore vnde ꝯsequēter atrahet mortē subitā. Et hoc ꝓ ꝓprie uex ē apud regimen plurimū. i. grossum ut dicit textus per regimē grossum non intelligendo regimē grossi ⁊ pauci nutrimenti ut ē regimē le guminū cauliū ⁊ huiusmodi ut uulgares cōiter accipiūt sed ꝓ regimē grossum intelligendo regi men dillicatorū hoīnum qui cōiter accipiūtur ab hac egritudine qō sub modica quātitate est regi men plurimi nutrimenti ut sunt ouа surbilia car nes gallinarū uinum dulce grossum ⁊c. tale regi men uocatur grossum qz plurimi nutrimenti naz tale utplurimū regimē ē calidū iflamabile ⁊ ebu litione ex ꝯsequenti faciliter i materiā appropria tam ⁊ ꝯiunctā ꝯuertibile stante igitur doꝛore for tissimo addito hoc regimine ꝓpter qō est aptus dolor nō solū ꝯseruari uerū ēt augeri ꝓ quomō talis podagra cum tale regimie atrabit. i. ē apta trahere mortē subitam per modum deinde lege lr̄am. Et sic finis huius glorioſi ⁊ difficil' capi.

In hoc cap. igitur primo habuistis generaliē quātū ad cās ⁊ tpra primo quantū ad cās euētus taliū dolorū. Primo ponit unam diuisionē cau sarum ut q⁹ causa patiēs. i. materialis ē mēbrum suscipiens ⁊ cā efficiēs sunt ꝯplexiones ⁊ materie male ⁊ cā instrumētalis ⁊ ꝓparatiua ē dilatatio meatuū naturalis aut accidentalis ex tpre acqui sita ut ex motu. ⁊c. Et ibi habuistis egregia de causis ⁊ p se ⁊ accidentalibus ⁊ positiuis ⁊ priua tiuis taliū dolorum in diuersis generib⁹ taliū cau sarū. Habuistis ꝯsequēter aliam diuisionez ex parte causе passiue ut qō membꝝ fit patiens aut ꝓpter debilitatez in creatura aut ꝓpter debilita tem ꝯplexionalez ⁊ ꝓprie frigidam ꝯfirmatā aut ꝓpter ꝯplexionem calidam ēt ꝯfirmatam maxie qñ eius causa ē caliditas acquisita ex motu aut morsu uenenoſi aialis aut tertio fit ꝓpter situm membri sub membris alijs iō multiplicātur tales dolores i pedibus ⁊ anchis. Ibi habuistis qūo de bonitate ꝯplexionis mēbri pōt stare debilitas membri ꝓp malā ꝯpositionē ut in casu iunctura ꝝ ꝓpter raritatem testure ⁊c. ēt dicebatur ꝓp malā dependentiā a spiritibus ⁊ humoribus ⁊c. Con sequēter habuistis aliā diuisionē se tenentem ex parte causarū efficientium que fuerant due. s. cō plexionales ⁊ materie de ꝯplexionibus dicit qō aut sunt toti cōes aut in principali mēbro ut cor de uel epate hec aūt aut sunt ꝯplexiones calide aut ficce ꝯstringētes ⁊ ꝓprie ꝯiungatur humi ditas extranea de ꝯplexione imateriali hūida nō fecit mētionē ⁊ ibi uidistis cāz. Postea posuit diuisionē de cā efficiēte corpali. s. hūorali dicēs q⁹ aliqñ tal' cā ē sanguis singl'is ⁊ pur⁹ aliqñ ali⁹ hu mor mixtus sanguini ⁊ de quolibet alio humore verificabaſ aut fl'a singl'are aut vehemētia cru di ⁊ p hoc intelligebaſ qō ēt fl'a sine sanguine. ⁊ mel'ia sine sanguine pōt esse cā humor ēt mistus s. ex collera ⁊ fl'ate cū mel'ia aut ventositas sola omne tale pōt esse cā. Addidit postea q⁹ iter has causas ꝓmū fit a collera ⁊ a fl'ate simul postea a fl'ate postea a sanguine postea a collera ⁊ qō raro fit a mel'ia. Et ibi habuistis circa hoc do cumentū bonū lr̄ale ⁊ breuiter fuit verificatū di ctū domini. Aui. loquēdo de talib⁹ doloribus scis p uiā defluxus qñ in factis per paulatinā ꝯgestio nē ēt al'r dicendū ⁊ ibi singulariter dicebatur qō lz a mā melancolica raxius fiāt tales dolores quo niā ab alijs mēbris tñ ex illo nō debeat fieri ꝯfitia qō corpora mel'ia rari⁹ icurrāt dcōs dolores alijs ymo ēt ex materia mel'ia plures reperiunt' sic do lentes q̄ alia materia nā postq̄ iā fluxit alia ma teria postea fit mel'ica ꝓ iduratōnē. Postea ha buistis multas cās primitiuas q̄ inducūt ad tales dolores ⁊ sunt ferre omnes cāe que sūt cāe idige

stionis ⁊ ibi dicebatur inter ceteras cās q⁹ ꝯforta re iteſtina ī ꝯſuete pati collicā ſepe ꝓducit ad dic tos dolores ⁊ quelibet retentio euacuationū con ſuetarū ⁊c. ut fluxus ſanguinis ⁊c. ⁊ p uinuz bibi tum in ieiuno maxime ad illos ducit ⁊ percuſſio aut caſus. ⁊. iūcturas ēt fortiſi hac cā. Et ibi habuiſtis pulerā ⁊ longā q̄nē vtrū uinū uel ali⁹ potus debeat p̄cedere cibū ubi habuiſtis q̄ uinū exibitū gra tātū medicine dz p̄cedere cibū ſed ſi exibeatur ad debite digerēdū ⁊ calificañ ſtāte ci bo groſſe ſubſtātie debet ſimul cū cibo ꝯmiſceri Et ibi dicebatur q⁹ tñ in q̄buſdam caſibus ēt irre gulariter exibeatur ante cibū uel poſt nō tamen fit ſemp nociu⁹ iter alia hoc dicebatur pp ꝯſuetu dinē. Et ibi uidiſtis utilē determinatōm de cō ſuetudine q̄uo aliq̄ cibaria mala nō nocēt ⁊ q̄uo tñ ñ debēt obſeruari ⁊c. ibi recurzañ Habuiſtiſ ꝯſiter de patioribus ad has egritudines q̄ corpo ra ſenilia ⁊ habentia egritudines cronicas ⁊ ꝯua leſcentia cū nō debite regūtur ſunt aptiora ad ta les dolores ⁊ hoc pp debilitatē digeſtiue eorū iō collegebatur q̄ oīa corpora ī q̄bus pp aliquam cām digeſtiua debilitatur ſunt parata ⁊c. Po ſtea habuiſtis cās q̄ dolores iuncturarū magis eueniunt q̄z alij dolores q̄z. ſ. ſunt mēbra magis nacua ⁊ pluris motus ⁊ debilioris ꝯplexionis ⁊c.

Poſtea habuiſtis modos termiationis dictoꝝ dolorū cū nō uere curātur q̄ñ aliq̄ diſlocantur: aliq̄ idurātur. aliq̄ ⁊torquētur aliquādo naſci tur ſup eis cazo ⁊c. Et maxie in ꝯplexionib⁹ cali dis hoc ⁊ingit. Poſtea habuiſtis q̄uo iter do lores iūcturarū utplurimū incipit fieri podagra.

Et q̄uo dolores iuncturarū ſunt de ſūma egri tudinū q̄ hereditātur ⁊ ibi habuiſtis bonū docu mentū utrū podagra poſſit ex hereditate ⁊trahi ⁊ uidiſtis q⁹ ſic licet multi alij ꝑiculoſiores morbi ⁊ prauiores nō ſint hereditarij ⁊ uidiſtis cāz hui⁹ uarietatis. Habuiſtis ꝯſiter ſingl'arē can. q̄uo curatio doloꝝ iuncturarū ē ſepe cā ad p̄mitiē ibi uidiſtis q̄uo hoc debeat itelligi q⁹ in corporibus debilibus ⁊ ī q̄bus tales dolores ſunt antiq ⁊ ī pē dentib⁹a diuerſis mēbris ⁊ utentibus malo regi mine ⁊c. Jn talib⁹ ē timor ꝯfortare iuncturas in aliter diſpoſitis nō ſic ⁊c. Habuiſtis ꝯſequētez q̄uo uerū ꝓpter motū ſanguinis ⁊ humoruz ⁊ au ptūnus ꝓpter malitiā humoꝝ ⁊ debilitatez digeſtiue ⁊ raritatez pororuz acḡſitā in eſtate prece denti ſunt aptiora tp̄ra cuētus taliuz dolorum.

Habuiſtis ꝯſequentez q̄uo ſi curentur uel ſuc curratur dolori iuncturaruz in principio facil' fit eoruz curatio ⁊ ſi ꝯfirmetur ⁊ ꝯſueſcant difficile multuz curāl' ⁊ q̄uo uarices ſi appareāt in habē tibus tales doloꝝ fit ſanatio eoruz p eas poſtea etiā reducit euentuz talium dolorum ad certas cās ſupra recitatas. Poſtea habuiſtis q̄uo fia tica eſt in ſumma doloruz iuncturaruz ⁊ manife ſtat eam p ß q̄ñ ſcipit a iunctura anche ⁊ deſcē dit retro ad coſſam ⁊ genu ⁊ aliq̄ uſq̄z ad calca neum ⁊ uidiſtis modum ꝓpter uerum latum. ⁊ q̄uo extenuaſ in eo dolore pes ⁊ coſſa ⁊c. ⁊ q̄uo aliq̄ ꝓducit ad diſlocatōm coſſe. Et q⁹ dolor anche ab eo diuerſificatur quoniā eſt dolor fixus ī ancba ⁊ nō deſcendit niſi ꝑmittetur ad fiaticaz ⁊c. Et ibi habuiſtis ꝯſequenter cās illoruz ſpe cialiuz doloruz q̄ ſunt ꝓportionales cauſis dictis .ē. Habuiſtis ꝯſeq̄nter quō relīq dolores iun cturaruz ꝑter fiaticam ⁊ podagram cum cuzanſ nō reddunt uelociter fiatica uero ⁊ podagra ex q̄libet cā facile redeūt Dūiſtis añ quō fiatica ē ō uehemētiorib⁹ doloꝝ iūcturaꝝ ⁊ ibi būiſtis circa ß dubitatōnē dictū ē ß̄ vificari extenſiue itē ſiue ciragra eſt fortioz. Poſtea būiſtis mōm in ceptōis podagre q̄z ī pede a diuerſis ꝑtib⁹ icipit ⁊ q̄uo aliq̄ extendiſ vſq̄z ad coſſaz. Poſtea ha buiſtis q̄uo doloꝝ podagricoruz raro ꝑducunt ad ſpaſmuz. Poſtea habuiſtis vltio q̄uo poda gra ⁊ collica atrahit mortem ſubitaz ꝓpter apud plurimum ⁊ copioſum regimen ⁊ ſic finis capitu.

De ſignis doloꝝ iuncturarum.

Illud quod ca. ſignoꝝ doloꝝ iuncturaruz eſt ⁊ eſt ſa ps principalis hui⁹ ꝓie parē ſecundi tractat⁹ hui⁹ ſen ī qua. d. A. ponit ſigna ad decernendum doloꝝ iuncturarum vel cauſas dictarum egritudinuz ⁊ diuiditur ꝑſens ca. ꝓia diuiſiōe in duas ꝑtes quoniā ꝓio ip ſe ꝓponit vnum ꝑambuluz ꝑcognoſcenduz ante ſpālem cognitionem cārum dictoruz doloruz. Se cundo ipſe ꝓſeḡt ſpāl'r ponendo ſigna cāruz do loruz materialiuz ſcōa ibi. Jn materiali vō ⁊c. ꝓia adhuc ī duas quoniā ꝓio ipſe facit q̄ dictuz ē. Fo ipſe ponit ſigna ad cognoſcenduz diſtincte cāz doloꝝ eſſe malā ꝯplexionez ſimplicez ſine mā ⁊ nō materialez ſcōa ibi. Et ſimplex q̄dem ⁊c. de ꝓia ꝑte dixit. Jllud quod oz te cognoſcere de cāis hax egritudinuz. ſ. doloꝝ iuncturaruz per ſi gna ī ꝓimis eſt diſpō ſimplicitat ꝯplexionis aut ꝯpoſitionis ei⁹. ſ. ꝯplexionis cum materia. ī. quod oz primuz cognoſcere de ſignis cārum doloruz ē nungd dolor habeat cām q̄ ſit mala complexio ſimplex aut mala ꝯplexio mixta ⁊ materialis cā clara eſt q̄ñ ß ne ſcito nō poſſum⁹ ꝓcedere via re cta ī cura neq̄z ī ueſtigando cās q⁹ nō p ſigna hu morib⁹ appꝛopꝛiata niſi ſciam⁹ q̄ñ morb⁹ eſt mate rialis neq̄z ēt in cura recta via poterim⁹ ꝓcedere quoniaz in mālib⁹ ꝓia intentō eſt euacuatio q̄ ali q̄ñ ꝑficiſ nō ꝓcedente digeſtiuo p flobo. ⁊ p far macuz vt in ſen videbiſ vbi ſi morb⁹ ſit in matial' in iſpo ꝓia intētio eſt pura alteratio ⁊ nō euacua tio igiſ elegañ dixit text⁹ nr̄ vt bēa⁹ viaz ad p ſequenduz in ſignis humoruz vel ventoſitat ⁊ vl' nō ꝓſequenduz vt etiam ſtet in medico clara inten tio curandi in euacuādo vel nō euacuando. Jllō q̄ oz primum cognoſcere de ſignis cauſarum do lorum eſt diſpoſitio ſimplicitatis complexionis id eſt ſi cauſa doloris ſit mala complexio ſimplex aut ꝯpoſitōis. ī. ſi ſit mixta uel cum materia ꝯiū cta q̄z al'r non poſſem⁹ ⁊c. Et ſic clara eſt lra lege

Et simplex quidez In hac parti cula duo facit prio ponit vnū canonē tale. Q simplex qdē oplexio ē parūp t raro t addit ponēdo signa oplexionis diuerse sine materia dicēs t fit i ea dolor sine grauedine t absqz iflatōe t nō est alteratio colloris supple a naturali neqz signū materiei. Ro primi dicti ē clara quoniā raro fit mala oplexio simplex in mēbro quoniā vtplurimū eiꝰ cāe sunt cāe primitiue t ipse plerūqz mouēt añcedētes t sic cū materia diūgunt ēt qz si mala oplexio siue materia ē cā doloris cū dolor atrahat reuma tertio tegni cōmento. xvi. fit ōtr mala oplexio mālis t nō pmanet simplex t sic saltez vm est qđ simplex oplexio diuersa dolorē casus ē paxp t raro pmanens simplex nō trā est negandū gn ēt p notabile tps possit simplex pmanere vt intelligenti pz ideo ipsius posuit signa distinctiua t oia clara sunt primo qdē fuit. In ea dolor sine grauedie qñ trā māe ē grauedinē efficere t secūda primi t scōo interiorū sepe t absqz inflatōe qz nō fit inflatio nisi a mā t p idē nō est alteratio coloris. s. a nāli quoniā talis alteratio nō pueiret nisi p pātiā māe maxime i principijs mēbrorū qđ nonter dico quoniā in pcessu pp dolorē posset tāta fieri in spiritib⁹ dissolutio qꝰ vbi color a principio erat uiuidus posset fieri palidus t sic color mutaret sz i principio hoc nō esset bñ otingens. Addit qꝰ nō ē aliud signum māei. s. de pōderositate de pigritia ad motū t reliqs querēdis scōa primi doctrīna tertia ca. vij. t x. t sic patet littera clara.

In materiali uero In hac pte. d. Ā. ponit diuersos modos ad cognoscendū dispositōes māles vel diuersa genera signorū ad significañ t prio facit B generalr nō determinādo se ad signa spālis materie so ipe ponit spālia signa ad significañ. ē. spāles materias sa ibi t materiā qdē sanguineā prima adhuc in duas qñ prio ipse pōit qđā genera signorū sumpta in cōcomitantib⁹ essentialr cās doloꝝ scōo pōit signa magis accidētalia secūda ibi. Et qñqz cognoscit in pluꝝ hōibus pria adhuc i duas qñ prio ponit vnū cōe cognoscendū scōo psequit ad vias cognitōis secūda ibi. Et via cognitōis dicit igit prio. In materiali vero id qđ de ea i prīs oz te cognoscere ē genꝰ materiei. s. nūqd materia sit sanguinea vel flatica ꝛc. dixit notāter genus quoniā pter cognitōnē si materia ē flatica in genere bñ pt postea cognitio de specie flatis nun qd flā sit aqueum vel uirreum vel gipseum t sic si tantum cognoscatur qꝰ materia est flegmatica cognoscitur. tamen genus materiei t hec est prima cognitio q̄ bñ oz quoniā ista nō bita non pt mediocus neqz spāliꝰ discurrere in cognoscendo neqz i ope aliqd canonice opari dicit igit i materiali qđ opz primum cognoscere genus materiei ꝛc. lege.

Et uia cognitionis Ista ps posset diuidi in tot ptes qđ viis incedere possumꝰ ad cognoscēdū quas ponit i lra: t sūt i suma septē vie. s. ex colore ex tactu ex accidētib⁹ doloris: ex iuuātib⁹ t nocētibus ex hora doloris: ex dispositiōe icipiēte ad apostema: aut tarditate: aut priuatiōe apostēat: t ex grauitate t ista ps posset i. vij. ptes diuidi: ptes patebūt legēdo lra. Legēdo igit lra ōtinuaz dicit prio. Et via cognitōis eiꝰ. s. cāe talis doloris ē i sumū: pōt aūt ex colere loci: supple tantū sine apostemate t dolore. s. uehemēti: aut ex colof apostemat eiꝰ cū dolore. s. ex colore cōiūcto apostemate cū dolore simul. s. acute: qñ aliter significabimus de cā doloris: ex colore tātū sine apostemate t dolore sicut fit i humore crudo vt dicit textꝰ. quoniā stante humore crudo i cā doloris nō alterat color cutis alteratiōe notabili a naturali: neqz manifestat apostema i mēbro: neqz fit uehemens dolor: oppositio mō est stāte materia colerica mista sanguini: q̄ sit cā doloris: quoniā tūc mutat color notabiliter: t fit apparētia apostēatis: saltē i aliis a flatica cū dolore etiā vehemēti: t hoc est qꝰ dicit ō hac pticula dicit scōo. Et ex tactu: supple sumit scōa significatio: p hoc. s. qꝰ locꝰ est frigidꝰ aut calidus iflāmatꝰ: aut ēm ōsuetudiez: qz neqz sit nōbilr calidꝰ neqz nōbilr frigidꝰ respectu ōsueti: qz aliter t aliter ex tali qualitatum ꝓcepriōe supra cāz doloꝝ faciēs. iudicamꝰ qz ex calido tactu cām calidā ꝛc. Dicit tertio qꝰ iudicare possimꝰ. Alia via s. ex accidentib⁹ doloris an sit cuz inflāmatione vehemēti t pulsatiōe: aut cuz inflatiōe equali t tensione aut cuz tensiōe tātuz: quoniā vt ifra clare videbit si fuerit cuz iflatione uehemēti t pulsatiōe significabit supra humorez colericū cuz aliquali sanguinis mistiōe. Si āt fuerit inflatio cōtinuꝰ. i. nō minꝰ mordax cuz tensiōe significabit magis supra materiā sanguineā: si vero cuz dolore fuerit tensio tātū signuz erit uel flatis vel vētositatis: t hoc qꝰ dixit. Dixit quarto ponendo aliud genꝰ signoruz sumptuz ex iuuātib⁹ t nocentib⁹: t duo facit. prio facit hoc. scōo remouet errorez q̄ndā q aliqñ contigit: q nisi remouerēt signū tale ex iuuantibꝰ sumptuz nō esz uerū: scōa ibi. Si nō erant: dicit igit ōtinuando in signis qꝰ cognoscit cā. s. doloris pter alias significat. aut ex eis qb⁹ iuuant: aut cū qb⁹ sedat dolor: nā si dolor iuuatur a calidis signū ē qꝰ mā ē frigida: t si a frigidis qꝰ materia ē calida: t B ē potētissimuz signoꝝ nisi error iteruēiat: quoniā cū dolor sit sensatio rei ōrie dispositiōi. s. naturali mēbri sentientē: t p ōriuz supueniens illi cāe ōrie dicta cōplexio diuersa remouear: ut de natura ōriox est efficere mēbruz igit ad naturalez dispositionez deducit ōtinuo remissa illa oclusiōe ōria. Ideo p ōriū dolor minuit vt pz: regula igit ē vana nisi p accidens falsificet. Ꝯ ad remouenduz errorez q ōtingere posset dixit scōo. Si vo errat extimatio. i. si nō ōtigat error in extimatione supple qꝰ aliqñ ōtingit quoniaz stante iterdum mā frigida cum applicātur certa frigida fit inde iuuamentum t tunc extimat qꝰ oplexio ē calida qz p ōriū oz fieri iuuamentum pp causam dictam supius t tū non sic est quoniaz cā est frigida vt suppositū ē item addit tunc. n. extiat. s. medicꝰ ppēea qꝰ frigida si ei ocurrētia qđ mā sit calida t ñ supple sic ē

quomodo autem hoc contingere possit manifestum est per viam stupefactionis ꝛ prohibitionis sensationis membri a causa frigida uel localiter supposita uel interius sumpta quoniam ista frigida iuuabunt remittẽdo doloꝛẽ quãtũcũq; cã doloꝛẽ efficiẽs sit frigida vt patet ꝺtingit ẽt quia stante causa calida p applicationem frigidorum fieri doloꝛe additio quoniam per ipsa frigida fiet inspissatio cutis ꝛ materie vnde fiet prohibitio exitus vaporũ etiã fiet incentratio materie calide in profundũ membri ꝛ sic fiet additio in doloꝛe ꝛ tũc extimabit q; cã sit frigida ꝛ nõ sic erit ꝛ sic erit extimatio ſta. Jõ p hoc ꝺixit textus. Et nõ accidit extimationi ei⁹. ſ. medici vt erret nisi pp additionem doloris apud infrigidationem inspissantẽ ista est causa additionis doloris vt ꝺixi existimans q; materia inspissata sit frigida q; frigida nocent ꝛ tamen sapple est calida vt supponitur ꝛ sequit additio in doloꝛem per aliũ modũ vt ꝺictum est q; p additionem malitie complexiõis ꝺtingit ẽt q; stãte materia faciẽte doloꝛẽ calida q; per applicationem calidorũ fit iuuamentum per resolutõnẽ materie ex ꝺcti per minoꝛationẽ eius rarefacta cuti ꝛ aliqualr subtiliata materia vnde ipsa minoꝛata ꝛ ex ꝺsequenti extensione minoꝛata minuitur doloꝛ ꝛ tamen materia est calida ꝛ existimatur frigida ꝛ ideo addit textus Aut errat p sedationez doloris apud resolutionem ſ. materie. Et existimat q; materia sit frigida q;. ſ. per calida sequit iuuamentum. Et est calida que reſo'uitur .ſ. faciens doloꝛez. Et que resoluit ꝛ sedatur doloꝛ eius ꝛ he omnes remissiones doloris fiunt a simili ꝛ nõ a ꝺrio sed per accidens ꝛ ideo i hoc posset esse erroꝛ ideo addit textus ymo oporꝛet .i. pp bas ꝺtingẽtes falsitates supple non oporꝛet vt ꝺcludas materiã calidam q; iuuatur a frigido vel frigidã q; iuuatur a calido quoniam in hoc sepe est erroꝛ oporꝛet igitur vt ꝺsideres omnia illa que sunt ꝺicta superius in generali de coloꝛe apparẽte de tactu de accidentibus doloris ꝛc. de quibus etiã infra specialiꝰ fiet sermo. Jdeo eleganter ꝺixit. d. A. ſcõo cap. quarte primi. Et caue tibi ne te decipiat impressio que erit accidentalis ꝛ sic ẽ ista lr̃a clara.

Addit quinto q; etiã cognosci potest aut ex hora doloris q; si doloꝛ magis infestat hoꝛa mane ẽ signum sanguinis quoniam illa hoꝛa est hoꝛa motus sanguinis si in meridie coloꝛe ꝛc. Addit ex additione eius. ſ. an est supple maioꝛ in vacuitate aut repletione quoniã si tẽpoꝛe vacuitatis magis molestet est signum humoris calidioris si vero tẽpoꝛe repletionis magis signum humoris frigidi.

Addit de sexta parte supple q; cognosci etiã potest causa doloris per aliã viã. ſ. Et ex dispositiõe incipiente ad apostema .i. q; non incipit dispositõ doloꝛosa etiam incipit mẽbrum apostemari ꝛ tarditate in eo .i. ꝛ tarditate apparitionis apostema tur i eo doloꝛe q;. ſ. p tempus stat doloꝛ antequã appareat apostema pur tandem apparet aut priuatione apostemat̃ oio .i. q; stante doloꝛe ꝛ eo cõtinuato nunquã apparet apostema. Nã ex his varietatib⁹ ꝺtingit significare supra diuersas materias quñ si cũ apparet doloꝛ ẽt manifestat̃ tunc vel subito apostema ẽ signũ q; materia ẽ subtilis mala calida q; p eius caliditatẽ ꝛ mobilitatẽ mouetur sursum ẽt pp eius grauitatẽ a natura extra pellitur vñ apostema manifestatur. Si uero cõtinuato doloꝛe nõ apparet apostema oio ẽ signum materie maxime crude ꝛ grosse cuius ẽ stare i p fundo iunctuꝛe neq; faciliter extra posse transmitti. Si vero medio modo eueniat. ſ. q; principiãte doloꝛe nõ statim appet apostema ꝛ ꝺtinuato doloꝛe p tps tunc apꝑet signũ ẽ materie mixte q; neq; simplr subtil ꝛ calide neq; simplr grosse ꝛ crude patet q; p ꝺispositõez mediã in accidẽtibus ꝺq; argui ꝺispositio media in cã hoc tñ totũ intellige in alijs ꝑcipue iuncturis a fia in qna vꝛ plurimum nõ fit apostema vt supra ꝺictum est ꝛ hanc sentẽtiam totam intellexit textus cum ꝺixit. Ex dispositione incipiente ad apostema .ſ. contingit supra certam materiam significare ꝛ tarditate scilicet in eo doloꝛe de apparit̃ apostemat̃ etiam supple contingit significare. aut priuatõne apostematis omnino idest quia nullo modo appareat apostema in doloꝛe etiam supple contingit significare ꝛ ꝺclarat addens q; significat humoꝛes malos subtiles calidos. ſ. primus modus apparitionis apostemat̃ cum doloꝛe ꝛ supple ex oppoſito scilicet quod omnino non appareat apostema significat grossos ꝛ crudos. Aut compositos ꝛ sunt inter humoꝛes calidos ꝛ humoꝛem crudum purum scilicet si medio modo appareat signum est materie medie inter humoꝛes simpliciter calidos ꝛ simpliciter crudos: ꝛ sic est compositus per participationem calidoꝛum ꝛ crudoꝛũ : ꝛ sic est clara littera: lege eã. Addit de ultima ꝑticula. Et ex dispositiõe grauitatis: supple possum⁹ significare quoniã si doloꝛ fuerit sine grauitate: ꝛ fuerit materialis erit signũ ventositatis vꝛ humoꝛũ subtiliũ ꝺico notanẽ si fuerit materialis: quoniã i doloꝛe a mala cõplexione sine materia nõ est grauitas: ſz de illo i ꝓposito nõ est sermo pñs vt supra ꝺictum est: ꝛ si fuerit grauitas significat hũoꝛes grossos: vt flã uel melancolia: licet raro imo rarissime ut volũt doc. fiant tales doloꝛes a melancolia ex ꝺispositione igitur grauitatis possum⁹ significare supra materiã in genere. d. A. tñ remouet dubitatiõnẽ que posset apud intelligentẽ oꝛiri. Diceret aliq;: est ne semp verũ q; stante doloꝛe cũ grauitate debeamus cõcludere sup materiã grossam. Respõdet. d. A. q; nõ: quoniã stante materia subtili multa ꝓpter multitudinẽ cũ doloꝛe cõiungẽt grauitas ꝛ est plus. i. plurimũ euenit hoc: quoniaꝫ in materijs subtilib⁹ possibile est: imo plurimũ contingẽs est: vt agregetur plurimũ de illis in vno loco vna vice: ꝛ sic pp multitudinẽ fiet in membꝛo grauitas ſz humoꝛ nõ fit grossus. ar. igit sumptuꝫ a grauitate nõ ẽ p se euidẽs: ſz ex eo alijs cõiũcto poterit fieri or. Et hoc intellexit. d. A. cuꝫ primo ꝺixerat q; ex grauitate sumit significatio supple ꝓpꝛie de hũoꝛe grosso fiãt ẽ ne hoc semp vex

respondet q̄ non: imo sepe ⁊ plurimuꝫ in subtilib⁹ propter multitudinē in una nice aggregationis in loco stabit grauitas: iō dixit: grauitas. ſ. cū dolore in materijs subtilibus de quibus possibile est ut agregetur plurimū uice unꝰ ē plus. i. est plurimū ꝺtingens uel alr legatur in plus. i. subito ut intelligat̄ q̄ grauitas euenies plus. i. subito significat materias subtiles ⁊ grauitas tarde apparēs significat grossas ⁊ rō prime partis adducitur in textu cum dixit quoniaꝫ in materijs subtilibus ꝛc. uice una ꝛc. lege lr̄am ut placet.

Et quandoq̄ cognoscitur

In hac secunda parte huius parꝫ ipe ponit signa quedam magis accidentalia ad significandum supra dictas materias sompta ex genere rer̄ preter naturam puta ex accidentibus ⁊ genere rerū naturalium ⁊ nō naturalium partes patent dixit notanter in pluribus horis. i. multotiens cognoscit̄ ⁊ non semper recte cognoscit̄ nezbigratia quantū cūq̄ urina sit tincta in dolore siatico non propterea debemus arguere materiam collericam uel sanguineam esse in causa quoniam propter dolorē a uentositate vel alia materia contingentem sup inflatis spiritibus ⁊ humoribus portio collerica de ea que est in venis trāsmittetur ad vias urine ⁊ tingetur inde urina ⁊ tamen materia coniuncta morbi erit ventositas. Idem dico de fecibus ⁊ propter hoc dixit multotiens vel in pluꝝ horis ⁊ istā sententiam expressam posuit idem. d. A. secunda primi summa de urinis ⁊. xvi. tertij tractatu tertio de signis destructionis collerice i fine ca. dixit igitur. Et quandoq̄ cognoscitur in pluꝝ horis. i. multotiens id quod vincit super ipsam. i. cognoscitur causa faciens egritudinem ex urinis ⁊ ex egestione an vincens super eam sit res collerica aut mucosa. ſ. propter egestionē apparere collericam vel mucosam vel supra alterius modi iudicatur ꝛc. Et q̄ñq̄ cognoscitur ex etate q̄n in etate senectutis materia vincens vel morbū faciens verisimiliter est frigida oppo. in etate iuuēt̄ contingit tñ oppositum ut patet per alias ꝺtingentias. Et consuetudine supple quandoq̄ cognoscitur quoniaꝫ si consuevit affligi a causa calida cuꝫ eodē suppositō regimine verisimile est etiam quod cā sit calida vel si parentes sui solebat ex tali cā molestari probabile est iste a simili cā molestetur staret tñ oppositū ut patet considerāti. Et ex regimine precedente in comestis ⁊ bibitis q̄ qui consuevit usq̄ ad crapulam comedere est signuꝫ materie fl'atice per indigestionem vel propter comestiones piscium olerū lactis ⁊ casei fructuū ⁊ huiusmodi opposito modo de dilicate viuentibus ⁊ ociose cum ouis sorbilibus carnibus electis cum spēbus preparatis uinis porentibus ꝛc. prout solet euenire prelatis ⁊ viris ꝺsularib⁹ pbabile ē qō causa ē calida addit. Ex exercitio ⁊ quiete ⁊ contrarijs horū que supple dicta sunt quoniaꝫ quies infrigidat ⁊ motus calefacit probabiliter possumus argueꝝ ꝛc. Addit. Et cōitate complexionis reliqui corporis verbi gratia si totius habitudo sit calida debemus arguere supra calidā ⁊ si frigida frigidā idez intelligatur de tempore anni de regiōe de arte ⁊ reliquis significationibus de quibus expressam ⁊ claram notitiam dedit idem. d. A. secunda primi doc. tertia de signis dominij cuiuscūq̄ humoris ⁊ Auerois quarto coll'z cal'is a nono usq̄ ad. xiij.

Dec oia tamen signa singulariter sumpta sunt accidentalia ⁊ nō essentialia ut patet si tamē colligantur ⁊ simul ex his omnibus. ſ. idem significabitur erit euidens multū significatio uerbi gratia si totius habitudo sit collerica ⁊ etas iuuentutis ⁊ tempus estiuum ⁊ regio orientalis ⁊ dieta in cibo ⁊ fuerit calida ⁊ sicca ⁊ exercitio calidum ut ars ferraria uel uitrearia ⁊ consuetudo parentum fuerit ad hos morbos calidos ⁊ siccos etiam ipse sic consueuerit ⁊ urine ⁊ egestiōes fuerint collerice ꝛc. Et his omnibus probabiliter satis arguere possumus supra causam doloris esse calidam ut patet lege lr̄am continuam.

Et materiaꝫ quidem

In hac secunda parte principali huius parꝫ ipse postquā posuit signa generalia ad significañ causas dolorum. In ista parte ipse ponit signa specialia uniuscuiusq̄ cause ⁊ duo facit quoniam primo ponit signa causarum simplicium: secundo materierum mistarum. secunda ibi: materias autem permistas ꝛc. ꝓia adhuc in tres diuidit: quoniā primo ponit signa materierū humoralū nō adustarū. scō adustarū. tertio materie vētose. scō ibi. Materiam vero murie. tertia ibi. materiā uero uētoſaꝫ. ꝓima adhuc in ct̄tuor: quoniā ꝓio ipse ponit signa cause sanguinee. scō coll'e. tertio fl'atice. quarto melācolice. scō ibi. Et materiā colericam significant. tertia ibi. Et materiā fl'aticā. quarta ibi. Et materiā melancolicā. ꝓia adhuc in duas: quoniā ꝓio ipse ponit signa cōia cāe sanguince dolorū articulorū. scō spēalit̄ cāe sanguinee i siatica. scō ibi. Et est in siatica. ꝓio ponit signū sumptū ex colere. scō ex alijs de modis doloris ꝛc. Dicit igit̄ ꝓio. Et materiā quidē sanguineā significat rubedo loci nō est vehemētis ꝑfunditatis: aut nō ē aut nō apparet adhuc. ꝓo itellectu hui⁹ textꝰ satis difficilis qui fecit me ad varios sensus discurrere: attende q̄ textus debet sic itelligi q̄ materia sanguinea debet manifestari p colorē rubeū nisi ipsa sit in loco multū ꝑfundo: ut etiā dixit. H. ꝓio anſſo. cōmēto scō. Color corporis abundātiā humorū ostendit nisi in ꝑfundo accubuerint: ⁊ si est in loco multum ꝑfundo: aut nō est color rubeus in cuti actualiter: neq̄ futurus erit stāte materia profunda: aut si aliquando apparebit: q̄ forte materia exteriꝰ expandetur: saltē adhuc nō apparet stante ipsa profunda. Et sic lege litterā clarā hoc modo. ſ. Et materiā sanguineā significat rubedo i. debet significari materia sanguinea per rubedinem loci: si non est uehementis profunditatis. ſ. quoniam stante ipsa profunda: aut non est. ſ. color rubeus in loco: neq̄ erit: aut si forte erit: quia

expandetur materia exterius non apparet adhuc Addit consequenter prosequendo in signis sanguinee. Et significant ipsam. s. materiam sanguineā tensio uehemēs quia materia sanguinea pro maxima parte in uenis contenta ꝛ quantitate et caliditate secum coniuncta extendente multum extendit ꝛ sic fit extensio uehemens ꝛ repulsio. i. cum p tactū comprimitur locus ꝛ locus cedat cō primēti tū non actuali vlteriori facta compressione digitus sursum impellitur ꝛ hoc propter ebullitionem ꝛ eleuationē materie sequitur ꝛ pulsatio pp eandez fit cām addit ꝛ grauitas supple ꝫcōmitatur ꝛ regimie preteritū. s. q̄ precessit regimē sanguinis multiplicatiuū i comestis ꝛ bibitis ꝛ ocio ꝛ cū iocunditate ꝛc. Addit ꝛ q̄ sequitur de dispositionibus corporis sanguinei. Si est signum talis Et addit qō supple talis dispositō corporis sanguinei est quod fortasse est corpus grossuz carnosuz ꝛ pingue qz i corpore sanguineo restauratiua est fortis supra dissolutiuaz ipso debite recto ꝛ sic corpus ingrossatur ꝛ fit carnosum ꝛ pingue non pinguedine vera ſm cōmuniter intelligentes sed pinguedine misculosa dixit tū textus fortasse q̄ possibile foret pp exercitiū vel aliud genus euacuationis q̄ corpus sanguineū p naturā non erit talis dispositionis iccirco dixit ipo debite recto ꝛc. Stante igitur tali dispositiōe corporis sanguinei simul cū alijs dictis supra ꝛ alijs dispositōibus corporis sanguinei sumptis ex coloze rubeo faciei ꝛ repletiōe vassorum ꝛ fortitudine pulsus ꝛ si ꝺiungatur quedam mēbrozuz lassitudo cū caliditate actuali in toto ꝛ cum sompno profundo ꝛ sompnietate rerū rubearū ut referet Auerois de mente. H. de illo qui sompniabat se balneare i dolio pleno sanguine tunc stantibus his accidentib⁹ satis sufficienē concludere possumus supra materiā sanguineaz ꝛ sic est clara littera lege eaz. Et est in siatica. Nunc specialiter ponit signa siatice sanguinee ponens duo precipua signa dicit igitur. Et est in siatica sanguinea dolor extēsus long⁹ similis longitudinis quē flobo. statim sedat ꝛ hoc est secundum signū. Attēde q̄ signāter posuit specialia signa siatice sanguinee postquā posuerat signa i generali doloris iuncturarū a cā sanguinea quoniaz quedā signa ex supra dictis non manifestantur i siatica sanguinea. s. rubedo loci ꝛ repulsio pp materiā esse in profundo situatam. Et hec signa cōiter accipiuntur ad probandū materiā sanguineā ut igitur clara haberetur notitia de siatica sanguinea ꝛ distincta postquā signa alia ad siaticam consequūtur fuit conueniens specialia in ea ponere signa. Primū signū fuit q̄ dolor est extensus long⁹ s. extensus p cossam ꝛ tibiam similis longitudinis ꝛ in hoc differt a siatica a causa sc̄atica pendente quoniā dolor ꝛ si sit forte longus extensus p tibiā tamen non est similis longitudinis q̄. s. maior mḷto est versus sīā ꝛ cossam q̄ versus genu ꝛ pedes quoniam est in illis locis per compassionem tātū vt declaratum est supra. In sanguinea autē quoniam materia est venas replens ꝛ extēdens per cossam extensas ꝛ tibiam inde fit dolor similis longitudinis. i. fit dolor in longitudine ꝛ extensione similis. s. extensiuus ꝛ pulsatiuus versus siam i cossa vel tibia. Secundum signum fuit quod flobothomia statim sedat dolorem patet quoniaz per eam imediate euacuatur causa faciens dolorez.

In dolore autem ab alijs causis pendente forte flobothomia auget dolorem ut in ventosa uel etiam in alijs per hoc q̄ humores fluere facit ut infra uidebitur ꝛ si aliquando iuuet qz forte prohibet fluxum materie ad locum tamen non sedat i. dolorem non remouet nisi sit materia dolorem efficiens sanguinea ꝛ sic est clara littera lege eā.

Et materiam collericam

In hac secunda parē huius partis ipse ponit signa materie collerice doloris ipsaruz iuncturarū ꝛ diuidi posset pars in tot ptes q̄ signa ponit partes patebunt legendo litteram continuaz dicit igitur. Et materiam collericam significat caliditas uehemens que ledit tactum cū paruitate quātitate in egritudine ꝛ paruitate rubedinis ꝛ declaratione doloris ad id quod apparet de cute ꝛ tranquilitate eius ex frigore supple declaratur ꝛ quod pterijt ex regimine supple multiplicatiuo coloze ꝛ significationes supple relique quas diximus. s. ex coloze loci ut quia sit color citrinus ꝛ ex etate ut quia etatis iuuentutis ꝛ complexione ꝛ consuetudine ꝛc. Ex istis quidem omnibus sufficiēter argere possumus supra materiam collericam esse causam doloris ratio prime partis est manifesta. s. quod sit in tali dolore caliditas uehemens que ledit tactum quoniam collera existens calida ꝛ sic cā est acuta ad imprimendum ꝛ ad tactum eius calor imprimit sicut calor febriē addit cum paruitate quantitaē in egritudine. i. q̄ ille calor i mēbro non ita extenditur neqz tantam quantitatez membri occupat sicut calor sanguini ex eo quod talis materia sanguinea nisi sit multe quantitatis non efficit notabilem dolorem colierica uero etiā modice quantitatis existens notabilem efficit dolorem ideo propter paucitatem materie eius sufficientem efficiens dolorem non tantum de membro occupat uel aliter cum paruitate quantitaē in egritudine ut littere continuetur cum precedēti hoc modo. s. quod caliditas que ledit tactuz in colerica est cum paruitate quantitatis. s. in detractione egritudinis. i. quod ille calor qui ledit tactum in tangentem impressus paruo tempore durat respectu caloris sanguini ꝛ si sit acutior quia illi uapores sunt subtiliores primus tamen sensus magis mihi placet ut illa pars sit per se legenda addit etiam cuz paruitate grauedinis ꝛ tensionis ꝛ paruitate rubedinis sed supple cum coloze ad citrinum declinante totum clarum est. Addit etiam quod declinat dolor ad id quod apparet de cute hoc est ad cutim ratio clara est quoniam materia collerica subtilis existens ꝛ mobilis non remanet profundata in iunctura: sed sur

sum ad cutim mouetur ꝛc. Addit ꝙ ex frigore trã quilatur. ſ. infirm⁹ hoc eſt ex regimine in frigidi tate: maxime local⁹ appoſito marie iuuatur quo niaz mã colerica ſubtilis ⁊ paſſibilis exĩs facilez recipit ipreſſionẽ a ☉rio ⁊ marie quoniã materia eſt circa cutim expanſa medicamẽ frigidũ extrin ſicus applicatũ quodãmodo imediate applicatur ☉rio ꝛc. totũ reliquũ claruz ẽ vſqz ad illam partẽ ⁊ diſpoſitio corporis collerici ſupple etiã declarat materiã collericã. ſ. ſi ſit macer citrinus laterũ ue narũ iracundus ꝛc. totũ clarũ ẽ lege litteram.

Et materiaz flematicaz Jaz ☉rio in hac pte ipſe ponit ſigna doloris fl'atice materie ⁊ ☉tinuando in ſignis dixit. Et materiã fl'aticã ſignificãt ſupple accidẽtia que ſequũt. ſ. ꝙ nõ alte rat color. ſ. loci dolentis alteratõe. ſ. ſenſibili a co lore naturali aut alterat ad plũbeitatẽ. ſ. ſi pur al terat rõ clara ẽ qz fl'a non colorificat cutiz colo re ſpeciali qz non rubeo quoniã aque attinet ꝛc. ⁊ ſi pur color alterat hoc ẽ ꝙ accidẽs offuſcando claritatẽ ſanguinis ⁊ ſpirituuz vnde cutis viuida reddit ⁊ pp hoc ſi alterat color cutis a materia fl'atica eſt ad aliqual⁹ fuſcum vel plũbleum declinans. Addit ꝙ aut eſt illis parũ inflamationis .i. eam tali dolore ſi eſt inflammatio ẽ modica qz nõ rõne proprie materie ſed rõne alicui⁹ modice q̃ſtitatis ſanguinis ⁊ ſpirituum ad locum fluentiũ pp remiſſum dolorẽ ⁊ addit ꝙ eſt adherentia doloris .i. ☉tinuitas ad differentiam ventoſitatis i qua co lor ẽt nõ notabiliter mutatur ſed dolor nõ eſt ad herens .i. ☉tinuus. Sed ne forte diceret aliquis ẽt ☉tinuitas doloris eſt in ſanguineo vel collerico ⁊ ſic non erit diſtinctio vtruz ſit ex fl'ate vel ſangui ne uel collera ad hoc diſcutiendum dixit ꝙ cum adherentia doloris .i. continuitate eius eſt priua tio ſignorum ſanguinis ⁊ collere ⁊ propter iſtã pri uationez aliorũ ſignoruz ſanguis. ⁊ ſi ſit dolor ad herens tñ concluditur qõ non eſt a ſanguine uel collera pendens addit ponendo aliud ſignum di cẽs. Et ꝙ ſit fortis inceſſio doloris in latum. i. ꝙ talis dolor multũ dillatatur per membrum ratio clara eſt quoniaz talis materia frigida exĩs ⁊ nõ calida non ſurſum in cupuz eleuatur ſed per mẽ brum ſpargitur. addit ⁊ ꝙ corpus nõ eſt carnoſuz ymo adipe plenum quoniã in tali i quo fl'a dſiat uirtus ſanguifica eſt debilitata etiam reſtaurati ua ⁊ a frigidis uapor ſanguificus in pinguedinez coangulatur: Addit pro complimento ſignorum. Et ſignificationes notte huius complexionis .i. q̃ complexionem fl'aticam conſequenter que prete rite ſunt. i. que prius dicte ſunt. ſ. ſcõa primi de ſi gnis complexionũ uel dominij fl'atis ſupple i hoc doloze coniungũtur ſaltem ut i pluribus ut tardi tas in motu puſilanimitas paruitas pulſus in ege ſtione ⁊ urinis albedo ꝛc. Et ſic ẽ tota littera cla ra lege eam continuam.

Et materiaz melancolicaz In hac quarta pticula ipſe ponit ſigna materie melãcolice faciẽt doloꝛ huiuſmodi: lz rõ accidat poſſz ẽt iſta ps i toc diuidi: qõ ſpẽialia ſigna ponit ptes patebũt: legẽdo igit⁹ lr̃am ☉tinuã ipe prio di cit. Et materiã melãcolicã ſignificant ſupple q̃ ſequũtur. i. doloris occultatio: ⁊ paruitas tẽſionis i. qõ doloꝛ ad tactũ nõ manifeſtat qz modico exte rius aliqualiter ꝓmẽte non augẽt doloꝛ: rõ eſt quoniã materia melãcolica grauis exĩs iacet i fundo iũcture: ⁊ iõ p ꝓpreſſionẽ leuiter factã i mẽ bro ext. ĩſico: nõ ꝓpterea doloꝛ itẽdit: ita qõ ad ta ctũ nõ ꝑcipitur ubi ſit doloꝛ: ſz ifirmus tãtũ doloꝛẽ ex ſe ſentit: iõ eſt dol. ris occultatio etiã ẽ puitas tenſiõis: quoniã nõ fit tenſio niſi p ſubintroitũ ma terie i mẽbra: ⁊ q̃n materia melãcolica ſua groſ tie difficulter i mẽbra penetrat ⁊ ſm modicã eius ptẽ: iõ fit pua tẽſio: tñ aliqualis fit: alias nõ eſſẽt ubi uer⁹ doloꝛ ꝑz ex hijs q̃ ſupra dicta ſunt uerſus finẽ capl'i ꝓcedẽt. Addit etiã paucitas iuuamẽti cũ curatiõe ⁊ attenuatio loci: ſupple ſunt ſigna: rõ primi eſt: quoniã materia melãcolica difficulẽ digerit ⁊ difficulter reſoluit: ⁊ general⁹ difficillẽ recipit a medicinis ipreſſionẽ: iõ ex medicinis ſeq tur paucitas iuuamẽti: cũ curatione rõne ſcõi eſt quoniã pp mãz melãcolicã membꝛ ifrigidat: etiã a groſſitie materie fit oppillatio uiarũ nutrimenti vñ pp priuationez nutrimenti membꝛũ attinuat. Et pp hãc cãz eſt iſtud cõe in oĩ doloze iũcturarũ ut ſupra uiſuz eſt. d. A. tñ i melãcolica maxie ma nifeſtat: quoniã in tali maxie fit oppoſitio ⁊ ifrigi datio vñ ꝛc. Addit: ⁊ nõ eſt i eo molities neqz cla ritas coloris: ⁊ q̃qz tendit ad tenebroſitatẽ: ⁊ per hec ſigna diſtiguitur a fl'atica cũ qua magis ꝓue nit q̃ cũ alijs. ſ. in ꝓmittente doloris: i ꝓmittẽte iu ramenti a medicinis ꝛc. In hijs tñ diſtinguitur: quoniã i fl'atica eſt molities: q̃ nõ eſt i melãcolica pp humorẽ fl'aticũ eſſe molez fluxibilem: ⁊ nõ ſic melãcolia: ⁊ p idẽ ul' ſimile in fl'atica eſt claritas coloris: quoniã fl'a aque ꝓportõatur potiſſimũ fl'a ꝙ plerũqz fluit ad iuncturas qõ eſt ſubtile aqueũ lz poſtea in ꝓceſſu interduz induretur ⁊ gipſetur. in melãcolia aut color cutis mutatur ad tenebro ſitatez tendit: quoniã ipſa ad fuſcuz declinat ra ro tñ cõtingit: ꝙ in melancolia color cutis mutet⁹ ꝓpterea qz talis materia pp eius grauitatez rema net in pfundo iũcture: ⁊ ſic nõ alterat color cutis ab ea: ſz ſi pur cõtingit: ut ipſi⁹ aliqua pars ſurſuz a natura mutatur: ut quãdoqz fit: tũc color cutis tendit ad tenebroſitatẽ: ⁊ ꝓpterea dixit quãdoqz: qz raro hoc euenit: ⁊ notate ꝙ dixit tenebroſitatẽ ⁊ nõ dixit ad plũbleitatez ſicut erat fl'atica: qz ille eſt color magis clarius: ⁊ iſte eſt magis obſcur⁹ ſicut ⁊ materia. Et addit: ⁊ ſignificant ipſaz com plexio uiri. ſ. ⁊ mulieris: qz. ſ. in eo ſigna ſtant do minij melãcolice. ſ. timoꝛ triſtitia ſolitudo maties ꝛc. Et diſpoſitio ſplenis eius ⁊ apetitus ſupfluus ſ. fames nimia: ratio clara eſt: quoniã habundan te materia melica in toto mũdo de ea mittitur ad ſplenem tanquaz ad eius ꝓpriũ receptaculũ: ⁊ ſic

pp eius multitudinē i splene ingrossatur aut apo stemat splen ꝛ pp istā cām ꝯsequenter fit magn⁹ apetitus qñ multa melancolica materia pfluit a splene ad os stomaci p canallem manifestum ibi dez terminatū ꝛ sic fit inde tediosa sensatio pp cō frication̄ partiū stomaci facta cozugatione dicta rum partiū ex acetositate melācolice ꝛ sic ꝯsiter fit apetitus ad cibū ꝛ p cibum hec sensatio tristis remoueatur. Notate tñ q⁹ licet cuz determinata quantitē malancolice ppulse ad os stomaci inten dat apetitus qui est fames ꝛ sic cōiter in quarta nis domināte melia fames sit valida nō tamē ad q̄cūq3 mensuram melancolie trāmisse ad os sto maci intenditur apetitus ymo aliqñ p multitudi nem eius minuit apetitus ꝛ aliqñ destruit ut col ligitur .xiij. tertij ca. proprio raro tñ ad dictam su perhabundantiā fuit q⁹ perdat ymo ut plurimum augetur ꝛ hoc intēdit textus q⁹ dispositio splenis i. grossities ꝛ apetitus supflu⁹ sunt signa dominan tis melancolie. Addit ꝛ est ifa clara ꝛ regimē ipsi us preteritū. s. quod fuit melancolicū de studio co mestione leguminū timore ꝛc. ꝛ relique significa tiones quas inuimus in cognitione complexionis melācolice. s. scōa primi: oīa talia cū precedētib⁹ si simul coniungant erit semicertitudo q⁹ dolor ta lis pendeat a mā melancolica lege torā istā ptez.

Materiam uero Postquaz supra in precedentibus par ticulis ipse posuit signa materierū humoraliū nō adustaruz iā in hac pte ipse ponit signa materiex adustaruz. Et no. p intellectu ptis q⁹ omnis humoralis materia aduri possit vt pria primi doc. de humoribus ꝛ prima quarti ca. de quartana tñ ipse precipue ipse ponit hic signa materierū q̄ ab intrinsico aduri ēt nō acquisita i eis putredine pos sunt ꝛ que plurimū adurunt sicut sunt sanguis ꝛ collera ꝛ precipue ponit signa collere aduste qñ collera ēt facilius aduri ꝛ inflāmari potest q̄ san guis ēt qñ talis materia adusta est que frequen tius facit dolorez iuncturarū q̄ alia adusta. Et posset diuidi pars in tot partes q⁹ signa ponit parē patebunt dicit igitur primo. Materiaz vo mu rie. i. collere aduste significat caliditas vehemēs cū re q̄ ē q̄si pruritꝰ nō dixit q⁹ caliditas vehemēs sit signū talis collex aduste qñ caliditas vehemēs ēt ꝯiungit in collera non adusta ut supra in loco pprio ꝛ sic p hoc nō distinguēt ab ea ideo addit cū re que est quasi pruritus nam si istud accidens cū uehementi caliditate coniungat erit signuz ta lis materie aduste p quo aduerte vt ibidē. d. A. dixit septima quarti tractatu tertio. Distingui tur pruritus a scabie in duobus precipue primo. s. qñ mā pruritꝰ est mā grossior q̄ mā scabiei ideo intra cutē magis ꝯtinet ꝛ proinde sequit alia dif ferentia q⁹ materia pruritus ꝯtinet intra duas cu tes materia vo scabiei scalpit mēbrum mā igitur faciens vm pruritum ē satis grossa vt fla salsum vel collera sanguini mixta intra cutē ꝛ cutē inclu sa ibidem titillationē faciens vnde fit pruritus pp eam mām sua grossitie exterius penetrare nō po tentē quoniā igit mā collerica adusta aliquanto grossior est q̄ non adusta tñ subtilior ē q̄ fla salsum vel q̄ collera sanguini mixta. Vnde fit q⁹ nō in totum sub cute claudit sicut fla salsum ꝛ sic ve rum pruritum non efficit non ēt in totum sub for ma vaporis insensibiliꝫ educit sicut mā collerica nō adusta ymo ipsius aliqua pars retinetur ideo fit res que est quasi pruritus vt dicebat textus. Per vehementē ergo caliditatē distinguitur ab alijs mēbris adustis ꝛ flegmate salso que nō sunt materie calide: ꝛ p rem que est quasi pruritꝰ ꝛ nō uerus pruritꝰ distinguitur a sanguine colerico: ꝛ p hoc q⁹ est quasi pruritꝰ cū uehemēti caliditate distinguit a colera nō adusta in qua est uehemēs caliditas: sed nō est res que sit quasi pruritꝰ. ꝛ sic est ista pars clara. Addit supple sumitur etiam si gnificatio de materia colerica adusta: cum nocu mēto. i. ex nocumēto uehemēti ab eo in quo ē ca lefactio: ꝛ iuuamēto uehemēti in quo est frigida tio ꝛ stipticitas quedā totū clarū est ppter illā ptē ꝛ stipticitas quedā quoniaz illa materia est uehe mēter calida: ꝛ sic iuuatur a frigido ꝛ nocet a ca lido. Sed de stipticitate posset quis legittime du bitare: quoniā ex quo talis materia ē colera adu sta sicca: debet igitur iuuari a frigidis in quib⁹ est humiditas ꝛ nō stipticitas que in sicco fundatur. Dicatur q⁹ argumētū pbat uerū q⁹ sumpta indica tione tamē a materia faciēte dolorē frigida ꝛ hu mida magis cōueniunt q̄ frigida in quib⁹ est stip ticitas pp cām dictā: verūtamē qō hic est sermo ō doloꝛib⁹ iuncturaꝝ a materia deponentib⁹: ut plu rimū p uiam defluxus: ꝛ quoniā iuncture propter uacuitatē ꝛ earū naturalē debilitatē cōplexiona lem faciles sunt ad supfluitates recipiendum nisi aliqualiter stipticis cōfortētur. Ideo cau⁹ est mē brū cōfortare ne recipiat dolorē ꝛ caliditate mate rie atrahētib⁹ cū aliqualiter stipticis q̄ attēdere equationi materie ficce cū humidis: quoniaz illa humida relaxarēt ꝛ habilitarēt iuncturas ad re cipiēn. illa tñ cōfortātia debent esse parū stiptica ꝛ nō multū stiptica q̄ mām sicā ficciorē efficerēt ꝛ ppterea dixit textus elegāter ꝛ artificiose qō ta les a tali cā patiētes iuuātur ab eo in quo est frigi datio: ꝛ stipticitas quedā: Notāter dixit quedā. i. debilis p quā. s. tātū mēbꝝ ꝯfortet ꝛc. Et ß no tate p singulari: quoniā ex hoc textu ues potestis colligere qō in omni doloꝛe iuncturarū nō quā ex spoliari debēt medicine ab aliquali cōfortatiue: sicut etiā in medicinis mēbroꝝ principaliū: vt. 7. coll'z Auer. de hoc tamē melius in capto sequenti Nota tamē qō etiā ab alijs membris adustis pōt fieri doloꝛ ꝛc. q̄z tūc illa signa erunt remissioza ꝛc. Et sic patet littera clara: lege eā que aliqualiter fuit ambigua. Cōsequēter in hac tertia pticula ipse ponit signa doloris a uentositate que etiā sola existens: quādoq3 est cā doloris iuncturarū. Dixit breuiter. Materiā uero uentosaz significat tēsio uehemens absq3 grauitate: ꝛ per hoc distinguit a materia humorali ꝛ sanguinea: ꝛ significat ipsā cā doloris ꝓmutatio. s. de una parte ad aliaz: qñ

ut dixit.d.A.scđa primi de signis uentositatis si ē dolor extensiuus ⁊ uehemens si illic permutatio ex dolore fuerit iaz significatio ꝓpleta erit supple ad significandū uentositatē.Addit ꝑcipue cū nō est grauitas ut in textu nr̄o addit ultimo .⁊ regimen uentositatis generatū supple ꝓcessit de ꝓmestione fructuū de frigiditate ꝑdum.de repletiōe de inordinato motu supra repletionē ⁊ similia littera clara ē lege eaz. Audiui tamen de quodā pito medico qui fuit deceptus existimās in genu unius esse materiā aquosam fl'aticā cum tamen esset uentositas ⁊ incissit ⁊ solus sanguis exiuit ⁊ inde calumniatus remansit.Aduertatis ergo diligenter ne decipiamini.

Materias uero permistas

Dec est scđa pars principalis huius partis in qua postq̄ supra posuit signa materierum simplicium iam ponit signa materiex ꝓpositarū ⁊ diuiditur pars in tres partes . quoniam primo ponit quedam signa significantia materias mistas. Secundo ponit que corpora magis incurrūt dolores a materia mista.tertio reddit ēt ad signa secunda ibi ⁊ plurimū quidem ⁊c.tertia ibi.Et horum quidem prima posset ēt diuidi in tot ꝑtes quod signa ponit partes patebunt.dicit igitur primo legendo lr̄am ꝓtinuam.Materias aūt permistas significant supple prima tensio ueniens. Pro intellectu huius partis ⁊ sequentium est intelligendum q̄ licet ꝓpositio materiex possit esse multiplex . quoniam aliquando est cōpositio rerum diuersorum generum multum ellungatorum ut humoris ⁊ uentositatis ⁊ aliquando est ꝓpositio diuersoruz humorum eiusdem speciei in accidētibus multū distinctoruz ut ꝓpositō fl'atis aquei subtilis ⁊ gr̄ossei multum grossi uel collere citrine subtilis ⁊ collere uitilline grosse. Idem de ꝓpositōe meli'e. naturalis ⁊ aduste. Et hoc multipliciter fieri pōt ut intelligenti ꝓsiderāti uidebitur.In proposito cum.d.A.uult ponere signa materie miste. non intendit ponere signa principaliter materiex genere ellungātium ut humoris ⁊ uentositatis . quoniam ubi foret ꝓpositio fl'atis ⁊ uentositatis signa o'a in testu posita nō possent uerificari v̄bi gr̄a in tali ꝓpositione esset manifestum iuuamētum ex calidis quod nō ꝓtingit in materia mista ut in testu neq; etiam intendit ponere signa materierum ꝓpositarū eiusdem spēi quoniā in eisdem ēt o'a signa non uerificarētur ut consideranti patebit.Intendit igitur ponere signa materierum diuersarū spērum subalternarū humoralium.⁊ non quorūcunq; ēt qz non eorum humorū qui in aliquibus cōicant accidentibus ut fl'atis ⁊ meli'e quoniā ēt in hac cōpositione non bene uerificari possent signa in textu posita principaliter igitur intendit ponere signa materierū cōpositarum ex diuersis spēbus humorum diuersorum ꝛriarum q̄litatum maxime in actiuis disperatarū ut collere ⁊ fl'atis uel sanguinis ⁊ de his ponit potissimum signum tum qz ꝓpter malum regimen utplurimū he cōpositiones in corporibus nobilium euenire solent ⁊ qui nobiles ut multum his morbis laborant tum ēt quoniā si comitatur error in curatione in tali cōpositione maius sequitur nocumētuz ⁊ minus fit corrigibile q̄ si ꝓmittatur error in curatione materierum cōpositarum ab alio modo ꝓpositionis ⁊ notate bene istud notatum quoniā ex hoc facile declarari possunt signa posita i lr̄a ēt ex hoc notato intelligens soluit multa dubia cula que circa lr̄az oriri possent: est igitur prio tē sio uehemens quoniā fl'ante materia faciente dolorem mista ex fl'ate ⁊ collera agente calliditate collere in materiā humidam uentosabilem factā inde uentositate fiet extensio uehemens addit .

Et paucitas iuuamenti cum curationibus calidis ⁊ frigidis ⁊ ratio est manifesta nam curationes calide ⁊ si ꝓ parte possint iuuare pro materia frigida nocent tamen inquātum adducunt ad caliditatem collere ita dico correspondenter de frigidis.addit.Et diuersitas horarum in quibus iuuantur.i.in diuersis horis diuerso modo iuuantur seruato semper eodem genere applicationis ⁊ earumdē rerum ratio est quoniā hora v̄bi gr̄a merediei q̄ est hora motus collere medicamē frigidum magis iuuat ⁊ hora noctis eidem medicamen minus iuuat ꝓpter tunc magis moueri fl'a ⁊ esse tunc indigentiam medicaminis aliqualitez calidi ⁊ sic ut dixit textus iuuatur medicina una hora ⁊ hora alia cum ea que illi ꝓtraria est . ut dictum est de medicina frigida in meridie ⁊ in nocte iuuantur calida.lege litteram istam.

Et plurimum quidem ⁊c.

Hāc scđo ipse ponit q̄ corpora freq̄ntius incurrūt hos dolores.Et breuiter dixit . Et plurimum quidem accidit hoc accidēs.i.dolor a dicta materia mista corporibus calide complexionis aut colleri ce nature que vtunt regimine infrigidante ⁊ humectante generatiuo fl'atis ⁊ humoris crudi ex cibis ⁊ motibus sup repletōnē qz ꝓmiscentur duo humores hij.s.collera ⁊ fl'a ecce quomodo loquitur expresse de materia mista ex collera ⁊ fl'ate ⁊ non alia mistione vt dicebatur in notato.Addit ponendo modum quomodo tales humores concurrant ad efficiendum talem dolorem dicens cōtinuando. Et expellitur quod ex eis grossum est ꝓpterea qđ submergit ipsuz subtile sanguineuz ⁊ colericū ad iuncturas.i.q̄ pars hūoris subtilis ꝓmista cuz fl'ate grosso facilitat penetratōez ipsi⁹ fl'atis:⁊ est sibi uinculū in iuncturas ꝑfundas in quas nō faciliter penetraret:nisi subtiliaret ⁊c.lege lr̄am qz clara est. Ultimo reddit ad ponēdū vnū signuz etiā talis materie miste.Et eoz quidē plurimoz iuuantur ⁊ quiescūt dolores.i.plurimū horum sic patientiū dolores gescunt:⁊ ipsi supple patientes iuuātur ⁊c.p ꝓpressionē subtilez.i.leuē cum manibus plurib⁹ ouppliciter intelligendo plu ribus vel plurib⁹.i.vicibus iterando ꝓplexionem leuem manibus uel aliter cum manibus plurib⁹ quasi iuuat q̄ totum membrum dolorosum debet

cõprimi manibus ⁊ si nõ sufficiant due manꝰ tãtũ ad ꝓmendũz ⁊ occupandũz totũz membrũz do lens apponãtur plures etiã diuersorum: ⁊ uterqz sensus est bonus ⁊ adducit causam iuramenti di cens quoniã humor resoluitur ⁊ maturatur ꝑ eã .s.leuẽ ꝓpressionẽ ⁊c.rõ est qm̃ ad manũ ifluent uirtutes omnium membrorum principalium me diantibus spiritibus eorum vnde in ipsorum uir tute fit inde resolutio cum ibi etiam sit caliditas ualde temperata unde ponitur uolla manus ⁊ er partes corporis maxime temperata prima primi doc.de ꝯplexionibus per ipsam igitur confortat caliditas naturalis membri dolentis ⁊ inde fit po tens ad operationes naturales ⁊ ꝯsequenter ad resoluendũ ⁊ maturandum ⁊ propter istam cau sam dixit Serapio de simplicibus in sermonibus uniuersalibus ca.ij.sermone.iiij.Si possibile es set q manus non separetur ab aplicatione conti nua membri in quo est generatio saniei necessa ria ⁊c.citius generaretur in eo sanies q̃ cuz alio ⁊ addit rationem dicens.Quoniã talis medicina est i ultimo assimilationis talis corporis ⁊c .dicit tamen textus leuẽ. quoniã si forte fieret ꝓpssio fortis fieret ide dolor uel augeretur . Et propter istam causam addidit Et iuuantur cum unctio nibus tempate calidis cum quiete. Motus enim ꝓhibet a maturatione naz temperate calida cõ fortando iuuant ut dictum est. Sed si medicina ad aliquã ꝺrarietatem fuerit excedens nocebit materie cum qua habet simbolum illam augen do ⁊ intendendo materie igitur tempate sunt ne cessarie. Et quoniã utplurimum ꝺingit in ta libus doloribus causam esse mistam ut ifra uide bitur debemus igitur esse cauti ut in pluribus nõ applicare medicinas excessiuarum qualitatum qõ autem dixit qõ motus a maturatione ꝓhibet manifestum est quoniã per ipsum spiritus cuz ca lore naturali ad extra diuertitur ⁊ sic est clara lit tera lege eam totam ⁊ sic habetis sententiatum. ⁊ expositum totum capitulum signorum qõ utili mum est non in his casibus tantũ sed in omnibus etiam apostematibus omnium membrorum i ex terioribus appareñ ⁊ in occultis per hec declara ta ad multa utilia discurreze potes. In summa igitur habuistis primo quomõ primo oz conside rare.s.in signis.Si dolor est pendens a mala cõ plexione tantũ sine materia uel est pẽdens a ma la ꝯplexione cum materia : ratio fuit . quoniam alias non poterimus in casu procedere ut ibi de clarabatur ⁊ ibi dicebat textus qõ raro fit talis dolor a complexione sine materia ⁊ supple.si fit faciliter curatur quoniam sola alteratio fit ⁊ suf ficit ad curam sed q̃ signa sunt q̃ ibi non est gra uitas neqz alteratio coloris ⁊c. Postea habui stis qõ prima consideratio si sit materialis est de genere materiei considera ut si est pendens a san guine uel collera uel flate uel uentositate ⁊c. uel simpliciter uel composite Et ad hoc cognoscẽdũ ipse ponit primo quedam signa essentialia conco mitantia. Et postea accidentale inter essentia lia ipse posuit septem ita qõ septem uiis nos pos sumus discurrere ad cognoscendum ipsam mate riam doloris.s.ex collere ex tactu ex accidentib⁹ doloris ex iuuantibus ⁊ nocentibus ex hora dolo ris ex dispositione incipiente ad apostema ut tar ditate aut priuatione apostematis ⁊ .7.ex grauí tate. Alia poterunt esse signa sed sunt acciden talia magis ex colore primo possumus significa re dupliciter quoniam aut secum concomitatur apostema aut non qnoniam aliter significare pos sumus complicato apostemate etiam aliter ipso non complicato etiaz aliter si cum colore compli cetur dolor uel non complicetur quoniam si non sit uehemens dolor neqz alteretur color membri notabiliter neqz apostema manifestetur tunc si gnificatur quod materia est cruda econtra si do lor sit notabilis ⁊ color cutis notabiliter muteuz ⁊ membrum aliqualiter apostemetur tunc mate ria est calida urplurimum sanguinis. uel sangui ni mista.nisi in siatica ubi aliquando fallit ut in fra uidebitur propter materiam in profundo si tuatam.ex tactu etiam iudicatur quoniam si tac tus est calidus arguitur de materia calida ⁊ econ tra si est frigidus ibi tamen dicebatur quod ali quando fallit ut ubi supra locum fuisse positum aliquod callefaciens tunc esset error etiam stan te materia frigida uel si membrum esset fricatũ appareret ad tactuz locus calidus ⁊c.ex accidẽ tib⁹ ẽt doloris.s.ex iflamatõe uehemẽti ⁊ tẽsiõe aut cũ tensione tñ sine infl'atione si primo modo significabitur supra mãm calidam sanguineam si cum infl'atione sine tensione supra materiam ma gis collericam si vero cũ tensione sine infl'atione tunc significatur supra materiã fl'aticam vel ven tosam sed differenter qm̃ si fuerit cũ hoc grauitas significatur de materia fl'atica si non de ventosa.

Et ex his quibus ẽt iuuatur ⁊ nõ iuuatur sequi tur significatio de materia quoniã si iuuatur frigi dis est materia calida ⁊ si calidis frigida. Ibi tñ habuistis vnũ singulare bene notanduz q̃ hoc fallit qm̃ aliquando frigida nocent ⁊ tñ causa est calida ⁊ hoc est quando per infrigidationẽ ispissa tur mẽbrum vnde consequenter a materia maior fit extensio aut aliquando iuuaf calidis ⁊ tamẽ materia est calida ⁊ hoc est quoniaz aliquando calida rarefaciendo ⁊ materiã resoluendo mino rant materiã ẽt calidã ⁊ sic minorata materia mi nuit dolor ⁊c.Ita ẽt ⁊ aliquando frigida iuuant in dolore a materia frigida aut i grossando mate riã ⁊ siccam ad minores dimensiones deducendo aut stupefaciendo dixit igitur oportet vt omnia illa conscideres. Ex accidentibus etiã dolotis vt ex hora maioris vel minoris afflictionis an die an nocte an in uacuitate aut repletione quoniam si in die ⁊ hora vacuitaẽ magis molestat arguit de materia calida si vero nocte ⁊ hora repletiõis arguitur de materia frigida. Ex dispositione ẽt disponente ⁊ incipiente ad apostema ⁊ tarditate eius significatur supra genus materie quoniaz si principiante dolore subito appet apostema signifi

catur de mā subtili cal'a ⁊ si econtrario ꝺtinuato
doloze non propterea accidit vt appareat apoſte
ma eſt ſignū qꝺ ē cruda groſſa ⁊ manet in profun
do membri ſed ſi incipiente doloze non tamen ap
paret apoſtema ſed per tempus. Apoſtema eſt
ſignum qꝺ materia eſt miſta ⁊c. Ex grauitate ēt
poſſumus arguere hoc quoniam ſi doloz fuerit
materialis ⁊ non fuerit grauitas ſignificatur vel
de ventoſitate vel de materia ſubtili calida ⁊ in
has diſtingue ex accidentibus doloris ⁊ colore.
⁊ tactu ⁊c. ſi vero fuerit grauitas cum doloze ar
guitur ſupra materiam frigidam groſſam dixit ta
men ibi textus qꝺ aliquando propter multitudinē
materie calide ⁊ ſubtilis poteſt eſſe doloz cū gra
uitate ⁊ qꝺ hoc ſepe accidit. Ponit conſequen
ter alia ſigna magis accidentalia quoniam aliqñ
ex urinis ſignificamus aliquando ex egeſtionibus
aliquando ex etate ⁊ conſuetudine ⁊ regimine p̄
cedente in cibis ⁊ potibus ⁊ exercitio ⁊ quiete ⁊
tu diſcurre ad omnia iſta cōmuniter notata.

Poſuit conſequenter ſpecialiter ſigna harum
materierum prio ſanguinee que ſunt nota poſtea
collerice etiam nō ex dictis poſtea flatis etiam
ex dictis clara poſtea melancolice etiā ſatis nō.
tu diſcurre per illas ſeptem vias que dicte ſunt.

Poſtea ponit ſigna aduſte. Poſtea uento
ſe. Poſtea materie miſte omnia intelligenti
ſunt nota ex dictis ſubſtātialibus ſignis vel acci
dentalibus ⁊ in materia miſta potiſſimum ſignuz
fuit qō ab una medicina aliqua hora iuuamur ⁊
non alia ⁊ qō talis doloz a materia mixta preci
pue euenit corporibus calide complexionis qui
utuntur regimine infrigidatiuo generatiuo flatis

Poſtea habuiſtis in fine qūo motus prohibet
a maturatione ⁊ ſ. digeſtione materie ⁊ ſic finis.

De Curationibus dolorum iuncturarum.

Am cognoſcitur iſtud ſi igu
c lare capitulum ſic continuatur ad pre
cedentia quoniam poſtq̄ ſupra ipſe de
termin uit de doloribus iuncturarum quātū ad
cauſas ⁊ ſigna. In hac parte principali ipſe intē
dit ponere curam talium dolorum ⁊ prima diui
ſione diuiditur in duas quoniā primo ipſe ponit
curam magis generalez per canones uel regulas
obſeruandas. ſecundo ipſe ſpecialius deſcendit
ad medicias ſecunda ibi oportet ut in eis nō edu
catur ⁊c. prima etiam in duas quoniam primo
ipſe ponit cām circa curationem ex parte magis
medicinalium. ſecundo ex parte diete. ſecunda i
fine preſentis capituli ibi. Et oportet ut dimit
tat uinum omnino. prima adhuc in duas. quoniā
primo ipſe ponit curam quando doloris cauſa eſt
mala complexio ſine materia ſecundo quando ē
cum materia ſecunda ibi apud principium ſatis
capituli. Cum autem cauſa in eis eſt materia de
prima parte dicit Cum cognoſcitur qō cauſa ſup
ple doloris eſt complexio ſimplex. i. ſine materia
.ſ. dependens a cauſa primitiua facile eſt ipſius
regimen. ſ. curatiuum ⁊ declarat dicens multo
tiens nāqz eſt inflatio pura abſqz apoſtemate ul'
ſupple abſqz alia materia quaꝫ ſufficit ſupple ad
ueram curam. permutatio complexionis clarum
eſt ex quo non eſt peccatum niſi in complexione
membri ſufficit ſola alteratio ſupple cum locali
bus contrarijs ſine fluxu complexioni. ⁊ regimi
ne contrario. Et hoc dico multotiens ideſt
vtp̄ primum quoniam vbi eſſet timor de lapſu
humorū ſiue fluxu nō adhuc tamen lapſorū ſiue
fluxorū pp plenitudinē vel pp impreſſionez fuiſſe
fortem ex doloze aliqñ eſt ad curam ⁊ preuiſionē
futuri morbi aliud ſupple neceſſarium ⁊ ideo ad
dit textus. Et maius quo indigetur ſupple tunc
cum eſt timor de futuro lapſu verbi gratia humo
rū ad calidum propter malitiam complexiōis ca
lide ⁊ conſequenter de fluxu horz ad locum dolen
tem maxime propter inclinationez eorum ad mo
tum eſt euacuatio collere ſemel ⁊ ſanguinis ſup
ple ad prohibendum talem lapſum ad calidum ⁊
fluxum quoniam per euacuationē talium humo
rum calidoruz fit totius infrigidatio dicit tamen
ſemel. i. talis euacuatio debet eſſe leuis ⁊ cū me
dicina leui euacuāte ſemel tantum vel bis facta
vt ſat p̄ūa tamarindi mana ⁊ huiuſmodi quoniā
fortes medicine colleram euacuantes ad inflatio
nem ex alia parte perducunt. Idem intellige de
flobotomia qꝺ ſit minuta cum .ſ. eſt neceſſaria
flobotomia vt ſtante ſanguinis repletione ⁊ ta
lis euacuatio infrigidat per accidens vt patet vl'
aliter ſemel tantum euacuatio collere ⁊ ſanguis
fit ⁊ non pluries eſt maius quo indigetur. ſ. aliqñ
vt in caſu noſtro in complexione calida correſpō
dēt intelligendum eſt in complexione tamē fri
gida qꝺ ſola ꝓmutatio complexionis cum contra
rio ſufficit hoc intelli e cum non eſt facilitas ad
lapſum humorū frigidorum vt preter naturaliter
ad frigidum diſtemperentur ul' calidorū ne infri
gidentur nimis ⁊' tunc maius quo indigetur eſt
euacuatio flatis quoniam per euacuationem ei⁹
calefit ſanguis per accidens cum reddatur min⁹
frigidus qui conſequenter prohibet infrigidatio
nem frigidorum ⁊c. Et hoc eſt qꝺ dixit continuan
do. Et ſimiliter quandoqz eſt congellatio ⁊ frig⁹
dolorem faciens. ſ. tantum ſine materia qꝫ ſufficit
permutatio complexionis. ſ. ad curam cum cōtra
rijs ſed hoc non ſemper ſufficit vt in timore de la
pſu humoruz quoniā forte exceſſiue calida ſine ti
more nō exhiberentur ⁊ tunc addit. Et mai⁹ quo
indigetur. ſ. in illo caſu eſt euacuatio flatis vt ca
lefiat ſanguis. Idem eſt intelligendum de ficcita
te ideo addit. Et multotiēs quidem eſt ſiccitas ex
aſperans. i. contrahens vel corrugans ⁊ ſupple p
hunc modum cāns doloꝛem cauſando ſolutionē
in cōtinuo qꝫ neceſſaria eſt humectatio ſicut ſcis
.ſ. vel cum humectantibus. ſ. poſitiue ⁊ ſi non
ſufficient maius quo indigebitur erit humectatō
priuatiua euacuando materiam collericam ſiccā
unde membrum reddetur humidius uel ſicut ſcis

supple in radicibus uniuersalibus. ubi habitum est de modo humectationis hanc autem calefactionem uel infrigidationem uel humectationem priuatiuam posuit. d. A. secunda primi doc. scda summa prima capi. 17. ad medium cap. & summa secunda eiusdem doc. ca. primo secundo & tertio. colligitur etiam de flobothomia qñ frigidat calo de flobothomia quarta primi satis ad principium capituli. Sed si tu quezas. d. A. nñ hic posuit curam male complexionis sine materia humide & sic uidetur insufficiens dicatur breuiter cum eo. secunda primi sñma eadem de causis doloris absolute qñ hñidtas sine materia nullo modo dolorem efficit & ideo non oportuit ponere curam illi? cum ab eo dolor non dependeat &c. & si ex eo dolor causaretur eadem correspondentia erit ratio in cura. Ex hoc textu potestis colligere qñ aliqñ in mala complexione simplici sine materia ad curam competit euacuatio. Et si contra hoc obiciatur de mente. H. tertio tegni textu ɔmenti. 82. & 83. Plusq̃ ɔmẽtatorẽ textu ɔmẽti. 34. illa parte. Curatio uero unum quidem habet modum &c. ubi expresse colligitur de mente. H. esse quod discrasie facte ut est mala complexio simplex ex quo non habet causam a qua dependeat una sola sumitur intentio curatiua que est ablatio contrarij ut si causa fuerit calida applicetur cã frigida ut in textu ipse declarat igitur in hac parte non conuenit euacuatio ex quo euacuatio respicit materiam &c. dicatur hic concedendo sententiam. H. Q discrasie facte una tantum sumitur intentio curatiua que est remotio eius per contrarium alterans & hoc per se & hec uocatur uera curatio ut loco allegato tamen non inconuenit qñ si in tali casu coniungatur causa ut multitudo humorum propter quã dubitetur de futuro lapsu q tunc ad preuisionem & non ad ueram curationem competat euacuatio que respicit illam materiam in quãto peccantem & sic euacuatio est sibi contraria pro quanto euacuatio fiue inanitio cõtrariatur repletioni. Ista responsio posset dari sz nñ uidetur tollere totam difficultatem. quoniam ex textu nostro apparet qñ euacuatio remouet illã complexionem frigidam uerbi gratia euacuando colleram quoniam talis euacuatio infrigidat dico igitur aliter. s. qñ discrasie facte per se una tantum sumitur intentio per alterantia per accidens autem interdum conuenit euacuatio ut in exemplo dato euacuatio collere per accidens remouet complexionem calidam quoniam remota causa prohibente inductionem frigiditatis nã consequenter mediantibus etiam alteratiuis remouet alteram complexionem calidam sicut & aperiens fenestram est causa per accidens illuminationis domus & secundum hoc saluatur utraq; sententia lege litteram totam quoniam iam est clara.

Cum autem causa in eis ẽ

In hac secunda parte principali huius partis ipse prosequitur ponendo curam dolorum materialium & potest diuidi tota ista pars i duas quoniam primo ipse ponit canones obseruandos i cura regulari. scõo ostendit quid faciendum ẽ coacte in excessiuo dolore. scõa ibi uersus finem capituli. Cum ergo fortes fiunt dolores. prima adhuc in duas quoniam primo ponit curam magis generalem. secundo minus generalem. secunda ibi prope. Et si fuerit sanguinea &c. prima pars etiam posset in duas diuidi. secundũ duas principales intentiones que sunt hẽnde in morbo materiali a causa fluente dependentiã habente quarum una sumitur a materia fluxura & alia sumitur a materia iaz fluxa. prima igitur intẽtio que sumit a fluxura est prohibitio fluxꝰ materie secunda que sumitur a iam fluxa est resolutio eiꝰ quod fluxuz est. & has ponit dominus. A. in lra & quoniam primo intentio perficitur tribus specialibus instrumentis prohibendo. s. fluxum diuertẽdo materiam ad oppositũ. s. sine euacuatione & diuertendo euacuando materiã que est fluxura & confortando membrum lesum ne recipiat cuz his tribus sufficienter complctur prima intentio has omnes intẽtiones. s. duas generales & tres speciales complentes. primaz generalem posuit ipse in littera legendo litteraz continuam dicit igitur primo ponendo primam intentionem & eam declarãdo. Cum aũt causa in eis est materia. s. doloribus tunc oportet qꝰ prohibeatur effundetur. s. de materia & ponens modos prohibitõnis dixit. per alterationem ad contrariũ. s. nõ extra euacuando & pminoraẽ. s. per minoraẽ euacuando materiam extra tamen ad oppositum diuertendo qz. s. euacuãdo per partem oppositã loco dolenti & est secũdꝰ modus addit ponendo. tertiũ modum prohibitionis materie fluxure dicens. Et confortetur mẽbrum & nõ suscipiat. s. cuz medicis frigidis & stipticis &c. Addit ponendo secundam principalem intentionem que sumitur a materia fluxa dicẽs. Et resoluatur quod inuentum est. s. esse fluxum ut patet. s. in totum membruz a materia que fluxit. Et excutiens se a speciali determinatione diuersimõi applicatõnis repercussiuoruz uꝰ diffinitiuorũ & resolutiuorũ addit. Et reddi in omnibus illis ad canones uniuersales. s. scriptos tertio tegni & quarta primi spãliter ca. xxv. Pro intellectu huius totius partis est sciendũ vt colligitur ex verbis. H. expresse tertio tegni textu ɔmenti. clxv. Q quandoqz cũ apostemate uel dolore apostemosso ɔiungitur plectoria totius cura primo debet fieri euacuatio totius secundo debet fieri tractus ad portem oppositam deinde fiat repercussio in loco quoz to fiat resolutio materie remanent. Sed ubi non sit corpus multũ uel minus secundum totuz repletum dicit Plusquãcõmentator ibidez nõ oportet incipere ab euacuatione totius sed expedit in reliquis habere ordinem qui dictus est & istum ordinem non existente plectoria obseruauit dñs. A. in textu nostro ut primo fiat diuersio ad oppositum que aliquando sufficit ut fiat non extra euacuan

do materiã ut in cõpore ẽt nõ mediocriter pleno quoniã in tali aliqñ solum exercitiũ partis oppo site facit ad sufficientẽ diuersionẽ ut dixit .d.A. ãrta primi loco allegato. Nã multotiẽs a ma nu a postemossa trahitur materia qñ cũ alia res differtur ponderossa ꝛ hora una tenetur utpluri mum tñ ꝺueniꝫ diuersio euacuatiua ꝛ uocatur minoratiua apud.d.A.hic per flobotomiã .s. uel euacuatõm aliam que fiat ad oppositum p unam tñ diametrũ integram qz si fieret atractio p duas diametros atractio fiet quodãmodo im possibilis de materia fluente q̃ ẽ proxima mẽbro leso nõ correspondẽtibus meatibus materie in ta li diuersiõe habilis ꝛc.hec enim diuersio ꝺueniẽ ter facta dupliciter iuuat prio qz minorat mate riam ꝛ prohibet ipam fluere ad locum lesum cũ ad ꝺtrariũ trahat scõ iuuat quoniã euacuando facit ut totum ꝛ mẽbra uicina mẽbro egro pos sint recipere materiã fluentẽ cũ repcutitur quam recipere non possent si uasa forent plena ꝛ hoc est q̃ dicebat.H.qõ corpus repletum non recipit iuuat ẽt qz quodãmodo atrahit materiã fluxam ne detur uacuũ ista igitur diuersio ꝺueniẽter an tecedere debet repulsionẽ siue repcussionẽ quam .H.appellauit pulsionẽ ꝛ transmissionem per pa rum ante textum allegatũ ꝛ hec intentio que est repcussio ꝺpleatur cũ aliq̃liter frigidis ꝛ stipticis naz q̃ frigida aplicata mẽbro fit quedã expressio de materia fluxa ẽt uie aliqualiter ꝺstringuntur ne succedens alia fluat materia p stiptica autez unitis ptibus mẽbri ꝛ uirtute mẽbri ꝺfortata fit ẽt humoris fluri ad ptes uicinas excussio q̃dam ipa ẽt pte ꝺfortata ualidior redditur ad non reci piendũ materiã ledentẽ. Dec tñ repcussio nõ cum equalibus frigidis ꝛ sicis fienda est semper sed in diuersis materijs diuersimode quoniã i ma teria collerica frigidiora ꝛ magis stiptica conue niunt q̃s in sanguinea cum sit breuioris quantita tis ꝛ magis apta fluxui ꝛ plus soluens ꝺtinuum q̃s sanguinea correspondẽter itellige de materia mixta ꝛtati ubi cũ remissioribus ꝺplentur repcus sit hec ẽt intentio que ẽ repcussio ꝺueniẽter an tecedit ad resolutionẽ eius qõ remansit q̃ resolu tio p euaporationẽ fieri debet quoniã minorata materia que erat in membro per modum dictũ repercutiendo modica ꝺsequenter i membro re manente faciliter fiet dicte materie subtiliatio ꝛ dillatatio nõ soluẽdo ꝺtinuũ ꝛ non causando do lorem ꝓpter extensionem non fieri in membro a materia que subtiliatur unde nõ causatur dolor ubi si ñ facta repulsione applicaretur resolatiuũ mẽbro subtiliata materia fieret mẽbro extensio fortis ꝛ solutio in ꝺtinuo ꝛ ex consequenti dolor magnus. Et hos ordines seruauit.d.A.i textu nostro ut statim uidebitur legendo lr̃am . prius tamen est ulteriꝰ notandũ aliud i ista materia singulare. Nota igitur scõ hic q̃ licet canon iste a.d.A.positus hic ꝛ a.H.loco allegato sit genera lis. Dabet tamen ꝛ patitur exceptiones quas dam quoniã non in oi casu debet obseruari uer bigra ubi talis dolor iuncturarũ esset factus p uiam crisis uel expulsionis cretice in febre acuta ut sepe fit maxime in pedibus non debemus isto casu trahere ad oppositum uersus pricipalia ne qz fortiter repcutere quoniã esset timor ut infra uidebitur. Ubi ẽt talis dolor fieret a casu uel pcussione supra iuncturam in corpore paucoruz humoꝝ ꝛ bonoꝝ tunc sola repcussiua nõ ꝓcedeñ euacuatione diuersiua sufficerent ad curam cuz aliquibus mitigatiuis doloris imo ubi in cãu ẽt necessaria ẽt diuersio hic oz prius cũ localib⁹ at tendere mitigationi doloris quoniã dolor atrahit apostema q̃s qõ ad longinquũ fiat atractio uel di uersio ut dicebat.d.A.quarta primi. Cum ma teriã ad lõginquũ trahere uolueris dolorẽ loci pri⁹ fa. In aliꝭs ẽt quibusdã casibus cañ iste nõ esset obseruandus. Ideo ne ꝺtingat error in opere ipse in his remisit nos ad canones vniuersales in quibus sunt vel fieri debẽt tales exceptiones lege eam litteram quia clara est. Cum causa in eis s.doloribus est materia tunc oportet ut prohibeꝯ quod effunditur ꝛ hec est prima intẽtõ generalis que sumitur ad causam fluentez ꝛ adducens mo dos quibus cõpletur hec intentõ. Addit per atra crõnem ad ꝺtrarium.s.aliquando nõ extrahendo materiam.i.euacuando illam ꝛ ẽ vnus modus p sequiꝯ in alio ꝛ p minoratõem .s.per diuersionem euacuatiuã ꝛ est secũdus modus. Addit ponendo tertium modũ dicens. ꝛ ꝺfortetur membrũ ne su scipiat: Et est tertiꝰ modus ꝺplẽdi primam inten tionem. ecce ordinẽ quẽ seruauit primo diuertẽ do non euacuando si sufficiat ꝛ si non sufficit fiat euacuatio minoratiua postea ꝺfortetur membrũ vt supra dictum est. Addit postea ponendo secun dam principalem intentionẽ que sumitur a fluxa materia dicens ꝛ resoluatur quod inuentũ est ut priuetur.i.resoluatur materia que iuenta est in lo co fluxa vt priuetur membrum ex ea.i.in toto re soluatur ꝛ hic est ordo generalis quoniã ut dictũ est sunt quidam casus in quibus iste cañ non de bet obseruari addidit: Et redi in omnibus illis ad canões uniuersales. Segꝯ alia ꝑs principalis.

Et si fuerit sanguinea In hac pte prin cipali ipse specialius prosequitur ponendo curaz dictoꝝ doloꝝ ꝛ diuidi põt tota ista ꝑs principalis di spositione principali in duas ptes qñ prio ipse po nit diuersos canones respicientes diuersos modos euacuationũ sumptos tam ex parte ordinis ipsoꝝ euacuationũ inter se vt mediciarũ soluẽtiũ flobo thomie ꝛ vomi⁹ q̃s ex parte ordinis medicinarũ interi⁹ tantũ sumẽdaꝝ in fortitudine ꝛ debilitate earũ.scõo ipse ponit cañ circha aplicatiõez medi cinarũ exteri⁹.scõa ibi. Repercussio aũt mate rie: prima etiã i tres: quoniã primo facit qõ dictũ est.scõo ipse ponit quasdã regulas obseruandas in eo qui debet sumere medicinas.scõo ibi. Et expedit ei qui ꝛc.tertio ordinauit quid fiendũ est factis euacuatiõibus: ibi: deinde administra pro uocatiõez ꝛc.prima etiã in duas: quoniã prio ponit

canonē respicientē mōz euacuatiōis fiende uel nō fiende ante digestiōez materie. scō ponit cañ in euacuatiōe posit digestiōez. scā ibi: cuqz ꝓpletur maturatio. pria etiā i duas diuidi pōt: quoniā prio ponit canones positiuos circa euacuationē seruādos. scō ponit canones negatiuos. scā ibi. Et nō fiat flobothomia. prio etiā ponit ordinē seruandū in euacuatiōibus p flobothomiā uomituz uel secessuz. scō ipse ꝓsequit circa cañ soluctī p secessum ibi. Et incipe a re forti si nō ꝛc. De pria igitur parte ponēdo ordinē in diuersis modis euacuationū: principaliter dicit tria. Dicit primo ꝛ si fuerit sanguinea. s. materia dolorem faciens. aut cum dñio sanguinis oz ut administres flobo. ex parte ꝺtraria supple si dolor sit in certa parti culari iunctura uerbigra i pede uel manu ꝛ si fuerit cōis iuncturis corporis tunc ex utrisqz ptibus simul supple flobothomabis dicit scō. Deinde administra uomitū ꝛ proprie qñ dolor ē in inferioribus ꝛ adducēs rōnem dicti sui. dicit uomit⁹ eniz magis iuuatiuus ē ei cū uentris solutio. dicit tertiō ꝺtinuando ordinē. deinde administra solutionem uentris. ratio prime ptis est satis clara nā ex quo materia ē sanguinea apta per flobo. euacuari cō uenies est flobothomia a principio ꝛ dixit notanter ex parte opposita puta si fuerit in pede dextro fiat i basilica ptis dextre uł mediana eiusdez brachij ꝛ si in sinistro sinistra correspondēt ꝛ rōnes huius ponit. Rasis in tractatu de iuncturis qñ p talez flobo. ꝓter id qō euacuatur materia peccās apta fluere uel qñ ꝓ pte fluxit disponitur remouens materiā ne fluat ad locum lesum. sed ad oppositum inclinetur. Nota ēt ꝓpter illā pticulaz aut cū dñio sanguinis qꝺ illa lra pōt duplicitez intelligi uno modo qꝺ materia peceāte non existēte pura sanguinea sed alia ut flatica mista cum sanguine cū dñio trī eiusdem sanguinis ꝺpetit flobo. ꝓpter cām dictā. Alius sensus ē ꝛ notabilis ut intuat qꝺ adhuc non existente materia sanguinea faciente dolorē pura. s. neqz mista sanguini cū dominio eius sed supple flatica aut uentosa si tamē ꝺiungatur dñium sanguinis in toto ut possibile ē in tali casu adhuc in principio ꝺpetit flobo. non qz euacuetur materia peccās ut in casu supiore: sed qñ ꝓuidetur ne ꝓpter dolorē atrahatur dicta materia sanguinea in toto exīs ad locū lesum et ista sīa uel similis ēt ponebatur in principio ca. ut qñ suspicatur de futuro morbo ꝛ p flobo. posse fieri preuisio ēt si pro tunc non sit actu egritudo in qua scōm se non sumatur intentio de flobo. fiēda tī tunc deberet fieri flobo. ꝛ hoc est qō dicebat. B. in suo de flobo. cap. v. Cum dixit ꝛ est textus singularis. Non enim solum qñ iam magna fuerit egritudo flobothomare est tūs sed cum suspicabitur debens ꝓuenit eniz eruditio ārta: Y. dixit docens nos quecunqz pītibus iam egritudinibus recte utiqz agemus melius esse hoc scōm principia earum uel debentibus incipere anticipare facientes. ecce qꝺ cum est suspitio debemus anticipare hoc tamen qō dictum ē de flobo. fienda intelligē dum est si reliqua ꝺsenserint de etate ꝛ relige ꝛc.

Notate tamen qō non in omni repletione i principio dolorum debetur euacuatio per flobot. uo lentes preuidere ne de materia repliente aliquid fluat ad iuncturam sed tantum in illis ut idem dicit. B. debemus preuidere cum flobothomia i futuris morbis quibus ꝓsentibus recte uti agerem⁹ si flobothomare eius modo manifestum est exīte repletione i toto flatica si flueret materia flatica ad iuncturam quod tunc ab illa materia non sumeretur intentio recta de flobothomia Et hoc ē qꝺ dicebat. d. A. quarta primi cap. proprio cū dixit. Et debes scire quod non quotiens nominata repletionis signa apparuerit oz ut minus imo quandoqz est repletio ex humoribus crudis ꝛ est tunc flobothomia multum impediens ꝛc. ꝛ totam istam sententiam tacite innuebat textus noster. ubi tantum laudauit flobothomiam stante materia sanguinea faciente dolorem aut cuz dominio sanguinis in toto sed scōm modum exponeñ. ꝛ B totum bene notate quoniam multi medicorum in omni doloze iuncturarum a principio faciunt flobothomiam ꝛ male ut etiam infra uidebitur.

Est secundo principaliter aduertendum etiaz circa primam partem circa illud uerbum. Et si fuerit cōis iuncturis corporis tunc expedit ex utrisqz partibus simul flobothomare quod ꝓpassionem esse cōmunem iuncturis corporis possum⁹ duo intelligere. primo cōmunitatem generalem: ita qō in omnibus uel maxime manifestis iuncturis totius corporis fit dolor sicut in artetica fit. sō modo ut intelligamus passionem esse cōmunem iuncturis corporis non omnibus sed duabus: uer bigratia si dolor sit in utroqz pede tunc fiat i utrisqz brachijs ꝛ licet utroqz modo itelligi possit. credo tamen quod secundo modo proprius intelligatur: ratio tamen utriusqz sensus est eadem.

Quoniaz existente doloze in omnibus ut in artetica ꝛ fuerit materia sanguinea est significatio maxime superabundantie sanguinis in uenis. vnde cum non possit in uenis contineri resudans per poros uenarum effluit ad omnes iuncturas. quoniam ex omnibus uenis totius fluit. In tali igituz casu conuenit flobothomia ex ambabus. uel utrisqz partib⁹ simul. s. ex basilica dextra ꝛ sinistra simul quoniam ex tali flobothomia ab omni parte diuertitur. Secundus sensus etiam eodem fundamento fulcitur quoniam existente podagra in utroqz pede fienda est flobothomia in utroqz brachio quoniam per flobothomiam factaz in dextro diuertitur conuenienter materia ex pede dextro ꝛ existente dolore in pede sinistro cō uenienter diuertitur materia per flobothomiam sinistri brachii ꝛ sic expedit ex utrisqz partibus simul flobothomare sed hic restarent alique dubitationes. Primo quoniam de mente Rasis in dispositionibus si doloz est in manu destra fiat flob. i manu sinistra ꝛ si sinistra i dextra qō fiet si ēt doloz in vtraqz manu apparet ex dictis qꝺ debebit fieri ēt flobo. ex vtraqz mānu qñ per flobo.

destre diuertetur a sinistra ⁊ p flobo. sinistre a de
stra quod nō apparōnale qm̄ per quālibet istarū
fieret tractus ad membrum lesum dicendum hic
q̄ arg. non ꝺcludit pp hoc nocumentum quod se
queretur quod dictum est ymo ēt vbi esset dolor
in vna manu tantum sed esset timor q̄ sic ꝺsueuit
ne ēt accidat in alia tunc non debemus ex manu
sed ex pede non sic autē sequitur nocumentū exi
stente dolore i vtroq3 pede si fiat flobothomia ex
vtraq3 manu. i. brachio quoniā nulla illarum est
egra vt somnio: existe igitur dolore in vna tantum
pōt fieri flobothomia in altero brachio nisi in ca
su dicto vel nisi esset mulier in qua essent retenta
mestrua vel his similib⁹ vt in apostemate sangui
neo ꝓpt̄ vbi fi: fieri flobothomia licet esset dolor
in pede sinistro nō deberemus flobothomare fm
exigentiam pedis sed ꝓpt sed si esset i vtraq3 nō
in ambob⁹ brachijs sed in safenis vel arteticis sub
cauilis extrinsicis situatis vt infra videbitur. Sz
etiā secūdo remaner difficultas q̄ existente dolo
re in pede dextro debeat fieri in principio flobotho
mia ex manu vel brachio destro ⁊ i sinistro pede
ex sinistro brachio videt magis q̄ exīs dolore in
pede dextro debeat fieri flobo. in sinistro brachio
q̄ in dextro quoniā Rasis in dispositōnibus dixit
q̄ in elefantia debemus incipere a flobothomia
bsialice lateris oppositi ⁊ in Almansore dixit. Ex
basilica quoq3 contrarie partis minutio fienda ē
idem videtur dicere de dolore podagrico. Idez ēt
Serapio quarto breuiarij ca. xxiij. de curatione
doloris iuncturarū dixit in egritudine ergo poda
gre flobothomamus ex iūctura oppositā pedi in
firmo iunctura aūt oppositā non est dextre man⁹
ad pedem dextrum sed magis dextre ad sinistrū
⁊ sinistre ad dextrum cū inter ill̄a maior sit distā
tia ⁊ cōsequenter oppositio. Pro hac parte ēt fa
cere videtur text⁹ noster cū dixit si fuerit sangui
nea ꝛc. oportet vt admistres flobothomiā ex par
te Ꝺria maior aūt Ꝺrietas est supius ad inferius ⁊
dextre ad sinistram q̄ supius ad inferius tantū igi
tur potius fienda erit flobo. exīte dolore in pede
dextro ex basilica brachij sinistri q̄ dextri ꝛc.

Eriaz p hac pte sunt expressa verba Azarij in
ca. de Aluacras sine podagra vbi dixit curatio q̄
fit ex sanguine ē qō flobo. patiens ex parte oppos
ta egritudini ⁊ declarat vt si fuerit dolor i dextro
pede fiat flobo. in basilica sinistri brachij. In op
positū tñ huius est cōis ptica pticantiū fundā
tiū se sup hoc quoniā ars debet imitari nām natu
ra aūt exīte apostemate vt in epate cuz facit flu
xum ex nare dextra ad bonū vt multum termina
tur ⁊ ad malū si p sinistram opposito mō ē si apo
stema esset in splene. Idē expresse dixit Auerois
septimo coll'et ca. 27. vbi ponens curaz solutionis
ꝺtinuitatis facte in venis exemplificando de trac
tu ad partem oppositā dixit. Et tractio ad pt̄ē
oppositā fit sicut q̄n ꝓpter fluxum sanguinis na
rium vt dextre ventosas super epar poni iubem⁹
aut super splenē si fuerit ex sinistra. Idem Rasis
in dispositionibus si est in pede dextro fiat in ma
nu dextra ⁊ si sinistro i sinistra. Idem ēt expresse
in tractatu suo de iuncturis. Pro declaratione
huius difficultatis est intelligēn primo q̄ corpus
patiens aut est plectoricuz ⁊ cum hoc fortis virtu
tis ⁊ morbus ē in principio principiante aut iste si
adsunt conditiones q̄n ⁊ si forte fit vna earū vez
bigratia q̄ materia incipiat primū fluere tñ cor
pus nō erit plectoricum q̄ nō maxime sanguine
repletum ⁊ virtus non erit fortis aut forte corpus
erit plenum sed medicus nō occurrit nisi postquā
materia pro parte naturabili fluxit vt plerūq3 fit

Secundo Suppono q̄ i magna plectoria san
guinea si fit dolor iuncturazum vtplurimū non fit
dolor i particulari iunctura vt in pede tantū dex
tro vel sinistro sed vtplurimū fit arteticata que ē
pluribus cōis iuncturis ratio huius dicta ē supra
quoniā in maxima repletione sanguinea per resu
dationem effunditur sanguis ab omnibus venis.
totius itaq3 ad omnes iuncturas fluit ⁊ i omnib⁹
recipitur ⁊ nō in particulari tantum cum hoc ta
men stat q̄ prius manifestetur flux⁹ i vna q̄ alijs.

Istis breuiter notatis ponuntur tres conclusio
nes prima ē q̄ maxima existente plectoria in prin
cipio fluxus ad vnam tantum iuncturaz vt ad pe
dem destrum flobo. est ex parte contraditoria vt
ex uena basilica sinistra brachij hec cōclusio pa
tet quoniam in tali casu fiēda est maxima diuer
sio a loco apto maius nocumentum incurrere cuz
igitur maius nocumentum sit ꝓtum icurrere mē
brum quod primum incipit ledi propter maiorez
facilitatem ad materiam recipiēn uel propter ip
sius debilitatem uel uias esse lat oces ad eum q̄
aliter in ea non prius incipisset uel propter dolo
rem prius ibi initiari qui addit atrahendo mate
riam uel pp omnes istas causas simul ⁊ alias de
quibus facta ē mentio in ca. causarū sequit q̄ ab
hoc membro sit precipue maxima fiēda diuersio
Maior aūt fit diuersio diuertendo cōtraditorie
fm modum dictum per unam semidiametrum q̄
est inferius ad supius ⁊ aliam que est destri ad si
nistrū q̄ faciendo diuersionem tantū p eam que
est inferius ad superi⁹ igit ꝺclusio vā neq3 hic ob
stet q̄ ꝺtio que fit in longinqua multo plus de
bilitat q̄ q̄ ad ꝓpinqua unde flobo. pedis plus ꝺ
bilitat q̄ manus ca. de flobo. quarta primi nā hic
de hoc non est timor cum ponamus corpus pleto
ricum ⁊ uirtutez constare. Et istam conclusionez
expresse intelligebat Auerois septimo coll'et ca.
xxi. ubi dixit. Et si possibile esset desideraremus
ut quando atrahere uolumus ut secunda conclu
sio ibi omnes existerēt oppositiones maxime quā
do est replectio secundum uassa. Nota tamen
quod Auenzohar in. xlvij. tesir flobothomar i pri
cipio de uena cefalica oppositi lateris sed cōmu
niter omnes alii faciunt flobothomiam de basili
ca ⁊ hic ego assentio. Secunda conclusio est
in dolore sanguineo destri pedis si corpus non
fuerit plectoricum ⁊ non fuerit uertus multum
constans uel materia non fuerit in principio

fluxus. sed iam pro parte aliquali tantum fluxa tūc competit flobothomia cōtrarie tātū facta. s. in basilica dextri brachij. hec cōclusio ōclaratur quoniā per flobothomiam sic factam sufficienter adipletur intentio medici que est inclinatio materie fluxure in partem diuersam a mēbro dolente ⁊ cum hoc fit conueniēter de materia fluxa aliqua lis euacuatio vbi si fiat diuersio contraditoria nō fieret conueniēter de materia fluxa euacuatō cū ad illam partem rectitudinez non habeat que tamen requiritur in euacuatione diuersiua vt colligitur quarta primi ca. prīo. §. Et quandoqz confert loci ⁊ societatis simul solicitudinē habere ⁊c. Per illam ēt diuersionē debilitaretur nimis vtus ergo sequitur ɔclusio. s. q⁹ fienda est cōtrarie tantum ad modum expositum. Et ex his infertur.

Tertia ɔclusio talis vtplurimū in podagra. sanguinea pedis dextri in principio flobotb. est i brachio dextro ⁊ si sinistri pedis i sinistro ⁊ sic ex pte contraria vt dicebat textus noster ⁊ non contraditoria ista ɔclusio patet ex precedētibus primo qz vtplurimum cum fit podagra in vno pede tantuz non est corpus plectoricum ⁊ sic non competit diuersiua contraditoria sed sufficit contraria diuersio. Secundo qz vtplurimum non occurrit medicus in principio fluxus materie sed iam fluxa pro parte materia quo casu insurgit intentio diuersionis ⁊ cum euacuatione ⁊ hec conuenienter completur per flobothomiam factam contrarie vt dixit precedens ɔclusio igitur tota ɔclusio vera dicitur etiam vtplurimū propter casus supra positos vel similes qñ si in multiere propter retentionem mestruoꝝ fieret podagra in vno pede non debet fieri flobothomia in brachio sed in alio pede ⁊c. ⁊ sic de alijs quos casus ponit Rasis in suo tractatu de iuncturis ca. tertio. Itez restat respondere ad dicta ante oppositū ad primū quod est forte de Elefantia in qua Rasis precepit fieri flob. ō vena basilica lateris oppositi respondet Conciliator differentia. ccxxiiij. vbi etiā ipse tractat istaz materiam satis obscure dixit ad hoc quod simili tudo nō tenet de Elefantia ⁊ de doloze iuncturarum quoniā vt ipse dixit Elefantia vtplurimū cōtingit ex maiori plenitudine q̄ doloz iuncturarum ⁊ ex hoc soluit quasi inuat q⁹ exīte plectoria vt dictum est debet fieri diuersio contradictoria ⁊ hec vt multū ɔiungitur in elefantia qua nō existente fienda ē flobothomia cōtraria ⁊ quia plurimum talis non existit in doloze iuncturarū. In de est q⁹ in tali doloze debet fieri de vena eiusdē lateris hec responsio propter tanti viri auctoritatem deberet esse nobis ɔclusio verūtamen propt̄ istos textus forte coniungeretur erroz in opere qz si in omni Elefantia fieret flobothomia in parte opposita ɔtraditorie ⁊ esset confirmatus per auctoritatem Conciliatoris qz cum ea ɔiungitur plectoria dicam hic quedā breuia ⁊ si dissona suie ɔciliatoris credo tñ euacuabit radicit⁹ difficultatē.

Dico igitur primo supponendo q⁹ elefantia vt plurimū pendet a materia melācolica: ⁊ sepe ēt a flegmate grosso: rarius aliter fit a sanguine.

Suppono scdo q⁹ cum fit ex sanguine vtplurimum cuz tali causa coniungitur plectoria sanguinea: iste due suppositiōes expresse colliguntur ex textu. d. A. supra in causis elefantie ⁊ in cura ei⁹.

Supponitur cōsequēter qz raro vel nunq̄ duz elefantia est melācolica vel flatica: secuz cōiungitur plectoria sanguinea: ⁊ cū hoc supponatur q⁹ alia plectoria a sanguine non indicatur de flobothomia fienda. istud supra declaratum est de mēte. d. Au. quarta primi. Istis sic stantibus dico primo cōtra cōciliatoꝝ m: q⁹ vtplurimuz nō est fienda flobothomia in elefantia dextri pedis ex basilica sinistri brachij: qz si in ea cōiungatur plectoria: quoniā vtplurimū elefantia pendēs est a materia melancolica uel flegmate grosso: ⁊ in tale raro vel nunq̄ cōiungitur plectoria: que indicet de flobothomia fienda: vt patet igitur dictuz vere dico scdo: q⁹ si elefantia est sanguinea vtplurimū causa eius est uehemētia repletionis sanguinee ut dixit. d. Au. capīo proprio: dico igitur q⁹ in tali casu in quo cōpetit flobothomia cum ɔiungatur plectoria debet fieri flobothomia ex parte cōtraria. i. cōtradictoria: hoc tamē raro contingit: quoniam raro euenit ut pēdeat elefantia a sanguine si tamen fit a sanguine tunc cōpetit flobothomia fm modum dictuz: ⁊ istum sensuz forte intellexit cōciliatoz cū Rasi locis allegatis: ueruz qz text⁹ Rasis indistincte uidetur sonare: q⁹ in principio elefantie semper debemus flobothomare ex pte opposita ⁊c. forte posset dici q⁹ in alijs elefantijs a sanguinea non competit flobothomia: ⁊ ratio est nō qz in ea cōiungatur plectoria indicans de flobothomia ut dicebat Cōciliatoz: sed quoniaz materia elefantie quecūq; sit adustione pticipat ad prohibitionem igitur adustionis: qz flobothomia infrigidat ad modum supra dictuz in principio capituli. forte in qualibet cōpetit flobothomia: ⁊ ex uena opposita cōtraditorie fm modum dictuz: qz si sit sanguinea cōpetit ex alia uena per rationez assignatum: ⁊ si sit alterius humoris frigidi: qz a colera nō fit: ut capīo proprio fuit ōclaratū. ppter tamē adustionē in tali materia ad prohibitionez eius ad infrigidandum aliqualiter cōpetit flobothomia: ⁊ nō ex eadē parte: qz timoz essz existēte materia frigida ne minus infrigidaretur ⁊ ingroſſaretur. est igitur cōueniens ut in parte opposita fiat: ⁊ sic in omni cōuenit a principio cōsentiente uirtute: ⁊ in etate conuenienti: ⁊ hoc forte uoluit Rasis ⁊ nō propter plectoriaz secum cōiungi: ut dixit Cōciliatoz: sed pp aliam causam ut dictum est que causa nō cōiungitur in doloze iuncturarū a causa frigida: qz ibi nō est timoz de adustione materie: ⁊ sic est responsum fundamentaliter ad primam difficultatē ⁊ notate. Ad secundū q⁹ fuit dictum Serapionis: dico cuz dixit fiendā ēē flobothomiam ex parte opposita ipse intellexit non oppositionē p̄cisissime sumptā que est inter ɔtraditoria: sed eā tātum que ē inter cōtraria. s. que ē supius ad inferius tñ. Deinde dico ad textū nr̄uz

ꝓfienda est ex parte contraria uere ꝛc. Ad textum Azarani clarū dicit qō ipse intellexit in principio principiāte cum alijs conditionibus ꝛc. ꝛ sic est solutum ad istam difficultatem pro hac parte. pro parte uero opposita si reperiatur textus quod debeat fieri ex parte contraria ēt non contradictoria intelligitur vt in pluribus nō existente plectoria neqꝫ exīte materia in principio fluxus principiante vt dictum est ꝛc. Est consequēter circa presentem lectionem aduertendū circa ordinem: quem dicit esse obseruādum: bijs diuersis generibus euacuationū: quoniā primo ordinat flobothomiā si fuerit expedies: postea vomituz propter passionibus mēbrorum inferioꝝ: postea solutiōez ventris. Aduerte hic per solutionē ventris debere intelligi verā solutionem que fit cum electiue soluentibus: ꝛ non cum lenientib⁹: quoniā lenitio vētris regulariter debet precedere flobothomiaz: vt prima quarti: ꝛ quarta primi ꝛ alibi i multis locis sed de solutione ventris exoluente intellexit. d. A. idem dico de vomitu ꝙ aliquis est vomitus letus factus in corpore aptissimo ad uomēdum ad mās cō.s in stomaco leuigantes euacuandum vt cum aqua calida tantū vel cū pena inuncta olleo in gutur imissa quidā vero est factus cum appropriat⁹ elegēdo. s. cū medicis appropriate soluētib⁹ iter quas tñ ē diuersīt idebilitate mediocritate ꝛ fortitudine vt dixit Mꝛ. ide cōsolatione medicinaz intentiōe prima ca. secūdo hic tamen ordo. d. A. fuit ponere flobothomiam ante vomitum maxie intellexit de vomitu electiuo ꝛ nō leui cōi quoniā forte non inconueniret inhabito ad vomitū ꝛ materia leuigante in ore stomaci stante ēt necessitate flobothomie preponere vomitum leuem sicut de lenitione ventris dictum est sed de uomitu appropriato intelligebat per hoc ꝙ dixit ipsum conuenire quando dolor est in inferioribus qm talis est quidā casu multum confert ꝛ quia ab inferioribus erradicando. i. euacuando diuertit ꝛ propt istam causam. o. A. dicebat loquens de isto forti appropriato ꝛ p opter istam causam capi. proprio ꝙ ipsius atractio ꝛ erradicatio. i. euacuatio ē ab inferioribus ꝛ propter istam causam addidit textus noster vomitus enim magis iuuatiuus est ei. s. doloꝛi membroꝝ inferioꝝ qꝫ ventris solutio .s. per secessum ꝛ tota causa est qꝛ diuertit materiaz fluentem a membris lesis purgatio ät per secessū si fieret fluente materia coadiuuaret ad precipitādum materias deorsum suppositio igitur ꝙ sermo in vomitu sit de electiuo vomitu ratio ordinis clara ē. s. ꝙ flobothomia precedere debet quoniaz ipsa minus agitat materias ꝛ ad eam fiendam non sit requiritur preparatio ꝛ digestio sicut ad vomitum quam preparationem reperies quarta primi ca. xi. uomit⁹ ēt i casu isto stāte doloꝛe i iferioꝛib⁹ precedere debet euacuationez per secessum: quoniā ꝛ si vomitus appropriatus vtplurimū sit euacuatio magis laboriosa: qꝫ euacuatio etiā cum appropriatis per secessum: vt dixit Aliebas capꝰ proprio ꝛ Mꝛ. sue loco allegato: qꝛ ad eum maioꝛ sequit⁹ in toto comotio: tamen qꝛ uomitus ab inferioꝛib⁹ diuertit ꝛ solutio secessiua quodāmodo ad fluxuz preparat: ideo conuenienter preponendus est uomitus solutioni: ꝛ istum ordinem seruauit textus noster: hic tñ aduerte ꝙ licet uomit⁹ talis debeat esse ex electiuis aliqualiter: non tamen in principio debet esse maxime fortis: sed in processu magis: quoniā ex eo nimia fieret comotio materierū in principio quod plurimū obesset: sed fit tamē talis vt ꝛc. Et hoc est qō dixit Serap. Incipiam⁹ ꝛ demus id quod complēt mouet vomituz quadā motione ꝛc. verbigratia cum cassia ꝛ decōie semi nis aneti vel atriplicis. ꝛ nō cū nuce vomica vel cartamo que sunt mediocriter uomitiua: multo minus conuenit eleborus ꝛc. Nota ultimo ex ultima parte textus colligitur ex oppositō: ꝙ si doloꝛ iuncturarū sit in superioribus: cum post factā flobothomiam debet fieri euacuatio per secessuz ad diuertēdū a superioribus ꝛ postea uomit⁹ ꝛc. hoc etiā totuz intellige stante morbo in principio quoniā digesta materia cuz intendimus erradicationi materie stante doloꝛe in inferioribus magis ualet secessus qꝫ uomitus: ꝛ econtra stante nocumento in superioꝛib⁹ erradicatiue magis ualebit uomitus: sed tunc debet esse cuz laboriosis ut intelligenti patere potest. Dic essent multa dicenda ō qualitate uomitus ꝛ modo: sed ista alibi queruntur: ubi hec materia proprius tangi debet. In proposito tantum fit dictum quantum ad expositionem textus nostri: ꝛ eius bonam intelligentiam fuit conueniens: lego igitur litteram. Et si fuerit sanguinea. s. materia faciens doloꝛem: aut cuz dominio sanguinis. s. mista cum dominio ꝛc. aut cum domino sanguinis in toto: ut exponebatur. oportebit ut administres flobothomiam ex parte contraria ad modum tactum in questione. Et si fuerit cōis. s. doloꝛ. iūcturis corporis dupliciter exponendo: ut dictum est: qꝛ uel cōis toti uel duab⁹ contrarijs iuncturis: tunc ex utrisqꝫ partib⁹ simul s. expedit euacuare deinde. s. facta flobothomia: administra uomitum propter quando doloꝛ est in inferioribus: ꝛ hic loquitur de uomitu electiuo: ꝛ educens causam huius dixit. Uomitus enim magis iuuatiuus est ei. s. doloꝛi inferioꝛuz membroꝝ qꝫ uentris solutio propter causam dictā: ultimate bijs completis: addit deinde administra solutōez uentris: ꝛ est tertiuz instrumentū in euacuantib⁹

Deinde incipe a re forti.

Postqꝫ supra i parte proxime lecta ipse ponit canonem obseruandum in ordine medicinaruz euacuantium. s. flobothomare uomitus ꝛ medicine secessiue. In hac parte specialius ponit cañ attendendos circha euacuationē per secessum: ꝛ possz diuidi ista pa in tres: quoniaz primo ipse ponit oꝛdinē seruādū: ꝛ sniaz quoꝛūdā. tertio reuertit declarādo fz mētē suā. scōa ibi. Et ō hoib⁹ sunt. tertia ibi. Et rectiꝰ quidē ē: de prima parte dicit. Et incipe. s. in medicinis soluentibus a re forti: si non

prohibeat priuatio maturitatis ⁊ grossitudo materiei: cuius facilis fit incolumior ⁊ gradatio conuenientior. Addit deinde sequere cum solutiuis mondificantibus secundum gradationem.

Nota q̄ ex hoc textu d. A. vult inuere q̄ in doloribus iuncturarū a principio cū volumus euacuare debemus euacuare cū medicina aliqualiter humorez eligente cuius ēt virtus vsqz ad iuncturas peruenire possit quoniaz cum tales morbi vt plurimū coniungant cū magna repletione est indigentia a principio minorationis materie vt natura fortior reddat supra residuum quēadmoduz ētfacimus in magnis apostematibus in quibus propter multitudinem materie dubitamus ne virtus possit digerere materiā ab ipso satis principio minorantes educendo de materia cum ferro tertia quarti de curationibus exiturarū apparētiuz vbi habes casus i quibus interdum expedit euacuar de materia ipsa non digesta ⁊ iste est vnus casus propter multitudinem eius talis aurē minoratiua euacuatio nō debet fieri cum medicina absolute debili quoniā vt infra dicet textus talis interdum mouet materiā ⁊ non educit ⁊ forte subtiliat humores vnde magis fluūt ad membrū lesum expedit itaqz ut sit tiñ potens vt aliqd de materia educere possit qz etiam membra a quibus pro parte debet fieri edutio sunt multum distantia quibus non coniungunt loca vacua extrinsicus i. nō ad ea coniungunt canalles manifesti per quos fiat edutio materie ꝓpter etiam istam causam cōuenit medicina non leuis absolute vt colligitur i canonib⁹ vbi vbus quarta primi ca. i. de electi quantitatē medicine. Cuz hac tamē sententia vult. d. A. nobis inuere q̄ stante peccato in materia subtili vt collerica tutius exhibere possumus medicinam talem minoratiuā eligentē humorem vel ēt vbi materia esset flā subtile aqueuz quā q̄ materia peccans fuerit simpliciter cruda grossa q̄n talis materia grossa vt flatica viscossa vel gipsea si sic obedit euacuatōi a principio sicut subtilis quoniam materia subtilis non est in totum priuara digestōne sicut grossa ymo satis faciliter educibilis est nisi esset ibibita sed illa non flueret ad iuncturas: idcirco dixit text⁹. Et incipe a re forti: si nō ꝓhibet priuatio maturitatis. i. i dispositio ad euacuationē: vt in materia frigida ⁊ grossitudo materiei dicit tamē suppositio q̄ a principio debeam⁹ euacuare cū medcina forti: tamē facilis est incolumior. i. a principio euacuādo debemus eligere in gradu medicinarū fortiū siue a proprietate eligentiuz medicinā in illis debilem postea debem⁹ procedere addendo in fortitudine. s. a minus forti ad magis fortem verbigratia prio possumus i materia collerica exhibere Cassiam in tanta quantitate vt eligat humorem ēt cuz aliquibus mirabolanis postea possumus addere in fortitudine exhibendo reubarbarum quod fortius soluit postea intendendo ꝓcedere possumus ad scamoneā ⁊c. ⁊ in frigida materia primo euacuare possumue cuz cartamo ⁊ polipodio postea addere ad agaricum materia facta aliqualiter digesta postea magis completa digestione addere i gradu fortitudinis ad turbit postea in processu magis ad colocyntidā ⁊c. Aduerte tamen hic ⁊ est doctrina oium in hac materia ⁊ erit textus expressus. d. A. infra in capitulo sequenti satis ad principium qō medicine conuenientes in casu nostro que debent esse ita fortes quod atrahant a locis remotis oportet quod habeat stipticitatem aliquam: qua figillent orificia venarū ꝓhibēdo humores facta euacuatiōe minoratiua: ne alij deinceps fluāt. Ideo ibi idez laudat. d. A. hermodatilos precipuē: quoniā faciūt succedere solutioni stipticitatē ⁊ cōfortant ⁊c. Et ita videbis obseruarū ab eo in medicinis omnib⁹ suis contra multos practicantes: qui ad hoc nō aduertunt. Non esset tamē negandum quin etiā ante talē medicinaz possit precedere cristere lenitiuum: ⁊ notate bene istū modum exponendi: qz de hac difficultate multi sunt ambigui propter uaria dicta auctorū qui uidentur negare medicinas fortes ante digestionē materie: de hoc tamē etiam infra dicetur. Et ex his patet littera clara lege eam sic. Et incipe a re forti. s. a medicinis educentib⁹ per secessum cuz stat intentio euacuationis a principio: vt sepe fit: incipe cuz medicinis eligendo soluentibus etiā habentibus virtutem atrahendi a iuncturis. si nō prohibeat priuatio maturitatis ⁊ grossitudo materiei: quasi dicat q̄ in principio cū euacuamus tutius cum fortiori medicina euacuare possum⁹ i mā subtili q̄ grossa nz i grossa ē tāta indigētia de euacuando in principio sicut est in subtili: qz nō sic est apta ad fluxū sicut illa: ⁊ sic magis dat indutias ad digerendum addit tamē q̄ntis facilis sit incolumior: ⁊ gradatio conuenientior: quasi dicat q̄ euacuando a principio cum medicina forti ad modum dictum melius est: siue in subtili siue in grossa incipere a medicinis eligentibus a debilioribus in gradu fortitudinis deinde sequere cum soluitiuis mondificātibus secm gradationem: quasi dicat hoc non solum obseruādum est in medicinis minoratiuis: hoc est in principio ⁊ augumēto. s. procedere secm gradationem intendendo in fortitudine verū etiaz in medicinis mondificātibus. s. in statu ⁊c. hoc est obseruādū.

Et de hominibus sunt Jam ipse ponit sententiam quor dā circha has medicinas ⁊ in sententia illi nolebant vnq̄ esse vtendum medicinis fortibus. i. eligentib⁹ ⁊ a iuncturis euacuātibus: nisi post materie integram digestionez: ita q̄ per totum processum ante digestionem exhibebant medicinas tantum debiles. s. una post aliaz postea facta digestione figillabant. s. erradicādo cū medicina forti ⁊ nūq̄ ante de eoz numero fuit Serapio qui in capto curatiōis in generali dixit. Incipiamus ⁊ demus illud quod mouet quodem motione: ⁊ soluat cum facilitate ⁊c. postea addit ⁊ non oportet vt faciamus illud. i. exhibere solutiuū forte: nisi post terminationē hore. s. digestiōis materie. Idem etiam Aliebas visus est sentire.

Et est quod intendit lege litteram. Et de hominibus sunt qui describunt. i. dicunt inicium cū facili post facile hoc ē i initio icipiūt euacuare cū facili ⁊ supple postea sic continuant euacuando cū alio facili post facile: ⁊ figilant cuz forti post maturationem. i. exhibent fortem medicinaz erradicantem ⁊ figilantem: ita ꝙ non amplius restet intentio ad euacuationem tātū post maturationem. i. post completam digestionem.

Et rectius quidem In hac tertia parte ipe redit ad sentētiā propriā ⁊ aduersatur positiōi no uiter dicte: ⁊ est ꝓ declarās dicta i ꝓte supiore: ⁊ prio ponit ordinē seruādū i materia simplici: scdo in composita secūda ibi. Et si materia fuerit cōposita dicit igit primo. Et rectius quidē est i hoc. i. in ista difficultate tacta si materia est subtilis colerica festinare euacuationem. s. a principio euacuare cum forti medicina ad modū supra expositum cum videtur maturatio i. cum ꝓcoqz vī maturatio ēt in dicta mā ab ipso principio qñ materia collerica faciens talem morbuz ab ipso principio vī digesta hac digestione que est ꝓparatio ad expulsionem ex quo ē mobilis educibilis ⁊c. vel cū vī maturatio quasi inuat ꝙ nō semper a principio possumus facere talem minoratiuā euacuationē ēt in materia subtili ꝓp aliquā cām ipedimēti ad euacuationē ex ꝑte materie vel alia cā sed quecūqz sit illa causa nō videbit tunc maturatio i. ꝓparatio ad euacuationē hoc tñ raro euenit in materia subtili sed si pur stet itentio ad euacuatōnem in principio debemus euacuare cū medicina forti ad modū dictū ⁊ non cum facili vt dicebat precedens positio prim⁹ cū sensus mihi magis placet ꝓp necessitatem minorandi a principio in materia subtili ⁊ eius dispositionem. Ideo addit de grossa que aliqñ est indisposita. Et si est grossa non est malum premittere ꝙ eam subtiliet ⁊ maturet ⁊ preparet eam ad hoc vt expellatur. i. dirigat cum medicis digestiuis ad partez euacuationis hoc ē ad loca expulsionū. Nota ex hoc textu non aliud intendit. d. A. nisi ꝙ minus tute euacuamus a principio in materia grossa qz in subtili vt ēt supra dixit ēt tuti⁹ possum⁹ omittere euacuationē in principio in materia grossa qz in subtili qñ in hac non ē timor de multo fluxu nisi ḡ sit plurima repletio non est maluz in materia grossa ante euacuationē habilitare materiā ad euacuationē cum digestiuis vt dixit textus veruz tñ quoniā vtplurimū in istis morbis iungitur repletio. Laudarē ego a principio fiendam esse euacuationem minoratiuā propter causam dictam superi⁹ ⁊ in hoc magis assentirem pōtioni Rasis qui in febribus flaticis ⁊ melicis a principio purgabat qz. S. qui vituperauit a principio in flacis ⁊ si vera esset sententia Rasis cui etiam cōsentit. S. in melicis a principio esse euacuandū ꝓp multitudinē materie ut dixit. Aucrois septimo collet cap. sexto vbi ponit istā ꝓtroversiam multo magis hic fieri oz vbi ꝓp multitudinē materie dubiū ē ne talis materia frigida ⁊ grossa i iuncturis recipiatur a quibus erit multum difficile erradicare. Sed si materia essz adeo grossa ꝙ nullo modo obediret euacuatiōi. isto casu dicit. d. A. nō est malū ꝑmittere digestionē: qz tūc nō erit timor. vt facilīter recipiatur in iuncturis. Uidetur tñ. d. A. velle ꝙ ēt in materia multū grossa ⁊ inobediēte ad euacuationē: ⁊ si obeam⁹ intēdere cū digestiuis anteqz fiat ispecialis euacuatio: tñ debem⁹ etiā digerēdo aliqd euacuare de materia ꝓpria: vbi gratia dando vnā pillaz satis leuē ante cenā vel post sirupū ꝑ duas horas: ⁊ aliqui eā exhibent ante sirupū: ⁊ post bibūt sirupū. sed ali⁹ modus magis mihi plz Et hoc est ꝙ addēdo dixit. Et tu iteri aleuia. s. naturā ministrādo ꝺ materia cū solutione subtili in tali casu. Et ex hoc toto textu possit colligi de mente. d. A. esse ꝙ in tali cāu euacuatio quecūqz fiēda sit semp debet esse cū apropriatis ⁊ electiue educētib⁹ ⁊ nō cū lenitiuis: vt multi iperitoruz faciūt qui exhibēt in principiis cassiaz i modica ꝗn titate cū decoctōe lenitiua: ⁊ male eis sucedit cōmuniter. Et notate bene istud qō ē cōis error i quē multi etiā appellati famosi icidūt. Et si ifra. d. A. iubebit exhibere cassiā ipse intelliget qñ tā ta quāritate exhibeatur: ꝙ ex ꝓprietate elligat ⁊ exhibebit ipse eā ipsa retificata cū aliquo ꝺfortatiuo vt in cā calida cū aqua solatri ⁊c. vt loco illo uidebitis: hēt⁹ scdo ex hoc colligere qñ quolibet tali morbo etiā a principio est de materia ꝓpria aliquid euacuādū: nā in subtili materia ē dispositio ita vt nō sit necessaria digestio: in grossa autez in qua etiā ē necessaria digestio: dixit ꝙ cuz digerit iteri aleuia cuz solutione subtili ⁊c. Et nō qñ dicit aleuia cuz facili. i. medicina: sz dicit cū solutiōe subtili. i. cū medicia debiliter solvēte. i. a ꝓprietate educēte sz debiliter: ⁊ appellabit medicina fortis debilis: lege lram sic. Et rectiꝰ quidē est: si materia est subtilis colerica festinare. i. a principio euacuare cū. i. qz videtur maturatio: ⁊ si est grossa nō est malū ⁊c. hoc est digerere: sz iteri digerēdo aleuia cum solutiōe subtili: vel sic clari⁹: si est grossa aleuia cū subtili solutiōe: hoc est a principio sz iteriz nō est malum aliqd digerere. i. euacuando digerere ⁊ digerendo euacuare. Cōsequēter ponit ordinē seruandū in ꝺposita materia postqz posuit ordinē in simplici ⁊ grossa: ꝑ se dicit igitur. Et est lra clara quodāmodo cōtinuādo. Et si materia fuerit cōposita fac vt solutiuū ⁊ epz sint cō posita. i. in eis diuersa itegrātia hūtia virtutes ad diuersas materias: qz. s. in solutio sit materia elective colere ⁊ flegmatis ⁊ addit licet tamē meli⁹ sit ut blande tractetur a principio. Nota qz supra dictuz est ꝙ in materia subtili a principio possumus euacuare: etiā in grossa debemus cū apropriatis aleuiare: in cōposita igitur debemus a principio euacuare ut ergo non contingat error: ⁊ ne simus nimis audaces in soluendo cum medicina forti nimis a principio: dixit melius esse vt blande tractetur in principio. s. subtiliter soluendo: ⁊ non nimis laboriose: hoc est quod intendit lego lram.

Et non fiat flobothomia.

Postquā posuit canonē respicientes mōuz fiende euacuationis positiuos ⁊ formatiuos ꝯiter ipe ponit dictos canones negantē ⁊ diuiditur ps in duas quoniā primo ponit can. circa flobothomiā scōo circa euacuat scōa ibi. Et similiter non fiat ꝛc. De prima igitur parte dicit. Et non fiat flobothomia ⁊ aducens rōnem sui dicti dicit ⁊ ē textus cōmuniter allegatus ⁊ huic silīs ēt ponebat quarta primi ca. de flobothomia apud principiū ca. Flobothomia. n. acrescere facit humores ⁊ facit eos currere in corpus. Et non extrahit illud qđ necesse est vt extrahat. Pro intellectu huius partis est itelligendū. Qz ista ps sit signata specialis ⁊ ita sit scōum modū assignatū tamen hec pars continuationē hz cum precedenti vbi erat sermo de materia composita ex subtili ⁊ grossa vt ex colera ⁊ flate que est cā frequentē ꝛtingēs ymo vtplurimū contingēs vt supra dicebat. Est ergo sensus lre quod in tali materia cōposita nō fiat flobothomia aducendo rōnes positas in textu qñ acrescere facit humores ꝛc. Et igit secūdo est aduertēdū quod indicatōne sumpta a tali materia p euacuatione nō competit flobo. quoniā flobo. respicit precipue peccatū i sanguie i quanto vel i quali qñ igit in casu talis materie composite ex collera ⁊ flate que non est p flomiam cōuenienter educibilis fieret flomia sequerent nocumenta que ponūtur in lra primo qz ad flomiam sequit motus in tota massa humorali ⁊ ideo fit ꝛmotio ⁊ pmistio humorū malorū cū sanguine laudabili ⁊ sic acrescere humores facit illaudabiles ⁊ hoc intelligit per hoc qđ dicit acrescere facit hūores qz sanguinem laudabilez cōuertit ad illaudabilem per mistionē cum malis humoribus ⁊ pp eandē radicē qz comouēdo humores qz ēt motus subtiliat hūores ⁊ bilitat ad fluxū ⁊ sic facit eos currere in corpus ⁊ ꝯtr ad mēbrū lesum ⁊ ex eodem fundamēto cū talis materia non sit bñ educibilis p flomiā sed p flomiā educat sanguis non peccans vt supponitur sequitur quod dicit textus scilicet quod non extrahit illud quod necesse est vt extrahatur sed supple malus humor remanebit saltē secūdum magnā partem ⁊ bonus euacuabit. Nota tamē q; vbi materia peccans esset p flobothomiā educibilis vt ꝯtigit si materia esset sanguinea. i. principale peccatum sit in sanguine tūc flobothomia est melius remediū quod fieri possit ⁊ p eaz tantuz sepe curati sunt egri vt. d. R. i de flobothomia ⁊ Rasis in suo de iuncturis vbi ponit pulcrū exēplū de vna Muliere uos videat ⁊ in isto cāu quāto citius fit a principio meli⁹ est vbi ēt materia peccans esset mista sanguini. ⁊ in toto esset dñiū sanguinis ⁊ timeremus ne in sanguine acqratur ebulitio ꝛc. tunc deberemus ēt a principio flobothomare vt supra de hoc dictū est. Sed si alius humor a sanguine peccauerit simul cum eo ita tñ q; oīum sit illius humoris supra sanguinez dicunt quidā ⁊ bñ nō incipimus a flobothōia propter textū nostrū qñ subtiliat ꝛc. Sed primo debemus euacuare illum humorē vel illos si fuerint plures dominātes postea flobōare si expedit hoc tñ intelligatur si ille humor peccauerit i quali ⁊ nō in quāto quoniā si peccauerit in q̄to cū sanguine maxie si eius quantitas nō multū dominās fuerit in sanguine tunc a flobothomia incipiēs.

Et hanc sententiā posuit. R. de iuncturis cum dixit Si mā fuerit scōum proportionē humorū in corpore ⁊ non appet victoria multa aliquorū nec in colore nec in tactu tunc scias q; dolor ē ex plenitudine ⁊ tunc icipe curā cōminutōe sanguis ꝛc.

Et de his potes recurrere ad ea q̄ dicūt quarta primi ca. quarto satis ad principiū. lege lr̄az cōtinuādo cū mā mista qz clara ē vt p3 ex modo ex posito. Et non solum verificatur textus in materia cōposita sed in oi materia nō educibili ꝯuenīēter p flobothomiam siue sit fl'a siue melancolia siue vētositas pp eadem nocumenta bene notate.

Et similiter non fiat

Nunc consequenter ipse ponit canon. principaliter negatiuos circa solutionem fiendā ⁊ posset diuidi pars in quattuor secunduz quattuor speciales canōs quos ponit secunda ibi. Cum autem declinare ibi tertia.

Et attende crises: ibi. 4. Et si possibile est de prima igitur parte dicit. Et similiter non fiat euacuatio. s. fortē erradicatiua. s. in principio maxie in mā mista: sicut ēt supra dicebat de flobotomia quoniā eadē fere sequerēt nocumēta que etiā supra dicebatur de flomia: quoniā cū talis materia sit a principio nō obedīēs euacuationi: fiet igitur in ea magna agitatio ⁊ comotio: ⁊ sic pmisce bitur iuuatiuū cū nocitiuo: ⁊ ex cōsequēti acrescere facit humores malos: qz etiā ex agitando humores facit eos fluxibiles: facit eos cōsequēter currere i mēbza lesa: nota tamē q; mai⁹ nocumētū seqtur cū fit flomia i tali materia q̄ si fit euacuatio ēt fortis incōueniēs. Et ratio est: quoniā p flomiam in casu nostro plus euacuatur de eo qđ non est dignū euacuari ⁊ min⁹ de eo qđ deberet euacuari: q̄ per farmatiā. Naz p talē eligēdo euacuationē ⁊ si euacuet etiā de iuuatiuo: plus tñ de nocitiuo euacuatur quoniā illud eligit: ⁊ nō sic iuuatiuuz. Peccatū ergo in farmacia nimis forti quantū ad euacuare iuuatiuū videtur esse p accidēs: p quāto euacuatur simul cū nocitiuo: quoniā ppter indigestionē nō ē ab eo sepatū. Peccatū vero flomie in casu nostro in euacuādo iuuatiuū videtur esse p se p quāto flobotomia p se euacuat sanguinez q̄ in cāu nō dz euacuari: cū hoc tñ stat q; a pricipio in tali materia possit ⁊ debeat fieri euacuatio minoratiua eligendo: quoniaz ⁊ si aliquale sequatur nocumentū: ⁊ sic operatio aliquomodo videatur irregularis: tamē ppter causas supradictas meli⁹ est eam facere q̄ non facere tamen ne credat me dic⁹ q; ex quo potest fieri euacuatio minoratiua q; pp hoc non debeat fieri continua digestio i materia vsqz dum sit complete digesta ⁊ tunc tantū ꝯuēiat erradicatiua dixit. Et assiduet aqua ordei

ſ.in materia ſubtili: vl' aliud dicerẽs appropriatũ ſ.ſirupus roſatus vel ſirupus de granatis vel ali⁹ vſq; quo appeat maturatio: ⁊ tũc ſupple fiat euacuatio erradicatiua. Et ſicut exẽplificatũ ẽ i materia ſubtili: ita correſpõdenter intelligat' in groſſa cũ ſuis appropriatis. Sed ne ex mente ecidat medici q; aliquãdo ante digeſtionẽ ꝺueniat euacuatio: vt ſepe dictuꝫ eſt. addit. Si autem repletio exigit ut fiat expulſio. ſ. minoratiua a principio pp cãm ſepe dictã: ad inſinuãduꝫ q; nõ fiat cũ multũ fortibus: ſꝫ ſm gradus in fortitudine incipiẽdo a debilioꝛi dixit: q; tũc fiat cuꝫ eo q; facit aſſellare ſemel aut bis ex eis que bibunt': ſicut aqua endiuie, ⁊ ſolatri cũ caſſia fiſt. ⁊ criſterib⁹: ⁊ ſunt rectioꝛa. i. ꝺueniẽtioꝛa. Nota ex hoc textu nõ debetis colligere q; cum fienda eſt euacuatio a principio q; debeat fieri cum lenitiuis: quoniã oppoſituꝫ eſt ſupra declaratũ: imo debet fieri cum apropriate eligentib⁹ debilitẽ tamẽ ſoluẽtibus: ut ſupra dictũ eſt. Et ſi tu dicas uidetur q; cuꝫ leniẽtib⁹ tãtũ debeat fieri talis euacuatio: quoniã dixit debere fieri cum eo: q; aſſellare facit ſemel ꝛc. ⁊ hoc cõuenienti⁹ faciunt leniẽtia. Ite ꝫ expreſſe dixit exẽplificãdo de aqua endiuie cuꝫ caſſia fiſt. quod uidetur eſſe lenitiuũ. Itẽ dixit q; criſteria ſunt rectioꝛa: ſed criſteria uident' aſſellare facere leniẽdo: igitur apparet q; euacuatio fienda ſit cum lenitiuis. Dicatur ut ſupra q; talis euacuatio fiẽda eſt cum apropriatis: cuꝫ quibus etiã aliqua cõ iungatur cõfortatio: ne facta in materia agitatõe plus ſequat' nocumẽtũ pp fluere materias ad iuncturas: q; ſit iuuamẽtuꝫ ex uirtutis exoneratione ſiue p lenientia: ſiue p aliter euacuãtia in quibus non ſit ꝺfortatio. Ideo cuꝫ caſſia apoſuit aquã endiuie ⁊ ſolatri ⁊c iſta eſt uirtus ꝺfortatiua ual de imo ꝺſtrictiua ut ſcõo cañ cap. proprio ⁊ ad. d A. prio qui iuſſit fieri debere euacuatõm cuꝫ eis que aſſellare faciunt ſemel aut bis de materia ꝓpria ⁊ nõ de materiebus cõibus ſicut faciunt medicine lenitiue. Et cũ replicas q; ipe exẽplificañ. dixit de caſſia fiſt dico q; uoluit eã eſſe tãte quãtitatis q; exoluendo educat ⁊ a proprietate ⁊ nõ leniendo tantũ ſed de hac exemplificauit ut inueret nobis euacuationẽ talem eſſe fiendã cũ ſoluẽtibus ſubtiliter. i. debiliter ut. ã. dicebatur ⁊ non cũ fortibus ⁊ in proceſſu cũ fortioribus. Ad illud de criſteri dicit q; ipſe uoluit q; i criſteri ſit ẽt aliq; apropriate ſoluẽs ⁊ q; ſunt rectioꝛa. i. minus tumoroſſa q; minus ẽ aptũ ſequi nocumẽtum p criſtere euacuans eligendo q; ꝓ medicinã ſil'em p ſuperius datã quoniã p criſtere minoꝛ fieret in toto agitatio ⁊ breuioꝛ anguſtia quoniam materie trahentur ad inteſtina ⁊ nõ ad ſtomacũ ⁊ ſic ſunt rectioꝛa ſi ẽt fierent criſteria lenitiua tãtum non eſſent nociua ſicut medicine ſumpte ꝛc ſuperius ꝛc. Et nota bene expoſitionẽ iſtã q; credo q; iſte textus ſuperficialiter intellectus dure rit multos ad errorẽ lege totã lram q; clara eſt.

Cum autem declinare in. Nunc ponit ſcõm cañ negatiuũ ſumptũ in medicinis aducentibus ex pte materie cum deoꝛſum mouentur ⁊ breuiter dicit. Cum aũt declinare incipit tunc non declines ⁊ euacua quoniã fortaſſe mouebit humores a locis ſuis ad egritudinem. i. ad locum egritudinis. Nota q; iſte textus patitur multiplicẽ expoſitionẽ una eſt q; cum declinare incepit. ſ. egritudo quoniã. ſ. eſt facta digeſtio in materie ⁊ pro pte euacuando tunc nõ declines. ſ. in euacuando. i. nõ minores ſupple tãtũ ⁊ euacua. i. ymo tunc euacua. ſ. erradicatiue quoniã ſi ſupple euacuabis ⁊ declines in euacuatione. i. nõ cõplete euacues. fortaſſe mouebit talis euacuatio humores a locis ſuis ad egritudinem q; fiet agitatio ⁊ nõ eradicatio iõ non declines ab euacuatione eradicatiua ex quo materia ẽ obediens ne ſequatur illud nocumentũ. Iſte intellectus eſt ſatis peregrinus ⁊ ſubtilis ſed credo q; nõ ſit de mẽte. d. A. Alius igitur ſenſus ẽ ut lra introducebatur talis. Cum declinare incepit. i. in principio morbi cum doloꝛe uel materia declinat. i. deoꝛſuꝫ mouetur uel in inferioribus incepit manifeſtari tunc non declines. i. ſuppoſito q; debeas euacuare tunc nõ declines. i. non euacua p inferius ubi gra in podagra ⁊ euacua. ſꝫ p partẽ oppoſituꝫ. ſ. p flobothomiã brachij in materia calida uel per uomitũ ad diuerſum quoniã ſi euacuabis declinãdo fortaſſe mouebit humores talis euacuatio a locis ſuis ad egritudinem q; egritudo eſt in inferioꝛibus. Et ſic materia deoꝛſum mota faciliter ad locũ defluet egritudinis. Si igitur in podagra facta euacuatione diuerſiua p oppoſituꝫ ſit neceſſaria euacuatio iteꝝ p inferius debebit fieri cum cautella ⁊ arte cum medicinis que poſtq; ſoluũt etiã meatus ꝺſtringendo ſigillent ut ẽt ſupra dicebatur. Et ſi cum hoc illo caũ ẽt apponãtur ſupra crura aliqua ſtipticantia uias claudentia nõ erit in artificiale ymo utile multum ⁊ conueniens. uel tertio ſic cũ declinare incipit. ſ. materia ad locum egritudinis q;. ſ. agitata a leui farmaco tũc non declines. i. ad dictam lenem euacuationẽ q; non debes proſequi ſic euacuando ſed euacua cũ forti quoniam ꝛc. uel quarto ſic cum declinare incipit apoſtema uel inflatio loci dolentis. ⁊ hoc ſine euacuatione precedente debita tunc nõ declines. ſ. deſiſtaꝫ ab euacuat' quoniaꝫ deſiſtendo ꝛc. mouebit. ſ. nã humoꝛes ꝛc. ⁊ hunc cañ diligenter notate maxime declaratũ ſm. ſ. ſm modũ exponẽdi magis tñ placet ſecundus mod⁹ ſꝫ ſecundũ ultimum modum magis uidetur littera continuari.

Et attende criſes. Poſtq; ſupra declarauit quando ſit fienda euacuatio ex parte materie iam ponit cañ in euacuatione ex parte quorũdã dierum in quibus non debet fieri Ipſe igitur ponit unuꝫ canonẽ qui ⁊ ſi uideatur affirmatiuus tamen i eo continetur in uirtute cañ ⁊ negatiuus dixit ⁊ attẽdit de criſes ⁊ que ſit in die quarto. vii. ⁊. xi. Et addit ⁊ hoꝛa criſis melioꝛ eis ẽ. xiiij. Intelligẽſi q; d. A. ex hoc textu non aliud itendit niſi q; atten

dentibus nobis ad istos dies creticos non ꝺmitti
mus errorem quem faciliter ꝺmirteremus. nisi at
tendamus ad dictos dies in ope qz in talibus die
bus plerūqz fiunt crises ⁊ euacuationes. Ideo in
talibus diebus non debemus euacuare neqz aliis
prouocationibus uti ⁊ ē sententia affo. 20. prime
particule. Ea quoꝝ crisis fit ⁊c. hec est igitur
ꝺclusio quam intendit qō debet medicus attende
re hos dies ⁊ in illis non debet euacuare neqz ali
quid nouum facere ⁊ sic cañ iste negatiuus i uer
bis. d. A. includitur ut supra dicebatur ratio aūt
huius qō non sit mouendum in talibus diebus su
mitur ab eodem scō a quarti tractatu scō capi.
1o. ad principium capit. dicit sic. Et oportet in
die crisis ut regatur eger regimine proprio non
ergo moueatur omnino cum medicina. fortasse
enim adiuuabit naturaz ad euacuationē. s. dicta
medicina si exhiberetur qr̄ superfluet uehemen
ter. s. natura in euacuando ⁊ fortasse faciet ei cō
trarietatem in parte sua. i. impediet naturam ab
euacuatione a uia per quam intēdit natura eua
cuare. qr̄ pariet dolorem non crissim. ⁊ non fiet
euacuatio. i. debita ⁊ conueniens ⁊ hoc erit quo
niam forte natura intendit facere crissim: ⁊ non
fiet euacuatio. s. debita ⁊ conueniens ⁊ hoc erit
quoniam forte natura intendit facere crissim ⁊c.
per sudorem ⁊ si tu dederis medicinam solutiuaz
trahendo materiam ad stomacum ⁊ intestia mo
uetur materia ad diuersum ⁊ sic fiet nature ipedi
mentum ⁊ sic appellabitur medicus non nature
minister sed inimicus ut dixit. B. in prima de cre
ticis diebus. Secundo nota qō licet in qualibz
die possit fieri crisis per accomodationē tamen i
certo numero diez ut multum fiant crises bo
ne ⁊ laudabiles ⁊ huiusmodi sunt in acutis dies
scripti ab. d. A. in lr̄a ut. 4. 7. ij. ut omnes tradūt
medici ⁊ astrologi. Causam aūt integram ho
rum dierum creticorum quoniā non est presentis
propositi requirere late a. B. primo scō ⁊ tertio
de diebus creticis ⁊ ab domino Auicen. secunda
quarti tractatu secundo capitu. scō precipue.

Causa tamen cōmuniter assignata est quoniā
per motum lune in dictis diebus acquiritur quidā
aspectus ad illum punctum zodiaci in quo erat
luna tempore inuasionis egritudinis. per quem
aspectum aut uirtus confortatur: aut morbum ut
in sextili ⁊ trino qui sunt aspectus amicitie inte
gre uel medie ⁊ in quarto ⁊ aspectu oppositionis
qui sunt aspectus inimicitie medie uel integre.
Sed siue uirtus siue morbus fortificentur. tunc
pugna insurgit nature contra morbum ⁊ econtra
Et per hanc pugnam si natura fuerit dominans
supra materiam fiet crisis ad bonum ⁊ si fuerit
subdominans fiet crisis ad malum. Dic pos
sent multa dici ⁊ uaria curiose sed ista sufficiant
ad littere expositionem. Si tamen prius usum
fuerit in ueritate illius uerbi quod dicit dominus
Auic. scilicet quod hora crisis melior eis est. i4.

Nam quod hoc non sit uerum patet per hoc.
quia septima dies fortior est ad creticandum qz̄
decimaquarta quoniaz de mente. ꝟ. quarta affo.
illo anno. que imparibus iudicātur diebus discre
ta sunt etiam amica conuersioni colligitur quod
impares dies sunt meliores ad crissim cum igitur
quartadecima sit par ⁊ septima impar uidetur qꝺ
melior sit septima qz̄ quartadecima ⁊ licet Hal.
in cōmento dixerit illum affor. non fuisse. ꝟ. Itez
etiam ipse Hal. eadem particula cōmento. 36. il
lius affo. Sudores febrizantibus ⁊c. magis lau
dauit crisses in imparibus qz̄ paribus. precipue
quia parocismi acutorum ut colericarum. maxi
me fiunt in imparibus cum crisses fiant hora ma
ioris afflictionis secunda quarti sequitur ⁊c. pro
hac parte etiam facit ratio crisis que supra dic
ta est que maior uidetur coniungi in septio qz̄ in
quartodecimo. quoniam in septimo uidetur esse
maior repugnantia qz̄ in quartodecimo ubi autē
maior est repugnantia ⁊ contrarietas ibidem ma
ior intercedit pugna ⁊ consequenter maior ⁊ per
fectior crisis quod autem in septimo maior sit cō
trarietas qz̄ in quartodecimo patet per hoc nam
cum signa sint opposita ⁊ quodlibet habet duas
qualitates sicut elementa ⁊ luna in septimo semp
sit in signo opposito in duabus qualitatibus. uel
saltem in actiuis illi signo in quo erat luna quan
do incipit egritudo non sic autem contingit cum
luna uenit ad oppositum in quartodecimo. quo
niam ⁊ si tunc luna fiet in signo opposito quo ad
situm non tamen in signo opposito quo ad formā
saltem tantum quātū est cū ē in q̄dratura i septio
quoniā i. xiiii. uel i oppositōe oppō ē tātū i passiuis
q̄litatibus signoꝝ ⁊ cū ē in q̄dratura in septimo
quoniam in. xiiij. est oppositio uel in utrisqz qua
litatibus uel saltem in actiuis maior autem ē cō
trarietas que est actiuarum qz̄ passiuarum igit
⁊c. Exempli gratia si egritudo alicuius incipit
luna exeñte in ariete in septima die erit i cancro
in simili gradu si erat in principio erit in principio
oppositi si in medio. in medio cancri ⁊ in his ut pa
tet est oppositio in ambabus qualitatibus cum
aries sit calidus ⁊ sicus ⁊ cancer frigidus ⁊ humi
dus ⁊ si in primo die fuit in cancro in septima erit
libra inter que signa licet non sit oppositio i vtra
que qualitate est saltem oppositio in actiuis ut
patet. Cum tamen luna in principio egritudinis
fuit in ariete ⁊ oppositione in. xiiij. erit in libra
que cum sit signum calidum ⁊ humidum non cō
trariatur in actiuis sed in passiuis tantum ⁊ non
in actiuis ⁊ ita erit de aliis si considerabis ut de
scorpione ⁊ tauro ⁊c. ⁊ sic pz̄ qꝺ. vij. dies vr̄ cē for
tior quo ad crissim qz̄. xiiij. In opp. tū biu⁹ est
text⁹ nr̄ cū dixit: Et hora crisis melior eis ē. xiiij.
ꝓ hac ēt pte est sñia cuiusdā Fa. 4. tractatu fo. c.
3. cū dixit. Et dies. xiiij. ē dies fortis valde ⁊ ō for
titudie ei⁹ ē qꝺ nō iuenit dies cui nō ꝓportionet
xiiij. q sit ultim⁹ in fortitudine i indicijs crisis ⁊ sa
lute ei⁹ nedū a ꝺplemēto ei⁹. Facit ēt ꝓ hoc qz
mā ē magis digesta in. xiiij. qz̄. vij. ⁊ sic ei⁹ bilior
fit expulsio cū in eā longiori tpe egerit uirt⁹ nālis
digerēdo ⁊c. Pro dicisione hui⁹ qōnis bacuitez

stringens materiâ ponatur hec distinctio q̄ una dies p̄t dici alia magis cretica dupliciter uno modo q̄ in ea plur̄ crisses ꝯtingât alio mō q̄ ea uehemētiores ⁊ acutiores fiant crisses. Et fm ꝟ ponātur due breues ꝯclusiones pria ē ista sumēdo diē esse magis creticā alia ſo mō q̄ in ea fortiores ⁊ acutiores fiant crisses sic dico q̄ .vij. ē magis cretica q̄ .xiiij. q̄n morbi crisi terminabiles in .vij. sunt morbi pacuti quox materia ē calidior subtilior ⁊ mobilior q̄ sit materia morbox terminabiliū p crisim in .xiiij. igitur a tali materia est apta uirt⁹ magis iritari ad pugnā ⁊ p ꝯs natura maiori conatu mouebitur ꝯtra materiā ⁊ p ꝯs deriuādo materiā ad loca expulsionū ⁊ tādē eam cretice euacuādo accidētia fient seniora ⁊ ex ꝯsti crisses erunt acutiores ⁊ fortiores ⁊ ad hāc ꝯclu. p̄bādā optie facit arg. aductuz ātē oppo. q̄ in vii. in pria ſe q̄dre luna ꝯiūgitur in aspectu magis ꝛrio quātū ad q̄litates q̄ cū ē in .xiiij. ⁊ sensum hui⁹ ꝯclusionis sonāt oēs auctoritates dicēs. vii. magis creticā. Secunda ꝯclusio ē tal' sumēdo unā diē alia ēē magis creticā q̄ in ea plures crisses ꝯtingât sic dico quod xiiii. ē magis cretica q̄. vii. ⁊ istū sensuz ꝯclusiōis itellexit. d. A. loco allegato ſa ārti ⁊ rōne declaratur q̄n modice materie furiose repiūtur q̄ sint in vii. p crisim termiabiles ⁊ multo plur̄ repiuntur q̄ sunt in q̄litatibus medicine int̄ uehemēt̄ calidas ⁊ frigidas ⁊ tales sunt p crisiz in .xiiii. termiabiles ⁊ nō in. vii. imo ēt magis q̄ in alia cretica posteriori igitur ꝛc. nona clara ⁊ assumptū ē. y. pria ptcula. assō. illo assō. digesta meditari ꝛc. in fine ubi dixit q̄ multe materie sunt nō furiosse q̄ ēt multo plur̄ repiantur materie medie iter calidas ⁊ frigidas q̄ extremaliē frigide uel calide maxie p crisim terminabiles p̄z de frigidis q̄ tales ut multū nō sunt crisi terminabiles de mente. d. A. loco allegato: q̄ ēt corpora calida ut sepe hoc nr̄o tp̄re utuntur crapulis ⁊ cobitu ⁊ sepe otio ex̄ p idigestionē ifrigidantur humores ⁊ sic utplurimū multiplicātur, humores medie nature q̄ in vii. non sunt digesti ⁊ in .xiiii. aūt ponit ipox esse pfecta digestio ⁊ sic tunc ipox fiet crisis ꝯueniens ⁊ pfecta ⁊ nō ante neq̄ ut multū in dictis materieb⁹ tardatur ad creticādū quoniā in illa die ꝓpter aspectū oppositōis q̄ ē uere inimicitie fit pugna ex ꝯsti fit crisis ⁊ quoniā egritudines iunctura ux utplurimū pendent a materia nō ualde acuta ymo a materia mista ex collera ⁊ fl'ate ut in cal'o cāx dictū ē. Jō iste materie cuz p crisim terminātur maxime in .xiiii. die termiant̄ ⁊ sic sunt apte terminari ⁊ ad istū sensuz dixit textus nr̄ ⁊ hora crisis melior eis. i. dies ad crisiz cō uenientior i materieb⁹ facieñ dolorē iuncturaruz est. xiiij. ꝛc. ⁊ sic p̄z expositio l'e totius cū hac scōa ꝯclusione. Et ad arg. primū factū ꝑ ꝯclusionez q̄ dies ipes uidentur meliores ad creticādū q̄ pares ꝛc. Respondet. d. A. ſa ārti loco allegato dicēs q̄ ipes q̄dē fortiores sunt in crisib⁹ scōm plurimū ⁊ in plurimo numero quasi dicat q̄ plur̄ sunt dies ipares i q̄bus utplurimū fiunt crisses q̄ pares cuz quo tñ stat q̄ ꝯparādo xiiij. ad quālibet aliaz diez q̄ plures fiunt in ea crisses q̄ in alia uel dicit concedendo q̄ dies impar quātum est ex pte materie crisi termiabilis q̄ utplurimū est acuta colleza cō ueniētioz ē ad crisim q̄ dies par q̄ crisses fiunt i uehemētia accidentiū modo in dictis materiebus uehemētiora fiunt accidētia i iparibus quoniam i illis fiunt parocismi uel excrescētie ⁊ non sic i paribus si tñ ꝯsideretur aspect⁹ cū ꝓparatione simul materie dico q̄ certa dies par ut. xiiii. ē magis cretica ad hunc sensum ut in ea plures ꝯtingūt crises q̄ in alia die ipari ⁊ hoc ē q̄ materie pluzes reperiūtur terminabiles ꝯueniēter in .xiiii. q̄z in vii. ut q̄ sunt nature medie i q̄litatibus ut dictum ē ⁊ huiusmodi sunt materie facieñ utplurimum morbos iuncturax de morbis aūt tertianarū non sic ē dicendū quoniā in illis ꝓpter mōm p̄iodicandi ul' manifeste siue imanifeste exercessendi de tertio i tertiū magis fiūt crisses in xi. q̄z in .xiiii. quoniam in talibus plus facit ad creticādū motus propr̄ius materie q̄z aspect⁹ ⁊ cū hoc stat q̄ .xiiii. sit fortior ad sensum supra allegatū ⁊ ad istuz intellectuz dixit. d. A. cap. s. allegato parum ante testum supra allegatum de fortitudine die. xiiii. in creticando ⁊ notate textum. Et dies xi. non est in uirtute .xiiii. uerum tñ in egritudinibus in quibus perocismi earum incipiunt in ipibus ut tertiana ē fortis ualde ⁊ fortioz ārtodecimo. Jnnuens q̄ i tertianis plures fiunt crises in xi. q̄z xiiii. ⁊ notate. Et sic breuiter satisfactum ē ad difficultatē de fortitudine dieruz crisis ⁊ hoc sufficiat quātum ad declaratōm textus nr̄i lege igitur litteram. Et atrēde crisse. i. dies in q̄b⁹ ō eoruz numero ē ut in eis ꝓp aspect⁹ ꝑcipue lune fiāt crisses. s. ad hoc: ut cum cautella operis in dictis dieb⁹ pp cām assignatā ⁊ enumerās quos dies dixit. Et q̄ fit. i. est apta fieri in. iiij. vij. ⁊ xi. postea cōparando dies creticos in fortitudie dixit. Et hora crisis melioz eis ē. xiiij. ad modum expositum.

Et si possibile Nunc ipse ponit. iiii. cañ negatiuuz etiā respicieñ euacuationē: ⁊ quoniā i canone ipse facit mentionē de embrocis. Ipse scōo ꝯsiter ponit canonē spialez in epitiatib⁹ q̄ cū embrocis multū cōueniūt. Est tamē cōis etiā ad q̄cūq̄z localia applicañ scōa ibi. Epitimata nō calida ꝛc. de prima pte dixit. Et si possibile est ut cesses ab euacuatione usq̄z ad maturatōm. s. q̄ esset modicum ō materia q̄ corpus esset uelud purum ⁊ sis ꝯtent⁹ embrocis. i. ut tibi sufficiant embroce cum aqua frigida ⁊ calida ⁊ tepida scōm canones p̄dictos i capitulo embrocarum fac ⁊ addit. Et incipe ab aq̄ frigida. Nota q̄ō ubi ista sufficiant ꝯueniens est cessare in principio de euacuatione quoniā lz talis euacuātio in principio facta utplurimuz sit necessaria ꝓpter cās sepe dictas. tamē q̄ ut supponitur dicta materia in principio est indigesta semper ipius euacuatio in principio facta est irregularis: ⁊ cum aliquali fit nocumento si igitur embroce sufficerent meli⁹ est cessare ab euacuatione in principio. Est igitur secundo notandū

qz non exīte materia multū mobili . neqz multa neqz iuncturarū passibilitate qñ. ſ. alias dicte inn cture non fuerint passe aliqñ sole embroce suffi ciunt materiā fluentē sistendo digerendo ⁊ aliqñ resoluendo qz ubi modica fuerit materia calida fluxa embroca cū aqua frigida saltem in uirtute frigida ad digestionē ⁊ doloris remissionem suffi ciet ⁊ ubi fuerit mā frigida modica ad digestiōez materie ēt ad resolutōm eius fortasse sufficeret embroca calida actu ⁊ in uirtute ubi autem fue rit materia mixta ꝺuenienter aqua tepida facta ſm can. scriptos quarti primi ca. 18. ꝑcipue ibi da tur qꝺ si materia non sit in fluxu debemus icipere embroca calida ad rarefaciendū mēbrum siue igitur sit materia fluxa frigida siue calida siue mi sta prius debet fieri embroca calida sed differen ter quoniā in materia calida ꝺebet esse embroca calida tātum actu uel tepida ⁊ in potentia frigi da ⁊ in frigida materia debet esse embroca ⁊ ac tu ⁊ potentia calida post aūt embrocationē cum calida laudat. d. A. fieri embrocā frigidam saltē actu ad duo iuuamenta primū ē ut ꝺstringatur illud qō iam penetrauit de embroca prius facta ſm est qz embroca calida rarefaciendo mēbruz dissoluit de spiritu ⁊ calido naturali ut igituz mē brum factū lassum ꝺforteatur ⁊ in uirtute robore tur. Laudauit. d. A. embrocā frigidam post cali dam ideo dixit textus de ordine horum embroca rum calidaꝝ frigidarū uel tepidarum remittēdo nos ad id quod alias dixit in canonibus q̄rta pri mi est quod iste embroce fiant ſm can. dictos in cap. embroce quarta primi. Nota tamen qz dixit Et incipe ab aqua frigida non uult. d. A. qō ab solute embrocādo prius incipiamus ab embroca tione aque frigide quoniā esset ꝺtrarius sibi ipsi loco allegato ubi iussit esse incipien. ab embro cis calidis ⁊ postea sequi cum embroca actu fri gida ut ēt ratio manifestat ut declaratum ē sed uoluit. d. A. incipere ab aqua frigida. i. in princi pio morborum nō exīte materia fluxa sed icipiē te fluere pro quāto materie fluenti ꝺpetit reper cussio debemus tunc incipere a frigida sed si essz fluxa materia ⁊ intenderemus digestioni uel re solutioni materie ⁊ mitigationi doloris ut sepe fit cum embrocis isto casu incipiendum est a ca lida ut in canonibus dictuz est ⁊ hoc regulariter ⁊ ut in plurib⁹ qz ubi essz materia multuz ignea forte magis ꝺuenient embroce frigide etiam ad materiam fluxam ut fuit sententiata affo. 26. ſ. particule. Jn articulis tumores ⁊ dolores ⁊c. Nam in tali casu aqua frigida super ifusſa refri gerat malā ꝺplexionem calidam ⁊ materiam ca lidam humores attenuat repellendo ⁊ sic dolo rem sedat etiā ⁊ stupefaciendo. ⁊c. ⁊ hoc est qō intendebat lege lr̄am. Et si est possibile ut ces ses ab euacuatione usqz ad maturationem qz. ſ. non sit necessaria a principio euacuatio ⁊ sis con tentus embrocis cum aqua frigida calida ⁊ tepi da. i. tibi sufficiant embroce. Fz can. notes in ca pitulo embrocaꝝ fac. i. cum tibi sufficiāt embro ce fac eas scōm can. notos quarta primi cap. ꝑ prio embrocaruz. ſ. embrocando prius cuz aqua calida. ſ. actu uel tepida deinde cum frigida ac tu ꝑpter causam dictam tamen addit . ⁊ incipe ab aqua frigida. i. morbo incipiēti fac embrocā frigidam ad repercutiēti. materiam fluentez ⁊c.

Epitimata uero calida ·Nunc postq̄ dedit quedam can. ꝺe embrocis dat can. quosdā alios circa aplicationē diuersorum localium etiā sumptorum interdum per interius ⁊ diuidi possz pars etiā in q̄tuor scōm q̄tuor can. quos ponit ſa ibi. Et aqua quidem calida tertia ibi. Et oximel quarta ibi. Et semina fortia primo autem ponit can. circa epitimata que magnam habent conue nientiam cum embrocis cum utraqz fiant ex re humida liquida sed embroce ex alto effundūtur Epitimata uero fiunt cuz pānis infusis in liquo ribus in quibus interdum sunt alique pulueres ⁊ dictis pannis aliqualiter expressis membro su perponunt ⁊ dixit. Epitimata uero calida. ſ. nota biliter ⁊ actu ⁊ potentia ⁊ supple frigida etiam intense oia sunt nociua maxime. ſ. in principio ⁊ adducens rōnem dicti sui dixit. Calida quidem ꝑpter atractionem supple nocent . sed narcotica ꝑpter ꝺgellatōm ⁊ cruditatem. ſ. sunt nociua . ⁊ addit. Et iterum epitimata infrigidantia supple que tamen non sunt narcotica qz nō sint itense fri gida grossum faciunt crudum ⁊ mortificant sub tile ⁊ prolongant egritudinem. Nota quod. d. . A. in hoc textu ponit etiam implicite can. nega tiuum circa aplicatōm epitimatum. Et breuiter intendit istam ꝺclusionem sub forma regule uel can. ſ. qō medicus non debet in principio horum morborum applicare epitimata calida. ſ. fortia neqz frigida stupefactiua uel narcotica neqz ēt intense frigida ⁊ si non sint narcotica ut sepe fit ab idiotis in sedatione dolorum applicant enim talia frigida uel qō aliquādo ad resolue materie parum fluxe applicant calida notabiliter nulla facta prius euacuatione in corpore etiam in pu ro ⁊ probans istam ꝺclusionem dixit qō talia om nia sunt nociua quoniaz calida atrahunt mate riam ad locum ⁊ sic plus ē id quod atrahitur q̄ꝫ quod resolvitur ⁊ sic augef ꝺlor ⁊ hoc sepe eue nire solet sed narcotica ꝑpter ꝺgelationem sup ple quā faciunt in spiritib⁹ ⁊ naturalibus humidi tatibus ⁊ cruditatem quam supple faciunt in ma teria nociua eam ingrossando ⁊ in mobilitando.

Nota secundo ꝓo expōne hui⁹ ēmini narcoti cum qō narcoticum ꝯ dixit conciliator differētia ccxxij. est medicamē doloris sedatiuuz cuius na tura cuz siccitate uehementer, est frigida ipsa. n. frigiditas ad finem tertij gen⁹ eleuatur ⁊ usqz ad quartum ⁊c. ꝺsequenter mortificat sensum mem bri ⁊ per hunc modum sedat dolorem ut quarta primi in fine ⁊ quito coll'et ⁊ sic ut patet nocet du pliciter. ſ. extinguendo ca. naturale ⁊ ꝺgellando materiam etiam incrudando eam ꝑpter cali. extingui cuius est digere frigida etiam intense

ꝛ ſi non ſint narcotica uel ſtupefactiua ẽt nocẽt ꝛ hoc intendit per hoc qõ dicit epitimata infrigidantia quoniã groſſum humorẽ faciunt crudum ꝛ.i. qz mortificãt ſubtile. Nam in materia ẽt calida cum ipſa ſit eterogenea cuius una pars eſt ſubtilis magis ꝛ alia groſſa ꝓpter ſubtilem comixtaz groſſe tota materia redditur nature obediẽtior ad expulſionẽ qz ꝓptez iſtas partes redditur magis equalis quã ſi altera iſtarũ partiũ maxie ſubtilis remoueretur. Ideo.xiiij.tertij de curaſciſtis ipe ꝓhibuit euacuatõm collere qñ ut ipſe ibidez dixit ipa aliquo mõ reſiſtit aquoſitati ió faciet in cap.ſequenti in principio cum igitur talia intenſe frigidantia extinguant caliditatem fũdatam in parte ſubtili materie inde eſt qõ nocẽt incrudando groſſum mortificando ſubtile ideſt ꝓpter mortificationem caliditatis in ſubtili exiſtente ꝛ inde fit materia inepta euacuationi ꝛ ex conſequẽti prolongãt egritudinem ꝛ hoc ẽ qõ intendit licet ẽt aliter poſſet legi lra ſed iſte ſenſus magis placet. Et nota qõ licet.d.A.faciat per hunc can.nos cautos in applicatione epitimatũ põt tamẽ ampliari cano.ꝛ debet ad oia localiter apponenda ſiue ſint fomẽtatiões ſiue epitimata. ſiue embrocationes ſiue olea uel unguenta. uel empla ꝛ huiuſmodi quoniã oia talia poſſent ex dictis ꝛſtrui medicis. Aduerte ẽt qõ licet iſte can.ſit regularis tãtum in cura cohacta.ſ.i dolore accutiſſimo aliqñ neceſſarium eſt ad iſta deuenire utinfra in hoc capi.uidebitur lege tu litterã qz eſt clara.

Et aqua quidem calida. Ponit ꝛz can.iptineſi euacuationi ſz occurrẽtẽ errori q̃ aliquando cõmittitur in diſpoſitis ad dolores iunctuarum ꝛ breuiter dixit ꝛ aqua quidem calida nociua eſt eis.ſ.uel actu patientibus dolores iunctuarum uel patis ad eos ꝛ diſpõit ꝛ adducit rationem dicti ſui quoniã humectat iuncturas ꝛ ex cõſequenti relaxantur debilitãturqz ꝛ habiles reddunt ad recipiendas ſupfluitates. Et ſic innuit iſtam ꝛcluſionẽ qõ in talibus diſpoſitis uel actu ſic patientibus non debet fieri lotio uel embrocatio pedum cum aqua calida ꝛclufio declaratur qz nocet eis per modũ dictum ꝓp can.d.A. quoniã humectat.ꝛc. Nota cum.d.A.loquit hic de aqua calida intelligit de aqua ſimplici calida ꝛ non de calida in uirtute quoniã de ea ſupra poſuit can.qõ nocet in principio per hoc qõ materiaſ attrahit eſt igitur ſermo de aqua ſimplici calida ẽt quoniam ut infra uidebitur in cap.cautelle a doloribus iuncturarum ipe ibidez laudat aquas termarum quoniã ꝛfortant ut ibi declarabitur.ꝛ ſi ſint actu calide ẽt aqua ſalis laudatur ad eandem intentionem aqua ẽt frigida in loco allegato laudatur qõ qũo adminiſtrare debeat ibidem uidebitur ſed aqua calida ſimplex.i. fortis cõis non laudatur ymo hanc hic nituperat ꝓp cauſã dictam quoniã humectat propter caliditatẽ eni fit eius facilis penetratio ꝛ poſtea per formalem ꝛ uirtualem humiditatem relaxat ꝛ ſic debilitat ꝛ ex ꝛſequenti nocet lege lram clara eſt.

Et oximel Jam ipſe ponit can. circa applicationem oximelis etiã ſumptionem eius per inferius ꝛ breuitez dixit.

Et oximel propter ſuam accetoſitatem non ẽ magni iuuamenti. Nota qõ.d.A. uidens quodã modo ſententias uarias auctorum circa exhibitionem oximelis in huiuſmodi morbis neqz ad alteram partium poſſit affari argu. multum eui dens ipſe non uolens abſolute laudare eius exhibitionez neqz negare uſus eſt miſtice hoc modo dicendi quod oximel propter eius acetoſitatem non eſt multi iuuamenti non dixit qõ ſit nocumẽti ſed qõ non eſt multi iuuamenti ꝛ ex hoc uidetur innuere qõ non debemus in his paſſionibus multum eo uti ex quo reperiuntur alie medicine in cauſ magis apte proficere. Nam tertio regis acutorum texti ꝛmenti.34. ibidem dixit ypo. qõ debilitat uirtutem articulorum.i. iuncturarum etiam. B. primi regis acutorum ꝛmento 28. uitu perat acetum ꝛ ſecamabim in membris neruoſis nã cũ nerui ſint natura frigidi ꝛ ſicci multũ ab aceto frigido patiũr M. vo i ãtidotario diſ.vi.i ſermone de ſecamabim puro dixit q ex tali permixtiõe aque acceti ꝛ melis maxime ex melle ꝛ aceto acquiritur cõſequutio iuuamentorum multorũ qui ſunt in corpore toto ꝛ ad materias que ſunt in iuncturis ꝓprie quoniã reſoluit eas ꝛc.

Itaqz propter has ꝛtradictiones dixit q non eſt magni iuuamenti non negauit iuuamentum aptum ab eo prouenire ſed dicit propter acetum non eſt magni iuuamenti qz.B. non admittit oximel in dictis paſſionibus propter acetum ꝛ Meſue dixit q in dicta comixtione aquiritur virtus reſolutionis que non eſt in altero tantum ita qõ etiaz Meſue conſiderando acetuz tamen nõ laudaret in his paſſionibus ſed ꝛſiderata comixtione laudat Aui. igitur caute procedens dixit q tacite q eſt iuuamentum ſed non eſt magni iuuamenti ꝓpter acetuz quaſi innuat qõ ad alias medicinas eſt declinandum que ſunt efficatioris iuuamenti qz in ſuma quid dicendum eſt. Ego in ſuma dicerem qõ in materia calida non conueniat neqz etiam ſirupus acetoſus de zucharo quoniã ꝓpter acetuz ex qualitate nocet neruis neqz ibi eſt aliqua ſubtiliant neceſſitas. In materia etiam frigida in principio ꝛ augumento non cõuenit cum materia fluit quoniam preparat ad fluxum materiaz ſubtiliando. ꝛ uias dillatando etiam nocet qualitate aceti ꝛ iſtuz canoſi poſuit Jo. de ſancto amaõ ſuper antidotario. N. qõ in reumate ꝛ defluxu non debemus audere ſupra oximel ꝓpter iſtam cauſam. Si tamen materia fluxa. eſſet multum groſſa ꝛ in corpore ſolidaruz muſchulorum ꝛ neruorum ꝛ non macilẽto ꝛ raro tunc ad incidendum ꝛ pro parte ad reſoluendum darem ego in ſirupo etiaz ſi extra ponatur partem oximelis maxime pauce comeſtionis quoniaz in iſto caſu ſperarem multo maius

inuamentum q̄ nocumentum ⁊ ad istum intellectum laudauit ⁊ Rosarius oximel squilitic̄ licet aceto noceat hanc etiam sniaz sequut⁹ est Hibertus lege lram istam nota bene.

Et semina ⁊c. Jaz vltimo circa hanc ptem ipse ponit vnum canonē ut ēt incurzat indoctis medicis qui in doloribus iuncturarū ⁊ per interius ⁊ localiter exibent medicinas fortis caliditatis ⁊ exicationis p̄cipue in cā frigida non intelligendo qō dicte medicine uehementer calide aliq̄n stante repletione elliquant materias ex ꝑsti fluunt ad iuncturas ⁊ aliq̄n adurunt. Idem dico si supra locum dolē tem ponantur quoniā resoluēdo subtile sepe fuerit cā petrificandi materiā. Ideo ut occurat huic opationi irregulazi dixit ponendo circa hoc can. Et semina fortia sicut semen feniculi ⁊ ſupple alie medicie multū calide ⁊ sicce sepe adurūt superfluitatem .i. materiā superfluam uel nociuā ⁊ ꝛuertunt eam in lapideitatē. Et in istum errozē cognoui unum noiatum medicum famosum q̄n hoc nr̄o tp̄re petrificauit pedes unius p̄stantissimi doc. dñi Latonis ut ipe mihi retulit in bina ul' trina applicatione cuiusdam medicaminis local'

Et notate qō si aliquādo usus horum ꝑ interius ad prouocatōm urine sit ꝛueniens non tamē nisi in certis casibus ut infra loco proprio uidebitur. Sed de localibus semper uerenda est istorum exicātium applicatio nisi sepe succedat bumectatio ut infra uidebitur lege lram q̄ clara ē.

Cumq; completur matu.

Jsta est scā pars principalis scē partis principalis que sic ōtinuatur ad p̄cedentem quoniam primo ipe posuit can. attendendos in euacuaē si fienda sit an ne sumpta indicatione a materia nō digesta scō principl' ponit canones attendēdos in euacuatione materie cum iam facta est digestio ⁊ duo facit principaliter quoniā primo ipse exemplificat cum quibus debet fieri euacuatio facta digestione scō ponit can. circa exibitionez haruz medicinarū scā ibi. Et caue ne ī potu ⁊c. de prima ꝑte dixit. Cumq; ꝛpletur maturatio. s. uersus statum uel supple est ꝛpleta in statu tunc euacua cum his que sunt sicut hermodatili ⁊ bū zidē ⁊ pill'e eorum ⁊ intende cum facilitate addit. Et incipe iterum supple embrocando etiaz epitima cum eis que sunt sicut herba que nasciē in fluuijs. Nota primo in can. maxime laudari ab oibus in euacuaē materie sl'atice hermodatilos albos ⁊ electos quoniā rubeus uel niger sunt uehementis malitie educunt enim eleeti sl'a p̄cipue grossum a iuncturis ut dixit Me. cap. proprio. Et ita ꝛueniunt in doloribus iuncturaz ⁊ euacuando materiā existentē ibidem ⁊ confortando ⁊ resoluendo exterius applicata qō .d.A. ſo can. cap. proprio dixit de eis. Q̄z sunt cōueniens triacha omnibus doloribus iuncturarum ⁊c. uerum est tamen qō de se nocent stomaco ut omnes scribunt q̄z propter superfluum accidentalem humiditatem eorum inducunt nauseaz stomaci ⁊ sunt tarde solutionis ⁊ sic permanent materie atracte ad stomacum longo tempore in eo generāt in stomaco uentrositatem propter ipsorū caliditatem nisi retificentur retificantur autem cum cimino 33. ⁊ pipere ut cal'is proprija ⁊ capitulo sequenti expresse. Cum ergo. d. A. dixit qō oportet euacuare cum eis que sunt sicut hermodatili intellexit si eleeti fuerint ⁊ secundum artez retificati. Et ideo quoniam ad ratificationem quedam adduntur ⁊ per illorum additionem ⁊ si fiant citius soluentes q̄z tamen minor eorum dosis per se est aurus unus ut Mesue si igitur alia debent addi correctiua eorum fiet magna quantitas pulueris exibenda ad solutionem pro una uice ⁊ sic infirmos tediaret nimis. vnde propter istā causam auctores construxerūt pill'as de hermodatilis in quibus preter hermodatilos qui sūt basis pill'arum ipsi addunt alia solutiua respiciētia fl'a ⁊ colleram plus ⁊ minus secundum diuersas intentiones descriptionem ut ad debite soluēdā parua sufficiat quantitas ne tedium infirmis afferatur. Ideo dixit. d. A. ⁊ pillule eorum. s. hermodatilorum. s. debent exiberi que diuersificantur. Ideo dixit. d. A. in soluendo quoniaz quedam ex eis plus soluunt flegma ut pillule de hermodatilis maiores ⁊ quedam plus colleram. ut minores ⁊ quedam quodam modo equaliter utzā q̄z materiam ut pill'e descripī propria Mesue secundum quod in eis diuersa adduntur solutiua magis unum humorem q̄ alium respicientia ⁊ sic fiunt acutiores uade in satis pauca dosi cum correctiuis simul dictorum hermodatilorum faciunt completam ⁊ satis rectam solutionem. Nota super illo uerbo benzidem posq̄ in multis sinonimis non reperieram quid esset tandem in sinonimis Rasis repeririq; est testiculus vulpis est autem testiculus vulpis saterion secundum Symonē ianuensem de testiculo vulpis ⁊ canis faciunt capitula Serapio ⁊ Auic. ⁊ venter eorum ponit quod aliqualiter solut verum est tamen forte appropriate confortat iuncturas ⁊ membra neruosa ⁊ si de eo non fecerint auctores in hoc specialem mentionem quia tamen multam uidetur habere conuenientiam cum hermodatilis in multum nutriendo ⁊ in prouocatione libidinis etiam in qualitatibus manifestis forte quod ēt q̄ conuenit in ista proprietate cōfortandi unde q̄z per manifestam qualitatem non apparet quemodo debeat curare spasmum qui in posterioribus cerebri vt dixit. d. Aui. ⁊ Serapio qui conueniūt in hoc qō confert spasmo ⁊ terano qui fiunt in posterioribus cerebri vel dorsi inde Aucrois quinto coll'et ca. de satarion uolens ipse ponere hoc de intentione propria q̄z nō viditī hoc rōnē manifestam sed si fit. fit p occultā ⁊ tñ non reperitur ab

auctoribus dictū qđ a proprietate ꝺfortet iuncturas vel membra neruosa neqꝫ ꝙ soluat adduxit in hoc testimoniū duorū antiquorū elmesaic ⁊ elmosalic qui iurauerunt in eorū animab⁹ ꝙ curat spasmum postreme pazē quando bibit cū vino nigro stiptico sucus ei⁹ distempatus ꝺcludo igit ꝙ a proprietate debet membra neruosa iuuare per occultā proprietatē si ergo cū hmodatilis addezetur soluentibus addendo in confortatōe iuncturarū nō incōueniret alicubi tū repi bēzeidem dixit Symon fm iudeum qđ est bistorta ⁊ in glosulis Almansoris qđ est spēs Satarioñ de bēzidem facit ppriū ca. Serapio ⁊ appellat de Sallamone ⁊ credo hoc sit ppriū eius vocabulū ⁊ ibi dixit qđ valet sicut hmodatili in ooloze iūcturarū ⁊c. Addit tū ⁊ intende cum facilitate. i. in his soluētib⁹ appropriatis que fortiora possunt exhiberi iam digesta materia qđ ante vt supra fuit dictū oꝫ tamē intendere cum facilitate ita qđ non nimis soluas neqꝫ nimis laborioſe interponit ꝺsequenter continuando certū aliū cañ dicens.

Et incipe iterum Nota ex B textu d. A. vult nobis inuere vnam optimam cautellā in ope..s. qđ quādo est euacuatum de materia cōiuncta cū medicinis satis fortibus quod debem⁹ supra mēbra dolentia facere embrocationes ⁊ epitimata cū aliqbus molificantibus ⁊ aliqualiter subtiliañ. Idez est intelligendū de vnctionibus ⁊c. ⁊ rō est quoniam in talibus morbis vtplurimuꝫ pendentibus a materia satis grossa verisimile est ne materia tota possit vna vice erradicari ex ꝺsequenti cum per solationem ⁊ euacuationem in materia fiat pri⁹ euacuatio partis subtilis ⁊ magis digesta remanente pte magis grossa tanqꝫ minus apta euacuari vt ꝺsequentez ipsa possit ꝺueniēter euacuari ⁊ non lapideatur quod est unū de maiorib⁹ nocumentis que euenire solent in talib⁹ morbis. Jō ipse laudat fieri post euacuationē fomentatiōes ⁊ epitimata sup materia que remanfit ad finem dictum ⁊ nota qđ dixit. Et incipe iteruꝫ ⁊c. quasi innuat ꝙ ante etiaꝫ quālibet euacuationē laborioſe fiendam cum appropriatis fortibus debemus ēt habilitaſ māꝫ ad euacuationē i dcis embrocis ⁊ epitimatib⁹ ⁊ nō solū facta euacuaſ. Jō ad B demōstrādū ipse supra anteqꝫ cañ poneret in euacuatōe materie digeste: neqꝫ exēplificaret cū qb⁹ essent dicte euacuatōes fiēde ipe ꝑordinauit cañ. respicies ēbrocatiōes ⁊ epitiata ad ifinuādū ista debere vt in pluꝫ in istis casibus ꝑcedere. Ideo istō ꝺmemorās dixit post dictā euacuationē iterū incipe ⁊ epitima ⁊c. sicut supple feciſti ante istaꝫ euacuationē quoniā sicut illa epitiata ꝺueniebāt ad illā euacuationē factā: ita ad futurā: de materia qđ remānsit ista etiā ꝑparēt: ⁊ exēplificādo cuꝫ quib⁹ debeat fieri dixit fiat cū eis qđ sunt sicut herba qđ nascit in fluuijs ⁊ silia Nota ꝙ ista herba vt dixit lra Girardi exterioꝫ vocaſ occa. Est ān occa dixit Rasis i sinonimis est arbor. s. pua qđ in locis paludib⁹ nascit: ⁊ in occalib⁹: vbi. i. occe vt multū comorāt. Est qđam herba pticipās caliditate ⁊ hūiditate ad intētionē nraꝫ ⁊ hui⁹ iuuantia eēt camōilla fenugrecū altea ⁊ silia: lege lraꝫ sic.

Tunqꝫ completur Scilicet in fine augmēti: vel supple est cōpleta vt in statu: tunc euacua cū bijs qđ sūt sicut hermodatili: qđ electiue educūt materiā grossaꝫ de iuncturis: ⁊ talis mā ēt qua expectaſ digestio: ⁊ bēzidez. i. testiculus vulpis vel satirion: qđ a proprietate respicit mēbra neruosa ut est dictū: ⁊ pillule horū. s. hermodatiloruꝫ sunt s. quas ad hāc solutionē ꝺuenientē facieñ debem⁹ exhibere: ⁊ nō hermodatiles solū: neqꝫ etiā cum correctiuis suis tātū: qꝫ esset quātitas nimia ut dictū est. Et itēde cū facilitate. s. sic euacuādo ⁊c. Et incipe iterū ⁊ epitima. s. uel ēbroca facta purgatione ad ꝑparādū māꝫ qđ remānsit: sicut etiā feciſti ante ꝑdictā purgationē. s. faciēdo epitia ⁊ embroca: cū bijs qđ sunt sicut herbaqđ nascit i fluuijs .i. occha ⁊ sīmilia que calefaciant aliqualiter ⁊ humectent ⁊c.

Et caue ne in potu des Nunc secūdo ipse ponit cañ attendeñ in euacuatione quādo. s. est facta digestio in materia. Et dicit textus ⁊ sic facere cōmuniter reperitur sed ē difficilis multum. Et caue ne in potu des in primis hoc est facta digestione nisi medicinam debilem quoniam ipsa mouet materiam. s. per corpus ⁊ nō facit curere aliquid. i. non facit euacuare aliquid de quo fit curanduꝫ qꝫ. s. debiliter euacuat ymo forasse subtiliat materias ꝺgellatas alias. s. que nō actu cānt nocumentū ⁊ facit eas currere ad membrā s. propter eas esse subtiliatas ⁊c. Notate ego non uidi istum textum ab aliquo expositum sicut neqꝫ aliquē alium huius fen'. Et re uera nisi ego imitem verba textus ita vt ascribatur error scripтoꝛi nescirem bene verificare textuꝫ tamen ego afferam vnum sensum cuꝫ quo posset stare text⁹ vt iacet sed non videtur bene textui conformis.

Notando ꝙ dupliciter aliqua medicina dicit debilis vno modo quia lenis vt lenitiua uel etiaꝫ exsoluens sed debilis in gradu exsoluentiuꝫ vt mirabolani vel sucus roꝛ. Alio modo dicitur medicina debilis qꝫ ⁊ si sit de spē fortis exsoluētiū tū propter eius paruitatem in dosi est debilis in soluendo vt agaricus vel scamonea in parua dosi ⁊ sic dupliciter dicitur aliqua medicina debilis igitur oppositio modo potest dupliciter dici aliqua medicina fortis vt patet secundum hoc potest legi sic littera sicut etiam supra legebatur quodaꝫ modo illa parte incipe a re forti. Et caue ne des in potu in primis medicinam nisi debilem secundo modo quoniam ipsa scilicet que est debilis primo modo quia lenitiua vel modice exsoluens

mouet materiam. ſ. propriam ⁊ non educit. ſ. eaz ⁊ non facit currere ſcilicet euacuando extra aliquid de quo ſit curandum qz ſi aliqd educit non ē de materia ꝓpria ſed de materieb⁹ cōib⁹ ⁊ ſic ſi ē aliqd de quo ſit curanduz ⁊c. Alio mō ꝑt uerifi cari text⁹ ut. ly. ne ſit corrupta dictio ſz debeat ia cere ut ⁊ iſto modo iacebit lr̄a. Et caue. i. menti bñ teneas ut in potu des in primis. ſ. cum intendi mus euacuare materiā digeſtā oēm medicinā ni ſi debilem qz quocūqz mō fuerit ipſa mouet mate riaz ēt ſi debilis ⁊ nō facit currere. ſ. euacuari aliqd de quo ſit curandū qz ſi eſt debilis ſo mō qz. ſ. daremus in corpore mediocri ſolū tres pill'as de bmodatilis qz media. z. tñ vt ſepe fit mouet ma teriam ꝓpriā ⁊ ſi aliqd educit de ꝓpria materia non educit aliquid de quo ſit curāduz qz modicū educit ⁊ illud parū ꝓficit ſed ꝑ aliaz ꝑtē vel aliū modū magis nocet ꝑ hoc qō ſubtiliat alias mate rias cōgellatas que ſepe reperiūtur in corporib⁹ ſic patiētibus q̄ tñ nō actu cānt doloꝛē ſz ſubtiliā te currūt ad membrum leſum. Jō illa nocet quo cūqz mō fuerit debilis ut ꝑz uult igitur qō ſtante mā digeſta nullo mō dabis medicinā debilē ꝓp nocumentū dictū ſz cū erat materia indigeſta in principio forte ymo ut multū ꝺueniebat medicina debilis ſo mō ut. ō. declarabatur. Alio mō ꝑōt ēt legi lr̄a ⁊ in idē tendit ita ut ly niſi ſit lr̄a corru pta ⁊ debeat dicere uti ⁊ hoc ſepe euenit erroꝛe ſcriptorū q̄ repientes iſtā dictionē uti ſcriptā ꝑ u cum puncto ſupi⁹. ſ. ℬ mō uti exiſtimāt q̄ ly u ſit unuz n ⁊ punctū ſupius ſit. i. ⁊ tūc faciunt ſic niſi ⁊ ē niſi ⁊ iſtū ꝓpri⁹ credo fuiſſe erroꝛē text⁹ ⁊ diffi cultatē ei⁹ ⁊ hoc mō ſic debebit legi. Et caue ne ꝑotu des medicinā uti debilē q̄ ipſa. ſ. debilis mouet ⁊c. expone totū ita ut in primo intellectu ſtatim dato. Et re uera iſta ꝺz eē ſnia text⁹ nr̄i q̄ appellat difficilis ⁊ ē ſi ſic iaceat. Sz tu dices nō ne ꝺando medicinā debilē ſo mō ēt in principio ſequunt nocumēta hic poſita qz nō euacuat aliqd de quo ſit curandū ⁊ ſubtiliant alij humores ⁊c. dicendū ꝺcedendo qz illa euacuatio ē aliqua liter irregularis tñ multo meli⁹ eſt eam facere q̄ non facere ꝓp plenitudinē in principio coniunctā vnde exonerata ꝑ ꝑte natura ꝺſequenter fortior reddit. ō. reſiduum cū hoc ēt dico q⁹ tunc nō poſ ſimus tute euacuare cum medicina abſolute fo ꝛti ⁊ ſi cum exhiberem⁹ volendo erradicā. magnū ymo forte maximuz ſequeret⁹ nocumētuz ꝓp ma teriam non eſſe digeſtā neqz paratā euacuationi ⁊ ſic multa ſequerent⁹ nocumēta que nō ſequūt ſtante materia digeſta. Dico tertio q⁹ ēt exhi bita medicina forti debili in principio nō ſequit tñ nocumentū q̄ntum ſequeret⁹ ſi exhiberet⁹ i ſta tu materia digeſta qz non ſic eſt materia groſſa apta ꝑ medicinā debilē ſubtiliari in principio mor bi ⁊ fluere ad membrum ſicut ē cū ē materia dige ſta ⁊ ſic in ſtatu debem⁹ euacuare cum medicina forti ⁊ non debili ſicut in principio qz mai⁹ ex ea ſequitur iuuamentū in ſtatu q̄ in principio ymo in principio ſequitur notabile nocumentum etiaz per medicinam debilem ſecundo modo probabi liter minus ſequitur nocumentum q̄ ꝑ eandez in ſtatu ſi conſideras. b

Et triacha iterum Jn iſta vltia ꝑte hui⁹ ꝑtis ipſe ponit exēplariē vnū ꝓuocatiuū ꝺpoſitū cōue niēs in caſu q̄ eis utendū eſt: ⁊ maxime poſt me dicinā ſolutiuā de recenti exhibitā. Dixit igit⁹. Et triacha iterū. Jn frigidis ꝺferet ⁊ ꝓprie poſt eua cuationē: ipſa mūdificat reliquas materiez cum facilitate ⁊ reſoluit eas: ⁊ ꝺfortat oia mēbra. Nota bene textū qz utilr ſeruit ⁊ in aliis locis. Nota q⁹. d. A. ſignanē dixit: q⁹ i frigidis. ſ. ꝺplexiōib⁹ ⁊ mēbris. ſ. frigidis ꝺfert: quoniā uidet⁹ innuere: q⁹ in ꝺplexiōe calida: ⁊ cā calida ipſi⁹ applicatio eſt aliqualr̄ uerēda. Nō tñ ꝑ caliditatez eſt apta magis nocere: q̄ multe aliarū medicinaz calida ruz: quoniā ut dixit idē. d. A. in de uirib⁹ cordis. Exꝑimētū oſtēdit nobis ut triachā ⁊ mitredatuz min⁹ notabiliē calefacere corpora nr̄a q̄ diacimi nuz ⁊c. Jmo ēt uolunt. d. A. ℨ. cañ. cap. ꝓprio: q⁹ ꝑ hoc: q⁹ ſuas operatiōes nō efficit niſi ꝑ ꝓprietatez forme ipſi⁹. Unde ꝺfortat ſpiritū ⁊ caloꝛē nātem vel inatū inde iuuat nā ipſi⁹. i. aīa. ſ. recipiēn. ſup ꝺrietatē faciētia calida ⁊ frigida: ⁊ ſic vī innere: etiā q⁹ i mēbris. ⁊ ꝺplexiōib⁹ calidis ipſi⁹ exhibitio ſit cōueniēs. Cōciliator tñ in differentia. 142. vī ſentire q⁹ uſus triace eſt ſuſpect⁹ niſi in timoꝛe ve neni: vel cū timet⁹ ſuppflu⁹ fluxus ⁊ effrenitans ad ſtupefacien. ſz tunc illa debet eſſe recēs ⁊c. ⁊ fun damatū ei⁹ vī eſſe: quoniā ꝑ ſua ſimplicia multū fortia in corporib⁹: nimis grandē facit imutatōez ⁊ maxie in caliditate: qz dicit q⁹ debilitat virtutez ⁊ ſpiritū reſoluit ⁊c. Et q⁹ ad calefacien. alie repi unt⁹ materie q̄ illō efficere ꝑſit ſine tali nocumēto ⁊ vī in hoc quodāmō inherere Aueroi. ℨ. coll'. in cap. de medicinis triachalib⁹: vel ex eo forte ſum ꝑſit fundamētū qui dixit. Q⁹ iſte medicine nō curāt niſi recipiātur cū eſt in corpore venenoſa diſpoſitio facta a veneno. Tūc enim ꝺat corpori vnā virtutē ⁊c. Et addit: q̄n eas comedit homo ſanus i. nō ꝓticipās venenoſitate. ſ. ſicut venenū excepē granis citri ⁊ ſimilib⁹. Quid ſit de hac ꝺdictōe qz alias feci de hoc queſtionē: ſz inquātum nō eſt pñtis ꝓpoſiti intactā relinquā: cū etiā tacite. d. A. iſtā difficultatē dubiā relinquat ⁊ miſtice multuz locutus eſt. Noluit ipſe dicere: q⁹ in calida noceat vel iuuet q⁹ aliq̄ dicūt expreſſe q⁹ in calida nocet ⁊ eſt cōis ſentētia: ⁊ aliqui dicūt q⁹ tempate exhi bita: etiā in calida iuuat ſpiritū: ⁊ caloꝛē inatum cōfortando. Noluit etiā dicere q⁹ ſimpliciter in fri gida ꝺueniat: quoniaz in hoc aduerſaret⁹ Aueroi vt dictū eſt. Sz addidit ⁊ ꝓprie poſt euacuationē ſupple factā cum farmaco. ſ. laboꝛioſo q⁹ aliqualiter ꝓticipat venenoſitate: ⁊ tūc nō eſt dubiū qō cōue nit. Jdcirco dicit: ⁊ legite litterā: qz iaz eſt clara Et triacha etiam. ſ. fermentata: in frigidis com plexionibus. ſ. ⁊ materiebus conferet. ſ. ꝓ diure tico conuenienti: ⁊ proprie poſt euacuationem poſuit iſtā ꝓticulā ꝓp cām dictā ñ q⁹ vellit nos cau

os hic reddere q̄ diuretica ꝺpetent. aſi euacuationē qm̄ ex ordine textus ſupioris iſtud inuebat cū dixit deinde ꝛc. ſꝫ ſignanter poſuit hoc ad euitandū ꝺdictionē Auerois ⁊ eū ſequentiū q̄ nolle bant eā ꝺuenire niſi i diſpoſitōe aliqualr veneno ſa ymo dixit ⁊ ꝓprie p⁹ euacuationē factā. ſ. cum farmaco venenoſitate participāte qm̄ tūc non eſt dubiū q̄ in mā frigida ꝺferat ⁊ ita ē cōis mos practicantiū de cā calida nō facit mētionē vt illud in dubio relinquat cōis tñ ſnia eſt q̄ in cā calida ⁊ puero ⁊ iuuene ⁊ rpe calido nō ꝺueniat ſꝫ ſūt verba eiuſdē i de virib⁹ cordis. Addit poſtea declarāſ vtilitates eius i mā frigida ꝛc. Ipſa. n. ſ. triacha dicto mō exhibita mōdificat reliquas mārū cū facilitate. ſ. educendo p vias vrine ⁊ reſoluit eas ⁊ ꝺfortat omnia mēbra. ſ. cum ſua ꝓprietate ꝛc.

Repercuſſio autē In hac ſa pte principali poſt q̄ ipſe poſuit cāſ circa exhibitionē materiarū p interi⁹ exhibendarū. Jam ipſe ponit cāſ medicinarū p exteri⁹ applicandarū ⁊ prio ipe ponit cāſ circa exhibitionē medicinarū nō facta euacuat̄. ſo circa exhibitionē earū in declinatiōe. ſa ibi. In fine vero eius ꝛc. pria adhuc induas quoniā prio ipſe ponit ordinē exhibendarū in principio cū mā ē pluria ſa ibi. Et cū materia nō eſt plurima ꝛc. ⁊ prio ponit regulā ſo aducit rōnem eius ſcōa ibi Illud. n. de prima igit̄ pte dicit. Repcuſio autē materie a mēbro. ſ. iuncturali nō oꝫ vt fiat materia exiſtēs fortis effuſionis plurime reſumptōis. Illud. n. eſt rō dicti. ſ. repcutere cū ꝺditōib⁹ dcis facit duas res malas quarū vna eſt q̄ facit materiam inobedientē ⁊ eſt ꝺtiuꝫ. i. talr repcutere ē ꝺtium motui ei⁹. ſ. materie qr̄ accidit doloꝛ magn⁹. Et ponens mōm corrigendi errorez dixit. Et cum accidit huiuſmodi. ſ. doloꝛ magn⁹ pp repcutere. Tunc ceſſa a repercuſſiuis ⁊ occupare cuꝫ leuificātib⁹. i. in applicatione leuificantium. Et ſcōa. ſ. res mala q̄ ſequitur eſt quoniā fortaſſe ſupple p talē repcuſſionē ꝺuertet̄. ſ. materia ad mēbra principalia qr̄ accidit timoꝛ. ſ. de morte ꝓpter talem ꝺuerſionem factā materie ad principalia quoniā cābunt̄ fortia ⁊ timoroſa accidentia ꝛc.

Prio intellectu parē eſt notanduꝫ q̄ ex hoc ſtatu voluit. d. A. inducere timorez medico in applicatione repercuſſiuorum in principio doloruꝫ iuncturaruꝫ quoniā ſepe medici adulatores vt blandiant egris ⁊ ipſis obtemperent a principio cum doloꝛ manifeſtat̄ in iuncturis ēt i ꝺſuetis pati doloꝛem occurrunt ad remitendum doloꝛē ⁊ ad ꝓhibendum ne leſio ſit in iuncturis quoniā multi ſūt q̄ ſolicitāt medicos q̄ oio faciāt q̄ non amplius incurrant tales doloꝛes iuncturaruꝫ ⁊ maxime ſi iuuenes fuerint apparet. n. mltis eorū q̄ ad ignorantiā ſit eorū quoniā videntur dicte paſſiones ſenib⁹ ꝓprie accidere debere vt dicūt ꝛc. ⁊ ſic ignominiā magis timentes q̄ dānuꝫ multuꝫ ſolicitant medicos ꝛc. vnō medici adulatores ⁊ ad modica reſpicientes occurrunt ad remiſſionē doloris ⁊ ad repercuſſionez materie cuꝫ repercuſſiuis. Jn his igitur dat cāſ ꝫ iſtos dicens q̄ repercuſſio nō fiat materia exiſtente fortis effuſionis ⁊ plurie reſumptionis. i. cū materia eſt in magno fluxu ad membrum itaq̄ ſi pur aliqualr reſiſtatur fluxui ita vt videat̄ minui a prima repercuſſione. Jterato redeat fluxus ⁊ maioꝛ q̄ prius ⁊ iſte reditus materie ꝺatur intelligi per hoc q̄ dixit. Et plurime reſumptiōis metaforice quoniā ſicut corpora demacrata vel alr minorata vl̄ extenuata cū reintegrātur vel impinguantur dicuntur reſumi igitur iſta apoſtemata iuncturarū prius tumeſentia poſtea per repercuſſiua minorata ⁊ extenuata ſi iterato ingroſſentur ⁊ notabilr talia apoſtemata dicunt̄ fortis effuſionis ⁊ plurime reſumptionis. hic aūt reditus apoſtematis vel reingroſſatio vel reſumptio non fit niſi dominātē multa materia in toto. vnde corpus nō recipit vt dicebat. H. tertio tegni corpus plenū non recipit ⁊ ſi pur aliqualr propē frigida repercuſſiua materia ingroſſata ⁊ ad minores demenſiones adducta videat̄ repercuti ⁊ membrum videat̄ minorari in apoſtemate tamē propter habūdantiā materie in toto iterato fluit alia materia ⁊ ſic reſumitur. Ex hoc ergo erroꝛe ſi cōmittatur ſequūtur duo notabilia nocumenta primum eſt q̄ talis repercuſſio facit materiaꝫ in obedientem. ſ. ad diſſolutionemꝫ per hoc q̄ ingroſſatur ⁊ impingit eam ad interius ſecunduꝫ quod expandebatur exteri⁹ ⁊ tale ꝑpellere ad interioꝛa ē ꝺtiuꝫ ei⁹ motui. ſ. materie q̄ mouebatur exteri⁹ qr̄ accidit doloꝛ magn⁹ ipſa ipreſſa i virtute repcuſſiuorū ad ītra mēbra neruoſa. Jdeo addit corrigēdo erroꝛē medici. Et cū accidit huiuſmōi tūc ceſſa. ſ. ab aplicatiōe repcuſſiuoꝝ. Et occupare: cuꝫ leniētib⁹ ad relaxādū mēbrū: ⁊ dilatāduꝫ ne mā: tantā cauſent extēſionē: ⁊ ſic doloꝛ minuet̄ ſcōm nocumētuꝫ q̄ ſeq̄t̄ p repcuſſiua in mā fortis effuſiōis: ⁊ plurie reſumptōis eſt. quoniā fortaſſe conuertit̄ ad mēbra principalia. ſ. talis mā cū repcutit̄ ⁊ ꝓhibet̄ effundi ad extrema: ⁊ hoc maxie fit cū nō ceſſaueris a repcutiēdo etiā ceſſāte doloꝛe q̄re accidit timoꝛ. ſ. de morte pp nocumētū quod inferet̄ principalib⁹ mēbris: quoꝝ nocumētū ſi fiat nōbile vt plurimū eſt mortale. Et nōte q̄ dixit Fortaſſe ꝺuertit̄: quoniā poſſibile ē q̄ materia repcuſſa ſolū recipiat̄ i mēbris circūſtātib⁹: ⁊ nō trāſeat vſq̄ ad principalia: quoniā nō ē extremoꝝ vt pedū vel manuū ad principalia manifeſta dirrectio vnde nō tant⁹ eſt timoꝛ in aplicatiōe repercuſſiuorū i iuncturis quāt⁹ eſſꝫ aplicatōe earūdē in emoroꝛdis: quoniā ipſorū ad principalia eſt manifeſta dirrectio: ⁊ ſic ſi ex eis repcuſſiua apponātur imediate cōuertit̄ materia ad principalia: ⁊ ꝓpterea in nullo caſu i illis cōpetit repcuſſio: vbi in iūcturis aliquādo cōpetit: vt cū materia nō eſt pluriſma. vt in pte prime futura. Jō dixit fortaſſe ꝛc. Et iſtū caſuꝫ iſto āno vidi in magnifico. d. Andrea de birago illuſtriſſimi principis Mel'ani aulico ſuo tpre ꝺſiliario prio: q̄ cū eſſꝫ ānis. 53. ⁊ iaꝫ p. xx. annos paſſus erat ꝓdicte podagrā qm̄ accepat vxorē nobiliſſimā grecā iuuenē robuſtā

cuz tamē nunquā eā uidisset uoluit se ꝑparare ut senex non uideret neqz podagricꝰ z p mensem uel duos cuz nō esset actu eger fecit cōtinua repcussiua supra pedes dietā tamē subtiliando qz tandem ipso multū debilitato pp atenuationē diete agregata tamen aliqualimā que solebat ad iunctura fluere cū nō potuit conuersa est ad principalia z subito mortuus est. Notate bene lege lram ꝛc.

Et expedit Dec ē scōa ps principalis illius partis que sic ꝺtinuat ad ꝓcedētē qm̄ in ꝓcedenti ipse posuit quosdaz cañ respicieñ diuersos modos euacuationū sumptos tā ex pte ordinis ipsarū euacuatōnū iter se vt soluit z uōit ꝛc. q̄ ex pte medicinarū tm̄ solueñ in fortitudine z debilitate. Jn hac pte principali ipe ponit cañ spāles attēñ ex pte eiꝰ q oz sumere medicinaz soluē z diuidi posset ps in tres ptes fm q tria principalia dat documēta ꝑ patebūt dixit igitur legēdo lram ꝺtinuā primo circa primū dictuz tria primū ē. Et expedit ei qui vult sumere medicinā vt sumo mane sumat fm ē z tardet cibū. s. sū pta medicina ē deinde sumat post tres horas xx. auros panis cū vino z aq̄ pauca dicit scz postq̄ ex horas igrediat balneū z egrediat dicit tertio deiñ cibet cū eo qō ꝺueniēs ē. Pro intellectu gnāli hoz dictorū ē nōdū primo. Qz ipse idē. d. A. iiij. primi ca. v. posuerit sufficienter cañ attendēdos i eo q oz sumere medicinā z anteq̄ sumat z postquā sumpsit medicinā tm̄ ꝑcipue in hoc ca. memorat quasdā regulas obseruañ i eo q medicinā sumpsit z hoc signāter facit qm̄ medicine q̄ i isto cañ oñt z maxime erradicatiue euacuātes de q̄bus i presenti. sen ē sermo vt ps ꝺtinuādo ad ꝓ̄ ꝓme p̄cedentē debent esse multū fortes z laboriose tum vt euacuēt a mēbris longinqs tū vt euacuēt materias difficilis euacuatōis qm̄ mās taliū nocumē torū vtplurimū sunt huiusmodi iō pp fortitudinē earū medicinarū est maxie occurreñ ad nocumēta que ex medicis soluen̄ apta sunt spāl r euenire ergo posuit circa exhibitionē istarū spāles canoñ ꝛc. Scōo principal r attende circa dicta i pria ꝓticula prio qꝛ debeat sumere medicinā sumo mane rō clara ē ex hoc qm̄ vt dictū ē tales medicine sunt laboriose exsoluentes sunt igit multū iflamātes iō hora recentiore sūmi oz ēt z fortius quoniā operationē suā ꝺpletā operationē farmaci nisi sumo mane sumerē esset necessariū in die tardare multū cibū spāle hic ergo effieit regulā quoniā non sic i oibus alijs medicis ē necessaria sed i his tantū que i longo tpe operationē pficiunt vt in casu nro. Scōo dixit q tardet cibum. s. p primū prādiū z vere cibalē rō clara ē ex quo tales medicie tarde ꝺplēt ꝺpationes suas neqz oz talis cibꝰ sumi nisi cōpleta operatōe farmaci z sic sequit manifeste q exedit cibum tardari rō qz nō oz cibꝰ sumi nisi cō pleuerit medicina suā operationē bri ꝑt ex his que scribunt loco allegato ōrta primi prio qz cibus p missꝰ medicine faceret vt medicina cū ipso trahe ret ad mēbra fo medicina faceret vt cibus ad intestina descēderet anteq̄ sit digestus ꝛc. Dixit tertio deinde sumat pꝰ tres horas uiginti aureos panis cū uino z modica aqua posset aliqs dicere iste textꝰ vr ꝺriari pauloañ dictis qz si pꝰ tres horas oz sumere ꝛc. segtur q nō oz multū tardari z sic nō fuit ēt expediēs sumo mane sumere medici nā hic posset dici p solutōe pr o cum dixit pꝰ tres horas sumat ꝛc. oz itelli nō pꝰ tres horas imediate ab assumpto farmaco sz pꝰ tres horas ab opatō ne cōpleta farmaci quoniā i illo spacio medio nō occupata nā a cibo redet ipsa sufficiens ad resoluēduz reliquas materierū si q̄ remanierūt i iūctu ris ꝛc. Jō signāter i isto cāu dixerat z tardet cibū s. ēt postq̄ medicina suā cōpleuerat opationem z dans tps tardatōis dixit sumat pꝰ tres horas ꝛc.

Ul alr ꝑt legi vt vellit. d. A. q postq̄ erit sumpta medicina p tres horas z iā p pte opata fuerit ꝺueniēs erit vt sumat illū modicū panē infussum in modico vino cū aqua. Nā in talib⁹ corporibus cū ꝺat medicina erradicatiua multo tpe dicta cozpora debite recta steterūt cū dieta ml̄tū tenui ut infra vr vñ dicta corpora tūc sunt in vtute relassata z debilitata multū ēt ex dolore. Jō ad ꝺfortan dā vtutē stomaci z totius vt a vtute coadiuuetur medicina in expellendo comestiones ē tunc aliqualr cū cibo modico vtutē viuificare z istū cañ bñ posuit. d. A. loco allegato nā cuz posuisset generalē regulā eā dixit Oportet ne medicine potatoz comedat vl bibat donec medicina suā ꝓficiat operationē ꝛc. exceptauit quosdā casus iter quos dixit. Si stomacꝰ nō tollerauerit ne comedat ꝓpterea q a comestiōe vehemēter absti nuit z famē tollerauit det ei parū panis iussi ꝛc. z ibi inuebat nō debere i casu dari cibū pp vehementē apetitū ad eū sz pp id q uehemēter absti nuit vñ vtus supple sit debilitata ꝛc. Jō laudauit panē infussuz qz nō ifussus a vtute debili difficulter transmutaret ꝛc. z hūc sensum credo esse ad mentē. d. A. hic ītelligens q pꝰ ꝺpletā opationez medicine tardet cibū vt prandiū viuificata vtute aliqualr ex p̄cedēti cibo z iste cañ ꝓbꝺfuari vbi cūqz in vtute debili sit necessaria medicina· fortis sz hoc aliqualr cohacte fiat impiti tm̄ medici ad vulteriora nō cōsiderañ pstantē medicū sic opante ifamarēt ut ē impitorum mos z ego sepe vidi. Sz tu dices si talis cibꝰ exhibet nō gra prandij sz tātum gra aliqlis cōfortat nō appet q tanta dēat exhiberi quātitas panis q̄ ē vigiti aureozū cuz aurus sit. z. j. ʒ. uf q essent. 30. dragmez sic essent ciz citer q̄tuoz. ʒ. panis q sufficeret p prandio dicat ut dixit Gentilis q aureꝰ aliqñ sumit p. z. i. ʒ. aliqñ p. z. tm̄ aliqñ p breuiozi pondere q̄. z. z in ppo sito sumit p breuiozi ponder quā. z. ut tota quātitas sit unius. ʒ. cū dimidia uel circiter uel dicat leta fronte q ipse uoluit tantā quātit offerri debere p leui refectōez ūlla erit modica quātit tpe suo

Cum de regiōe sua maiozes multo essent z sint comestozes quā italici ꝛ ꝑcipue lōbardi ul tuschi

No. ultio p B q dixit z pꝰ. vi. horas ñ ab assūpto

farmaco. sed ab ista data refectõe ⁊ sic erãt no uẽ hore ab assũpto farmaco igrediat balneũ ⁊c. s. ante prandium quoniã tales medicine aũ cõple cã opationem tardant sepe usq; ad. vij. uel. viij. horas postea aliq̃l'r getata nã prit itraꝛ balneũ. p balneũ intelligendo uel aquã balnei aliqualiter calidã ad resoluendum reliquas si remanserunt uel aquã frigidam ad remittendũ inflammationẽ in humoribus ⁊ mẽbris inductam uel p balneu3 possumus intelligere cassam balnei ⁊ nõ primam neq3 tertiã quoniã prima non sufficit ad aliqualẽ resolutionem materie ⁊ tertia minus exicat ⁊ de uirtute dissoluit intrent ergo ꝑam cassam balnei sufficientẽ in proposito quicqd tamẽ sit ⁊ de quo cũq3 balneo intelligat inuit q̃ modico tempore ibide3 debet comꝛari quoniã aqua frigida noce ret mẽbris neruosis ⁊ balneum calidum nimis dis solueret Jdeo addit. Et egrediatur. i. modico tempore cum ingressus fuerit in balneũ egrediat ⁊c. Addit vltimo deinde cibet cũ eo quod est conueniens. i. aliqualiter quietata natura pꝰ bal neum exhibeatur prãdium cũ cibus sit boni nutri menti ⁊ non tamen iflamabilibus de quibꝰ infra dicetur hic possent multa dici de balneo post me dicinam si ꝺueniat vel non sed quoniã nõ est prin cipalis propositi sed illa difficultas ẽ alibi tangen da ⁊ omnia relinquo. Jn suma tamen dico oia hic posita debere i opere obseruari primo. s. quod exhibeatur sũmo mane ⁊ supple post eaꝫ dormia tur. scõ post tres horas in casu nostro ab assum pto farmaco quoniaꝫ vtplurimũ ꝺiungitur virtu tis debilitas ⁊ ꝓp subtilem dietã precedentẽ mul to tempore obseruatã anteq̃ talis medicina erra dicatiua exhibeatur ⁊ ꝓp doloꝛez bonũ est si exhi beãtur duo bolli panis infussi in aqua ⁊ vino sit tñ vinũ nigrum ⁊ aqua cocta ad subleuandũ vtu tem ⁊c. postea tardet ꝑ sex horas partim vt opa tio ꝺpleat farmaci partim ẽt vt postea ꝑ horam vel circa quietata natura ipsas reliquas humoꝛ resoluat ⁊ si placet potes ipoꝛere coꝛpus i balneo ego tñ non facerem neq3 est de cõi more praticañ sic facere ẽt quoniã coꝛpora sic dissoluta vꝝsimil'r cũ tedio hic intrarẽt tũc balneũ ꝓp p̃cedentes la boꝛes medicine ad scellã. Jõ si pur eẽt necessariũ balneũ forte ꝺpeteret magis seq̃nti die post medi cinã ⁊ nõ alia die ⁊ ita eũ laudauit ipse q̃rta pri mi loco allegato versus finem ca. lego litteraꝫ ⁊ expedit ⁊c. est tota clara. a

Deinde administra Jn ista pa te ipse põit can defieñ factis euacuationibus cum solutiuis duo facit quoniã primo ipse ponit vnum canoñ circa hoc generalẽ vt q̃ ꝓuocatiua tũc ꝺueniunt Scõ ponit laudes vnius determinati ꝓuocatiui in casu ualẽtis vt triace. ꝑa ibi. Et triaca ⁊c. Pri ma adhuc in duas q̃ñ primo ponendo vtilitatẽ ꝓ uocantiũ in casu specificat i quo doloꝛe precipue ꝺueniat. Scõ ponit exceptionẽ quoꝛũdã coꝛpoꝛ in quibus vsus ꝓuocantiuꝫ est suspectus scõa ibi Et de coꝛporibus quidẽ prima adhuc i duas quo niam primo ipse facit qõ dictũ ẽ: secũdo remouet dubitationem quãdaꝫ secunda ibi. verumtñ pluꝛ habentiũ ⁊c. de prima parte dixit. Deinde admi nistra. s. factis euacuationibus ꝓ magna pte erra dicatiuis prouocationem ⁊ adducẽs rõnem dixit Nam ꝓuocatio deficat materiã doloꝛũ iunctura rũ q̃ñ ipa. s. mã est ex superfluitate digestionis que ẽ epaẽ ⁊ venarũ. i. ẽ que resecaẽ ex superfluitate di gestionis illoꝛũ mẽbꝛoꝛũ ⁊ declarans in quo dolo re precipue ꝺueniat dixit ⁊ ꝓprie in podagra cali da est ꝺueniẽda ꝓuocantium dixit secũdo remo uendo dubitaẽ verũtñ plures hẽntiũ doloꝛes iun cturarũ frigidos ⁊ complexiões humidas nõ iuuã tur. s. ꝺplete cũ solutione plurima facta. s. ẽt ꝺue niẽter cũ potione ⁊ cristeri ⁊ cũ medicaiẽ cũ diu retius sanaiẽ ꝺñr legendo lr̃am ꝺtinuã facit ex ceptionem quoꝛũdã coꝛpoꝛũ in quibus vsus ꝓuo cantiũ ẽ suspectus ⁊ dixit: Et de coꝛporibꝰ quidez extenuaẽ sunt coꝛpoꝛa que non tollerãt solutionẽ ⁊ ꝓuocationẽ plurimã ⁊ adducẽs rõnem dixit: ⁊ generaẽ ex eis. s. ꝓuocãtibus uel ꝓ ea in ipsis. s. coꝛporibus extenuatis adustio fortis. Consideꝛẽ tur ergo omnia illa scilicet ad exhibitionem ꝓ uocantium. Pro intellectu omnium barũ par ticularum est primo notandum vt notat Conci liatoꝛ differentia. ccxxiij. Medicina prouocatiua sumitur dupliciter scilicet cõmunis ⁊ proprie su mendo cõmuniter sic omnis medicina de cuius virtute est educere materias per vias vrine vo catur prouocatiua ⁊ hoc modo alique dicuntur tales que sunt frigide vt aqua ordei semina mel lonum ⁊ reliqua cõmunia frigida quedam sunt temperate vt capillus veñ liquiritia ⁊ huiusmodi alio modo sumitur medicina diuretica proprie ⁊ sic ipse describit quod diureticum est medicamẽ calidum scilicet ⁊ acutuꝫ sanguis scilicet vel sup ple alterius humoris subtiliatiuuꝫ subtilis a groꝛ so discretiuum ipsiusq3 tenuioris in vrine vias eductiuum sicut. s. Apij feniculi ⁊ acoꝛus ⁊ his proprie sumpẽ est sermo in proposito ⁊ de his in tellexit. Secundo specialius attendendum qõ ex principio textus per hoc quod dixit deinde ⁊c. colligitur quod diuretica non sunt approximan da nisi factis purgationibus sufficieñ ita ut modi cum tantum de materia remanserit quoniam si ante exhiberentur essent ad nocumentum agita do materias ⁊ ponẽdo eas in fluxu ad iuncturas sed cum modicum de materia remansit precipue in iuncturis non amplius est talis timoꝛ vt patet sed ex illis aptum est sequi iuuamentum exican do materiam dupliciter vno modo per simplicem alterationem exicando cum tales medicine sint sicce alio modo subtiliando materias que sunt in iuncturis per caliditatem siccitati coniunctam ⁊ consequenter per easdem vias per quas defluxit materia ad iuncturas eandem materiaꝫ subtilia tam extra coꝛpus per vias vrine educendo ⁊ hoc modo deficat materiam doloꝛum iuncturarum scilicet actualiter in iuncturis ledentem. Uel aliter vt intelligatuꝫ. s. quod reliqne materierum

que erant in venis sunt que exicant .i. cōsumunt per hoc qō ad vias vrine educunt ꝛ declarās qūo tales sint ꝺuenienter per illas vias educibiles ꝺixit quoniā .i. ipsa materia in venis existens que ē cā antecedens doloris iuncturarū ꝛ cām ꝺiunctā ꝺseruans est ex superfluitate digestionis que ē epar ꝛ venarū ꝛ talis .i. superfluitas ē ꝺuenienter p illas vias educibilis vt pater ꝺsideranti decisionem vri ne ꝛ ypostasis eius ꝛ hoc mō exicat materiā .s. me diatam ꝛ sic illa remota faciliter vel a nā vel ī vir tute localium medicaminā remouebit mā ꝺiunc ta vterqꝫ intellectus est bonus ꝛ si ex vtroqꝫ fiat vnus integ⁹ erit cōpletior vt per tales medicias diureticas vtraqꝫ materia educat . s. que actu in iuncturis existit ꝛ que in uenis remanserat ꝛ qucli bet talis est p illas vias educibilis cū quelibet ta lis sit ex superfluitate digestionis epar ꝛ uenarū ꝛc.

Et addit qō ꝑprie in podagra calidi talis diure ticorū exhibitio ē ꝺuenies ratio ē quoniā mate ria calida subtilis ex⁹ facilius educibilis est per vias urine q̄ alia grossa ꝛ maxime si sit in iunctu ris q̄ materia grossa male posset reingredi uenas ut tandem p vias urine educatur ꝛc . Sed hic posset obici ex verbis Azarariꝫ qui in cura dolorū iuncturarū in generali postquā dixit q⁹ medicine prouocantes erradicant dolorē iuncturaꝝ addidit Et non decet eas accipere nisi eos in quorū corpo ribus multū fl'a crudum ꝛ grossum ꝺtinet . Sed caueant ab eis quicūqꝫ passi sunt hanc passionez ex cā calida . Ecce qūo uetat diuretica in cā cali da ꝛ tñ .d. A. uisus ē ea magis laudare in cā cali da dicat qm̄ isti textus expresse uidētur adinuicē sibi aduersari q⁹ puocatiua ēt post debitas factas euacuationes exhibita magis ꝺuenire in cā cali da q̄ frigida pōt duplicē habere sensum ꝓio rōe materie vt q⁹ magis ꝺueniant in materia calida qz ipsa sit apta magis ꝛ ꝺuenientius educi p vias vrine q̄ alia secundo magis ꝺuenire possumus in telligere non respectu materie tantū sed cū hoc re spectu corporis cui aproximari debent qz in eorū aproximatione corpus minus nocumentuz incur rat ꝛ fm hunc sensum iussit Azararus q⁹ corpora calida vel que pssa sunt passionem ex cā calida sunt quibus nō debent applicari talia ꝓuocatiua qm̄ sua caliditate adureret humores ꝛ corpus ve risimiliter est siccum magis exicarent ꝛ hoc intel ligens .d. A. ꝓpterea q⁹ visus erat laudare prouo cantia in calida causa dixit in fine textus nostri. Et de corporibus quidez extenuatis sunt corpora .i. ꝛ de corporibus sunt quedā corpora vt extenua ta vel aliter calida que non tollerant solutionez ꝛ prouocationē plurimā ꝛ generātur .i. propterea q⁹ ex dictis plurimum soluentibus ꝛ prouocantibus fortibus generātur ex his in ipsis adustio sanguis ꝛc. ꝓpter igitur nocumentū q⁹ dictis corporibus infertur sunt vetita dicta prouocantia in dictis cor poribus. Sed si per magis conuenire intelliga mus medicinam dictis prouocatiuis esse magis obedientem ad euacuationē : sic dico q⁹ talis puo cātia ꝑprie uallent in cā calida : quoniā talis subti lis : existens babilius educit̄ p vias strictas : qua les sunt uie uriales : q̄ materia grossa : ꝛ hūc sen sum intellexit . d. A. in prima parte textus : ꝛ alius sensum intellexit Azararius qui uetauit in eas q⁹ passi sunt hanc passionē ex cā calida . Et idem .d. A. inferre textus : ꝛ ex his colligitur ex oppositio : q⁹ puocātia secure exhiberi possunt factis suffici entibus purgatiōib⁹ in corporib⁹ in quib⁹ flegma grossuz cōtinetur : ut .i. habētib⁹ cōplexiones frigi das ut dixit Azarari⁹ . Et hoc etiā intellexit . d. A. in illa parte . Uerūtamē ꝛc. Nam cū posuisset q⁹ in podagra calida ꝑprie ualent puocantia : po tuisset aliquis dubitare : si in alijs corporibus ha bentib⁹ dolores iuncturaꝝ frigidos ꝛ cōplexiones humidas possent ista cōuenire remouēdo dubita tionē : ut dicebat in diuisione littere : dixit . Uerū tamē pluries habentium dolores iuncturaꝝ frigi dos ꝛ ꝺplexiōes humidas nō iuuātur .i. nō ꝺplete curant cū solutiōe facta potione .i. cuz potione ꝛ cristeri .i. apropriatis . Et cū medicātur cū diureti cis sanātur .i. cōplete . Et ex hoc textu toto sic intellecto : colligo prio de mente .d. A. esse : q⁹ etiā in calida ꝛ frigida factis sufficiētib⁹ purgationib⁹ cū potionib⁹ ꝛ cristerijs : nisi corpora reddant ex illis pfecte curata : qō puocantia cōuenīt . Sed i ipsa causa calida merito materie ꝑpri⁹ cōueniūt q̄ in frigida : licet corpora frigida ut patiētia mor bos frigidos sine nocumēto uel saltē minore tolle rant ꝺpiorꝫ exhibitionem q̄ calida . Et ex conse quēti inferat regula practica : qō ubi ēbeamus in cā calida ꝓuocare : ꝛ in corpore macro debemus exhibere leuiora prouocātia : verbigra : capillum ve . cū liquiritia ꝛ cuscbute : ꝛ si uolumus aliquid forte apponere . ut uerbigra daucū uel spicā secū misceam⁹ aliquod infrigidās prouocatiuū de semi nibus frigidis : etiā hoc lene pp ꝺuas cās erit cōue niens in dicto casu : tamen . qz materia est inobe diens eductioni p vias urine : unde cuz leni prouo catiuo educetur . Secūdo qz dictū corpus calidū existens ꝛ siccū ex forti prouocatiuo lederet̄ : ubi autē in corpore humido ꝛ materia grossa ꝓuoca tiua sint exhibēda . ꝺbent fortia exhiberi : ut spica daucus amomū bace iuniperi rube tinctorum ꝛc. quoniā expedit in talibus materiā grossam uehe menter subtiliare : ut p illas vias strictas possit adu ci : nec etiā timor in dictis corporib⁹ de adurendo uel exicādo nimis . uerūtamē ne materia subtilis educat̄ ꝛ grossa petrificet̄ a quo maxime cauere debem⁹ ut oēs tradūt auctores : ꝺueniēs cū dictis prouocatiuis aliqua humectātia admiscere : si ēt fiat supra locum iuncturarū erit cōueniens . Et notate qō preter hoc qō corpora cōplexionuz hu midarū nō sic sunt apta ledi ex talibus fortib⁹ diu reticis sicut oppositio modo dispositi etiā qz mate ria grossa nō sic est obediēs eductiōi cū solutiuis per superius uel cristerijs sicut mā calida . Credo qō plurimū cōueniat aplicare dicta ꝓuocatiua in dictis corporibus pinguibus ꝛ humidis q̄ calidis ꝛ siccis : ꝛ pluries ex eis iuuātur cum talibus pro uocatiuis q̄ oppositio mō dispositi : ꝛ hoc itēdebat

cū dixit uel tamē plures habētiū ꝛc. Quia tamē materia calida facilius educitur uidetur qō magis debeat ita ꝯuenire in ea. Iccirco pp talē dubitatōm dixit i fine textus. Cōsiderētur ergo oia illa .s. de iuuamētis ꝛ nocumētis ꝛc. Et ex his sic declarās pz itellect⁹ ife lege eā. deide post factas sufficiētes euacuatōes cum solutiuis administra prouocationem ꝛc. c

Et cuz materia Nunc ipe ostendit quid fiendū ē cū materia nō ē plurima ꝛ ē quodāmō remotio dubitationis q̄ posset oriri dixit igitur. Et tū materia non ē pluria aut ē pue restaurē. i. cū nō ē materia fortis effusionis aut ē pue quātitatis ad restaurañ. i. ad reditū ꝛ prosequēdū fluxum. Et sic denotatur qō ē pauca tunc nō ē malū repellere eā in primis cum ē. s. in fluxu ꝛ faciens exceptōm regule dixit nisi in fiatica ꝛ adducit rōnē qr̄ i fiatica nō dēat fieri repcussio addit. Nā repcussio i ea retiet materiā in pfundo. i. iuncture q̄r supple expedit. ut nō fiat ꝛ si pur debet fieri. fiat paulati debilitē. iō dixit aut dimittatur ꝛ occupatio. s. medici sit cuz euacuatione. s. materie. Nota q̄ ex prima pte text⁹ prio colligitur q̄ exīte materia pauca q̄ sit i fluxu ꝯueniēs ē uel nō malū si fiat aliq̄lis repercussio ꝛ rō ē. Nā stante modica materia p repercussionē factā in principio fluxus unitur mēbruz ꝛ ptes ei⁹ aliquo mō cōfortātur ne recipiant materiā intra iūctura q̄ cū est fluxa itra iunctura cū ipsa sit mēbrū frigidū ꝛ ꝯcauū difficulē postea educitur ex iunctura. vñ meli⁹ ē q̄ ad ptes circūstañ repcutiatur materia a. qbus melius resolui poterit tū qr̄ ille ptes sunt calidiores. tum qr̄ uirt⁹ medicaminis meli⁹ poterit ad materiā ꝓuenire cum non sic sit in pfundo ꝯstituta ēt p repcussionē unitis pribus mēbri ꝯsiter calor mēbri erit aptus resoluere modicā materiā fluxā ꝛ sic iuuabit ipa repercussiua supra locū iuncture applicare cum sumus securi q̄ modica sit materia ꝛ cū in pricipio fluxus occurzimus. Sed si i principio fluxus non possemus occurrere sed iam satis notabilis ps sit fluxa uerbigr̄a ad genu ꝛ cum non ē pluria materia in toto tū non tunc debemus supra iuncturaz repcussiuū apponere ut dicunt doc. supra locum apte unde fluit materia aliq̄liter distantē. uerbi gr̄a supra genu uersus cossam ita q̄ finis medicine repcussiue attingat principiū loci doloris exclusiue cognoscemus aūt notabilē ptem materie fluxe ad locū q̄n appositio medicamine repcussiuo supra ip̄m augebitur dolor ꝛ eo casu remoueam⁹ repcussiuū ꝛ apponamus in loco supra ut dictum est. Et hoc nisi sit materia pluria in toto qr̄ illo cāu neqz supra debemus ponere repcussiuuz pp timorē ne fluat ad principalia. sed debemus pri⁹ euacuare. Et hoc intendebat in pria pte cum dixit si nō ē plurima ꝛc. bonū est repcutere eam in primis cum est. s. in fluxu in principio ꝛ ex opposito sequitur oppo. ut cum est plurima in toto nullo modo lz repcutere sz cum non est pluria ꝛ non in principio fiat repcussio tunc non repcutiamus membrū lesum sed supra ut dictum est. Nota scōo q̄ ipe fecit exceptōm in fiatica ita ꝛ alij faciunt saltem timorē iponentes in approximatiōe repcussiuoz in ea ꝛ rō est quoniā si materia in fia repcutiatur aliq̄li fluxa materia ꝓpter magnam ꝓfunditatē iuncture materia ad ꝓfundum multum ipellitur ꝓpter enim ꝓfunditatē eius nō apparent in dolore fiatico apostemata sicut i reliqs iuncturis ꝛ sic indisponit resolutioni. ēt qz i dolore fiatico non pōt bene manifestari q̄ sit materia fluens neqz in colore neqz in tactu ut supra uisū est. Ideo non possumus scire q̄ ꝯueniēter sint applicanda repcussiua. ideo tutius est non repercutere. Sed si pur esset dolor satis fortis tunc ad prohibendum ne uacuitas iuncture repleatur. tunc ꝓpter timorem si repleretur qr̄ dubitaretur de difficillima curatione ipius ꝓpter profunditatem iuncture ꝑiculosum aliq̄liter repcutere ꝛ tūc oz ut fiat paulatim debilitē ut dicit textus nr̄ ꝓpē cām supra dictā. Licet Rasis i de iuncturis ca. .17. dixit qō non debemus apponere aligd frigidum in passione fiatica cuius sit cā calida. ꝛ ꝯburatur ex calore. Et nota qō generaliter repcussiua q̄ debent applicari in dolore iuncturarum. ceteris paribus semp debent esse remissiora q̄ in alijs locis applicātur. tum qr̄ talia mēbra iuncturaz sunt ꝯplexionis frigide. vnde a frigiditate calor mēbrorum debilitatur tum ēt ut. s. dictum est. si p repercussiua materia ipellatur ad itra cō cauitatē iuncture tunc difficillime dissoluitur. Et ex oppositō pōt colligi incidenter ꝛ est singulr notandū qō stāte intentōe resolutōis materiez collectarū in iuncturis uel alijs locis qō resolutiua materierū in iuncturis ꝛtentarū debent esse fortiora resolutionis materierū collectarū in alijs tum qr̄ materia in iuncturis ē in pfundo situata unde uirtus medicine non eque bene. attingit ad medicinam dissoluēdam sicut ad medicinā in alijs locis ꝛtentā. tum ēt qr̄ materia in iuncturis exīs est ut pluri mū magis grossa ꝛ iuncture stricte ꝯpacte unde dcā mā difficulter subtiliatur ꝛ in uaporem ꝯuertitur ꝛ qm̄ dicte iuncture sunt mēbra neruosa ꝛc. Ultio nota qō lz ex textu nr̄o i pricipio doloris pro applicandis repercussiuis uideatur fieri exceptio tm̄ de dolore fiatico in quo uel nō debēt applicari uel saltē debilitē tamē dicunt quidam ꝛ bene qō ēt incipiente dolore in spatula est ēt habendus timor in applicatione rqpcussiuorum qm̄ appositis spatule repercussiuis dubium est ꝓpter dirrectionē ipius spatule ad pulmonem ne materia repulsa ipellatur ad pulmonem ꝛ ad cor ꝛ mala ꝯcet nocumētum. Et ego memini audiuisse qō in dolore spatule apposito quodā saculo a medico qō infra duos dies amicus mortuus est ꝓbabiliter fuit saculus repercussiuus unde materia fuit ꝯuersa ad interius ꝛc. ꝛ hoc notate bene lege litteram qz clara est usqz ad illam partem.

In fine uero ois oz. In qua pz te ipse ultimo ponit can. circa applicationem medicinarum ex

textus cum intendimus erradicatiõi materie .ſ. facta minoratiua euacuatiue ⁊ digeſta materia in iuncturis exiſtente ut in declinatione ⁊ dao facit prio ponit can. declarantẽ cũ q̃bus ꝯpletur hec intentio .ſ. erradicare materiã ex iũcturis in declinatione ⁊ hoc generaliter ſo ponit can. magiſ ſpeciales circa illã materiã fa ibi Et oz ut miſceãtur ⁊c. de pria igitur ꝑte dixit. In fine vo eiꝰ oz ut occupis i eis q̃ reſoluũt ⁊ ſubtiliãt ẽt extrabũt materiã in pfundo ad illud qõ apparet .ſ. ad cutem ſaltẽ cũ uentoſis cũ inciſione aut ſuctione. i. tãtuz cum igne uel forte cum ſanguiſugijs ⁊ cuz cauterio ⁊ cũ rubificãtibus ⁊ ueſicãtibꝰ p quas .ſ. ueſicatões currunt materie ⁊ nõ ꝯſolidentur. uſqz ad tps declarãs inter ueſicãtia q̃ ꝯueniũt dixit exemplificãdo. Et de ueſicantibꝰ quidem ſunt alea ⁊ cepe. ⁊ nõ ẽ gd ſit ita electuz inter ueſicantia ſicut mel anacardũ. ⁊ poſt ipm lac titimalli ⁊ lac fici. Pro intelligentia ꝓtis prio eſt notãdũ qõ iſta lra põt dupl'r legi uno mõ legẽdo ſm qõ lra ẽ introducta ut cum intendimꝰ erradicare materiã cum medicinis exteriꝰ applicãdis debemus occupari in eis q̃ reſoluãt ⁊ ſubtiliãt ⁊ ſupple ſi illa non ſufficiant qz ſi ſit materia pfundata i iũcturа ut eſt plerũqz in dolore ſiatico de quo dicebatur pauloante tunc itendamꝰ ẽt cum his q̃ extrahunt materiã ex pfundo ⁊c. ꝯinnãdo lram. Ita qõ ex hoc mõ uidetur poſſe colligi qꝺ ſemꝑ in declinatione doloꝝ iuncturarũ debemꝰ pro ꝯplimẽto cure applicare loco eaꝝ q̃ ſubtiliãt ⁊ reſoluunt.

Et ſi iſto mõ intelligeretur ſnia nõ eſſet uera. niſi apponatur una ꝯdictio .ſ. quoniã in declinatione ẽt doloris nõ ꝓpterea mẽbrũ reddit aptum ad motum uoluntariũ ꝓꝑ .ſ. materiã eſſe in pfundo ſituatã. vnde nõ amplius extẽdit neruos ⁊ cordas circa iuncturã exiſtẽtes ⁊ ſic non fit doloꝝ ſed ſolũ ꝑ ipam eſſe in iunctura uel ligamẽto ⁊c. in diſponitur mẽbꝝ ⁊c. ad motum uoluntarium ſtãte iſta ꝯdictione tunc debemꝰ facere qõ dicit ⁊c. uel ẽt ubi cã doloris fuerit materia groſſa aliqualiter ut ſanguis groſſus uel flaticus uel melancolicus quoniã i primo ſi eſſet oppo. cum eſt remiſſus dolor ⁊ cum hoc membrum poſſet in debitas opationes nõ expedit tunc uti diſſolutiuis ut manifeſtum eſt in ſo ẽt can. ſi materia eſſet ſolũ collera peccãs non ꝯpeterent diſſolutiua. Dixit Raſis in de iuncturis cap. 12. Empla q̃ diſſoluũt non ſunt neceſſaria niſi in doloribus iuncturarũ modo dcõ quorum materia eſt ſanguis groſſus. uel melancolicus uel flaticus. Oz apoſtema qõ eſt ex pura collera iſtis oino non indiget ⁊c. quia uellit qõ per ſe curabuntur ſine diſſolutis ſm igit iſtum mõm exponeñ. oz ſuppleri ut dictum ẽ alio mõ põt intelligi textus ut iſto mõ intelligatur q̃ poſtris medicinis .ã. locum q̃ cõiter laudantur a doctoribus ad dolorẽ remouenduz ⁊ ad habilitãdum liberum motum mẽbri leſi ſm diſpõm materie de q̃bus infra locis propriis erit ſermo. tunc quãdo ille medicine non ſufficiunt dixit. In fine uero eius .ſ. factis remedijs ſupradictis oz ut occupis cum eis que reſoluit ⁊ ſubtiliãt ⁊ extrahũt materiã ex pfundo rõ huius ẽ quoniã cum alijs non faciebat uera curatio niſi ꝓterea qõ materia erat in pfundo exis ⁊ q̃ groſſitie ꝓcipabat. quoniã ſi fuiſſet ſubtilis ut collera pura nõ fuiſſet neceſſaria medicina ſubtiliatiua aliq̃ ut ſupa. dictum eſt ſi igitur cum medicinis factis cõibus mitigatiuis doloꝝ ⁊ reſolutiuis nõ eſt facta curatio pfecta ſequitur igitur qõ oz occupari cum eis q̃ reſoluunt ⁊ ſubtiliant ꝓpter groſſitiem materie ⁊ extrabunt materiã ex pfundo ad id qõ apparet :ſ. ad cutem ⁊ ad ſupficiem ſaltem cum uentoſis cum inciſione .ſ. ubi materia fuerit ſanguinea. uel ſanguini mixta ſicut etiã in caſu tali. ꝓpetezet ſanguiſugaꝝ appoſitõ aut cum uentoſis cum ſuctione qz cum multo igne ſine ſcarificatione qz ex ſucando multum atrahant ⁊ hoc magis ualeret in materia flatica groſſa ⁊ cuz cauterio. ſ. actuali uel potentiali de quo ſupra dictum eſt etiam infra ſpeciali. diceturiz cum rubificantibꝰ ⁊ ueſicãtibus. ſ. emplis unguentis epitimatibꝰ ecrotiſ ⁊ talibus ⁊ aliq̃ percutiunt cum urticis per quas ueſications factas. ſ. curzunt materie. Et addit Et non ꝯſolidentur uſqz ad tps. ſ. notabile ut materia tota poſſit ꝯplete aduci ⁊ erradicari ymo. ſ. ꝓhibeatur ꝯſolidatio apponendo humectantia. uel pinguedines ⁊ aliq̃ acuta ut loco ꝓprio uidebitur quomõcunqz intelligatur ſine legatur ſnia bona eſt ulterius attendeñ qõ medicine ueſicatorie ſunt ille q̃ ꝓpter ſuã maximã caliditatem ficcitati ꝯiunctã ſunt maxime atractiue ⁊ a centro ad circunferentiã eductiue ita ut earum atractio dicatur quodãmodo uiolenta q̃ ſub genere rubificãtium ꝯphendi poſſunt. Medicine autem rubificantes ut dixit. d. A. ſcõo can. cap. iiij. declarans qd ſit medicina rubificatiua dixit qõ medicia rubificatiua eſt. illa cuius proprietas eſt. ut calefaciat membrum cui obuiat fortiter ita ut ad ipm uehementi atractione ſanguinez trahat puenientem ad ei exteriora ⁊ rubificat ipum ⁊c. hoc uerum eſt ſi. ã. membrum ſanguificum apponatur. ſz ubi ſupra membrum i quo ſit dñans humor flaticus ponatur non dicetur rubificatiua cum tunc ſanguinẽ nõ atrahet ſz magis ueſſicatoria alias materias ad cuti ꝯuertẽs ut ẽ ſinapis q̃. ã. mẽbrũ poſita aliq̃ ueſicat ſm diſpõm cui occurrit ut dictum ẽ huiuſmõi generis ẽt ſunt cepe porriz alea ⁊ q̃ ut multũ ſunt calida i tertio gradu cũ ſicitate i eodẽ ⁊ tales medicine uidẽtur eſſe remiſſioris caloriſ q̃ ſint medicine ulceratiue etiã ſubſtantie ſubtilioris. Oñ medicina ulceratiua ẽ cuius ꝓpetas ẽ vt reſoluat ⁊ ꝯſumat hũiditates ꝯtinuãs iter ptes cutis ⁊ ꝑtrahat mãz malã. i. a medicina malitiatã ad eã ita vt ꝓueniat vulnꝰ in mẽbro. ſ. ⁊ tales ſunt medicine q̃ ſunt calide i ꝑto ut anacardi loco allegato dcẽ tñ medicine oñ ꝯpletam earũ opationẽ fiunt ueficantes ut ẽt itelligẽti põt appere ex dcis ⁊ ꝓ iſtã cãm hic ꝯnumerauit ut anacardi iter ueſicantia cũ tñ ſo can. ponat inẽ ulcerantia. Anacardus ẽ fructꝰ quidaz habens

testã ꝛ medulã itrinsic⁹ ꝛ assimilat ossei dactilli ꝛ dr a medicis pedicul⁹ ellefantis ut dixit Simon ꝛ cortex ei⁹ ut dixit. d. A. ca. pprio ẽ rarus frangibilis i cuius raritate ẽ mel uischoluz ꝛ dicitur mel anacardi ꝛ ẽ quo utimur ad ulcerãdũ uel uesicandu ꝛ aduuãdũ memoriã lesam pp habũdãtiã humiditatis colligitur aũt ipm mel anacardinuz ut dixit Rasis i de iũcturis qz alibi nõ potui repire. hoc mõ accipe anacardos ꝛ pone i aceto fozi ad ignẽ ꝛ pmitte diu bullire mel qd ꝛtinetur i anacardis exibit ꝛ inuenietur i aceto illud accipietur ꝛ usui reseruetur ꝛ ego credo si anacardi frãgantur grosso mõ ꝛ postea ꝛc. meli⁹ colligetur mel. De titimallo ꝛ de lacte ei⁹ nõ faciũt mẽtõm. A. neqz Serapio sub pprio uocabulo. sz Diascorides ẽt Symon referet ponit ipius septẽ genera. Sz qz esset nimis lõgũ dicere uos uidebitis loco allegato distinctõm ipozũ in sũma ẽ lacticiniũ quoddã facies astas satis longas facit semẽ ꝛ lac diuersificãtur folia in figura ꝛ colore ꝛ extẽsione ẽt semẽ ei⁹ fm diuersitatẽ generũ i sũma ẽ exuberãtis lactis magis qz aliud lacticiniũ. Natura ei⁹ ut dixit Auerois. 5. colliget est in fine caloris ꝛ pprie ei⁹ lac iõ oz eẽ ulceratiuũ ꝛ dixit qd radix ei⁹ cocta in aceto remouet i ꝛtinẽti dolorẽ dentiũ maxie grosso. sz addit qõ si cadat i aliq̃ pte oris qõ oburit illam ꝛ ppterea dixit qõ qñ uolum⁹ ipm ponere super dentẽ debẽt alij dentes cera circũdari qñ facerent cadere alios dentes ꝛc. De lacte Fichus multa dicũtur clara a doctoribꝫ inest ei uirt lacticini acuti ita qõ callefacit callefactõe uehemẽti ut dixit Serapio. Et sic fm ordinez i fortitudine uesicatiũ uel ulcerañ est prio mel anacardi postea lac titimali ꝛ debili⁹ est lac fic⁹. 5. arboris uel foliox ꝛc. ut dixit text⁹ ꝛ sic clara est lra nra lege eam totam. Sequitur illa pars.

Et oportet Jam ꝺñs ipe ponit can. speciales circa applicatõm: ut resoluentiũ ꝛ rubificantiuz uel uesicantiuz ꝛ diuidi põt ps i duas fm duos cañ. quos ponit pricipaliter ſa ibi. Et nõ oz ut a pximent ei resolutia priadhuc i duas fm qõ prio facit qõ dictuz est. Fo ponit unuz incidentẽ cañ circa istam materiam ſa ibi. Et deuitetur frig⁹ de prima pte dixit. Et oz ut misceatur cuz absterſiuo ꝛ uesicante lenitiuuz. i. humectatiuuz uel molitiuum ꝛ adducit rõnez dicens. Et si nõ. 5. si nõ misceatur fm lenitiuuz per ducer. 5. uesicans ad lapideitatem iuncturaruz qz resolucdo ꝛ exicando subtile ꝛ hoc declarans dixit. Nam uesicatio itezum est sicut resolutio p illud qõ timetur de ingrossatione q̃si dicat sicut i resoluriuis p illud. i. pp illud qõ timetur de ingrossatione materie pp facilius ꝛ citi⁹ resolui subtile q̃ grossum apponit canonice aliqõ humectatiuum. ita pp eandẽ cãm dz apponi ẽt i uesicantib⁹ q̃ multo magis resoluũt q̃ ea q̃ dicta sunt simplr resolutiua cum resoluriuuz medicamen aliqõ est calidũ tãtuz i fo uł ad magis in tertõ ubi uesicantia sunt uehemẽtẽ calida qr uel i fine tertij grad⁹ uel in q̃rto sicut supra dictum est. dz igr esse maior ratio de ingrossatione materie ꝛ lapideitate p approximationem uesicatiuz niſi appõatur. humectatiuũ q̃ p approximationez solum resolutum simplr ꝺ est qõ dicit Nota tñ qm non est mens sua qõ liniriuuz semp debeat actualr admisceri cum uesicãte quoniaz forte si admisceretur uesicatorium impediretur in operatione sua ſz uult qõ secum misceatur in effectu. 5. pponendo liniriuuz uł humectatiuum ante uesicatorium ut materia humectatur uł adeq̃tur uł ẽt aliqñ post uesicatoriuz apponatur humectatiuum ad phibendum exicatiõm remanentem ꝛ postea apponatur uesicatorium ꝛ postea humectatiuum sicut idem dixit tertia q̃sti de apostematib⁹ duris sint iste reuolutões succedentes. 5. sibi inuicem. 5. post unaz intentionem sequitur alia ꝛ hoc modo miscebitur uesicanti uel resolutio lenitiuum in effectu ꝛ si non formalr. iõ in fine lre addit. Et ꝺferet uesicans si misceatur cum resolutiuis ꝛ adipib⁹ ad modum exposituz lege lram quia addit. Et deuitetur frigus pati. 5. membrum in loco uesicato ideo est quoniaz ppẽ frig⁹ occurrens impediret operatio medici q̃ est attractio a pfundo membri ad id qõ apparet. 5. ad cutem nam frigus impingeret materiam ad intra. Jdeo deuitetur ꝛc. lege.

Et non oportet Jam scõo ponit alium cañ. respiciẽtem etiaz applicationez resolutiuorum ꝛ prio ponit eum spãlem in uno tpre morbi scõo ampliat eum ad oĩa tpra morbi ibi. Et oz dixit legendo lram ꝛtinuã qz clara ẽ. Et non oz ut approximẽt ei. 5. dolori iuncturarũ ẽt a. causa frigida resoluti ua fortia in principio rei añ euacuationẽ. 5. materie ꝛ adducit rationẽ quoniaz faciẽt euentre materias plurimas. 5. ipa fortia resolutiua. 5. ad locũ doloris. stãte. 5. repletione qz ẽ simile ẽ. q⁹ pl⁹ attrahetur de materia q̃s resoluat ex quo corp⁹ est repletum ut supponit ꝛ sic per iporum aproximationẽ augebit morb⁹ hoc est unum nocumentuz adducit aliud scõm nocumentum deiñ p istud nocumentum seq̃t aliud qz resoluunt subtile earum. 5. materiez ꝛ inspissant residuum. i. p resolutõm subtilis inspissat ps remanens ꝛ retinebunt ipm. 5. residuuz inspissatuz. i. ppt id qõ est inspissatuz residuum retinebitur in iuncturа ꝛ indisponet resolutioni ꝺñt reddens cãn. cõem ad oĩa tpra morbi dixit. Et oz ut obseruetur illud secz plurimũ itezum. i. obseruetur ille can. de ñ applicãdo loco doloris resolutiua fortia nõ soluz in principio morbi añ euacuatõem materie ſz etiã obseruetur fm plurimuz. fm pluria tpa morbi. i. qz etiam in augmẽto ꝛ statu obseruet istud pp cãs dictas que forte simles eueniẽt si dicte materie fortes applicarent in augumento uel statu sicut ẽt in principio ꝛ si nõ tantuz seq̃ret nocumentũ tñ aliq̃le seq̃ret nocumentũ qz nocumentuz inspissat ubi sola applicent resolutiua sine molitiuis maxime i materia apta terrestrificari sicut est materia grossa ꝛ melãcolica quoniã fcã modica resolutio de subtili totuz remanens est terrestre. Nõ sic ãt timoz esset si materia fuisset subtilis uel mediocris cuius q̃libet ps esset faciliter a medicina resoluti ua apta resolui unde nõ esset timor õ tali petrificat ut patet. Jdeo bene notanter addidit. Et

ppríe ſupple oz obſeruari quod dictū ē qñ mā eſt uiſcoſa aut melācolica lege lram qz tota ē clara.

Cum ergo Dec ē ultia ps hui⁹ capi. de applicatõe medicinaꝝ q̄ ſic ꝺtinuatur ad ꝓcedẽtes. Nā poſtq̄ ſupra poſuit canones obſeruādos i cura regulari ꝛ in ṽa cura q̄ principaliter vtitur ad cām ꝛ ei⁹ remotõm. Jam ꝺñt ipe ponit quoſdā breues can. in applicatione medicinaꝝ ad curā magis mendoſam ſpectātium ꝛ prio facit hoc ſo ipe ponit unū can. generalem circa applicatõm medicinarū quarūlibet indifferenter ſa ibi. Et ſcias qõ recti⁹ ē ꝛc. Jn pria etiaꝫ pte duo facit qñ prio ponit cū ḡbus generaliter in cura nõ ṽa mitigatur dolor ſo põit magis ſpecialē mõm applicatõis dictarū medicinarū dolorem mitigātū ſcõa ibi. Et mẽſura illud de prima pte quoniã aliq̄s poſſet dicere. Ego itellexi qd faciẽdum ē p ṽa remotõe doloris in diuſis tp̄ribus ipi⁹ qd ſi dicte medicine nõ remouerent doloreꝫ ſꝫ pur dolor eſſꝫ magn⁹ pſternẽs uirtutẽ debem⁹ facere tũc huic rñdet. Cũ ergo fortes fuerit dolores qz nõ remouẽtur p medicinas cãe apropriatas ꝛ ſupple ita fortes fiãt q⁹ ꝛ nõ tollerãtur qz. ſ. uirt⁹ pſternitur nõ. ē excuſatio qn tribuãt ſedatiua doloris ebibita ꝛ linita ul̃ ſupple epitimata. Et addit ſpecificãdo de loc alib⁹. Et epitimata. aut ſedãt. ſ. dolorẽ cũ ſubtilitate reſolutõis materiei aut cuꝫ ſtupefactõe Et addit unum ſingulariter obſeruãdum circa ſtupefaciẽtia. Et nõ adminiſtres ſtupefaciẽs niſi ap̄ neceſſitatẽ. ſ. qñ reliq̄ medicine nõ ſufficiunt in remotõe doloris ꝛ uirt⁹ nõ ſuſtinet ꝛc. Nota primo ex hoc textu colligitur qõ dolores mitigazi uel remoueri poſſunt generaliꝫ dupliꝫ p ebibitas medicinas ꝛ p locales ſiue leniẽdo ſiue emplaſtrãdo ſiue epitimando ꝛc. pꝫ colligitur ſcõo qõ cũ dolor nõ remouet⁹ p remotõm cãe cũ apropriat q̄ ē ṽa curatio quod tũc p duo alia ingenia põt fieri remotio uel ſaltẽ mitigatio ipi⁹ ꝛ p̄cipue p epitimata uel localia medicamina primũ ē cuꝫ eis q̄ ſedãt. ſ. dolorẽ cuꝫ ſubtilitate reſolutõis materiei ꝛ p b̄ inuebat mõꝫ medicinaꝝ q̄ dicunt⁹ uere mitigatiue doloris ꝛ. ſi ille q̄ uocãt⁹ anundine nã tales ut dixit Auer o. ſ. colliget p̄ſtant ſine medio illud qõ reſiſtit cãe doloris. nã tales ſunt tẽpate ſil̃es calori naturali⁹ aut parum calidiores intãtũ inquãtũ calor naturalis erit refrigerat⁹ a debita mẽſura caloris natural⁹ mẽbri pp reſolutõm factã in ipo ex dolore ul̃ cã ei⁹ ꝛ ꝓterea dicte medicine mitigãt dolorẽ ꝛ ex cã calida ꝛ frigida p ẽꝛto augumẽtãt calorez naturalē q ē inſtr̃m aĩe i opatiõnib⁹ oĩb⁹ ꝛ iõ ſic fortificatus dñatur ſup oẽm malã ꝺplexionẽ q̄ facit dolorẽ ꝛ ſcõz hoc ẽt adiuuabũt ad digeſtionẽ materie ꝛ ad aliq̄lẽ reſolutõm q̄ ē cã doloris. Jõ dixit qõ ſedant cũ ſubtilitate reſolutõis materiei. iõ tales medicine ultra hoc qõ ſunt ſic tẽpate debẽt ẽt eſſe ſubtilis ſĩe penetrãtes ꝛ hui⁹ generis medicinarū ſunt ut ibidez dixit Auer ois pingnedies ꝛ olea ut pinguedo anatis ꝛ galine ꝛ anſeris pigue do melior eſt ut ibidem ꝛ iſte modus põt ꝺueniẽter exiberi ſine magna ꝺdictione ad oppoſitũ i ol dolore. Et ad iſtũ modũ reduci poſſunt qdam modi mitigatiui doloris poſiti ãrtꝛ primi ca. pe. i fine ubi dixit. Q⁹ dulcis cantillena ꝛ occupãs in eo qõ gaudium efficit mitigat dolorem. ſ. b̄ fit ꝺfortãdo calorẽ naturalẽ ſus modus mitigãdi ul̃ remouendi dolorem fit p ea q̄ ſtupefaciũt ut non ſentiat dolorem ꝛ ſm iſtum mõm nõ aufertur dolor niſi p accidẽs p̄cipaliter p quãto aut aufert ſenſum a mẽbro aut ipm indurãt pp idiſpõm acquiſitã i ſpiritu q̄ eſt inſtr̃m ſenſus aut i membro qõ eſt organum ſenſus cum ita diſponitur qõ a cõplexione debita ſenſitiui ſpiritus nõ p̃t ad debite ſentiendum diſponi ꝛ hoc pp ꝺplexionẽ frigidã ipius medicine ut dixit. d. A. ſcõo can. cap. quarto ꝛ Lõciliator dr̃a. ꝛꝛ. narcoticum hoc ꝺino narcoticum eſt medicamen doloris ſedatiuum cui⁹ natura cum ſiccitate uehemẽt eſt frigida ipa enim uſqz ad finem tertij grad⁹ elleuatur ꝛ uſqz ad q̄rtum. Et ex hoc poteſtis iferre ꝺ multos modernos qõ medicina calida p caliditatem non põt dici ſtupefactiua ꝛc. dico tñ p accidens principaliter iuuat ad mitigationem doloris cuiuſlibet indifferenter quoniã in dolore a cã calida remitendo cõplexionem ei⁹ poſſet p ſe iuuare ſꝫ hoc non eſſet cõe oi dolori ubi tñ p hoc qõ ſtupefactiuum oẽm dolorem remouet uel minuit etiã ꝓpter aliã cãm ꝺferre põt ſtupefactio ut uidebitur in ꝓcula ſequenti. Et ex hoc colligi poteſt vĩtas tertij dicti. d. A. in textu cum dixit. Et non adminiſtres ſtupefaciens niſi apud neceſſitatem. i. niſi cum timetur qõ uiri⁹ diſſoluetur ꝛ homo ꝓpter dolorem in uita perſiſtere non poterit ratio eſt quoniam ſtupefactiuum uidetur iuuare tãtuꝫ per hunc modum quoniã calidũ naturale mortificat ꝛ ſic ſemper ei⁹ exibitio eſt multum cobacta ꝛ irregularis Jdeo bene dicebat Meſue ad retificationeꝫ medicinarum intentione tertia ca. ꝫ. can. 6. illo. ſingli in principio. Compingeze autem ꝛ ſtupefaceñ eſt ultimum ad qõ niti debes ꝛ poſtq̄ reliq̄ oĩa ñ ꝺtulerint ꝛ eſt res poſita ſicut in deſperatione addit. Componunt autem rem magni erroris a principio huiuſmodi curãtes cum narcoticis eſt enim cum eis curatio mendoſa ꝛc. poſtea infra dixit. Timentuꝫ autem ex narcoticis plura nocumenta ſunt. n. oĩo ꝺzia rei uite ꝺgellãtia ꝛ mortificantia nuda qdem magis recentia ꝛc. ꝛ in ꝓceſſu magis addit etiã qñ ſunt correcta ꝛ ratificata ṽum ſi excuſari potes non ꝓpinari eſt melius ꝛ ſi excuſari non potes meli⁹ ut non potui dc̃ ſꝫ adminiſtrari in empl̃is tãtum eſt melior cura ꝛc. poſtea addit Et oĩno caue ne dederis ſuper cibum neqz corporibus ſpuris ſꝫ poſt mondificationes poti⁹. Et uita exibitioneꝫ eoruꝫ dicb⁹ ꝺtinuis ymo ĩteruenĩat tp̄s ꝛ tp̄is exibitio rerum ꝺfortantiũ. ut ſaluetur teſaurus ꝛc. Ecce q̄ ſingularia ṽba dantia nobis timorẽ in applicatõe ſtupefactiuorũ ſil̃em ſniam poſuit. d. A. ꝛ. tertij ca. de cura collice frigide in principio ubi voluit q⁹ primo can. eſt i cura vt nõ incipiat⁹ a ſtupefactõe ꝛ qũo ſedare dolorẽ cum narcoticis eſt ꝺponere rẽ maxĩmi erroris ꝛc. Et q⁹ nõ eſt curatio ṽa ꝛ qũo eſt ꝺfirmatio cãe doloris ꝛ deſtruitur ſenſus ꝛc. Jdẽ voluit de cura fluxus ventris abſolute. xvi. tertij. Cũ dixit. Jn nau

coticis vo ẽ timor ꝛc. addit. Et quocũqz sit nõ oz vt admistretur q̃ diu ab eis excusatio esse ꝑt. Q̃ si necessaria fuerit eorũ admistratõ nõ exibeãtur ei cuius infrigidatur corꝑ ꝛ debilitatur vtus ꝛc. ꝛ generaliter hec est sñia oĩum auctorũ circa hãc materiam ymo in doloribꝫ iuncturarũ Rasis nõ audebat applicare medicinas intense frigiditat ẽt non opiatas nisi cũ dolor erat tante vehemẽtie q̃ dubitat de defectu egri ꝛ sic ꝑ quomõ nõ sunt administrãda narcotica niſi apud necessitatez. ſ. grandẽ ut dicit textus nr̃ tñ ut dixit Mesue cap. allegato i uehemẽti dolore aliq̃n melior cura est cura mẽdosa q̃ ẽ stupefactio q̃ cura uera ne uir tus resoluat ꝛ cadat ꝛc. Si tñ post dictas medici nas mẽbrũ remaneret stupidũ tũc expedit uti me dicinis callefaciẽtibꝫ sensum mẽbri reducẽtibꝫ ꝑ auctores locis ꝑprijs ẽ exꝑssum sic ꝑ ista pars clara lege eam tu.

Et mensura Nũc ipe ponit mõm spalẽ applicatõis medicinaruz dolorẽ mitigatiũ. Et breuiẽ dixit. Et mẽsura illud qõ sedat malitiã sumã doloris ꝛ utere eo cũ audatia ꝛ temeritate plus. Nota ista ꝑs põt duplr̃ legi uno mõ generalr̃ referẽdo lr̃am ad utrũqz mo duz mitigãdi dolorẽ ut sit sensus. Mensura illud qõ sedat malitiã doloris. i. medicamẽ ly sumã dz dicere suma. i. mẽsura medicamẽ suma doloris. i. qõ ꝓportionetur medicamẽ sume ꝛ quãtitati dolo ris ꝛ põt hoc itelligi siue subtiliter resoluẽdo siue stupefaciẽdo i nullo eni dz ptrãsiri mẽsura eq̃l̃ me dicamis ꝛ terminata maxie in stupefactiẽdo ꝛ tũc utere eo sic ꝑmensurato cũ audatia ꝛc. uel aliter ut iste sensus lr̃e referatur tãtũ ad medicamẽ stu pefactiuũ ꝛ erit sensus. Mensura illud qõ sedat malitiã sumã doloris ꝛ tale est stupefactiuũ. i. ip sum stupefactiuũ ꝑsolare cũ medicinis ꝑuenienti bus. ſ. cordialibꝫ ꝛ stomaticis ꝛc. ut declarãt auc tores talia ei satis corrigunt malitiã stupefactiui vñ talia ẽt cum est necessitas nõ sunt exibẽda nu da uel pura sz correcta ut etiã. ſ. dicebatur õ mẽ te Mesue ꝛ q̃n sic est correctũ utere eo tunc cum audatia ꝛ temeritate plus ꝛ istum ꝓprius credo esse intellectum. d. A. neqz oz sic exponendo alte rare lr̃az etiã sibi ꝑsonat lr̃a exterior Gerardi cũ exponit. exponit mensura. i. ꝑmitte. ſ. cum stupe factiuo ꝛc. ꝛ prim modꝫ exponeñ habet aliqualez difficultatem de his medicinis lege lr̃am tu.

Et multotiens In hac ꝑticula. d. A. uult rñdere cui dam tacite dubitatõi posset aliqs q̃rere si medicia stupefactiua aꝓxiata hora necessitatis ad aliõ ꝑferre põt q̃ qõ dolorem mitiget sensum membri auferendo uel idurãdo ꝛ rñdet qõ sic. quoniã ubi aꝓximaretur materia fluente existente subtili stãte tñ dolore uehementissimo in isto casũ ꝑẽ ꝑ qõ mitigat dolorem stupefacieñ sensum. ꝑferret etiã stupefactio. i. medicina stupefactiua iquãtũ ingrossat materiã. ſ. subtilem ꝓcedeñ. i. fluentem q̃ retinetur. ſ. qõ non fluat ꝑ hoc qõ est ingrossa ta hoc est qõ dicit textus iuuat etiã uel iuuare ꝑt stante tali materia calida ꝑ hoc qõ stãte medicia stupefactiua frigida remittitur malitia ꝛplexio nis calide q̃ est cã doloris ꝛ sic remittet dolorem ꝑ se ꝛ ñ soluz ꝑ accñs ut. s. dictum est lege lr̃am.

Et scias In hac ultia ꝑticula ptinente ad exibitõm medicinarum ipe põit unum can. cõem circa applicationẽ medicinaruz q̃ maxie ꝑueniẽs est in morbis cronicis ꝛ breuiẽ dixit. Et scias qõ rectiꝫ est. i. magis ꝑueniens. ut ꝑmutatio fiat cum medicinis ꝛ .ſ. non ꝑsistat ꝑtinuo i una medicina ꝛ adducens rationez dicti sui addit. quãdoqz eni est medicina ꝛferens uni membro ꝛ non alteri membro. Et quãdoqz cõ ferret in hora. ſ. certa deide post illud. i. ꝑus no cet. ſ. eadem medicina ꝛ mouet dolorem ergo be ne segtur qõ non est stãdum in una medicina im mo rectius est ut ꝑmutatio fiat. Pro intelligẽ tia ꝑtis est nõndum qõ ꝑmutationem fieri in me dicinis pt̃ intelligi duplr̃ ꝓio qõ permutatio fiat in medicinis discurrendo in morbos fm diuersas eius circunstãtias ut uerbigra discurrendo i mor bos fm diuersas circunstãtias ut vbigra discur rendo ꝑ diuersa tꝑa morbi ꝛ hoc modo non ẽ du bium qõ oz ut ꝑmutatio fiat i medicinis quoniam alie debentur medicine i ꝓncipio morbi alie in sta tu ꝛc. Eo modo põit itelligẽti qõ manente morbo eiusdem uel siꝫis dispõnis manifeste stãte tali dis positione diuturna oz qõ fiat ꝑmutatio in medicis

Et si hoc mõ itelligatur ut itelligi dz hoc etiã põt itelligi duplr̃ aut qõ fiat ꝑmutatio in medicis diuerse q̃litatis siꝫi dispõne ut si stante una erat calida alia aꝓximetur frigida vel fiat ꝑmutatõ in quãtitate eiꝰ vt priꝰ exibita medicina calida in ꝓio. Jã debeat fieri ꝑmutatio ad calidã in fo vel eõ. Aut fo principalr̃ põt intelligi q̃ stante ea dẽ dispositione fieri debeat ꝑmutatio in medicis diuerse spẽi q̃ tñ sint eiusdẽ vtutẽ in q̃litate ꝛ eius dem quãtitat i gradu ut priꝰ exibui multo tꝑe re gulr̃ Camõilam manente eadẽ dispositõe debeã exibere melilotuz in equali dozi. Si intelligatur ꝓio ut q̃ ꝑmutatio fieri debeat ad medicinas di uersas in qualitate uel quãtitate manente eadez dispositione sic dico qõ non dz talis mutatio fieri ymo õ tales sic ꝑmutantes stat sñia. d. A. q̃rta pi mi ca. i. illo. ℌ. ꝑter hoc tibi caue ne a rectitudine recedas siz uideris q̃ ipsaruz. ſ. materiaruz tarde tur iuuamentuz. Idez uoluit. d. ypo. in ãff. oĩa fz rõnem facienti ꝛc. Ibidẽ innuitur q̃ nõ est tran seundũ ad aliã medicinã q̃n dispositio manet ea dem. Si vo intelligatur fo mõ ut. ſ. quod stante dispositiõe diuturna ẽt uniformi saltẽ fm apparẽ tiã q̃ ꝑmutatio fieri debeat ad medicias diuersas in specie similes tñ in uirtute sic dico cũ dño. A. ꝙ qõ rectius ẽ ut talis ꝑmutatio fiat qñ in diuersis mẽbris siꝫi appente dispositõe qsqz est medicina ꝛferens uni membro ꝛ non alteri membro ꝛ hoc qñ ꝓp diuersam ꝓpositõez diuersoꝝ mẽbrorũ di uersio mõ actuabitur una medicina in diuꝰsis mẽ bris aut ꝓp ꝓprietatẽ q̃ cadit sic occultã uniꝰ me dicine in specie ad unuz mẽbrum qõ non ad aliõ

ſicut ⁊ in cibis ꝓp easdē cās manifestū est uidere pp qō dixit .d. Ā. tertia primi cap. de regimie eiꝰ qō comeditur ⁊ bibitur unaq̄q3 ꝓterea figura . ⁊ ꝯplexio ois cibū b3 ꝯueniētē ⁊c. ⁊ addit. Ex hominibꝰ quoq3 ē cui aliq̄ nutriētiū lauabiliū. ſ. ide cōi ꝯsideraē nocet ⁊ hoc totū ē pp occultas ꝓprietates ⁊c. i diu̅sis ad diu̅sa reptas. Jn eodē ēt membro manēte eadē dispōne diuturna rectiꝰē ut permutatio fiat i diu̅sis medicis fm mōm dictuz ⁊ b ē q̄n ꝯtinuata una medicina iter eā ⁊ mēbrū acq̄ritur una aſſuetudo q̄ē q̄dā ſilitudo pp quā non fit mēbrū aptū pati ab hac medicina nec talis medicina apta agere cū actio fiat ꝓpter ꝑietatē medicatio aūt fit cū alteratione ⁊ passione fcā in mēbro ⁊ pp iſtā cāz dicebat .d. Ā. q̄rta primi loco allegato. Et cū hoc nō fm unā medicatōm cū una tibi ſtādū ē medicina ymo i una medicatōe medicinas ꝓmuta q̄n ab ipo qō ꝯſuetū ē nō fit passio pōt ēt hec vītas i agēdo ꝯtingere ut .ſ. dicebatur ꝓpter occultas ꝓprietates q̄ diu̅se cadūt i diuersis medicis reſpectu eiusdē mēbri fm quas una medicina ſil̄is alteri i q̄litate diu̅sa tū i ſpecie auget ꝯueniēt in mēbꝝ ⁊ alia nō ⁊ talis diuersitatū ꝓ ꝓprietas nō pōt cognosci nisi exꝑimēto .oz igit uariare ⁊ hanc totam ſniam inuebat .d. Ā. io. tertij de cura aſmatis cum dixit. Jn medicinis vo oz ut ꝓmutatio fiat ⁊ nō ꝯtinuet una medicina ex eis aſſidue ⁊ amplectatur eā nā. i. fiat sibi aſſueta ⁊ sicut exꝑſſit primā cām ⁊ addit. Et item inter medicinas ⁊ corpora sunt ꝓportiones ⁊ corpora que. nō ꝯphenduntur nisi exꝑimento cuz ergo experieris ꝯſeq̄ris qd magis iuuatiuuz sit ⁊c. Cōtingit ēt ut una medicina una hora iuuabit ⁊ alia nocebit ut dicit textꝰ nr̄ ⁊ hoc erit pp cām extrisecā ut pp ter superceleſtez influxum ſcōm quem aliq̄ hora iuuabitur ad debite agendū ⁊ alia hora impedietur uel eiꝰ operatio ꝓprius ledetur . Neq3 pōt talꝫ diu̅sitas in aliā cām reduci ubi ego uiderimꝰ tunc membꝝ a tali medicina ledi debemꝰ ad aliā diu̅se forme eiusdem tamen q̄litatē declinare ⁊ nō ad ꝯriā ꝯrie q̄litatē ut multi empericoꝝ faciunt dico hoc semp manente eo Q3 a principio ut dixit ypocrās. ſ. allegato. Et ad hunc ſensum ēt dixit .d. Ā. ꝓria primi de ꝯplexionibꝰ vſus finem. Jōq3 ꝓcipitur eis q̄ medicātur ubi cum ꝯplexionez mutare uoluerint ⁊ vnā adhibuerint medicinā q̄ non ꝯtulerit ab ea diſcedāt ⁊ alia z ſupple ſil̄is q̄litatis diuersaz. tū in forma approximēt. ⁊c. Et i hijs oibꝰ pater clarificatio littere nr̄e lege eam tu ⁊c.

Et oportet ut dimittat vinū ⁊c. Hec ē ſa pꝰ principaliꝫ hui⁹ capl'i q̄ sic ꝯtinuatur ad ꝓcedētez. Nā postq̄ ipe posuit can. circa medicinalia magis ſo ponit ꝯiter can. i dicta ⁊ diuiditur tota iſta ps i duas. quoniā ꝓio facit qō dictuz ē. ſo ipe ponit icidenter vnuz can. ēt medicinalez circa fl'oaz fiendā. in quodā ſpetiali mō doloris fa ibi. Et si euenerit dolor i dorso. ꝓia adhuc in duas. ꝓio pōit can. circa potum. ſo circa cibuz maxie ⁊ circa carnes. fa ibi . Et oz vt euitetur caro ⁊c. ꝓria adhuc i duas. quoniā primo pōit duas canōes ō potu. ſo icidēter i curatōe pōit ſpetialē can. circa q̄dā corpora ibi. Et melā colici ō hūtibꝰ ⁊c. ꝓio etiā pōit can. circa abstientiā vini. ſo pōit qd exhibenduz loco illius ibi . Et utatur. De prima igitur pte dicit legendo lr̄az ꝯtinuā. Et oz vt dimittat vnuz oio. ſ. patiens doloē iūcturaꝝ. quousq3 sanetur ex eo. ſ. dolor sanatiōe itegra ⁊ ueniant sup ipm. ſ. dolorez q̄tuor tpa. ſ. principiuz augmentū. ſtatꝰ ⁊ declinatio. ſ. p totuz tps vniuersale morbi oz vt dimittatur vinuz addit ponendo alium can. Et oz. vt dimittat illud. ſ. uinū ꝯſueꝰ. ſ. ad potādum. fm gradatōez addit et utatur cū ipm dimittit diureticis. ſ. loco vini ⁊ addit . Et vinū ō melle. i. idro mel. uel ſirupꝰ de melle cū diureticis. ſ. simul ꝯferet eis. ſ. patientibꝰ loco vini ⁊c. Est itelligēdum ꝓio ꝓ remotiōe ꝯdictiōis q̄ vī posse colligi i testu. q̄n ex ꝓio testu vī absolute colligi qō nullo mō debeatur eis uinū in aug. tpe morbi ⁊ ex scēo vī colligi opposituz. q̄n oz ut ꝯſueꝰ dimittat scōm gradationē. q̄ si in principio doloris minus bibat. q̄ tpe sanitatis ⁊ postea ad huc minus versus aug. ⁊ in aug. minus uiq3 dum fit scōm gradationē minorando nihil detur. Et sic appet qō in cōſuetis in qbuſdā tpibus ōbeat exhiberi. unuz qō repugnāt dictis in prima pte. Est q̄ intelligendū ꝓ ꝯdictione remouenda. qō isti duo textus nō de eodē corpore uel eisdem corporibꝰ cū eisdē circunſtātiis vificātur neq3 vificari possunt ut p3. Sed ꝓius textꝰ vificatur de patiente actu doloreꝫ iuncturarum qō manifestatur ꝓ hoc qō dixit quousque sanetur ex eo sanatōe itegra. Et sic denotatur qō est sermo ō patiente actu dolorem.

Scōus vo textꝰ intell'r de ꝓuisiōe a doloze iuncturaruz in non patiente actu in quo tū est timor de doloze ne eueniat vt q̄ ꝓginitorez sui passi sint tales dolorez cum talis sit morbꝰ hr̄ditariꝰ ut .ſ. dictum est ⁊ ōmostratuz in qōne aut q̄ al's semel uel bis sit passus tunc ad ꝓuisionem est uinum dimittendum. Et in hoc casu dixit textꝰ qs assuetis. ſ. bibere uinum oportet qō dimittat scōm gradatōm ⁊ b tpe sanitatē q̄ si fieret subita mutatō tale ñ sustineret natura fine nōbili nocumēto ut .ſ. uisum est de consuetudine in qōne de potu oz igitur paulatie ⁊ fm gradatōem dimitti ⁊c. ⁊ sic p3 qō non ꝯdicunt textꝰ quoniā de diuersis est diuersus sermo. Sz ꝓ vificatōe ⁊ clara itelligēda utriꝰ q3 textꝰ oz dubitare. Utr̄ uinum uel exibitio eius ꝯpetat in doloribꝰ iuncturarum ⁊ ur̄ qō sic primo quoniā cum iuncture sint mēbra neruosa frigida ⁊ sicca existentia ꝓter nāl'r dispositā debent ad naturalē dispositōem reduci ꝓ ꝯrium huiusmodi āt est vinum cal'm ⁊ humidum existens segtur igitur qō uinum in cura cōuenit ⁊ ar. saltē b3 euidētia vbi tales iuncture sint lapse ad cōplexōez mala sil'ez eis ⁊ ꝓportōalē sine mālem. sine imālem.

Secūdo sic sil'e est de egritudinibus neruoꝝ ⁊ iuncturarū cū dicte iuncture sint mēbra neruosa vt p3. Sz vnū ꝯpetit i cura egritudinū oīum neruoꝝ ergo ⁊ neruosoꝝ appet ⁊ ar. sil'r p3 ꝓ .d. Ā. fa tertij ca. de cura paliſis vltra māe cū dixit. Et vinū ātiquū paucū ꝯferet valde egritudinibꝰ neruoꝝ oibus ⁊c. Preterea q̄ calorē naturalē cō

fortat ⁊ mām digerit maxie in fl'atica ⁊ eaz dige
stā ad expulsionē ouertit illud ꝺuenit in cura ta
lis doloris fl'atici sz vinū ē huiusmodi vinū maxie
de quo ē cōis sermo vt pz ō mēte. H. so āff. cōmē
to aff. eorūqz nutriuntur ꝛc. Igit vinū vī opet
saltē in aliquo. Ad opp. ē text' nr exp'sse. Ad
ē ēt singularis textus Auerois scō canticoruz in
cōmento. 23. ad finē cū dixit. Et si vinū sit ex re
b' magis ꝺueniētib' calori nāli ipm nihilominus
ē ex nocētib' magis calori nāli ⁊ sensibili ⁊ orga
nis ei'. s. cerebro ⁊ neruis ꝛc. ex ꝺcti nocet mēbris
neruosis. Idē uoluit. H. scō āst. Idē ēt colligitur
tertia primi de regimie aq ⁊ vini saltē q cerebro
nisi multū foret nocumētū afferet ⁊ p ꝺcās ēt origi
natus ab eo sicut sunt nerui ⁊ mēbra neruosa ꝛc.
⁊ alibi de mente auctorū plures. In ista q̄stiū
cula breuiter determinānda duo facia prio notabo
q̄dā scō ꝺclusiones ponā in mā decisiuas. No. igi
tur prio q vinū opetere in doloribꝫ iuncturarū pt
dupl'r intelligi vno mō q opetat vel noceat stāte
actu doloze iuncturarū alio mō vt intelligat ope
tere vel nō opetere in doloribꝫ iuncturaz nō actu
existentibus sed q ei' vsus pseruādo iuuet a dolo
ribꝫ iuncturarū i corpore disposito ad tales dolor
vel q eius vsus faciliter ad casuz i doloze iunctu
rarū ita q corpora disposite de se ēt magis ⁊ citi'
disponat vt icurrant doloē iuncturarū ⁊ sub vno
q3 sensu itelligi titul' q̄nis. Sco nota q vi
nū iuuare uel nocere fm alterū modoꝝ dictoꝝ
si exibeatur pt ēt intelligi dupl'r uel. s. q exibituz
alimenti ⁊ nutricatōis gra sit ꝺueniēs ul' nociuū
ita q sit port' nutritiu' ꝺueniens uel discōueniēs
in actu patiente dolores iuncturarū uel ad ipsos
disposito alio mō q̄ ipm exibitū loco medicine sit
ꝺueniens uel ita q sit medicina curās dolores iun
cturarū in patiente formal'r uel sit medicina pter
uans a doloribꝫ in disposito ad tales dolores ul' q
sit medicina nocens in doloribꝫ uel actu existenti
bus ul' futuris ut. s. p ipm tanq̄ p medicinā corp'
male dispositū ēt deterius disponat ita ut pp usuz
uini facili' ⁊ citius cadat in dolores ꝛc. Et hoc no
tatū iō ponit' q̄n aliq̄n sumit' in sanis uel egris ni
nū ut bz rōnem cibi ⁊ pot' p q̄nto ex eo q̄rit re
stauratio deperditi qō est cibi officiū ⁊ dellatio cibi
alterius ad mēbra qō ē de rōne potus ⁊ pp vtrāqz
talē intentōem aliq̄n ⁊ plurimū sumit' uinū. aliq̄n
uero sumitur uinū loco medicine ⁊ potus tantuz
alteratiui q̄le ē uinū q in digestione humoꝝ exi
bitur frigidoruz ⁊ in agtione ujaruz ⁊ in syncopis
releuatōe. Ad q̄ intentionē dixit ypo. quod pot'
indigentia soluit. i. uinum potatum curat apetitū
carniū. Tertio nota qō lz uinuz multipl'r diuer
sificatum reperiatur in cplexione quoniā quoddā
est frigidum ⁊ humidum aq uicinuz ⁊ aliud cali
dum ⁊ humidum aliud cal'm ⁊ siccuz ut tertio re
giminis accutoruz ꝺmento. viij. ⁊ ꝺmento ⁊ alibi
in multis locis in ppōsito cuz de uino est Sermo
intelligitur de uino in eius potiori sumpto signifi
cato qō in oibus ferre uini circunstātijs mediocri
tatē obtinet ēt tale est cal'm ⁊ humidū quod plu
rimum ponitur nutritiuuz de quo dixit. H. tertio
introductori pulsinuz ea q̄ a uino appositio est cita
qz cal'm est ⁊ humidum ꝛc. ⁊ quinto de regimine
sanitatis idem colligitur ⁊ tertia pblēatum pble
mate. 16. ⁊. 18. etiaz colligitur. Istis sic notatis
circa istā materiā ponit' cōiter ista ꝺclusio i egro
tantib' actu in principio maxime in corpore ple
torico non opetit uinum. In declinatione autem
i parua q̄titate ⁊ corpore mondificato opetet pt
hec ꝺclusio sic expresse ponitur Agordonio ⁊ fil'is
huic ponitur a Gentili fa tertijꝺe cura paralisis
circa illum textum. ō. allegatum. Et vinum anti
quum purum ꝛc. ibi dixit quod si mā est cruda ⁊
influxu quod uinum non opetit sed si mā est dige
sta ⁊ euacuatiōes sint aliq̄les facte quod tē com
petit uerum est quod ista conclusio gentilis poni
tur de uino in egritudinib' neruorum sed ad idez
uenit ut dictuz est. ō. cuz iuncture dicantur mem
bra neruosa. Ista ꝺclusio ⁊ si forte ad intellectuz
eoz sit va quoniā in principio facit pcipitare mās
ad loca lesa ⁊ in declinatōe ꝺfortando calorē nā
lē ⁊ mām modicā q̄ remansit expellēdo iuuet tñ
ista ꝺclusio sic absolute plata ē exp'sse ō textū nr
vbi dr. Et oz q dimitat. s. patiens vinuz ꝺo vsq
quo sanet' sanatōe itegra ꝛc. Iō sustinēdo textū
nr'm ut iacet ampliādo ad corpora nunc sana uel
uentra disposita ad tales dolores al'r ē dicenduz.

Dico igitur so principal'r ⁊ sit hec pria ꝺclusio
q vinū exibitū p cibo ⁊ potu tñ vt cōiter eo vti
mur cū cibarijs reliqs sp per se nocent neruis ex
ꝺcti e' visus nunq̄ ꝺuenit in doloribꝫ iuncturaz si
ue actu existētibus siue futuris neq; relige possi
nibus neruosis. ꝺclusio ista ē de mente. ꝺ. A. hic ⁊
pt declarari prio qñ cib' neruis ꝺueniēs dz eisdē
in cplexione pportionari i ita vt q̄lez situ nerui ob
tinet in genere mēbroꝝ talē situ sibi ꝺuenientem
obtineat in genere nutrimentoruz vt est cōis sco
la medicoruz sz nerui in genere mēbroꝝ cū opa
tōe fcā ad cutiz modicū recedunt p frigiduz ⁊ sic
cum nutrimentū igitur taliter dispōi dz vt sit frigi
dum ⁊ siccū si dz esse ipsis cōueniens vinum autē
de quo ē sermo ē cal'm ⁊ humidum in genere nu
trimentoruz ergo ꝛc. Sz si forte diceres q hoc
ē vm in corpore optime sano conseruādo simplici
ter in mēbris ār egris vel ventzis i q̄bus ē necessa
ria p̄uisio vel curatio q̄ in q̄dā cōsistunt ꝺtrietate
cōueniret vt nutrimentum nō sit illo mō fil'e ymo
aliquomō ꝺtriuz ut in casu nr'o ubi nerui uel sunt
actu dolentes uel in uia ad casum in doloreꝫ ꝛc.
Cum igitur uinuz caliduz sit ⁊ humiduz ur' in ca
su maxie cōuenire huic difficultate breuiter dica
tur q motiuum hz euidentiā in casu quo uinum
exibeatur alteratōis ⁊ medicine gra ⁊ nō gra tā
tuz nutrimenti ut in conclusiōe dr' dico ēt q in p
uissione ipsoꝝ neruoꝝ casu cōplexionem frigi
dā ⁊ pportōalem ipsoꝝ neruoꝝ non est uinum
sibi ꝺueniens quoniā in tali p̄uissione dz medicia
uel cib' tātuz medicialis ad ꝺtrium pcisse cōuerti
quantum membrum corrigendum uel preseruan
dum in aliud contrarium conuertitur ut uolebat
H. tertio tegni, textu ꝺmenti quīti mō vinuz ō quo
est sermo plus ad humidum ⁊ calidum declinat

respectu cibi tpati quã nerui i frigido ⁊ sicco acute declinent vt manifestuz est intelligenti sequit igitur quod ẽt ex pte huius vinũ tale non ꝺuenit ymo sua notabili caliditate nocet neruis ℨriuz nimis existẽs ipsis. Confirmat ẽt ꝺclusio qñ vinuz tũ subtilitate ſ̃be tũ amicabilitate cũ vrute ẽ maxie penetratiuũ. vñ sepe ldigestũ ad mẽbra p̃epar transit ⁊ vsqz ad oc̃s neruos in qbus a frigiditate dictorũ mẽbrorũ cũ nõ possit sufficienter digeri in acetosum ꝺuertit ⁊ ꝓinde sicut acetũ nocet maxime neruis sua acuta q̃litate mordicãdo vt dicebat. H. textio regininis acutorũ textu ꝺmẽti q̃rto

Acetũ feminis plusq̃ masculis inimicat qz vulue. i. matrici nociuũ est q̃. s. ẽ neruosa ⁊ ibi pz iõmento de mente. H. qũo acetũ maxie noceat neruis ⁊ mẽbris neruosis qñ cũ sua frigiditate ẽ maxime penetratiuũ pp subtilitatẽ sue ſ̃be. vñ dicit qꝺ penetrat i mẽbrũ neruosuz igit vt nõ remaneat in eo ps q̃uis sit qua valde cui nõ noceat ⁊c. Luz igit vinũ sit aceto maxie vicinũ fm mõz dictũ pz qũo ei⁹ vsus via cibi sit nociuus neruis ⁊ mẽbris oibus neruosis nocet ẽt sua penetratõe ẽt si aceto sum nõ fiat qñ mão superfluas intra ſ̃bam neruorũ ⁊ neruosorũ mẽbrorũ secũ deferẽdo ꝺuertit. Tertio ad ꝺclusionẽ Ar. qñ vinũ cal'm ⁊ subtiler humidũ est existens plurimũ ad cerebrũ euaporale Nam hoc vꝫ ꝓpriũ calo subtili cũ humido ꝺiuncto qñ calidũ agens ⁊ humidũ euaporare facit ⁊ sic ipm ad cerebrũ eleuat pp qõ ex vino maxime fit ebrietas vel crapula tertio ꝓblẽatũ replet igitur cerebrũ vaporib⁹ maxie ex vino q tãdẽ igrossati ⁊ ad naturã deducti flatica frigiditati cerebri ipso cerebro nocumentum inferunt ipm vlterius infrigidãdo ⁊ humectãdo ⁊ sic debilitãdo quo sic a mã humida debilitato facile tales materie ad neruos ⁊ neruosa mẽbra deducẽt ⁊ sic vinuz hoc mõ nocet. Pro ista ꝺclusione ẽt ẽ single vbuz Azaranij q i patiẽte dolorẽ iuncturaruz dixit. Et nõ bibat vinuz oibus ꝺieb⁹ vite sue. Et si nõ ẽ possibile ei relinquere vinum ex nimia ei⁹ iclinatiõe ad ipm abstineat saltẽ ab ipso vno ãno vel duob⁹ vsqzquo dolor recedat ⁊c. hec ẽt ꝺclusio ẽ de mẽte Cõciliatoꝝ ꝺria. ccij. vbi vificat ꝺclusionẽ ẽt ex pimento dicit sic videm⁹. n. boies vinũ non bibentes pp legẽ vt Saracenos aut carentes qz illuc ñ ꝓueniat vel inopia seu abominatõe fatali vel pietatis studio neruoꝝ passionibus icũbere minime.

Ex hoc pz qꝺ in cura regulari nunq̃ in talibus patiẽtib⁹ in aliquo tpe morbi ꝓ via alimẽti ẽ exibendũ vinũ inferẽ ſo qꝺ si exibeat in declinatõe ẽt in via cibi talis exibitio est discõueniens infertur tertio qꝺ magis nociua ẽ eius exibitio hoc mõ in principio vel augumẽto q̃ in declinatõe quoniaz in ꝓincipio ꝓ ipm liq̃scunt materie q̃ ad neruos õportate ex eis nerui magis replent. Inferẽ q̃rto qꝺ ẽt i sanis ad eos dispoſ exibitõ uini ꝓparat ad dictos dolores. Inferẽ ꝺr qꝺ dictis ⁊ actu patiẽtibus uinũ subtile albuz ẽ magis inimicũ. Infert ẽt qꝺ uinũ acutũ citrinũ uetus ẽt magis nocet q̃ mediocre pp hoc, s. qꝺ ẽ magis penetratiuum ⁊c.

Infert ultio ex eisdẽ fundamentis qꝺ in dictis coꝝpozib⁹ bibere uinũ in ieiunio ⁊ cũ uehementi siti ẽ multũ ledens ut dicebat. H. vi. Anf. in cõmento aff. E unuci nõ podagrizant ⁊c. posseo ad alia discurrere si liberet. Eandẽ ẽt ꝺclusionem expressit Rasis. ix. ꝺtinentis dixit sic abstinẽtia potus vini sanat podagrã. Ego. n. dixit ipe vidi plures patiẽs relinq̃re potũ vini ⁊ sanati sũt õ podagra oino aut ad min⁹ debilitata est passio inde valde bñ addit Cõsidera tñ qꝺ si de retentõe potus vini nõ euenerit patienti detrimentũ euitet eius potus oi tpre eius. Qꝺ si non poterit abstinentia potus uini fieri toto tpe uite sue saltem fiat p duos ãnos ut passio tollat ⁊c. Ecce itaq̃ si aliq̃ medici cõcedunt uinum in talibus passiõib⁹ uia cibi ⁊ in cõi usu pot⁹ hoc fit ex praua medicoruz ꝺsuetudie magis blãdiri intendentiuz q̃ recte curare uel modica ipsoruz aduertentia ⁊c. uel nisi si infirmari uolunt aliquõ relinq̃re uel quoniã pp dimissionez uini incurrunt aliqõ notabile detrimentuz ut debilitatez in vrute aut multiplicatõez uentositatuz i naturali b⁹ aut debilitatez digestiue Epet ut qz ꝺuertãtur ad cacessiam uel aliqõ huiusmodi. Et tunc ponitur ista ꝺclusio qꝺ ita sit ut dictuz est tñ uinuz aliq̃ in doloриb⁹ iuncturaruz ⁊ in paratis ad eos uia medicie ꝺuenienter exibetur aliquãdo qdez regulr aliquãdo irregulr ſz ꝺuenienẽ. Ista cõclusio quo ad primã ptez est de mente. d. A. secunda tertij loco allegato ubi dixit ⁊ uinum antiquum paucum ꝺferet in oib⁹ egritudinib⁹ neruorum ⁊c. notanter dixit paucum ⁊ sic medicinalr ibi qdez intelligebat qꝺ in declinatione morborum pcipue materialiũ neruoruz ⁊ neruosorum exibitio modici uini ꝺferet, i. est apta ꝺferre. Dico ẽt regulr qz non existente forti indicatione ad opp. quoniã tunc in declinatione morboruz vrute debilitata ⁊ materia iam p pte expulsa uel resoluta per exibitionez uini antiq̃ modice q̃titatis vtus ꝺfortatur ⁊ relige materieruz si fint in uia expulsiõis expelluntur uel a caliditate uini resoluuntur ⁊c. Neq̃ est ibi timor de nocendo neruis nocumẽto nõbili tũ qz modicũ exñs a vrute debite regl'at ⁊ digerit neq̃ aptum est in neruis acetosari non est etiaz aptum penetrare multuz ⁊ materias in ꝓfunduz ideducere tum qz modicum existens. nam auara naturalib⁹ multo tpe sustinet ne subito penetret materie etiaz sunt ꝓ magna pte euaquate uel saltem digeste unde sunt magis ad expulsionem iclinate q̃ ut intra neruos deducant non etiam pp idez est timor de liq̃factione materieruz non etiã timor est ex modica q̃titate ut nocumentum per euaporationem fiat cerebro ⁊ ꝺsñr neruis crapulã uel ebrietatem cãndo ⁊c. ut pz ⁊ etiã manifestuz est qꝺ eius exibitio illo tpe est regularis quoniam conueniens sine indicatione magna ad opposituz quandoq̃ etiam gra medicine in doloриb⁹ iuncturaruz a mala ꝺplexione ficca sine materia uinuz aqua mixtum si modicum ipsius exibeatur videtur regulariter exiberi posse vt patet consideranti. Jn alijs vero casibus de quibus supra dicebat

cū vinū exibeſ in alijs tpibus morbi mālis iunctu
rax vt pp debilitatē ſtomaci ⁊ multiplicatōez vē
tolitatis ꝛc. tūc dico qꝫ ⁊ ſi aliqñ ɔueniat eiꝰ exibi
tio qñ meliꝰē in ceteris ſil'ibꝰ cāibꝰ vinū exibeř q̄
ñ exibere qꝫ maius ſeq̄reſ nocumentū nō exhibē
do q̄ exhibēdo tñ q̄libet talis exhibitio ē irregu
laris maxime ſi cū cibo ⁊ in q̄ntitate exhibeaſ ut
exhiberi ſolet qñ p ipſiꝰ exhibitōez in dictis tpri
bꝰ morbi neruoſis mēbris ſēp nōbile ſeq̄ſ nocumē
tū ut pz ex eis q̄ ſupra dicta ſunt nō recapitulādo

Et forte qꝫ iſte fuit itellectus Hordonij in ɔclu
ſione ſua. ſ. qꝫ in principio in doloribꝰ iuncturaruz
nō competit uinū. hoc ē regul'r maxie in corpore
plectorico ut ipe dicebat. Jn declinatōe aūt ⁊
corpore mōdificato i pua q̄ntitate cōpetere pōt. ſ.
regul'r ut dictū ⁊ ſic potes formař ɔclusionē ſi plz
hoc tñ totū ē cū uinū exhibeſ gr̄a medicine ⁊ nō
alimēti gr̄a. Neqz hoc repugnat textui nr̄o cū di
xit. Et oz ut nō bibant vinū oſo vſqz ſanentur
ex eo ſanatōe integra. Jntelligebat ipſe nō bibāt
via cibi ⁊ potus vt cōiter fit. Sz ſi aliqñ oz ad ipz
inclinare medicial'r tunc oz ipm ratificari. ſ. vt ui
debituz in seq̄nti ꝑticula textꝰ nr̄i. Et ſm iſtā ōcla
ratōez ē rūſum ad difficultatē totā ⁊ ſm eandez
poſſumꝰ rñdeř ad ar. q̄ fiebāt añ opp. ad primū oř
prio qꝫ ar. hz euidentiā cum exibetur vinum via
medicine ⁊ gr̄a nutrimenti dico ſo qꝫ p vinum cō
uenienter non ſit ꝑſeruatio neruoruz a lapſu ſibi
ꝓportōali ymo ē uinū ampliꝰ cal. q̄ ɔueniat ⁊ ner
uos relaſſat ⁊ reſoluit ut dictuz in corpore q̄ōnis
ꝛc. poſſit ēt dici qꝫ hz p hunc mōm uideaſ debere
ɔferre tñ p multos alios mōs magis nocet ⁊ ſic eiꝰ
vſus nō ē ɔueniens ad textum. d. A. dictuz ē quo
intelligaſ ꝛc. Ad aliud dicatur via medicie aliqñ
ɔuenit vſus eiꝰ vt dictuz eſt. Et ſic ſit finis cū gr̄a
altiſſimi ꝛc. Et ſñ declarādo prime lr̄e textus.

Pro declaratōe ſe lr̄e ſeq̄ntis vbi ponit qd fiē
dum loco potꝰ quando dimittitur vinum in caſu
de neceſſitate. Eſt igitur notanduz quoniā dixit.

Et tutatur ꝛc. Poſſet aliquis legitime
dubitare quoniaz ſupra
cum loq̄batur de exhibitōe diureticoruz noluit diu
retica ſolū exiberi debere factis euacuationibus
ſi igiť vinū ē dimittenꝺ vſqz a principio ⁊ p totū tp̄s
vſe morbi ut dictū eſt cum tñ a principio non ſint
facte euacuatōes appet qꝫ non ſp duz dimittiť ui
num ſit utenduz diureticis. Pro hac igiť difficul
tate remouenda eſt intelligendū qꝫ mēs. d. A. nō
fuit qꝫ ſimpl'r diuretica ɔueniāt loco uini. Sz di
xit qꝫ eſt utendā diureticis. ſ. aliqb' ad decotōem
ſimul cū aq̄ paucis tñ ita. ſ. qꝫ illud totum gr̄a po
tus offerť non ſimpl'r diureticū ſz bñ ſit ꝑticipans
vtute diureticoruz ⁊ rō huiꝰ ē quoniā uinū qō exi
beť cū cibis ad duplicem itemꝺ exibeť. ſ. loco nu
trimenti ⁊ loco potus delatiui cibi ad mēbra unō
cibꝰ cū uino mixtꝰ poſtq̄ eſt digeſtꝰ ɔueniēteꝛ tūc
meliꝰ ad mēbra trāſit q̄ ſi cū vino nō eſſet mixtꝰ
expedit igiť loco vini cū ipm dimittiť loco potus
aliqd exiberi in quo ſit vtus penetrare faciens ci
bū ad mēbra Aq̄ aūt ſola de ſe ad hoc nō ſuffice
ret cū ſua frigiditate ⁊ groſſitie phibeat magis pe
netratōem q̄ iuuet fuit igiť neceſſariū p hac p
ciendā intentione vt ſimul cū aq̄ in decoctōe eius
appōerent' aliq̄ leuia diuretica. i. deportatiua nu
trimenti ad mēbra quoruz vtute hec intentio cō
pleri poſſit. Et pp hoc addit. Et vinū ō mele cū
diureticis ɔferet eis. i. aliqñ eis ɔferet ſirupus me
lis cū aq̄ eiꝰ vbi. ſ. eſſet corpꝰ melācolicū ſenille in
quo difficulter penetrat cibū ad mēbra nō ē autē
neceſſariū in oi hora dolores patientes talē potū
exiberi ymo i cā calida valebit ſola decoctō ordei
cū modico zucchari vt in pluř tñ ɔueniens potus
loco vini in doloribꝰ iuncturarū ē aq̄ melliſ ut di
xit Meſue in ſermone de aq̄ mellis diſtinctione
vi. ⁊ aliqñ aq̄ zucchari in eſtate ſufficit ⁊ vocabiť
hec aq̄ fcā cū diureticis vel aliquo eoruz quoniaz
zucharum in hoc ponetur diureticum eſt. n. in eo
aptio ⁊ abſterſio ꝓia q̄rti de cura effi. ex opillatō
ne p hoc igitur qꝫ ē in eo aptio ⁊ ſic in ꝓpoſito oř
diuretieum de cōi tñ vſu apponunt medici in aq̄
cinamomuz aliq̄ macem aliqui ſaluiā vel roſma
rinum in iſtis ē vtus aliq̄lis apitiua ⁊ cum ꝟ ner
uorum ɔfortatiua ⁊ ſic i caſu eſt ɔueniens remit
tendo nocumentum aq̄ aptum ſua frigiditate fie
ri neruis. Et ex his pz malꝰ modꝰ multoruz pra
ticantium q̄ in doloribus iuncturaruz ꝓhibito vi
no exibēt aquā decōis coriādroꝝ intēdētes ɔſtipa
tioni p coriandros ⁊ non ꝓuocatōi aliq̄li vm ē qꝫ
forte p decōem illā acgritur q̄dā aꝛtio ppē partē
calidā ſuperficialē coriandri q̄ acuta eſt cuz mo
dicum dequoqtur ſz hoc non eſt de eorum inten
tione ſed cuz fit illa pars calida diſſoluitur ⁊ cen
tralis frigida ⁊ ſtiptica i decotōe remanet ⁊ tunc
illa aq̄ in caſu eſt nociua lege lr̄az qñ clara eſt.

Et melancolici. Jn iſta pte ſuperius
diuiſſa ipe pōit vnuz
can. ſcidenť curatiuum quoruādā determinatoruz
corporum vt melancolicorum dolores huiuſmodi
patientium dicit igitur breuiter. Et melācolici
. ſ. hois de hñtibꝰ arteticā vel ſupple ſpālem dolo
rem iuncturarum oz vt retificetur. i. corrigatur
ſplen ⁊ euacuetur eiꝰ melancolia ⁊ humectetur
corpꝰ eiꝰ ⁊ leniatur cum cib's ⁊ inūctionibus ⁊ ſil'i
bꝰ ⁊ non aſſiduetur ſuper ipm. ſ. cum medicis pu
ra reſolutio ſine lenificatōe ſicut ſciuiſti in radici
bꝰ vl'ibus. ſ. bie q̄rta primi etiam ſupra in ca. Nō
qꝫ iſta lr̄a ꝑt hr̄e duplicem ſenſum primꝰ eſt qꝫ ſi
hō melācolicꝰ patiatur arteticaz ꝛc. Scūs ſen
ſus eſt ſi hō patiatur dolorem arteticum a cā me
lancolica. i. a materia melica oz ut retificetur ꝛc. Et
iſte ſo ſenſus eſt maxie vtus q̄ñ ꝓio expedit retifi
care ſplenez digerendo mām melicaz in ſplene vt
plurimū reſeruatā ēt ſpleneꝰ ɔfortare ut ſic poteris
in mōdificādo ſanguinē a melia ne fluat ad iun
cturas exigitur ēt poſtq̄ eſt fcā digeſtio in mā ut
cum appropriaťeuacueť exigitur ēt ſpialiter cuz
mā digeriť ut humecteť ⁊ leniatur ⁊ cum cibis ⁊
medicis notanter q̄ñ de hac maioz ē timoz de pe
trificatōe māe q̄ de quacūq̄ alia mā peccāte uñ
⁊ ſi ſupra poſuerit generaleꝛ can. circa oēm mām
iuncturaruz ⁊ non ſimpl'r attendam' cuz reſoluti
uis niſi cū hoc humectem' pp dubiū petrificatio
nis qō ē unū de peſſimis accidentib' ɔtingētib' in
doloribꝰ iuncturaꝝ ꝑcipue tñ de hac mā ſpecialē

fecit can. quoniam talis materia facilius trāsiret in pernificationem ꝛc. lege ifam quia clara est.

Et oportet ut Postq̄ posuit regimē i dieta circa potū. Nūc pōit regimē circa cibū ꝛ pcipue circa usuz carniū dixit igit. Et oz ut deuitetur caro i eo qō frigidū ē de hac egritudine Q si necessaria fuerit tūc det caro Auis mōtane ꝛ leporine ꝛ Hazelli ꝛ ois caro paucarū supfluitatū. Nota hic repit duplex ifa vna dixit. Oz vt deuitet caro in eo qō fcīi ē de hac egritudine ꝛ tunc oz exponi vitetur caro cū talis egritudo multū infestat tūc quasi oī egritudo fcā ꝛ rō ē qm cū talis egritudo multū infestat sicut ēt in alijs māeb⁹ multū infestantib⁹ oz dare cibaria facilis digestionis modici nutrimēti ꝛ modicarū supfluitatū ꝛ sic ē vitāda caro vt vtus possit intendere morbo ꝛ māe eius ꝛ pcipue in talib⁹ doloribⁿ nō oz exhiberi caro qm p eā corp⁹ minus humectatur ꝛ sic i casu nocet Q si pur necessaria fuerit vt pp debilitatē infirmi vel aliā cām tūc detur caro Auis montane ad oriaz auiū in agris de gentiū q̄ Aues montane hūt hūidū aereū ꝛ sic p stant nutrimētū nō aqueū humectans sed substātificū sunt ēt paucarū supfluitatuz sunt ēt merito modi ꝛbe facilis satis digestionis. Idē dico de caro ne leporina ꝛ gazelis ꝛ huiusmodi in ꝓparatōe ad als carnes q̄drupedū sunt qdē magis aerei nutrimēti ꝛc. alia ifa dicit vt i libro meo. oz vt deuitetur caro in eo qō ē frigidū de hac egritudine .i. q oz vt uitet caro in hac egritudine ēt frigida .i. a cā frigida pendēte pp cās nūc dictas pp dolorē infestantē vt nā possit intēdere digestōi māe multo ergo magis vitanda ē caro in eo qō est caliduz de hac egritudine pp cās magis impedientes ꝛ de q⁹ sumit⁹ melior idicatio de nō dādo ꝛc. cū i egritudine de cā calida pendente maior sit dolor sit ēt morb⁹ futur⁹ breuior q̄ ambo idicāt de magis subtiliādo dietā vt pz intelligen. Si igit oz uitari caro regulr i dolore iuncturarū a cā frigida pp cās ā. tactas p hoc q humectat ꝛ ē notabiliū supfluitatū ēt satis difficilis digestionis segtur q multo magis in alio dolore oi iuncturarū ēt in dolore ēt qm in dolore a cā calida exhibitio carniū calefac ꝛ sic tacite inuebat q i nullo tali dolore regulr cō ueniunt carnes. Sz aliqñ pp necessitatē cū volumus exhibeam⁹ de illis q̄ dcā sunt quo casu si possint digeri ꝓuenient⁹ exhibent⁹ assate q̄ elissate qm min⁹ relassant ꝛ paucaꝛ sūt supfluitatū q̄ elissate si ꝓuenīēter de his ēt ꝛ religs ad dietā ptinēt ib⁹ ēt infra dicet in ca. de cautella a doloribⁿ iuncturarum lege litteram tu.

Et si euenerit In hac vltia pticula d. A. ponit vnū spāles cauū declarātē a quo loco sit fiēda flomia in certo cauū ꝛ breuiter dixit. Et si euenerit dolor i dorso in primis pmutet⁹ ad man⁹ flomia ex māu vt egrediat⁹ sanguis ꝛ humor .f. cū sanguie peccās ex pte sue declinatōis. Pro itellectu ptis ē singulr itelligen qm .ā. cū ē fcā mētio de fiēn flomia in dolore iuncturarū solū erat sermo de flomia fiēda vel materia in principio fluxⁿ existēte vel p pte fluxa ꝛ p pte fluxura ꝛ tūc stabat itētio diuersiua tātū uel stabat intētio diuersiua simul ꝛ euacuatiua ꝛ ppterea ibidē dicebat q existente dolore in particulari mēbro fiēda erat flomia vel ex pte ꝑia tātū uel ex pte ꝑditoria quoniā si erat intētio tantū diuersiua stante vtute fien erat diuersio ꝑditoria ꝛ ibi erat intētio mixta .f. diuersiua ꝛ euacuatiua fienda erat flomia ex pte ꝑia ita q nūquā dictū est p eandē ptē fieri debere euacuationez cū flomia. Nūc aūt d. A. ponit cam. in fienda flomia quoniā ē itētio tātū euacuaf ꝛ nullo mō diuersiua qm .f. materia ē totalr fluxa vel trāsmissa ꝛ nō est ei⁹ aliq̄ ps fluxura vt cuz venerit dolor in dorso in primis ꝛ qm talis dolor i dorso ptingēs vt plurimū pendet ex sanguine vel materia mixta sanguini. Intelligit ergo de dolore a tali materia pendēte facto igit illo dolore ꝛ factis .f. diuersionib⁹ oportunis cū flomijs religs ēt factis ꝓuenīētib⁹ remedijs si postea pmutet⁹ ad man⁹ .f. totalr vt .f. ad cubitū vel ad raseta⁹ man⁹ ppzie sumpte ita vt tota materia sit permutata ꝛ in totuz cessauerit dolor dorsi stante dolore in manu vel brachio materia ēt tali existente vt sit cum flomia educibilis tunc dixit textus q flomia fieri oz ex manu vt euacuetur sanguis ꝛ humor .f. cum sanguine peccans ex parte sue declinatōis .i. ex pte de q̄ humor declinauit ꝛ rō hui⁹ est quoniā vbi intētio sola ē euacuatio q̄ melio⁹ adimplet⁹ euacuando. f. p ptē in q̄ peccat. q̄ per aliam vt colligit tertio tegni. Et fuit ēt flia clara eiusdē. H. in suo de flomia distinctōe 5a ca. v. ad prin. cum dixit. Naz ic ipientib⁹ qdem .f. doloribⁿ vel apostematib⁹ ex materia fluente p hibere oz q supfluit .f. diuertendo in antiquaꝛ nō .i. ipis totaliter fluxis solū euacuaf q incinerata est in patienti supple ꝓuenit ꝛ addit. Euacuabil autem optie ꝑ. f. talis materia totaliter fluxa per copulatas venas eis .f. mēbris q̄ in ipsa particula supple sunt ꝓtente ꝛc. Et sic pz de mēte ei⁹ esse q materia in totuz fluxa si est fienda euacuatio per flomiaz q̄ est fienda peccante materia sanguinea tunc fien est flomia per venas copulatas materie peccanti ꝛ sic per partez ad quam materia declinauit oz fieri euacuatō ꝛc. Nota tū non esse mentem suam q si dolor fit in cubito q fiat flomia ex cubito qm nunq̄ a membro egro est actu fienda flomia pp timorem ne ad ipm alie traherēt māe nisi foret mā uenenosa iz intellexit p uenas copulatas ꝛc. i. p venas primas ꝛ bōtes magnā ꝛ immediatam ad locuz colligantiaz fieri debere flomiā stante igit dolore in cubito fiat flobothomia cuz intendim⁹ in casu euacuare tantum materiaz ex vena posita inter anularez ꝛ minimum lz ēt vena posita inter policem ꝛ indicez in casu codez iuuaret cū sit ram⁹ ēt basilice vt alias dixi eē de mente .d. A. ꝛ sic ēt credidit Bentilis tertia tertij. Si vo foret dolor in raseta man⁹ in cāa nro fiēda eēt flobothomia euacuatiua ex basilica eiusdez brachij quoniaz lz nō euacuet ex loco dolente fit tñ euacuatio p venas copulatas ꝛc. Et ꝑ est q̄ iten dit i suma lege ifaz totaz ꝛ sic est finis ca. laudes altissimo infinite. Jam restat ut sniꝛ cal. memorie magis cōmendet⁹ sumate ca. In ca. igit tur ptio posuit curā doloris iuncturarū pendētiū

à malitia tātū cōplexiōis vt q̄ cura ē per regimē ⁊ium ⁊ si cā est ist amatio pura cura ē infrigidatio cā dieta ⁊ medicis ita ēt si cā est malitia ꝯplexionis frigide curatio est cū regimie calido ponit tñ ibi vna singulare in textu. s. q̄ aliq̄n i dolore ēt in materiali ꝯuenit euacuatio vt in cōplexiōe calida euacuatio collere ⁊ sanguis q̄n curat per accidens infrigidando ita ēt in mala cōplexiōe frigida euacuatio fl'aē iuuat quoniā calefit mēbruz per accidens. Postea ponens can. curatiuū in dolore māli ipse ponit duas principales ītentiōes quaruz vna sumit' a mā q̄ est in fluxu ⁊ alia sumitur a mā fluxa ⁊ illa q̄ sumit' a materia vt est in fluxu p̄ficitur duab⁹ primis intentiōibus. s. diuersione ad opp. ⁊ ꝯfortatiōe mēbri ne recipiat ⁊ illa diuersio ēt ē duplex quoniā q̄dā est diuersio tantum sine euacuatione q̄dam est diuersio cū euacuatione intentio āt q̄ hr̄ ad materiā fluxā est vna tātū s. in totum euacuatio ei⁹ qō fluxit ⁊ talis aliq̄n fit sensibil'r cum scarificaē vel fl'omia aliq̄n insensibiliter cuz ēpl'is ⁊ huiusmodi. Postea spālius descendendo in materialib⁹ ponens ordinē in ea i q̄ cōpetere p̄t fl'omia vomitus ⁊ solutio ventris vt materia peccante cum sanguine dixit primuz qō fiat fl'omia diuersiua ⁊ ibi sunt dicta multa de flebothomia fienda. s. ex q̄ vena fieri debeat an ex eadē pte vel ex oppositā postea fiat vomitus cuz materia si peccat deorsum vt in pedib⁹ ēt diuertēdo postea fiat solutio ventris ⁊ expōebatur debere intelligi de solue ꝑ se dicta ⁊ nō de lenitione ventris quoniā illa oz p̄cedere alias euacuatōes postea dans ordinē in exhibitōe medicinarū solutiuarū dicit q̄ debemus icipere a re forti nisi phibeat p̄ua tō maturitaē ⁊ grossitudo materiei vbi fuit text⁹ satis ambiguus quoniā aliq̄n vr̄ ponere timorē in exhibitione medicinarū fortiū a principio ⁊ postea vr̄ earū vsuz a principio ēt magis laudare. Jn effectu dictū ē q̄ ipse intendebat q̄ a principio euacuandū est cū medicia appropriata aliqualiter euacuante a iuncturis debili tñ ⁊ in processu possum⁹ ad fortiores fm gradationē procedere ⁊ nō debem⁹ vti medicina lenitiua tantū vt multi faciunt. Et si aliq̄n auctores vidētur vti cassia siue alijs solutiuis de ea tātū sumūt cū electiue euacuēt. s. i colleric̄a sp apponēdo aliquod ꝯfortatiuū ne mā fluat ad iūcturas vt aquā sollatri in collerica dictū est tñ ibidē de mēte. d. A. eē q̄ minor timor est in applicatione taliū medicinarū ellectuarū in principio peccante materia collerica vel fl'atica subtili ⁊ aquea q̄ peccante mā frigida grossa quoniā talis materia subtilis a principio ꝯpata materie grosse vr̄ sicut digesta aliq̄liter ⁊ sic minus nocumentū segtur ad ipsū euacuationē in principio fcā cū medicia appropriata q̄ i grossa. Et addidit pp talē varietatē i diu'sa mā q̄ i mā ꝯposita fiāt solutia ⁊ ēpl'a ꝯposita ꝛc. P⁹ea posuit timorē in faciendo fl'omiā a principio q̄n. s. nō est necessaria fl'omia vt cū nō ē materia peccans sanguine vel cū sanguine mixta vbi dixit q̄ fl'omia acrescere facit humores ⁊ facit eos currere in corpus ꝛc. Et idē dixit de euacuatiōe forti ⁊ laboriose m'truz soluēte fcā i principio q̄ pp eā dē cām nocet. Et pp hoc addidit. Et cuz declinare incipit tunc nō declines ⁊ ibi sunt dicti multi modi exponeñ sed iste ē ibidē posit⁹ magis grat⁹ cuz declinare icepit dolor. i. moueri ad mēbra deorsum tunc non declines. i. non euacua cuz medicinis mouētibus p deorsum in ipso principio sed magis cū diuertētib⁹ ad oppositū z. s. cuz vomitu s. appropriato aliq̄liter ꝛc. Postea dat nobis regulā de die euacuatōis vt q̄ debem⁹ attēdere crisses ne in die cretica ꝯtingat euacuaī ne aut natura ipediatur aut forte opatio supabundet ⁊ ibi dicebatur ō mēte. d. A. q̄ dies. xiij. ē melioz dies ad creticādum ⁊ ibi est dubitatuz ⁊ pbabatur qō 7. sit fortioz p bona motiua ⁊ ibi breuiter ꝯcordabatur qō sumendo vnā diē eē alia magis creticā qz in ea fortiores ⁊ acutiores fiāt crisses sic. 7. est magis cretica q̄. 14. Si uero dicatur dies magis cretica quoniā in ea absolute pluries fiant crisses sic dicebatur qō. 14. ē magis cretica ⁊ fm hoc soluebātur in alia materia difficultates. Cōsequēter corrigens qō supra dictuz erat de fienda solutione i p̄cipio q̄ iō laudabatur quoniā tales morbi vt m'truz ꝯiungantur cuz repletōe ⁊ sic a principio ē ꝯueniens minoratio. Si forte in aliquo fieret talis dolor ⁊ nō nisi a modica materia. Dixit qō si est possibile data ista cā cessare ab euacuatione vsqz duz sit materia digesta est laudabile ⁊ esse ītentus embrocatōibus ad mitigationem doloris ⁊ ad digestionez māe verūtñ qz ibi dixit qō tc̄ icipe debem⁹ ab aq̄ frigida embrocādo ⁊ tñ. 4 i. c. ēbrocarū dixit oppo. Dicebat p ꝯcordia qō icipiēte materia fluere ⁊ modica existente intendendo ad fluxum tantum debem⁹ incipere ab aq̄ frigida sed si materia esset pro pte fluxa ad quam esset intentio digestōis ⁊ mitigatōis doloris debemus incipere ab aqua calida vel tepida nisi materia foret nimis ignea quo casu aq̄ frigida esset ꝯueniens digestiuū ⁊ doloris mitigatiuuz postea ponens etiā mōm circa embrocas vel epitimata posuit nocumenta ipsaruz in p̄cipio m'truz calida siue m'truz frigida. Nā calida nocent materiā atrahēdo ēt aq̄ calida p hoc qō humectat iūcturas ⁊ frigida narcotica p hoc nocent qō ogellant materias ⁊ ingrossant ⁊ sic indisponunt ad resolutionez. Postea posuit vnum can. circa exhibitionez oximelis quoniā erat iter auctores ꝺdictio vt. B. p̄io regis acutoꝝ ēt Az. regis ⁊. B. ex vna parte qui vetāt acetū ⁊ oximel in talibus membris ⁊ Mesue vr̄ ex alia parte laudaī exhibitōz ipse volens se in hoc determinare ad alterā p̄tiz dixit qō oximel pp suā acetositatez nō est magni iuamenti ꝛc. Videbatur innuere qō debem⁹ loco ei⁹ alijs vti medicis cū alia repiāt q̄ vtil'r sez uiūt sine nocumēto. Postea posuit timorē i applicatōe ꝓuocatiuorū fortiū añ ꝯpletā digestiōez ⁊ euacuatōez dicēs q̄ talia q̄nqz adurūt māz ⁊ cō uertūt eā i lapideitatē. Postea pōit qd fiendū est postq̄ mā est digesta vel fcā maturitas dicens q̄

tunc oportet euacuare cum eis que sunt sicut hermodatilis ⁊ benzidem ⁊ exponebatur .i. testiculꝰ vulpis. Et ibi habuistis iuuamẽta hermodatilorum i casu isto ⁊ correctões nocumẽtorum eorum.

Et ibi posuit vnum singularẽ cautellã obseruãdã in euacuatione materierũ ex iuncturis cũ medicinis fortibꝰ ⁊ fuit q̃ tũc factis his euacuatõibꝰ fortibꝰ debemus epitimare iuncturas cũ aliquibꝰ humectãtibꝰ vl̃ aliter embrochare vel inũgere vt mã remanẽs nõ indureat .q̃n̄ uerisimilr tales medicine fortes euacuantes a iuncturis euacuãt sp ve mã illa que ẽ magis subtilis ⁊c. Jõ addidit ⁊ incipe iterũ ⁊ epitima ⁊c. Postea posuit illum tex. difficilẽ. Et caue ne inpotu des in primis nisi medicinã debilẽ ⁊c. vbi dixit nisi corrigat lr̃a qõ textꝰ nõ posset tollerari ꝙ fuit error scriptoris qui vbi dixit nisi debeat dici vti vel alr̃ vt exponat ꝙ supra exponebat i alio textu cũ dixit. Et icipe i primis a re forti ⁊c. ꝙ nõ des i potu i primis medicinã nisi debilẽ .s. fortẽ .s. solutiuã a ꝓpetate debilẽ tñ i soluẽdo pp puritatẽ i dorsi q̃n̄ medicia alio mõ debilis .s. lenitiua mouet mãm ⁊ nõ facit currere .i. nõ euacuat aliqd de quo fit curãdũ ⁊c. sed corrigẽdo lr̃az vr̃ sensus lr̃e clarior. Postea posuit in alia ꝑte principali cañ respicieñ illũ q dẽt sumere medicinã ex ꝑte triũ circũstantiarũ prio ꝙ sumat sumo mãe ⁊ q̃ tardet cibũ sumpta medicina ⁊ q̃ sumat pꝰ tres horas .xx. aureos panis cũ aqua dixit scõo q̃ pꝰ ex horas ingrediat balneũ tertio q̃ pꝰ cibet cũ eo qõ ẽ ꝺueniẽs vbi videbat dub. quo tardat cibꝰ si pꝰ tres horas sumit panis xx. aureoꝝ ⁊c. dicebat breuiter q̃ ibi erat sermo de medicis debentibꝰ erradicare mãm pꝰ ipsorum digestionẽ talia igit corpora ⁊ ex doloribꝰ ꝓcedẽti bꝰ ⁊ acuitate medicie multũ pꝰ tres horas a principio opatõis remanẽt relassata vt igit ipsorũ virtus aliqualr̃ reffocilet tũc parũ dictent ⁊ .xx. auri panis sunt modica q̃titas tpe. d. A. vel q̃ aurus sumit ippie postea pꝰ ex horas ab assumpta opatione medicie iposito prius parũq̃ corpore in balneo dz postea dietari cũ cibo ꝺueniẽti ⁊c. Postea posuit qd ẽ faciendũ fcis euacuatõibꝰ cũ solutis docens tũc exhibitionẽ in genere ꝓuocatiuorũ ⁊ ibi dictũ est quo in diuersis mẽbris diuersa ꝓ uocatiua fm magis ⁊ minus ꝺueniũt q̃n̄ corpora extenuata nõ tollerãt ꝓuocatiua fortia ⁊c. Et ibi ẽ dubitatũ in quo corpore magis ꝛpetunt ꝓuocatiua ⁊ dictum ẽ q̃ q̃tũ est ex ꝑte nocumẽti apti inferri ex ꝓuocatiuis nõ ꝺueniunt siccis sed ex vtilitate ipsorum magis ꝺueniunt in corporibꝰ collericis ⁊c. Postea singulr̃ ꝓ vno ꝓuocatiuo laudauit triachã q̃n̄ pp hoc q̃ mõdificat reliquas mãeruz cũ facilitate ꝺfortat ẽt oia mẽbra. Postea posuit circa applicatõez cañ medicinaruz loco aliũ earũ .s. que in principio dñt administrari ⁊ i fine dixit primo qũo repcussio ẽ verenda mã existeñ fortis effusiõis .i. in corpore multũ repleto pp duo tũ q̃ facit mãz iobedientẽ resolutiõi tũ q̃ repcutiẽdo ab ignobilibꝰ mẽbris forte ille materie ꝺuertent ad mẽbra ꝓcipalia. Postea addidit q̃ existeñ mã multa tunc in principio nõ est multum repellere nisi in fiatica. Nã repcusio i ea multũ nocet materiã in iunctura ꝓfundando q̃r̃ dz in ea aut dimittat aut paulatim fiat. Postea posuit cañ qd faciem est in declinatiõe euacuata magna ꝑte mãe q̃n̄ dz tunc occupari eũ eis q̃ soluũt ⁊ subtiliãt ⁊ extrahũt materiã ex ꝓfundo ⁊c. etiã cũ rubificantibus si expedit ⁊ vesificañ tñ circa hoc posuit cañ vt talia nõ absoluãt ab humectatiuis alias petrificaret materia. Naz vesicatio ẽ sicut resolutio q̃dã ⁊c. Postea ipse posuit quid fiendũ est in cura coacta q̃n̄ fortes fiũt dolores ⁊ canonice fcã nõ sufficerẽt q̃ cãm doloris principaliter respiciunt ⁊ ibi posuit duo ingenia in sedãdo dolorẽ vnũ est applicare ea q̃ sedant cũ subtilitate resolutõis vt sunt medicine anũdine vt ibi fuit declaratũ fm est cum eis q̃ stupefaciunt ⁊ ibidez addidit nõ debere approximari stupefacientia nisi apud necessitatẽ ⁊ q̃n̄ reliqua oĩa non ꝺtulerit.

Et ibidem sunt adducta quedã vtilr̃ de intentione Mesue circa illã materiaz postea posuit cañ in ꝓmutatõe medicinaruz in talibus doloribꝰ quoniã aliq̃n̄ ofert vna medicina vni mẽbro ⁊ nõ alteri ⁊ aliq̃n̄ vna hora ⁊ nõ alia ymo tũc nocet. Et ibi habuistis cãs huiꝰ ⁊ qũo fienda ẽ talis ꝓmutatio q̃ non dz fieri ꝓmutatio ad medicinas diuerse vel ꝺrie qualitatis ⁊ diuersi gradus sed solũ diuersas .fm ꝑpiciẽ manere sp eadem dispositione morbi ⁊c. Postea posuit regimẽ in dieta ⁊ primo in vino q̃ dz vt dimitatur vinũ oĩo usqz sanet ex eo dolore patiens sanatiõe integra ⁊c. Et circa hoc ẽ mota qõ ⁊ soluta q̃ via nutrimẽti nũquam ꝺuenit loco medicie aliq̃n̄ regulariter in declinatione conuenit aliq̃n̄ cobacte in alijs temporibꝰ.

Postea usum ẽ qd dz dari sanis ⁊ egris loco uini ut frupus de mele cũ diuret .i. cũ uirtute aliculus diuretici ita q̃ aliq̃n̄ aqua solla zuchari appellat potus ꝺueniẽs loco uini ⁊c. Postea posuit q̃ndã cañ circa corpora melãcolica si eis accidat dolor iũcturarũ ut q̃ splẽ ipsorũ retificetur ⁊ corpora humectentur pp dubiũ ne materia petrificetur ⁊c. Postea posuit canon. circa carnes ut qõ uitetur caro in eo quod factũ ẽ de egritudie. i. dũ infestat egritudo uel in eo quod frigidũ est quasi innuat q̃ in oi egritudine artetica ẽt a cã frigida nocent carnes. Dz si pur pp necessitatẽ debeãt exhiberi sint sicut carnes auium montanarũ ⁊ leporis ⁊ generaliter sint carnes leuis digestiouis modicaruz superfluitatum. Postea posuit ultimatum can. circa flobotomiã fien. gfa euacuatõis tantum dicens q̃ si dolor euenerit in dorso postea sit permutatio ad manus tunc si materia est flatica educibilis dz educi per eandez partẽ ad quã declinauit materia ut sanguis ⁊ humor. s. secum mixtus egrediatur .s. totaliter ⁊ sufficienter ⁊ ibi aduxi bonum textum .B. in suo de flia in ista materia ⁊ hec fuit sumatim collecta. Si aliquid spãlius itelligere uolueris recurreẽ ad loca ꝓpria supra Alias forte ordinabo modũ cure in tali materia faciendo de his consiliuz generale in fine.

Oportet ut in eis Post qꝫ ois Auic. supra in capło proxime lecto posuit curaz doloruz iuncturarum generalem ꝑ canones. iam incipit specialius prosequi de cura ipsorum dolorum cōnumerando medicinas speciales ɔferentes. Et duo facit. quoniam primo facit qđ dictum est. scđo ipse ponit curam accidētium consequentium ad dictos dolores iuncturaꝝ ps scđa icipit ibi. Isti sunt bēntes complexiones. calidas ꝛc. prima ēt in tres. quoniam primo ponit medicinas magis ualentes in dictis doloribꝰ a mā frigida flatica. scđo ponit medicinas ꝑcipue valentes in dolore ventoso. tertio ponit eas que magis vallent i dolore a cā calida. scđa ibi. hoc occurrit cursu gibositatis. tertia ibi. sed ut curetur cum eis que infrigidātur ꝛc. prima pars ēt in duas diuidi tur. quoniā primo ponit diuersas medicinas ualētes in causa frigida ex ꝑte medicinaruz sumendarum per interius. secūdo ponit medicinas i illa intentione exterius aplicādas. ut per empła vnctiones embrocas ꝛ huiusmodi. secunda ibi. Empłm bonum ꝛc. prima ēt in duas. quoniā primo ipse ponit quosdam can. respiciēs medicinas exhibēdas enumerādo cū hoc aliquas medicinas secessiuas ꝛ vomitiuas. secundo ꝓsequitur magis ad medicinas speciales precipue secessiuas. secunda ibi. et de illis que ɔferunt eis ꝛc. prīa calm etiam prima diuisione diuiditur in tres ꝑtes. quoniam primo ipse ponit dictos can. secundo ipse ponit iuuamenta quarundā specialium medicinarum in eā ualenti um. tertio discurrit ad medicinas ɔpositas secūda ibi. Et in hermodatilis quidem tertia ibi. et de cognitis sunt pillule ꝛc. prima ēt in duas secūduz qꝺ duos ponit can. Fa ibi. et non oz ut sit ꝛc. prio igitur ponit can obseruañ in euacuatione materie flate in cān nostro. q est talis. Oportet ut i eis .ſ. doloribus iuncturarum a materia flegmatica ꝑcipue pendentibus ut plerūqz eucnit nō educatur solutione. i. cum medicina solutiua flegma solum. et adducens rōnem dixit. Nam cum in eis solum flegma solutione educitur. iuuātur statim. ſ. egroti. sed supple postea faciliter ꝛ post modicum tempus reddit doloz. ꝛ. i. qz reddit collera ꝛ facit currere ad mēbrum. ſ. dolores. flegmatice alia tota ps ē clara. quoniā euacuato flegmate siue collera corpus per accidens calefit ꝛ humores calidi redduntur accutiores ut dicebatur i prīcipio cap. generalis cure ꝛ sic supcalefacta ɔnter mobilis facta ꝑ corꝑ mouetur. et ita ad flegma quod remā sit attingens subtiliat ipsum. ꝛ ɔnter facit ipsum fluere ad membrum iam debilitatum. ꝛ ex ide fit recidua. ut dicit textus nr̄ lege eum tu.

Et non oportet Et nō oportet ut catarticū eoruz sit nebemētis caliditatis fortis ualde. i. nō sit medicina solutiua ēt flatis fortis caliditatis valde ꝛ adducit rōnē qr̄. i. ꝓp quā cām liquefiāt humores. ſ. q sunt i toto ꝓp eos q educūtur a caliditate excessiua medicine Et reddeant. ſ. dicti humores liquefacti ad mēbrū q̄ruz ē illud quod acceptū ē. ſ. ex mēbro multipliciter. i. ne illi liq̄facti humores sint plur̄ multiplr̄. i. multo plur̄ qui reddeūt ad mēbrū ꝓp liq̄factionem eorū qm̄ sint humores accepti ex mēbris. i. euacuati ex mēbro ꝓp fazmacum ꝛc.

Nota qꝺ iste cañ maxime obseruandus ē in doloribus iūcturaruz qm̄ in dictis doloribus fcā euacuatōe ꝑ fazmachū educta materia de mēbro nie remanent aperte iuncture de se etiam remanet apte receptioni superfluitatuz ꝓp ipiarum uacuitatē ꝛ ꝑ tanto cauēdum est ne medicie soluentes sint humorū liq̄factiue ymo sint i qbꝰ post solutionē mēbris acquiritur virtus figilās ut in mirabolanis repitur ꝛ hermodatilis ut statim videbit. Et ꝓpterea prestātes medici cū est indigētia fortiuz medicaminū ꝓp medicinā grossā peccañ ꝛ eē situatā in locis multū lōginqs semper ponūt ad remissionē inflamaī medicinarū ꝛ ad acgrēdaz aliquā ɔfortationē in mēbris ne recipiant rossas in ɔpositiōe ꝛ ita dicit Rossa Anglicana semper facere.

Isti cañ sunt in materia nr̄a ꝑciosi ꝛ eos semꝑ in euacuādo debemus hr̄e ante oculos ne ɔtigat error lege litteram quia clara est.

Et in hermodatilis positis istis duobus cañ nunc ɔnter ipse laudat duas ꝑcipuas medicinas in cāu isto vallentes ad soluen̄ ꝛ fz hoc pōt diuidi ista ps in duas. scđa ꝓsicipit ibi.

Et dixerūt quidā qꝺ pedi comuni ꝛc. prīa ēt i duas qm̄ prio ponit utilitatē hermodatilorū i soluen̄ in cāu. secundo pōit ipsorum nocumenta nisi coarigātur secūda ibi ueruz de prīa parte dixit. Et i hermodatilis qđē creditur eē plurimū iuuamenti. ſ. ad casum ꝛ adducit rōnem dicēs. ꝓpterea qꝺ ipsi soluūt statim. i. ꝑ ꝓprīā virtutē humorē frigidum ꝛ hoc ē qꝺ intēdimus. ꝛ addit. et i ipsis est res alia quoniā faciūt sucedere solutioni. ſ. quā faciūt stipticitatem ꝛ ɔfortāt qr̄. i. ꝓp hoc qꝺ inducūt stipticitatē. nō est possibile cū eis. ſ. stiptice ꝛ ɔfortatiōe ut redeāt supfluitates liq̄fcē ꝑ medicinā sua. ſ. caliditate qbꝰ. i. supfluitatibꝰ non accidit ut euacuetur ymo. ſ. in corpore remanēt. et ɔtinuās ipsoruz utilitatē ꝓp ɔfortatiōem ꝛ stipticitatē dixit. ꝛ ꝓ hibetur iteruz illud qꝺ subtiliatū ꝑ uirtutē medicine solutiue currere i meatus. ſ. dillatatos. addidit appropriādo istā utilitatē hermodatilis. qz nō est cōis alijs solutiuis oibus dicēs. et hoc quod suple. ex opatiōe hermodatilorum. ſ. puenit de stipticādo ꝛ ꝓhibēdo ꝛc. Ꝟrium est religs solutiuis ꝛ euacuatiuis calidis dixit signāter calidis ut i mirabolanis. hoc bñ reperitur Nā per hoc qꝺ relinquunt frigiditatē faciunt succedere stipticitatem ut. 16. tertij de cura ulceratiōis in medicinis aūt calidis nō est sic reperire. Uerum plura eorum. ſ. solutiuorum calidoꝝ sūt q̄ dillatāt meatus ꝛ dimittūt eos dillatatos ꝛ sic eorum usus nisi reprimantur ē nociu⁹ quoniaz ut supra dicebatur forte liq̄factis ꝛ subtiliatis humoribus q remanserunt redderēt

ad mẽbrum i maiori quãtitate cꝫ sit illud qꝺ accep tum est ꝛ euacuatum ex mẽbro.

Nexum ponit ipsorum nocumenta nisi reti ficentur ponit ẽt cum qbus debẽt retificari dixit igitur. verum hermodactili sunt no ciui stomacho. quoniã pp plurimam humiditatẽ inducunt nausceã. etiam quoniaz sunt tarde solu tionis humores ad stomachum attractos propter longam moram in euacuãdo in uentositatem con uertũt ut idem. fo. cañ ꝛ sapio ꝛ generaliter oẽs i hoc ꝺueniũt vt ẽt supra dicebatur ad correctiõez igitur exigunt mistionem quorundã q̃ humidita tem accidentalem exicent q̃ etiã ventositatez dis soluant. q̃ etiam ogationem eorum accellerẽt bu iusmodi autem sunt zenz. ꝛ pip ꝛ ciminũ exicañ. ꝛ resoluendo ẽt in accelerando solutionẽ q̃ si non sufficiãt in accellerañ aliquando additur aloes ꝛ aliquãdo scamonea ꝛ hoc est qꝺ dicebat test⁹ cũ dixit ꝺinuãdo qr̃ oz vt misceantur cum eis. s. her modactilis qz nocẽt stomacho que sunt⁹ sicut pip ꝛ zenz. ꝛ ciminum. et quãdoqz admiscentur ei. s. so lutiuo hermodactilorum cum alijs correctiuis qñ s. non sufficiunt in cellerie. soluẽdo ea q̃ sunt sicut aloes ꝛ scamõea vt ꝺportet eoꝝ solutio. i. celleret Rasis tñ in suo de iuncturis semper cum buzidẽ ꝛ sunt hermodactili addit ad prohibeudum nocu mentum stomaci. s. anexum zenz. ꝛ masticem. et qñ ut dixit ipsoꝝ magnus vsus exicat iuncturas. ipse laudat cum utimur eis vnctionem iunctura rum ex oleis ꝛ pinguinibus ꝛc. Ista tota pars est clara si legatur scõm modum expositum intelligẽ do de hermodactilis albis ꝛ electis si exponatur vna particula qñ dixit in testu qꝺ ipsi hermodacti li soluunt statim humorem frigidum ꝛ tñ dictuz ẽ qꝺ oz corrigere ipsos in soluendo quoniaz sunt tar de solutiõis breuiter dicatur qꝺ nõ intellexit qꝺ sol uant statim. i. qꝺ solutio ipsoꝝ sit uelox ymo est de se tarda Ideo intellexit vt in lra exponebatur soluunt statim. i. ellectiue ꝛ appropriate educunt hũorem frigidum ꝛ grossum ex iunctuis vt oẽs testãtur auctoꝝ. et sic i soluendo multum iuuãt in casu isto maxime propter id qõ cõfortant ꝛc. lege litteram ꝺinuã qz clara est. Addidit ꝛ est scõa pars huius partis in qua laudat ẽt duas alias sim plices medicinas vnam de mente quorũdã. aliam videtur laudare de intentione propria dixit.

Et dixerunt quidaz fuit paul⁹ qꝺ pedi coz uino ineſt opatio hermodatiloꝝ cꝫtum ad iuua menta. ꝛ non ẽ eius. s. pedis cozuini nocere stoma cho sicut hermodactilis addit ꝛ lapis armeus ꝺfe ret doloribus iuncturarum. s. in soluẽdo ꝛc. In tellige qꝺ cum auctoꝝ vtũtur pede cozuino in ca su ẽt isto semꝺ vtuntur radice eius ꝛ nõ foliis. ita ẽt. o. A. scõa can. ponit iuuamenta radicis eiꝰ. fo ẽt cañ de lapide armeno ñ ponit ipsum iuuare in talibus doloribus sz bene dixit qꝺ nocet stomacho forte iuuaret euacuando humoꝛẽ melancolichũ quẽ a proprietate respicit si ex eo dolor penderet Idem dixit. Me. in cap. proprio nõ attribuẽs ei proprietatem soluendi ex iuncturis. Ego ut ali as dixi in tractatu de varicibus nõ vterer eo qñ re uera nescitur quid sit vt ẽt dixit rabimoyses qõ de eo intullit dubietatem nobilior medicorum. s. Auenzoar nũquid sit illõ qõ tali noie nũcupatur ꝛc. lege litteram.

Et de cognitis hec est tertia pa principalis cap. i qua ipse discurrit ad medicinas ꝺpositas i cãu va lentes ꝛ prio ponit diuersas medicinas p secessuz eductiuas. secũdo ipse ponit medicinam unã uo mitiuam secunda ibi apud finem capituli uomi tiuum forte ꝛc. prio etiam ipse ponit quasdam me dicinas notas in casu valentes ꝺpositas et simpli ces. secundo ponit ꝺpositõez aliaꝝ diuersaꝝ medi cinaꝝ. fa ibi descriptio solutiui cũ facilitate dixit primo et de cognitis et. s. in cõi usu hẽatis sunt pil lule iuuamenti et pill'e fetide et iera ruffi est ma gni iuuamenti ad fiaticam ꝛ podagram de pillu lis iuuamenti licet. d. A. sepe ponat eas ꝺferre in cãu ymo infra in cura fiatice in solutiuis dixit nõ sunt aliã sicut pill'e iuuamenti. s. tantum in casu utiles ẽt in fine quinti can. eas in casu maxie lau dat Ego tamen p plura discernẽs antidotaria nõ inuenio harum pillulaꝝ descriptõez vidi Alisba tem et in cura et i. io. pratice Serapionẽ et q̃rto et septimo breuiarij Azaraniuz in antidotario. an tidotariũ ẽt vlr. d. A. specialiter discurrendo et in hac Fen et in quinto cañ alios ẽt plures verũ est qõ apõ. d. A. quinto cañ ponũtur pill'e proficui q̃ ẽt specialiter in casu isto ꝺueniunt et sunt multũ fortes ꝛ ibi. o. A. vr̃ multum timidus i approximã do nã dixit qꝺ õ ipsis denꝺ usqz ad. z. i. tertiam ptẽ ꝛ si plus ad. z. ſ ꝛ si uis plus multiplicare usqz ad duas tertias. z. sz ille non ꝺnominantur pill'e iuua menti q̃ in casu ita laudantur sz proficui Si ali quis⁹ descriptionem ipsarum autenticam mõstra uerit habeo multum gratam De pill'is fetidis non est dubium qꝺ tales pill'e. d. Aui. ꝛ Me. ma iores ꝛ ab aliis ponire in casu nro maxime ꝺueni unt pp genera gumoꝝ ꝛ hermodatiloꝝ ꝛ pulpe coloquintide ꝛ reliquorum intrantium in cõpoſi tione ut infra uidebitur discurrẽdo p simplicia ie ra ẽt ruffi pp colloquintidã et multa reliqua intrã tia in eius ꝺpositione ut pz quinto can. tractatu fo est conueniens Nã colloquintida propriẽ edu cit fl'a ex neruis ꝛ membris neruosis vt Serapio 7. breuiarii cum de solutiuis determinat etiam dicit in suo õ simplicibus qꝺ educit fl'a grossum p prie ex iuncturis idem Mesue cap. proprio Iera ãt ruffi addit supra cẽz ultra aloem agaricuz ꝛ colloquintidã ꝛ est communissima ita ut antiquit⁹ nõ cadebat nomen iere nisi supra ierã ruffi quin to can. ut supra addit ꝛ grana nil iteruz iuuatiua sunt et grana regis et buzidẽ ꝛ almebeza bazagi de nil nihil scribit. o. A. cap. pprio cꝫtum ad intẽ tionem nr̃az sz est cal'm in primo ꝛ siccũ in fo Sz ꝺicit Symon qꝺ ẽ herba fil'is uolibuli ꝛ eius gene rum inter solutiuã ponitur Serapio vero õ eo fa citcal'm quõ est cal'm õ grano indico ꝛ ꝺicitur ba

bel et ibi dr qđ educit fl'a viscosum sz pp tardam nimis solutionem dixit q facit tortiones in ore stomaci vñ addit qđ nūq̄ vidit ipsum dari solum nisi admisceatur ei scamonea ⁊ sic ꝺueniēter opaſ ⁊c. ⁊ in hoc testu potestis colligere qđ educit illō fl'a ex iuncturis generū regis credo q sit granū solis licet nō reperiā alibi i cāu nr̄o valeſ qz tñ p̄cipue valet in fractione lapidis ⁊ puocatōe vrine q̄ opationes nō ꝺplentur nisi a calō ⁊ sicco probabile est ēt qđ soluat fl'a ⁊c. buzidez ponitur ipēs satirionis dixit Symon fm alios exp̄sse ponitur testiculus vulpis vel palma cristi Et licet ēt non repiam expressum qūo in casu valeat tñ qm̄ est plurime caliditatis ut quinto collet non est longinquuz quin in casu ꝺuenat tñ ut ibidem dixit aueroys. quidā sapiēs iurauerunt in eoz aiab⁹ qđ curat spasmuz p⁹tſe ptis qm̄ bibiſ cuz vio ⁊c. Idē sentit. ꝺ. A. fo cañ de testiculo vulpis ꝑpzio cap. Serapio tñ facit cap. ꝑpzium de buzidem ⁊ dicit qđ ualet sicut hermodatili ⁊ cū pp caliditatē non ꝺbeat iuuare spasmā siccū apparet ꝺñer qđ valet in passiōibus neruosis ⁊ sicut iuncturaruz a materia grossa ⁊c. almebezabaragi ex qbusdā pbabilibus existimo qđ sit cartamus licet non repiam exp̄sse positum q ēt singulr in casu valet ut oēs tradūt euacuañ fl'a ⁊ specialiter dixit aueroys. qđ est eius nobilitas quasi supra nobilitatē oium medicinarum soluen iū fl'a ⁊ rabaial hamen dicit glosa ordinaria Girardi est fum⁹ terre qui sz fm oēs auctores valeat in euacuando humorē aduſtū ⁊ clarificando sanguinē tñ dixit Mesue qđ ēt purgat fl'a cuz colera ⁊ sic in hoc est eius ꝺueniens vsus maxime quod est de medicinis q̄ stipticitatē ⁊ ꝺfortatōem habēt ⁊ sic meatus post euacuationem ꝺstringūt sicut supra de hermodatilis dicebatur addit ⁊ centaurea ⁊ colloquitida ⁊ aloes ⁊ scamonea ⁊ vitis alba ⁊ anacardū mel ponātur cū eis armoniacuz ⁊ sacracolla ⁊ bedeliuz ⁊ turbit ⁊ piretruz de centaurea dictum est supra que in cāu nr̄o p̄cipue minorā maxime laudatur ⁊ potissimum cristerizatari fiatica ē singularis medicia ut. ꝺ. A. fo can. cap. ꝑpzio secūdū Mesue euacuat flegma ꝑpzie a iū cturis de coloquitida ⁊ aloe manifestū est scamonea quoq̄ iuuat ut cum flegmate fiat euacuatio collere ut supra dictum ē vitis alba est ⁊ brionia ⁊ apud. ꝺ. A. secūdo can. fessire dr est calida ⁊ sic ea i tertio qua vtuntur rustici ad soluendum ē fortis multum educit fl'a ⁊ ex longinquis vnde i cāu valet Armoniacū ualet soluendo fl'a sz proprie ualet exterius aplicatum molificādo durities iunctu rarum ⁊c. ⁊ cristerizatum pp aptionem aperit ozificia venarum ita ut emanat sanguis ⁊ sic in fiatica p̄cipue ꝺuenit harmel ē spēs rute agrestis uel ei ꝺparatur. que secundū Auic. cap. ꝑpzio ꝺfert fiatice ⁊ doloribus iūcturarū que si forte nō soluit sensibiliter saltim insensibiliter hoc facit ⁊ in hoc cum aliis medicinis soluen. ꝺuenienter misceri pōt Sacracolla ē spēties gumi nota educit solutionē flegma crudum ⁊ grossum ꝑpzie ex iuncturis ⁊ ancha vt dixit Mesue sz qm̄ nocet stōacho uigoratur eius opatio cuz. 33. ⁊ cordumēi bedeliū intelligendo de arabico claro ⁊ electo ēt deponit flegma. ⁊ valet spasmo et sic membris neruosis ut secundo can. de turbit nō est dubitatio quod educit flegma grossum ex lōginquo ⁊ p̄cipue ex iuncturis ut dixit Mesue cap. ꝑpzio maxie ualet doloribus iuncturarum euacuando materiā grossaz ⁊ viscosam de piretro nō repio quod de ꝑpzia uirtute soluat iz uerum est quod sua acuitate ⁊ mordicatōe attrahit flegma Ideo si non soluat saltez iuuat alias medicinas ad soluēdum et forte q̄ soluit ut hic ponitur licet ab aliis nō sit exp̄ssuz quos ego uiderim ⁊c. et sic patet clarificatio istoruz simplicium. Nota tñ q̄ sz oēs dicte medicine simplices soluūe in casu nr̄o ꝺueniunt tñ ex eis alique sunt electiores vñ ut infra videbitur de cura doloris fiatici Elementa qdem medicinaruz soluentiuarum. i. p excellentia i casu nr̄o sunt pulpa colloquitide ⁊ cētaure ⁊ gume. s. sacracolla armōia cū serapinū oppopanacū ⁊c. et fumus terre et tapsia ⁊ succus cucumeris asinini ut in Fen uidebitur ⁊c. Jā p̄sequitur disponēdo descriptōnes medicinarum ꝺpositaruz et posset diuidi ps in tot quot ipse ponit partes patebūt dicit igitur ponendo primam sic.

Descriptio solutiui cum facilitate. s. solueñ et appropriati. Bz. zēz. 3. i. pipis agarici añ. 3. 5. medulle cartami. 3. ij. radicis pedis cozuini. 3. iij. hec est bassis ⁊ suple fiāt pillule si placet cum succo cauliuz uel fiat puluis subtilis et ponēs dossim dixit cui⁹ dossis ē decem octo filique siliq̄ est pondus q̄tuor granoz̄ eedey boni et dr ēt hiiac sunt circit. 3. i. Ǝ. 5. ē ꝺueniens dossis ⁊ satis lenis et notāda nā ibi ponuntur correctiua ut zenz. ⁊ pip et reliqua lenitiue et appropriare soluūt de agarico non est supra dictum sed est soluiuum familie ut dicebat democritus educit humiditatē oēm et fl'a et humores grossos p̄cipue et a cerebro ⁊ iuncturis specialiter ut Mesue cap. proprio et dicebat aueroys de eo in secundo canticoruz q agaricus est medicina laudabilis et educit humores grossos et in summa est securiꝰ oibus aliis medicinis. s. laboriosꝰ hūores grossos soluen dicit quod facit asselare sexies aut septies breuiter est lenis et bona. et iterū ponit aliaz receptā. Bz. cinamomi carmēi. i. illi⁹ Ite zenz. ista sunt correctiua hermodatilorū hermodatilorum oium añ. 3. i aloes. 3. ii. sumatur de puluere. 3. ii. 5 cum decoctōe aneti ut trahat ad longiqua uex ē quod illa aq̄ ē aliqualiter uomitiua idisposite ad uomendum darem cum aqua maiorāe uel rute licet ista dossis uideatur fortis nō tamen in corpore robusto est nimis fortis quōiam maior soluī ps est aloes eius dossis in sbia est usq̄ ad. 3. ij ca. proprio ponit aliam. Et iterum sumatur oleuz de nucibus uel oleum de alcherua uel lzerua idez ē est caputia maior uel pentadactilus a cui⁹ granis expzimitur oleum ⁊ dicitur oleum de lzerua ⁊ sarcacolla una die cum iera et una die solla nouē diebus. Medici nostri tēporis non utuntur da

re oleum in potu licet multi antiquorum illud faciunt si dicta olea exhiberentur nō est dubium q̄ aliqualiter solueret materiam frigidam ꝛ grossaz maxime oleum de lerua q̄ oleum exterius applicatum grossas ventositates dissoluit ꝛ flā grossuz attenuat Sarcacolla ut supra dictuz est in cāu cō uēit. sz addit q̄ exhibeatur vna die cū ierapigra ad molificañ materias ēt cōes et postea alia die solla. s. sarcacolla vt a longinquo magis atrahat ꝛ videtur innuere q̄ nouē diebus ꝛinnuetur eius exhibitio. Intelligatis ad bonum intellectum ex hoc uidetur innuere q̄ est necessariuz in talibus passionibus frequentare solutiua quia bis vel ter euacuando non fit cura perfecta ymo aliquando nouem diebus uel nouē vicibus oz euacuare non dico continuis neqz ipse dicit sed intelligatur interpolañ ꝛ addit Et non sumatur .s. ierapigra uel sacracolla nisi cum alkelizaragi aliqñ repitur alefimati. ꝛ est potus factus cum aqua decotiōis specierum cōium vt zenz . gazioff. cinamomi de quo ēt dixit prima tertii de cura apoplesie ad medium cap. ꝛ aneto decotiōis uult dicere q̄ fiat decotio cum spēbus ꝛ aneto ꝛ cum illa decoctione debite quantitaē sumatur quoniam confortabitur operatio solutiui ꝛ stomachus etiam ex eo nō ledetur ꝛc. Et nota hoc similiter ad multa similia quoniam quando uis exhibere aliquod solutiuuz in forma pulueris quod sit corrigeñ ꝛ si apponāt correctiua pulueriz̄ata cū debita dosi solutiuum fiet nimia quātitas ꝛ tediosa tunc isto casu facias decoctionem correctiuorum ꝛ cum illa exhibeatur soluē. ꝛ non exhibeatur soluē. solum hoc est q̄ intendit posuit aliquas descripciones in forma pillularum ꝛ pulueꝝ modo ponit aliquas alias i forma elīi ꝛ decoctionis primo in forma elīi sic.

Et iterum sumantur hermodatili ꝛ buziden ꝛ meizabaragi de isto facit calm ipse secundo cañ ꝛ dicit quod solutione educit humores grossos et flā ꝛ quod conferet doloꝛi iuncturarum ꝛ sic ꝛ podagre ꝛc. Et sic apparet quod ex illis mēbris euacuet est spēs lacticini ꝛ est sicut azboz scebiā ꝛ ibi dixit pro usu q̄ quando prohibetur in gurgite ubi sint pisses inebriat eos ꝛ elleuat eos ꝛc. hec tria soluūt materiam propriā ex iuncturis. ꝛ pip. zēz. ꝛ anexum ac daucum ista sunt correctiua solutiuorum maxime hermodatiloꝝ ꝛficiantur cuz melle in forma elīi. ꝛ bibatur ex eis .s. reductis in compositione. s. cū aliqua aqua appropriata ut aqua mellis vel yue omni die non intelligatur q̄ uelit dare omni die tale soluē. quoniam re uera non esset laudabile sed bibatur omni die fieñ soluē. s. si erit gratius quā sumere pillulas uel pulueres ꝛc. debebunt illa correctiua exhibeꝝi secundum propositionem ad solutiua secundum qō est dictum supra dosis erit proportionando quoniaz in elīo ad libr̄ mellis ponuntur tres oncie spēruz si in pulueꝛe de speciebus darentur. z. i. ℈. uel circha posset dari usqz ad. z. vj. uel ad minus. ʒ. ℈. in elīo. Ponit nunc soluē in forma potionis dicit Et iterum sumantur ex hermodatilis pōd̄. z. xxx. pulpe coloquintide. z. x. decoquantur cū quindecim libris aque donec remaneant tres libre aque. i. decoc̄ Et sit dosis eius omni die ad modum expositum paulo añ media libra est unꝰ ciatus ſex. ʒ. cū tribus. ʒ. zuchari ad dulcorañ Est enim mirabile ualde ista medicina in corpore multū robusto credo quod sit conueniens. sed in corpore mediocri ego eam non exhiberem tamen quia in ipsa non intrant solutiuorum propria correctiua tamen quia pro qualibet dosi ut pro omni media libra decoctionis que est sexta pars totius intrant iu uirtute pluſq̄ ſex. z. solutiui in decoctione que saltem reddunt tres . z . solut ueri precipue coloquintide posset dari. ʒ. ij. dicte decoctōis sine magno timoꝛe. sz quedaz sunt corpora. ita robusta q̄ conuenirent. Ex modo huius decoctionis potestis colligere quāta decoctione debēt decoqui solutiua cum intendimus solutionem p decoctōem Nam debet decoctio consumi secūdū propositionem que est quindecim ad tria ut pz q̄ est consumere pluſq̄ duas partes ꝛc . ymo de qn qz partibus quatuoꝛ ex hac etiaz potes colligere quanta aqua debet poni pro decoctione solutiuorum si uolumus facere decoctionez solutiuam qz pro qualibet. ʒ. solutiui tres libr̄ aque ꝛ pro qualibet. z. solutiui aque. ʒ. iiij. ℈. Et hoc ē ut i pl'ib⁹ cōe si considerabis in his est talis proportio sicut in ista Auic. ponit aliam que est ēt satis fortis nō tamen sicut dicta. ēt est correcta dicit tamen ipe Soluiuum leue iuuatiuuz. ℞. sacracolle rubee .i. ellecte. z. iij. zuchari rubei. z. iij. terrantur ꝛ miſceantur cum oleo centum nucum ad vigorandū operationem sacracolle ymo frequēs usus nuchū educit uermes secundo cañ Et prohibitatur super ea aqua aneti ēt ad intentionem remotionis uenositatis quam sepe inducit propter tarditatez solutionis eius. i. bibatur cū aqua aneti ēt ut dixi hoc est soluiuū nr̄o tempore forte dosis sacracolle est a. z. i usqz ad duas dicit tamen ipse. est enī mirabile soluens absqz labore ꝛ aleuiat forte q̄ talis cōmistio facit cum domesticum solutiuum.

Vomitiuum forte Hec est tertia pars principalis huius capitu li in qua ipe ponit solutiuū per uomitum positq̄ posuit solutiua per secessum ꝛ breuiter dixit. Uomitiuum forte ualde conferens habentibus hūi ditatem ꝛ melancolicam ex habentibus dolores iuncturarum ꝛ siaticam. ℞. aloes ꝛ scis eleboris nigri ꝛ scamonee omnium añ. ʒ. i. euforbij ꝛ nitri amborum añ. ʒ. ℈. et conficiantur cuz succo caulium. et addit et quando fit uomitus cum eo . s. uomitiuo erradicatur radix egritudinis intelligatis hic non esse mentem. d. A. q̄ istud totuz sumatur pro uno uomitino quoniaz re uera esset rudis ingenii qui sic crederet quoniam secundum istuz non tantum homo interficeretur sed tres boues simul interficerentur si recte considerabitur. Dz fuit mens. d. A. q̄ istis sic in pastam reductis si sumatur ō ea circiter. z. ℈. et dissoluatur cum aqua decoctionis aneti uel nucis uomite q̄ ē uc mitiuū

forte ⁊ si continuetur erradicatur radix egritudis Nam omnia intrantia sunt satis fortia ut ꝓ singulariter eleborus euforbium ⁊ scamonea que sunt fortissime medicinaruꝫ dossis quorum est per grana ⁊ non est per .ʒ. neque minus. ℥. verum ꝙ attrahunt a longissimis partibus et erradicant materias difficilis erradicationis sed istorum omniū usus ⁊ singulariter compositorum est maxime uerendus. Nam eleborus albus propter acuitatem si excedatur interficit homines et est uenenū canibus et porcis ymo stercus bibeñ ipsum propter acuitatem interficit galiās ut .d. A. capitulo ꝓprio multomagis eleborus niger cum sit fortior ut uolunt auctores breuiter est medicina supra quam etiam in minori quantitate quam dixerim non presumerem ueruꝫ est quod per uomitum iuuaret in melancolicis et flegmaticis qui per aliū modum non possent curari. Et sic ipse posuit unā medicinam quodāmodo desperatam ut patebit discurendo per cal'a simplicium secundum Me. Serapionem ⁊ Auic. ideo dixit uomitiuum forte valde ⁊c. lege litteraꝫ ⁊ sic finis huius capituli

Primo in capitulo posuit duos cañ attendeñ in soluendo in dolore iuncturarum primus fuit quod non euacuetur flegma sine collera quoniaꝫ licet dolor a flegmate pendens remoueretur tañ presto recidiuaret quoniaꝫ collera subtiliaret aliud flegma ⁊ sic subtiliatum flueret ad iuncturas ⁊c. Secundus cañ fuit quod solue in casu conueniens non oꝫ ut sit uehemenē calidit. ne liquefiant humores ex eo ⁊ plures consequenter fluāt q̄ sint illi qui sunt euacuati et si solutiū necessarium sit calidum remittatur. Addidit post laudando quasdam medicinas ponendo etiam nocumenta uirtus ipsarum nisi corrigantur dixit laudādo hermodatilos q̄ ipsi soluunt humorem frigidū statim .i. appropriate et postea faciunt succedere stipticitatem ⁊ confortationem unde post ipsorū solutionem nō possent fluere postea humores ad iuncturas ut cōmuniter fit in alijs medicinis calidis quia dimittunt dillatatas post solutionem No cumentum uero ipsoruꝫ est qō nocent stomacho forti nisi corrigantur cum cimino ⁊ zenz. et dictuꝫ est qō etiam alios ad solutiōem uigorandam ali quando sibi associatuꝫ. Laudat secundo aliaꝫ medicinam dicens qō pedi coruino inest operatō hermodatilorum et nō est ei nocere stomacho ⁊ intelligebatur de radice eius laudauit ēt alia diuersa simplicia soluentia ut lapidem armeñ. colo quintidā centauram grana mil ⁊ alia Laudat inter ꝙpositā pillulas iuuamenti dixi ibi quomodo repiantur et quō nō laudauit pillulas fetidas ieram ruffi. Posuit ꝺsequēter descriptōeꝫ quarū dam pillularum singularium posuit etiam pulue rem unum ellect. solut. ⁊ ipsorum dosses erant satis moderate. Posuit cōsequenter ell'm etiam ꝺueniens. Postea unam decoctiōem ubi uidistis ꝓpositōeꝫ medicinarum ad aquam mōm ēt decōis medicinarum. Postea ultimo posuit unuꝫ uōtiuum ualde forte de quo uidistis paulo añ ⁊ hec de cap. sumatim in soluen tañ materiā frigidam grossam ex iuncturis. Ego ꝺmemoro singulariter pillulas de sacracolla quas pōit Me sue cap. ꝓprio ō sacracolla. ualent etiam alie pillule quarum descriptio est ista. ℞. turbit. ʒ.i. coloquintide. ʒ.i. ℈. sacracolle. ʒ.iij. coloquintida ⁊ sacracolla cum oleo nucū liniantur salis gēme ʒ.i. ex eis pilule ꝺficiantur dossis eius a. ʒ. ℈. usq; ʒ.i. ℈. uel possunt fieri pilule sub hac forma. ℞. agarici medule cartami hermodatilorum añ. ℥. ℈. radicis peonie radicis pedis coruini añ. ℥.i. ℈. piperis zenz. an. ʒ.ij. polipodii quercini. ʒ.i. ℈. mastices. ʒ.i. turbit zeubarbari an. ʒ.i. rox. ʒ.ij. ℈. cuꝫ suco caulium fiant pilule dossis est ut supra etiā sunt leuiores pōt etiam fieri pul' domesticus secūdum istum moduꝫ. ℞. hermodatilorum zenz. an. ℥. ℈. aloes loti. ʒ.ii. fiat pul' addendo de zucharo ad libitum sed dossis pul' sine zucharo est. ʒ.i. ℈. usq; ad duas cōiter posseꝫ receptas multiplicare ꝫ iste sufficiant quoniam .d. Auic. sufficientissim⁹ fuit et alibi a doctoribus multas inuēire potestis iste tamen in materia iuditio meo sunt egregie ⁊ debite correcte.

De Potionibus ad solutōem faciendam

Ꝺtiones ad solutio.

Sequitur capitulum cuius rubrica ē potiōes ad solutiōem faciendam ꝓ cuius intelligentia nota quō ex ista rubrica nō ōbemus intelligere de mente .d. A. esse qō descriptōnes posite in. capitulo sint principaliter solutiōem facien. ſ. per secessum. uel uomituꝫ educentes qñ ut patebit cōsideranti tales nō sunt principaliter solutiue. ſꝫ ideo dicuntur potiōes ad solutiōem faciendam quōiam sunt preparantes ad solutiōem faciendam q̄ uel materiam digerentes quia subtiliantes ut multe earum uel apperientes ut etiā alique ex eis principaliter quedicuntur ꝓuocatiue uel cōfortantes uirtutem membrorum neruosorum et sic etiam iuuant in expellendo materias ex iuncturis et sic debet supleri rubrica potiōes ad solutionem faciendam. ſ. iuuantes ⁊ non potōnes solutiue uel soluentes quōiam ō eis dixit i capitulo antecedenti. Et quia ut habitum est supra in capitulo generali si materia est grossa nō est malum ymo est cōueniens premittere qō eam subtiliet et maturet et preparet eam ad hoc ut expellatur ad partem euacuationis. Ideo positis solutiuis ne quis arbitretur ut i tali materia grossa debeat fieri enacuatio sine digestione ponit post cal'm soluentiū appropriatorū cal'm de digestiuis ⁊ sic sunt iuuantes ad solutionem faciendaꝫ possumus ēt dicere quod ꝓ hoc quod dixit potiones ad solutionem faciendam intelligebat ponere descriptiones ad solutionem scilicet minus sensibileꝫ quam per secessum. scilicet faciēn ad ꝓuocationem ꝓ urinam uel ad exicationem ⁊ resolue insensibilem ⁊ iste sunt que conueniunt post

purgationes ut supra dicebatur in ca .generali ꝛ iste sensus est bonus ualde. Uerum est tamen in istis digerẽtibus vel prouocãtibus aliquãdo ẽt imisce ntur aliqua aproprietate soluentia ꝛ hoc facit quoniam ut supradictum est aliquando con uenit digerendo euacuare ponẽdo igitur descrip tiones iuuantes ad solutiõez secũdum altez isto rum modorum tria facit quoniã primo facit hoc solute ꝛ indifferenter secũdo aproprietate cũ do lozes sunt remoti.tertio etiam speciali⁹ trahit ad dolozes anche.secunda ibi Et cum cronica sunt apostemata tertia ibi. Et ad dolozem anche prima potest diuidi in tot partes quod descriptio nes ponit partes patebunt de primo dixit . et ò il lis.s.medicinis ꝯpositis que cõferunt eis.s. corpo ribus secunduz aliquem dictorum mõz est medi camen albesed secunduz hunc modum.℞.albe sced de quo quidam dixit quod ẽ alkezri rubei et ita creditur neqz aliter repio.℔.i.ʒ.alkecri se cundum aueroy quito colliget est uiola de roma nia est calida in secũdo facit aborsum ꝛ apit opil latõm cerebri unde suspensa ad colla epilentico rum ab ea liberantur debet ergo in casu ualere cerebzum confortando et calefaciendum ner / uos ꝛ materiam subtiliañ aurus ut est sepe dic tum est ponend⁹ .ʒ.i.ʒ.garioff.ʒ.vi. callefaciunt ꝛ neruos cõfortant mirra calida ꝛ sicca cerebzuz cõfortat peonia ẽt ut fama est cõis de mente.℈. ita cerebrum cõfortat qõ a posciimo epilenticuz liberat ꝛc.ꝛ sĉis anexi oĩum an. ʒ.i.polij uenti rij poliũ.s.montanum est calidum ꝛ siccum ultra se cunduz sunt eius due spẽs sed quelibet earũ mul tum aperit ꝛ prouocat uentum est pondus nõ re perio expressum quãtitatẽ sic uidi in multis syno nimis.arbitroz qꝫ sit põdus.ʒ.iij. uel cizca erit igi tur polij.ʒ.xxxvi.ꝛ utriusqz aristrologie an. ʒ.ij. utreqz et longa ꝛ rotunda sunt calide ꝛ sicce i se cundo secundum aueroym.multuz aperientes ꝛ dixit.ɔ.A.qꝫ quando bibunt habentes podagraz iuuantur ab ea.s.exicando ꝛ prouocando ꝛ qꝫ est cõueniens epĩ. super podagram ꝛ maxime rotũ da fiat ex eis.s.puluis de quo in potu detur uentũ ℈.i.ʒ.iij.proice cum aqua mellis ecce quõ est cõ ueniens digestiuum ꝛ preparatiuum in materia nostra ꝛ resolutiuum ꝛ exicatiuũ ꝛ prouocatiuũ Addit non comedat nouem horis.s.post ipsum et nõ impediatur eius operatio ꝛ faciat illud decem diebus. Et notate hoc qꝫ ex isto uerbo inuitur qõ digestiua mãez.grossarum debẽt continuari multis diebus ꝛ non debetis esse contenti exhibi tione trium syruporuz ꝛc.vt cõiter fit ꝛ male uel cum intendimus prouocare ꝛ reliquas materiez per urinam uel alios meatus insensibiliter educe re nõ debemus per multos dies regimen mutare cõtinuando ponit aliam descriptionem dixit. Et iterum medicamen qõ administratur omni hora .s.administrari potest secundum diuersas circun stantias omni tempore morbi ut supra dictuz est ut cum esset modica ualde materia ꝛc. tamen cõ uenientius administrari debet in declinatiõe fac ta pro maiori parte euacuatione materie. tunc contingit prouocare ꝛ exicare.et sanat cum puo cat.℞.cam epitreos camedreos gentiane oium an.ʒ.vi.foliorum rute ficce.ʒ.viij. terrantur et cribellentur ꝛ sit dosis eius.s.pul'is omni die co clearium unum in ieiunio post digestionem cibi preteriti in tribus unciis aque frigide. Nota ex hoc testu artifice. Auic.quia iste puluis est notabi liter ymo maxime calidus exhibet ipsuz cũ aqua frigida ad prohibitionem inflamat ꝛ adustionis uel xicationis nimie de qua est timor in iũcturis exhibeatur ergo cum aqua ordei uel aqua Jndi uie uel zucbari tantum quia etiam talis puluis est maxime prouocatiuus propter timorez ne oc currens cibo in stomacho faceret precipitare ip sum ante completam digestionem ad membza. ꝛ esset causa oppilationum dixit signanter quod offeratur in ieiuno post digestionem cibi preteriti Camedreos calidus ꝛ siccus est in tertio. Came pitreos calidus in secundo ꝛ siccus in tertio in uir tute sunt ferre pares. Jdeo auctozes fere semper eos ponunt associatos maxime prouocant ꝛ exi cant ꝛ aproprietate respiciunt membza neruosa de camedreos dicitur qꝫ conferunt atractioni la certozum ꝛ eius syrupus conferret spasmo.de ca mepitreos dicitur quod conferet fiatice. ꝛ quan do bibitur cum aqua mellis quatuoz diebus sa nat fiaticam ꝛ resoluit duritiem podagre in se cundo can.de gentiana dicitur etiam in secundo can. quod eius radix est ultima in aperitione et subtiliatione ꝛ absterssione. nam calida est in tertio sicca in secundo ꝛ aspectum babet ad mẽ bza neruosa. Sed ibidem colligitur quod ex ea assumitur succus eius ꝛcetera. Et ponit modum uide tu ibi. de ruta dictum est supza. etiam bic dicitur quod ruta sicca domestica est calida et sic ca in tertio sed silueestris est calida ꝛ sicca i quar to est subtiliatiua ꝛ resolutiua ualde. Confert pa ralisi ꝛ fiatice bibita et doloribus iuncturarum. et moze.Emplastri superposita cum melle etiam secundo can. Ecce quomodouis ista simplicia singulariter in can. cõueniunt prouocando ꝛ ma teriam que remansit pro parte resoluendo uel exi cando ꝛ apropriate a iuncturis.Jhoc igitur ẽ for te multum in declinatione conueniens. ꝛcetera. Ruta autem agrestis ita est acuta⁹ propter cali ditatem.ut eius usus hominem interficiat quoni am est calida in quarto ponit consequenter aliaz descriptionem similem prime ꝛ dixit. Et iterũ medicamen albesced secundum Simonem sup ple illius qui existimauit quod sit alkeberi ru bei colloris quia est uiolla rubea ut dictum est. et est proximum descriptioni prime. ℞. cinamo mi Fillonii omniũ an. ʒ.ij.folii indii.ʒ i.garioff. ℥.xv.quoniam ex garioff.multe quantit timeret stipticitas prohibitiua prouocatiõis qñ uentrem constipant quinto colliget. Abesced quod est al lzeri predicta ecce affirmat iudicium illozum de

Albesced Aristrologie vtriusqz. ℥.iiij.cuius dos sis ē omni die lzerat.i.j.i.duodecim grana estisa tis parua dossis forte propter tediū filonij posuit paruam dossim ista tota descriptio satis non est quomodo utiliter seruiat ad intentionem nostrā si declaratur quid sit ℈olium indum est foliuz qō dam romaticum simile spice in uirtute sed est ca lidius quoniam est cal'm in secundo ⁊ magis cō fortat stomacum ⁊ ℈par q̄ spica ⁊ magis prouo cat ca.proprio propter tamen caliditatez medica minis ipse ponit quo tempore est usus eius magis conueniens ⁊ dixit quod.s.medicamē incipiat bi bere apud equalitatem ⁊tualem ⁊ utatur eo.s. euacuatus.xl.diebus et demittat ipsum quinde cim dieb⁹ ne aquiratur ad medicamē assuetudo deinde reiteretur secundū hoc anno toto. s.sumē do.xl.diebus ⁊ postea interponere qndecim dies nisi cum ortu assabara usqz ad mensem ⁊ mediū i.demittatuz per totum tempus caniculare icipiē do a decez. Julij usqz per totuz mensem augusti propter inflamationem ⁊ secundum regiones ēt fiat maior uel breuior in hoc abseruātia quoniaz in calidioribus regionibus pluri tempore est ab stinendum ⁊ in minus calidis vti possumus pluri tempore addit. Si autē non potest bibere ipsum toto anno.s. añ corpus infl'atur ēt secundum mo dum dictum bibat ipsum imediate frigida.s. a se cunda parte autūpni vsqz per primam vis secun dum tamen modum dictum interponendo dies. Addit. Et cum per transierint ducenti dies.s.i eo qui eo potest uti toto anno preterquā in dieb⁹ ca nicularibus cum postea volumus dimittere medi cinam quoniam fecerit notabilem ipressionē ioz in corpore dixit.q̄ non erit malum vt bibatur de illo vna die ⁊ duobus nō ⁊ postea vna die sic ⁊ tri bus non ⁊ ita paulatim discessere ⁊ non subito. Addit. Et oportet vt elongetur ab eo comestio quantum possibile est ei ne virtus medicine impe diatur ⁊ si nō plus saltem vsqz ad nonam tardet' s.addit. Et rectificet' reliquū regimen. s.in cibo ⁊ potu ⁊ reliquis.s. vt deuitet ea que nocent habē tibus dolorem iuncturaruz. s.de nimia comestio ne de potu vini ⁊ aceti ⁊ cobit⁹ ⁊c. Ex isto tex tu debetis notare multa primo q̄ quando corpus solitum pati dolores iuncturarum fuit purgatum sufficienter ad euacuañ reliquiuas materierum ⁊ confortandum mēbra neruosa ne amplius fiat reditus ad similes dolores oportet corpori exibe ri medicamē tale ad has perficiēn intentiones ⁊ secundo debemus continuare multo ⁊ multo tē pore etiam vltra annum quia tamen talia medi camina sunt de genere calidoruz ⁊ inflamantiuz docet quod non debemus uti eis in tempore mul tum calido. Idem intellige si corpus esset de se multum inflamabile debemus tunc parce ⁊ in tempore ⁊ dossi istis uti. Colligitur etiaz quod quomodocunqz in longo usu debemus iterpone re vices. Etiam colligitur quod quando est fa cta longa medicaminis impressio tunc cum volu mus dimittere medicamē debemus etiam grada tim dimittere ⁊ non subito. Colligitur etiam quod in usu talium medicaminum prouocantiuz ⁊ exicantium debemus multum tardare cibum.

Colligitur etiam ⁊ est radix preseruationis qō cum intendimus preseruare preter usum talium medicaminum oportet retificare regimen ⁊ con seruare regimen retificatum cauēdo ab omnib⁹ alijs que nocent patientibus dolores iuncturaruz ⁊ nota quod licet posuerit istas contradictiones in isto medicamine iste tamen sunt cōmunes ad su periores medicinas de quibus dictum est .etiam ad omnes similes que exiberi possent. Et credo ego re vera quod quoniam medici nostri tempo ris non obseruant istos cano. hic positos neqz iu bent vt obseruentur quod hec est causa re ditus posissimorum dolorum iuncturarū vbi si isti can. obseruarentur multi vere curarentur ⁊ nō recidi uarent sed medi.cuz purgauerunt corpus ⁊ cor pus est cum aliquali comalesentia non amplius eis iniungunt regimen neqz medicinas preseruatiuas. Ideo in tempore redeunt ⁊c. hoc igitur magis a scribendū imperitie vel negligentie me dicorum quā fragilitati nāe vt fieri soler. Notate egregie istos can. vtiles.

Et extimauerunt Postquam su pra ipse posuit medicinas iuuantes cum qualitate manifesta cō sequenter ipse ponit vnam singularem valentē in casu cum occulta proprietate ⁊ eam ponit de in tentione aliorum dixit igitur. Et extimauezunt quidam q̄ de excepē que non diuersificanē .s.qn producant talem effectum. Est vt in potu dentur ossa hominis adusta.s.puluerizata exibendo.s. coclear vnum pro vice stomaco ieiuno cuz aqua vue vel alia appropriata ⁊ addit. Et iam quidez vsi sunt eis quidam de presumptuosis ⁊ sanati sunt cum eis ex podagra ⁊ doloribus iuncturarū omnino ecce quomodo domi. Auic. affirmat eo rum iuuamentum nec est irrationale quoniam propter specificam conueniēriam probabiliter debet cadere proprietas secundum quam adin uicem confortantur ⁊ sic confortatis iuncturis modica existente materia vl'nulla si modica erit poterit resolui ⁊ sic tandem denuo non recipiens aliunde neqz per earum impotentiam iunctura rum nouam agregabunt materiam ⁊ sic non fit redditus posissimorum ⁊ per consequens remane bunt curati omnino ⁊ ex hoc probabiliter potest inferri quod in doloribus iuncturaruz peduz ma gis debebunt valere ossa correspodnentia peduz puluerizata ⁊ si dolor fuerit in' ancha magis de bebit os cosse maxime circa eius extremum ver sus pissidem quoniam inter talia maior est con uenientia ⁊ ex consequenti maior ipsorum adin uicem confortatio ubi tamen esset medicina no tabilis vltra dicta ossa credo esset necessariū ali q̄ soluēs. Et ad hāc itentōez ad vacuañ. s.⁊ cō fortañ posset cū ocō puluere addi tertia pa bmo

dactilorum ⁊ quarta.ʒʒ. Sed est aduertendū dixit roza Anglicana qō qui utitur hoc puluere oz ut uenter cum cristeriis molestiat quoniam talis puluis ē multū ȝstipatiu⁹ . Et pinde ordinās ipe istā puluerem confortatiuum addit liquiritiā ad aliqualiter humectañ cuius descriptio est talis ℞. berbene. ℥. i. ossium humanorum combustorum secundum correspondentiā si fieri potest vt dictum est subtilissime puluerizatorum ʒ. ij. liquiritie. ʒ. iij . misse sumatur de eo quolibet die eo clear vnum cum brodio per vnā horam admin⁹ ante cibum ⁊ appellat istum puluerem puluerez saracenū addit etiā ipse quod calchaneus porci adustus idem operatur appropriate lege lām Addit ꝯtinuando in eis que per qualitatē prouocant exicant ⁊ confortant. Et dixit qō iera quidē hermetis maxime est iuuamenti ei qui bibit eam in vere diebus aliquot confortādo iuncturas ei⁹ ⁊ ponens modum conferentie dixit. Et ipsa extrahit superfluitates cuius. ſ. iuuamēti plurimū efficit per sudorem ⁊ prouocationem ⁊ conferet siatice. ſ. precipue. Istam ieram nō reperietis inter ieras a dño . A. positas sed bene reperietis in confectionibus ante ieras vbi ponit duas descriptiones confectionis hermetis sed prima est q̄ maxime confert doloribus iuncturarum in eius cō positione intrant singularia in casu nostro valentia. ſ. agaricus ⁊ semen' rute ⁊ Euforbiuz gentiana ⁊ Aristrologia ⁊ centaurea ⁊ similes medicie que in casu valent videbitis vos ʒ ibi nō possuit inter ieras quoniam non intrat in ea aloes vel coloquintida a quibus sumitur iere denominatio vt uolunt doctores cōmuniter tamen bene inspitienti est singulariter in cāu appropriata. posuit etiā descriptionem confectionis hermetis infra in cura propie siatice sed eam non appellauit per ierā sed credo quod propius eam intelligat hic quoniam sic conferet vt hic innuit neqz in hoc sumi debet iera hermetis q̄ ponit Mesue distinctōne tertia ⁊ est secunda descriptio inter ieras quoniā ⁊ si laudetur in doloribus iuncturazum tamen in casu nostro non cōuenit quoniam illa est multuz ⁊ fortiter solutia hec aūt vt dixit. d. A. hic ⁊ i fra de cura siatice plurium eius iuuamēti efficit per sudorem ⁊ prouocationem ⁊ ita operaf dicta cōfectio. d. A. ⁊ ibi loco allegato vult inferre qō ei⁹ vsus sit hora vis sicut etiam dixit hic. Et hec confectio. d. A. est illa ferre p totum quā posuit Azaranius pro iera hermetis vt patebit cōsideranti ⁊ ibi ipse dixit qō ista iera est cito penetrans ad interioꝝ corpoꝝ ⁊ quod soluit superfluitates ⁊ humores grossos per vrinam ⁊ sudorem addit quod est sicut candella in corpore huma . nō igitur debet haberi in usu nisi in tempore tempato. Nota te bene que dicta sunt quoniam posset esse error in vsu eius accipiendo illam Mesue p loco isti⁹ que nō reperitur apud. d. A. inter ieras dossis est ʒ. i. ℈. in pulnere ⁊ notate qō Azaranius ⁊ si cōnumerauit istam cōfectōem inter ieras nō tamē in ea secundum euz intrat aloes neqz coloquintida lege lām.

Et cum cronica Dec est secūda pe principalis huius capituli in qua ipse specialius ponit medicamen valens ad intentionem dictam quando egritudo facta est cronica ⁊ dicit ⁊ cum cronica sunt apostemata ⁊ dolores iuncturarum iuuātur per hoc regimen relatū. Adiuueyni ⁊ est nomen cuiusdā medici sumatur sauine ficce quarta ℥ zelini. ℥ zelini est nomen ponderis nō reperitur ſz est sicut. ℥ . ɼ. vt credo ⁊ quoquatur cum eo quod submergat. ex aqua. i. in aqua tante quātitatis precisse quod submergatur in aqua super lentum ignem donec denigretur aqua ⁊ sumatur de collatura ei⁹ libr. i. ⁊ semis. i. ℥ . xvij. ⁊ probiciatur super eam olei sisamini. ʒ. iij. ⁊ bibat ipsam eger ⁊ comedat sup ipsam. ſ. potōem cibum preparatum cuz egrestā ad reintegratiōem apetitus debilitati per potuz oleagineum ⁊ vnionem partiū stomaci Sauina est planta nota aspera calida est ⁊ ficca in tertō dissoluit ⁊ subtiliat ⁊ propter eius subtiliatōem p uocat mestrua plus omni alia re educit sua acuitate fetum vivum ⁊ mortuum dicit Serapio est igitur multum subtiliatiua ⁊ prouocatiua ⁊ propterea in cronicis magis laudatur ⁊ propter eius fortem subtiliationem ⁊ exicationem addiderunt oleum sisaminum ad humectañ ⁊ molificañ qō ualde necessarium est in talibus apostematibus cronicis. Ego tamen ut supra dixi non uterer neqz moderni utuntur tamen in se talis compositio in casu est apta multum iuuare.

Et ad dolorem In hac tertia ⁊ vltima parte huiꝰca. ipse ponit vnum leue remedium valens propie in dolore anche quando reliqua ⁊ leuia ⁊ fortia exibita non sufficiunt localia etiam interius exibita ⁊ dixit. Et ad dolorem anche est regimē leue si non sedant ipsum balneum ⁊ aqua calida ⁊ est de leuibus remedijs ⁊ scia. ſ. exibita interi⁹ vt in superioribus dictum est etiam non sufficiēt ⁊ est forte remedium ponit ipsuz leue medicamē Fortiram propie post cibum malum in se vel cū malo ordine sedat eum. ſ. dolorez vomitus super aquam ciceris ⁊ solutio ventris cum aqua olerū ⁊ cassia fistula vult innuere quod aliquando multiplicatis diuersis remedijs ⁊ exterius ⁊ interius leue vomitum. ſ. factum cum malo ordine cibariorum ⁊ cum aqua ciceris iuuat aliquando solutio leuis ventris iuuat quando fortiora nō iuuant facta. ſ. cum aqua olerum scilicet decoctione cōmuni olerum ⁊ cassia fist. Et hoc est quando aliquando natura a fortibus medicinis nimis terretur vnde consequenter non debite actuat medicinas fortes ⁊ debiles debite regulat ⁊ ex eis consequenter fit iuuamentum ⁊ hoc ego aliquotiēs vidi notate etiam aliquando ab vno leui nō iuuabitur ⁊ alio sic ymo sic una hora quod nō alia ut supra dictum est lege litteram hic tamen nō ē omittendum uerum Rasis in de iuncturis circa materiam cristeriorum dixit sic post purgationē

scilicet factam per secessum ꝛ uomitum maior cura sunt cristeria que atrahunt materiam tali atractione quod uulnerantur itestina et exire faciunt sanguinem ꝛ tunc cessat dolor eadem vie ꝛ addit. Et ego non vidi ꝛc. sequere quando nō expedit sumare capitulum quoniam breue est ꝛc.

De Emplastris.

Emplastrum bonum.

Sequit rubrica de Emplastris. Ista pars cōtinuatur vt supra diuisa est ad precedentem in hunc modū postquā supra i precedentibus duob⁹ cal'is primis ipse posuit curaz spialem dolorū iuncturarū pēdentiū a cā frigida grossa que est apta precipue induzari p medicinas sumendas p supius ꝛ exterius primo. s. soluentes per secessum vel vomitū postea posuit potiones ad solutionem facien ēt per interius sumendas q̄ sunt ad solutionem facien fm alterum duoz. Intellectū. positorū supius. Jam ꝟ ipse p̄sequitur ponendo curā etiam dolorum ab eadem causa pendentiuz p medicinas locales ꝛ primo facit hoc p emplastra secundo p vnctiones ꝛ vnguenta tertio p embrocas ꝛ balnea secunda in principio sequentis cal'i imediate ibi oleum ꝛc. tertia i principio tertij cal'i ibi. Embroca. Ex hac diōne patet clarificatio ru. talis. Emplastra iuuantia ad dolores iuncturaruz grossi humoris ꝛ eorum q̄ sunt in uia ut conuertantur in lapideitatē. s. pp humoris grossitiē. Et nota pro intelligentia generali positoruz in cap. q̄ in mente medici in his Emplastris stant diuerse intentiones. nam p hoc q̄ materia est frigida grossa stat per oppo. intentio calefactiua ꝛ subtiliatiua p hoc ēt q̄ est dura uel dispositia ad petrificationē stat intētio humectatiua ꝛ molificatiua p hoc ē q̄ in profundo mēbri ut puta in iunctura nocens stat alia intētio q̄ ē atractiua ad exterius ꝛ per hoc q̄ ē nocens et simpliciter preter naturā stat ultima intentio que est resolutiua. Jō in Emplastris in casu appto p̄iatis debent reperiri medi. ad has intētōes valētes uel ad omnes uł ad plures earū finō, omnes possint reperiri. Jō. d. A. in cap. vt uidebitis pōet diuersa. Emplastra quorū aliqua ad unam intentionē magis declinant q̄ ad aliam ut aliquando ad resolueñ magis q̄ molificañ ꝛ aliq̄ ad atrahēdum magis q̄ ad resolueñ et hoc fuit bene ꝟueniens quoniam aliquādo una intentio superat aliā quoniam stante materia in profundo ꝛ dura prima intentio ē molificatio secūda atractio tertia resolutio ꝛ quando iste intētiones oēs nō possent p vnum Emplastrū ꝟpleri tūc oportet p diuersa cōpleri vnum prius a ponendo ꝛ postea alterum succedere faciendo. Et quoniam in mente medici raro reperiuntur dicte intentiones equales ēt ē difficile ex eodē emplastro illas oēs intentiones equaliter compleri fuit igitur ꝟueniens diuersas emplorū ponere descripc̄ p quas diuerse intentōes cōpleri possint Et propter istam causam ipse diuersas posuit descriptiones emplorum posset ita q̄z p̄sens ca. in tot partes diuidi quot ponit descripc̄ partes patebunt legendo de prima igitur ponit Emplum bona hoc mō. R. granotū allzerua mondatorū. ʒ. iij. terrant cū. ʒ. i. butiri vaccini optime ꝛ piciat de sup. ʒ. i. mellis vt fiat ipz viscbosum ꝛ fiat cū eo emplm ꝛ propie sup iuncturas siccas ꝛ addit ꝛ quādoq̄z ponitur cū eo ex aceto forti. ʒ. i. ad adiuuandum penetrare ꝛ subtiliare de lzerua dictum est supra que est catapuria maior vel pētedactilus calefacit ꝛ subtiliat. idē operantur seia eius ex quibus fit oleum de lzerua debent mondari quoniā habent exterius corticez aspum durum butirum calefacit humectat ꝛ dissoluit mel quoq̄z calefacit ꝛ subtiliat ꝛ resoluit ꝛ vf. d. A. ipsuz hic ponere principaliter ad compositionē ꝛ ad formā emplī vt fiat viscbo. ꝛ hoc notate cū multis agregate aliquas medicinas ad cōpositionem emplastri que sint de se sicce vnde nō possit inuiscari si non sit intentio ad infrigidandū potestis ꝟueniēter ad inuiscbañ apponere mel ꝛc. dixit notanter q̄ō super iūcturas siccas valet qui in vtute butiri ēt illoruz generuz unctuosorum est medicamē humec. ꝛ sic facit vtiliter ad iūcturas siccas. i. in quibus ē timor de siccitate ꝛ duritie est etiam tale medicamē atractiuum ut patet ꝛ sic cōuenit subtiliando dissoluendo atrahendo ꝛ humectando aliqualiter in casu igitur est multum conueniens addit ponendo aliud medicamē q̄ō multum laudat in ppōsito dicēs. Et emplatio cum stercore uacino. s. cum educitur ex animali est fortis valde. s. multum iuuans. Jn iunctur aꝛ doloribus ꝛ dorsi ꝛ genuū ꝛ est quasi melior pluribus alijs emplastris ad hoc. Notate hic l hoc casu ut videtis laudat stercus vacinum super reliqua stercora ꝛ tamen omnia cōueniunt sua caliditate quoniam dixit Serapio q̄ omne sterc⁹ ē calidum ꝛ siccum differentez tamen dixit etiaz d. A. nullum reperitur frigidum ꝛ humidum posset aliquis dicere quod de mente do. A. secundo can. cap. de stercore animalium. cxxiij. cal'o i aureola iuncturarum ipse singulariter ꝛ precipue laudat stercus Lameli. d. A. etiam infra cap. cc xx. in secundo can. de stercore absolute similiter in aureola iuncturarum p̄cipue laudauit Caprarum stercus cum aceto ꝛ dixit esse de experiñ. H. Idem dixit Serapio ca. ppio de simp. dixit stercus Caprarum ē calidum resolutiuum ꝛ conferet apostematib⁹ fraudolentis sicut sunt appo. genuū ꝛ doloꝛi iuncturarum ꝛ sic ꝛc. Quidaz etiam principaliter in isto casu laudant stercus pauonum ꝛ dicunt de hoc vidisse experimentum manifestum breuiter dicatur q̄ in casu nostro in corpore mediocris habitudis verum est verbum d. A. hic de stercore vacino quoniam licet reperiantur fortiora stercora in calefaciendo ꝛ exicādo ut est stercus Lameli ꝛ columborum ut dictū ē q̄z tñ i cāu nr̄o timor ē ō nimis exicādo ꝛ petrificādo tale sterc⁹ ē i cāu nr̄o magis alijs ꝟueniēs

nam tale est aliqualiter molitiuum ut dixit Serapio loco allegato maxime si colligatur tempore vis vbi autem non sit timor de exicando sed intentio sit ad multum resoluēdū tunc in isto casu magis conuenirent alia fortiora existentia que tamen semper uerenda sunt ne minus exicent et indurēt ideo auctores cum eis talib⁹ fortib⁹ utūtur cum eisdem applicant aliquod incissiuum ut acetum in stercore columborum uel addunt secum aliqō humectatiuū ut stercori capraꝝ mōtanarū addunt alongiā porci vt in fō cano. Sterc⁹ vō pauonū credo qꝫ sit aliqualiter timēdū ꝓp nimiā scicitatē sicut ēt stercus Anatis ꝛ acipitris ꝛ aliarū auium rapaciū qꝝ raro administrātur qꝝ sunt superflua valde ut dixit.d.A.loco allegato in principio cal'i breuiter igitur ꝑ ꝯclusione dicat' qō exibendo aliquod stercus trū in casu nostro sine alio corrigeū qꝫ tenenda ē ſnia.d.A.ſ qꝫ stercus vacinū est empl'atio quasi melior pluriꝫ⁹ alijs ꝛc.ꝛ si potestis eū ex aiali cōlligere potestis eū facer' calefieri in cacabo cum aliquo oleo appropriato ul' aq̄ yue vl' rosis marini ꝛc. Notāduꝫ dixit ēt text⁹ qꝫ sit melior oīb⁹ alijs ꝫ pluꝝ alijs ꝫ ꝫ bonā logicam ad sensum arguenti illa fozet va qō ista empl'atio est melior alijs oīb⁹ ꝛc. Ponit consequenter aliud empl'm ꝛ vtile multū in casu dic empl'm forte. ℞.olei ātiquī libr.i.ſ.nitri alexandrini ꝛ giutinis albotim amborū an.libr.ſ'.euforbij.ʒ.i.yreos.ʒ.ij.farie fenugreci libr.i.ſ. fiat ex eis empl'm est notabiliter ꝓpositus in casu nō est.n.calefactiuū attractiuū ꝛ resolutiuuꝫ ꝑ yrios nitrū euforbium qō genus gumi fortius oī gumi i calefaciendo de yreos ꝛ nitro dictū ē supra ꝛ glutine albotim.i.termentina ēt dictū est qm̄ calefacit ꝛ atrahit oleum ēt antiquuꝫ .ſ.cal'm si de oleo cōi vt dō sit sermo. Nam vsqꝫ ad tps satis magnum cū antiquatur calefit.quoniā elementa calida in eo dominant' possetcā in tantū antiquari qō infrigidaretur ꝛ fieret terreū ℔ tū tps esset lōgū nimis vt potest colligi secundo can.ca .primo post ꝓhemium ꝓp ipsius fortem ꝓplexionem.idē ēt colligi potest quarto methaurorū est ēt aliqualiter humectatiuū. Idē dico de fenugreco ꝛ sic i eo est oīs intentio nostra ponit aliud est ēt clarū ex dictis dicit. Et iterū bedelliū oppo.adepsque facta ꝛ intelligatur de adipe anatis cū sit alijs fortior quinto coll'et iuuatiua sunt valde ei qō fit ex crudo humore in genibus ꝛ iūcturis. Ponit aliō empl'm fugitiuū .i.atrahens quodāmō fugendo resolutiuū. ℞.nitri dauic.ʒ.armōiaci.ʒ.i.ſ .fiat ex eis empl'm.ſ.puluerizando nitrū ꝛ armoniacū in aceto dissoluendo ꝛ postea comissendo ponit aliud qō ē multū forte ꝛ ipse testat' empl'm forte ℞.baurac.i.spēs salis calidū ꝛ siccū. Et galiaꝫ ē quid ꝓpositū a potecarijs notū calidū ꝓponitur ex specieb⁹ ꝛ muscho diuerso mō quoniā diuerse fiunt ꝓpositōnes sed illa Mesue ē multū electa ē resolutiua ꝛ ꝯfortatiua vtuē mēbrorū. Piretruꝫ ꝛ staphisagriā sunt calida ꝛ sicca in tertio multum atractiua vt supra dictum est calceꝫ oia misceantur ꝛ leniantur ex eis iuncture cū melle ꝛ aliquā talo aceto est forte valde ad dissolueñ ponit cōsequenter aliud dixit. Empl'm bonuꝫ resolutiuū armoniaci ꝛ litij partes sumātur equales litium est succus foliorum arboris cuiusdaꝫ spinose desicat in tertio ꝫ eius caliditas sit fere temperata ꝛ ꝑ eius secundam virtutem multuꝫ resoluit vt dixit Serapio terrātur cum antiquo vino albo.ſ.ꝛ potenti ꝛ oleo offantio ad aliqualē ꝯfortationem ꝛ farina fabarū Empl'atur cum eo calido. Istō emplastrum propter litium ꝛ farinam fabarum non est notabiliter calefactiuum ꝫ ē exicatiuum quoniam etiā farina fabaruꝫ est fere in actius tēperata sed notabiliter exicat ꝛ abstergit ꝛ appropriate confert podagre ubi igitur dolor dependeret ex materia molli in iuncturis istud magis cōueniret q̄ꝫ si esset grossa materia verum est tamē qō ꝓpter vinum antiquum ꝛ armoniacum ē notabiliter resolutiuuꝫ addit. Et emplastrū ex cinere ciclaminis cuꝫ aceto et melle est mirabile ualde. Et notate istud verbum mirabile ualde ciclamē habet folia similia folijs edere ꝫ sunt maculata signis ad album declinantibus medici utūtur radice succo et semine sed succo vel semine magis est calefactiua subtiliatiua et apitiua multum ymo dō de ea quod si mulier portauerit eaꝫ super collum uel humeros non potest impregnari ꝛc.propter ergo suam virtutem et accti et melis credo cum domino.A.quod in materia grossa eius operatio in casu debeat esse mirabilis ꝛ maxime quando in cineribus ꝓpter ignitionem aq̄ sita ē quedā fortis acuitas ad dissolueñ addit ponendo vnum emplastruꝫ confortatiuuꝫ principaliter membroruꝫ ne iterata recipiant ꝛ cum hoc etiam ē aliqualiter resolutiuum ꝛ ponit reguloꝫ in usu eius dicit sic .Et de emplastris est modus i.quedam est spēs emplastrorum que necessaria sunt ad confortandum membruꝫ ꝛ resolueñ.ſ .residuum quod remansit in materia ꝛ ponens regulam in vsu eorum dixit. Et non indigetur eis post euacuationem integram supple uel quasi quoniā si vteretur eis ante completam uel fere completam euacuationem esset timor ꝓpter stipticitatem ne materia in iunctura clauderetur ꝫ cuꝫ ē modica materia confortata virtute membri non est de hoc timor quoniam natura illam modicaꝫ poterit resoluere de quibus est hoc emplastrum ℞.sauine ꝛ nuchum cipressi ꝛ ossium adustoruꝫ ſ.humanoruꝫ partes equales.ſ.ʒ.ſ.de his omnibus supra dictum est quomodo resoluant ꝛ exicent confortando aluis parē .i.ſ.ʒ.i.ſ.ad maiorē exicationem draganti est vitreolum etiam resolutiuum ꝛ exicatiuum uehementius acutum ponitur eius modica pars quia esset timor aurendo ꝛ sexta pars.i.ꝑ.vt cicer. Ꝟ.iiij.ꝛ notate qō hic posset esse error credendo qꝫ per dragantuꝫ intelligeretur gumi frigidum notum sed in casu illud non conuenit ꝛ illud appellatur ab auctoribus dragagantum;addit et glutinis pisscium ąꝫtum sufficit ad incorporandum ad formam.

empl'i qz reliqua oia sunt sicca ēt phibet nimiaz exicationē. Pōit ꝯsr aliud empl'm iuuans ad multas egritudines ꝛ maxie in atrabeñ ꝛ est de scriptio multū singularis ꝛ Artificiosa dicit aliud faciens operatōes in pluř egritudinib⁹ ꝛ declarat ꝛ illud tō quoniā apit ꝛ extrahit spinas ꝛ ossa pu trida ex pfundo. s. mēbrorū. Et ꝯferet mollifica tioni iuuamētum manifestū. i. palisi. Bř. seis vrti ce mondate calefacit ꝛ resoluit calefactione ꝛ re solutōe ml'ta dixit-Serapio spume baurac ē que dā spēs baurac siue nitri ꝛ differet fm. H. vt dixit Serapio a baurac affice hoc qz spuma baurac ē sicut farina frumēti baurac ār siue minerale siue artificiale est agregatū vel cohagulatū ꝛ vocat' ista spuma baurac affonitiuz virtus ei⁹ est sicut salis deficatiua multū ꝛ subtiliatiua hūorum gros sorum sicut ꝛ q̄libet spēs nitri ꝛ salis armo. ꝛ spēs salis naturalis extrahit' ex lapidib⁹ albis electior est sicut cristalus est calidus i quarto est subtilia tiuus humorū grossorū ꝛ de proprietate eius ē qꝫ trahit de interioꝛib⁹ ad exteriora Aristrologie ro tunde est fortior alia de qua dictuz est supra quo notabiliter subtiliet ꝛc. radix coloquintide dictū est supra qūo est calida ꝛ sicca in tertio ꝛ subtilia tiua multū resolutiua ꝛ attractiua a remotis gluti nis alimbat. Idē qꝫ glu. alboriz est terbentina di ctum supra sepe qūo ē calefactiua ꝛ resolutiua si cut oēs rasine oiuz añ aureos: xx. fenugreci pipis ꝛ macro piperis macro piper est id i quo genera tur piper sicut fasioli generantur in quodā oblun go oia sunt calida ꝛ sicca vt dictum ē supra attrac tiua oium añ aurorū. x. armoniaci dictum ē supra quomō subtiliat humores grossos propie in iunc turis ꝛ quomodo valet podagre ꝛc. aur'. vij. ēt ad debitam facit comistionem. Lozduměi est ex me dicis rubificantibus ꝛ ꝯfert per proprietatez egri tudinibus neruorū ꝛ doloꝛi anche secundū Aut. secūdo can. ꝛ xilobalsami ꝛ turis xilobalsamum est lignum balsami ꝛ licet sit minus forte qꝫ oleū balsami tamē est norabiliter calefactiuū ꝛ disso lutiuū de ture manifestū est ꝛ mirre ꝛ adipis cap valet aliq̄ꝫ humecrañ ꝛ idoluēdo iuuat ꝛ gūmi pini calefacit vt rasiue alie vt dictū est ꝛ atrahit oīum añ aur'. x. cere lib̄. iij. dbab lib̄. s. dbab ē spēs stelionis calefac. multū lactis fici siluestris aur'. vij. ponitur inter rubificantia ꝛ uesicantia. olei de lilio quātum sufficit ad liquefacieñ medi cinarū humidarū ꝛ vini optimi quantum sufficit ad ꝯficieñ medicinas siccas ꝯficiant' oia simul ꝛ fricentur ꝛ administrent' lege nunc totā descripē continuam ꝛ videbis ipsius mirabilē vtilitatem in casu ꝛ ad alias egritudines de qbus dixit. Do nit ꝯsequēter aliud satis domesticū in casu valēs maxie ad remissionem doloꝛis dixit. Aliud confe rens in hec hora. s. subito ad siatica ꝛ doloꝛez ma nus ꝛ pedis ꝛ doloꝛē reliquarū iuncturarū suma tur fenugrecū ꝛ piciaſ in vase testeo. i. lapideo. ꝛ proiciaſ de sup aceti comisti quātū sufficit. i. cū modico aque ꝛ quoquaſ super prunas vsquequo dissoluantur in decoctōe deinde proiciatur de su per mellis quantū sufficit. s. ad bonā compositio nem p empl'o ꝛ buliat secundo ꝛ reseruetur pro vsu totū claruz est ex dictis siue p fenugrecuz in telligas herbam siue semē eius. Addit aliud sil'e illi. i. quantum ad effectum. Bř. picis de minera libr. iij. fecis aceti ficce aduste libr. i. baurac i. nitri libr. i. s. gumi pini ꝛ cere ꝛ sulfuris non adusti ne nimia fiat exicatio ꝛ sasifragie oiuz añ libr. i. piritri libr. s. cozdumēi lzistum. i. dissol uantur gume cum aceto ꝛ reliqua misceantur ꝛ si placet adatur parum mellis et fiat empl'm oia sūt clara si declaref gd sit pix ō minera reliq̄ oia ex habitis possunt intelligi quomō conueniant. Est igitur pix de minera pix noua secundum qō educitur ex arboꝛe ꝛ vocatur pix liquida ad dif ferentiam aliorum duorum modoruz picis quos ponit Serapio cal'o proprio vide tu ꝛ hec noua liquida dicta calefacit ꝛ exicat et plus calefacit q̄ꝫ exicat vbi alia pl⁹ exicat q̄ꝫ calefaciat et. Ad dit Auerois qꝫ maturañ fortioꝛ ē que est recens dř igitur de minera qz neqz tēpoꝛe neqz artificio adulterata est ꝛc. lzistum est pondus liber. i. s. et hoc de cap. isto.

De Unctionibus

Leuz de coloquintida

Ponit consequenter vnctiones in intē tōne predicta vt dicit rubrica. s. in cale facieñ dissoluendo ad exterius trahendo confoꝛ tando et secundum hunc modum in remouendo doloꝛem et dicit primo. Oleum de coloquintida et oleum de castorio et oleum sinapi ꝛ oleum de lzerua ista omnia p virtutes simpliciuz suoꝝ ma nifeste conueniunt ꝛ de his habetis descriptōes ꝛ vtilitates cōiter ab auctoꝛibus quinto can. tra ctatu ultimo ꝛ a Mesue distinc. ulē addit ꝛ oleū de nuce romana ꝛ proprie quādo aduritur ꝛ cur rit. i. quando ita aduritur qō nō propterea exica tur sed currit uel currere potest oleum ipsa com pressa in casu iuuat quoniam per adustionem si fuerit recens pars hūida aquea consūmit' rema nente humido oliagineo proprio unde sua calidi tate ꝛ siccitate iuuat addit. Et oleum de cologu tida factū ex decoctōe eius cum oleo roꝛato do nec consumatur aqua. Et sic inuit modū facieñ ipsum. s. ponendo coloquintidam in tribus parti bus. s. cum roꝛ. ut reddatur aliqualiter confoꝛta tiuū ꝛ una parte aque ꝛ tantum buliāt ut aqua consumatur tūc illud appellari poterit oleum de coloquintida ꝛ oleū de costo ultimū est. s. i iuuā do ꝛ proprie cum storace. s. si bulierit ut de alio di cebatur aut oleum de costo cuz assa. s. fetida bu litum qz assa fetida calidioꝛ ē q̄ꝫ odoꝛifera sz foꝛ te propter odoꝛez eligeretur odoꝛiffera est calida vsqz ad principium quarti est etiam exicatiua cō fortās iūcturas storax ē ēt gumi calidū ꝛ siccū nō bil'r exīs ꝛ ꝯfortatiuū maxie aromati. sua qñ ē bōi odoꝛis ꝛ sil's calefcōe ꝛ siccita. cū mirra i mē

bris neruosis vsus eius precipue conueniens ⁊ sic patet q̄ olea in quibus ista dequoquetur propriꝰ in casu conueniunt ponit aliud cōiter laudatum casum dicit. Et de vnguentis bonis iuuatiuis est oleuz in quo dequoquitur vipera ⁊ est ex eis que sanant sanatione integra intelligatur ponēdo cū parte ipsius parum cere habeatur etiam vipera electa de qua scribitur quinto cañ de triacis ⁊ ab Andro. singulr in tractatu suo de triacha ⁊ abscidat ab ea caput ⁊ cauda vsq3 ad tres digitos ⁊c. patet quoniā in vipera est virtus multum calefactiua ⁊ atractiua et virtus etiam in ea confortat vt ad exteriora expellat ut patet in usu eius in lep̄.

Ponit aliud singulare multum laudatum ab auctoribus ⁊ est oleum de vesptilionibus dicit sic. Et ex eis est oleum uespertilionum eius modus est ut sumātur duodecim uespertiliones decollati ⁊ sumatur de suco almarmacor ⁊ olei antiqui libr. 5. ⁊ aristrologie. z. 4. ⁊ castorei. z. iiij. ⁊ costi z. iij. ⁊ dequoquātur oia simul donec consumatur aqua ⁊ remaneat oleum ⁊ sapple illud pro usure seruetur. In uespertilionibus dicit. d. A. scōo can. qō est uehemens calefactio ⁊ absterſio ⁊c. quid sit uespertilio est satis notum uult quod decollentur forte pp aliqualem uenenositatem Almarmiacor non reperitur sic sed bene marmacor ⁊ est curungem. Est āt curūgem secundum Symonem ozimū garifalatū uel melissa propius ⁊ ponitur unū pro altero sed siue sit melissa siue ozimum nō est dubitandū qūo in casu conueniat de aristrologia costo ⁊ castorio dictum est supra qūo quolibet horuz est in casu nostro singulare. Ita qō reuera hec est egregia descriptio in casu valens ista etiā ualere debet in paliſi ⁊ fil'ibus egritudinibus notate bene eam si conspicitis in descripē non ponit aquam ⁊ tñ dixit dequoquantur vsq3 dum consumatur aqua nolebat nobis innuere q̄ cū dz buliri oleū dz semp quasi apponi vt aq̄ vel vinum simul in decoioe ⁊ manifestum est. n. quod in illo oleo ⁊ succo non posset predicta cōuenienter buliri ni si aliud humiduz apponeretur. Et sic p3 finis huius ca. pui. Et cōsequēter emplozum ⁊ linimē tozum. d. A. que singularia sunt ego hic ponā aliquas breues descripē electas. primū igitur fit hoc emplastrū ualens in cā frigida ad resolueñ appo. aliqualiter dura ⁊ ad dolores iuncturarumoium ⁊ podagre spialiter ē Azarāij. Br. Camomile anetti farine fenugreci seis lini añ. z. x. bedelij mellis storacis liquide Armōiaci galbani añ. z. v. terue purgate. z. x. olej de lilio quod sufficit ad gumas molificañ lactis ficcuū siccarum quod sufficit ad istas congregādas ⁊ fiat emplastrum. Unguē tum appropriatum cū materia est pfundata ad resolueñ. Br. olej de uespтiliōib⁹. d. A. supra olei de seroentib⁹ ⁊ olei de vlpib⁹ ⁊ de radice cucumeris assinini olei de edra ⁊ delanreola medule cerui ⁊ vituli fellis vacini añ ptes equales olei terbē tine ⁊ de lateribus añ ptem mediaz croci sextam partē misceātur oia ⁊ iunctio fiat cum eis. Aliud domesticum emplastrum ⁊ est roxarij. Br. foliorz ebuli. M. iij. dequoquātur in aqua diu deide extrahantur ⁊ terātur bene postea ponātur i mortario ⁊ secum misceātur flores genestre cuz asongia porci uel cum butiro ⁊ sic supponatur. Et si uolueris ex eo facere vnctionem ad modū vnguēti facias totum extrahi p panū lineum ⁊ qō collatum fuerit reseruetur. Aliud excellens. Br. be delij opp. armo. nitri galbāi seis finapis piritri sulfotis añ. z. ij. litergirij quātū de oibus postea accipe litergirium ⁊ quoquatur i oleo antiquo donec inspiſetur deinde reliqua apponantur ⁊ buliant donec fiat emplastrū. Linementū in casu multum approbatum fit vt in fen. Br. pullum Licōie anteq̄ multū crescat i penis ⁊ depillatum frustatum incide ⁊ pone in vasse cum libr. j. olei dulcis vel sisanum ⁊ super adde medulaz vulturis ⁊ medulam assini masculi ⁊ fac bulire vsq3 ad completā decoctionē ⁊ colla ⁊ vtere. Aliud ⁊ vltimū quid dicunt multi esse expertum ⁊ est precipuuz vt dr. Br. masculum anserem ⁊ depilatum ⁊ euiseratum intromitte in uentrē eius. M. i. gumi edre ⁊ turis ⁊ adde ēt itus sanguie porci uetus ⁊ sepū ouiū ⁊ spēs aromaticas ponatur dr ad ignez ut assetur ⁊ cum assatur plenus his oibus colligat quod destillat ⁊ cū eo destillato iūcta cera liq̄fcā secundū ꝓpositionem debitam fiat unguentum ⁊ vsui reseruetur ⁊ his sum contentus non curans de multiplicatione remediorum.

De embrocis ⁊ balneis.

b Is expeditis Do. A. prosequitur determinādo de embrocis ⁊ balneis. Et primo simul determinat de eis secūdo facit patuum cal'm de balneis. Ibi balneatio qdem pris ēt cal'm prima diuisione diuiditur in tres quoniaz primo ponit descripē embrocharū secūdo sufumigij uel stuffe. tertio ꝓprie balneorū ibi secunda. Et ex his iterū ibi tertia. Et sedeat in decoctione assini ⁊c. prima adhuc in duas quoniā primo pōit embrocam valentem in cā calida secundo in frigida ibi. Et iterū maiorana de prima dixit. embrocas sedatiua. s. doloris a cā calida iuuatiua expta Sumantur galea ⁊ ordeum ⁊ latuce quoquatur cuz aceto donec disquoquātur ⁊ dissoluant' ⁊ fiat cuz eo embrocatio ⁊ est conueniens ad cal. istud in principio magis iuuaret fluente materia facta diuersione ⁊ pro parte euacuatione ad sedanduz dolorem ⁊ repercutien ut patet ualet tñ ēt ubi eēt modica materia in declinatione multum calida galia tamen confortat uirtute membri remittendo ēt frigiditatem alioruz. Ponit alib ad cām frigidam dixit. Et iteruz maiorana et' anetum et folia lauri et ruta et ciminum quoquāt'. s. i aqua et fiat cum eis embrocatio non est dubium qō hic ualet in causa frigida ponit consequenter sufumigium fieñ uel stuffam in casu ualentez et dixit. Ex his iterum que conferunt ad lapideitatem iuncturaruz ⁊ genu est fex aceti in omni gte

cuius ponitur. sexta pars harmel cõtriti ꝛ est spe cies rute agrestis super quã proiciantur lapides igniti. ſ. cum aceto ꝛ fiat suffimigium faciendo cũ eo suffimigatiõem sub trisse. i. panno cohoperiesi lineo uel similibus ita credo intelligat. Nam tri sa est pica Auis nõ esset in proposito istud suffimi gium est uehementer incisiuũ ꝛ subtiliatiuũ et desicatium ut patet cõsideranti simplicia no. Et se deat in decoctiõe. In hac tertia parte ipse põit descriptiones balney uallentes in cãu ꝛ in duas posset diuidi secundum qõ duas ponit scõa ibi. Et ỏcoctio ordei ꝛ vulpis ỏ prima parte dixit. Et se deat in ỏcoctione assini siluestris in qua ponũtur omnia membra eius ỏcocta cum aneto ꝛ sale ꝛ re tificatur. ſ. fortificatur ỏcoctio cum seibus. ſ. cali dis ut aneto ꝛc. ꝛ porris ꝛ similibus. ſ. exicatiuis.

Nota qõ dixit sedeat in ỏcoctione istud verbũ sedeat intelligatur qñ. ſ. esset dolor in ancha ita ꝙ oporteret balneum ad ancham uel fiam atin gere ꝛ si solum esset in pedibus sufficeret pedes i balneo poni ubi autem esset in toto arthetica tũc oporteret fieri balneum toti cõe ita ut totus cor pus in balneo extenderet omnia posita in descrip tione sunt clara preter qõ de assino siluestri ỏ quo nõ reperio capitulum speciale verum est ꝙ. d. A. secundo cañ facit cal'm ỏ assino absolute ſz dixit ꝙ ualet humectando. qz in toto a ficcitate ualet ꝛ sic nõ bene apareret quomodo in cãu. valleret possumus dicere. ꝙ licet caro assini sit humecta tiua cum totus assinus maxime siluestris decliat ad notabilem ficcitatem primo assinus est anial melancolicũ maxime siluestris postea ossa assini que dñantur in eo cũ sit animal modice carnis no tabiliter sunt ficca. ideo totus assinus reddit no tabiliter exicatiuus ꝛ propterea dixit in qua de coctione ponantur oia membra eius. reliqua po sita callefaciunt ꝛ exicant ꝛ sic totum balneũ red ditur calefactiuum ꝛ exicatiuum. Ponit ꝛsiter aliud balneum quod fit ut in Fen dicit. Et ỏcoc tio ordey ꝛ vulpis cuius modus est ut buliat aq̃. ebulitione uehementi tamdiu donec minuat ter tia eius ꝛ proiciatur super ipsa daba scõm. Sy monem que est spẽs stelionis ꝛ scõm alios est mu stella aut vulpis viua aut suple decollate cũ san guine ꝛ ỏcoquantur donec dissoluantur in decoc tione ꝛ colletur aqua ꝛ sedeat in ea. ſ. patiens ad modũ supradictum. aut proiciatur super illam aquã oleum ꝛ decoquantur donec permisceãtur. ſ. oleum ꝛ aqua forti permistione aut donec cõ sumetur aqua ꝛ remaneat oleum ita ut tantum buliat quod prima decoctio uideatur cõsumpta. ita ut tota uis decoctõis remaneat in oleo ꝛ sede at in eo. ſ. patiens in oleo. Et qñqz decoquitur. ſ. vulpis in oleo sicut est. ſ. sine aqua. Notate hic quia ỏ isto balneo multi medicorum faciunt i isto cõposito mirabile festum ꝛ singulariter dixit. d. Auic. primo cañ secũda Fen ỏ eis que proueniũt ex ussu solis ad finem capituli. Si in oleo vulpis cocta fuerit autem dab. i. mustella ut exponebat ꝛ suple ex eo oleo fiat balneum. erit medicañ me lius quod esse potest dolorem habentibus iunctu rarum ꝛ podagram. Idem etiam secundo can. capitulo proprio de vulpe dixit ꝛ sunt uerba egre gia. dixit sic. quando vulpes coquuntur in aqua ꝛ embrocantur iuncture dolorose ex ea cõfert ue hementer ꝛ similiter oleum qñ uiua decoquitur i ipso imo hoc est ualde fortius ꝛ oz quidem. ut p longetur eius. ſ. corporis sessio in ipso. ſ. oleo sic fa cto. ut põit textus noster hic. ubi notate ꝙ ex hoc textu habetis triplicem mõm fieñ balnei ex vul pe primũ qõ buliat i aqua tantum que tamen pri us bulierit usqz ad consumptionem tertie partis. ut reddatur post decoctionem illa ỏcoctio subti lioz ꝛ apta magis penetrare facta residentia grosi per decoctionem ꝛ ibi ponitur aliquid ỏ ordeo qñ iuuat in exicañ ꝛ prohibet inflationem.

Secundum mõm ponit ut cum aqua ponatur oleum facta decoctione ipsius in aqua secundum modum suum. ſ. qõ tãdiu ỏcoquantur ꝙ vulpes dissoluantur in decoctione ꝛ postea addatur ole um facta collatura decoctionis ꝛ iterato simul aq̃ ꝛ oleum buliant. usqz dum facta sit bona mistio oleum cum aqua uel usqz adeo ꝙ tota aqua i bu litione consumatur ꝛ est fortius. Tertium mo dum ponit. ſ. decoquendo eam tantum in oleo us qz ad pfectam decoctionem ut supra. ꝛ ſm istuz mõm ẽt est eius balnei fortior opatio in resolueñ ꝛ exicando ut ipse dixit loco allegato. Sed quõ cunqz tamẽ decoquatur ỏ istis tribus modis dic tis aliquando ỏcoquitur viua ligata uel ruptis ti biis eius ꝛ ea consequenter ipposita in aqua uel oleo bulientib9 ꝛ decocta usqz ad sepationez par tium aut decollatur ꝛ mortua cum sanguine suo ut ponit textus. ponitur ad buliendum. quasi uel lit. ꝙ omni modo tota debet poni in ỏcoctione. qz ẽt in uirtute pellis eius est plurimum dissolutiua quoniam ut ipse scõo can. dixit sua pellis est om ni pelle calidior. Est igitur hoc balneum maxi me resolutiuum ỏ materiebus iuncturarum. uez est ꝙ. d. A. timens ipsius fortem callefactionez et. dissolutionem dixit secundo cañ ꝙ non est hoc ap plicañ nisi facta euacuatione propter timorem ne magis dissoluantur materie calefaciendo q̃ sunt in toto ꝛ fluant ad iuncturas q̃ resoluatur ỏ ma teriebus existeñ in iuncturis Idez dixit de pin guedine vulpis in eius applicatiõe. Sed sera pio in de simplicibus laudauit in omni dolore iun cturarum huiusmodi balneum ꝛ affirmat aucto ritate antiquorum eius utilitatem semper in tali bus doloribus ꝛ consequenter dixit ꝙ tale oleum trahit materias in habitu totius existeñ. ad exte riora vnde consequenter non possunt fluere ad iũ cturas. ꝛ sic si fiat mora diuturna corpus in tali balneo non tantum resoluuntur materie que erãt in iuncturis sed etiam alie ꝛ pro tanto non nocet eius usus etiam si exhiberetur tale balneum an te euacuationem. Ego tamen in hoc magis in hererem sententie. d. A. loco allegato. ꝛ ad illam intentionem posuit hic ipsius ỏscripẽ. magis ꝛ mi nus fortes ut aliquando una utatur et non alia

secundū corporis maiorem ⁊ mīnorē plenitudinē.
Et ex his patet littera clara lege eā. Ponit nunc unuz capl'm ubi generaliter magis tractat vtilitatem ⁊ nocumenta balneorum. ⁊ dixit breuiter.

De Balneis.

b Balneatio quidem cum aquis calidis ⁊ humidis nocet eis. ⁊ aducēs rōnem. qz nocet dixit. p. i. pp illud qđ liq̄facit de hūoribus .s. in toto existētib⁹ ⁊ dilatat de poris ex ꝯsti suple habilitat materias ut fluāt ad iūcturas pio liq̄facien. materiā fo dispoñ. mēbrū ad recipiendū dilatādo ⁊ apiēdo meat⁹ nō solū oēs ymo ēt meatus prios ⁊ imediatos ad iūcturas. Pōit ꝯsticz faciēdo exceptōez utilitatē cerrox balneox dixit Nisi i agis termaz. i. nisi i balneis mineralib⁹ talia balnea q̄ sūt actu calida utplurimū saltē pticipāt minera sulfuris ut voluit Ari. in ō pprietatibus eleñtox ēt. 24. problematū pblemate. 18. ſz illumina. in fine pblemat ſz aliq̄ plus aliq̄ min⁹, ſz utplurimū vltra sulfur pticipāt nā allumīs uel nitri uel aliqñ ferri ⁊ talia maxie cal. ⁊ sliptticitate ꝯfortāt ⁊ exicāt. ⁊ sic iuuāt exicādo māz ⁊ iuncturas ꝯfortādo. iō talia mineralia p hoc q̄ multū ꝯfortāt. nō bñ cōueniūt nisi facta sufficiēti purgatiōe ō his balneis possez hic utiliter multa dicere. ſz ad aliū magis spialē ptinēt tractatū. Addit balneatōes vero sicce cū fricatōne cū nitro et salle ⁊ sepeliri i arēa calida sūt iuuatiua eis. s. sudare faciendo ⁊ exicādo ⁊c. Circa dictū i ptia pte. nota cū dixit q̄ balneatio cū aquis calidis ⁊ humidis nocet hoc nō tātū itelligit ō balneatiōe i aq̄ dulci cōis fōtis calida. ſz ēt āpliari pōt dictū ad decoctiōes rerū calidarum ⁊ humidarū sicut ēt decoctio seis lini paritarie atriplicis altee. Siſ sami amidularū ⁊ huiⁿmōi tū talia i vtute calida et hūida ita nocerēt sicut ēt aq̄ fontis calefcā et forte plus Ex oppōito collige. q̄ nō solū aq̄ termarū ⁊ mineraliū in casu cōueniūt ſz ēt aq̄ decoctionū radicū ⁊ herbarum i casu calefaciē. ⁊ exicantium et a proprietate iuncturas ⁊ mēbra neruosa respicien. ut vbi gra ō radicib⁹ sicut ēt acorus q̄ i cāu singularissime ualet. Jua aromatica ymo sola Jua vt dixit Hibert⁹ confert arteticis oīb⁹ supta ēt i cibis ⁊ recēs ⁊ sicca ⁊ hoc facit cū pprietate sua q̄z hēt ad iūcturas. ſz ēt cū q̄litate māsista ualeat ad ppositū nr̄m calefaciēdo ⁊ exicañ. Jdē dico ō rosmarino betonicha ruta maiorana saluia serpilio ⁊ huiusmōi. Nā si ex eis. uel i aq̄ uel oleo fieret decoctio'. et ꝯseq̄nter balneuz uel stuffā i decliatōe uel post purgatōes ēt si hēre nō possent balnea mineralia loco illorū ꝯueniret et posset addi i decoctōe nitrū alumē sal sulfur cuz gumis appropriatis ⁊ cēt singulare ⁊ forte excellenti⁹ q̄z simplex minerale unde cū talib⁹ possum⁹ multos debiles ex etate uel morbo excussare. ne ad balnea mineralia deducāt. quoniā sepe talib⁹ nō sine magno discrimie id fieri pōt unde sepe ad malos finēs deducūt. nō pp balnea tātū. ſz pp insuetudinē ad ahērē regiōis ⁊ icōsuetudinem ad motū ⁊ mutationē i comestiōibus ⁊ potib⁹ ⁊ lectis ⁊ huiusmōi. unde laudo ego pi⁹ talia artificiata balnea. atēptari. q̄ si pur forte nō sufficiāt stāte postea apetitu ⁊ inclinatione forti ifirmi ad dcā balnea tūc ad ipa ⁊ sup ipa pſumēdū ē al'r nō laudo maxie i corporibus ex etate uel morbo debilitatis uel alias multū delicatis hoc notate.

De Sedantibus dolores

s Amat fenugrecum.

Sequitur rubrica cal'is de sedātib⁹ dolores medicaib⁹. s. q̄ sūt calida leuia.

Pro itellectu rubrice ē itelligēdū ex his que dcā sūt supra in ca. gnāli q̄ sedatiua doloris q̄ nō dicūt ꝑprie curatiua sūt duplicia Nā q̄da sūt talia q̄ uocātur ꝑprie mitigatiua doloris p hoc q̄ sedāt dolorē cū subtilitate resolutōis māy ꝯfortādo. s. cal'm nāle ut ibi dicebatur. ut sūt medicine anodiē q̄ uel sunt tēpate fil'es caloi nāli. uel pauc calidioꝛes q̄dā uero sedāt dolorē p hoc. s. qđ phi bēt cāz doloris. nō sentiri ⁊ ß uel qz auferunt sensum a mēbro. uel qz ipm indurāt. ⁊ tales sūt medicine stupefact' multum fortes in frigidādo. v. g. igitur post aquā posuit localia aplican. supra i doloꝛib⁹ iūcturarū q̄ de se sunt uere curatiua doloꝛū iunctuꝛaruz respicien. cām frigidā pcipue Nec ꝯsequēter pōt medicias aplicādas i sedādo dolorē q̄ ꝑprie cām nō respiciunt ut remoueatur ⁊ primo pōt sedātia dolorē prio mō q̄ sedāt ꝯfortādo calorē naturalē ut sunt tēpata uel calida leuia. ⁊ hoc ē quod dicit rubrica ꝑsentis. cap. Fo ponit medicinas sedatiuas doloris p mōm fm. s. stupefaciēdo. ⁊ ß facit i seq̄nti cap. ⁊ ß est quod dicit rubrica seq̄nt ca. cuz dixit sedātia doloꝛez narcotica. i. stupefactiua. Jn prio igitur cal'o ponunt' medicie ꝯferentes prio mō. ⁊ fm ß pōt diuidi capl'm in qnqz ptes. fm quod quiqz ponit descriptiones ptes patebunt. de pria pte dicit Sumatur fenugrecum. ⁊ teratur cuz aceto misto ꝯtrictiōe minutissima deide ifundatur sup ipz mel. s. tāte q̄ntitatis quod decoq̄ possit ideo addit ⁊ coq̄tur donec coaguletur. s. ad formā empl'i ⁊ leniatur postq̄z ꝯteritur. i. postq̄z ē ꝯtrictum ⁊ bulituz ⁊ reductum ad formā empl'i sup tabulā sicut algalia extēsa. s. sup tabulā petia lini sup q̄ extendat' ⁊ loco suppōatur Jdeo addit ⁊ imiscetur loco. s. dolenti cuz pāno lini. s. notabil'r supligetur ut foetiter adhereat ad foetiorē ipressiōez ⁊ addit ⁊ dimittatur duob⁹ die b⁹ aut trib⁹. ad pficiēdā itegrā opatōez. ſz si forte pp lōgaz moꝛā exicaretur empl'z ⁊ noceret corrigādo ut corrigatur nocumentuz addit succuratuz exicatōi ei⁹ cuz oleo roꝛato. s. aliqñ supra petiā in fundeñ oleum rosatuz ⁊c. Et addit quod ⁊ ß qdē ꝯueniens ē i pricipio egritudis ⁊ ascensiōe ei⁹. i. ēt i augumento. Silis descriptio posita est supra fere ad unguem i cal'o supioꝛe de empl'is uersus

finē ubi pōit q; gnāl'r ualz ad dolorē oluz iūctura rum et ex dcis ibidē hēs sufficiēter declarat' isti⁹ q; ualeat i pricipio t augmēto aliq'r phibeñ fluxuz mānifestū ē in vtute aceti intrātis. Pōit etiaz alio ualēs i ppōsito ēt i pricipio t alijs tpib⁹ exīte mā magis grossa t dixit. Et iterū sumat' i pricipiis t i residuis. s. tpib⁹ mucillago seis lini. t fenugr t ɔq̄sentur cū oleo fissamino. t igrossēt sicut mel .s. debite ɔq̄sañ t bulieñ. istud ēt ut pz ē sicut tē patuz vel ad cal'm parū declinās t p illū mōz iuuat ut supra dicebat'. ponit aliud ēt qñ mā ē magis grossa t dolor ē breuior dixit. Et iteruz qñ nō est dolor ualō uehemēs ipla strēt' cū caulib⁹ recē tib⁹. et a pio dixit signāter recētib⁹ qr p decoctōez fiūt stiptice nequaq̄ resolutiue. ubi si sint recētes nō bulite neqz lote. neqz ex multo tpe collecte in p're superficiali ē ps satis acuta dissoluiua q̄ per decoct'. locionē uel ppter aberez etiā ex multo tpe dissolui' illa pars t sic nō iuuaret ut pōt colligi. fo cañ fo cap. Pōit aliā t ultimā qñ etiaz mā eēt grossiorez t dixit. Et si fuerit fortior. s. i pmaneñ ita q; ex p̄cedētib⁹ nō mittiget' dolor pp materiā esse grossiorez t calorez naturalez esse nimis refrigeratū. Emplastretur cū oleo irino t farīa fenugr t farina ciceris ipa est excatiua. t sic ɔfortatiua cū sirupo mellis. i. ypromelle. t cuz pauco uino. pz quō ista medicia fit aliqñtulū alijs calidior t sic in cāu ɔueniēs maxie addendo ut dixit. cū aliquātulo olei de alkna q; ppie ualz ɔfortañ membra neruosa. ut Me. distinōe ultia alkna idez est q; cipr⁹ inde oleuz de alkna. i. oleuz de cipro. Dixit ultio. t ē ēt fort⁹. Et iter cinis cauliuz ē acut⁹ t desiccatiu⁹ cuz adipe. s. anseris. q̄ est alijs melior utē de mente aucroys. t ciroto facto cuz oleo camōillino cū modico cere. t ide fiat cerotū uel unguētuz ɔc. pz quō ualet. t sic sit finis huius cal'i pñē. Ad h̄ cal'm de sedātib⁹ dolorem ɔfortañ calorez naturalem recte reduci debent medicine q̄ in casu isto ualent a proprietate qñ ille sūt. q̄ ppie calorē naturalē ɔfortant. nō absolute ut ē calor naturalis. sz appropriate ut est calor naturalis appropriat⁹ huic membro uel his mēbris iūcturarum de numero haruz medicinarū sunt utē dcūm est singul'r hermodatili non tñ ut soluūt per interius assumpti ymo exterius applicati est ɔueniens triacha oib⁹ doloribus iuncturarū t p̄cipue horā fluxuuz. ut dicebat. d. A. fo cañ de ossib⁹ ēt humanis ɔbustis dcūm ē Et bermetes i suis exp̄imētis dixit cognouisse medicum q̄ dabat de cinere dcōrum ossiuz i casu isto t proficiebat multū t maxie correspōdeñ. Ad ista qdē. addūt t vī empericū q; si qs accipiat viuētem ranam i noie dolētis t ligauerit i pelle ceruina qñ nec sol nec luna fuerint super terrā. t cū forfice duos posteriores pedes abscinderit t ligauerit i pelle ceruina. t dextruz dextro pedi t sinistrū sinistro ligauerit podagricū sanabit. Dicūt alii maxime ubi inrēdim⁹ preter remissionē doloris phibere materiam in iunctura existētem alapideitate q̄ si uesica apti cum urina in ea ɔtenta tolatur t siccetur deinde cum urina q̄ in ea remanserit in ea igrossata t in mōm unguēti reducta sup iuncturaz bora declinatōis doloris illuminatur quod dolorē tollit. t materiaz in loco existentez lapidari nō permittit dicunt quoq; istud si potu detur in certa dosi curat epilleticos. De radice ēt matricarie cū de melle comesta miranda dicunt i casu. Doz nōcuro istas narrare historias uel forte fabulas. quōiā nō sunt ō principali intentiōe nr̄a tamen si plurices tales uolueris medicinas recurre ad Rasim in suo de iuncturis. quoniā de talibus facit ca. ppriū

De Narcoticis.

Amantur opii Jam sequitur alind cal'm cuius rubrica supra ɔtinuata est cum precedenti in quo ipe ponit medicinas sedātes dolorē narcoticañ ul' stupefacieñ t posset toruz cal'm in tot partes diuidi quod pōit descriptōnes. pōt tñ diuidi principal'r in duas partes quoniaz primo ipe ponit descriptōnes fortes stupefactiuas in fa parte uersus finem ipe ponit duas domesticas t suauiē stupefatieñ. ibi fa. Et ex his q̄ stupefaciūt ɔc. de prima parte primo ponit unam descriptiōez q̄ talis est. Sumantur opii auf. iiij. t croci auf. i. t terrant' cuz lacte uacino. t phiciatur de super medulla panis simulagineq uel de simila idē est t leuiatur. s. manib⁹ totuz misceatur t fiat empl'm t coboperiatur cuz foliis ficcle aut lactace. ut innuat quod non super ligetur quoniā talia narcotica non aplicantur nisi in fortissimo dolore. ut clare supra dictuz est quo casu membrum multum callet medicamen igitur tantum coboperiatur et non ligetur pp euitare inflamatiōez. Istud est nōbile stupefactiuum t est id quo cōiter utimur in isto casu ymo etiam in alijs doloribus mitigandis quoniā est correctum per crocum q; opium est frigidum in ār̄to t oi stupefactio forti⁹ est succ⁹ papaueris nigri. t quoniam inimicatur principal'r calori naturali t uitali. t p̄cipue uitalli quōiā mortificat. corrigit' ɔuenienē per crocum uiuificātem perficitur etiā ppriē ei⁹ operatio exteri⁹ applican. si cum lacte misceatur ut cap. ppio fo con. medula ēt panis de simillamultū ɔuenit sua q̄dā uiscositate quōiaz simillaest flos farine frumenti humectant'. Itaq; stāte necessitate istud est p̄cipuum remedium. possim⁹ t cum opio t croco t modico cere facere cerotū addendo parum oleum ros. si expedit t h̄ est quō addit aut ponatur loco panis semulageni cerotū quoniam cum reperitur' absente cerotum imelliguntur ār̄ cerotum galieni q̄ fit ex oleo rosato t cera tantuz ibi dicit Symō t si non habeatur pāis de simillaq; apō nos raro reperitur loco ei⁹ bene ɔueniet sumere medulā uni⁹ miche panis frumenti albi sine furfure nam ppter h̄ singul'r q; in pāe fit furfur elligitur panis de simillat q; aliq̄l'r frigidior quoniam farina est prius humectāta ɔc.

ponit ꝺiſter aliam ꝛ ꝺicit ꝛ iterū ſeminis iuſquia mi nigri. ʒ. vi. ē frigidum ꝛ ſiccum in tertio ī fine eiꝰ etiam ſtupefactiuum ſatis forte ymo ꝺixit. ꝺ. A. ſo can ca. ꝓprio iuſquiamū nigrū eſt fortiꝰ in ſtupefaciendo aliis unde ꝺixitꝰ. qꝫ non ꝺebemꝰ eo uti ꝺixit. Alienetur nigruꝫ ſemper forte intellexit ne interius ſumatur eſt in multum forte. opii. ʒ. i. croci. ʒ. i. uini ꝺulcis. i. cocti cum quo ꝺficiantur ꝛ miſceantur cū ceroto. i. q̄ſi fiat cerotū vel aliter miſceatur cū ceroto. B. qꝺ fit ex oleo roꝛato ꝛ ce ra. ut paulo ante ꝺicebatur. ꝛ tunc hēbit bonam ſuaz. ut extendatur ſup locum pōit aliud ad ean dem intētōez ꝛ ꝺicit. Et iterū ſemen iuſquiāi albi ꝛ opiuꝫ ꝛ pſiliuꝫ ēt ponitur ſtupefactiuuꝫ exteriꝰ exhibitum urā ꝺictum eſt. ꝛ acatia ēt ſua intenſa frigiditate ꝛ ſiccitate iuuat ad ſtupefacien. ꝛ mu gath eſt radix generati. ſ. agreſtis ē caliduꝫ uſqꝫ ad tertium gradum humidū in ſo ꝺfortat iunctu ras. ꝛ ꝓhibet ꝺuritiē eaꝫ ꝛ ſm. ꝺ. A. ſo can. ē igi tur hic multū ꝺueniēs in ꝺpoſitōne. Nā eſt ſicut correctiuū ſtupefactiuorum ꝛ informentur ex eis trociſci ut eoꝝ vtus lōgiori tpe ꝺſeruetur. ꝛ limā tur cū lacte uachino. i. diſſoluātur cū lacte cuꝫ ē eoꝝ neceſſitas ꝛ reſeruentur cum folio. iſta ꝓ pōt duplr legi. vno mō ut tales trociſci ꝺſeruētur cum folio. i. cum eis ad ꝺſeruanduꝫ ponatur foli um romaticuꝫ ſile ſpice in vtute notum apoteca riis. Nā ꝑfuat ymo ꝺixit. ꝺ. A. ca. ꝓprio cuſtodit pannos atineis. uel aliter reſeruentur corpora pa tientia ſuperpoſito medicamine cū folio. i. aliquo . ſ. lactuca uel ſicle ut ſupra ꝺicebatur nō ponen do ligaturā ponit aliud ꝺicēs. Et iterum aloes. ʒ. x. ſucci iuſquami. ſ. albi. ʒ. vi. iuſquami nigri. ʒ. iiij. ypoquiſtidos. ʒ. vi. ſuccus barbe ircine frigidus pomorum mandragore auř. xx. croci auř. iiij. de coquātur poma mādragore cū aceto ꝺonec diſſol uantur ꝛ ꝓbiciantur ſup medicinas alias. ſ. ipi us bene maſſellatis ꝛ leniatur. cū eis. ſ. locus dolo ris. iſta medicina ē multuꝫ fortis verum ē qꝫ ē no tabiliꝛ correcta cū croco ꝛ aloe ut ꝓz tota ē clara ex ꝺcis ſi ꝺicatur aliqꝺ de pomis mādragore. ō ip ſis nō facit mētiōez. ꝺ. A. ſo can. in duobꝰ caꝑis i ꝙbus de mādragora facit mētionez. ſz bene de li gno. ꝛ lacte ꝛ ſucco eiꝰ licet q̄rta primi capꝰo ul timo de eis ꝺixit breuiter ē frigida in tertio. ꝛ ſic ca in eoꝺē ſtupefactiua. ꝛ ꝺixit qꝫ ex radice eiꝰ cū ſanie fit emplm ad ꝺolorē iūcturarū ō ſcie tamē eius facit unū uerbū ꝛ forte ſemē appellat poma ciꝰ. Serapio facit ſingꝛare caꝑm ꝛ magnū ō mā dragora ꝛ ibi ꝛ ꝺe ſcie ꝛ ſuco ꝛ radice ꝛ pomis fa cit mētōez ꝛ ponit eiꝰ nōbiles vtutes videatis uos hř ē ſtupefactiua ipe tamen laꝺat. Eplm fcūm ex radice eiꝰ cū ſanie ſicut ēt ꝺ. A. in ꝺoloribꝰ iun cturaꝝ. ymo ꝺicit qꝫ remouet oēz ꝺolorē iō ſi loco pomorum ponatur radix nō erit in cāu nſro incon ueniēs aueroys quito colet facit mētiōez ꝺe pōis eius ꝛ vř innuere. qꝫ in eis ꝑꝑ multā būiditatē cō iunctā cū frigiditate maxime ꝓuocāt ſompnū for te magis. ꝛ ſic ſeꝺat ꝺolorē ꝑ B qꝫ ſæpius ē una ꝺe cāis ſeꝺatiōis ꝺoloris q̄rta primi cap. penultio po nit aliud ꝺicit. Et itez mādragora ꝓhibiatur ī bu tiro uacino trita ꝺeinꝺe inūgatur cū ea ꝺolor cla rum ē qꝺ intelligit ꝺe radice ponit aliꝺ. Et iteruꝫ ſtoraꝛ ꝛ opiū ſumātur. ſ. eq̄lr ſtoraꝛ eſt ꝺueniēs eiꝰ correctiuū urā intelligi potuit ꝛ fiat ex eis epitl ma. ſ. in aq̄ bulieñ. ꝛ poſtea ex ea fiat Epitima. ꝛ ē nōbile ꝛ pezegrinū remeꝺiuꝫ imponendo ꝺeſup petiā in illa aq̄ infuſſam.

Et ex eis Dec eſt ſa ꝑs ꝓcipalis bu ius cap. in q̄ ipe pōit duas me ꝺicinas. magis ꝺomeſticas in ſtupefaciendo. ꝛ ꝺi xit primo. Et ex eis q̄ ſtupefaciāt ē effuſio aq̄ plu rime. ſ. frigiꝺe aꝺꝺit cū nō ſunt ulcera non qꝫ intē ꝺat qn effuſio aq̄ plurie inꝺucat ſtuporez. cū ſunt vlcera ꝛ ſi nō eēt qꝫ inꝺuceret. ſz vult qꝫ nō ꝺebet applicari illuꝺ ſtupefactiuū cū ſunt ulcera. qz ni mis lederēt ulcera ꝑ formalē būiditatē aq̄ ꝛ uir tualem. ſz i cāu neceſſitatis ſtante ulcere factis aliis ſtupefactiuꝰ eēt utēdū. qūoāt aq̄ frigiꝺa ſtu pefacit. notū eſt ꝛ ꝺeclaratū q̄rta primi caꝑo alle gato pōit aliā meꝺicinā ēt ꝺomeſticā ꝺicit. Et ite rum pſiliū infunꝺatur ī aq̄ calida. ꝛ cū iſtatur cō q̄ſetur cū oleo roꝛato. ꝛ ifrigiꝺetur ꝛ limaꝛ cū eo q̄ř aūt priꝰ ifunꝺiꝛ in aq̄ calida anteq̄ agiteꝛ cū oleo roꝛ. ē quoniā per illam infuſionem ꝺepōiꝛ pſiliū. ut illa ꝑs hūiꝺa uiſcoſa in ſupficie latens ex q̄ ꝺuciꝛ mucilago poſtea ꝺebite miſceatur cū oleo roꝛ. cū illoꝛ ſimul fiet agitatio ꝛ ꝯq̄ſatio ubi ſi ꝯq̄ſareꝛ cū oleo roꝛ. priꝰ nō educeretur illa mu cillago ymo aut frigiꝺitate formali olei aut ſaltē quaꝺā eius ſtipticitate ꝓhiberetur illuꝺ unctuo ſum a pſilio abſolui ymo ī pfunꝺū pſilii magis pe netraret ꝛ ex ꝺſti ī uirtute pſilii poſtea nō fieret ſtupefactio q̄ñ rōne mucilaginis. tñ B opaꝛ. ut alias ꝺeclarani ſupra. ꝛ ſic bētis expeꝺitōez caꝑi lege litterā tota ē clara iſta q̄ ſunt hic poſita ꝓin cipaliꝛ poſita ſunt ꝑ localibus remeꝺiis. ſeꝺ ſi eēt inꝺigentia exhibenꝺi ſupius ad hoc facit. triaca noua ꝛ filomū ꝛ rubea trociſchata. et requies re cens ꝛ huiuſmoꝺi ꝺe quibus hētis ab auctoꝛibꝰ copiā. pono ēt vnū ꝺomeſticuz ſtupefactiuū loca le. Bꝛ. folioꝝ iuſquiami ſolatri papaueris lactuce plātaginis añ ꝺecoquātur in aq̄ ꝛ ꝺteꝛātur et ſup ponātur ēt illa ꝺcoctio via epitimaꝝ eſt iuuatiua et ſic finis huius meꝺicine

De Curatione uentoſi

b **Hic curit** Sequitur caꝑm ꝺe loris uentoſi ut ꝺicit rubꝛica Curatio ventoſi. ſ. ꝑ meꝺici nas ꝑ interius ꝛ exteriꝰ ꝺuo facit ī ca. primo ponit curā ſatis gnālem remitten . uos aꝺ ea q̄ ꝺcā ſunt ſupra in cura gibboſitatis uentoſe ſo ponit unum ſpeciale meꝺicamen ſumenꝺū ꝑ iteri us ſtupefaciendo iuuās. ſa ibi ꝛ. ꝺe eis ꝓio ꝺixit. hec currit curſu gibboſitatis ventoſe. ſ. q̄ſtū aꝺ cu ram ꝺāꝺo meꝺicias ꝓius ꝺigeſtiuas et euacuati uas et cōſumptiuas reliq̄rum māerū et etiā apli cando meꝺicias locales ex unctōibꝰ et emplīs ꝑ

quibus omnibus recturen.ē supra in loco ppio ō fa parte dixit. Et de eis in quibus ē iuuamētum sedando dolorē cum stupefactiōe est vt tumātur gentiane.ꝛ rubee ꝛ ameos ꝛ aristrologie ꝛ calamētū. Ista oia itēse multū calefaciūt ꝛ resoluūt vt habuistis supra ꝛ seis citrulli ēt iuuāt puocañ heremodactilozū ꝛ buziden . ista a proprietate resoluūt ex iuncturis utā sepe . ꝛ almebezara ꝛ almugath.de mugathi dictum pax supra est radix calida ꝛ ficca Amebezara nō repio qd sit. oz esse corruptū vocabulū.sz ēt oz esse radix resolutiua ꝛ exicatiua. ptes eqles oiuz.s.istox tumant opij ps media unde fit stupefactiuū totū medicamen sz sint plura intrantia calida q̄ quō hoc fit possī. est alibi uidendū fo ꝛ quinto cañ huius dosis sit usq3 ad.3.ij.nō exhibeat tū nisi post sex menses sicut ēt cōe est reliqs opiatis naleret loco isti⁹ egetea Me.sz i maiori dosi.ꝛ sic finis huius capti.

De regimine cauterij

Et de cauterizatio.

Expeditis cal'is diuersox modozū.ꝛ interiozū curatiuorū dolorū iucturarū .s. p potiones empl'a linimēta epitimata ꝛ balnea tam domestica q̄ stupefactiua . Jā inter ipse ponit mōm cure p cauteria pcipue actualia . qñ de potentialibus nō multū diuersificant auctores ꝛ h facit in dolorib⁹ a materia frigida. ꝛ h est q̄ dicit rubrica Regimen Cauterij.s. actualis ad eos.s.dolores a materia frigida. Et ex hoc ordie potes tu duo pcipal'r ellicere primū q̄ cauteria i curatiōe taliū dolorū petūt sic in doloribus a cā frigida q̄ non calida quoniā i cura calidozuz non ponit regimen cauterij ut patebit innuens q̄ illis doloribus nō sic ueniūt cauteria sicut i dolorib⁹ a materia frigida. Colligitur fo ex ordine cal'ox q̄ ipe posuit istud cal'm ipsum ultimū i curatione bozū dolorū.ut ex hoc innuat q̄ medic⁹ nunq̄ oz atētare curā p cauteriū.maxie actuale nisi prius tēptauerit oia alia regimia ad curā illozū possibilia.ꝛ tūc solū qñ reliq̄ nō sufficiunt ad cauterium recurēdū est Et hec ē cois medicozum sentētia ꝛ albucasis pcipue in pria sua pte cap .44. ō cauterizatiōe podagre ibi dixit. Cū ergo curatur podagra frigide cāe.cum modis curatiōis.s.possibi lib⁹.ꝛ nō remouentur dolores. tūc cauterium remouet ꝛc. Idē uoluit aliebas.viiij.pratice cap. 81.ad pcipiū satis. In cap.āt duo facit ptio ipe ponit ordinē quēdā modū cauterizādi cōem pluribus iucturis fo ipe ponit q̄ fieñ ad viuificañ vtutem.qñ fiat actual'r cauterizatio.fa ibi in fine cli Et oz vt sit de pria pte dixit de cauterizatōe bōa eis.s.si pur fiēda est aut.i.ꝛ ō eis q̄ surgūt.i.sūbueniūt loco cauterij.i.loco cauterizañ qz nō solū h ponit forma cauterij sz ēt ponunt dispōsitōes seruientes indebite cauterizan.est ut iacet iferi⁹ fm figurā q̄ oz.s. ut māifestet loc⁹ doloris ꝛ cauterizādo ꝛ prohibeatur ei mot⁹ non tātū actual'imo neq3 q⁹ se mouere possit ne.s.impediat pp dolorem opatōe z medici.s.ligetur ꝺuenient ut decet ꝛ cō seruetur circuit⁹ doloris.i. circa locū doloris fiat circul⁹ vbi gra circa os.siue si noluerim⁹ cauterizare siam fiat circul⁹ cū icaustro ꝛ ipleatur medium ei⁹ salle.i.i medio circuli ppie circa os . ipm sic pōatur sal mediocriter tritū ꝛ ponatur desup paruz olei ꝛ ponatur desup panus ō lana uel.s.lineus dur⁹ supra sal ꝛ oleū q̄ sūt supra locuz cauterizañ. Et sint pitia cauteria diuersa fm.s.formā ꝛ figurā loci cauterizañ quoniā i diuersis mēbris diuersa ꝺueniunt cauteria uel ēt p eodez cauterizan.membro vbi gra in sia sint cauteria diuersa i grossitie ꝛ subtilitate ut unum fort⁹ ipsimere possit q̄ aliud ul' alit i eodē cauterio sint diuersa pūcta cauterii ut unica opatiōe diuerse fiāt cauterizatiōes sz fm sensus magis placeat p ea q̄ sequūt Et igniātur cauteria illa diuersa ꝛ administretur ipsimis taliter ut nō sentiātur calida.i. sentiātur nō intēse nimis calida approximētur p̄ prius ea q̄ sunt subtiliora.qz nimis calefacient ppter minorē multitudinem forme calidi. Deide sentiāttur cuz ea.s.caliditate satis intensa deide fiāt fortia.i.fortiter ipsimentia donec nō possint tollerari ꝛ istaz gradatōez ipe signāter posuit ne natura nimis terreretur ꝛ ex timore forte syncopim incurreret sed paulatine assuefacta natura min⁹ leditur. Cū ergo pertrāsierint vtutez.s.vstionis māifestañ.i. cum ipertrāsiuerint calefacieñ ꝛ urendo ita.s. q⁹ ustio ꝛ a patiente ꝛ ab operante sit cognita. perfozetur suple tunc massa.s. panus cuz sale ꝛ oleo pfozetur cum ferro ignito ꝛ suple tunc pcipiat ei vt iclinetur.s.dict⁹ patiens ꝺuertendo se supra locum cauterizatuz q̄ten⁹ egrediatur sal ꝛ oleū ne .s.i loco remaneāt.qz si remāerēt ꝺtinuo adderēt in cauterizañ deinde cobopiatur cū lana ꝛ ligēt h est q⁹ dixit i pria parte p Intelligētia tū ulterioi ō bonitate ꝛ utilitatib⁹ cauterii ꝛ electis actual' supra potētialē uel eō ꝛ modo cōi applicationis satis ego dixi supra in tractatu rupturarū ꝛ gibositatis ad illa loca p ista mā debite itelligenda recurratis debetis ēt itelligere q⁹ p cauterizando diuersas iucturas diuersi diuersa sunt imaginati instra ēt cum diuersis cauterijs circa eādē iunctura cauterizāt ō qb⁹ spial'r recurrat ad aliebatem ꝛ albucasim locis supra allegatis. Cōmemoro ēt hic uobis q⁹ sz cauteriū cōiter laudetur in oi morbo materiali a cā frigida qñ reliq̄ ꝛc. tū ipm non ppie ꝺuenit in dolore iuncturaruz qñ mā ē igrossata nimis ꝛ idurata.sz pcipue ꝺuenit.qñ propter exuberātiaz materie ꝛ remolitiōem ligamētoruz dislocatur iunctura ut colligebat sexto afforū. in auffor. qbuscunq3 a flatica molestatis vtebrum foris resilit his tabescit crus ꝛ claudicāt si non urantur.s.cauterizētur ꝛc.ibi ppie utebatur cauterio ppter exicare ꝛc.ut alias declaratuz ē. hoc dico eē uerum de cauterio actuali intelligēdo. qz de potentiali aliquādo medici utuntur ppter alios fines ut infra magis uidebitur sz ēt ad illos fines ꝺueniret actuale.ut in ppositō posuit.o.A . cōez

eius utilitatem i oi dolore iuncturarum a cā frigida ut supra est introductū cal'm. Et sc spialiter notandū pro intellectu modi cauterizañ. hic positi ab.d.A. quem alij nō posuerunt. s. de ponen sal ⁊ oleū in medio circuli facti supra iunctură supra quā q̄rim⁹ cauterizare. ⁊ postea superponere panum ⁊ postea gradatim cauterizare ꝑz modum expositum q.d.A. immaginat⁹ est istum mōm artificialem tñ pp minus ledere infirmum. tñ qz isto modo ꝺueniēti⁹ adimpletur intētio medici q̄ solū cū ferro cauterizañ. Nam sic calefacien prio calefit sal ⁊ oleū ⁊ sic ꝺnter plus ⁊ plus calefit ⁊ sic ferrum nūq̄ nisi usq3 ad ultimū ꝺuenit ad ꝺtactū imediatū carnis ꝛz mediāte salle facit ustionē. ⁊ sic sal ē imediatum cauterizās. quod ēt ē uirtualiter ad ūlā intentōez pp quā cauterizat' iuuatiuū oleū aut parū addit⁹ pp hoc q⁹ sal firmū manet intra circulū facit ēt ut sal citi⁹ igneatur ēt fortc aliq̄l'r mitigat dolorē cauterii pan⁹ ēt supponi tur ne sal fieret iflamatū citi⁹ q̄z medic⁹ intendat ēt forte resiliret cū caliditas ferri si aliq̄l'r intense cōicaretur. sicut ēt ꝑz proiecto salle i cinerib⁹ calidis q⁹ crepitat extra cineres humido suo itrinſico in uentositatem ꝺuerso si igitur pan⁹ suppositus a circūstantib⁹ manibus deorsum ꝑssus teneat' clauso ifetus salle ꝺuenienter fiet p sal causticatio. ⁊ si pteo salis essent satis grosse supplerent uices plurimuz cauteriorū sicut ēt fuerit cauteria artificialia cū pluribus pōctis ⁊ sic ꝑz bene itelligen quō iste mod⁹ ē ad cauterizañ ꝺnientissim⁹ tū q⁹ minus crutiat' eger qz fit ꝺductio ꝛrie q̄litatis paulatina ⁊ nō subita tum qz in uirtute salis adipletur i tētio medici in cauteriz.nt dcūm est. s. p uirtualē ficcitatē ei⁹ ēt nō ē tāctus timor de ꝺtactu neruorū ꝛc. Reliq̄ oia sūt clara ꝑut litteral'r ē exposituz.

Attēde ēt util'r i ista mā q⁹ ista cauteria actualia sine potētialia in diuersis sitibus mēbrorū stante ēt dolore i eodē loco pp diuersos fines. Nā stante verbi gra dolore in genu aliquādo cauterizant medici i loco genu. tñ aliqñ supra locū genu i cosa aliqñ infra i crure. ⁊ ꝟ pp diuersas itētiōes. nā si mā fluat ad genu per mēbra supiora ꝺnienter fiet cauteriū supra genu p tres ul' q̄tuor digitos i cossa. ut i illo loco recipiat' mā qm mēbrū per dolorē disponetur ad recipien. multipliciter materiā ⁊ per eādē ptē euacuabitur. ió opportebit orificiū teneri lōgo tpze apertū. Si ꝟo materia eēt ibi dez paulatie ꝺgesta tūc ꝺnient' fieret cauteriū super loco ad eā materiā exicandū ⁊ per eā ptez euacuan. ⁊ ad membrū ꝺfortan. ꝺueniret etiā fieri cauteriū infra ꝟbi gra i crure p tres digitos infra genu ꝟ tamen fiat cuz igenio. ne ptigat' ad fines muschuloruz qz eēt timor. ió forte tuti⁹ erit magis infra q̄ per tres digitos facere cauteriuz quōiā ēt ad illuz locuz ōriuabit materia q̄ paulatine in genu generaret' ⁊ ꝺsequēter ꝺfortato genu fieret ꝟa cura ꝛz expedit tenere apertuz orificium m'ro tpze credo ēt forte ꝺueniret fluente materia ad genu quoniā ꝓpter dolorē ⁊ ꝺcauitatez transibit materia etiaz ultra genu usq3 ad locum cauterizatum neq3 in genu remanebit itaq3 siue fiat dolor p materiam paulatine ꝺgestam siue per materiam fluentem laudo fieri cauterizatōem in loco deorsuz ⁊ istud ꝓpri⁹ ꝺuenit quando dolor a materia congesta nō fuisset multum cronic⁹ quo casu melius credo erit cauterizare primo locum ⁊ postea pos pōt cauterizare locum inferiorem ut patebit ꝺsideranti. Primum erit ad curandum actuale dolorē remouen. causam existen. Scōm erit ad ꝓfusionem. ⁊ erit ad diuersionem materie ut ꝑz. ⁊ istud q̄ dixi de cauterio idez intellige ō medicina ꝺburente uel uessicāte ⁊ cauterizante. ⁊ sicut exēplificatum est de genu ita intelligatur de dolore siatico correspōdēter facien. s. ruptură in nate uel i cossa ul' ifra genu ⁊ ita uidi singularē utilitatē in domino petro de carpalica ꝓposito ecclesie maioris Papie q⁹ cū m'ltis annis bis uel ter in anno laboraret graui dolore siatico posito sibi ruptorio in cossa in parte siluestri fuit curatus ex illo dolor ꝛz semper tenuit orificiū apertū tenen. intra orificium unum cicer grossum oi die ipz renouādo. Ego quoq3 in artetico dolore pluriū mēsium scis sufficiētib⁹ euacuatōib⁹ feci ruptorium in palma man⁹ sinistre in domino alexandro spinolla ⁊ fuit curatus ꝟa cura ⁊ nūq̄ postea recidiuauit hec bene notate quōiam in casib⁹ huiusmodi ista sunt plurimi inuamēti lege lr̄am totā usq3 ad aliam partem.

Et oz ut sit super caput q̄ est ꝟa pars principal' in q̄ ipe ponit unū obseruādū qñ corp⁹ debet cauterizari ad uiuifican. uirtutem q̄ forte ꝓpter dolorem dissolueretur. ⁊ dicit. ⁊ oz ut sit supra caput infirmi. i. iuxta caput. uas plenum aqua. s. simplici ⁊ aq̄ roxata cū. q̄ abstergatur facies ei⁹ quādo sudat. s. p dolore ⁊ si apponeretur i ea etiam parū uini romatici nō esset nisi bonum. Nā oia simul mista sua aromaticitate ꝺfortāt ꝛps ⁊ stiptice aqua rox. prohibent ipsoz dissolutōem Et ꝟ q⁹ hic ponit. d. A. est etiam fienda in omni uehementi dissoluc spirituū a cā calida Addit postremo ⁊ caueatur ne caro adduratur ⁊ ulceret q̄. s. operatione ista nō est necessaria ut aduratur patet ⁊ sic finis huius capituli egregii.

De cura calidi humoris.

o Portet ut curetur cum eis ꝛc. Hec est tertia pars principal' prime parē supra diuise ō cura in spetiali doloz iūcturaz i q̄ posq̄ i duab⁹ ꝑceden. partib⁹ determinauit primo ō cura doloz a cā frigida ⁊ ſo ō cura doloris uētosi. Tūc tertio determinat ō cura dolorū taliū a cā calida pendentiū ⁊ maxime a collera ⁊ ꝟ faciēdo tria facit quoniā primo ipe pōit general'r curā ex parte regiminis in dieta etiam applican. quedam medicinalia magis et interius ⁊ exterius applicanda ſo principaliter ipse ponit medicinas locales siue p exteri⁹ applican. tertio ipse ponit curā magis per medicinas solutiuas ſcōa ibi. Scias q⁹ qū

ipsa sc̃ frigida ꝛc. ēt̃a ibi. Sumãtur mirabolãoꝝ citrinoꝝ ꝛc. primo ēt ponit regimẽ ad dietaz pertinens generaliter scõo ponit cãm spãlem in medicinis exibendis scõa ibi ꝛ oz vt soluantur de prima parte dixit. Oz vt curet cum eis q̃ infrigidãt ꝛ humectãt ex oleribꝰ ꝛ carnibꝰ ꝛ cibis ꝛ fructibꝰ intellige talibus oĩbus humidis non tñ superflua hũitate qm̃ superflue humida reddunt humores aqueos ꝛ fluxibiles ꝛ instr̃a iuncturaꝝ relassant ꝛ ꝓterea fine ca. sequent̃ ipse aboꝛet ea q̃ replẽt sanguinem aquositate plurima vt sunt pessica ꝛc. Idem intellige de reliquis cibis addit ꝛ lenimẽtis ꝛ embrocis ꝛ cerotarijs qꝛ. s. talia sint frigida ꝛ humida intellige v̄m esse sumpta indicatõne a materia doloris cum quo tñ stat q̃ bita intentiõe a compositione mẽbroꝝ q̃ ꝓnimiã hũitatẽ relassantur ꝛ sic fiunt aptioꝛa ad recepc̃ superfluitatum qꝛ talia notabl̃r hũida nocent vt sepe supra dictum ē ēt bita a tp̃e morbi ut fluente materia in principio repcutiendo materiã lenimenta ad stipticũ declinãtia magis ꝺueniat addit. Et exercitet̃ eũ equalitate non intelligatis q̃ stante dolore v̄bi gr̃a in pedibus q̃ corpus debeat exercitari deambulando qm̃ tunc quies mẽbroꝝ inferioꝝ ꝺuenit ꝛ non motus ut manifestum est ꝛ hoc generaliter uolunt oẽs sed bene uolnit q̃ exercitet̃ cum equalitate. i. cũ temperamento ꝛ ꝺueniẽtia s. fricationibus mẽbroꝝ superioꝝ in casu dcõ ut mã ꝓhibeat̃ a fluxu deoꝛsum ēt ut ab interioribus ad exterioꝛa ducãtur ꝛc. getato tamen dolore ꝛ euacuata materia etiã i dolore podagrico in declinatõe ꝺuenit leue exercitiũ pedũ ad reliquias materieruꝝ resoluẽdũ ꝛ mẽbra ꝺfortan. addit circa exibitionẽ balneoꝝ. Et balneãtur cũ aq̃ dulci postq̃ effundit̃ sup extremitates eoꝝ aq̃ frigida in domo prima. i. in domo vel cassa pria balnei vbi est aqua tepida balneantur in aqua dulci tepida ideo addit ꝛ administretur tina tepida deinde submergatur in aqua tepida subitoseme ꝛ fundatur super pedes eoꝝ aq̃ frigida vult i suma q̃ talia coꝛpoꝛa balneẽtur in aq̃ tepida nõ calida ne materia ignerec̃ fit ãt tale balneũ ad ꝺuertendũ mãm exteriꝰ ēt ad ifrigidandũ ꝛ hũectandũ mãm talẽ calidã ꝛ siccã. Sz qm̃ tale balneũ relassat ꝛ mãm ponit in fluxu ne ergo in iũcturis pedũ recipiat̃ materia. intendit. d. A. ꝺfortare iũcturas pedũ cũ aq̃ frigida. iõ iubet pr̃ꝰ sup pedes infundi aquã frigidã. Iste igit̃ textꝰ maxime intelligit̃ in patiẽte dolorẽ iunctu. pedũ tñ a cã colꝛia quoniã in dolore aliarũ iuncturarum non posset verificari lege l̃am totam qꝛ clara est.

Et oz Nunc ꝺfir ipse põit vnũ can. circa medicinas exibendas i cãu duo facit quoniã primo facit B scõo ponit descripc̃ cuiusdã medicaminis in quo ē intentio solutõis ꝛ ꝓuocat̃ ꝑa ibi. medicamen bonum ꝛc. de prima parte dixit. Et oz vt soluant̃ ꝛ ꝓuocatõe utantur cum eis i q̃bus nõ est calefactio plurima ꝛ exemplificat ō ꝓuocan. sicut est sirupus roꝛ. de soluen. sicut est dia citonitem solutiuũ. Nota signanter posuit can. in ꝓuocantibus ꝛ solnentibus quoniam in talibꝰ in casu vt plurimum errare ꝺtingeret qꝛ ꝓuocantia ꝛ solnentia ut plurimum sunt calida ꝛ ficca vt supra visum est. Fuit igitur expediens in his redc̃ medicum cautum stante morbo a causa calida. Nota ꝑo q̃ posses dubitare de sirupo roꝛ. qõo sit ꝓuocatiuꝰ qõ triplex reperitur sirupus roꝛ. qdam fit cum suco roꝛarum ꝛ est aliqualiter solutiuus qdam fit cum ꝑba ficca roꝛarum infussaruꝝ ꝛ b̃ est satis stiptic⁹ qdã fit cum infussione roꝛarum recentium ꝛ iste est aliqualiter aperitiuus ꝛ ꝓuocatiuus ꝛ de isto est hic sermo quoniam in parte superficiali roꝛ. recentium est v̄tus calida aperitiua vnde ponitur ꝓuocatiuus. Et de hoc hẽtis hic mentem. d. Aui. quoniam de alijs intelligeꝛ nõ posset̃ notate hoc bene de sirupo tamen roꝛ. ipse in cap. inferioꝛe faciet vnum qui est sirupus solutiuus ꝛ de illo non intelligit de diacitonitem solutiuo facit duas descriptiones quinto canõn. tractatu ꝑo prima ē notabiliter calida ꝑa nõ ꝛ ē q̃ fit cum carnositate citoniorum illa est q̃ formari ꝺz in isto casu ponit alias duas in ca. inferioꝛe prima satis erit ꝺueniens posuit ēt ipsius descriptionẽ. xiij. tertij i cura generali malitie ꝺplexionis cũ materia vbi tantum intrant citonia zucharꝛ ꝛ scamonea ego aceptarẽ illã q̃ dicta ē q̃nto cautꝰ ponit ꝺsequenter medicamẽ ꝛ dixit medicamen bonum in quo sunt ꝓuocatio ꝛ solutio ꝛ sedatio doloris. Bz. sels melonũ ꝛ sels citrulli ista sunt ꝓuocantia ꝛ frigida ꝛ hermodactiloꝝ alboꝝ qꝛ sunt alijs electioꝛes ꝓ hos soluit ꝛ almugat ē radix, vt dictum est supra ēt ꝓuocat olum asi partez vnã opij tertiã ptẽ. i9. per hoc fit sedatiuũ doloris ego tñ simul nõ efficerẽ medicinã solutiuã ꝛ stupefactiuã simul quoniã videnꝛ ad ꝛria ꝓmouere ꝛ forte est l̃a corrupta ut loco opij debeat dicer̃ opij ꝛ tunc erit v̄tus fortiꝰ ꝓuocatiua existimo tamẽ q̃ fuerit mẽs sua vt esset stupefactiua ēt ꝓuocaꝛ ꝛ soluere per secessum videntur esse ꝛrie operatõis sed. natura dirriget euacuando materias hiles vt ꝑ secessum euacuantur ꝛ q̃ ꝑ sudorem vel vrinã ꝑ illas vias educet ꝛ in v̄tute stupefactiuũ dolorẽ sedabit ꝑm mõm alibi videndũ egregentꝛ omnia ꝛ sit dossis eiꝰ. z. iiij. v̄ esse fortis dossis. s. qꝛ nimis stupefaceret sed forte ꝓpter solutionẽ. ei ꝺiuncta impediet̃ eiꝰ stupefactio tanta ꝛc. cũ z. iiij. z. s. puluerizando ꝛ exibendo cũ modico aq̃ ordei ē. n. ꝑsentẽ iuuamẽti ꝛ sic ē finis hꝰ ꝑsentis ca.

De Epitimatibus.

Cias quod Scias q̃ quãdo ꝛc. Nunc spãlius in hac ꝑa parte ꝓsequitur ponendo ordinẽ per localia applicãda in tali dolore a cã calida ꝛ duo facit principalr̃ quoniaz primo ipse ꝓbet fieri vnũ errorẽ q̃ faciliter cõiteretur i principio horuz doloꝝ dãdo ēt mẽz corrigen. si cõtigeret ponen. ꝺfir medicinas ꝺueniẽtes in prin. ꝛ augumento talium doloꝝ scõo ipse põit medicinas magis ꝺueniẽtes in fine talium doloꝝ fine declina

tione scõa ibi. Et de eis q̃ inuatiua sunt in fine talium doloꝝ sine declinatõe scõa ibi. Et de eis q̃ inuatiua sunt in fine ꝛc. pria adhuc in duas qñ primo facit qđ dictum ẽ scõo ipse ponit unũ can. multum vtile cum vtimur medicinis frigidis in doloribꝰ mãlibus scõa ibi. Et cum sedant dolorẽ ꝛc. prima ẽt in duas qñ prio ipse docet cauere ab errore dicto ꝛ errorẽ corrigere secũdo ipse narrat medicinas ꝺuenieñ ꝛc. secunda ibi. Et qñq̃ põitur super illud ꝛc. de prima parte dixit. Scias q̃ qñ ipsa. s. medicamina q̃ applicãt sunt frigida stiptica sicut sandali tunc fortasse ledunt ꝛ rõ ẽ qñ frigiditate ꝛ nimia stipticitate stante iã fluxa mã corrigatur mẽbꝝ ꝛ mã magis ꝓfundatur ꝛ sic duplicitez nocet tñ qz mẽbro ad minores dimẽsiones deducto eadẽ stante mã mẽbꝝ a mã extendetur ꝛ dolor augebitur ẽt qñ magis ꝓfundata mã alicui maior fit dolor qz mẽbris aliqñ magis sensitiuis vicinantur ẽt indisponitur materia ad resolutionẽ vtꝫ ꝛc. Jõ addit ymo oꝫ ut sint. s. medicie tepozem facieñ. i. aliqualẽ leuẽ caliditatẽ inducẽtes ꝛ leniant. s. aliqñ qñ. s. talia stiptica applicata dolorẽ inducunt addit dando intelligere q̃ nõ solum ꝑt comitti errozem in applicatõe medicaminuꝫ ꝑ hoc q̃ sunt stiptica sed ẽt ꝑ hoc q̃ sunt frigida nimis qñ ꝑ frigiditatẽ ꝓducitur ad fil'ia nocumẽta q̃ dicta sunt supza. Et qñ leduntur cũ infrigidãtibus ꝓp tensionem eoꝝ. s. mẽbroꝝ dolentiuꝫ fcã a materia ꝯfso deorsum mẽbro circa materiaꝫ ꝓp frigiditatẽ medicaminis administrentur ea q̃ mollificant. s. ad dilatãdum ꝛ rarefacieñ mẽbꝝ ꝛ hoc mõ phibebit extensio membri ꝛ dolor mitigabit ꝛ exemplificat sicut rob. i. vinũ coctuꝫ nõ fit tñ vinum nimis potens ꝛ oleum roꝝ. factuꝫ. s. ex oleo cõi oliuaꝝ maturaꝝ ꝛ cerotũ. s. Ɓ. ỏ quo dictum est supra qđ fit ex solo oleo roꝝ. cum cera Nã talia aliqualiter leniunt ꝛ sic dolorẽ mitigãt ꝛ errozem corrigunt. Nota q̃ signãter ỏ docuit uitare errozem ꝛ ipsuꝫ corrigere quoniã fluente materia ꝛ maxime calida intentio est phibere fluxum materie fluxure q̃ stipticis ꝓficit ꝛ repcutere ẽt iã fluxã ꝑ ꝓte materiã q̃ frigidis ꝛ stipticis etiã adimplet tamen vẽs dictum est illa stiptica phibentia fluxũ nõ debent supra locum dirrecte apponi sed supra ꝑ duos vel tres digitos ad phiben. materiã vel fluxum eiꝰ sup locum ỏ apponi debent ea q̃ repellant siue repcutiant siue igit error fiat vt pure vel principaliter stiptica applicentur loco dolẽti siue etiã frigida nimis ꝛ stiptica ẽt sup loco ponerentur ꝓp medicum nõ bene ꝺmensurañ medicinas ꝑm morbum ꝛ naturã eius ꝛ cuilibet ẽt ꝑito facile euenire posset. Jõ fuit conueniens Ɓ ponere istum can. multa hic dici possent q̃ dicta sunt vtiliter i ca. generali de cura illa parte. Repcussio autem materiei a membro ꝛc. ad illum locum recurratis. Sequitur illa pars.

Et quandoqz Ubi incipit ponere diuersas medicinas ualẽtes in ꝑn. morbi ꝛ aug. a tali materia ꝛ posset diuidi in tot ꝓtes quot ponit descripẽ ꝓtes patebunt legendo dicit igitur ꝓmo. Et qñq̃ ponit super illud. i. membrum dolens a materia calida in ꝑncipio ꝛc. pannus infussus aq̃ ꝛ aceto ꝑz qũo valz in mã nisi tamen sit maximus feruoꝝ non ꝺz poni remedium actualiter frigidum sed ꝺz tepefieri aliqualiter in virtute illius anff. frigidam inimicuꝫ neruis ossibus ꝛc. addit. Et de eis q̃ sunt experta est sucus extremitatum canne humide. i. noue ꝛ recentis. Cum. n. ex eo linimentum fit sedat doloꝝ statim Canna ꝛ si multiplex reperiatur intelligitur de canna q̃ nascitur in paludibꝰ vel ꝓpe aq̃s q̃ ẽ exterius innanis cuiꝰ radix ut dixit Serapio põtica ẽ. i. ad stipticuꝫ declinat ꝛ ualet emplata attritiõi neruoruꝫ ꝺsequenter in hoc casu ꝺz ꝺuenire multuꝫ ponit aliud dicit. Et iterum terrant glandes optime ꝛ ꝺequoquant uehementer ut. s. vius stiptica in qua possit remanere ꝛ embrocentur cum eis hora longa addit. Et cum tollerãt in frigidantia ꝛ nõ faciunt eis doloꝝ ꝑ inspissationem ꝛ tensionem tunc nõ est aliquid. s. ita iuuatiuum. s. ad epitimandum sicut aqua endiuie ꝛ aq̃ sollatri ꝛ aqua sp uiue ꝛ aqua bletarũ ꝛ cucumeris. s. oia simul sumpta quoniã in toto est vius frigidã ꝛ humectatiã cũ aliquali ꝺfortatione stiptica vtꝫ ꝛ cucurbita. s. incisa tpe suo ꝛ supposita i maxia inflatione ẽt ꝺuenit ꝛ fil'ia addit ponẽdo ep'm in quo nõ ꝑt esse timoꝝ de nimis infrigidando dixit ꝛ fil'r ep'm cũ adipibus. s. humectañ non intense caliditatis vt pulle iuuenes vel oleo cõi ꝛ fil'ibus eis. s. humectãtibus sicut esset mucillago dragaganti ꝛ seis lini ꝛ cum mellonibus. s. ipsos buliendo ꝛ postea pistando ꝛ cuꝫ dictis pinguedinibus miscendo in forma emp'i supple est conueniens ꝛ declarando eius vtilitatez dixit ipsa. n. s. talis emp'atio ifrigidat ꝛ lenit simul utꝫ addit ꝛ mucilago pslij est fortis infrigidatiõis dixi uobis qũo ponitur stupefactiuũ ꝛ dissoluatur cuꝫ aceto est multum potẽs in casu ut ponit Azaranius i tali cura addit ultio circa hanc partem. Et iterum sandali ꝛ memite ꝛ fil'ia sedant dolorẽ. s. talem. memite ẽ herba frigida ꝛ humida ex cuius suco fit Sief memite ꝛ multum laudatur in oltalmia ꝛ in oĩ passiõe calida occuloruꝫ a Mesue ꝛ a reliquis auctoꝝ sua igitur humiditate cum tẽperat ficcitatẽ sandaloruꝫ. Nunc consequenter ipse ponit unum can. cõem ꝛ obseruañ in applicatiõe medicinarum frigidarum cum apponẽt ꝑncipaliter ad sedandum dolorem materialem dicens. Et cum sedant dolorem. s. tales medicine frigide tunc oꝫ ut aufferantur ꝛ renouentur ꝛ rõ clara ẽ quoniã tales medicine sua frigiditate ingrossant mãm ꝛ claudunt poꝝos membri maxie tales stiptice ꝛ eã ꝓfundare faciunt in membro ꝛ consequenter indisponunt eã ne resoluatur ꝛ ꝓpterea ubi est modica talis materia non nimis furens ꝛ circa superficiem existens laudauit Rasis in deiuncturis non debere apponi medicinaꝫ localem quoniam per se ipsum reducetur ꝛc.

Et de eis que Dec ẽ scõa ꝑs huiꝰ principalis ca. in qua post

quã posuit medicinas magis valẽtes in principio ⁊ aug. Nũc ipse ponit medicinas q̃ ꝓprie ualẽt in ɔclinatõe resolutõis. ſ. resolutis ꝓb⁹ subtiliozib⁹ ipſi⁹ mãe lz Rasis vt dixit supra uoluerit in declinatõe taliũ doloꝝ nõ eẽ necessaria remedia ⁊ posset diuidi ꝑs in tot ꝑtes quot medicinas ponit partes patebunt de ꝓia igit ꝑte dixit. Et de eis que inuatiua sunt in fine residuoꝝ doloꝝ iunctura rũ ⁊ podagre calidozũ est ut sumant aloes ⁊ croci ⁊ mirre partes eq̃les ⁊ leniãtur cũ aq̃ cauł aut endiuie sed sc̃ũ q̃titatez caliditatis quoniã si timeremus q⁹ ꝓp talẽ medicinã mẽbrũ i caliditate adhuc inrẽderet tunc ad remissionẽ caliditat̃ medicine ipse aponit aquã endiuie. Nota tamen ⁊ tale medicamẽ ⁊ sequentia uideant notabiliter calida ⁊ sic in casu non utdeantur ualere tamẽ cõsiderãdo diligenter tunc maxie ɔueniunt quoniã primo mã est ingrossata per medicinas frigidas ⁊ in profundo mẽbri profundata mẽbra ẽt q̃ natura liter sunt frigida per medicinas frigidas sunt debilitata ẽt ex doloꝝ ɔuenient igitur in declinatõe partim ad habilitañ materiã resolutioni ⁊ ad cõfortañ dicta mẽbra debilitata per medicinas frigidas precipue tales medicine ɔueniunt q̃ vltra q⁹ calefaciunt ⁊ ɔfortant vt ꝑz ɔsideran̄ simplitia de quibus. ũ. dictum est. Mã aloes ut dixit ⁊c. d. A. scõo can. valet doloꝝ ib⁹ iũcturaꝝ ⁊ addit Mesue ⁊ doloꝝ ib⁹ a cã calida vel collera factis de reliquis dictum est supra addit. Et iteruz cerotum ſ. H. de quo dictuz est sepe cum oleo camomiliõ ſ. est ɔueniẽs. Et itezuz diaquilon dissolutum cuz oleo camomiliõ. ſ. est ɔueniẽs. ītellige de diaglõ suo scripto quinto can. vltus finẽ q̃ nõ est intẽse caliditatis ⁊ nõ de diaglon magno Mesue quo cõiter vtimur nã ipm ⁊ multo calidiuſ ponitur tñ ab eodẽ diaglon puum q⁹ in casu nr̃o multũ ɔueniret ad frigidũ ⁊ bũidũ declinat ⁊ dixit q⁹ valet dissoluẽs morbos a caliditate factos. Et postea ɔsr vltio circa hãc partẽ ponit can. circa balnea q̃ balnea in declinat̃ maxie cõuenire dicuntur ⁊ dixit balnea q̃ eis nocent sunt balnea q̃ eis nocẽt sunt balnea calida. ſ. minerales in casu ꝓp dubiũ infl'ationis frigida vo q̃q3 iuuant nõ tamen in ꝑfe declinat̃ q: nõ efficiunt vtilitatel q̃ tunc q̃runtur q̃ sunt supra ꝓme dicte sed interduz tꝑe principali ⁊ aug. ɔueniunt. Jõ dixit quãdoq3 iuuant ⁊. i. ꝓ quanto repercutiunt ⁊ ɔfortant ⁊ sedãt doloꝝ vt ẽ supra dictum ⁊ sic est finis huius ca.

De Solutiuis.

Amantur mirabo

Sequitur de solutiuis rubrica. Jn isto igitur cal'o ponit descrip. solutiuorum in casu conuenient duo tñ facit quoniã primo facit ℔ scõo ipse reddit ẽt ad ordinandum debitas eis dictas maxie ex ꝑte cibi scõa ibi. Et isti quidẽ iuuantur plurimum a cibis ⁊c. ꝓia adhuc in duas quãdo ꝓio ponit medicinas magis valẽtes in mã simplici calida ſo ponit eas q̃ valent i mã mista dominãte tamen mã collerica scõa ibi. Et cum est illic compositio ꝓia posset diuidi i tot partes q⁹ ponit describẽ partes patebũt dixit primo. Sumãtur mirabolanoꝝ citrinoꝝ. ʒ. x. ⁊ hermodactiloꝝ ⁊ buzidem amboꝝ ʒ an. ʒ. iij. seis Apij ⁊ Anexi ad corrigeñ inflationem aptam euenire ex hermodatilis amboꝝ an. ʒ. ij. cõficiantuz cum zucharo dissoluto. i. puluerizato si placet vł dissoluto in aqua endiuie ⁊ addit illis spiebus ꝑ fieri confectio in morselis ponendo p q̃libet. ʒ. i. spẽrũ lib. i. zuchr̃ de quo ipotu sumatur oi die. ʒ. ij. vr̃ innuere q⁹ sumatur in forma pulr̃ p ℔ q⁹ dixit in potu ⁊ re va si tñ de tertio poneretur sicut sunt spẽs sicut fit cõiter in puluerib⁹ esset dossis spẽruz p qualibet dossi. ʒ. i. ⁊ ect multũ ɔueniẽs dossis ⁊ leuis exiberetur ergo oi die. ſ. fieñ solut̃ ⁊ est egregia medicina ⁊ in casu ꝓticãda vt ꝑz considerãti ea q̃ supra sunt dicta. Si vo fieret in forma cõfectõis sc̃ũ mõm dictũ de tertio ad debite soluen. oporteret sũere plusq̃ duas. ſ. ymo ad min⁹ posset dari. ʒ. ſ. si tamen veles ea vti oi die nõ ɔz esse maioz dossis. ʒ. ij. in morsellis ponit aliud vnde fit confectio diacitoniꝝ ℔ mõ. Et itez sumatur succi citoniozñ lib. i. ⁊ aceti de nino ad ʒ̃ am aceti fructuũ. ʒ. iij. ⁊. ʒu. lib. i. ⁊. ʒ. iij. ⁊ dossis eius sit. ʒ. ſ. vsq3 ad. ʒ. i. ſ. ibi cũ posuit zucchari lib. i. ⁊. ʒ. iij. cadit carta noua inter ly ⁊ ⁊ ʒ. iij. ubi deest aliq̃ solutiuũ tñ i oibus uoluminibus circa hãc partẽ vissis q̃ fuer̃ sex uel septẽ uel fuit lr̃a sicut est in meo ⁊ aliqui sic ɔtinuãt lr̃am nihil interponẽdo alig interponũt dicẽtes ⁊ cer̃ ʒ. iij. ⁊ oẽs male qñ medicamen nõ esset solutiuũ sicut intẽdit. d. A. ego nisi q⁹ dossis esset nimis magna dicerem q⁹ ibi deberet esse scamonee sed trã seat tanq̃ non intellectam ⁊ veniam⁹ ad aliã ⁊c. ponit aliã diceno. Et iterum hermodactiloꝝ. ʒ. x. scamonee. ʒ. i. ⁊ tertia. ʒ. xviiij. i. ℈. iiii. cubebe ad correctionem vtriusq3 ꝓ ɔfortatione stomaci est spẽs vo zucchari taberiz. ʒ. xxx. dossis ei⁹. ſ. est ʒ. iij. quõ debite soluit in isto casu mãm colleric̃ ⁊ nõ ẽ dossis nimis fortis si ɔsiderabis ponit aliã sic. Et iterũ scamonea decocta in duplo sui aq̃ citoniozum acetosozũ aut pomozũ p aquam intelligendo aquam decoctionis eozũdem decoctõe in qua ɔsideret ſ̃ba ei⁹. ſ. vt nõ nimis exicet. Jõ addit. Cũ ergo incipit inspissari oppillet os eius in quo est. ſ. vas lapideũ i quo bullit ⁊ demittat. ſ. nõ buliendo donec inspisset ⁊ sumat. ſ. postea ẽ ea sic inspissata scamonea pond⁹. ʒ. x. ⁊ sumat ẽ tabefet. ʒ. xx. ⁊ cubebe ɔtrictis ñcut aloes. ſ. subtilissime pond⁹. ʒ. ij. agregent oia cũ iulep. ſ. roꝝ. ⁊ fiant ide pill'e ⁊ exicent i vmbra ⁊ sit dossis earũ pill'e due usq3 ad tres. ſ. ℈. ij. in oi hora. ſ. ɔuenienti ad purgationem re ꝑa si iste pill'e bñ ɔsiderent sũt singul'es i casu ⁊ notabiliter corrigẽte qñ ꝑ illã doctõem scamõee cũ suco citoniozꝝ vł aq̃ eoꝝ remittit̃ acuitat̃ scamonee ⁊ acquiritur bonitas ɔfortionis stomaci cubebe ẽt corrigunt nocumẽtũ eius vt ꝑz inspiciẽti vtilitates eozũ ꝑcipue sua

aromaticitate ⁊ ꝯfortatõne membꝛoꝝ naturalium ⁊ ego satis laudo usuꝫ istarum in casu isto.

Et cum est Dec ẽ secũda ps principal' ca. i qua ipse ponit descripẽ valentes in talib⁹ doloꝛib⁹ qñ materia ẽ ꝯposita. s. cũ flate tñ collera dñante possꝫ ẽt diuidi i tot partes qõ ponit descriptiones dicit primo. Et cuꝫ est illic ꝯpositio admista ieraꝑpigram nã in ea vt ꝓ est vtus euacuañ colleꝛa ⁊ flã i vtute aloes ⁊ specierũ ei⁹ vm est qõ iera. s. nõ hꝫ vtutẽ q̃ transeat vsqꝫ ad iuncturas credo igit' qõ stelligat de iera acuta. i. acuata cuꝫ agarico vl' cologntida. Addit Et ex eis q̃ ꝯferunt eis est siruꝑus roꝛat⁹ scõum hãc mõm. vnde. s. fit solutiu⁹. Sumãtur succi roꝛati lib. ij. ⁊ mellis lib. iiij. scamonee assate. i. correcte ꝓ assationem in coctano. ꝫ. i. dequoquãtur vsqꝫ quo ispissent. s. spissitudine ꝯueniente ſbe si rupoꝝ dosſis est ex duobus nõ exprimit⁹ põd⁹ in meo neqꝫ in alijs libris quos vidi sed solum reperitur ex duob⁹ vsqꝫ ad qnqꝫ bñ ꝯsideráti ⁊ calculãti ꝯputata ꝯsumptõe succi i decoctõe mellis ꝑt dari de siruꝑo. ꝫ. i. qñ in eo intrabũt ℥. x. scamonee ꝓ qualibꝫ. ꝫ. sirupi ⁊ est dosſis cõis scamonee credo igit' q̃ vellit dicere textus q̃ dosſis ei⁹ est ex duob⁹ anꝝ vsqꝫ ad qnqꝫ ⁊ erit bona dosſis Et aduertatis hic q̃ scamonea ut soluat materiã mistã ꝯmisset cũ melle hic ⁊ non cũ zucharo ut fiebat in precedentib⁹ descriptionib⁹. Addit aliã vt dixit. Et iterũ infundantur tamarindi ꝓprie soluunt colleraꝫ ẽt aliqualiter ꝯfortando q̃ frigidi ⁊ sicci i so cũ cassia fistula q̃ educit cũ collera adusta flegma i aqua hendiuie ⁊ fen. vt materiei ꝯposite appꝛopꝛiet ẽt volebit si sic fiat. ℞. tamarindoꝝ electoꝝ. ꝫ. i. infundant' in aquis endiuie ⁊ fen. añ ꝓ horas octo postea fcã expſſione fortꝫ collatuꝝ addatur cassie fistule nouiẽ extracte de canis. ꝫ. i. neqꝫ ista medicina relassando nocere põt ꝓp tamarindos in quibus est vtus ꝯfortatiua vt dictũ est nã solla cassia in his aquis non ꝯueniret vt alꝫ supra dixi ponit aliã descripẽ magis appꝛopꝛiatã qñ non est febris dixit. Et si non fuerit febris sumat' decoctio mira. s. citrinoꝝ ⁊ fumiterre ⁊ pruꝛnoꝝ ac tamaridoꝝ oia hec appꝛopꝛiate soluũt colleram ⁊ absintij magis respiciẽdo fã scõum q⁹ vẽ. s. ponendo pl⁹ ⁊ min⁹ de absintio scõꝫ q⁹ pl⁹ ⁊ min⁹ est materia grossa. Et potestis sumere vbi gra de mirabolanis ⁊ reliquis an. ꝫ. ℈. i de coct. ẽt leuis erit potio de absintio lꝫ non reperiatur clarus text⁹ q⁹ soluat flegma ymo. d. A. facit vba q̃ videntur dubia ad ꝛiuꝫ sed q⁹ soluit collerã vt expresse Mesue tñ dicunt q⁹ interficit ascarides ⁊ soluit eos vnde bene ꝓbabile est q⁹ etiam soluat fl'a sed leuiter ⁊ credo qõ ad hãc intentionem hic ponitur ⁊ si non est aliud expressum soluens fl'a inter mirabolanos pone vnꝫ ꝑtem Mirabola. i. ebulorũ ⁊ sufficiet ⁊ sic ꝓ qõ isto ꝺscriptio in casu conuenit ſz debes intelligere qõ signãter dixit si nõ ẽ febris ⁊ intelligit de materiali qñ si esset febris exibitio mirab. ꝓp stipticitatẽ eoꝝ esset timoꝛosa maxie si exiberetur añ digestionẽ vt ipse expſſe dicet inferius prima quarti de cura febriũ in generali vſus finẽ ca. ꝛc. Ponit aliaꝫ descripẽ dicens ⁊ iterũ buzidien ⁊ hermodatili ⁊ roꝛ. rubee iuuabunt soluendo ꝺbendo ad colleraꝫ ⁊ corrigendo nocumentuꝫ hermodactiloꝝ ꝓ parte equali mensura sumantur de quo sumatur. ℈. toto. Aut vnus ⁊ semis est. n. in ipso sedatio. s. doloꝛis ⁊ infrigidatio ⁊ supple appꝛopꝛiata solutio vtꝫ ꝯsideranda que dicta sunt supra de simplicib⁹ istis.

Et isti quidem Dec est tertia pars principal' hui⁹ ca. in quarta ipse reddit ad ordinañ ꝯuenientem dictã eoꝝ ⁊ dixit. Et isti qdem iuuantur plurimum a cibis frigidis ⁊ grossis ad ingrossandum ⁊ infrigidañ materiã calidam subtilem maxime ℔ conuenit in principio fluente materia ⁊ exemplificat sicut qui fit de lentib⁹ cuꝫ aceto nõ intelligas cuꝫ multo aceto sed aliqualiter acetositatis nam acetum in casu maxime nociuũ est per interius sumptum ⁊ reliquis cibis infrigidañ ⁊ ingrossantib⁹ sanguineꝫ sicut eẽnt extremitates aialiuꝫ maxie pedes porcoꝝ ⁊ relique partes muschuloꝛe cibaria de pasta azima pisses pazui cassi⁹ recens ⁊ buiusmodi ℔ tñ intelligatur stante digestiua stomaci fortꝫ ⁊ in corpoꝛe nõ apto oppillationi exemplificat ipse sicut ille cibus qui fit de acetosa ⁊ ventres cũ aceto ꝑparati. i. intestina animaliũ ꝑparata aliqualr cũ aceto ⁊ acetoꝛã carnis vacine eo dẽmõ exponendo cuꝫ ꝺdictionib⁹ dictis intelligẽdo. addit ⁊ q̃qꝫ iuuantur plurimuꝫ cuꝫ cibis exicantibus sicut est oꝛob⁹ ꝓ stante fluxibilitate ⁊ liquiditate materie ponit aliaꝫ regulam circa dictam. Et nõ oꝫ vt ieiunẽt plurimum. No. dixit plurimum quoniaꝫ vult q⁹ dicta sit subtilis ẽt respectu quãti ut natura membꝛoꝝ reddatur auara vnde materia non ita fluet neqꝫ natura occupabitur plurimum ne materiam digere possit non tamen fit ieiunium plurimuꝫ qñ perducit ad insſlationem in casu isto peccante materia calida vtꝫ ponit ꝯsequenter regimen in fructib⁹ dixit. Et cis q̃dem ꝺceditur ex fructibus uti piris ꝓprie nã frigiditate ⁊ ꝯfortatõe iuuant ⁊ prunis et malis granat' ⁊ pſicis ℔ dixit scõm cõem usum practicantiuꝫ ꝓpterea dixit ꝺceditur quoniã pruna ⁊ persica ⁊ alij fruct⁹ humidi multum non ꝯueniunt. Jõ addit de intentione ꝓpria. Ego autem aboꝛeo eis. s. etiaꝫ patientib⁹ a causa calida ea q̃ sunt sicut persica ⁊ grisomila ⁊ per hoc qõ dixit sicut intellexit omnia huiusmodi. s. multum humida. Jdeo addit ⁊ est redditio cause nocumenti ⁊ q̃ replent sanguinẽ plurima aquositate omnia talia nocent supple quoniã. s. fit sanguis ex eis ebulibilis ꝛc.

Et sic est finis ca. lege tu! ſam totam ꝺtinuam si placet cal'm fuit singulare ibi hẽtis diu⁹sos modos ꝺponen. medicinas solutiuas ⁊ in forma potionis ꝺfectionis solide pul' pillularum ⁊ siruporum ⁊ fuerunt egregie multũ descripẽ vt uidistis ego tamen hic afferam tres descripẽ singulares unam in materia tantum calida unam in mã mista dñante collera aliam i mã mista dñante mã

flatica. Sit ergo hec prima descriptio. ℞. Mi la. citrinorum. ʒ.ij. rubarī electi. ʒ.ʃ. roxaruꝫ. ʒ. i. scamonee cocte in pomo. ʒ.ʃ. cum succo roxa. fiant pillule dossis est. ʒ. i. usqꝫ in duas. Alia descriptio inusta dominante collā. ℞. reubarī ʒ. ij. Milabolan. citrinorum. ʒ.ʃ. hermodal agarici turbit añ. ʒ. i. ʃ. diagredij mast. gario. añ ʒ.ʃ. ꝟficiant cū suco roxarū t ē dossis vtā. Alia descriptio q̄ magis ualet uincēte flate. ℞. turbit M. citrinorū t embzicorū añ. ʒ. iij. rox. ʒʒ. anexi hermolorū añ. ʒ. i. piperis longi sticados an. ʒ.ʃ. garo. croci an. ℈.ʃ. diagredij. ℈. i. aloes. ʒ. i. ʃ. ꝟficiant oīa cū suco yue t roxaruꝫ t fiant pillē.

De cura iuncturarū ꝟuersarū i lapideitatē t exi cataruꝫ.

Sti sunt cturaꝝ ꝟsarum i la pideitatē t exicatarū hec est ps principalis ptis curatiue q̄ sic ꝟtinuat ad p cedētē. nā postq̄ ipse posuit curā dolorꝝ iuncturarū ſm mltiplitia igenia curatiua ut uidistis. Nūc ſo ipse ponit curā quorūdā accidentiū sequentiū ad dolores iūcturaꝝ merito māe ipſorꝝ dolorꝝ t diuidit ps i duas q̄rū ꝑio ipse ponit curā iuncturaꝝ induratarꝝ t exicataꝝ in lapideitatē ꝟsaꝝ secūdo tanq̄ unius accidentis sepe sequentis ad dictos dolores t hoc ē q̄ dicit rubrica ꝑns secūdo ipse ponit curā ℈ctōnis mēbrorꝝ scōa in principio sequentis calī ibi. Scias q̄ oleū ꝛc. ꝑsens calm pīma dione diuidit in duas ptes q̄rū ꝑio ipse ponit duos can. declarāndos cās induratōis t lapidatōis iuncturaꝝ scōo ipse ponit curā p medicinas scōa ibi. Et de eis quibus cauet ꝛc. ꝑia ps ēt in duas diuiditur quoniā ꝑio ponit can. dicti accidentis ex pte cāꝝ itrinsicaꝝ secūdo alio sub ielecto can. cāꝝ extrinsicaꝝ huius acciden. p uiā corolarij infert dando regulā in ꝓhibendo illas cās extrinsi cas q̄ ad hoc accidens adducāt scōa ibi. Et ꝟo ut ꝛc. De ꝑia pte dixit. Isti. ſ. qui ad hoc sepe dedu cuntur ab intrinsico. Sunt habētes ꝟplexiōes ca lidas t mās grossas rō huius est quoniā p cōple xionē calidā cito resoluit t exicat ad modicuꝫ subtile qđ ē i mā grossa t ꝟsequēter ꝟtinuata ac tōe in grosso ad grossum terrestrificat t lapidea tur. Et hoc qđ intendit lege tu lram t hoc ē una cā. Consequēter ipse subintelligit aliā cām ex trinsicā. ſ. q̄ aliq̄n fit hoc accidēs pp hoc q̄ appli cant medicie fortes resolutiue supra locū doloris sine aliquo humectāte t ꝓpterea infert. Et ꝟo ut isti. ſ. sic dispositi nō resoluāt sine lenificatōe ymo ꝟo ut leniantur t resoluātur simul t rō dicta est.

No. tū q̄ ꝛ de istis fit maxie habenda ista cau tella tanq̄ in maxie dispositis ad talē induratōez iuncturaꝝ tamē ēt in aliis maxie cū est mā gros sa illud obseruari ꝟo ut supra sepe dictū ē. Si ēt nō ſp simul talia applicent medicā dū tamē talia sibi inuicē succedāt nō ꝓducent ad indurationē lege lram. Cōsequēter ipse ponit medicinas cu rātes cū iā sunt lapideate iuncture t diuidi possꝫ ꝓ i tot ptes quot pōit medicias ptes patebunt de ꝑia pte dixit. Et de eis qb⁹ cauet a lapideitate sunt Empta fcā ex farina orobi vel herbi idē ē t lupinorū cū oximele t allaniu. t vite alba cū pte licij t armo. cū vino āntiquo t oleo vnfancio addit t qñq̄ ponit de sup farina fabaꝝ. No. q̄ ꝛ di cat q̄ ex eis qb⁹ cauet ꝛc. t ex hoc videat pone re regimē ꝑseruatiuū t nō curatiuū tū mēs ꝑici palis ina ꝫ fuit ponere curā hui⁹ accidētis p hoc ergo q̄ dixit cauet volebat inuere q̄ istis medici nis stāte iā iduratōe cauet ab ulterioti lapideita te ꝛc. Sz spialiter p uerificatōe notate ꝑio ꝟo bus calid⁹ est t ficcus icidit abstergit t apit t ita apit q̄ si eius magna q̄ritas iumt facit mingere sāguiez ut dixit Auerois cū Serapiōe farina ei⁹ fit artificialr sup aspis pa⁹ ipis aq̄ t aceto t tūc in emplis molificat apostemata oia dura ut Se rapio de farina lupinorꝝ idē Serapio dixit q̄ re soluit sine mozdicatōe apostemata dura t ꝑcipue q̄do dequoqtur cū aceto t melle ut ꝫ fit quoniā cōfletur cū oximelle ut ꝑz allaniudē nō repio qđ sit ꝟo esse vocabulū corruptū bene repio aniudez t ē arboꝝ asse q̄ in casu ꝟuenit ut ꝑz secūdo can. ca. ꝓpio de vite alba dictuꝫ ē supra qūo ē fortis medicina nā fortiter subtiliat t dissolut apostēa ta t vtimur in emplis radice ei⁹ ꝫ singularia iu uamēta ō qb⁹ alis addit cū pte licij q̄ stipticat ut supra dictū ē t ꝟfortat mēbꝝ ne p medicinā illaꝫ forte dissoluatur robur mēbri reliqua oia sūt cla ra intelligēdo de uino albo quō in casu ꝟueniat nſo subtiliando icidendo resoluēdo t aliqualiter molificādo lege tu addit remittendo nos ad ea q̄ dicta sunt supra t ē lfa clara dixit. Et de eis q̄ cō ferunt ei cui⁹ iuncture in lapideitatez ꝟuerle sūt aut sunt in itinere lapideitatis. i. in via vt ꝟuertā tur sunt empta q̄ dicta sunt vel q̄ dixim⁹ i frigidis de doloꝛib⁹. ſ. remouendis frigidis iuncturaꝝ gros sozū humo. t unctōes t embzoce q̄s cū eis. ſ. sup plē dixim⁹ iuuari addit. Et illis q̄ ꝟferunt eis ē fa rina lupinoruꝫ cū oximelle aut aceto comisto. ſ. sine melle ad magis ꝓfundādū ꝟtutē lupinorum. Et iteruꝫ radix almaroth suppl'e est iuuatiua. ſ. si cū farina lupinoruꝫ redigatur ad formā empti almaroth quidā dicunt qđ est pulegium subtilia tiuuꝫ t incisiuū tamen credo qđ dēat dicere ma roth t ē radix aniudez de quo. ā. est dictum t ei⁹ natura est min⁹ potens q̄ asla q̄ est succ⁹ ei⁹ arbo ris sed est fortioꝛ arboꝛe secundo can. addit t ite ruꝫ empletur cum bulb. dissoluto cum aq̄ bulb⁹ est cepe cōe q̄ cōeditur ſm aliquos. d. A. vī inue re q̄ assimilatur ei t in ꝟtute anagalis. Serapio dixit qđ est cepe quum sine tunicis oēs ꝟcordant qđ assimilatur cepe cōi t quod si fiet empl'm cuz eo ꝟferet attritioni neruoruꝫ t lacertoruꝫ t ꝟferet podagre t generaliter doloꝛib⁹ iuncturaruꝫ subti liañ humectando t resoluendo et sic in casu nſo ꝟo multuꝫ ꝟuenire iō addit ipe. n. ſ. bulb⁹ ꝓhibet lapideitatem incipiēn. adait t silr embzoce i qb⁹ decocta sunt calamentuꝫ et alasse aut. i. cuꝫ ace to ꝑz quomodo ista ꝟueniat addit aut decoctōe

ſ. fiant embrocha in qua caſſeus antiqu⁹ decoct⁹ ē ꝓprie in iure caſſie fi. i. talis decoctio i qua caſ ſeus antiqu⁹ ē decoctus miſta decoctōe cū expreſ ſione caſſie fi. ē multum conueniens qñ in virtu te iuris caſſie fi. ē notabiliter molif cās poſtea ex parte Laſſei antiqui fortis ſaliti ⁊ multum diſſol uens ymo dicunt multi q talis Laſſeus antiquus pulueriz at⁹ ⁊ ſuperpoſitus talibus iuncturis indu ratis cū non poſſint molificari eas rūpit ⁊ tandē educta materia conſolidātur vere ⁊ nihil poſtea remanet de induratione. Addit vltimo. Et nitruz ⁊ Euforbium ⁊ aqua cineris caulium cōbuſtarū ſupple valent credo q rūperent illam induratam vt dicebatur paulo añ vt patet ꝯ fideran̄ termios alias declaratos ⁊ has duas deſcripſ poſuit in fi ne ca. qñ non reſtat aliud ingeniuz curatiuū i ta libus iuncturis induratis cū nō poſſunt molifica ri niſi vt rūpantur ⁊ materia educat ⁊ poſtea fiat ꝯſolidatio ⁊ hoc de ca. ſcōm ipſum. Ego autē ad iſtaz intentionē obſeruarē can. Raſis in de iū cturis in principio ca. dixit ſic. Cum apoſtema in cepit indureſcere vtaris medicinis molificaſ ſm duritiem apoſtematis ⁊ tam diu donec videas re moliri ⁊ rarefieri ⁊ in latitudine augumērari tūc reuertaris ad diſſolutiua ⁊ eis vtaris ſecundū du ritiei quātitatez ⁊ non ceſſes quandoqz molifica re quandoqz diſſoluere donec totuz reſoluaſ ⁊c.

Molificatio aūt adimpleſ cū balneat i omni bus appropriatis vt decoctōe radicis altee fenig. ⁊ lini ⁊ cum vnctionib⁹ de quibus ponit vnā quā dixit exptam ⁊ q nō fallit ſic. Re feces olei Irini ⁊ feces olei ſeſeli lini mucilag. feng. pinguedo ana tis ⁊ miſſe ⁊ ſuperpone ad hoc optime valet yſo pi cerotum cū aſongia anatis ⁊ compone cū Ar moniaco ⁊ bedelio diſſoluatur i ſuco rute cū iſto adimpleſ omnis tua intentio ſimul. Idez Raſis in fine ca. eiuſdem ad rumpen̄ dicta apoſtema ta qñ reſolui non poſſunt dixit ſic de mente. H. Accepit. H. caſſeū antiquū longi tpis ⁊ narſturtiū ⁊ pulueriz auit ſimſ poſtea acciper pedeſ porci an tiqui ſalitos ⁊ coxit ⁊ cum aqua illa miſcuit nar ſturtiū ⁊ caſſeū ⁊ fecit. Empſm ſup iuncturas lapideatas ⁊ rumpebaſ cutis ⁊ exibat omnis ve nenoſtas ſiue humoroſitas ⁊ ſic patiens ſanabaſ ⁊ addit. Expertus ſum illud ſepe. Quidam vero dicunt cū egreditur materia indurata ex lo co rupto ſuperponitur pulꝰis cipi cum aſongia an ſeris ⁊ iſtis in iſta materia ſum ꝯtentus.

De cura contractionis ⁊ vocatur azemena.

Cias quod olenm Se quitur ſ rubrica de cura Actionis ⁊ azemenea dixit Symō azera ē Actio nō reperio azamenea breuiter ē rubrica de Actione mēbro rum quod eſt accidens ad dolorē iuncturarū ali qñ ſequens extenſionem nerueū vel neruoſoruz a ventoſitate aliqñ a mā implēte aliqñ fit talis A ctio qñ pp dolorē Abuntur membra ad ſuā ozigi nē ſicut propie dr de ſpaſmo. Jō in ca. primo po nit curam qñ fit talis Actio a materia extendēte ſecundo qñ a ventoſitate tertio qñ a dolore princi paliter cōcomitante ſiccitate ſecunda ibi. Et illi⁹ que ex ea ⁊c. tertia ibi. Et de eis que expta ſunt dixit igitur de prima parte ſcias quod oleū de an dracoca potando ex eo ⁊ vngendo cū ipſo ē ma gis ꝓferens ei. ſ. ſic diſpoſito a cauſa dicta Anda coca ē ſpēs trifſo'ij ſcōm omnes ſed apud do. A. ſcribitur tariſilon breuiter Serapio in ca. de tri folio dixit in fine ca. q quidam Curauit abſqz eo quēdam cui faciebat inungi pedes cū oleo tali ⁊ diſſolute ſunt enodationes pedū eius manifeſtat eius vtutem grādē cū dixit. d. A. q eius decoctio ſi effunditur ſuper morſum vipere ſedat dolorem eius ⁊ ſi effunditur ſup mēbrum ſanū facit in ipo Actingere ſimile illi qō Actingit ex morſu vipe. idez Serapio i ſnia ꝯſr dixit ponendo eius deſcriptio nem. Et modus faciendi hoc oleum eſt vt dequo q̄tur andracoca cū ſemib⁹ nā ſcia ſi fortioza in tā to vino. ſ. albo ⁊ potēti quātū ipſa ē ⁊ oleo. ſ. cōi hoc ē tantū de oleo ⁊ vino accipiaſ vt illa i vaſſe cohopiri poſſit ⁊ ſupple tantū dequoquaſ donec Aſumaſ aquoſitas eius. ſ. uinū Aſumaſ remanen te oleo cui⁹ doſſis. ſ. in potu ſit a. z. ij. min⁹ hoc di cit ne ſcimus nimis audaces in ipm exibendo pp ei⁹ fortitudinē ut dixi p uſu eius in ungendo nō eſt ponenda doſſis.

Etillius Nūc ꝯſr ipe ponit curā illius A ctōis que a uētoſitate pendet ⁊ dixit. Et illius q̄ ex ea uentoſa eſt curatio currit curſu curatōis uētoſitatis facieñ uētoſitatē. i. ita dz cura ſicut cura uentoſitatis ⁊ ſupple rei facieñ uentoſitatē uel foucīs eā. ſ. ſi fuerit uētoſitas pu ra cū reſolueñ ⁊ carminātibus uētoſitatē ⁊ ſi fue rit ēr cā faciēs uel fouens uētoſitatē ut ſta ut me lancolia ipam appropriate digerendo ⁊ euacuā do ⁊ ꝯſr uētoſitatē reſoluendo cura ergo ſit cuz eis q̄ curāt uētoſitatē ⁊ q̄ faciunt uel fouēt uēto ſitatē ⁊c. lege lfam. Cōſequenter in tertia pte ponit curā Acti a dolore principaliter maxie ſi cō comiteſ ſiccitas ⁊ dixit. Et de eis q̄ expta ſunt ad Actū eſt vt ſumaſ pellis ouis hoza q̄ excoriaſ ⁊ ponaſ. ſ. ſic calida circa ipm uel ſup ipm ⁊ lenia tur ſupple ſi expedit lacte uacio dulci ad humec tañ ⁊ iuuaſ eo pz intelligēti ꝯfortādo illa caliditate quodāmō naturali mēbris ⁊ ſic delicia ipriñ do ⁊ ē unus mod⁹ mitigando dolorē ⁊ leuit reſol uendo addit ⁊ adminſtratio balnei ficci ut ſudare in furno aut in fouea ignita iuuatiua ſunt. Ego iſta fortia remedia nō aptētarē q̄ niſi ſtāte mate ria uētoſa uel ſubtili credo q ēēnt ad timorē ma gis. Et ego uidi in magnifico dño Anto. de trimul tio q̄ habebat iuncturas induratas ⁊ fuit poſitus i furno ⁊ poſtea fuerūt lapideate facte ⁊ niſi ego fuiſſem credo qō fuiſſet ſuffocatus naz uolebant ponere ipſum intra furnum etiam cū capite ⁊c. Et ſic finis ca. lege lfam.

De Cautella a Doloribus Iuncturarum.

o **Oportet ut utatur.** Segt cap. ō cautella a doloꝛib⁹ iūctuꝛaꝝ ut dixit rubꝛica q̄ ē ps tertia principalis huius prime partis nam postquam determinauit de doloꝛibus iuncturaruꝫ secundo determinauit de accidentibus plerūqꝫ sequentibus ad dictos dolores. Nunc in hoc ca. determinat de cautella uel preseruaē a doloꝛibus iuncturaꝝ maxie in his q̄ alias passi sunt dictos dolores iuncturaꝝ uel etiam alias paratis ad dictos dolores. Et diuidi potest totum ca. prima diuisiōe in duas ptes principales quoniam primo ipse ponit quid sit fiē dum circa medicinalia secundo ordinat quid fieñ circa ea que ad dietam rex non naturaliuꝫ pertinent secunda ibi. Et utatur exercitio temperato prima pars etiam in duas diuidi potest quoniam primo ipe ponit quid sit fieñ magis generaliter in medicamib⁹ secūdo spialius secunda ibi. Et cum accidit euacuatio ꝛc. prima etiam in duas nam primo facit q̄ dictum est multum generaliter secundo minus generaliter secūda ibi. Et omnino oportet si causa de pria parte dixit oportet ut utatur ille q̄ assuetus est his doloꝛibus flobothomia ꝛ solutione uentris in uere hoc intellige si tales dolores sint materiales ut secundum plurimuꝫ ē ꝛ intelligatur ly ꝛ aliquando pro vel quoniaꝫ aliquando solla fl'ia sufficit ꝛ cum materia est sanguinea uel sanguini multuꝫ mixta que sollent facere tales dolores aliquando autē solla formatia sufficit ut cum causa est fl'a uel mel'ia nō mixte sanguini neq̄ corpus est natura sanguineum aliquando tamen utrūqꝫ est necessarium ꝛ hoc est utplurimum uerū maxime in illa que fit per uiā defluxus ut patet considerā. ea que dicta sunt in ca. causaꝝ supra oportet hic multa supponere que alias dicta sunt ne contingat idem multotiēs replicare dixit signanter in uere quoniam materie in uere calefiunt ꝛ mouentur vnde apte sunt magis ad iuncturas fluere ut etiam declaratum est eodem ca. supra de tempoꝛe quo magis euenīt dicti dolores. Si igitur fiat illo tempoꝛe fl'ia ꝛ formatia vel vtrunqꝫ simul materia euacuabitur ꝛ a fluxu diuertetur ꝛc. Nunc consequenter spicialius prosequitur declarando quid fieñ circa euacuationem materie ꝛ alterationē eius si alteratio est necessaria ꝛ dixit legendo litteram continuam. Et omnino oportet si causa i eo qō accidit ei. s. de doloꝛe sit multitudo humoꝝ. s. peccantium in quanto vt non dimittat eos multiplicare cum eo quod euacuet. s. euacuando cum flobotho. que proprie respicit peccatum humoris in quāto. ꝛ cum eo quod minoꝛat ex cibo duplicit. s. modicum dando de cibo. s. nutritiuo uel cū cibo exicatiuo aliqualiter sed sensus primus melioꝛ est. ꝛ cum eo quod administratur ex exercitio bono. i. aliqualr resolutiuo ꝛmaioꝛatiuo materie quod est exercitium magis longum q̄ uellor addit. ꝛ si cā. s. talium doloꝝ consuetoꝝ euēire fit coꝛruptio eoꝝ. s. humoꝛ ita. s. q̄ fit peccatū in q̄lī ꝛ nō in quāto oppōatur illi. i. occurratur. s. ne eueniat a tali cā. cū euacuatiōe eius qō oꝛ. s. euacuādo materiā peccātē cū solutiuo appꝛopꝛiato ꝛ ꝛrietate regimis p qō grauatur. s. talis hūoꝛ peccans in quali. i. inducatur ꝛrium regimen ad illō p quod illud generatur vbi gr̄a si peccans mā sit fl'a inducatur regimē ꝛriū regimini facieñ ad fl'atis gñatiōez ꝛ si hoc oꝛ fieri oꝛ prescire qd ē illud qō gñat fl'a ut sumatur ꝛriū eius ideo addit. ℣l'a eim gñat p adiutoꝛiū ex ifrigidañ ꝛ tu qdē scis ea. s. q̄ infrigidant ꝛ scis oppositiōez eoꝝ. Jō supple in illo cāu dimitte ifrigidātia ꝛ utere calefacieñ ꝛ eō si cā fuerit collera tūc oꝛ euacuare eā cū appꝛopꝛiatis. ꝛ occurrere cāe calefaciēti faciēti ad gñatōez collere cū infrigidātib⁹. ideo addit. ꝛ collera gñatur p adiutoꝛiū calefacieñ ꝛ tu scis ea. ꝛ scis oppōitiōez eoꝝ. s. cū infridātib⁹ idē est ēt itel ligēdum de mel'ia. si sit in cā ut purget deide adducatur regimē ꝛriū regimini ipsam gñanti. Jō ēt addit. Et simil'r mel'ia gñatur p id qō scis ꝛ opponit ei qō gñat ipsaꝫ p id qō scis q̄n gñatur ab infrigidātibus ꝛ exicantib⁹ oꝛ occurrere cū calefacieñ temperate ꝛ humectañ. Et hoc est quod intendit de tota ista parte lege eā quia clara est.

Et cuꝫ Dec secunda pars generalis prime partis in qua ipse postquam posuit facienda in preseruando a doloꝛibus iuncturaruꝫ generaliter circa euacuaē fieñ vel non fieñ ꝛ circa alterantia medicinalia. Nunc consequenter ipse insinuat nobis quid sit fieñ cum accidit fieri euacuatōnem ꝛ breuiter dixit. Et cā accidit euacuatio. s. q̄ fieri debeat tunc ex illis que rectioꝛa sunt est confortatio membꝛi cum stipticis ꝛ aducit rationem vt non suscipiat. s. membꝛum aptuꝫ superfluitates q̄n cum fit euacuatio siue per medicinam siue per flobothomiaꝫ mouentur humores maxime per medicinam solutiuā vnde sic comotti ꝛ positi in motu faciliter fluerent ad membꝛum consuetum ad recipieñ tum pp debilitatez ipsius membꝛi tunc pp nām alias consuetam esse ad illud membꝛum transmittenñ ideo conueniens est vt mēbꝛuꝫ stipticis oꝛtet ꝛ pp vigoꝛare ipsi⁹ virtutē vt resistat materie q̄ fluēt ēt pp oꝛstringeꝛ meatus ne p ipsos facilis fiat penetratio dixit nō. A. q̄n timoꝛ est in repercutiendo a mēbꝛis ignobilibus materiā ne oꝛn fluat ad mēbꝛa p̄cipalia vt supra est positus can. Et ppie. s. fiat talis phibitio fluxus ad mēbꝛū cum stipticis cuꝫ non timetur ouersio earū. s. materieꝝ ad mēbꝛa principalia causa antecessionis mondificationis duplicit intelligendo aut q̄ nulla precessit mondificatio sed est coꝛpus repletum q̄ eo casu ante mondificationem appꝛopꝛiatā fortem nō deberem⁹ appone re illa stiptica prohibentia fluxū ad illas ptes q̄n esset tunc magn⁹ timoꝛ de redditu materieꝝ ad p̄cipalia pp coꝛporis nimiā plenitudinē ꝛ sic cā antecessionis mondificatōis nō facte nō debēt iuncture oꝛtari stāte coꝛpoꝛe multuꝫ pleno q̄n

minus sequeretur nocumentum non prohibẽdo quam prohibendo prout alias fuit ſnia ſua ſupra alio modo legatur affirmatiue. ſic cũ accidit euacuatio. i. cum facta eſt euacuatio. tũc ex illis que rectiora ſunt eſt confortatio membri cum ſtipticis vt non ſuſcipiat ſuperfluitatẽ ꝛ proprie cũ non .i. quia non timetur ꝟuerſio earũ ad membra principalia cauſa anteceſſionis ꝛ molificationis. i. pp iſtam cãm q̃ eſt facta mondificatio antecedens ad illam ꝟfortationem non timetur ꝛc. Et ad eũdem redeundum intellectum ꝛ exemplificat cuz quibus debet fieri talis ꝟfortatio dicens. Et iſta ſunt ſicut acatia ꝛ balauſtie ꝛ ſucus uirge paſtoris ꝛ licium ꝛ memite de ꝟbis iſtis eſt ſupra declaratum quomodo repcutiunt ꝛ cõfortant in cã calida. ꝛ in cauſa frigida ponit alia confortãtia. Et iterum fricatio cum ſalle trito ꝛ cum oleo. ſ. maſticis niſi ſit ficcitas uehemens. quoniaz tunc talia exicantia confortãtia eſſẽt aliqualiter timorosa ut patet.

Et quando eſt apoſtema ꝛc. Nunc incidenter circa hanc partem ipſe ponit unũ cañ curatiuum ſi eſt apoſtẽa uel ẽt preſeruatiuum ſi futurum ẽ approbabiliter apoſtema ſ'laticum per ſpialem medicinã ꝛ dicit. Et quando eſt apoſtema ſ'laticuz. ſ. in actu ꝛ ſupple eſt facta purgatio uel dubium eſt de apoſtẽa te ſ'latico futuro ꝛ bibit habens ipſum ad ſenſum expoſitum ariſtzologie rotunde que eſt fortior põdus. 3. ij. aliquotiens in Jeme ꝛ uere tũc forſaſſe prohibetur pondus ei⁹ poſt q̃ loquitur õ preuiſſione eius cum. ſ. eſt timor de futuro apoſtemate dixit in uere uel ieme. quoniaz in eſtate eſſet timor de calefactione ꝛ inflamatiõe nimia oẽs ꝟueniũt q̃ualet in paſſionibus iuncturarũ ꝛ dixit ſo cañ q̃ patientes podagrã bibunt eam ꝛ iuuant ex ea

Et utatur exercitio temperato. Dec eſt ſcõa pars principalis cañ in qua ipſe ponit regimen cõueniens in dieta in preſeruando a dictis doloribus iuncturaruz ꝛ poſſet diuidi in tot partes q̃ ſpiales cañ ponit ſcõm alĩ q̃s diuerſas res de nõ naturalibus ꝓtes patebunt legendo. de prima dixit circa motum ꝛ quietem. Et utatur exercitio temperato. ſ. pedes ambulañ ſuauiẽ. quoniaz laborioſum ꝛ forte noceret ut ſupra dictum eſt quies ẽt nocet debilitando iuncturas ꝛ p paucitatem reſolutionis. ẽt quoniã infrigidantur tẽperatum ergo exercitium iũcturas cõfortat addit ꝛ nectatione ſupple utatur cũ nõ põt multũ incedere ꝛ ſufficienter pedes portẽt i equo tamen ſuauiter ió addit. Et non ſuperfluat in eis quoniam excitant podagram ꝛ dolores nimis ad iuncturas materiã atrahendo pp caliditatẽ aquiſitam ꝛc. addit ẽt magis determinãdo ꝛ ſpecificañ regulã precipue circa motum dicẽs. Et non adbibeatur illõ. ſ. exercitiũ quo hõ eſt ꝟſuet⁹ ſubito ſine gradatõe ratio clara ẽ q̃ ſi illud accidat. ſ. ut ſit neceſſariũ ẽt ſine gradatõne inungi verbi gr̃a nõ eſt ꝟſuetus niſi ſuauiter ꝛ tarde incedere et fit expediens propter aliquam particulãrem ꝟtingẽtiam ut ſolicite ꝛ uelociter exercitetur tũc ſupple adminiſtra olea ꝟfortantia in ungẽdo. ſ. iũcturas

Et oportet ut deuitent ꝛc. In hac parte ipe ponit regimẽ quãtum ad cibuz ꝛ potũ primo circa cibum ſo circa potum ibi. Et deuitent potare ꝛc. dicit primo ꝛ oz ut deuitent carnes groſſas hoc precipue uerũ eſt in dolore a cã frigida ut plerũq̃z euenit. ꝛ ſalſa oia iſta ſunt ſupra declarata ꝛ aſſalzeſſud nõ reperio quid ſit ſed debet eẽ genus ſalſimenti acetoſi q̃ nocet ut patet per dicta addit Et ex olleribus deuitent ea que ſunt ſicut ſicla ꝛ bautie. i. paſtinaca ꝛ citroli ꝛ aqua mellonis addit nocent ciz. ſ. talia proterea q̃ generant humorem aquoſſuz addit cũ dubitatiue dictum eſt ſupra q̃ prouocatiua ꝟueniunt igitur iſta conueniunt. ideo dixit ꝛ conferunt per prouocationem. ſ. aliqs poſſet dicere hoc et reſpõdens dixit. Et diuerſificatur diſpoſitio eorum. ſ. prouocantium i corporib⁹. ſ. quãtum ad iuuandum ꝛ nocenduz. quoniam i corporibus mondificatis actu egris. a materia groſſa ꝛ flegmaticis in declinatione prouocantia ꝟueniũt ut ſupra eſt dictum. Jn ſanis autem ſiue neutris ad preciſſionem ut hic non conueniunt tũ propter nimiam ipſorum humiditatem. tum etiã quia diſponunt materias ad fluxum ꝛc. hoc eſt quod intendit dicit ſecundo circa potum. Et deuitent potare uinum plurimum et groſſum quia nocet. humores commouẽdo ꝛ ſubtile prouocando nocet ꝛ neruis ut ſupra fuit declaratum in queſtione de hac materia ideo addit. Jmo cum uinum omne ſcilicet oportet deuitare tamen precipue dixit groſſum in uia iuuamenti cum generat groſſum nutrimentum quod in cauſa frigida de qua eſt hic ſpecialis intentio eſt diſconueniens. addit continuando in cibis generaliter. Et ciben tur eis que ſunt bone digeſtionis ꝛ uellocis declaratum eſt ſupra naz calida cibaria que conueniunt in morbo conueniunt etiam in preſeruatiõe utpatet addit. Addit ponendo regimen circa aliam rem non naturalem. Et oportet ut deuitent replectionem ꝛ aniehilationem ab exercitio ꝛ deuitent cum hoc ſuperfluitatem in labore ꝛ exercitio et proprie ſuper replectionem. Jſta omnia ſunt declarata ſupra in capitulo cauſarum addit circa quoddam anexum exercitio. Et deuitent cohitum patet quomodo multipliciter nocet non eſt hic morandum ponit⁹ conſequenter ordinem circa balneationes et dicit. ꝛ minorent in balneationibus. i. ex balneationibus ꝛ dicit littera exterior ꝛ adducit rationem. quoniam ipſe liquefaciunt humores et faciunt eos currere ad iũcturas relaſſãdo ꝛ meatus aperiendo. addit tamẽ unum aque termarum conferunt eis in bora egritudinis de his late dictum eſt ſupra ponit conſequenter unum obſeruañ cum corpus uult uti balneo etiam minerali ut dixit. Et ex illis que conferunt eis in principio balneorum. i. termarum et

post ipsarum explectionem ⁊ in medio introitus ipsoꝝ in ipis ē effusio aque frigide sup iuncturas. iuuat enim i principio ne reliqe materie fluẽtes recipiantur in iuncturis i medio ēt ꝯueniunt partim ad eandez intentionē. partim ad ꝯseruañ uirtutem termarum in iũcturis ⁊ postremo ualet ad eandem intentionē ubi nñ essent iuncture debiles post balnea calida si exhiberetur aqua crede qõ nimis nocerent. Ideo elegãter addit id ōbere obseruari. si nõ est aliquid qõ prohibeat in debilitate neruorum ēt addit. Et quandoqz afferũt ꝟ nocumentum. ſ. de debilitate neruorum febres dicit ultimo Et ꝯz ut non dormiant super cibum oino quoniã ē ex rebus nocibilioribus eis pz ēt quoniã caput tunc uaporibus repletur ⁊ reumectatur ⁊ ꝯsiter nerui ⁊ mẽbra neruosa ⁊ iuncture debilitantur ⁊ remoliuntur ⁊c. pz ꝯsciderãti ea q̃ dicta sũt supra lege totam litteraz quia clara est ⁊ sic finis capituli huius.

De cura que magis propria est siatice ⁊ doloribus anche.

c Cura que magis propria ē ⁊c. Hec est tertia pz principalis prime partis huius tractat⁹ in qua ipse ponit specialiter curã doloris siatici ⁊ anche ⁊ diuiditur pars presens i duas partes quoniam primo ipse ponit curam horũ dolorum magis generalem. Ro magis spialem p medicinas appropriatas. Ra ibi in rubrica. Embrocepsis cal'm ēt in tres diuiditur quoniã primo ipe ponit curaz doloris siatici generaliori modo Ro ēt magis spial'r. Ra ibi in illis vo que de eis sunt sanguinee i prima parte pro cura generali ipe remittit nos ad ea q̃ dcã sunt supra cal'o generali in cura ⁊ adducit rõnem qr̃ de doloze siatico facit speciālē determinaē ultra illaz generalē de doloribꝰ iuncturaz igitur dicit. Cura que magis ē siatice ⁊ doloribus anche ⁊ genuum. i. ⁊ non sic alijs doloꝝ aliarũ iuncturarum ē q ꝯz ut reddeatur in curatione corũ ad cañ in doloribus iuncturaruz ꝯz q; posset aliquis dicere dubitatiue quõ ē recurenñ ad cañ generales. si ē hic ponenñ cura que est magis propria siatice ⁊c. Rñdēdo dicit ⁊ tu quidem scis. ſ. ex eis q̃ sunt dcã loco allegato ubi erat sermo de repercussiuus. q ipsi differũt ab alijs doloribus iũcturarũ. ⁊ declarans dixit. ⁊ est idem cũ dictis in loco allegato. Nam repercussio in pricipio. ſ. facta egritudinis quandoqz nocet eis nocumẽto uehemẽti ⁊ tanto. ſ. nocumento nõ nocet si fiat in alijs doloribus iuncturaꝝ ⁊ declarat sic dicens quoniã mã profunda est. ſ. illa que iam est fluxa. ⁊ repercussio retinet eam illic. ſ. in profundo talium iuncturaꝝ ⁊ ponit eam talem. i. taliter opat repercussio uel medicina repercussiua in ea profundando ⁊ incrudãdo q difficilis fit eius resolutio ⁊ preparat eam. ſ. materiã profundando intra iuncturas ut dislocet iuncturas cũ ipsa dislocet iũcturas absqz repercussione similiter. i. per hoc q materia aliquãdo ibibitur in ligamento de se ⁊ cõsequenter ellãgatur ligamentum fit dislocatio iũcture. ira ēt cũ per repercussionē profundetur mã intezius habilitabitur iunctura ad dislocatiõez p eundem modum per quem ēt aliquando dislocat̃ sine repercussione ut est dictum. ⁊ sic duplex p repcussionem in dictis iuncturis sequitur nocumentuz quod non sic sequitur p repercussionē in aliis pp hoc. ſ. q dicte iũcture sunt magis profunde vnde apposito repercussiuo in dictis iũcturis materia magis profundatur unde fit difficilis resolutionis etiam propter illud disponunt̃ iuncture ad dislocationē scõm modum dictum. Et propterea ēt ut supra dicebatur Rasis i de iuncturis prohibebat repercussiua localia ⁊ frigida q̃ in siatica. etiam si a cã calida quodãmodo ꝯbureretur dicebatur tñ q ubi esset uehementissimus doloꝝ. ita ut dubitaretur de dissolutõe uirtutis iñ illo cãu apponeremus frigida preheligẽtes materiaz ingrossari ⁊ incrudari ⁊ iuncturã habilitari ad dislocationē q̃ dissolutionem uirtutis ⁊ mortem ⁊ hoc totum pendet ex ꝟ q tales iuncture sunt magis profunde alijs unde in alijs i principio fluxus ēt post q̃ aliquid fluxit dcã repercutius ubi in istis nõ sumus anxi repercutere dicebatur etiam super ti mortem esse in iuncturis spatule ⁊ sic pz quõ ō siatica ⁊ doloze anche ⁊ genu est cura fienda ppria ut dicit test⁹ noster. totum est clarũ si declaretur quid sit ancha ⁊ sia ⁊ lz ēt supra sit dictũ tamẽ ēt utiliter hic repetetur. Est igitur notañ q anchа ab auctorib⁹ dupliciter accipi ꝯsueuit aliqñ generaliter ⁊ cõiter pro tota nate ⁊ comprendit iũcturam et cossam aliquando pro sola iunctura ꝯposita ex osse anche et cosse. nã in osse anche ē cõcauitas q̃dam appellata pissis i qua egreditur extremitas superioꝝ ossis cosse q̃ uertebruz appellatur ⁊ in ea inuoluitur. Et ipsa cõi uocabulo et large sumpta propriꝰ dicitur ancha stricte aũt sumpta dr̃ sia ⁊ si apparet quid debeamus aliqñ intelligere per anchaм ⁊ aliquando per siam ira ꝓolozem anche. ⁊ per dolozem sic in proposito cum dixit cura magis propria siatice ⁊ doloribus anche ibi ancha sumebatur stricte et ly ⁊ teneba tuz expositiue ut esset sensus cura propria siatice et doloribus anche ⁊c. et hoc est quia sumendo anchaм large quilibet doloꝝ in ancha illo modo sumpta accidens a materia fit a materia in loco profundo recepta ut pz consideranti ⁊c. Et ex ꝟ iam patet tota littera clara lege eam tu usqz ad illam partem in illis uero ⁊c.

In hac parte autem specialius prosequitur ponendo curam horum dolorum secundum speciales causas ip sorum duo facit quoniam primo ipse ponit curam magis sanguinee secundo flegmatice tanquam plerunqz occurrentium secunda ibi illi vo qui flegmatici ex eis ⁊c. prima etiaz posset dividi quoniam primo ponit utilitatẽ flobotomie in tali doloze secundo ponit utilitatem uomitus. et solutionis partes patebunt legendo litteram

ꝺtinuaꝫ primo dicit in illis uero.ſ.doloribus que de eis.ſ.mẽbris ſunt ſanguinee ꝺ rebus magis cõ ferentibus eis eſt flꝰia ꝓ cum ꝓ eam ꝺueniẽter factã materia ſufficiẽter diuertatur et euacuetur Ideo addit.et iuuantur in diſpoſitione.ſ. ſubito per flam in primis.i. in principio factã ex manu .ſ.ex una brachij.ſ. baxilica diuerſe partis ut ſu pra eſt declaratuꝫ ad debite diuerteñ. deinde.ſ. in proceſſu fluxa materia ad euacuañ ex pede.ſ. fiat flia ex ſafena uel ſiatica ut pa uloſt uidebi tur euacuañ ab ea que dirrectionẽ bẽt aſpectum ad locũ ut ꝺuenientioꝛ fiat euacuatio materie de inde ponit unaꝫ regulã bene obſeruañ in cãu iſto dixit. Et non fiat flõmia ex pede niſi poſt flaꝫ ex manu. ꝛ ratio eſt qñ ſi primũ fieret ex pede que ẽ euacuatiua flia ꝛ non eſſet facta ex brachio. que eſt diuerſiua ueriſimiliter ſtãte corꝓre pleno ut in principio multo plus atraberetur ꝺ materia ad locum ꝙ euacuaretur per partẽ. ꝛ hoc bene nota te. Idem eſſet dicendũ in ſimilibus.ut ſi eſſet apo ſtema calidam in matrice uel teſticulis nũquaꝫ maxime i principio eſt fieñ flia ex ſafenis niſi pri us ſit facta ex baxilica. Et ſit iuuamentũ ꝛc. Nũc ꝺñter ipſe ponit iuuamentum uomitus ꝛ ſolutio nis in caſu ꝛ dixit.

Et iuuamentum ſit ex eis per uomitum. hoc maxime uerum eſt cum alia materia eſt ſan guini mixta ut collera.uel ẽt collera ſola. qñ per uomitũ diuertitur materia ad oppoſituꝫ ẽt mate ria calida faciliter ẽ uomitu educibilis ꝛ addit ꝺ uentris ſolutiõe. Uentris autẽ ſolutio quando qꝫ uſqꝫ ad finẽ poſtponitur. ꝛ adducit rationẽ du plicẽ. primo quia dixit et.i. qꝫ eſt ſufficiẽtia in uo mitu forti. forti.ſ. non tantum ad diuerteñ i prin cipio.ſed etiam ad euacuañ ſecundo ꝺtinuat nõ fit ſolutio per deorſum.ut non trahat ſolutio uen tris materiam ad inferiora vnde ſi traberetur ẽt ipſius pars faciliter moueretur ad ancham . Ad dit niſi ſciatur ſit parua.ſ.materia quoniam ſtãte modica materia pecãte ꝛ corꝓre non repleto.nõ fit timor in ſoluẽ ventris ne materia fluat ad an cham quoniaꝫ illa modica materia in uirtute po tionis uel ſolutiui deorſum per uentreꝫ educitur.

Addit ꝺñter de bono.ſ.regimine eſt ut ieiunẽt duobus diebus deinde flobotometur.ſ. ex appro priatis uenis qñ per tale ieiunium niſi corpꝰ mi nus inflamaretur fit aliqualis minoratio materie unde natura redditur auara ꝛ ſic materia nõ red ditur apta ad fluxũ ſuplet igitur uices flõie diuer ſere.et hoc fieri poſſet in corꝓre timoroſo ad flo botomiã de venis magnis qñ quidam timẽt illaꝫ ꝛ nõ flam puarũ ut peduꝫ ꝛ tunc illud ieiunium ſuplebit ut dcũm eſt ſi corpus fuerit de illis qui fa ciliter tollerant ieiuniũ ideo ꝺtinuañ de uenis pe duꝫ dixit. Et ſcias q flia ſiatice uene magis iuua tiua ẽ in ſiatica ꝙ ſafenne qñ dirrectioꝛeꝫ habet aſpectũ ad ſiã ꝙ ſafena ex quo ſia eſt in parte fil ueſtri natis ſituata ita et uena ſiatica ẽ in extrin ſica ꝓte pedis ſituata ubi ſafena ẽ i domeſtica ad dit tñ ut plurimũ ꝛ dixit. ubi ſit doloꝛ leuioꝛ exten ſus i ſilueſtri.ſ.tibie ꝛ ſupple i domeſtica grauioꝛ parte tibie. ut aliqñ ꝺtingit addit ꝺtinuãdo. ymo ſit purus.ſ.doloꝛ in domeſtico ꝛ ſuple nõ in ſilue ſtri declaratur.ſ.q ſit i domeſtico ꝓ coloꝛeꝫ ut.ſ. ſit rubeus.ſ.coloꝛ tibie cuiꝰ extẽſio ex domeſtico ſuple ſit tñ. Iſto cañ dixit qꝫ erit tunc ſafena ma gis ꝺferens ei ꝙ uena ſiatica.ſ.ad flobotomãduꝫ ꝛ hoc erit quoniã tũc illa uena ſiatica magis im mediate educet de mã ꝺtũcta ex quo expanditur per ꝓtẽ domeſticã addit remouendo dubitatiõeꝫ quãuis ambe ſint duo rami uene unius ſicut baxi lica ꝛ cefalica in mãibus ſuple ꝛ ſi ſint rami uene einſdeꝫ tñ i diuerſis mẽbris flam in eis fcã diuer ſo modo ꝺuenit qꝫ in paſſionibꝰ capitis flꝰia ceſa lice proficit. ꝛ nõ ſic baſilice in paſſionibus autẽ epatis ꝛ naturaliũ magisꝰ proficit baxilica ꝛ non cefalica flia. Idẽ dico de iſtis ramis ſiatice ꝛſa fene licet ex eodẽ truncho oriantur tñ inequalr ſeruiũt quoniã illa que ſiatice magis ualent i paſ ſione ſie ꝛ illa que ſafene magis ualẽt in paſſioni bus matricis ꝛ genitaliũ in viris ut expreſſe decla rauit. Ḃ. in ſuo de flꝰia diſtinctione tertia cap. quarto hoc dictũ eſt utplurimũ pp ſimilẽ ꝺtingẽ tiam quã poſuit. d. A. hic nã ubi mãifeſtatur exꝑſ ſe q mã ſiatice intenderetur ad interius tibie uel pedis flꝰia ſafene eẽt ꝺuenientioꝛ et hoc manife ſtabitur ex colore ꝛ doloꝛe extenſis per partez do meſticam tibie quomodo autem baſilica ꝛ cefali ca ab eodẽ truncho ramificentur ꝛ ſafena ꝛ ſiati ca etiam ab eodem eſt declaratum quarta primi cap. ꝓprio ubi ẽt ponitur iſta ſnia. ut hic ꝛ ego alias declarauí ipſorum uariũ utilitatem in diuer ſis ꝛ breuiter dixi q licet ab eodem trunco rami ficentur quoniaꝫ tamẽ ad ipſos terminantur alie venule parue a quibꝰ fit ẽt euacuatio cũ fit ab illis euacuatio ꝛ ille ꝙe verbi gra ſaphenarum ímediatioꝛem bꝫent colligentiam cum matrice ꝙ cũ ſia ꝛ eꝫ uene parue ad ſiaticam uenam ter minates ímediatioꝛẽ bẽnt cũ ſia colligẽtiaꝫ. tñ fit ꝛc. Idez debes intelligere de cefalica ꝛ baxilica reſpectu capitis ꝛ naturalium . addit uerum. Ḃ. rememoꝛatur ſafene. ꝛ uene curuature policis. i. in curuatura pollicis exiſtente tñ. i. de iſtis facit mentõeꝫ tantum q iuuãt i tali doloꝛe ſiatico. ſ. in quodã de hoc ſpeciali tractatu quoniã i ſuo ꝺ flo botomia ꝺ ſiaticis uenis ad hanc utilitatem facit mẽtionez. Et addit ꝛ flia uene curuatiue pollicis magis iuuatiua eſt ꝙ uene ſiatice ꝛ ſafene ſimul. hoc ẽ uerũ ſi intelligaꝫ diuerteñ quoniã euacuañ non eſſet uerũ cũ ꝑ illas tãꝙ ꝑ trunchos maioꝛes et dirrectioꝛes meliꝰ poſſit euacuari mã ꝙ ꝑ iſtaꝫ puam uenã q̃ eſt ramus alteriꝰ illaꝫ ſz ad diuer teñ ut dictũ eſt qñ ꝓp cãm debilitaẽ nõ poſſemus ad aliam ꝺtiam diametrũ diuertere tũc flꝰia illi us eſſet ꝺuenientioꝛ ut ꝓ intelligenti addit. Et ex eis.ſ.uenis pedis que flobotomãtur.ſ. in cãu iſto eſt uena q̃ ẽ inter minimum et ſecundum pedis et flobotomatur poſt ipſam uena ſiatica quoniaꝫ primo facta flobotomia diuerſiua per aliam uenã

tunc conuenientius fiet flobotomia euacuatiua p uenam fiaticam. ut dicebatur paulo ante de alia parua uena quoniam etiam talis que iacet inter minimum ⁊ secundum est ramus fiatice sicut illa que est incuruatura policis est ramus safene. Et addit verificando quod dictum est. Et dicitur q̄ hec uena. s. in flobotomando in casu nostro est magis iuuatiua quaz uena fiatica fit diuertendo sicut saluatela que est in manu inter minimum ⁊ secundum est magis iuuatiua q̄z basilica in egritudinibus epatis ⁊ splenis. hoc est uerum modo exposito quia ista saluatella plus iuuat in egritudinibus epatis diuertendo quaz basilica ut patet non tamen in euacuando. idez igitur est intelligēdum de istis uenis minutis pedum ad comparatōnem fiatice uel safene. Et sic patet littera clara lege eam totam sic exponendo usq; ad istam ptē.

Illi autem qui flegmatici ex eis ⁊c. In hac secunda parte huius partis ipse ponit curam doloris fiatici a causa frigida materiali. ⁊ duo principaliter facit quoniam primo facit. hoc secundo ipe declarat quomodo diuerse intentiones etiam quodāmodo ꝺiceñ concurrunt in aplicatione emplastrorum fortiuz in casu isto. Emplastroz quidez administratoꝛ ⁊c. primo ⁊ duo facit principaliter quoniam primo in cura huius ipse nos remittit ad ea q̄ supza dicta sunt in cura apostematum grossorum. scōo ipse ponit unam descript confectionis hermetis quam supza ⁊ hic in casu isto multum laudat. secunda ibi. Et administretur post euacuatiōez ⁊c. dicit igitur primo illi autem qui flegmatici ex eis currunt cursu apostematum grossorum. i. curantur cura apostematum grossoꝛ. Et verificatione curationis. i. per equales verificatur ratiōes utriusq; cura. hoc est si unum medicamen ꝺuenit in certo tempore in cura apostematum grossorum. idem etiam conuenit in proportionali tempore in doloze fiatico cāto a materia frigida nā utriusq; ratio est una ut patet conscideranti. ideo addit inferendo. Et propter hoc non oz ut sit presumptio ad ministrandum resolutiua fortia ante euacuationem. s. in doloze fiatico sicut etiam non conuēit in principio apostematis a materia grossa fortia resolutiua applicare propter id quod sciuisti cuz eis. s. remedijs que diximus. s. supza quoniam fortia resolutiua in principio facerent ebulitionez in materia. ⁊ atraberent ad locum materiam ⁊ apostemat consequenter augeretur similiter si apponeretur in doloze fiatico a tali materia esset sit'is timor. ⁊ sic de augumento doloris ⁊c. hoc ē quod dixit lege litteram. consequenter etiam repetit. q̄ dam de uomitu ⁊ solue uentris in casu ⁊ dixit. Et iam diximus. s. capitulo generali supza etiam hic paulo ante q̄ vomitus iuuantioꝛ est q̄ uentris solutio propter motus materiei. s. per solutionez ad partem doloris quia per solutionem materia mouetur deorsuz ⁊ sic quodāmodo mouetur ad locū doloris. et uomitus mouet eaz. s. materiam ab eo. s. loco doloris conuertendo in sursum. Et similiter Rasis uoluit i capitulo fiatice dixit. ⁊ sic memoz. ut non utaris medicina lassatiua ante uomitum postea ponēdo uomitum in casu ꝺuenīēe dixit. ⁊ de eis que bona sunt in eo. s. faciendo uomitum est ut fiat cum baurach ⁊ aceto utrūq; ē solutiuum ut dictum est supza dando cum aqua tepida est cōe ⁊ non multum forte postea supleintendit q̄ fiat cum fortioribus ⁊ cum nucenōica ⁊ elleboro uel virtute eius ⁊ similibus. de quib⁹ habuistis supza descripē ideo addit. Et cuz euomuerint cum uomitiuis fortibus quibus indigetur in humoribus eorum frigidis grossis tunc oz ut occuperis vel cōsequeris id. s. talia fortia uomitiua cū subtiliatiuis calefatientibus. s. localibus ipsa in forma emplastroꝛ uel unguentoꝛuz supza anebā apponendo ⁊ ex ista littera colligitur q̄ nūquam talia localia uomitiua debent apponi nisi prius factis talibus uomitiuis. ⁊ hoc bene notate ꝓpter dubium tractus materie ad locum. sed si propter dolorem sint necessaria aliqua localia ante dcās euacuationes ⁊ ne appareat deffectus in operāte tunc apponamus de illis que dolorem remittunt confortando ⁊ leuiter resoluendo ut supza dictuz est lege litteram quoniam est clara addit ultimo circa hanc partem ad retentionem cōis erroꝛis Et est necessaria in flegmatis de istis. s. passiōib⁹ Iterum quandoq; ymo multotiens flobotomia p3 cañ ex his que dicta sunt supza quoniā licet habita intentiōe ad materiam coniunctam uel etiā propzie antecedeñ in flegmatica non cōueniat flobotomia tamen habita intentōe ad cāz aficedeñ antecedentis. ut in corpoze sanguineo uel aliter calido dubitando ne per caliditatem sanguinis uel collere cuz sanguine misto aliud flegma subtiliaretur et sic ad iuncturam plueret isto cāu ad infrigidandum et pbibendum fluxum ad illā partem lessam conueniens ē flobotomia et hoc sepe accidit ideo signanter dixit ymo multotiēs et sic est clara tota ista pars lege eam totam ꝺtinuam si placet.

Et administretur In ista parte consequenter postq̄ dedit modum circa euacuationes fieñ post quas conuenienter in casu isto aplicari possunt et interius et exterius ea que subtiliant prouocant et resoluunt pticipaliter intendit ponere descripē confectionis hermetis quaz supza Veram hermetis appellauit. quoniam ipsa est i hoc casu mirabilis iuuamenti et dixit et administretur post euacuationem cum eis que diximus. s. flobotomijs uel uomitu de medicamínibus. s. ex diureticis et ebibitis. s. ad itentionē dictā. iuuātibus ad doloꝛē iūcturarū et ponit medicamen hermetis dixit medicamē hermetis propzie. s. ꝺuenīētissimum ē. Nā ℔ medicamen est mirabile ualō. ℞. camedreos gētiāe āboz an.. ʒ. 9. aristrologie rotūde. ʒ. ij. seis rute ficce libꝫ. i. teraē ⁊ cribellēt cribello sꝰtili cui⁹ dosis. s. in puluere fit cocleari um unum cum modico scilicet idromellis manifestum est ex simplicibus supza declaratis qōo ist ō

medicamen est multū prouocatiuuz ꝛ exicatiuū ꝛ iuncturaruz confortatiuum ꝛ educit per sudorē ut supra dicebat et est timor usus eius in estate. Ideo supra laudabatur i vere addit ꝛ administrē tur ēt vaporationes ꝛ embroce resolutiue ꝛ aque termarum de quibus oibus dictū est supra quō i hac intentione ualeāt. addit quod si non excussat .s.q; dictum est de vaporatōibus ꝛ embrocis ꝛc. tunc cristeriza. s. cum cristeri forti excoriatiuo ut dicebatur supra de mente Rasis dixit sic repeto. quoniam vtile post purgationem maior cura sunt cristeria que atrahunt materiam tali atractiōe. q; uulnerantur intestina ꝛ exire faciunt sanguinē ꝛ tunc cessat dolor eadez die. quod ego vidi dixit ipse. plusquam in mille boibus ꝛ addit ꝛ nunquā vidi aliquem. qui uteretur istis medicinis quin ex toto sanaretur uel aleuiaretur nisi sit ita fortis. s. cā q; indigeret ustione b ipse. Et ego dico pro uero dum essem iuuenis doctor trium annorum qō uisitaui unū armigerum patientem. siaticaz q fuerat eger multis mensibus ꝛ cum feci sibi tale cristere. ꝛ excoriatis intestinis fuit subito curatus habui inde magnum honorem verum ē quod ali qui uituperāt sed re uera in homine robusto habente intestina fortia. quādo reliqua non sufficiūt de factis ut dixit. d. A. laudarem ego fieri aliquō tale propter cuius utilitatem in casu hic ponam duas descriptiones in casu ualēt prima est Rasis loco allegato sub hac forma ℞. corticū radix caperis corticis coloquitide centaure minoris cucumeris asseninī corticis agarici an. z. v. ꝛ coque in tribus libr aque donec remaneāt due tertie lib r xviij. deinde colla ꝛ pone mel ꝛ oleum ꝛ fac cristere. ꝛ sustineat quāto magis poterit. pono nunc aliud quod est sic forte non tamen sicut precedēs habet cum b uirtutē mitigando dolorē omnez arteticum uel siaticum fit ut infra. ℞. bletis mercurialis an. M. i. furfuris fenugr ameos carni centaure minoris florum camomille an. M. i. coquātur in aqua ꝛ collentur. ꝛ i collatura ponatur bn dicte. ʒ. i. Serapini. z. i. sallis geme. ʒ. ʃ. mellis ʒ. ij. olei camomile. ʒ. ij. misse. Nota tn quod antequā ponantur dicta cristeria. ꝛ maxime primū prius debet apponi cristere linitiuum secum eductiuum b notate. Addit deinde administrentur uē tosse super ancham cum incisione ꝛ sine incisione. Nā tales atrahunt materiam ad superficiem ꝛ si fuerit materia sanguinea educitur per scarificationem. ꝛ si nō fuerit sanguinea saltem extrahitur ita ut postea relique medicine melius eam resoluere possint. Rasis tamen in tractatu ut supra posuit eam ad uerificandum dixit accipiat uentosam cuius orificium sit magnum ad quātitatem palme manus ꝛ ingrediatur ꝛ orificium superius optime claudatur ꝛ ponatur super ancham et immediate adherebit ꝛ sic stet per duas horas postea admouestur ꝛ iterato ponatur usqz dum uelicetur ꝛc. postea obserua circa b q; dicta sunt supra. Addit vltra ventosam ꝛ si non sufficit. pone rubificantia ꝛ vesicantia de quibus dictum ē supra ꝛ non consolidentur scilicet uulcera facta donec sanetur. s. patiens ex doloze apponeñ semp aliqua atractiua ꝛc.

Et emplastrorum In secūda parte principali huius partis ipse ponit intentiones contrarias comungi in aplicatione emplastrozum fortiuz in casu ꝛ primo ponit cañ qr ꝛponuntur acuta in casu dicit igitur emplastrorum quidem admistratorum in eis. s. conueniēter nolit acuitas propter duas intentiones. i. curant medici ꝛ intendunt vt sint acuta propter duas intentiones quarum vna est resolutio. s. fieñ. de materia difficulē resolubili ꝛ altera est atractio ad exteriora. s. ex profūdo ista duo faciunt ut medicus intēdat in casu acuitatem emplastrozum ꝛ abozetur eozum acuitas. ponit contrarias intentiones que ad unam reducuntur propter quandam intentionem. ꝛ est quō ista. s. acuitas emplastrozum exicat materiam ꝛ in lapideitatem conuertit. s. propter fortem resolutionem que fit in subtili prius materie ꝛ dimittit eam. s. materiam non recipieñ medicinā. i. non recipit cum est lapideata vtilitatem ex medicina Ideo addit cozolarie. Quāobrem oportet ut nō demittatur lenificatio. s. quando misceatur cū resolutione aut saltez ei succedat sicut est supra dictum addit ultimo ꝛ quandoqz sunt necessarie uē tosse ꝛ eam appositio propter atractionem dictuz est ꝛ sic sit finis capituli. In capitulo breuiter habuistis primo quomodo cura siatice est sibi propria ita quod est diuersa a cura aliarum iunctrarum precipue in hoc quod in principio aliozum dolozum licet repercute materiam in siatica autē non licet dictum est nisi materia sua acuitate tantum dolozem imprimeret quod esset timor ō mozte. quando tunc auderemus. Habuistis consequenter causam huius ne materia profundetur i ipsa siatica idē dicebatur de genu ꝛ spatula. Et ubi sit aliqualis doloz debemus ipsum mitigare cum lenitiuis resoluen. ꝛc. Habuistis postea q; in causa sanguinea flōmia est de rebus magis cōferentibus facta primo flebotomia ō brachio postea de pede ꝛ ibi adebatur quod nunquem in tali casu fiat flobotomia ex pede nisi post flōmiam ex manu. Postea dicebatur quomodo i uomitu est magnum iuuamentum in casu etiam ali quando ex solutione sed ipsa interdum postponitur usque ad declinationem ꝛ fit sufficientia i uomitu. Postea habuistis quomodo flebotomia siatice vene est magis iuuatiua q; safene nisi manifestaretur quod materia ēriuaret magis ad safenam quia. s. esset maior doloz in parte domesti ca cruris. et coloz rugidus ibi alteratus. Postea habuistis quomodo uena curuature pollicis iuuātior est in casu q; vena siatica uel safena. idē ēt dicebat ō vena posita iter minimū ꝛ secunduz pedis sicut ēt dicebat de flōmia saluatene magis Iuuat in passionib⁹ epī ꝛ splenis q; fleb. basilice torū istud intelligebat qñ est intentio diuertēdi vt ē in prin. sed vbi ē intentio euacuañ sec⁹ ē dicen

Vñistis ꝺñr ꝙ illi ꝙ patiũt dolorẽ a mã flatica curãtur cursu .i. sicut curãtur app. grossa vñ non debẽt applicari ꝛsolutiua fortia añ euacuat mãe ꝛ ibi ẽt repetit de vomitu quo iuuatior ẽ ꝙ vẽtris solutio ꝛ ibi dictũ est de mente Rasis ꝙ nunquã ꝺz medicꝰ i flatica soluere nisi priꝰ vomitũ ꝓuocauerit ꝛ ipse posuit võitiuũ in casu ꝺueniẽs ex baurac ꝛ aceto ꝛ .s. idromelle. Postea dixit pꝰ euacuationẽ ꝺpetere subtiliatiua ꝛ ꝓuocatiua interius ꝛ exteriꝰ interiꝰ sumẽt laudauit medicamẽ hermetis ꝛ ibi posuit descripẽ eius exterius laudauit embrocas fumẽtatões ꝛ huiusmodi. Habuistis ꝺñr ꝙ illa qũ non sufficiunt tũc cristeria fortia cõueniunt. Et ibi habuistis dictum egregiuz Rasis qũo non vidit aliquẽ ꝙ vteret eis pꝰ mondificationẽ ꝙ nõ sanaret ꝛc. Et postea habuistis si ista nõ sufficiunt tunc vẽtose ꝛ medicine vesicatorie sunt necessarie. Postea habuistis qũo in aproximatione emplꝝ acutorũ sunt contrarie intentiones in casu quidem cõueniunt pro quãto atrahũt ex profundo ꝛ resoluũt ꝛ nocent pro quanto indurant materiam. Et ibi habuistis cozelarie qũo misceant uel sunt miscenda secum molificatiua.

De embrocis.

Emantur olei Sequitur õ embrocis rubrica ꝛc. ꝺtinuatur ad precedeñ sic quoniã supra in ca. posuit curã generalem ipsi flatice per can. ꝛ medicinas generales.

Nunc ipse enumerans medicinas magis spẽales ꝛ primo locales secundo soluentes ꝛ numerãdo locales numerat eas que maxime faciunt uti litatẽ factis purgationibus ꝛ primo numerat embrocas ꝛ unctiones secundo emplꝝ ꝛ epitimata Et hoc est quod dicunt tres rubrice futurozuz capitulozum de prima parte embrocarum. Dicit primo sumãtur olei de allzua lib .i. ꝛ aceti lib .ʒ. ꝛ nitri quartã lib .i ꝙ .ʒ. ij. ꝛ cardamõi. ʒ .i.ʒ. ꝛ ysopi .s. hũide. ʒ .i. ʒ. sumergat in eo lana ꝛ uapozetur cum eo locus. Jn casu isto multum ualz oleum de allzua qm confortat membra neruosa ꝛ calefacit dissoluendo. Nã allzua idem est qõ ciperus de quo dictum est supra quomodo valet nitrum ꝛ cardamomum manifestum est quomodo ualeant in casu exicañ ꝛ atrahendo ꝛ dissoluendo acetum ponitur ad penetrationem ysopus humida ad mollificationez prohibendo lapideitatẽ ẽt mitigat dolorẽ addit. Et administrentur tine ex aqs medicinarum singularium resolueñ predictarũ in hoc ca. sicut sunt gentiana. Camedreos Aristrologia. Centaurea rosmarinus betonica yna ꝛ similia. Et ista est cõis ꝓatica ꝙ facta purgatione fiunt tales tine in quibus infundit eger secundum Anchas ꝛ aliquando cũ vapore ab illis decoctionibus resoluto fiunt Stuffe ꝛ multũ valent in casu addit. Ea võ ex ꝙbus fiunt vnctiones sunt sicut oleum costinum ꝛ oleum de Euforbio ꝛ oleum de piritro ꝛ oleum de Castoreo que administrantur post mondificat .i. talia admistrãtur ꝛ administrari. soluz debent post mondificatẽ totum est clarum addit. Et cerotaria cum oppo. ꝛ Euforbio ꝛ oleis predictis .s. ꝺponi possunt ꝛ in casu multum valebunt.

De Emplastris ꝛ Epitimatibus.

e Mplastrus resoluens

Prosequitur consequenter circa Emplastra ꝛ epitima ꝛ posset diuidi calz in tot partes ꝙ ponit descripẽ partes patebunt dicit primo cõnumerã. vnam descrip. in forma Emplastri. Emplastrum resoluens. i. primo atrahẽs materiam ad id quod apparet. i. ad cutem ex ꝓfundo ꝛ supple postea vltima resoluens ꝛc. Re. iemínis rute siluestris bacharũ lauri ãnidem nitri sceba omnia ista sunt clara armeni potest intelligi sceba illius contracte naz sceba est species absenti ꝺicitur herba lombricoꝝ vel aliter vt ly armeni sit aliud simplex quoniam reperitur apud auctores armentrias ꝛ est lzli in casu conueniẽs vnde fit sal lzli ꝛ est atractiuũ forte ꝛ uesicatiuũ vnde forte ꝺicitur armeni sed primus sensus est probabilior sumitur ibi herba lombricorũ illius contracte que fortior est cordumeni ꝓ vulpe colloquintide ameos cordumeni est carui agreste valet precipue secundo can. omnium añ auꝝ .iiij. omnia sunt clara rute recentis non ficca ne fit nimis acuta picis cere armo. omnium añ octauam s. partem de auꝝ .iij. s. auꝝ medium bezard auꝝ v. notate ꝺicit Symon ꝛ egregie ꝙ auctores per bezard generaliter intelligunt omnem medicinã liberant a uenẽo aliquando intelligunt triachaz aliquando intelligunt galbanum propter excellẽtem virtutem eius contra venenũ de quo mirabilia dixit .d. A. secundo can. cap . ꝓpzio quomodo sit triacha omnibus venenis uide tu ibi aliquando intelligunt lapidem quẽdam qui ꝺicitur lapis bezarde generatur in oculis Cerueꝝ orientaliuz vt etiam vidi ab arabi moyse in quodam suo tractatu sed Symon ponit modum generationis eiꝰ vide tu breuiter hic dominus. A. per bezard intellexit galbanum ꝙ in casu isto valet ut ca . ꝓpzis Oppo. sulfuris quod non tetigerit ignis quoniaz ignis debilitat virtutem eius vt etiam patet secũdo can. est medicina fortis multũ ymo vsq; in ẽrto exicat amboꝝ autez añ auꝝ .iiij. fiat ex eis emplastrum .s. dissolueñ gumas i vino ꝛ postea pulr super aspergendo ꝛ cum cera fiat emplm vel cerotum ẽ forte multuz vt patet consideranti addit continuando in emplis. Et si leniatur flatica cuz stercore caprino ꝛ aceto forti .s. infusio stercore in aceto ut alias dictum est erit sicut medicamẽ de sinapi .s. quantum ad atrahẽñ ꝛ dolorem mitigañ ꝛ melius eo ꝛ magis iuuatiuum ipso quoniã in stercore cum hoc ꝙ ẽ uirtus fortis in atrahẽdo etiam ẽ uirtus confortatiua addit. Et Emplꝝ rubificantis ꝛ uesicãtis bona sunt ualde i casu quo

niam materiam atrahunt forti atractione de eis dictam ẽ supra inter cetera laudabatur mel ana cardi ꝛc.ꝛ posui uob̃is mõm extractionis eius ad dit ponendo modum vsus vesicãtiũ pͦopatõez eo ruz ꝛ dicit.Et oz vt perforentur uesice .ſ. ipſis facti͡s ꝙ tales medicinas ꝛ deinde puluerizetur sup eas medicamen exicatiuum deinde iteret uesica tio usq; quo currat sanitas . Non intellige ꝙ imediate facta uesicatione ꝛ ipſis ruptis ꝙ debeãt apponi exicantia facientia cicatrigantia ꝛ ꝯsolidañ ꝛ postea apponantur alia uesicatoria ſz facta prima uesicatione ꝛ ipſis perforatis per tempus ex eis educatur materia cuz atractiuis lenibus uel cum melle uel cum ficubus uel cum caulibꝰ acutis ut fieri consueuit ꝛ hoc per notabile tempus. ꝛ cum existimamus euacuatam sufficienter materiam tunc apponamus medicamen exicatiuuz ad intentionem consolidañ vt mirram aloem tus gallas ꝛ huiusmodi ꝛ si non adhuc apparebit facta vera cura neq; materia sit ex toto euacuata tunc de nouo applica vesicatoria ꝛ fac vt prius usq; quo currat sanitas lege ĩram ꝛc.Addit ꝛ iterũ sumatur lib.i. baurac ꝛ lib.i. olei ꝛ fiat ex eis epitima si erit oleum antiquuz erit magis cõueniẽs patet quomodo valeat aliud.Et iterum empl'a i iuuatiuum.℟.strafisarie lib.i. fecis aduxte lib. ij.piretrum lib.ſ.nastuzij lib.i.ſ. bezard.i .galbani lib.ſ.sulfuris lib.i.baurac tantumdem olei cotillos tres.ſ.antiqui gumi pini quod sit equale cum bezard.ſ.in quantitate.i.libr.ſ. fiat ex eis. emplastrum ꝛ administretur omnia ista sunt supra declarata recurre supra pro verificatione ponit aliud.Et iterum sumatur picis pars vna ꝛ sulfuris pars vna ꝛ contricti sint vt alcol.i.subtilissime ꝛ leniatur super Anchã erit i forma vnguẽti vtz ꝛ ponatur de super carta.ſ.vel petia grossa vel cozium ꝛ demittatur vsq; quo cadat per se ponit consequenter unum modum singularem cure excusantem a fortiter vesicantibus ꝛ dicit. Et ex eis que experta sunt est ut colligatur planta cap se in estate dum est uiridis ꝛ eius contrictio optima fiat.i.longa fiat quoniã est difficilis ad conterendum deinde agrega ipsam.ſ.sic pistataz ꝛ humidam cum cera ꝛ inuisca eaz Ancha ꝛ loco dolozis ꝛ ligetur desup ꝛ dimittatur quatuoz horis usq; ad sex de Capsia non habetis cal'm neq; a do .Auic.neq; a Serapione sed a Serapiõe habetis singl'e cal'm in ꝛ dicitur ab eo capsia ꝛ bene dicit Symon ꝙ corupte scribitur debet scribi per c ut hic ꝛ scribitur per t breuiter ẽ planta eius fucus ꝛ radix eius est fortis multum in atrahendo ita ꝙ quãdo uolumus ex profundo atrahere ista est singul'is medicina ꝛ ibi dicit Serapio ꝙ propter eius acuitatem oportet ꝙ qui colligit leniat quodam lenimento ne membra nuda ꝛ facies a uapore eius forti noceantur dicit etiam ꝙ eius operatio est tarda propter humiditatem coniunctam. Ideo signanter dixit.d.A.dimittatur quatuor horis usq; ad sex addit deinde ingrediat balneum.i.stufam etiam ad magis atrahen̄ . Cum qz parũ rozare incepit.ſ.corpus incipiat sudare ingrediatur tinam.ſ.balneum humidum ꝛ si ẽt factum cum decoctione rerum apropriataz esset conuenientius ꝛ tollatur.ſ.postea emplastrũ qm̃ debuit iam multum atraxisse ꝛ uesicasse ꝛ loco eius apponatur sup̃ locum lana cum uadanto i.uitriolo prius.ſ.infussa lana in aliquo suco de a propriatis ꝛ postea super aspergatur uitreolum ad exicañ ebdomoda vna aut decez diebus ꝛ iteretur quoniã excussat a sinapi ꝛ guma rute agrestis que sua acuitate fortius mordent ꝛ cum quadam violentia magis atrahunt ꝛ sic maiorez cau sant dolorem addit ꝛ iterum Safifragia ꝛ guma pini ꝛ iterum guma rute agrestis ꝛ cera ꝛ oleum de ruta .ſ. si ex eis fiat cerotũ erit cõueniens totũ patet ex supra declaratis addit ꝛ iterum piretrũ ꝛ dabeb ꝛ flos lapidis ꝛ baurac ꝛ safifragia ꝛ sumatur ex eis empl'm ꝛ qsiqz additur i eo nasturcium omnia ista sunt clara preter duo ly dabach est vischus patet quomodo atrahat flos lapidis non reperio quid sit sed etiam si esset lapis molaris patet quomodo notabiliter exicat addit . Et ex eis que conferunt ad hoc .ſ. fiat icam ꝛ ad dolores genuum est cerotuz ex Euforbio patet. Et iterum oleũ ℥ allzua. ℥.viij.ꝛ aceti. ℥.itij.ꝛ nitri ℥.ij.ꝛ piretri. ℥.i.infundatur piretrum in oleo ℥ allzua postquã tuleris ipsum ꝛ pone ipm in oleo ſ.eodem tribus diebus ꝛ buliat.ſ. post bulitione leni deinde probiciantur de super acetum ꝛ nitrũ postea imbibatur in ipso lana sordida.i.sucida ℥ inde ponatur super locum dolorosum Anche vt patet hec descriptio est notabilis in casu ꝛ artificiosa ponit consequenter quatuor alias descripẽ ad eandem utilitatem ꝛ quoniã in eis non ponuntur aliqua que non sint supra sepe declarata fugiens prolixitatem ne alijs tedio fiam ipsas specialiter hic non declarabo sed vos ipsi discuratis ꝛ facile ex dictis intelligetis.

De Solutiuis.

b **O**na et utilia Sequitur capituluz de solutiuis in casu conferentib⁹ in quo duo facit primo ipse ponit medicinas solutes secundo in fine ca. ipse etiã reddit ad aliqua localia secunda ibi ꝛ emplastret Ancha cum fece prima adhuc in duas qm̃ primo ponit medicinas sumendas per superius secundo per inferius vt suppoſia ꝛ cristerza Fa ibi . Et cũ accidit mondificatio ꝛc. prima ẽt in duas quoniaz primo ipe enumerat quasdam singulares medicinas principalissime in casu valentes ꝛ compositas ꝛ simplices secundo ponit descrip. duas secunda ibi Sumantur due colloquintide primo etiam ponit cõpositas ualeñ secundo simpl' diciti gitur primo bona ꝛ vtilia quidem sunt pill'e de hermodactilis .ſ. may. dñate fl'ate ꝛ pill'e fetide .ſ. maiozes ꝛ pill'e ℥ capsia Mesue non ponit. Sed .d. A. ponit tres descrip. prima ꝛ tertia in casu magis ualent quã

secunda ⁊ prima precipue ⁊ pillę de storace istas non repio sz debent esse in virtute storacis de qua est supra dictum quomodo in casu valeant addit ⁊ non sunt alique. ſ. tantuz vtiles sicut pillę iuua menti de istis feci multa verba superius singula riter est dictum q⁹ sub hoc titulo non reperiũtur sed bene reperiuntur pillę proficui inde supra ne q3 sicut iera hermetis ēt de hac sufficienter est di ctum recipiatur vna ɔfectio q̃ ipse ponit añ Je ras facit duas ⁊ sumat prima addit q⁹ bibatur in vere ⁊ ponens modũ iuuamentoꝝ eius dixit ⁊ il lius. ſ. hominis qui bibit eam incipiunt eozuz ium cture doloroſſe rorem emittere ⁊ sudare ⁊ hoc ē propter fortem ipsius apertionem ⁊ non est in ea solutio ventris plurima quoniam non soluit nisi p agaricum soluentem. Ideo addit ymo mondifi cat cum subtiliaꝝ. Consequẽter enumerat me dicinas simplices hic precipuas dicens. Ellemen ta quidem medicinaꝝ solutiuarum. i. fundamen ta sunt pulpa colloquintide ⁊ centaura ⁊ gume ſ. oppo. Serapinuz ⁊ huiusmodi ⁊ fumusterre ⁊ Lapsia ⁊ sucus cucumeris assini ⁊ de istis omni bus dictum est supra. Et sumantur due. Nũc consequenter ponit descriptiones solutiuorum ⁊ dicit primo. Sumantur due colloquintide ⁊ per forentur ⁊ educatur quod in cõcauitatibus earũ est ex pulpa ⁊ seminib⁹ ⁊ carne ita. ſ. q⁹ nihil itrin ficum remaneat sed solus cortex exterioꝝ ⁊. Im pleantur oleo Sisamino ⁊ cooperiantur amboꝝ foramina. ſ. vbi sunt perforate ⁊ dimittantur noc te vna. ſ. sic deinde probiciantur ambe collogntide in mane illius noctis hoc est mane sucedenti. cuz oleo quod est in eis ambabus in olaz. ſ. coop tis ipsis vt pri⁹ ⁊ fundatur super eas ambas quã tum est mensura olei vna ⁊ media. ſ. mensuram de aqua verbi gratia. ſ. oleum esse due libre ponã tur in olla aque libre tres ⁊ quoquãtur simul us q3quo discocte sint ambo collogntide q2. ſ. dissol uanturin decoctione. Cum ergo discocte fuerint ambe extrahantur ⁊ probiciantur ambe ⁊ quoꝝ tur aqua ⁊ oleuz tempore sufficiẽ ita. ſ. q⁹ aqua consumatur deinde probiciatur de super ellebo rus albus. ſ. contrictus cribellatus secundũ quan titatem qua congelletur. i. ispisset aqus vel oleũ ex ipso puluere ⁊ fiat sicut panis. i. ita spissus si cut pasta de quo fiant magdaliũculi. ſ. forme ro tunde secundũ quantitatẽ auellane ⁊ sumantur de illis auellanis. xviij. numero non intelligatis pro vna dosſi quoniam dictum esset erroneum sz intelligatur q⁹ ex decem ⁊ octo ad plus fiet vera cura asquã omnia sint expedita. ſ. sumendo quã do expedit vnum pro vice credo etiam q⁹ erit for tis dosſis addit ⁊ sumat infirmus post balneatio nem ad molificañ ⁊ subtiliañ materiam vt. ſ. me lius per farmacum possit educi ponit etiam aliũ modum sic. Et modus alius est vt dequoquat oleum cum suco. ſ. colloquintide recentis super adendo aquam ad mensuram datam deinde fiat bullitio ad consumptionẽ aque postea super asp gatur pulis elleboti tante quantitaꝝ ut fiat pasta ⁊ sequere sicut est dictum in precedenti ⁊c. hoc istas descripꝝ ego non ponerem in ptatica ⁊ pro pter fortitudinem ⁊ consuetudinẽ olei lege lr̃am.

Et cum Accidit mondificatio hec est se cunda pars prime partis i qua ip se ponit medicamina per inferius sumenda fortia quando exibita per superius non sufficiunt dicit primo. Et cum accidit mondificatio. ſ. vt facta sit per solutionem ventris ⁊ vomituz ⁊ prolongatur egritudo ita. ſ. q⁹ non remoueat per predicta tunc tibi conuenit vt suppositorijs ⁊ medicinis facieñ excoriationem ⁊ solutione educentibus sanguinẽ s. de cristerijs sicut est decoctio cucumeris assini ⁊ colloquintide ⁊ fel vacinum ⁊ piretrum ⁊ cen taurea ⁊ nasturtiuz ⁊ Lapsia ⁊ ellissatura pisciũ ſ. salitorum omnia illa iuuatiua sunt in eis in hac hora ⁊ fortasse sanant omnia ista sunt clara ⁊ de hoc vidistis supra sententiam Rasis addit ⁊ quã doq3 ponitur in cristerib⁹ euforbium ⁊ dicitur qõ id ē nocitiuum valde. ſ. si exibeatur in principio añ alias mondificationes prohibẽs a reliquis cõ uersionibus hoc est quia propter eius grande no cumentum in principio producitur eger ad mortẽ vnde non potest amplius curari neq; recidiuari secundum q⁹ multi post curationem recidiuãt vl conuertuntur ad similem dispositionem prohibet ergo mortem inferendo a reliquis conuersionib⁹ ideo addit. In fine vero eius est iuuatiuũ ⁊ ppie quando sequit vesicatio quoniaz tunc manifesta tur iuuamentum eius per vesicatõnem subsequẽ tem quoniam per eam in tempore debito factaz fit completa cura lege lr̃am addit. Et multotiẽs quidez accidit excoriatio per se. i. non manifesta causa vt qz nõ ex cristeri vel suppositorie excoria tiuis ⁊ fit vel euenit in ea sanitas ⁊ hoc est qz ita diuertitur ⁊ euacuatur materia dolorẽ causans si ue arte illo modo inducatur excoriatio siue a na tura tantum ponit consequenter cristere in casu conueniens dixit. Cristere bonum excoriatio nem faciens dequoquantur colloqntida ⁊ nastur tiuz ⁊ radix Laperis ⁊ centaurea ⁊ cucumer. assi ninus ⁊ capsia ⁊ rubea. ſ. tictoꝝ ⁊ fiat cristere cuz aqua. i. cum decoctione istoruz collata addendo modicum mellis ⁊ olei si placet. Et Emplastres Ancham cum fece. i. cum eo quod remanet post collaturam de rebus decoctis patet q⁹ valẽt atra hendo ⁊ dissoluendo supra sunt ista omnia decla rata addit. Et est ex cristeribus iuuatiuis. ſ. q⁹ di ctum est nunc vel id quod imediate sequitur etiã quod dicit apponeñ esse exterius ⁊ melius fit. Jõ continuando dixit ⁊ est ex cristerib⁹ iuuatiuis ⁊ iterum emplastretur cum aceto ⁊ furfure hoc ē ex his potest fieri cristere ⁊ emplastrum ad inten tionem nr̃am dixit vltimo. Si autem fuerit illic sanguis. i. in sia qui moriatur in ea. ſ. sia qz si idu retur ⁊ fiat melia sanguinea ita vt sanguis pdat propriam formã ⁊ si moriatur in ea cauteriza cuz auro rubeo. i. ellecto vel rubeo. ſ. rubificato per ignem locus sanguis cauterizatione vehementi vt currat sanguis in ea. Non intelligatur q⁹ post

cauterizatiouem currat sanguis ymo vna precipua vtilitas cauterizationis est prohibere fluxuz sanguis vt supra est declaratū sed intellexit pfundetur cauterizatio vt currat sanguis.i.tantū pro fundetur vt deueniatur ad illum sanguinem ita q̄ si nō esset ingrosatus ꝛ nō esset in membro cauterizatio tūc ille sanguis flueret ꝛc.hoc est quod intendit vir.autem fieri debeat cauterium cū auro vel ferro fuit supra declaratum in primo tractatu.Et de modo cauterizañ in siatica dictum ē in ca.proprio de cura cum cauterio lege totaz litteram quoniam clara est. Et sic est finis huius cap.ꝛ consequenter totius tractaꝰ de doloribus.

De Bothor.

b **Ce bothor apparent** Expeditis istis consequēter ipse pro cōplemento istius fen.xxii.ꝛ consequenter totius tertij can.d.A.vt cōpleatur sermo omnium egritudinum que euenire possunt a vertice capitis vsq; ad extremitaꝰ pedum ꝛ vngaium ponit curā quazūdam spialium passionū quaruz alique cruribus eueniunt ꝛ sunt quedam bothor alique pedibus ꝛ calcaneis ꝛ vltimo vnguibus ꝛ sic facit nouum quēdaz specialem tractatum qui in tot partes diuidi potest quot parua ponit caꝰa ꝛ sunt in suma quinq; parts patebunt dixit igitꝰ primo in rubrica de bothor nominatis bothi ꝛ ex B contrahit determinationez apostematum bothor ad certa bothor illa.s.que dicuntur bothim. Nā bothor absolute est apostema paruuz ꝛ maxime sanguineū de istis erit determinatio i tertia quarti vbi de apostematibus determinatur absolute. Sed de bothor bothim que sunt apostemata tm̄ crurium hic cōuenienter determinat dicit igitur primo hoc bothor.s.specialia de quibus est rubrica apparent in crure nigre quasi ipse sint fructus tamaziſci ꝛ grana virida magna grana tamariſci sc̄ nō assimulāt gall' granū viride ꝺ grañ q̄ ē fructus arboris terbentini unde colligitur terbentia ꝛ uocatur a dño.A.bothi inde glutem albothiz i.terbentina nō igitur illa apostemata sunt uirida ymo ad nigrum declinant sed assimilātur granis uiridibus in quantitate ꝛ figura sunt sicut galle addit q̄ materia earum .s. pustularum est materia uaricum.i.materia melancolica utplurimū ex sanguine facta ut supra est dictum. Et consequenter addit ꝛ cura earum ex parte mondificaꝰ.s.ex flo.ꝛ farmatia ꝛc.est cura uaricū ꝛ ulcerum melancolicorum quantum.s.ad curationez ipsarum si ulcerentur. Ideo ad mondificationē recurras supra de uaricibus sed ad curam ulcex dixit quorum can.dicemus in libro quarto Ideo supple quantum ad curam ulcerum ad illum locum recurre lege totam lām quia clara est.

De Dolore Calcanei.

q **uandoq; accidit** Pōit consequenter aliud ca.de dolore calcanei ut oicit rubrica primo ponit eius causas utplurimum contingeñ secundo curaz ibi ꝛ sanat ipsum dicit primo quandoq; accidit ex ouiatiōe conterente.s.ad lapidem ꝛ bancam uel aliquod huiusmodi aut casu.i.propter causaz alicuius rei super calcaneuz aut cobartatione.i.strictura calciamenti sicut sepe euenit iuuenibus pollitis phi locaptis precipue pedemontanis ꝛ galicis ꝛ alijs supple similibus causis solet euenire dolor calcanei ꝛ apostema calidum in eo addit ponendo curam. Et sanat ipm embrocatio plurima cū aqua frigida ꝛ epitima de memite ꝛ boliarmeni resoluto.i.dissoluto cum memite. Memite est herba frigida ꝛ humida vt est dictum supra ex suco eiꝰ fiunt trocisci memite multuz laudati in otalmia.

Nota hic q̄ talis dolor aut iniungitur apostemati non facta eius solutione manifesta aut est solutio apparens ꝛ aliqñ cuz apostemate ꝛ aliqñ sine si sit apostema tm̄ sic embroca aque frigide. est sufficiens repercutere materiam ꝛ malam cōplexionem calidam remouere si vero coniuncta sit solutio manifesta sic bolus armens cum suco memite est magis conueniens vt patet. Ad primam etiam intentionem uoluit Azaranus precipue valere sucum coriandri ꝛ aquam roxatam ad secundam intentionez maxime fluente aliqua virulentia dixit ipse q̄ si fiat cinis de solla sutularium maxime valet idem dixit de gallis ꝛ pulmone vulpis puluerizato. Nota etiaz q̄ nullo modo ponaꝰ calcaneū in terra ꝛ stent in quiete ꝛc. etiam aliquando est necessaria flob. stante corpore plectozico ꝛc.

De Debilitate Pedis.

f **Ut quandoq;** Ponit sequēter ca.de debilitate pedis vt dicit rubrica ita vt ab oi fere causa leduntur in incessu. Et pōit causas eius de quibus tamen dictum est in cap. causaꝝ dolorum iuncturaruz dixit fit quandoq; in creatione.s.talis debilitas ppter parentes aꝰ in pedibus debiles vel propter specialem influxū ꝛ fit quandoq; debilitas ex labore plurimo vt .s. ex multa itineratione vel multa statiōe pedis coram principibus vt supra dictum est. Et ex mollificatione antecedente ut qñ steterit multum in aqua vel balneo aque dulcis ꝛ ex oppillatiōe vie nutrimenti ad ipsum.s.pedez sicut accidit castratis quoniaz in ipsis propter dominium frigiditaꝰ in eis quoniā vt dixit Ari.decimonono de animabus omnia animalia castrata alterantur in naturaz femiaruz inde oppillantur vie transitus nutrimenti maxime in extremis ꝛ sic prohibito nutrimento pes debilitaꝰ. Non ponit hic curam q̄z pro cura recurras ad curam specialium causaruz locis propriis ꝛ satis dictum est supra de confor-

tione iuncturarum in cap. de cautella a doloribꝰ iuncturarum lege litteram.

De Doloribus Unguium

a **Ppropinquat cura** Ponit consequenter ca. de doloribus vnguium ⁊ atritione. ſ. propter atritionem earū ⁊ ponit quedam que magis vallent in principio ⁊ quedam magis in processu ⁊ quedam ad liquefactionē ſanguis cohagulati infra vnguē dicit primo appropinquat cura eoꝝ cure ſuppurationis. i. apoſtematis in via ad ſaniationem ⁊ innuit in via repercuſſiua non conuenire propter atritionem factam vt eſt omnis doctrina Cirugicorum ymo ſemper cum confortatione apponant aliqua que reſoluant. Ideo addit. Et ex illis que conferunt illis eſt emplaſtrum cum foliis Mirti ⁊ cum foliis cipreſſi ⁊ hoc magis in principio. Et Emplaſtrum de adipibus cū ſimo caprino ⁊ ſtercore vacino ad maiorem reſolutionem ⁊ mitigationem doloris ⁊ hoc magis in proceſſu addit ⁊ conferunt eis nus cipreſſi ⁊ ſauina emplaſtrata confortant exicant ⁊ reſoluunt ⁊ ſic etiam in proceſſu ut in augūto conueniunt. Et conferunt eis fiſtici decocti emplaſtrati. ſ. magis in ſtatu hoc ē magis ſolum ad reſolueñ poſtea addit de eis que liquefaciunt ſanguinem mortuum. i. cohagulatū ſub atritione eſt farina. ſ. furmenti confecta cuz oleo. ſ. cōmuni oliuarum maturarū ⁊ ſuper ipſuz poſita iſta omnia hic poſita ad dictas intentiones ſunt no. ex eis q̄ dicta ſūt ſupra ſepe lege tu lr̄az.

De Inflatione Unguis ⁊ pluritu in ea.

Uraturcum aqua Ponit ultimum ca. de inflatione unguis ⁊ pluritus in ea ut dixit rubrica. Iſta inflatio cum pluritu pendet potiſſime ex extenſione a uapozibus acutis facta ē etiā igitur intentio reſolutio ⁊ exicatio dicit igitur. Curatur cum aqua maris abluendo cuz ea ſemp. i. ſepe q̄ꝫ remouet ſ. ſi ſic fiat patet cauſa aut cuz decoctione lentiū ⁊ horobi. ſ. abluantur patet quomodo ualet propter aliqualem in eis uirtutem calidam reſoluti uam aut cum decoctione cucumeris non domeſtici ſed aſſini iſta eſt fortior quando relique nō ſufficerent addit. Ex emplaſtris eſt nenufar habet lr̄a exterior eſt bulbꝰ ⁊ magis uerifimile q̄ñ bulbus hic manifeſte ualet ut ſupra dictum ē nenufar aūt ſi multum ualet hoc eſt magis per propietatem ⁊ oleum ⁊ ficus decocte coniunctim ⁊ ſingulariter omnia iſta ſunt intelligenti clara ne q̄z eſt hic multum laborandum ad uerificationē cum iſta non ſint de principali intentione ⁊ de eis apud Cirugicos eſt ſermo p̄cipuus ⁊ ad eos conuenienter eſt recurrendum maxime ad Lafranchum Mediolañ ⁊ Guliel'mum placentinū ꝛc. Et ſic finis cum laude altiſſimi.

Expliciunt expoſitiones Magiſtri Johannis Mathei de Agradi Super vigeſſimā ſecundam Fen tertij canonis. d. Auicene.

Impreſſum Mediolani Sūmo ſtudio ⁊ diligentia per Jacobū de ſcō Nazario de la Ripa Anno. M.cccc.xciiij. die. xvij. nouembris.

Regiſtrum huius operis.

a	g	n
Prima alba	caſi ca. de	.ſ. in materia
Expoſitiones	ad extrahēdū	ſtringēs māz
ita famulentur	determinant	et ſi non
ponit intentionē	ſitus ſecundū	auctoribus
b	h	o
diſpoſitionibus	mentiōibꝰ p̄ter	cum dixit
debet dici	nago ponendo	teſtum et
ymo ibi	lotis ipſius	coticis uero
cedenti quoniā	diaſtino cum.	ferrat et
c	i	p
eius que eſt	le complexiōes	De ſolutiōe
hernie inteſtini	cuz ei admiſceā	bel ⁊ ibi
tra ipſum	petiantur	forte et ſi
de cauſis	rioza ⁊ cibus	Albeſced
d	l	q
ſperice figure	eo optime	cuius ponit
lidantia. Et	crudo ſcilicet	finem ubi
humidum ſaltē	neruis crudis	quibꝰ oībus
incorporentur	ſuperfluum	ipſa ſunt
e	l	r
tet ſupple	autem ad	Oz ut utaſ
da ſubtiliatiua	ctura et	poſt ipſaruz
uideñ ⁊ non:	hanc cauſam	tūc ꝺuēiēriꝰ
Dixit ultimo	Et ſimplex	Dabuiſtis
f	m	
tas facta.	ut dixit	
ſolutione addit	catur de	
infuſiōe paulati	do mat eriam	
euacuata	dextre diuertetur	

